

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីប ណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿន ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

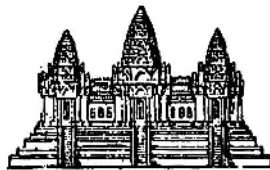
ព្រះ ត្រៃបិដកបាលី

និង សេចក្តីប្រែប្រាស់ភាសាខ្មែរ វិណយបិដក បុណ្ណកថា ទុតិយភាគ

១០

សម្របក្រសួង: ខុទ្ទកវិភក្តក្រសួង:
១៨ ១៩៨៨

និង សេនាសន្តក្រសួង:
១៨

ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២៥០១

វិទ្យបិដកេ បុល្លវិគុស្ស

ទុតិយោ ភាគោ

សមបិកុត្តកំ

[១] តេន សមយេន តុទ្ធោ កកវា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ អសម្មាទិក្ខតានំ ភិក្ខុនំ
 កម្មានំ ករោន្តំ តជ្ឈនិយម្យំ និយស្សម្យំ បញ្ចជនិយម្យំ
 បដិសារណីយម្យំ ឧក្ខេបនិយម្យំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយនំ ជិយនំ វិទាចេន្តំ កថំ
 ហិ លាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ អសម្មាទិក្ខតានំ ភិក្ខុនំ
 កម្មានំ ករិស្សន្តំ តជ្ឈនិយម្យំ និយស្សម្យំ បញ្ចជនិ
 យម្យំ បដិសារណីយម្យំ ឧក្ខេបនិយម្យំតិ ។ អថទោ តេ
 ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តិ អារោចេសំ ។ មេ ។ សទ្ធិ កិរ
 ភិក្ខុវេ ធាតុកិយា ភិក្ខុ អសម្មាទិក្ខតានំ ភិក្ខុនំ
 កម្មានំ ករោន្តំ តជ្ឈនិយម្យំ និយស្សម្យំ បញ្ចជនិយម្យំ

វិសយបិដក បុណ្ណវិគ្គ

ទុតិយភាគ

សមបិក្ខុន្តកៈ

(១) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពួកធញ្ញគ្គិយភិក្ខុ តែងធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ គជ្ឈនីយកម្មខ្លះ និងស្សកម្មខ្លះ
បញ្ចជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ ទេវតុបនីយកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយដែលមិនមានក្នុងទីចំពោះមុខ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នក
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់
ថា ពួកធញ្ញគ្គិយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ គជ្ឈនីយកម្មខ្លះ
និងស្សកម្មខ្លះ បញ្ចជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ ទេវតុបនីយកម្ម
ខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមាន ក្នុងទីចំពោះមុខសោះ ។ គ្រានោះ
ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកធញ្ញគ្គិយភិក្ខុតែង
ធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ គជ្ឈនីយកម្មខ្លះ និងស្សកម្មខ្លះ បញ្ចជនីយកម្មខ្លះ

២

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

បដិសារណីយម្បិ ឧត្តេបនីយម្បិភិ ។ សច្ចំ ភគវាភិ ។
វិគរហិ ពុទ្ធា ភគវា អននុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ តេសំ មោ-
យបុរិសានិ អននុលោមិកំ អប្បជ្ឈិយំ អស្សាមណកំ
អកប្បិយំ អករណីយំ កមិ ហិ បាម តេ ភិក្ខុវេ
មោយបុរិសា អសម្មុទ្ធិក្ខតានិ ភិក្ខុនិ កម្មានិ កាស្សនិ
តត្ថនីយម្បិ និយស្សម្បិ បព្វាជនីយម្បិ បដិសារណី-
យម្បិ ឧត្តេបនីយម្បិ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា
បសាទិយ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិ កមិ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ អសម្មុទ្ធិក្ខតានិ ភិក្ខុនិ កម្មិ កា-
តត្ថំ តត្ថនីយំ វា និយស្សំ វា បព្វាជនីយំ វា បដិសារណីយំ
វា ឧត្តេបនីយំ វា យោ កេវយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

វិទយបិដក ពុល្លវត្ត

បដិសារណីយកម្មខ្លះ ទេវកូបនីយកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមាន
ក្នុងទីបំពោះមុខ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបន្តិទូលថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពីរបស់មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមគួរ មិន
ត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរ
ធ្វើទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមបើទំនងធ្វើកម្ម
ទាំងឡាយ គឺ តជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បញ្ចជនីយកម្មខ្លះ បដិ-
សារណីយកម្មខ្លះ ទេវកូបនីយកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមាន
ក្នុងទីបំពោះមុខទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពីនេះមិនមែនទាំងឡាយជ្រះថ្លា
ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មកថាគ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
មិនត្រូវធ្វើតជ្ជនីយកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បញ្ចជនីយកម្មខ្លះ បដិសារណី-
យកម្មខ្លះ ទេវកូបនីយកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមានក្នុងទីបំពោះ
មុខទេ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

៣

សមចិត្តនូវពេ អធម្មវាទី បុគ្គលោ ធម្មវាទី បុគ្គលោ

[២] អធម្មវាទី បុគ្គលោ អធម្មវាទី សម្ពហុលោ
អធម្មវាទី សង្ឃោ ធម្មវាទី បុគ្គលោ ធម្មវាទី សម្ពហុលោ
ធម្មវាទី សង្ឃោ ។

[៣] អធម្មវាទី បុគ្គលោ ធម្មវាទី បុគ្គលំ សញ្ញា-
បេតិ និជ្ឈាបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ ទស្សេតិ អនុ-
ទស្សេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ វេទិ សត្តសាសនំ
វេទិ កល្យាណំ វេទិ រោចេថាតិ ឯវេញោ តិ អធិការណំ
វុបសម្មតិ អធម្មេន វុបសម្មតិ សម្មទាវិនយប្បជ្ឈិបកេន-
ន ។ អធម្មវាទី បុគ្គលោ ធម្មវាទី សម្ពហុលោ សញ្ញាបេ-
តិ និជ្ឈាបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ ទស្សេតិ អនុទស្សេតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ វេទិ សត្តសាសនំ វេទិ កល្យាណំ
វេទិ រោចេថាតិ ឯវេញោ តិ អធិការណំ វុបសម្មតិ អ-
ធម្មេន វុបសម្មតិ សម្មទាវិនយប្បជ្ឈិបកេន ។ អធម្មវាទី

សមចិត្តន្តរៈ បុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងបុគ្គលជាធម្មវាទី

(២) (បទមាតិកាទាំង ៦) គឺ បុគ្គលជាអធម្មវាទី (អ្នកពោលមិន
ត្រូវធម៌) ១ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើន^(១) ជាអធម្មវាទី ១ សង្ឃជាអធម្មវាទី ១
បុគ្គលជាធម្មវាទី (អ្នកពោលត្រូវធម៌) ១ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនជាធម្មវាទី ១
សង្ឃជាធម្មវាទី ១ ។

(៣) បុគ្គលជាអធម្មវាទីញ៉ាំងបុគ្គលជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យ
ពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះ
ធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យ
នេះចុះ ចូរគាប់ចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះម្យ៉ាងនេះ
ឈ្មោះថា ម្យ៉ាងដោយមិនត្រូវតាមធម៌ ជាសម្មាសម្ពុទ្ធិវិន័យ គឺគ្រាន់តែប្រ-
ហែលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធិវិន័យ ។ បុគ្គលជាអធម្មវាទី ញ៉ាំងភិក្ខុទាំងឡាយ
ច្រើនជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។
ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យ
នេះចុះ ដូច្នោះបើអធិករណ៍នោះម្យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្យ៉ាងដោយមិន
ត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធិវិន័យ ។ បុគ្គលជាអធម្មវាទី

---

១ សំដៅយកភិក្ខុ២.៣រូប បើនឹងហៅថា គណៈវិញ្ញក៍យាន ចំណែកភិក្ខុតែមួយរូប បាលី
ហៅថា បុគ្គល តាំងពី ៤ រូបឡើងទៅហៅថា សង្ឃ ។

វិសយចិនិត បុស្សវត្តា

បុគ្គលា ធម្មវាទី សង្ឃី សញ្ញាបេតិ ជិដ្ឋាបេតិ បេក្ខេតិ
អនុបេក្ខេតិ ធនស្សេតិ អនុធនស្សេតិ អយំ ធម្មា អយំ
វិទយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ រោច-
ហិតំ ឯវេញ្ច តំ អធិការណំ វ្យុបសម្មតិ អធម្មេន វ្យុប-
សម្មតិ សម្មទាវិទយប្បដ្ឋវ្យុបកេន ។ អធម្មវាទី សម្ពហុ-
លា ធម្មវាទី បុគ្គលំ សញ្ញាបេតិ ជិដ្ឋាបេតិ បេក្ខេតិ
អនុបេក្ខេតិ ធនស្សេតិ អនុធនស្សេតិ អយំ ធម្មា អយំ
វិទយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ រោច-
ហិតំ ឯវេញ្ច តំ អធិការណំ វ្យុបសម្មតិ អធម្មេន វ្យុបសម្មតិ
សម្មទាវិទយប្បដ្ឋវ្យុបកេន ។ អធម្មវាទី សម្ពហុលា ធម្ម-
វាទី សម្ពហុលេ សញ្ញាបេតិ ជិដ្ឋាបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេ-
ក្ខេតិ ធនស្សេតិ អនុធនស្សេតិ អយំ ធម្មា អយំ វិទយោ
ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ រោចហិតំ ឯវេញ្ច
តំ អធិការណំ វ្យុបសម្មតិ អធម្មេន វ្យុបសម្មតិ សម្មទា-
វិទយប្បដ្ឋវ្យុបកេន ។ អធម្មវាទី សម្ពហុលា ធម្មវាទី
សង្ឃី សញ្ញាបេតិ ជិដ្ឋាបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

ញ៉ាំងសង្ឃជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យ
រឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រ-
ដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យ
នេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយមិន
ត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើន
ជាអធម្មវាទីញ៉ាំងបុគ្គលជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ
ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះ
ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្ត
នឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់
ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយច្រើនជាអធម្មវាទី ញ៉ាំងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនជាធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់
ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។
ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំង
ឡាយ ចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើ
អធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់
តែប្រហែលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនជាអធម្មវាទីញ៉ាំង
សង្ឃជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។

៥

សមចិត្តត្ថកោ អធម្មវាទី សង្ឃោ ធម្មវាទី សង្ឃោ

នស្សន្តំ អនុនស្សន្តំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ
វេទំ សត្តសាសនំ វេទំ កណ្ណាហំ វេទំ រោចេហិតំ ឯវេញ្ច
តំ អធិការណំ វ្យុបសម្មតំ អធម្មេន វ្យុបសម្មតំ សម្មទា-
វិនយប្បដ្ឋិរូបកោន ។ អធម្មវាទី សង្ឃោ ធម្មវាទី បុត្តលំ
សញ្ញាបេតិ ធិដ្ឋិរូបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ នស្សតិ
អនុនស្សតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ វេទំ សត្តសា-
សនំ វេទំ កណ្ណាហំ វេទំ រោចេហិតំ ឯវេញ្ច តំ អធិ-
ការណំ វ្យុបសម្មតំ អធម្មេន វ្យុបសម្មតំ សម្មទាវិនយ-
ប្បដ្ឋិរូបកោន ។ អធម្មវាទី សង្ឃោ ធម្មវាទី សម្មហុលេ
សញ្ញាបេតិ ធិដ្ឋិរូបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ នស្សតិ
អនុនស្សតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ វេទំ សត្តសា-
សនំ វេទំ កណ្ណាហំ វេទំ រោចេហិតំ ឯវេញ្ច តំ អធិការណំ
វ្យុបសម្មតំ អធម្មេន វ្យុបសម្មតំ សម្មទាវិនយប្បដ្ឋិរូប-
កោន ។ អធម្មវាទី សង្ឃោ ធម្មវាទី សង្ឃំ សញ្ញាបេតិ
ធិដ្ឋិរូបេតិ បេក្ខេតិ អនុបេក្ខេតិ នស្សតិ អនុនស្ស-
តិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ វេទំ សត្តសាសនំ

សមបិទុក្ខៈ សង្ឃជាអធម្មវាទីនិងសង្ឃជាធម្មវាទី

ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ
ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះម្យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្យ៉ាងដោយមិនត្រូវ
តាមធម៌ គ្រាន់តែប្រវែហលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធវិន័យ ។ សង្ឃជាអធម្មវាទីញ៉ាំង
បុគ្គលជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ។
ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ
ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះម្យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្យ៉ាងដោយមិនត្រូវតាម
ធម៌ គ្រាន់តែប្រវែហលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធវិន័យ ។ សង្ឃជាអធម្មវាទីញ៉ាំងកិច្ច
ច្រើនជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ។
ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យ
នេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះម្យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្យ៉ាងដោយមិន
ត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រវែហលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធវិន័យ ។ សង្ឃជាអធម្មវាទី
ញ៉ាំងសង្ឃជាធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យ
រឿយ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅ

វិធីយបិដកេ បុព្វតោ

ឥមំ កុណ្ណាហំ ឥមំ ពោចេហិតិ ឯវោ តំ អធិការណំ
វុបសម្មតំ អនុមេទ វុបសម្មតំ សម្មទាវិធរយ ប្ប-
ដិវុបតេន ន ។

កណ្ណកថាសំ វិនិច្ឆ័យំ ។

[៤] ធម្មវាដី ពុត្តលោ អនុធម្មវាដី ពុត្តលី សញ្ញាបេតិ
និដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ ទស្សេតិ អនុទស្សេតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិធរយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ
កុណ្ណាហំ ឥមំ ពោចេហិតិ ឯវោ តំ អធិការណំ វុបសម្មតំ
ធម្មេន វុបសម្មតំ សម្មទាវិធរយេន ។ ធម្មវាដី ពុត្តលោ
អនុធម្មវាដី សម្មហុលេ សញ្ញាបេតិ និដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ
អនុបេត្តេតិ ទស្សេតិ អនុទស្សេតិ អយំ ធម្មោ អយំ
វិធរយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កុណ្ណាហំ ឥមំ ពោចេហិតិ
ឯវោ តំ អធិការណំ វុបសម្មតំ ធម្មេន វុបសម្មតំ
សម្មទាវិធរយេន ។ ធម្មវាដី ពុត្តលោ អនុធម្មវាដី
សម្មំ សញ្ញាបេតិ និដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ

និទណ្ឌបិដក បុគ្គលគ្គ

របស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរតាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះ
ចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយមិន
ត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នានឹងសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។

ចប់ កណ្តាប់ចូ រាមបំណុល ៩ ។

(៤) បុគ្គលជាធម្មវាទី ញ៉ាំងបុគ្គលជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិ-
ចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះ
ធម៌នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរតាន់យកពាក្យនេះ
ចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ
ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បុគ្គលជាធម្មវាទី ញ៉ាំង
ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ
ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះ
ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយចូរតាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរ
ពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះរម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះ
ថារម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បុគ្គលជាធម្មវាទី ញ៉ាំងសិស្ស
ជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។

៧

សមតិពុទ្ធពោ ធម្មវាទី សម្ពុហុលា អធម្មវាទី សង្ឃោ

ធនេស្សតិ អនុធនេស្សតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ
សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ រោចេហិតំ ឯវុញ្ចោ តំ អ-
ធិករណំ វ្យុបសម្មតិ ធម្មេន វ្យុបសម្មតិ សម្មទាវិនយេន ។
ធម្មវាទី សម្ពុហុលា អធម្មវាទី បុគ្គលំ សញ្ញាបេន្នំ
និដ្ឋាបេន្នំ បេត្តេន្នំ អនុបេត្តេន្នំ ធនេស្សន្នំ អនុធនេស្សន្នំ
អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណា-
ហំ ឥមំ រោចេហិតំ ឯវុញ្ចោ តំ អធិករណំ វ្យុបសម្មតិ
ធម្មេន វ្យុបសម្មតិ សម្មទាវិនយេន ។ ធម្មវាទី សម្ពុហុលា
អធម្មវាទី សម្ពុហុលេ សញ្ញាបេន្នំ និដ្ឋាបេន្នំ បេត្តេន្នំ
អនុបេត្តេន្នំ ធនេស្សន្នំ អនុធនេស្សន្នំ អយំ ធម្មោ អយំ
វិនយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណា ឥមំ រោចេហិតំ
ឯវុញ្ចោ តំ អធិករណំ វ្យុបសម្មតិ ធម្មេន វ្យុបសម្មតិ
សម្មទាវិនយេន ។ ធម្មវាទី សម្ពុហុលា អធម្មវាទី
សង្ឃំ សញ្ញាបេន្នំ និដ្ឋាបេន្នំ បេត្តេន្នំ អនុបេត្តេន្នំ
ធនេស្សន្នំ អនុធនេស្សន្នំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ
សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ រោចេហិតំ ឯវុញ្ចោ តំ

សម្រេចពន្លាតៈ វិញ្ញាណធាតុយោគីយ៍ប្រើសម្រាប់ជំនឿសង្ឃជាអធម្មវាទី

ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ៗ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះ
សាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ
បើអធិករណ៍នោះម្យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាម្យ៉ាងដោយធម៌ ដោយសម្មា-
សាសនា ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រើសម្រាប់ជំនឿ ញ៉ាំងបុគ្គលជាអធម្មវាទីឲ្យកត់
សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ៗ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញ
រឿយ ៗ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរ
កាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះ
ម្យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាម្យ៉ាងដោយធម៌ ដោយសម្មាសាសនា ៗ ភិក្ខុទាំង
ឡាយប្រើសម្រាប់ជំនឿ ញ៉ាំងភិក្ខុប្រើសម្រាប់ជំនឿកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារ-
ណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ៗ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ៗ ថា នេះ
ធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់
យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះ
ម្យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាម្យ៉ាងដោយធម៌ ដោយសម្មាសាសនា ៗ ភិក្ខុទាំង
ឡាយប្រើសម្រាប់ជំនឿ ញ៉ាំងសង្ឃជាអធម្មវាទីឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារ-
ណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ៗ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ៗ ថា នេះធម៌
នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះ
ចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះម្យ៉ាងនេះ

៨

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិញ្ញា

អធិការណ៍ រូបសម្បត្តិ ធម្មន រូបសម្បត្តិ សម្មទាវន-
យេន ។ ធម្មវាដី សង្ឃោ អធម្មវាដី បុគ្គលី សញ្ញាបេតិ
ធិដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ ធន្ស្រតិ អនុធន្ស្រតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទ្ធិ សត្តសាសនំ ឥមំ
កណ្ណាហំ ឥមំ រោចេហិតំ ឯវេញ្ចំ តំ អធិការណ៍ រូបសម្បត្តិ
ធម្មន រូបសម្បត្តិ សម្មទាវនយេន ។ ធម្មវាដី សង្ឃោ
អធម្មវាដី សម្មហុលេ សញ្ញាបេតិ ធិដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ
អនុបេត្តេតិ ធន្ស្រតិ អនុធន្ស្រតិ អយំ ធម្មោ អយំ
វិនយោ ឥទ្ធិ សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាថ ឥមំ រោចេ-
ហិតំ ឯវេញ្ចំ តំ អធិការណ៍ រូបសម្បត្តិ ធម្មន រូបសម្បត្តិ
សម្មទាវនយេន ។ ធម្មវាដី សង្ឃោ អធម្មវាដី សង្ឃី
សញ្ញាបេតិ ធិដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ ធន្ស្រតិ
អនុធន្ស្រតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទ្ធិ
សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ រោចេហិតំ ឯវេញ្ចំ
តំ អធិការណ៍ រូបសម្បត្តិ ធម្មន រូបសម្បត្តិ សម្ម-
ទាវនយេនាតិ ។

សុត្តន្តបិដកំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក បុល្លវគ្គ

ឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មាវាសន៍ ។ សង្ឃជាធម្មវាទី ញ៉ាំង
បុគ្គលជាអធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយៗ
ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយៗ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ
ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះ រម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយ
សម្មាវាសន៍ ។ សង្ឃជាធម្មវាទី ញ៉ាំងភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រើប្រាស់ ជាអធម្មវាទី
ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយៗ ឲ្យឃើញ ឲ្យ
ឃើញរឿយៗ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅ របស់ព្រះសា-
ស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ
ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះ រម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយ
សម្មាវាសន៍ ។ សង្ឃជាធម្មវាទី ញ៉ាំងសង្ឃជាអធម្មវាទី ឲ្យកត់សំគាល់
ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយៗ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយៗ
ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់
យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នោះ បើអធិករណ៍នោះ
រម្ងាប់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា រម្ងាប់ដោយធម៌ ដោយសម្មាវាសន៍ ដូច្នោះ ។

សមិទ្ធក្នុង ១១មហាបុគ្គលិក

(៥) តេជ សមយេន តុម្ភោ កកវា រាជគហោ វិហារតិ
វេឡាវេន កាលន្តកនិវាបេ ។ តេជ ខោ បន សមយេន
អាយស្មតោ ធានេន មល្លបុត្តន ជាតិយា សន្តវស្សន
អរហន្តំ សង្កកតិ ហោតិ យន្តិញ្ចំ សាវកេន បត្តតំ សត្វំ
តេជ អនុប្បត្តិ ហោតិ នត្ថ ច ស្សី តិញ្ចំ ឧត្តរិ ករណីយេ
កតស្ស វា បតិចយោ ។

(៦) អថខោ អាយស្មតោ ធានេន មល្លបុត្តស្ស
រហោកតស្ស រដិសន្តិមស្ស ឯវតោតសោ បរិវតតោ
ឧទនាដិ បយោ ខោ ជាតិយា សន្តវស្សន អរហន្តំ
សង្កកតិ យន្តិញ្ចំ សាវកេន បត្តតំ សត្វំ មយោ
អនុប្បត្តិ នត្ថ ច មេ តិញ្ចំ ឧត្តរិ ករណីយេ កតស្ស
វា បតិចយោ កី ធុ ខោ អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យាវត្ថំ
កវេយ្យន្តិ ។ អថខោ អាយស្មតោ ធានេន មល្លបុត្តស្ស
ឯវតតោសិ យន្តិណហិ សង្ឃស្ស សេនាសនេន បញ្ចា-
បេយ្យំ កត្តានិ ច ឧទ្ទិសេយ្យន្តិ ។

សមថិក្ខន្ធកៈ និទានព្រះទព្វមល្យបុត្ត

(៥) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅក្នុង វត្តវេទ្យវ័ន ជាភូមិភូមិភាគបស្ចាន ទៀបក្រុងក្រចេះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះទព្វមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល តាំងអំពី កើតមកបាន ៧ ឆ្នាំ ថែមទាំងគុណជាតណាមួយ ដែលសាវ័កត្រូវដល់ គុណជាតនោះលោកក៏បានដល់ ដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ កិច្ចអ្វីមួយ ដែលលោកគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬការសន្សំនូវកិច្ចដែលធ្វើរួចហើយ ក៏មិន មានដល់លោក ។

(៦) លំដាប់នោះ ព្រះទព្វមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ ទៅកាន់ច័ស្ចាត់ សម្បុរនៅស្រប់ស្រៀមតែម្នាក់ឯង ហើយមានចិត្តត្រិះរិះកិត្តឡើងយ៉ាងនេះ ថា អាត្មាអញបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអរហត្តផល តាំងពីកើតមក បាន ៧ ឆ្នាំ គុណជាតណាមួយដែលសាវ័កត្រូវដល់ អាត្មាអញក៏បាន ដល់នូវគុណជាតនោះ ដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ មួយទៀត កិច្ចអ្វី មួយដែល អាត្មាអញត្រូវធ្វើតទៅទៀត ឬការសន្សំនូវកិច្ចដែលធ្វើរួចហើយ ក៏មិនមានដល់អាត្មាអញ (បើដូច្នោះ) គួរអាត្មាអញធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើ ដល់សង្ឃដូចម្តេចហ្ន៎ ។ គ្រានោះ ព្រះទព្វមល្យបុត្តមានអាយុ បានត្រិះរិះ ដូច្នោះថា បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញត្រូវរៀបចំសេនាសនៈផង ត្រូវ ចាត់ចែងចង្ហាន់ដល់សង្ឃផងចុះ ។

វិធម្មបទិកោ បុលវត្តោ

(៧) អថ ខោ អាយស្មា ធិញោ មល្លបុត្តោ សាយស្លា-
សមយំ បដិសល្លាណា វុដ្ឋិតោ យេន កកវា តេនុប-
សង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អកវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសំទិ ។ ឯកមន្តំ និសំទ្ធោ ខោ អាយស្មា ធិញោ
មល្លបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច ឥន មយ្ហំ កន្តេ រហោក-
តស្ស បដិសល្ល័នស្ស ឯវញ្ចេតសោ បរិតក្កោ ឧទចាទិ
មយា ខោ ជាតយា សន្តវស្សេន អរហន្តំ សង្កកតិ
យង្កិត្តំ សាវកេន បន្តតំ សតំ មយា អនុប្បត្តំ នត្ត
ច មេ កិត្តំ ឧត្តវិ ករណីយំ កតស្ស វា បតិចយោ
កី នុ ខោ អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យវត្ថំ កវេយ្យន្តំ តស្ស
មយ្ហំ កន្តេ ឯតទរោសិ យន្តណហំ សង្ឃស្ស សេនា-
សនញ្ច បញ្ញមេយ្យំ កត្តានិ ច ឧដ្ឋិសេយ្យន្តំ ឥន្ទា-
មហំ កន្តេ សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញមេត្តំ កត្តានិ
ច ឧដ្ឋិសិត្តំ ។ សាទុ សាទុ នត្ត តេនហំ ត្ថំ នត្ត

វិទ្យាបិដក បុណ្យវិគ្គ

(៧) គ្រានោះ ព្រះទេពមូល្យបុត្តដ៏មានអាយុ លុះសាយ ល្អាសម័យ ក៏ចេញពីទីពឹងសម្លឹងនៅ ហើយចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយអង្គុយក្នុងទី ដ៏សមគួរ ។ ព្រះទេពមូល្យបុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ ក្រាបចង្អុលព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ ចំរើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គទៅកាន់ទីស្ងាត់ ពួនសម្លឹងនៅតែម្នាក់ឯង ក៏ មានចិត្តត្រិះរិះ កើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំវិ អរហត្តផល តាំងអំពីកើតមកបាន ៧ ឆ្នាំ ហើយគុណជាតណានីមួយ ដែលសាវ័កត្រូវដល់ អាត្មាអញក៏បានដល់ខ្ញុំវិគុណជាតនោះដោយលំដាប់ សព្វគ្រប់ហើយ មួយទៀត កិច្ចអ្វីមួយដែលអាត្មាអញគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬការសន្សំខ្ញុំវិកិច្ចដែលបានធ្វើរួចហើយ មិនមានដល់អាត្មាអញទេ គួរអា- ត្មាអញធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សិរីរដ្ឋចម្ពុចហ្ន៎ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះមានតែអាត្មាអញត្រូវរៀប ចំសេនាសនៈផងត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ដល់សិរីរដ្ឋផងចុះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់រៀបចំសេនាសនៈផង ចង់ចាត់ចែងចង្ហាន់ដល់សិរីរដ្ឋផង។ ព្រះ បរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទព្វៈ ប្រពៃហើយ ។ ម្ចាស់ទព្វៈ បើដូច្នោះ អ្នក

សមិទ្ធក្នុងពេលសេនាសនប្បញ្ញាណកម្មសម្មតិ

សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ញា បញ្ញាបេហំ កត្តានិ ច ទុទ្ទិសា-
ហំតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ខោ អាយស្មនំ ធម្មោ មល្លបុត្តោ
កករតោ បច្ចុស្សនំ ។

(៨) អថខោ កករំ ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករ-
ណោ ចម្មី កតំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ តេនហំ ភិក្ខុវេ
សង្ឃោ ធម្មំ មល្លបុត្តំ សេនាសនប្បញ្ញាណកម្មញ្ញ កត្តទ្កេ-
សកតញ្ញ សម្មន្ទតំ ។ ឯវញ្ញ បន ភិក្ខុវេ សម្មន្ទតោ ។
បឋមំ ធម្មោ យាចិត្តោ យាចិត្តា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
បដិពលេន សង្ឃោ ញ្ញាបេតោ សុណាតុ មេ កន្តេ
សង្ឃោ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកកលំ សង្ឃោ អាយស្មនំ
ធម្មំ មល្លបុត្តំ សេនាសនប្បញ្ញាណកម្មញ្ញ កត្តទ្កេសកតញ្ញ
សម្មន្ទេយ្យ ។ ឯសាញតិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
សង្ឃោ អាយស្មនំ ធម្មំ មល្លបុត្តំ សេនាសនប្បញ្ញាណ-
កម្មញ្ញ កត្តទ្កេសកតញ្ញ សម្មន្ទតំ ។ យស្សយស្សតោ ខ-
មតិ អាយស្មតោ ធម្មស្ស មល្លបុត្តស្ស សេនាសនប្បញ្ញា-
ណកម្មញ្ញ ច កត្តទ្កេសកតស្ស ច សម្មតិ សោ តុណ្ហស្ស
យស្ស ធម្មតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃោ

សមចិត្តទូក្កៈ សេចក្តីសន្មតិភូរិការចាត់ចែងសេនាសនៈជាដើម

ចូររៀបចំសេនាសនៈហើយចាត់ចែងចង្ហាន់ដល់សង្ឃចុះ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា
ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

(៨) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ
ធម្មិកថាហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បើដូច្នោះ សង្ឃចូរសន្មតទព្វមល្លបុត្ត ឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ (អ្នក
ចាត់ចែងសេនាសនៈ) ផង ឲ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈ (អ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់) ផង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ មុនដំបូង ត្រូវសង្ឃសូម
ទព្វភិក្ខុ លុះសូមរួចហើយត្រូវភិក្ខុដែលឈ្លាសវៃប្រកាសសង្ឃថា បតិគ្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើការសន្មតមានកាលគួរដល់សង្ឃ
ហើយសូមសង្ឃសន្មតទព្វមល្លបុត្តមានអាយុ ឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ
ផង ឲ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈផង ។ ទេះជាញត្តិ ។ បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតទព្វមល្លបុត្តមានអាយុឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ
ផង ឲ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈផង ។ ការសន្មតព្រះទព្វមល្លបុត្តមានអាយុ ឲ្យជា
សេនាសនប្បញ្ញាបកៈផង ឲ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈផង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មាន
អាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃ

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អាយស្មា ធិញ្ចោ មល្លបុត្តោ សេនាសនប្បញ្ញាបតោ
ច កត្តុទ្ទេសកោ ច ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តណ្ហា ។
ឯវមេតិ ធារយាមីតិ ។

[៧] សម្មតោ ធាយស្មា ធិញ្ចោ មល្លបុត្តោ សកាតានំ
សកាតានំ ភិក្ខុនំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ
យេ តេ ភិក្ខុ សុត្តនិកា តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ
បញ្ញាបេតិ តេ អញ្ញាមញ្ញំ សុត្តនិ សង្ឃយស្សន្តិកំ យេ
តេ ភិក្ខុ វិនយធរា តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញា-
បេតិ តេ អញ្ញាមញ្ញំ វិនយំ វិន្ទន្តិស្សន្តិកំ យេ តេ ភិក្ខុ
ធម្មកថិកា តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ
តេ អញ្ញាមញ្ញំ ធម្មំ សាក្កន្តិស្សន្តិកំ យេ តេ ភិក្ខុ
យាយនោ តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ
អញ្ញាមញ្ញំ ន ព្យាណនិស្សន្តិកំ យេ តេ ភិក្ខុ តិរច្ឆានក-
ថិកា កាយទង្សិពហុលា វិហារន្តំ តេសម្មំ ឯកជ្ឈំ

វិសយបិដក បុណ្យវគ្គ

បាទសខ្ពត្តព្រះទព្វមល្លបុត្តមានអាយុ ឲ្យជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈផង ឲ្យ
ជាភក្ត្រទ្រុសកៈផងហើយ ការសខ្ពត្តនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបាទជា
សង្ឃស្ងៀម។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្ញុំជំរឿននេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ។

(៧) ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដែលសង្ឃបាទសខ្ពត្តចូលហើយក៏
រៀបចំសេនាសនៈដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលសុទ្ធតែជាសភាគៈនឹងគ្នា
ទីជាមួយគ្នា ពួកភិក្ខុណា ជាអ្នករៀនព្រះសូត្រ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ
ក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុនោះក្នុងទីជាមួយគ្នា ដោយគិតថា ភិក្ខុ
ទាំងនោះ នឹងនាំគ្នាហាត់សមព្រះសូត្រ ពួកភិក្ខុណា ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ
ព្រះទព្វមល្លបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុទាំងនោះក្នុងទីជាមួយគ្នា
ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះនឹងនាំគ្នាវិនិច្ឆ័យវិន័យ ពួកភិក្ខុណា ជាធម្មក-
ថិក ព្រះទព្វមល្លបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះក្នុងទីជាមួយ
គ្នាដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះនឹងនាំគ្នាធ្វើសាក្ខីធម៌ ពួកភិក្ខុណា ជាអ្នក
ចំរើនឈាន ព្រះទព្វមល្លបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះក្នុង
ទីជាមួយគ្នា ដោយគិតថា ពួកភិក្ខុនោះនឹងមិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅ
មក ពួកភិក្ខុណា ជាអ្នករោលឲ្យតែប្លោកថា ច្រើនតែមានពណ៌កាយមាំមួន
ព្រះទព្វមល្លបុត្ត ក៏រៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីពួកភិក្ខុនោះក្នុងទីជាមួយគ្នា

សមបិក្ខុន្តរោ ទព្វមល្លបន្តវន្ត

សេនាសនំ បញ្ហាបេតិ ឥហយេ បិមេ អាយស្មន្តា វត្តិយា
 អន្តិស្សន្តិ យេ បិ តេ ភិក្ខុ វិកាលេ អាគច្ឆន្តិ តេសម្មិ
 តេជាតានុំ សមាបជ្ជិត្វា តេនេវ អាលោកេន មេនា-
 សនំ បញ្ហាបេតិ ។ អបិស្សុ ភិក្ខុ សត្វុច្ឆ វិកាលេ
 អាគច្ឆន្តិ មយំ អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស
 ឥន្ទ្រប្បជ្ឈាវយំ បស្សិស្សាមាតិ ។ តេ អាយស្មន្តិ
 ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឃីវំ វិនេន្តិ អម្ហាតំ អារុ-
 សោ ទព្វ សេនាសនំ បញ្ហាបេហិតំ ។ តេ អាយស្មា
 ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឃីវំ វិនេតិ កត្ត អាយស្មន្តា ឥន្ទន្តិ
 កត្ត បញ្ហាបេមិតិ ។ តេ សត្វុច្ឆ ទ្រវេ អបទិស្សន្តិ
 អម្ហាតំ អារុសោ ទព្វ កិដ្ឋក្សដេ បព្វតេ^(១) សេនាសនំ
 បញ្ហាបេហិ ។ អម្ហាតំ អារុសោ ទព្វ^(២) ចោវច្ឆាតេ
 សេនាសនំ បញ្ហាបេហិ ។ អម្ហាតំ អារុសោ ទព្វ ឥសិកិ-
 លិបស្សេ កាឡសិលាយំ សេនាសនំ បញ្ហាបេហិ ។

---

១ ឧ ប. បព្វតេសុ បព្វតេតិ ឧ ទិស្សតិ ។ ២ ជតោ បរិ ទព្វក្សាលបនំ សព្វត្ថ
 ឧ ទិស្សតិ ។

របបចូលព្រះ ឯកសារព្រះទ្រង់ស្រី

ដោយគិតថា លោកមានអាយុទាំងឡាយនេះនឹងនៅចាស់គ្នា ដោយពោល
ទ្រុតរលួយនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមកដល់ក្នុងវេលាវិកាល (១) ព្រះ
ទ្រង់មន្ត្រីបុគ្គលក៏ចូលតាមគេជាធាតុ ហើយរៀបចំសេនាសនៈ ដើម្បីភិក្ខុទាំង
នោះដោយព្រះនៃគេជាធាតុនោះឯង ។ ចូលកាលមានភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្លែងមកក្នុងវេលាវិកាល ដោយគិតថា យើងទាំងឡាយនឹងបានឃើញផ្លូវ
ប្បដិហាររបស់ព្រះទ្រង់មន្ត្រីបុគ្គលដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ចូល
ទៅក្រព្រះទ្រង់មន្ត្រីបុគ្គលដ៏មានអាយុហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុ-
សាទ្វៈ ចូរលោករៀបចំសេនាសនៈដើម្បីយើងទាំងឡាយ ។ ព្រះទ្រង់-
មន្ត្រីបុគ្គលដ៏មានអាយុ និយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា លោកទាំង
ឡាយដ៏មានអាយុ ចង់នៅក្នុងទីណា ឲ្យខ្ញុំរៀបចំក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយនោះក៏ចូលទៅក្រព្រះទ្រង់មន្ត្រីបុគ្គលដ៏មានអាយុដោយពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសាទ្វៈ
លោកចូររៀបចំសេនាសនៈលើភ្នំគិដ្ឋកូដ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។
ម្ចាស់អាវុសាទ្វៈ លោកចូររៀបចំសេនាសនៈដ៏គ្រោះសម្រាប់ទម្លាក់
ចោរ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។ ម្ចាស់អាវុសាទ្វៈ លោកចូររៀបចំ
សេនាសនៈលើកាឡសីលា ខាងភ្នំសិគិលី ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។

១ លេខវិកាល កន្លែងខ្លះសំដៅយកពេលវេលាដ៏សំខាន់នៃព្រះគ្រូប្រុងទៅរកសុណ្ណៈ កន្លែង
ខ្លះសំដៅយកពេលវេលាដ៏ព្រួយបារម្ភទៅ ដូចក្នុងទំនេរសំដៅយកពេលព្រលប់ទៅ ។

អម្បាតិ អាវុសោ ទត្ថ វេការបស្សេ សត្តបណ្ណាប្បញ្ញាណយំ
 សេនាសនំ បញ្ហាបេហិ ។ អម្បាតិ អាវុសោ ទត្ថ ស័-
 តវនេ សប្បសោណ្ណិកបញ្ញាវេ សេនាសនំ បញ្ហាបេហិ ។
 អម្បាតិ អាវុសោ ទត្ថ តោមជ្ជកណ្ណយំ សេនាសនំ
 បញ្ហាបេហិ ។ អម្បាតិ អាវុសោ ទត្ថ តិណ្ណិកកណ្ណ-
 យំ^(១) សេនាសនំ បញ្ហាបេហិ ។ អម្បាតិ អាវុសោ ទត្ថ
 ករោតកណ្ណយំ^(២) សេនាសនំ បញ្ហាបេហិ ។ អម្បាតិ
 អាវុសោ ទត្ថ តថាណាមេ សេនាសនំ បញ្ហាបេហិ ។
 អម្បាតិ អាវុសោ ទត្ថ ដីកម្ពុនេ សេនាសនំ បញ្ហាបេ-
 ហិ ។ អម្បាតិ អាវុសោ ទត្ថ មន្តក្កិម្ពិ មិគទាយេ សេ-
 នាសនំ បញ្ហាបេហិតិ ។ តេសំ អាយស្មា ទព្វោ មល្ល-
 បុត្តោ តេជោនាតុ សមាបជ្ជិត្តា អន្តិលិយា ជលមាធាយ
 បុរតោ បុរតោ កច្ឆតិ ។ តេបិ តេនេវ អាលោកេន អា-
 យស្មតោ ទត្ថស្ស មល្លបុត្តស្ស បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ កច្ឆតិ ។
 តេសំ អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឃីរំ សេនាសនំ
 បញ្ហាបេហិតិ អយំ មត្តោ ននិ បិបិ អយំ ភិសំ ននិ
 តំម្ពាហានំ ននិ វច្ឆន្តានំ ននិ បស្សវច្ឆានំ ននិ ចានិយំ

១ ១. តិណ្ណិកកណ្ណយំ ។ ២ ១. ករោតកណ្ណយំ ។

និទយបិដក បុណ្យវគ្គ

បាលសាវ្យសោទ្ធាៈ លោកចូរៀបចំសេនាសនៈ ក្នុងសក្តបណ្ឌិត្យហា ខាងក្នុង
វេភារៈ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។ បាលសាវ្យសោទ្ធាៈ លោកចូរៀបចំ
សេនាសនៈ ទៀបញ្ជក្នុងឈ្មោះបប្បសោណ្ឌិកៈ ក្នុងសីតវ័ន (វៃត្រូត្រជាក់)
ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។ បាលសាវ្យសោទ្ធាៈ លោកចូរៀបចំសេនាសនៈ
ទៀបជ្រោះក្នុងឈ្មោះគោមដៈ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។ បាលសាវ្យសោទ្ធាៈ
លោកចូរៀបចំសេនាសនៈ ទៀបជ្រោះក្នុងឈ្មោះតិណ្ណកៈ ដើម្បីយើងទាំង
ឡាយចុះ ។ បាលសាវ្យសោទ្ធាៈ លោកចូរៀបចំសេនាសនៈ ទៀបជ្រោះក្នុង
ឈ្មោះកេតុតៈ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។ បាលសាវ្យសោទ្ធាៈ លោកចូរៀប
ចំសេនាសនៈ ក្នុងវត្តតេតុតា ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។ បាលសាវ្យសោទ្ធាៈ
លោកចូរៀបចំសេនាសនៈ ក្នុងជីវកម្មវ័ន ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។ បាល
សាវ្យសោទ្ធាៈ លោកចូរៀបចំសេនាសនៈ ក្នុងមិត្តតាយវ័ន ទៀបក្នុងទុក្ខច្នៃ
ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ។ ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តដ៏មានកាយុ ក៏ចូលកាន់តេជោ-
ធាតុ ហើយមានម្រាមភ្នែងរឿង ដើរទៅអំពីខាងមុខ ។ នៃភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ដើរទៅអំពីខាងក្រោយ ។ នៃព្រះពុទ្ធមល្លបុត្ត
មានកាយុ ដោយពន្លឺនោះឯង ។ ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តមានកាយុរៀបចំសេនាសនៈ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះថា នេះគ្រែ នេះភាំង នេះភ្នក នេះខ្នើយ
នេះទីសម្រាប់បន្ទោបង់ទ្បាវៈ នេះទីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ នេះទីក

សមមង្គលកោ មេត្តិយក្ស័យជកកិច្ចុត្តុ

នំនំ បរិភោជនំយំ អយំ កេត្តុវនិស្សា វនំ សង្ឃស្ស
កេតិកស្សនំ វនំ កោលំ បរិសុត្តំ វនំ កាលំ
នំត្តុមិត្តង្គំ ។ តេសំ អាយស្មា ទេពា មល្លបុត្តោ វិ
សេនាសនំ បញ្ញាបេត្តា បុនទេវេវុទ្ធានំ បច្ឆាកត្តតំ ។

(១០) តេន ខោ បន សមយេន មេត្តិយក្ស័យ-
ជកា កិច្ចុ ឯវកា ចេវ ហោនំ អប្បបុញ្ញា ច ។ យា-
នំ សង្ឃស្ស លាមកានំ សេនាសនានំ តានំ តេសំ
នាបុណ្ណំ លាមកានំ ច កត្តានំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ភជគហោ មនុស្សា វន្តនំ វេរាជំ កិច្ចុនំ
អភិសង្ឃាភិ តាតុ សប្បម្បំ កេលម្បំ ឌុត្តិកង្កម្បំ
មេត្តិយក្ស័យជកានំ បន កិច្ចុនំ នាភតិកំ ទេនំ
យថាវុទ្ធិ កាលាជកំ តិល្លង្កតិយំ ។ តេ បច្ឆាកត្ត
បិណ្ណានាតប្បដិក្ខន្តោ វេរេ កិច្ចុ បន្តនំ តុម្ភានំ អា-
សោ កត្តតេ តិ អហោសិ តុម្ភានំ តិ នាហោសិតិ(១)។

១ ឧ. ម. កំ អហោសិ ។ ឧស្សោ ៨ វិស្សតិ ។

សមណ្ឌក្ខន្ធកៈ មិនមានមេត្តិយភ័យដកភ័ក្ត្រ

សម្រាប់ទាន់ នេះទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ នេះឈើច្រត់ នេះទី កតិកា-
សញ្ញារបស់សង្ឃ ពេលនេះ ត្រូវលោកទាំងឡាយចូល ពេលនេះត្រូវ
លោកទាំងឡាយចេញ ។ ព្រះទេពមល្យបុត្តមានអាយុ រៀបចំសេនាសនៈ
យ៉ាងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ហើយមិនទាន់ត្រឡប់មកវត្តវេទ្យវេទិញ ។

(១០) សម័យនោះឯង មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុទាំងឡាយ ជាភិក្ខុ
ថ្មីផង មានបុណ្យតិចផង ។ លោកទាំងនោះតែងបាទសេនាសនៈ ទាំង
ឡាយរបស់សង្ឃដែលជារបស់ថោកទាប និងកត្តដីថោកទាប ។ សម័យ
នោះឯង មនុស្សទាំងឡាយក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ចង់ប្រគេនសប្បុរ្តិ៍ខ្លះ ប្រេងខ្លះ
សម្បទត្តិកន្ត្រិ៍ខ្លះ^(១) ដែលគេគាត់តែងឡើងដោយផ្គត់ផ្គង់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ជាថេរៈ ចំណែកខាងមេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុវិញ គេប្រគេនតែត្រឹមបាយ
ប្រេងអង្ករមានទឹកជ្រក់ជាតំប៉ែត ជាភោជនប្រក្រតី ដែលគេប្រាថ្នាហើយ
យ៉ាងណា^(២) ។ ពួកមេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុទាំងនោះត្រឡប់ពីបណ្ណា-
បាតក្នុងវេលាខាងក្រោយកត្ត ហើយក៏សួរភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈថា ម្ចាស់
អាវុសាទាំងឡាយ ក្នុងរោងកត្តរបស់លោកមានអ្វីខ្លះ មិនមានអ្វីខ្លះ ។

---

១ ជាឈ្មោះសម្បត្តិ ប្រែថា សប្បបាច់បង់ត្រូវសន្តិក្រែលែង គឺជាសប្បរាជឧទារសទ្វេញ
ជាងភោជនដទៃទៀត ។ ដែលហើយមក្នុងជាន់ចោះ ។ ២ គេប្រគេនត្រឹមតែបាយក្នុងអង្ករតំប៉ែត
នឹងទឹកជ្រក់ជាភោជនធម្មតាដែលគេធ្វើខ្លួនឱ្យតែបាន ។

វិទ្យុយបិដកេ បុល្លវរោ

ឯកោច្ច ខេត ឃី វន្តេន្តំ អញ្ញានំ អាវុសោ សឃ្និ
អហោសិ តេលំ អហោសិ ឧត្តរិកន្តំ អហោសិតំ ។
មេត្តយក្កម្មជកា បទ កិត្ត ឃី វន្តេន្តំ អញ្ញានំ អាវុ-
សោ ន តិញ្ចំ អហោសិ ចាកតិកំ យថាវដ្ឋំ កា-
ណាជតិ តិលដ្ឋំ ឧត្តយន្តំ ។

[១១] តេន ខោ បទ សមយេន កល្យាណកត្តិ-
កោ គហបតិ សឃ្និស្ស ធនកកត្តំ ទេតិ ធិច្ចកត្តំ ។
សោ កត្តត្តេ សប្បត្តនារោ ឧបតិដ្ឋិតា បរិសិតំ ។
អញ្ញោ ឡិទនេន បច្ឆន្តំ អញ្ញោ សុបេន បច្ឆន្តំ អញ្ញោ
តេលេន បច្ឆន្តំ អញ្ញោ ឧត្តរិកន្តេន បច្ឆន្តំ ។

[១២] តេន ខោ បទ សមយេន កល្យាណកត្តិ-
កស្ស គហបតិចោ កត្តំ ស្វាតនាយ មេត្តយក្កម្មជកាជំ
កិត្តជំ ឧត្តិដ្ឋំ ហោតិ ។ អថខោ កល្យាណកត្តិកោ
គហបតិ អាភមិ អគមាសិ តេនជំទេវ ករណីយេន
យេនាយស្សា ទញ្ញោ មល្លបុត្រោ តេនុបសង្កមិ ឧប-

វិទយបិដក បុល្លវត្ថុ

ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួកខ្លះប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្នាល ភារុសោ ក្នុងរោងទាំង
របស់យើងមានសប្បី មានប្រេង មានសម្បទុត្តិក្នុង ។ ឯមេត្តិយភិក្ខុទាំង
ក្នុងជកភិក្ខុ និយាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្នាល ភារុសោ យើងគ្មានវត្ថុអ្វីទេ
មានវត្ថុបាយចុងអង្ករ ទាំងទឹកជ្រក់ជាកំប៉ៅ ជាកោដនប្រក្រតី ដែលគេ
ប្រាព្ធហើយយ៉ាងណាប៉ុណ្ណោះ ។

[១១] សម័យនោះឯង គហបតិឈ្មោះកល្យាណកត្តិកៈ តែងប្រ-
គេនចក្កកត្តិ(១)ជាទិច្ចកត្តិដល់សង្ឃ ។ គហបតិនោះព្រមទាំងក្រុមប្រពន្ធ
តែងចូលទៅបម្រើអង្គាស (ព្រះសង្ឃ) ក្នុងរោងកត្តិ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
៨១១ ក៏សួររកបាយ សួររកសម្ប រកប្រេង រកសម្បទុត្តិក្នុង ។

[១២] សម័យនោះឯង កត្តិទូសភិក្ខុចាត់ពួកមេត្តិយភិក្ខុទាំងក្នុងជក-
ភិក្ខុ (ឱ្យទៅទទួល) ចង្ហាន់របស់កល្យាណកត្តិកគហបតិក្នុងវ័ថ្ងព្រឹកស្អែក ។
គ្រានោះ កល្យាណកត្តិកគហបតិបានទៅកាន់អារាម ដោយ មានកិច្ចអ្វីមួយ
ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះទេព្យមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ

១ ភត្តិសម្រាប់ភិក្ខុ ៤ រូប ។

១៧

សបថិក្ខន្ធតេ មេត្តយក្ខម្មធិករិក្ខុវិទុ

សន្តមិត្តា អាយស្មន្តំ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ អភិវាទេត្តា
ឯកមន្តំ និសំទិ ។ ឯកមន្តំ និសំទ្តំ ទោ កល្យាណ
កត្តកំ កហមតិ អាយស្មា ទត្តោ មល្លបុត្តោ
ធម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សេសិ សមាទេវេសិ សមុត្តេ-
ជេសិ សម្បហិសេសិ ។ អថទោ កល្យាណកត្តកោ
កហមតិ អាយស្មតា ទត្តេន មល្លបុត្តេន ធម្មិយា
កថាយ សទ្ធស្សតោ សមាទេវតោ សមុត្តេជិតោ
សម្បហិសិតោ អាយស្មន្តំ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ ឯតទរោច
កស្ស កន្លេ អម្ពាតំ យេ ស្វាតនាយ កត្តំ ទុដ្ឋដ្ឋន្តំ ។
មេត្តយក្ខម្មធិកាជំ ទោ កហមតិ ភិក្ខុនំ ត្ថម្ពាតំ យេ
ស្វាតនាយ កត្តំ ទុដ្ឋដ្ឋន្តំ ។ អថទោ កល្យាណកត្តកោ
កហមតិ អនត្តមនោ អហោសិ កថំ ហិ នាម នាមភិក្ខុ
អម្ពាតំ យេ កុដិស្សន្តិតិ យំ កុនា នាសិ អាណា-
មេសិ យេ ជេ សេ កត្តិកា អាកច្ឆន្តិ កោដ្ឋហេ
អាសនំ បញ្ចាមេត្តា កាលាជតេន និលត្ថិទុតិយេន
បរិសាតំ ។ ឯវំ អយ្យតិ ទោ សា នាសិ កល្យា-
ណកត្តកស្ស កហមតិនោ បទ្ធស្សេសិ ។ អថទោ

សមមិច្ឆាភ្នក្ត: នំទានព្រះមេត្តិយវុណ្ណជករិក្ខុ

ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះទ្រព្យមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះ
ទ្រព្យមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ប្រាមនិយាយពន្យល់កល្យាណភត្តិកគហបតិ ដែល
អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហោន ឲ្យ
រីករាយដោយធម្មិកថា ។ លំដាប់នោះ កល្យាណភត្តិកគហបតិ កាលព្រះ
ទ្រព្យមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ និយាយពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
អាចហោន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះទ្រព្យ-
មល្លបុត្តដ៏មានអាយុថា បតិគ្រូលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ស្រែកនេះលោកម្ចាស់
ចាត់ភិក្ខុអង្គណា (ឲ្យទៅទទួល) ភត្តកងផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ។ ព្រះទ្រព្យមល្លបុត្តឆ្លើយ
ថា ម្ចាស់គហបតិ ស្រែកនេះគាត់នឹងចាត់មេត្តិយភិក្ខុនឹងភម្មជកភិក្ខុ ទាំង
ឡាយ (ឲ្យទៅទទួល) ភត្តកងផ្ទះអ្នកក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ លំដាប់នោះ កល្យា-
ណភត្តិកគហបតិមានសេចក្តីអាក់អន់ចិត្តដោយគិតថា ចុះហេតុអ្វីបានជា
ភិក្ខុលាមកទាំងឡាយទៅទាន់កងផ្ទះរបស់គាត់អញ (លុះគិតដូច្នោះហើយ)
ក៏ទៅផ្ទះចង្អាប់ទាស់ថា នែហង ឬស្រែកគ្រូវិញកលោកណាមកទទួលចង្អាប់
ហងឯងចូលក្រោលភាសនៈក្នុងជម្រក ហើយអង្គុយសលោកទាំងនោះដោយ
បាយចុងអង្ករមានទឹកជ្រកជាំរប់ពីចុះ ។ ទាស់នោះទទួលស្តាប់ពាក្យ
កល្យាណភត្តិកគហបតិដោយពាក្យថា ចា៖ អ្នកម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ

វិទ្យាបិដក បុល្លវត្តោ

មេត្តិយកុម្មជកា កិក្ខុ ហិយ្យោ ខោ អារុសោ អម្ពាតំ
កល្យាណកត្តិកស្ស គហបតិលោ កត្តិ ឧទ្ទិដ្ឋំ ស្មេ
អម្ពេ កល្យាណកត្តិកោ គហបតិ សប្បត្តនារោ
ឧបតិដ្ឋិតា បរិសិស្សតំ អញោ ឌុននេន ប្បច្ឆិស្សនំ
អញ សូមេន ប្បច្ឆិស្សនំ អញ តេលេន ប្បច្ឆិស្សនំ
អញ ឧត្តរកន្តំ ប្បច្ឆិស្សនំ ។ តេ តេលេ សោ-
មនស្សេន ន ចិត្តបំ រត្តិយា សុប្បិសុ ។ អថខោ
មេត្តិយកុម្មជកា កិក្ខុ បុព្វល្លាសមយំ និវាសេត្វា
បត្តិវិមាទាយ យេន កល្យាណកត្តិកស្ស គហ-
បតិលោ និវេសនំ តេនុបសន្តិមីសុ ។ អទ្ធសា ខោ
សា នាសិ មេត្តិយកុម្មជកេ កិក្ខុ ទ្ធិរតោ វ
អាភិច្ឆន្តំ ទិស្វាន កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ចាបេត្វា
មេត្តិយកុម្មជកេ កិក្ខុ ឯតនវេច និសីទេថ កន្លេ-
តិ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្មជកានំ កិក្ខុនំ ឯតន-
ហោសិ និស្សំសយំ ខោ ន តាវ កត្តិ សិទ្ធិ ករិស្ស-
តិ យថា មយំ កោដ្ឋកេ និសីទាថិយា មាតិ(១) ។

១ សព្វត្ថ និសីទាបេយ្យមាតិ ទិស្សតិ ។

វិធីយប់ដិត ពុល្លវត្ត

មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុទាំងឡាយភិក្ខុភ្នាថា ម្ចាស់ព្រះសា អំពីថ្ងៃម្សិល
មិញ ភិក្ខុទ្ធុសកភិក្ខុបានចាត់ឱ្យយើងទៅទទួលភត្តរបស់កល្យាណភត្តិកត-
ហាបតិ កល្យាណភត្តិកតហាបតិព្រមទាំងប្រពន្ធនឹងចូលមកបរិភោគសា
ពួកយើងក្នុងថ្ងៃស្អែក ភិក្ខុទាំងឡាយនៅទីមុខជានឹងសួររកបាយ រកសម្ល
រកប្រេង រកសម្លទុកភិក្ខុ ។ ដោយសេចក្តីសោមនស្សនោះឯង មេត្តិយភិក្ខុ
នឹងក្នុងដកភិក្ខុនោះក៏ដេកមិនលក់ ភាមសេចក្តីភ្ជាប់ចិត្តក្នុងរាត្រី (នោះ) ។
ត្រាព្រោះ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុ ក៏ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត្រពីរចូលទៅ
កាន់លំនៅរបស់កល្យាណភត្តិកតហាបតិអំពីព្រឹកព្រហាម ។ ពាសនោះបាន
ឃើញមេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុ កំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ
ក៏គ្រាលភាសនៈក្នុងជម្រក ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយភិក្ខុដក-
ភិក្ខុថា ចតិត្រលោកទាំងឡាយដំបំរើន សូមលោកទាំងឡាយគង់ចុះ ។
លំដាប់នោះ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុ ត្រិះរិះដូច្នោះថា កុំសង្ស័យ
ឡើយ ចង្អុលមិនទាន់ស្រេចទេ បានជាគេឱ្យយើងអង្គុយក្នុងជម្រកសិន ។

សមចិត្តន្តរោ មេត្តិយកុម្មជកាភិក្ខុវិញ្ញុ

អថខោ សា នាសី កាលាណជកេន តិលដ្ឋុទ្ធិតិយេន
ឧបកញ្ចំ កុញ្ចថ កន្តេតិ ។ មយំ ខោ កតំនិ ធិត្ថ-
កត្តិកាតិ ។ ជាតាមី អយ្យោ ធិត្ថកត្តិកាតិ អបិទាហំ
ហិយ្យោ ។ កហបតិទា អាណាត្តា យេ ជេ ស្មេ កត្តិកា
អាគត្តន្តំ កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ចមេត្តា កាលាណជ-
កេន តិលដ្ឋុទ្ធិតិយេន បរិសាតិ កុញ្ចថ កន្តេតិ ។
អថខោ មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ ហិយ្យោ ខោ អាវុ-
សោ កល្យាណកត្តិកោ កហបតិ អាភមំ អគមា-
សិ ធាត្ថស្មំ មល្លបុត្តស្មំ សន្តិកេ ធិស្សំសយំ ខោ
មយំ ធាត្ថន មល្លបុត្តេន កហបតិទោ សន្តិកេ បរិ-
ក្ខត្តាតិ^(១) ។ តេ តេនេវ ខោមនស្សេន ន ចិត្តវិញ្ញុ
កុញ្ចសុ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ បញ្ចកត្តិ
ចិណ្ឌាទាតប្បដិក្ខត្តា អាភមំ កត្តា បត្តដំរំ បដិសា-
មេត្តា តហាភមកោដ្ឋកេ សង្ឃា ធិបល្លត្តិកាយ ធិ-
សិទិសុ តុណ្ណិកតា មជ្ជកតា បត្តត្តត្តា អនោមុខា

១ ឧ. ធិស្សសយំ ។ ព្វេន មល្លបុត្តេន កហបតិទោ អន្តរា បរិក្ខត្តិ ទិស្សតិ ។

សមុទិក្ខន្តកៈ និទានមេត្តិយវារុណ្ណជិកិត្ត

គ្រានោះ ពាសីនោះ ក៏ឆ្កួតឆ្កួនដោយបាយបួនអង្ករមានទឹកជ្រក់ជាតំប៉ែត
ហើយនិមន្តថា បពិត្រលោកដំបំរើន សូមលោកទាំងឡាយ ឆាន់ចុះ។ មេត្តិយ-
ភិក្ខុនឹងក្នុងកកិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់អូនស្រី យើងទាំងឡាយសុទ្ធតែជាអ្នក
ទទួលនិច្ចកត្ត ។ ពាសីនោះឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណាដឹងថាលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយ ជាអ្នកទទួលនិច្ចកត្តហើយ តែម្យ៉ាងមិញគហបតិបន្តិប័ទ្ធិព្រះ
ករុណាថា នៃហង លោកទាំងឡាយណា ត្រូវការដោយចង្ហាន់និមន្តមក
ក្នុងថ្ងៃស្អែក បានឯងចូរក្រាលអាសនៈក្នុងជម្រកចុះ ហើយអង្គុយសាលាក
ទាំងនោះ ដោយបាយបួនអង្ករមានទឹកជ្រក់ជាតំប៉ែតចុះ បពិត្រលោកទាំង
ឡាយដំបំរើន សូមលោកទាំងឡាយឆាន់ចុះ ។ លំដាប់នោះ មេត្តិយភិក្ខុ
នឹងក្នុងកកិក្ខុ និយាយគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ កាលថ្ងៃម្យ៉ាងមិញ កល្យាណ-
ភត្តិកគហបតិ បានទៅកាន់អារាមនៅទាសិណាកំពូមល្អបុត្ត ពួកយើង
ប្រាកដជាទទួលល្អបុត្តញ្ច្រាញ់ ក្នុងសំណាក់នៃគហបតិពិតហើយ ។ មេត្តិ-
យភិក្ខុនឹងក្នុងកកិក្ខុទាំងនោះ ក៏មិនបានឆាន់ដូចចិត្តដែលប៉ុនប៉ងព្រោះតែ
សេចក្តីពាមទស្សនោះឯង ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងកកិក្ខុត្រឡប់ពីបិណ្ឌ-
បាត ក្នុងវេលាប្រាយភត្តហើយទៅកាន់អារាមក្នុងពេលនោះ ក៏រៀបទុក
ដាក់បាតនឹងចីវរ ហើយអង្គុយត្រឡប់មកក្បាលជង្គង់ទាំងសង្ស័យទាំងក្រៅ
ក្លោងទ្វារវត្តនៅស្ងៀម មានសេចក្តីអៀនអស់ ទទេកចុះ មានមុខប្រាប់

វិនយបិដកេ បុណ្យវគ្គោ

បដ្ឋាយេន្តា អយ្ហនិកាលា ។ អថទោ មេត្តិយា ភិក្ខុនិ
យេន មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិ-
មិត្តា មេត្តិយកុម្មជកេ ភិក្ខុ ឯតទរោច វន្តាមិ អយ្យានិ ។
ឯវិ វុត្តេ មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ បាលបិសុ ។ ទុត្ត-
យម្បិ ទោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ទោ មេត្តិយា ភិក្ខុនិ
មេត្តិយកុម្មជកេ ភិក្ខុ ឯតទរោច វន្តាមិ អយ្យានិ ។
តតិយម្បិ ទោ មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ បាលបិសុ ។
ក្យាហំ អយ្យានិ អបរដ្ឋាមិ តិស្ស មិ អយ្យា
បាលបន្តិតំ ។ តថា ហំ បន ត្ថិ ភតិទំ អម្ពេ ទេព្វេន
មល្លបុត្តេន វិហាបិយមាទេ អដ្ឋបេត្តុសីតិ ។ ក្យាហំ
អយ្យា តកោមីតិ ។ សចេ ទោ ត្ថិ ភតិទំ វន្តេយ្យាសិ
អជ្ជេ ភកកា អាយស្មន្តិ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ បាសាបេយ្យា-
តិ ។ ក្យាហំ អយ្យា តកោមិ តី មយា សន្តា

វិទយបិណ្ឌ កុល្យវុត្ត

ស្រពាប្រសព្វពាន ឥតមាននិយាយអ្វីសោះ ។ ត្រាវោះ ភិក្ខុនិរោធាៈ
មេត្តិយាចូលទៅរកមេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏
និយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង
ឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមថ្វាយបង្គំ ។ កាលបើមេត្តិយភិក្ខុនិយាយយ៉ាង
នេះហើយ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុមិននិយាយតតបសោះឡើយ ។ មេត្តិ-
យភិក្ខុនិរោធានិយាយពាក្យនេះ ចំពោះមេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុជាគំរប់ពីរជនផង
។ បេ ។ ជាគំរប់ពីរជនផងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណា
សូមថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុមិននិយាយតតបជាគំរប់ពីរ
ជនផង ។ ទើបមេត្តិយភិក្ខុនិរោធា ខ្ញុំព្រះករុណា បានប្រទូស្តនឹងលោក
ម្ចាស់រាល់អង្គដូចម្ដេចខ្លះ ហេតុអ្វីបានជាលោកម្ចាស់រាល់អង្គមិននិយាយ
នឹងខ្ញុំព្រះករុណា ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្ដូនស្រី
ពិតដូច្នោះហើយ ទព្វមល្លបុត្រកំពុងបៀតបៀនយើង នាងឯងក៏ព្រឺឆើយ
កន្លើយ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិរោធាថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះ
ករុណានឹងធ្វើដូចម្ដេច ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្ដូនស្រី
បើនាងប្រាថ្នានឹង (ធ្វើ) ត្រូវក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគឲ្យញ៉ាំងទព្វ-
មល្លបុត្រមានអាយុឲ្យវិនាសចេញ ក្នុងវិថូនេះឲ្យបាន ។ មេត្តិយភិក្ខុនិរោធា
បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្ដេច ចុះអំពើអ្វីដែលខ្ញុំនឹងអាច

សមចំនួន៣ មេត្តិយេយ្យដកកិច្ចវង្ស

កាត្តង្គំ ។ ឃីយា ភ្នំ ភត្តង្គំ យេន កកក តេជុបសង្កំ
 ទុបសង្កំមិត្តា ភត្តង្គំ ឃី វិទេយា ភត្តង្គំ ភត្តង្គំ
 ធម្មជ័រ្ជិយំ យាយំ ភត្តង្គំ ធិសា អកយា អដ្ឋិត្តកា
 អនុបដ្ឋក សាយំ ធិសា សកយា សង្កិត្តកា ស-
 ទុបដ្ឋក យេតោ ធិវតំ តតោ ចវតំ ទុទកំ មតោ
 អាត្តង្គំ អយ្យេនម្ពំ ធាត្វេន មល្លត្តេន ធិសិតាតំ ។ ឃី
 អយ្យតំ ចោ មេត្តិយា ភត្តង្គំ មេត្តិយេយ្យដកកិច្ច
 ភត្តង្គំ បដិស្សុណ្ណិត្តា យេន កកក តេជុបសង្កំ
 ទុបសង្កំមិត្តា ភត្តង្គំ អភវិទេត្តា ឃីកម្ពង្គំ អដ្ឋាសំ ។
 ឃីកម្ពង្គំ មិតា ចោ សា^(១) មេត្តិយា ភត្តង្គំ ភត្តង្គំ
 ឃីតទកេច ភត្តង្គំ ភត្តង្គំ ធម្មជ័រ្ជិយំ យាយំ ភត្តង្គំ
 ធិសា អកយា អដ្ឋិត្តកា អនុបដ្ឋក សាយំ ធិសា
 សកយា សង្កិត្តកា សទុបដ្ឋក យេតោ ធិវតំ

១ ឧបាយិយោន្តកេ សាតិ ន ទិស្សតិ ។

សម្រាប់ព្រះ ឱទ្ធានមេត្តិយក្សមិត្តភក្តិ

ធ្វើបាន ។ មេត្តិយក្សមិត្តភក្តិដ៏ឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្រាសាទ មានចូលមក
នាងចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរក្រាប
បង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការនេះ
មិនមែនជាការកំបាំងទេ មិនមែនជាការសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ទិសណាដែលមិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានទុបទ្រព ទិសនោះ
ត្រឡប់ជាប្រកបដោយភ័យ ប្រកបដោយចង្រៃ ប្រកបដោយទុបទ្រពទៅ
វិញ ទិសណាដែលមិនធ្លាប់មានឡប់ ទីនោះត្រឡប់ជាមានឡប់វិញ ដូច
ជាទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ប្រៃខ្លះក្តៅ ឥឡូវព្រះទ្រព្យមល្មមត្រជាក់ជាម្ចាស់បានប្រទូស
នឹងខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ។ មេត្តិយក្សមិត្តភក្តិទូលស្តាប់ពាក្យមេត្តិយក្សមិត្តភក្តិ
ក្នុងកិច្ចដោយពាក្យថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ លោកម្ចាស់ រួចហើយចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ មេត្តិយក្សមិត្តភក្តិនោះលុះបិតនៅ
ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការនេះមិនមែនជាការកំបាំងទេ មិនមែនជាការសម
គួរទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិសណាដែលមិនធ្លាប់មានភ័យ មិនមាន
ចង្រៃ មិនមានទុបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ទៅជាប្រកបដោយភ័យ ប្រកប
ដោយចង្រៃ ប្រកបដោយទុបទ្រពទៅវិញ ទិសណាដែលមិនធ្លាប់មានឡប់

វិសយបិដកេ បុល្លបុត្តោ

តតោ បវត្តំ ទុទតំ មនោ វាដត្តំ អយ្យេន្តិ ទច្វេន
មល្លបុត្តេន ទ្វិសិសាតិ ។

[១៣] អថខោ កកវា ឯតស្មី ឯនានេ ឯតស្មី

បករណេ កិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិចាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ទត្ថំ
មល្លបុត្តំ បដបុត្តំ សរសិ ត្ថំ ទត្ថ ឯវុបំ កត្តា យថាយំ
កិក្ខុនំ អាហាតិ ។ យថា មំ កន្តេ កកវា ជាបាតីតិ ។
ទុតិយម្បិ ខោ កកវា ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ កកវា
អាយស្មន្តំ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ ឯតទកេច សរសិ ត្ថំ ទត្ថ
ឯវុបំ កត្តា យថាយំ កិក្ខុនំ អាហាតិ ។ យថា មំ
កន្តេ កកវា ជាបាតីតិ ។ ឯ ខោ ទត្ថ ទត្ថា ឯវុ ឯត្រេ-
យេន្តំ សចេ តយា កតិ កតន្តំ វិនេយិ សចេ អកតិ
អកតន្តំ វិនេយិ ។ យតោយំ កន្តេ ជាតោ បាតិជា-
បាមិ សុបិដន្តេបាមិ មេត្តំ ទត្ថំ បដិសេវិតា បកេវ

នៃឃើងនៃ ចុះប្រះត្ត

ទីនោះត្រឡប់ទៅជាមានខ្យល់វិញ ដូចជាទឹកខ្លាចត្រជាក់ ប្រែខ្លះវាភ្លេច
វិញ ឥឡូវព្រះពុទ្ធសូតដ៏ល្អសំបុត្រប្រទេសនឹងខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ។

(១៧) ព្រះនិទាននេះ រឿងនេះ ព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់
ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរថា តើព្រះពុទ្ធសូតដ៏មានអាយុក្មេង
វេលានោះថា ម្ចាស់ពុទ្ធៈ អ្នកលើកឃើញថា អ្នកបានធ្វើអំពើដូចភិក្ខុនិទេះ
បានពោលឬទេ ។ ព្រះពុទ្ធសូតក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ដូចជាព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាប ខ្ញុំខ្ញុំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះពុទ្ធសូតជាគំរប់ពីដងដង ។ បេ ។
ជាគំរប់ពីដងដងថា ម្ចាស់ពុទ្ធៈ អ្នកលើកឃើញថា អ្នកបានធ្វើអំពើដូចជា
ភិក្ខុនិទេះបានពោលឬទេ ។ ព្រះពុទ្ធសូតក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដូចជាព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាប ខ្ញុំខ្ញុំព្រះអង្គស្រាប់
ហើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ពុទ្ធៈ អ្នកប្រាជ្ញទាំង
ឡាយ មិននិយាយបណ្តោះបណ្តោះយ៉ាងនេះទេ បើអំពើដែលអ្នកបានធ្វើ
ហើយ អ្នកច្បងនិយាយថា ខ្ញុំបានធ្វើហើយ បើអំពើដែលអ្នកមិនបានធ្វើទេ
អ្នកច្បងនិយាយថា ខ្ញុំមិនបានធ្វើទេ ។ ព្រះពុទ្ធសូតក្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាវិត្តខ្ញុំព្រះអង្គកើតមក សូម្បីតែយល់សប្តិសេច
មេចុះធម្មក៏មិនដែលស្គាល់សោះឡើយ នឹងបាច់និយាយទៅថ្មី ដល់ការ

សម្រាប់ព្រះ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍

ជាគរោត ។ អដថោ ភក្ខវា ភិក្ខុ អាយុស្សំ តេនហិ
ភិក្ខុវេ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍
យុត្តាថាតិ ។ វេទិ វត្ថា ភក្ខវា ទុដ្ឋាយាសនា វិហារិ
ចារិសិ ។ អដថោ តេ ភិក្ខុ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ ។
អដថោ មេត្តិយ៍ កម្មជកា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ឯតទពេត្តិ
មា អារុសោ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍ មេត្តិយ៍
អយវជ្ជតិ អម្ពេហិ សា ទុស្សាហិតា កុប្បតេហិ អនត្តម-
នេហិ ចារិចាតិយ្យាយេហិតិ ។ តិ បន តម្ពេ អារុសោ
អាយុស្សំ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ អម្ពលកាយ សីលវិបត្តិយា
អនុម្ពិសេថាតិ ។ វិហារុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិទ្ធា
។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយុត្តំ វិយុត្តិវិចារេដ្ឋំ កមិ ហិ នាម
មេត្តិយ៍ កម្មជកា ភិក្ខុ វាយុស្សំ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ
អម្ពលកាយ សីលវិបត្តិយា អនុម្ពិសេស្សំ មេត្តិយ៍ ។ អដថោ
តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អារោចេស្សំ ។ សុត្តំ តិវ ភិក្ខុវេ

សមិទ្ធផលៈ និទានមេត្តិយវុធិផ្គត់វិក្កុ

ក្រាវរលឹកឡើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យ
មេត្តិយាភិក្ខុនីសីកចេញ មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយ ចូរសាកសួរពួកភិក្ខុ
ទាំងនេះមើល ។ លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះហើយ ទ្រង់ក្រោក
ចាកអាសនៈចូលទៅកាន់វិហារវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ឲ្យមេត្តិយា-
ភិក្ខុនីសីកចេញក្នុងពេលនោះ ។ ទើបមេត្តិយភិក្ខុនីក្នុងក្រុមភិក្ខុ និយាយ
ពាក្យនេះមឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា ម្ចាស់អាវុសា ចូរលោកទាំងឡាយ
កុំផ្សំមេត្តិយាភិក្ខុនីឡើយ នាងនោះវតមានកំហុសអ្វីទេ (ហេតុដើមមក
តិ) យើងទើងគាកអន់ចិត្តចង់ឲ្យទព្វមល្លបុត្តឃ្លាតចាកសមណភេទ ទើប
ឲ្យមេត្តិយាភិក្ខុនីនោះទៅខ្លួនឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា ម្ចាស់
អាវុសា អ្នកហ៊ានចោទព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិ
មិនមានមូលវដៃបូ ។ មេត្តិយភិក្ខុនីក្នុងក្រុមភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា
យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលវោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា មិនសមបើ
មេត្តិយភិក្ខុនីក្នុងក្រុមភិក្ខុ ចោទព្រះទព្វមល្លបុត្តមានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិ
មិនមានមូលសោះ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិទយបិដកេ ចុល្លវញ្ញោ

មេត្តិយ កុម្មជកា ភិក្ខុ ទំ មល្លបុត្តំ អម្បលីកាយ
សីលវិបត្តិយា អនុម្ពិសេន្តិ ។ សម្មំ កកវាតំ ។ បេ ។
វកវហិត្វា ធម្មិ កេមិ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ
សាធឿ ធាតុស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិ-
វិទយំ ទេតុ ។ វវញ្ញ បទ ភិក្ខុវេ ពានតោ ។ តេន ភិក្ខុវេ
ទព្វេន មល្លបុត្តេន សង្ឃិ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសិ ឧត្តរាសង្កំ
កវិត្វា វឌ្ឍនំ ភិក្ខុនំ ពានេ វត្ថុត្វា ឧត្តរាសង្កំ ឯសិទិត្វា
អញ្ញលី បក្កហេត្វា វវមស្សវចនីយោ វមេ មំ កន្តេ មេត្តិ-
យ កុម្មជកា ភិក្ខុ អម្បលីកាយ សីលវិបត្តិយា អនុម្ពិ-
សេន្តិ សោហិ កន្តេ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃិ សតិវិទយំ
យា ពាមិតំ ។ ទុតិយម្បិយា ចិត្តតោ ។ បេ ។ តតិយម្បិយា ចិ-
តតោ វមេ មំ កន្តេ មេត្តិយ កុម្មជកា ភិក្ខុ អម្បលីកាយ
សីលវិបត្តិយា អនុម្ពិសេន្តិ សោហិ សតិវេបុល្លប្បត្តោ
តតិយម្បិ កន្តេ សង្ឃិ^(១) សតិវិទយំ យា ពាមិតំ ។

១ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីប វិណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

វិនយបិដក បុណ្ណវគ្គ

ពួកថា មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុ ចោទទពូមល្អបុត្តដោយសីលវិបត្តិមិនមាន
មូល ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ហើយ
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃ
ចូរឲ្យសតិវិន័យដល់ទពូមល្អបុត្តជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សតិវិន័យនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទពូមល្អបុត្តនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើទត្តពសន្តិ ធៀងស្មាម្ខាង ហើយ
ថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជាលឿង
និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុ
ទាំងឡាយនេះ ចោទខ្ញុំដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏
ចំរើន ខ្ញុំជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ មកសូមសតិវិន័យនឹងសង្ឃ។ ទពូមល្អ-
បុត្ត គប្បីសូមជាគំរប់ពីរផងផង ។ បេ ។ គប្បីសូមជាគំរប់ពីរផងផងថា បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ចោទខ្ញុំដោយ
សីលវិបត្តិមិនមានមូល បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
សតិ មកសូមសតិវិន័យនឹងសង្ឃជាគំរប់ពីរផងផង ។

សមមិត្តភក្តិ សតិវិធមយាយាចត

(១២) ព្យុត្តោន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញា-
បេតព្វោ សុណាតុ មេ គន្លេ សង្ឃោ នមេ មេត្តិយ-
កុម្មជណា ភិក្ខុ អាយស្មន្តិ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ អម្ពលីកាយ
សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធិសេន្តិ ។ អាយស្មា ទព្វោ មល្ល-
បុត្តោ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិធមយំ យាចតិ ។
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ អាយស្មតោ ទព្វស្ស
មល្លបុត្តស្ស សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមយំ ទទេយ្យ ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ គន្លេ សង្ឃោ នមេ មេត្តិយ-
កុម្មជណា ភិក្ខុ អាយស្មន្តិ ទត្ថំ មល្លបុត្តំ អម្ពលីកាយ
សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធិសេន្តិ ។ អាយស្មា ទព្វោ មល្ល-
បុត្តោ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិធមយំ យាចតិ ។
សង្ឃោ អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេ-
បុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមយំ ទេតិ ។ យស្សាយស្មតោ
ខមតិ អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេ-
បុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមយស្ស ទានិ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស
ទត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយវ្យំ ឯតត្តំ វទាមិ
។ មេ ។ តតិយវ្យំ ឯតត្តំ វទាមិ សុណាតុ មេ

សមថិត្តន្តកៈ ការសូមសតិវិន័យ

(១២) ភិក្ខុវ័ជល ល្ងាស ប្រតិពាល គប្បីប្រកាស សស្ស៍ឲ្យដឹងថា បពិត្រ
ព្រះសស្ស៍ដ៏ចម្រើន សូមសស្ស៍ស្តាប់ខ្ញុំ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងកិក្ខុទាំងឡាយ
នេះ ចោទព្រះទ្បមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល ។
ព្រះទ្បមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ មកសូមសតិវិន័យ
នឹងសស្ស៍ ។ បើការសូមសតិវិន័យមានកាលគួរដល់សស្ស៍ហើយ សូមសស្ស៍
ឲ្យសតិវិន័យដល់ព្រះទ្បមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិច្នះ។
នេះពោញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសស្ស៍ដ៏ចម្រើន សូមសស្ស៍ស្តាប់ខ្ញុំ មេត្តិយភិក្ខុនឹង
ក្នុងកិក្ខុទាំងឡាយនេះ ចោទព្រះទ្បមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយសីល-
វិបត្តិមិនមានមូល ។ ព្រះទ្បមល្លបុត្ត ដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
សតិ មកសូមសតិវិន័យនឹងសស្ស៍ ។ សស្ស៍បានឲ្យសតិវិន័យ ដល់
ព្រះទ្បមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ ។ ការឲ្យសតិ-
វិន័យ ដល់ព្រះទ្បមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ សមគួរ
ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិន
សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវ
និយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរូបដំបូងផង ។ បើ ខ្ញុំប្រកាស
សេចក្តីនេះជាគំរូបដំបូងផង ។ បពិត្រព្រះសស្ស៍ដ៏ចម្រើន សូមសស្ស៍ស្តាប់ខ្ញុំ

វិនយបិណ្ឌេ បុល្លវត្តោ

កន្តេ សង្ឃោ ឥមេ មេត្តិយេ កុម្មជនោ ភិក្ខុ អាយស្មន្តិ
ទត្ថំ មល្លបុត្តំ អម្បលីកាយ សីលវបត្តិយា អនុវុំសេន្តិ ។
អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ
សតិវិធមំ យាចតិ ។ សង្ឃោ អាយស្មតោ ទព្វស្ស
សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមំ ទេតិ ។ យស្សាយស្ម-
តោ ខមតិ អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេ-
បុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមយស្ស ទានំ សោ តុហ្គាស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ កាសយេ ។ ទំព្វោ សង្ឃោ អាយស្ម-
តោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិ-
ធមយា ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុហ្គា ។ ឯវមេតិ
នារយាមីតិ ។

[១៥] បញ្ចមាទិ ភិក្ខុវេ ធម្មិកាទិ សតិវិធមយស្ស
ទាទាទិ សុទ្ធោ ហោតិ ភិក្ខុ អនាបត្តិកោ អនុវទន្តិ
ច និ យាចតិ ច តស្ស សង្ឃោ សតិវិធមំ ទេតិ ធម្មេន
សមត្តេន^(១) ឥមាទិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មិកាទិ សតិវិ-
ធមយស្ស ទាទាទិ ។

១ ឧ. សមញ្ញំ ។

វិន័យបិដក បុល្លវត្ត

មេត្តិយភិក្ខុនិក្ខម្ពជភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ចោទព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ មកសូមសតិវិន័យនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបាទឲ្យសតិវិន័យ ដល់ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ ។ ការឲ្យសតិវិន័យដល់ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិ សមគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិន សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវ ទិយាយឡើយ ។ សង្ឃបាទឲ្យសតិវិន័យដល់ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសតិហើយ (ការឲ្យសតិវិន័យនេះ) សមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បាទជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការឲ្យសតិវិន័យ^(១) ដែលប្រកបដោយ ធម៌នេះមាន៥ យ៉ាង គឺ ឲ្យដល់ភិក្ខុបរិសុទ្ធមិនមានអាចត្តិ ១ ភិក្ខុឯទៀត ចោទភិក្ខុនោះ ១ ភិក្ខុនោះសូម ១ សង្ឃឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុនោះ ១ សង្ឃ ព្រមព្រៀងឲ្យដោយធម៌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការឲ្យសតិវិន័យប្រកប ដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សតិវិន័យនេះ សង្ឃត្រូវឲ្យតែព្រះវិណាស្រគារប៉ុណ្ណោះ មិនត្រូវឲ្យដល់ ភិក្ខុឯទៀតទេ ដោយហោចទៅសូម្បីតែភិក្ខុជាភាគីមីក៏មិនត្រូវឲ្យដែរ ។ សតិវិន័យនោះត្រូវ ឲ្យដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុដទៃចោទ ម៉េចមិនចោទក៏មិនត្រូវឲ្យដែរ ។ កាលបើសង្ឃឲ្យសតិវិន័យហើយ អ្នកចោទក៏ចោទមិនឡើងឡើយ ។

សមិទ្ធក្នុងពេល គណ្ណិកុវុត្ត

(១៦) តេជ ខោ បន សមយេន កត្តោ ភិក្ខុ
ឧម្មត្តកោ ហោតិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេជ ឧម្មត្ត-
កោ ចិត្តវិបរិយាសកតេជ ពហំ អស្សាមណាតិ អជ្ឈ-
ចំណំ ហោតិ ភាសិតបរិក្កនំ ។ ភិក្ខុ កត្តំ ភិក្ខុ ឧម្មត្ត-
កោ ចិត្តវិបរិយាសកតេជ អជ្ឈ ចំណោ អាបត្តិយា
ចោទេន្តំ សរតាយស្មា វរុប្បិ អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។
សោ វរុ វិទេតិ អហំ ខោ អាសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិ
ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេជ មេ ឧម្មត្តកោ ចិត្តវិបរិយា-
សកតេជ ពហំ អស្សាមណាតិ អជ្ឈ ចំណំ ភាសិតប
រិក្កនំ ពហុនំ សរាមិ ម្យឡោ មេ វតំ កតត្តំ ។ វរុប្ប
នំ វុច្ចមាណា ចោទេន្តំ សរតាយស្មា វរុប្បិ អាបត្តិ
អាបជ្ជិតាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បប្បា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈា-
យន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កមិ ហំ ឆាម ភិក្ខុ កត្តំ ភិក្ខុ
ឧម្មត្តកោ ចិត្តវិបរិយាសកតេជ អជ្ឈ ចំណោ អាបត្តិ-
យា ចោទេន្តំ សរតាយស្មា វរុប្បិ អាបត្តិ អាបជ្ជិ-

សមថិត្តនុត្តរៈ និទានតត្តិកុ

(១៦) សម័យនោះឯង គត្តភិក្ខុ ជាភិក្ខុឆត មានចិត្តវិបល្លាសប្រ
ប្រួល ។ ភិក្ខុឆតដែលមានចិត្តវិបល្លាសប្រប្រួលហើយនោះ វេមន៍តែ
ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់
សមណៈជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយចោទគត្តភិក្ខុដោយអាបត្តិ ព្រោះតែ
លោកជាភិក្ខុឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថាថា លោក
ដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ
ហើយ ។ គត្តភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ ការសោតាំងឡាយ ខ្ញុំ
ជាមនុស្សឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រប្រួល កាលខ្ញុំឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រ
ប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស
នូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញនូវអំពើនោះ
ថា អំពើនេះអាត្មាអញបានធ្វើដោយសេចក្តីវង្វេង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នៅ
តែពោលចោទគត្តភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មានអាយុ ចូរលើក
មើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាថា រឹប ។ រេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ទោស តិរងៀល បន្តិចបន្តួចថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងចោទគត្ត-
ភិក្ខុដោយអាបត្តិ ព្រោះតែលោកជាភិក្ខុឆតមានចិត្តវិបល្លាសប្រប្រួលបាន
ប្រព្រឹត្តអនាថាថា លោកដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវ

វិនយចំណីពេ ពុល្យវត្តោ

តាត សោ ឃី វេនេតិ អហំ ចោ ឡុសោ ឧម្មត្តកោ
អហោសី ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន
ចិត្តវិបរិយាសកតេន តហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋាចិណ្ឌិ
កាសិកបរិក្កន្តំ ទាហន្តំ សរាមិ មុឡោន មេ ឃតិ កតន្តំ
ឃវម្បិ នំ វច្ឆមាទា ចោទេន្តេវ សរតាយស្មា ឃវម្បិ
អាមត្តំ អាមជ្ជិតាតិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ
ឃតមត្តំ អាពេចេសំ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សច្ចំ
កកវតិ ។ បេ ។ វិកវហិត្វា ធម្មំ កចំ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ សដ្ឋោ កត្តស្ស ភិក្ខុវោ
អម្មឡស្ស អម្មឡវិធរយំ ទេតុ ។ ឃវត្វា បទ ភិក្ខុវេ
ទាតត្វោ ។ តេន ភិក្ខុវេ កត្តេន ភិក្ខុវោ សដ្ឋំ ឧប-
សដ្ឋមិត្វា ឃកិសិ ឧត្តរាសន្តិ កវិត្វា វឡោនំ ភិក្ខុនិ
ចាទេ វន្តិត្វា ឧក្កនិកិ និសិទិត្វា អញ្ញាលី បត្តហេត្វា
ឃវមស្ស វចនីយោ អហំ កន្តេ ឧម្មត្តកោ អហោសី

វិន័យបិដក បុស្សវគ្គ

អាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ គត្តកិច្ចនោះបាននិយាយ យ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អាវុស ទាំងឡាយ ខ្ញុំជាភិក្ខុធម៌មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាល
ដែលខ្ញុំធម៌មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ
បានពាល បានព្យាយាមល្មើសនូវភិក្ខុមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំ
រលឹកមិនឃើញនូវអំពើនោះថា អំពើនេះគ្មានអញ បានធ្វើដោយសេចក្តី
វង្វេង ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏នៅតែពាលចោទគត្តកិច្ចនោះយ៉ាងនេះទៀតថា
លោកដ៏មានអាយុ ចូររលឹកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាព
យ៉ាងនេះហើយ ។ លំដាប់នោះភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់និរដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្ម័កថា
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃបូរ
ឲ្យអម្បឡាវិន័យដល់គត្តកិច្ចដែលបានវង្វេងចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បឡា
វិន័យនោះសង្ឃគប្បីឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គត្តកិច្ចនោះគប្បី
ចូលទៅរកសង្ឃធ្វើទុក្ខសន្តិៈឡើងស្មាម្លង ហើយវាយបង្គំបាទភិក្ខុចាស់
ទាំងឡាយ រួចអង្គុយប្រហោង ផ្តងអញ្ជាលឡើង និយាយយ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាភិក្ខុធម៌មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលខ្ញុំ

សមចំក្នុងពេ អម្បឡើងយយាចនា

ចំត្រូវបរិយាយសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចំត្រូវបរិយាយ-
សកតេន ពហំ អស្សាមណាតិ អជ្ឈាចំណ្លំ កាសិភប-
រិក្ខន្តំ មិ ភិក្ខុ ឧម្មត្តកេន ចំត្រូវបរិយាយសកតេន អជ្ឈា-
ចំណ្លោន អាបត្តិយា ចោទេន្តិ សរតាយស្មា ឯវុច្ចី អាបត្តិ
អាបដ្ឋិតាតិ ត្យាហំ ឯវំ វនាមិ អហំ ចោ អាវុសោ
ឧម្មត្តកោ អហោសី ចំត្រូវបរិយាយសកតោ តេន មេ
ឧម្មត្តកេន ចំត្រូវបរិយាយសកតេន ពហំ អស្សាមណាតិ
អជ្ឈាចំណ្លំ កាសិភបរិក្ខន្តំ ឆាហន្តំ សរាមិ ម្បឡើង
មេ ឯតិ កតន្តំ ឯវុច្ចី មិ វុច្ចមាណា ចោទេន្តិ សរតា-
យស្មា ឯវុច្ចី អាបត្តិ អាបដ្ឋិតាតិ សោហំ កន្ត
អម្បឡើង សង្ឃំ អម្បឡើងយំ យាចាមីតិ ។ ធុតិយម្បិ
យាចិតតោ ។ មេ ។ ធុតិយម្បិ យាចិតតោ អហំ កន្ត
ឧម្មត្តកោ អហោសី ចំត្រូវបរិយាយសកតោ តេន មេ
ឧម្មត្តកេន ចំត្រូវបរិយាយសកតេន ពហំ អស្សាមណាតិ
អជ្ឈាចំណ្លំ កាសិភបរិក្ខន្តំ មិ ភិក្ខុ ឧម្មត្តកេន ចំត្រ-
វិបរិយាយសកតេន អជ្ឈាចំណ្លោន អាបត្តិយា ចោទេន្តិ

លម្អិតច្បាស់: ការសូមអម្បាលនៃយ

ឆ្លងមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តកន្លង បុរាណពាល
នឹងព្យាយាមល្មើស ទូរកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ឯភិក្ខុទាំង
ឡាយក៏ចោទខ្ញុំដោយ អាបត្តិ ព្រោះតែខ្ញុំជាភិក្ខុឆ្លង មានចិត្តវិបល្លាសប្រែ
ប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាចារថា លោកដ៏មាន អាយុចូរលើកមើលចុះ លោក
ជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំបាននិយាយនឹងភិក្ខុទាំង
ឡាយនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ខ្ញុំជាភិក្ខុឆ្លងមានចិត្តវិប-
ល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងឆ្លងមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួលនោះ
ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បុរាណពាលនឹងព្យាយាមល្មើស ទូរកិច្ចមិនមែនជា
របស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរាប់គមិនឃើញនូវអំពើនោះថា អំពើនេះគាត្រា
អញបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីវង្វេង ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពាលចោទខ្ញុំយ៉ាង
នេះទៀតថា លោកដ៏មាន អាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិ
មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំបាត់វង្វេងហើយ
មកសូមអម្បាលនៃយនឹងសង្ឃ ។ គត្តភិក្ខុត្រូវសូមជាគំរប់បីដងផង
។ បេ ។ សូមជាគំរប់បីដងផងថា បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាភិក្ខុឆ្លង
មានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងឆ្លងមានចិត្តវិបល្លាសប្រែ
ប្រួលនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាចារ បុរាណពាលនឹងព្យាយាមល្មើស ទូរកិច្ច
មិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ឯភិក្ខុទាំងឡាយក៏ចោទខ្ញុំដោយ អាបត្តិ

វិធីបដិសេធ ឧប្បត្តិ

សវតាយស្មា ឃុំរូបី អាយត្តី អាយត្តិភាតិ ត្យាហំ ឃុំវិលាមិ
អហំ ខោ អារុសោ ឧប្បត្តកោ អហោសិ ចិត្តវិបរិយា .
សកតោ តេន មេ ឧប្បត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន
តហំ អស្សាមណាគំ អជ្ឈា ចិណ្ឌំ កាសិភបរិក្កន្តំ ធាហន្តំ
សវមិ មុឡេន មេ ឃតំ កតត្តិ ឃុំឃ្មី មិ វុច្ចមាណ
ចោទេន្តេ សវតាយស្មា ឃុំរូបី អាយត្តី អាយត្តិភាតិ
សោហំ អមុឡេន តតិយម្មី កន្តេ សង្ឃំ អមុឡេនិយំ
យាទាមិតិ ។

[១៧] ត្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិសេធន សង្ឃោ ញាបេ-
តញោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ កត្តោ ភិក្ខុ
ឧប្បត្តកោ អហោសិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន ឧប្បត្ត-
កេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន តហំ អស្សាមណាគំ អជ្ឈា-
ចិណ្ឌំ កាសិភបរិក្កន្តំ ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ឧប្បត្តកោ-
ន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈា ចិណ្ឌាន អាយត្តិយា

និយមិដក បុល្លត្ថ

ព្រោះតែខ្ញុំឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាបារាថា លោក
ដ៏មានអាយុច្រើនលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ
ហើយ ខ្ញុំក៏បាននិយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះវិញ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
អាវុសាទាំងឡាយ ខ្ញុំជាកិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែល
ខ្ញុំកំពុងឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាបារា បាន
ពោលនឹងព្យាយាមល្មើស ទូរកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរំលឹក
មិនឃើញនូវអំពើនោះថា អំពើនេះគាត់អញបានរៀបហើយ ដោយសេចក្តី
វង្វែង ឯភិក្ខុទាំងឡាយពោលចោទខ្ញុំយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មាន
អាយុច្រើនលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ
បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំបាត់វង្វែងហើយ មកសូមអម្បវិទ្ធិយនឹងសង្ឃ
ជាកំរប់ដឹងធន ។

[១៧] ភិក្ខុដែល ឈ្លាសប្រតិពលគប្បីផ្អៀងសង្ឃថា បតិគ្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គត្តភិក្ខុនោះជាកិក្ខុឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាស
ប្រែប្រួល កាលដែលលោកកំពុងឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ ក៏
បានប្រព្រឹត្តអនាបារា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស ទូរកិច្ចមិនមែនជា
របស់សមណៈជាច្រើន ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយចោទគត្តភិក្ខុដោយអាបត្តិ
ព្រោះតែលោកឆ្កួតមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាបារាថា

៣១

សមថក្ខន្ធកេ អម្បឡវិនយស្ស ទានំ

ចោទេន្តំ សរតាយស្នា ឯវ្យុប្បំ អាបត្តំ អាបជ្ជិតាតំ ។ សោ
ឯវ្យុ វទេតំ អហំ ទោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិ
ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយា-
សកតេន ពហំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិល្លា កាសិក-
បរិក្កន្តំ ធាហន្តំ សរាមំ ម្បឡេន មេ ឯតំ កតត្តំ ។
ឯវ្យុ វិ វុច្ចនាថា ចោទេន្តំ សរតាយស្នា ឯវ្យុប្បំ អាបត្តំ
អាបជ្ជិតាតំ ។ សោ អម្បឡេ សឡំ អម្បឡវិនយំ យាចតំ ។
យទិ សឡស្ស បត្តកល្លំ សឡោ កត្តស្ស កិក្ខុនោ
អម្បឡស្ស អម្បឡវិនយំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញតិ ។
សុណានុ មេ កន្តេ សឡោ អយំ កត្តា កិក្ខុ ឧម្មត្តកោ
អហោសិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន ឧម្មត្តកេន ចិត្ត-
វិបរិយាសកតេន ពហំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិល្លា
កាសិកបរិក្កន្តំ ។ កិក្ខុ កត្តំ កិក្ខុ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិប-
រិយាសកតេន អជ្ឈាចិល្លាន អាបត្តិយា ចោទេន្តំ

សមថិត្តន្តរៈ ការឲ្យអម្បឡវិន័យ

លោកដ៏មានអាយុ ចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាព
យ៉ាងនេះហើយ ។ គត្តកិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ
ខ្ញុំជាកិក្ខុមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងតែមានចិត្ត
វិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ បានប្រព្រឹត្តអនាថារ បានពោលនឹងព្យាយាម
លើសន្ធុកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញនូវអំពើ
នោះថា អំពើនេះគ្មានអញបានធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីវង្វេង ។ ឯកិក្ខុទាំង
ឡាយក៏នៅតែពោលចោទគត្តកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មានអាយុ
ចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។
ឥឡូវគត្តកិក្ខុនោះបាត់វង្វេងហើយ មកសូមអម្បឡវិន័យនឹងសង្ឃ ។ បើការ
សូមអម្បឡវិន័យ មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យអម្បឡវិន័យ
ដល់គត្តកិក្ខុជាអ្នកបាត់វង្វេងហើយចុះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គត្តកិក្ខុនេះជាកិក្ខុមានចិត្តវិបល្លាស
ប្រែប្រួល កាលដែលលោកកំពុងតែមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល បាន
ប្រព្រឹត្តអនាថារ បានពោលនឹងព្យាយាមលើសន្ធុកិច្ចមិនមែនជារបស់
សមណៈជាច្រើន ។ ឯកិក្ខុទាំងឡាយក៏ចោទគត្តកិក្ខុដោយអាបត្តិ ព្រោះ
តែលោកជាកិក្ខុមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថារថា

៣២

វិនយបិដក បុល្លវគ្គោ

សវតាយស្មា ឯវុប្បី អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ ឯវ
វេនតិ អហំ ខោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសី ចិត្តវិប
វិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបវិយាសកតេន
តហំ អស្សាមណកំ អជ្ឈា ចិណ្ឌិ កាសិធម្មក្កន្ធិ ធាហន្តិ
សវាមិ ម្បឡេន មេ ឯតិ កកតន្តិ ។ ឯវម្បិ ទំ វុច្ឆមាធា
វោទេនេវ សវតាយស្មា ឯវុប្បី អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។
សោ អម្បឡេ សជ្ជិ អម្បឡវិនយំ យាចតិ ។ សឡេ
កក្កស្ស កិក្កុនោ អម្បឡស្ស អម្បឡវិនយំ ទេតិ ។
យស្សាយស្មតោ ខមតិ កក្កស្ស កិក្កុនោ អម្បឡស្ស
អម្បឡវិនយស្សនានំ សោ កុណាស្ស យស្ស ធក្ខមតិ
សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វេនាមិ ។ បេ ។
តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វេនាមិ ។ បេ ។ ទិញោ សឡេន
កក្កស្ស កិក្កុនោ អម្បឡស្ស អម្បឡវិនយោ ខមតិ
សជ្ជស្ស តស្មា តុណ្ហិ ។ ឯវមេតិ ធារយាមីតិ ។

វិន័យបិដក បុល្លវគ្គ

ចូរលោកដ៏មានអាយុលើកម័លចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិមានសភាព
យ៉ាងនេះហើយ ។ គត្តកិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំង
ឡាយ ខ្ញុំជាកិក្ខុធុតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងធុតមាន
ចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលនោះ បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាម
ល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំលើកមិនឃើញនូវអំពើ
នោះថា អំពើនេះអាត្មាអញបានធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីវង្វេង ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយក៏នៅតែពោលរោទគត្តកិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះទៀតថា លោក
មានអាយុចូរលើកម័លចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ
ហើយ ។ គត្តកិក្ខុនោះបាត់វង្វេងហើយ មកសូមអម្បឡ័វិន័យនឹងសង្ឃ ។
សង្ឃឲ្យអម្បឡ័វិន័យ ដល់គត្តកិក្ខុជាអ្នកបាត់វង្វេងហើយ ។ ការឲ្យអម្បឡ័-
វិន័យ ដល់គត្តកិក្ខុជាអ្នកបាត់វង្វេង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គ
ណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ
ជាគំរប់ពីដងដង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់បីដងដង ។ បេ ។
សង្ឃបានឲ្យអម្បឡ័វិន័យ ដល់គត្តកិក្ខុជាអ្នកបាត់វង្វេងហើយ ការឲ្យអម្ប-
ឡ័វិន័យនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំ
ទុកនូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ពាក្យ

សមចំពូនពេ តីណី អធិដ្ឋកានិ អម្ពឡវិទយស្ស ទាតានិ

[១៨] តីណីមាណិ ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋកានិ អម្ពឡវិទ-
យស្ស ទាតានិ តីណី អធិដ្ឋកានិ ។ តតមាណិ តីណី
អធិដ្ឋកានិ អម្ពឡវិទយស្ស ទាតានិ ។ ឥធម បធម ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ តមេធំ ចោទេតិ សង្កេត
វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា សវតាយស្សា ឯវុប្ប
អាបត្តិ អាបជ្ជិតានិ ។ សោ សវមាចោ វ ឯវំ វទេតិ ធម
ចោ អហំ អាវុសោ សវមិ ឯវុប្ប អាបត្តិ អាបជ្ជិតានិ ។
តស្ស សង្កេត អម្ពឡវិទយំ ទេតិ ។ អធិដ្ឋកំ អម្ពឡ-
វិទយស្ស ទាតានិ ។

[១៩] ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។
តមេធំ ចោទេតិ សង្កេត វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ
វា សវតាយស្សា ឯវុប្ប អាបត្តិ អាបជ្ជិតានិ ។ សោ
សវមាចោ វ ឯវំ វទេតិ សវមិ ចោ អហំ អាវុសោ
យថាសុបិទន្តោនាតិ ។ តស្ស សង្កេត អម្ពឡវិទយំ
ទេតិ ។ អធិដ្ឋកំ អម្ពឡវិទយស្ស ទាតានិ ។

សមថិក្ខន្តកៈ ការឲ្យអម្ពឡវិន័យមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង

[១៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការឲ្យអម្ពឡវិន័យនេះ ដែលមិនប្រកប ដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ ការឲ្យ អម្ពឡវិន័យមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវអាចត្តិហើយ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនបួនក្តី បុគ្គលមួយបួនក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ ចូរលើកមើលចុះ លោកត្រូវអាចត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុ នោះកាលលើកឃើញក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ខ្ញុំជាអ្នកត្រូវអាចត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ខ្ញុំលើកមើលឃើញទេ ។ សង្ឃ ឲ្យអម្ពឡវិន័យដល់ភិក្ខុនោះ ។ ការឲ្យអម្ពឡវិន័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះ ថាមិនប្រកបដោយធម៌ ។

[១៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវអាចត្តិហើយ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនបួនក្តី បុគ្គល ១ បួនក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មាន អាយុចូរលើកមើលចុះ លោកត្រូវអាចត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ កាលភិក្ខុនោះលើកឃើញក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ខ្ញុំលើកឃើញដែរ តែដូចជាយល់សប្តិ ។ សង្ឃឲ្យអម្ពឡវិន័យដល់ភិក្ខុ នោះ ។ ការឲ្យអម្ពឡវិន័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ ។

វិនយចំណេះ ចុល្លវិញ្ញា

[២០] ឥត បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។
តមេធំ ចោទេតិ សន្នេរ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលា
វា សរតាយស្មា ឯវុប្បិ អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ
អនុម្មត្តកោ ឧម្មត្តកាលយំ ករោតិ អហិមិ ឯវំ ករោមិ
តុម្ពេបិ ឯវំ ករោមិ មយម្បិ ឯតំ កប្បតិ តុម្ពា កម្សេតិ
កប្បតិ ។ តស្ស សន្នេរ អម្បធុវនយំ ទេតិ ។ អនុម្មតិ
អម្បធុវនយស្ស ទាធំ ។ ឥត តិណិ អនុម្មតាធំ
អម្បធុវនយស្ស ទាធំ ។

[២១] កតតាធំ តិណិ ធម្មកាធំ អម្បធុវនយស្ស
ទាធំ ។ ឥត បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឧម្មត្តកោ ហោតិ
ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេន ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយា-
សកតេន ពហំ អស្សាមណាតិ អជ្ឈចិណ្ឌំ ហោតិ កាសិ-
តបរិក្កន្តំ ។ តមេធំ ចោទេតិ សន្នេរ វា សម្ពហុលា វា
ឯកបុគ្គលា វា សរតាយស្មា ឯវុប្បិ អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។
សោ អសរមាធំ វ ឯវំ វទេតិ ន ទោ អហិ អាវុសោ

វិសយបិដក បុណ្យវគ្គ

(២០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវតែបត់ហើយ ។
សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនបូក បុគ្គល ១ បូក ហោងភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ
ចូររលឹកមើលចុះ លោកត្រូវតែបត់មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុ
នោះមិនមែនជាភិក្ខុឆត តែភិក្ខុធ្វើជាឆតនិយាយថា ខ្ញុំមែនធ្វើយ៉ាងនេះ
សូម្បីលោកទាំងឡាយក៏ធ្វើយ៉ាងនេះដែរ អំពើនេះសមគួរដល់ខ្ញុំផង អំពើ
នេះសមគួរដល់លោកទាំងឡាយផង ។ សង្ឃក៏ឲ្យអម្បឡូវន័យដល់ភិក្ខុ
នោះ ។ ការឲ្យអម្បឡូវន័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ ។
ការឲ្យអម្បឡូវន័យ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះឯង ។

(២១) ការឲ្យអម្បឡូវន័យ ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង
(នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាភិក្ខុ
ឆតមានចិត្តវិបស្សនាសម្រប្រួល ។ ភិក្ខុឆតនោះមានចិត្តវិបស្សនាសម្រប្រួល
ហើយក៏ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពាលនឹងព្យាយាមលើសន្ធិកិច្ចមិនមែនជា
របស់សមណៈជាច្រើន ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនបូក បុគ្គល ១ បូក ហោង
ភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុចូររលឹកមើលចុះ លោកត្រូវតែបត់ មាន
សភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុឆតនោះរលឹកមិនឃើញសោះ ក៏និយាយ
យ៉ាងនេះថា ម្នាលការសាទាំងឡាយ ខ្ញុំជាអ្នកត្រូវតែបត់ មាន

៣៥

សមចំកូនពេ គឺណំ ធម្មកានិ អម្ពធីនិយស្ស ពាននិ

សភមិ ឃីវ្ហប្តី អាចត្តិ អាចជ្ជិតាតិ ។ តស្ស សង្ឃោ
អម្ពធីនិយស្ស ទេតិ ។ ធម្មកំ អម្ពធីនិយស្ស ទានំ ។

(២២) ឥធម បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧម្ពត្តកោ ហោតិ
ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេន ឧម្ពត្តកេន ចិត្តវិបរិយា-
សកតេន ពហំ អស្សាមណាភិ អជ្ឈាចិណ្ឌំ ហោតិ
កាសិទ្ធបរិក្កន្តំ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ព-
ហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា សវតាយស្មា ឃីវ្ហប្តី អាចត្តិ
អាចជ្ជិតាតិ ។ សោ អសវមាទោ វ ឃីវ វទេតិ សភមិ
ចោ អហំ អាវុសោ យថាសុប័នន្តោតិ ។ តស្ស សង្ឃោ
អម្ពធីនិយស្ស ទេតិ ។ ធម្មកំ អម្ពធីនិយស្ស ទានំ ។

(២៣) ឥធម បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧម្ពត្តកោ ហោតិ
ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេន ឧម្ពត្តកេន ចិត្តវិបរិយា-
សកតេន ពហំ អស្សាមណាភិ អជ្ឈាចិណ្ឌំ ហោតិ
កាសិទ្ធបរិក្កន្តំ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ព-
ហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា សវតាយស្មា ឃីវ្ហប្តី អាចត្តិ
អាចជ្ជិតាតិ ។ សោ ឧម្ពត្តកោ ឧម្ពត្តកាលយំ ករោតិ

សមថិក្ខន្តកៈ ការឲ្យអម្ពឡ្យវិន័យប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង

សភាពយ៉ាងនេះ ខ្ញុំរលឹកមិនឃើញទេ។ សង្ឃឲ្យអម្ពឡ្យវិន័យ ដល់ភិក្ខុនោះ។
ការឲ្យអម្ពឡ្យវិន័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាភិក្ខុឆ្លងមាន
ចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ។ ភិក្ខុនោះឆ្លងមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល បាន
ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស នូវកិច្ចមិនមែនជា
របស់សមណៈជាច្រើន ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី
ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុចូររលឹកមើលចុះ លោកត្រូវអាចគ្គី
មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុនោះរលឹកមិនឃើញសោះ តែនិយាយ
យ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរលឹកឃើញដែរ តែជាដូចជា
យល់សប្តិ ។ សង្ឃក៏ឲ្យអម្ពឡ្យវិន័យដល់ភិក្ខុនោះ ។ ការឲ្យអម្ពឡ្យវិន័យ
(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាភិក្ខុឆ្លងមាន
ចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ។ ភិក្ខុនោះមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយ
បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជា
របស់សមណៈជាច្រើន ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុ
នោះថា លោកដ៏មានអាយុចូររលឹកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវអាចគ្គីមាន
សភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លងមែន ក៏ធ្វើអាការជាឆ្លងហើយ

៣៦

វិសយបិដកេ បុលវេត្តា

អហម្យំ ឃី កកោមិ តុម្ពេបំ ឃី កកោមិ មយ្ហេស្សំ ឃតំ
កកប្បតិ តុម្ពា កកម្ពេសិ កកប្បតិ ។ តស្ស ភស្មោ អម្ព-
ឡិវនយំ ទេតិ ។ ធម្មកំ អម្ពឡិវនយស្ស ទានំ ។
ឥមា ធី ភិណិ ធម្មិកា ធី អម្ពឡិវនយស្ស ទានានិ ។

(២២) តេន ខោ បន សមយេន ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ
អប្បដិញ្ញាយ ភិក្ខុនំ កម្មានិ កកោនិ តជ្ជនីយម្យំ
នីយស្សម្យំ បព្វាជនីយម្យំ បដិសារណីយម្យំ ឧក្កេ-
បនីយម្យំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ កថំ ហំ ធាម ធម្មត្ថយា
ភិក្ខុ អប្បដិញ្ញាយ ភិក្ខុនំ កម្មានិ កកស្សន្តំ តជ្ជ-
នីយម្យំ នីយស្សម្យំ បព្វាជនីយម្យំ បដិសារណីយម្យំ
ឧក្កេបនីយម្យំតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ
ឃតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ សទ្ធិំ កិវ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
សទ្ធិំ កកវតិ ។ បេ ។ វិកវហិត្តា ធម្មិ កថំ កត្តា

និយមន័យ បុណ្យវិគ្គ

និយាយថា ខ្ញុំរមែងធ្វើយ៉ាងនេះ សូម្បីលោកទាំងឡាយក៏ធ្វើយ៉ាងនេះដែរ
អំពើនេះសមគួរដល់ខ្ញុំផង អំពើនេះសមគួរដល់លោកទាំងឡាយផង ។
សង្ឃឲ្យអម្ពឡវិន័យដល់ភិក្ខុនោះ ។ ការឲ្យអម្ពឡវិន័យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះ
ថាប្រកបដោយធម៌ ។ ការឲ្យអម្ពឡវិន័យដែលប្រកបដោយធម៌ មាន ៣
យ៉ាងប៉ុណ្ណោះឯង ។

(២២) សម័យនោះឯង ពួកធន្ទគិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ
គង្គន័យកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បញ្ចជន័យកម្មខ្លះ បដិសារណីយកម្មខ្លះ
ទុរក្ខបន័យកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយមិនតាមពាក្យប្តេជ្ញា ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាថា រេ ។ រេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាល
ពោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកធន្ទគិយភិក្ខុមិនសមរម្យនឹងធ្វើកម្មទាំង
ឡាយ គឺគង្គន័យកម្មខ្លះ និយស្សកម្មខ្លះ បញ្ចជន័យកម្មខ្លះ បដិសារ-
ណីយកម្មខ្លះ ទុរក្ខបន័យកម្មខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយមិនតាមពាក្យ
ប្តេជ្ញាសោះ ។ គ្រានោះភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរ
នោះពិតមែនឬ ។ រេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ រេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម៌កថា

៣៧

សមធិបុគ្គលេ អធិប្បិកំ បដិញ្ញាតករណំ

ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ អប្បជំញាយ ភិក្ខុនំ កម្មំ
កាតត្វំ តន្តិជ័យំ វា ជ័យស្សំ វា មញ្ញាជ័យំ វា
បដិសារណីយំ វា ឧត្តេស្វរិយំ វា យោ ករេយ្យ
អាបន្តិ ទុក្ខជស្សំ ។

(២៥) ឃី ខោ ភិក្ខុវេ អធិប្បិកំ ហោតិ បដិញ្ញា-
តករណំ ឃី ធិប្បិកំ ។ កាថញ្ច ភិក្ខុវេ អធិប្បិកំ
ហោតិ បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ ចារាជិកំ អដ្ឋា-
បន្នោ ហោតិ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ព-
ហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ចារាជិកំ អាយស្មា
អដ្ឋាបន្នោតិ ។ សោ ឃី វេទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ
ចារាជិកំ អដ្ឋាបន្នោ សង្ឃោ ទិសេសេ អដ្ឋាបន្នោតិ ។
តំ សង្ឃោ សង្ឃោ ទិសេសេ ន កាវេតិ ។ អធិប្បិកំ
បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ ចារាជិកំ អដ្ឋាបន្នោ
ហោតិ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា
វា ឯកបុគ្គលោ វា ចារាជិកំ អាយស្មា អដ្ឋាបន្នោតិ ។
សោ ឃី វេទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ ចារាជិកំ
អដ្ឋាបន្នោ ឥលុត្តយំ អដ្ឋាបន្នោតិ ។ តំ សង្ឃោ

៣៨

វិសយបិដកេ ចុល្លវិញ្ញា

ថុល្លច្ចុយេន កាវេ ។ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។
ភិក្ខុ ចារាជិកំ អជ្ឈបន្នោ ហោតិ ។ តមេធំ ចោទេតិ
សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ចារាជិកំ
អាយស្មា អជ្ឈបន្នោតិ ។ សោ ឃី វទេតិ ន ខោ
អហំ អារុសោ ចារាជិកំ អជ្ឈបន្នោ ចាចិត្តិយំ អជ្ឈ-
បន្នោតិ ។ តំ សង្ឃោ ចាចិត្តិយេន កាវេតិ ។ អធម្មិកំ
បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ ចារាជិកំ អជ្ឈបន្នោ
ហោតិ ។ តមេធំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា
វា ឯកបុគ្គលោ វា ចារាជិកំ អាយស្មា អជ្ឈបន្នោ-
តិ ។ សោ ឃី វទេតិ ន ខោ អហំ អារុសោ ចារា-
ជិកំ អជ្ឈបន្នោ ចាចិទេសធំយំ អជ្ឈបន្នោតិ ។
តំ សង្ឃោ ចាចិទេសធំយេន កាវេតិ ។ អធម្មិកំ
បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ ចារាជិកំ អជ្ឈបន្នោ ហោតិ ។
តមេធំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គ-
លោ វា ចារាជិកំ អាយស្មា អជ្ឈបន្នោតិ ។ សោ
ឃី វទេតិ ន ខោ អហំ អារុសោ ចារាជិកំ អជ្ឈបន្នោ

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិញ្ញាណ

ដោយ អាបត្តិចុល្ល័យ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា
មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ។ សង្ឃភិក្ខុច្រើន
រូបភិ បុគ្គល ១ រូបភិ ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិបាព-
ជីកហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ខ្ញុំមិន
បានត្រូវអាបត្តិបាពជីកទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទេតើ ។ សង្ឃៗភិក្ខុនោះ
ធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា
(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីក
ហើយ ។ សង្ឃភិក្ខុច្រើនរូបភិ បុគ្គល ១ រូបភិ ចោទភិក្ខុនោះថា លោក
ដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិបាពជីកទេ ត្រូវអាបត្តិបាជិទេស-
និយៈទេតើ ។ សង្ឃៗភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយ អាបត្តិបាជិទេស-
និយៈ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ។ សង្ឃភិក្ខុច្រើនរូបភិ បុគ្គល ១ រូ-
បភិ ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ភិក្ខុនោះ
និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិបាពជីកទេ

៣៧

សមថ្មីក្នុង អដ្ឋកថា បដិញ្ញាតករណំ

ទុក្ខដំ អដ្ឋាបន្នោតំ ។ នំ សង្ខ្រោ ទុក្ខដេន កាវេ-
តំ ។ អដ្ឋកថា បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ ចារាជិតំ
អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ខ្រោ វា
សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ចារាជិតំ អាយស្មា
អដ្ឋាបន្នោតិ ។ សោ ឃី វាទេតិ ន ខោ អហំ
អារុសោ ចារាជិតំ អដ្ឋាបន្នោ ទុក្ខាសិតំ អដ្ឋាបន្នោ-
តិ ។ នំ សង្ខ្រោ ទុក្ខាសិតេន កាវេតិ ។ អដ្ឋកថា
បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ សង្ខ្រោ ទិសេសំ អដ្ឋា-
បន្នោ ។ បេ ។ បុល្លក្ខយំ ។ បេ ។ ចាចិត្តយំ ។ បេ ។
ចាដិទេសនីយំ ។ បេ ។ ទុក្ខដំ ។ បេ ។ ទុក្ខាសិតំ
អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ខ្រោ វា
សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ទុក្ខាសិតំ អាយស្មា
អដ្ឋាបន្នោតិ ។ សោ ឃី វាទេតិ ន ខោ អហំ អារុសោ
ទុក្ខាសិតំ អដ្ឋាបន្នោ ចារាជិតំ អដ្ឋាបន្នោតិ ។
នំ សង្ខ្រោ ចារាជិតេន កាវេតិ ។ អដ្ឋកថា បដិញ្ញា-
តករណំ ។ ភិក្ខុ ទុក្ខាសិតំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។

សមចំពោះ: ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាមិនប្រកបដោយធម៌

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដទៃទៀត ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយ
អាបត្តិទុក្ខ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកប
ដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិតហើយ ។ សង្ឃភិក្ខុប្រើបូក្តី
បុគ្គល ១ បូក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិត
ហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ខ្ញុំមិន
ត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិតទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខសាស្ត្រទេ ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ
(ទេសនាវិធី) ដោយអាបត្តិទុក្ខសាស្ត្រ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ)
ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ
។ បេ ។ ថុល្លច្ច័យ ។ បេ ។ បាចិត្តិយៈ ។ បេ ។ បាដិទេសនីយៈ ។ បេ ។
ទុក្ខដ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខសាស្ត្រហើយ ។ សង្ឃភិក្ខុប្រើបូក្តី បុគ្គល
១ បូក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុត្រូវអាបត្តិទុក្ខសាស្ត្រហើយ ។
ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខសាស្ត្រទេ ត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិតទេ ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ (ការប្តេជ្ញា
ខ្លួនជាគ្រហស្ថ) ដោយអាបត្តិបាណ្ឌិត ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ)
ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខសាស្ត្រហើយ ។

វិធីយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

តមេនំ ចោទេតំ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ
វា ទុញ្ញាសិតំ អាយស្មា អជ្ឈាបន្នោតំ ។ សោ ឃី
វទេតំ ន ខោ អហំ អាវុសោ ទុញ្ញាសិតំ អជ្ឈាបន្នោ
សង្ឃាទិសេសំ ។ បេ ។ ឝុល្លច្ចយំ ។ បេ ។ ចាចិត្តុ-
យំ ។ បេ ។ ចាដិទេសនីយំ ។ បេ ។ ទុក្កនំ អជ្ឈា-
បន្នោតំ ។ តំ សង្ឃោ ទុក្កនេន កាវេតំ ។ អធិម្មតំ
បដិញ្ញាតករណំ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ អធិម្មតំ
ហោតំ បដិញ្ញាតករណំ ។

(២៦) កថេត្វា ភិក្ខុវេ ធិម្មតំ ហោតំ បដិញ្ញាត-
ករណំ ។ ភិក្ខុ ចារាជិតំ អជ្ឈាបន្នោតំ ហោតំ ។ តមេនំ
ចោទេតំ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា
ចារាជិតំ អាយស្មា អជ្ឈាបន្នោតំ ។ សោ ឃី វទេតំ
អាវុសោ ចារាជិតំ អជ្ឈាបន្នោតំ ។ តំ សង្ឃោ ចា-
រាជិតេន កាវេតំ ។ ធិម្មតំ បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសំ ។ បេ ។ ឝុល្លច្ចយំ ។ បេ ។ ចាចិត្តុយំ
។ បេ ។ ចាដិទេសនីយំ ។ បេ ។ ទុក្កនំ ។ បេ ។

វិធម្មបិដក បុល្លវគ្គ

សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនបូក បុគ្គល ១ បូក ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខសាស្ត្រហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោក
ដ៏មានអាយុ ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិទុក្ខសាស្ត្រទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេតើ
។ បេ ។ ថុល្លច្ឆ័យ ។ បេ ។ បាចិត្តិយៈ ។ បេ ។ បាជិទេសនីយៈ ។ បេ ។
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយអាបត្តិ
ទុក្ខ ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកប
ដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាដែលមិនប្រកប
ដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។

(២៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាដែល
ប្រកបដោយធម៌ (នោះ) ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជិតហើយ ។
សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនបូក បុគ្គល ១ បូក ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មាន
អាយុ ត្រូវអាបត្តិបាពជិតហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
អាវុសាទាំងឡាយ អើខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបាពជិតមែន ។ សង្ឃឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើ
(ការប្តេជ្ញាខ្លួនជាគ្រហស្ថ) ដោយ អាបត្តិបាពជិត ។ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា
(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស បេ
ថុល្លច្ឆ័យ ។ បេ ។ បាចិត្តិយៈ ។ បេ ។ បាជិទេសនីយៈ ។ បេ ។ ទុក្ខដ ។ បេ ។

សមិទ្ធក្នុងពេល បញ្ចង្គសមម្នាគតភិក្ខុ សលាកត្តាហោបពោ

ទុក្ខាសិន្តំ អដ្ឋាបដ្ឋោ ហោតិ ។ តមេនិ ចោទេតិ សដ្ឋេរ
វា សម្ពុត្តលា វា ឯកបុត្តលោ វា ទុក្ខាសិន្តំ អាយស្មា
អដ្ឋាបដ្ឋោតិ ។ សោ ឃីវេទេតិ អាមាសោ ទុក្ខាសិន្តំ
អដ្ឋាបដ្ឋោតិ ។ នំ សដ្ឋេរ ទុក្ខាសិកេន កាវេតិ ។
ធម្មតិ បដិញ្ញាតករណំ ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ធម្មតិ
ហោតិ បដិញ្ញាតករណំ ។

[២៧] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ សដ្ឋមដ្ឋេរ
កណ្ណនជាតា កលហជាតា វិវាទាបដ្ឋា អពាមតំ
មុខសត្តិហិ វិគុទេន្តា វិហារនិ ន សក្កោនិ នំ អធិករណំ
វ្ថុបសមេតុំ ។ តេ ភិក្ខុ^(១) ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។
អនុជា នាមិ ភិក្ខុវេ ឃីវុបំ អធិករណំ យេកុយ្យសិកាយ
វ្ថុបសមេតុំ ។ បញ្ចហន្តេហិ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ សលា-
កត្តាហោបកោ សម្មន្តតតោ យោ ន ធម្មតតិ កច្ឆេយ្យ
ន នោសាគតិ កច្ឆេយ្យ ន មោហាគតិ កច្ឆេយ្យ ន
កយាគតិ កច្ឆេយ្យ តហិតា តហិតញ្ច ជានេយ្យ ។ ឃីវុត្ត

១ ឧ. ម. ពេន្តកេសុ ពេ ភិក្ខុតិ បទុយំន វិស្សតិ ។

សមធិត្ថន្តៈ ពិភ្ជុប្រកបដោយអង្គ ៥ ជាអ្នកចាត់ចែងឲ្យគេចាប់ស្លាក

ទុក្ខាសិត ។ សង្ឃភិក្ខុប្រើនរូបភិក្ខុ រុគល ១ រូបភិក្ខុ ចោទភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខាសិតហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះ ថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អើង្ខត្រូវអាបត្តិទុក្ខាសិតមែន ។ សង្ឃឲ្យ ភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយអាបត្តិទុក្ខាសិត ។ ការធ្វើតាមពាក្យ ប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញា ដែលប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយចង្អុលហេតុ ឈ្មោះ ចាស់ខែង គ្នា ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ពោលពាក្យចាត់ដាក់គ្នាទៅវិញទៅមកដោយ លំពែងគឺមាត់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនអាចញ៉ាំងអធិករណ៍នោះឲ្យម្យ៉ាងបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ គ្រាបឃ្លីខ្ពស់សេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យម្យ៉ាងអធិករណ៍ មានសភាពយ៉ាងនេះដោយយេកុយ្យសិកា^(១) ។ សង្ឃតប្បីសខ្មុកភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ គឺភិក្ខុដែលមិនលុះនូវធម្មាគតិ ១ មិនលុះនូវពោសាគតិ ១ មិនលុះនូវមោហាគតិ ១ មិនលុះនូវភយាគតិ ១ ដឹងនូវស្លាកដែល បានចាប់ហើយនឹងមិនទាន់បានចាប់ ១ ឲ្យ(ធ្វើ)ជាសលាកក្តាហាមកៈ (អ្នក ចាត់ចែងឲ្យគេចាប់ស្លាក) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសលាកក្តាហាមកៈនោះ

១ គឺវិធីណាមួយពួកខាងធម្មវាទីមានបំណងប្រើនិយាម ។

វិសយបិដកេ បុល្យវគ្គោ

បន ភិក្ខុវេ សម្មុទ្ទតតោ ។ បវេមំ ភិក្ខុ យា ចិតតោ
យាចិត្តា ព្យត្តន ភិក្ខុនា បដិសាលន សង្ឃោ ញាបេតតោ
សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមិ ភិក្ខុំ សលាកត្តាហា បកំ សម្មុទ្ទយ្យ។
ឯសា ញត្ថំ ។ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ
ឥត្តន្ទាមិ ភិក្ខុំ សលាកត្តាហា បកំ សម្មុទ្ទតិ ។ យស្សា-
យស្សតោ ខមតំ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សលាកត្តា-
ហា បកស្ស សម្មតំ សោ ត្តយាស្ស យស្ស ធន្តមតំ
សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃន ឥត្តន្ទាហោ ភិក្ខុ
សលាកត្តាហា បកោ ខមតំ សង្ឃស្ស តស្សា ត្តយា ។
ឯវមេតំ យាយាមីតំ ។

[២៨] ធនយមេ ភិក្ខុវេ អធម្មិកា សលាកត្តាហា
ធន ធម្មិកា ។ កតមេ ធន អធម្មិកា សលាក-
ត្តាហា ។ ឌីវមត្តកត្តា អធិករណំ ហោតំ ន ច កតំ កតំ

វិនយបិដក បុណ្ណវិគ្គ

សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ មុនដម្បងត្រូវសង្ឃសូមភិក្ខុ (នោះ) លុះ
សូមរួចហើយ ត្រូវភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពលផ្ទៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើការសន្មតមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ
សូមសង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាសលាកត្តាហាបកៈចុះ ។ នេះជាញត្តិ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យ
ជាសលាកត្តាហាបកៈ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាសលាកត្តាហាបកៈ
គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអន្តិណា លោកដ៏មានអាយុអន្តិនោះត្រូវស្ងៀម
មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអន្តិណា លោកដ៏មានអាយុអន្តិនោះ ត្រូវ
និយាយឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាសលាកត្តាហាបកៈ
ហើយ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្លះសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការឲ្យចាប់ស្លាកនេះដែលមិនប្រកប
ដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង ។ ការ
ឲ្យចាប់ស្លាកដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង (នោះ) តើដូចម្តេច ។ គឺ
មានអធិករណ៍ចន្តិចបន្តិច ១ អធិករណ៍មិនទៅតាមគតិ ១ អធិករណ៍

---

១ អង្គិកថា ថា អធិករណ៍នោះមិនទាន់វាលផាលនិលំអារវលទី៣ ឬមិនទាន់បានវិនិច្ឆ័យពីរ
បីលើកនៅឡើយ ។

៤៣

សមចំពូជ្ឈពេ ទេស ធម្មិកា សលាកត្តាហា

ហោតិ ន ច សវិតសាវិតំ ហោតិ ជានាតិ អធម្មវាទី
ពហុតរាតិ អប្បេវនាម អធម្មវាទី ពហុតរា អស្សុតិ
ជានាតិ សង្ឃោ កិដ្ឋិស្សុតិ អប្បេវនាម សង្ឃោ
កិដ្ឋយ្យាតិ អធម្មេន កុណ្ណិន្ទំ វត្តា កុណ្ណិន្ទំ ន ច
យថាទិដ្ឋិយា កុណ្ណិន្ទំ វមេ ទេស អធម្មិកា ស-
លាកត្តាហា ។

[២៧] កតមេ ទេស ធម្មិកា សលាកត្តាហា ។
ន ច ឡិវមត្តកំ អធិករណំ ហោតិ កតិកតញ្ច ហោតិ
សវិតសាវិតញ្ច ហោតិ ជានាតិ ធម្មវាទី ពហុតរាតិ
អប្បេវនាម ធម្មវាទី ពហុតរា អស្សុតិ ជានាតិ សង្ឃោ
ន កិដ្ឋិស្សុតិ អប្បេវនាម សង្ឃោ ន កិដ្ឋយ្យាតិ
ធម្មេន កុណ្ណិន្ទំ សមត្តា កុណ្ណិន្ទំ យថាទិដ្ឋិយា ច
កុណ្ណិន្ទំ វមេ ទេស ធម្មិកា សលាកត្តាហាតិ ។

សមតិក្នុងការ: ការឲ្យចាប់ស្លាកដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង

ដែលភិក្ខុមិនទាន់បានរលឹកឃើញខ្លួនឯងនឹងរលឹកអ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុដឹងថា ពួក
អធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎⁺ទើបពួកអធម្មវាទីមាន
ចំនួនច្រើនជាង ១ ភិក្ខុដឹងថា សង្ឃនឹងមិនមែនបែកគ្នា ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎⁺ទើប
សង្ឃមែនបែកគ្នា ១ ភិក្ខុទាំងឡាយចាប់ស្លាកដោយមិនតាមធម៌^(១) ១ ភិក្ខុទាំង
ឡាយចាប់ស្លាកជាពួកៗ ១ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនចាប់ស្លាកតាមសមគួរដល់
ទិដ្ឋិ^(២) ១ ការឲ្យចាប់ស្លាកដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង
ប៉ុណ្ណោះឯង ។

(២៧) ការឲ្យចាប់ស្លាកដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង (នោះ)
តើដូចម្តេច ។ គឺមិនមានអធិករណ៍បន្តិចបន្តួច ១ អធិករណ៍ប្រព្រឹត្តទៅតាម
គតិ ១ អធិករណ៍ដែលភិក្ខុបានរលឹកឃើញខ្លួនឯងឬបានរលឹកអ្នកដទៃ ១
ភិក្ខុដឹងថា ពួកអធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎⁺ទើបពួក
អធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង ១ ភិក្ខុដឹងថា សង្ឃនឹងមិនមែនបែកគ្នា ១ ភិក្ខុគិតថា
ធ្វើម្តេចហ្ន៎⁺ទើបសង្ឃមិនមែនបែកគ្នា ១ ភិក្ខុទាំងឡាយចាប់ស្លាកប្រកបដោយ
ធម៌ ១ ព្រមព្រៀងគ្នាចាប់ស្លាក ១ ចាប់ស្លាកដោយសមគួរដល់ទិដ្ឋិ ១
ការឲ្យចាប់ស្លាកដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះឯង ។

---

១ ពួកអធម្មវាទីពោលថា ពួកយើងមានចំនួនច្រើនជាង ហើយចាប់ស្លាកពីរ ៗ ម្នាក់ ។
២ ពួកអធម្មវាទីពោលថា ពួកយើងជាចតុត្តមានកំឡុងហើយទៅចាប់ស្លាករបស់អធម្មវាទីវិញ ។

វិធមបិណ្ឌេ កុល្យវត្តោ

[៣១] តេន ទោ បន សមយេន ឧបវាឡោ^(១)

ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយមាលោ អវ-
ជាជិត្វា បដិជាជិត្វា បដិជាជិត្វា អវជាជិត្វា អពោន
អញ បដិចរតិ សម្មជាជនុសា កាសតិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ
កតំ ហិ ឆាម ឧបវាឡោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា
អនុយុត្តិយមាលោ អវជាជិត្វា បដិជាជិត្វា បដិជា-
ជិត្វា អវជាជិត្វា អពោន អញ បដិចរស្សតិ
សម្មជាជនុសា កាសិស្សតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ
កករតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសិ ។ សន្តិ កិរ ភិក្ខុវេ
។ បេ ។ សន្តិ កករតិ ។ បេ ។ វិករហិត្វា ធម្មិ កតំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ សង្ឃោ ឧប-
វាឡស្ស ភិក្ខុវោ តស្សនាបិយសិកាតម្មិ^(២) កករតុ ។
ឯវញ បន ភិក្ខុវេ កាតតំ ។ បថមំ ឧបវាឡោ ភិក្ខុ
តោទេតត្វោ ចោទេត្វា សារេតត្វោ សារេត្វា អាបត្តិ

១ ឧបវាឡោនិបិ ឧបវាឡោនិបិ បាលី ទិស្សតិ ។ ២ ឧ• ពោន្តកេសុ ធស្សបាលីយ្យ-
សិកាធម្មត្តិ បាលី អាតោ ។

វិទយចំណក បុល្លវត្ត

(៣០) សម័យនោះឯង ទប់វាឡកិក្ខុកាលត្រូវគេសាកសួរដោយអាចក្តិ
ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយថែរ
ជាគេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃដោយហេតុដទៃវិញ ពោលសម្ប-
ជានមុសាវាទ គឺពោលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលពោស
គិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ទប់វាឡកិក្ខុកាលត្រូវគេសាកសួរដោយអាចក្តិក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ មិនសមច្រើនគេចកែសំដីហើយថែរជាទទួលដឹងទទួល
ដឹងហើយថែរជាគេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃដោយហេតុដទៃពោល
សម្បជានមុសាវាទសោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំទូល
រឿងនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដំណើរនោះ ពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រព្រះមានភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្ម-
កថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះសង្ឃ
ចូរធ្វើ គស្សបាយសិកាកម្ម ដល់ទប់វាឡកិក្ខុចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គស្សបាយសិកាកម្មនោះ សង្ឃគម្បីធ្វើយ៉ាងនេះ ។ មុនដម្បង សង្ឃគម្បី
ចោទទប់វាឡកិក្ខុ លុះចោទហើយ គម្បីរលឹក លុះរលឹកហើយ គម្បីរលឹក

សមជំពូកទី១ ឧបវារ្យកិច្ចទោ តស្សនាបិយសិកាកម្មរណំ

អាហេបេតត្វា អាបត្តិ អាហេបេត្វា ត្បត្តេន កិក្កុយា
បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតត្វោ សុណានុ មេ កន្តេ
សង្ឃោ អយំ ឧបវារ្យោ កិក្កុ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា
អនុយុត្តិយមាថោ អវជាតិត្វា បដិជាតិត បដិជាតិត្វា
អវជាតិត អញ្ចេន អញ្ចំ បដិចរតិ សម្បជានមុសា
កាសតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឧបវា-
រ្យស្ស កិក្កុយោ តស្សនាបិយសិកាកម្មំ ករេយ្យ ។
ឯសា ញត្តំ ។ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
ឧបវារ្យោ កិក្កុ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយ-
មាថោ អវជាតិត្វា បដិជាតិត បដិជាតិត្វា អវជាតិត
អញ្ចេន អញ្ចំ បដិចរតិ សម្បជានមុសា កាសតិ ។
សង្ឃោ ឧបវារ្យស្ស^(១) កិក្កុយោ តស្សនាបិយសិ-
កាកម្មំ ករេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឧបវា-
រ្យស្ស^(២) កិក្កុយោ តស្សនាបិយសិកាកម្មស្ស ករណំ
សោ តុណ្ណស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។

១ - ២ ឧបវារ្យស្សនាបិយសិកាកម្មរណំ ទិស្សតិ ។

សមចិត្តន្តរៈ ការធ្វើតស៊ូបាយិយសិកាកម្មដល់ឧបវារ្យភិក្ខុ

អាចត្តិឡើង លុះលើកអាចត្តិឡើងហើយ ភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិលតតប្បី ផ្ទៀងសង្ស័យ ចត្តត្រព្រះសង្ឃដំបំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបវារ្យភិក្ខុនេះ កាលត្រូវគេសាកសួរដោយ អាចត្តិ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដី ហើយបែរជាទទួលជំនំ ទទួលជំនំហើយបែរជាគេចកែសំដីវិញ ចិទប្រាំនំ ហេតុដទៃដោយហេតុដទៃ ពោលសម្បជានមុសាវាទ ។ បើការធ្វើតស៊ូបាយិយសិកាកម្ម មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បីធ្វើតស៊ូបាយិយសិកាកម្មដល់ឧបវារ្យភិក្ខុ ។ នេះជាញត្តិ ។ ចត្តត្រព្រះសង្ឃដំបំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបវារ្យភិក្ខុនេះកាលត្រូវគេសាកសួរដោយ អាចត្តិក្នុង កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដីហើយបែរជាទទួលជំនំ ទទួលជំនំហើយ បែរជាគេចកែសំដីវិញ ចិទប្រាំនំហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោលសម្បជានមុសាវាទ ។ សង្ឃធ្វើតស៊ូបាយិយសិកាកម្ម ដល់ឧបវារ្យភិក្ខុ ។ ការធ្វើតស៊ូបាយិយសិកាកម្មដល់ឧបវារ្យភិក្ខុ សមគួរដល់លោកដ៏មាន អាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោក ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។

វិសយបិដក បុណ្យវិញ្ញា

ទុតិយម្បិ ឯតមន្តំ វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមន្តំ
វនាមិ ។ បេ ។ កតំ សង្ឃេន ឧបភិធឿស្ស ភិក្ខុនោ
តស្សទាមិយសិកាកម្មំ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្សា
តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[៣០] បញ្ចមាធិ ភិក្ខុវេ ធម្មិកាធិ តស្សទាមិយ-
សិកាកម្មស្ស តារណាធិ អសុចិ ច ហោតិ អលម្ហិ ច
សាទុវាទោ ច តស្ស សង្ឃោ តស្សទាមិយសិកាកម្មំ
តកេតិ ធម្មេន សមត្តេន^(១) ឥមាធិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
ធម្មិកាធិ តស្សទាមិយសិកាកម្មស្ស តារណាធិ ។

[៣២] តីហិ ភិក្ខុវេ អង្កេហិ សមញ្ញាតតំ តស្ស-
ទាមិយសិកាកម្មំ អធម្មតម្មញ្ញោ^(២) ហោតិ អវិធយ-
តម្មញ្ញ ធម្មេសមញ្ញ អសម្មុទា កតំ ហោតិ អប្បដិប្បនា
កតំ ហោតិ អប្បដិញាយ កតំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ
ភិក្ខុវេ តីហិ អង្កេហិ សមញ្ញាតតំ តស្សទាមិយសិកាកម្មំ
អធម្មតម្មញ្ញោ ហោតិ អវិធយតម្មញ្ញ ធម្មេសមញ្ញ

១ ឧ. សមត្តោ ។ ២ ឧ. យេត្តកេសុ អវិសទោ ឧ ទិស្សុតិ ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ខ្ញុំសូមប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់បិដកធន ។ បេ ។ ខ្ញុំសូមប្រកាសសេចក្តី
នេះជាគំរប់បិដកធន ។ បេ ។ សង្ឃបានធ្វើតស្សប្រាថ្និយសិកាកម្មដល់ទប់វា-
ឡភិក្ខុហើយ (ការធ្វើតស្សប្រាថ្និយសិកាកម្មនេះ) សមគួរដល់សង្ឃហើយ
ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្ញុំសេចក្តីនេះដោយ
អាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតស្សប្រាថ្និយសិកាកម្មនេះ
ប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុនោះ (មានកាយវិចារ) មិនស្អាត ១ ជា
អ្នកមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ១ ជាអ្នកប្រកបដោយពាក្យគេតិះដៀល ១
សង្ឃធ្វើតស្សប្រាថ្និយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ១ សង្ឃធ្វើដោយសេចក្តីព្រម
ព្រៀងគ្នាត្រូវតាមធម៌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតស្សប្រាថ្និយសិកា-
កម្ម ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង ប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្សប្រាថ្និយសិកាកម្ម ជាកម្មមិន
ត្រូវតាមធម៌ផង ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យផង ជាកម្មរម្ងាប់ដោយពាក្យកំផង
ប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺកម្មដែលសង្ឃធ្វើកំបាំងមុខ ១ ធ្វើដោយមិនបាន
សាកសួរជាមុន ១ ធ្វើដោយមិនតាមប្តេជ្ញា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្ស-
ប្រាថ្និយសិកាកម្ម ជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ផង ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យផង
ជាកម្មរម្ងាប់ដោយពាក្យកំផង ប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង

៤៧

សមធិត្ថុទ្ធកេ តស្សចាប័យសំកាកម្មំ ធម្មកម្មញ្ញេ វិនយកម្មំ

។ មេ ។ អបរេហិបិ ភិក្ខុវេ តីហន្តេហិ សមន្តាគតំ តស្ស-
ចាប័យសំកាកម្មំ អធម្មកម្មញ្ញេ ហោតិ អវិនយ-
កម្មញ្ញំ ធម្មសន្តញ្ញំ អាបត្តិ អនាហេថេតា កតំ ហោតិ
អធម្មេន កតំ ហោតិ វគ្គេន កតំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ
ភិក្ខុវេ តីហន្តេហិ សមន្តាគតំ តស្សចាប័យសំកាកម្មំ
អធម្មកម្មញ្ញេ ហោតិ អវិនយកម្មញ្ញំ ធម្មសន្តញ្ញំ ។

(៣៣) តីហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្តាគតំ តស្ស-
ចាប័យសំកាកម្មំ ធម្មកម្មញ្ញេ ហោតិ វិនយកម្មញ្ញំ
សុវ្ហសន្តញ្ញំ សម្មទា កតំ ហោតិ បដិប្បន្តា កតំ ហោតិ
បដិណាយ កតំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ តីហន្តេ-
ហិ សមន្តាគតំ តស្សចាប័យសំកាកម្មំ ធម្មកម្មញ្ញេ
ហោតិ វិនយកម្មញ្ញំ សុវ្ហសន្តញ្ញំ ។ មេ ។ អបរេហិបិ
ភិក្ខុវេ តីហន្តេហិ សមន្តាគតំ តស្សចាប័យសំកា-
កម្មំ ធម្មកម្មញ្ញេ ហោតិ វិនយកម្មញ្ញំ សុវ្ហស-
ន្តញ្ញំ អាបត្តិ អនាហេថេតា កតំ ហោតិ ធម្មេន កតំ
ហោតិ សមគ្រេន កតំ ហោតិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ

សមចំនួន៖ តស្សបាបិយសិកាកម្មដែលជាប្រកបដោយធម៌វិន័យ

របេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្សបាបិយសិកាកម្ម ជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ផង ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យផង ជាកម្មម្លាប់ដោយអាត្រក់ផង ប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀតគឺកម្មដែលសង្ស័យលើកអាបត្តិឡើងហើយ ស្រាប់តែធ្វើ ១ ធ្វើមិនត្រូវតាមធម៌ ១ ធ្វើដោយពួក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្សបាបិយសិកាកម្ម ជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ផង ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យផង ជាកម្មម្លាប់ដោយ អាត្រក់ផង ប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង ។

(៣៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្សបាបិយសិកាកម្ម ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ផង ជាកម្មប្រកបដោយវិន័យផង ជាកម្មម្លាប់ដោយល្អផង ប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺកម្មដែលសង្ស័យធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ ១ ធ្វើដោយបាទសាកសួរជាមុន ១ ធ្វើតាមប្តេជ្ញា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្សបាបិយសិកាកម្ម ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ផង ជាកម្មប្រកបដោយវិន័យផង ជាកម្មម្លាប់ដោយល្អផង ប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង របេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តស្សបាបិយសិកាកម្ម ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ផង ជាកម្មប្រកបដោយវិន័យផង ជាកម្មម្លាប់ដោយល្អផង ប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀត គឺកម្មដែលសង្ស័យលើកអាបត្តិឡើងហើយទើបធ្វើ ១ ធ្វើត្រូវតាមធម៌ ១ ធ្វើដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

តីហង្កេហិ សមន្ទាគតំ តស្សនាបិយសំកាកម្មំ ធម្ម-
កម្មត្ថោវ ហោតិ វិទយកម្មត្ថា សុវុបសន្តត្ថា ។

(៣២) តីហិ ភិក្ខុវេ អង្កេហិ សមន្ទាគតស្ស ភិក្ខុ-
នោ អាគន្ធិមាណោ សង្ឃោ តស្សនាបិយសំកាកម្មំ
ករេយ្យ ភណ្ណានការកោ ហោតិ កលហាការកោ
វិវាទការកោ តស្សការកោ សង្ឃោ អធិការណាការ-
កោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនប-
ណានោ តីហិសំសង្ឃោ វិហារតិ អនុលោមិតេហិ តីហិ-
សំសត្តេហិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ តីហង្កេហិ សមន្ទា-
គតស្ស ភិក្ខុនោ អាគន្ធិមាណោ សង្ឃោ តស្សនាបិយ-
សំកាកម្មំ ករេយ្យ ។

(៣៥) អបរេហិមិ ភិក្ខុវេ តីហង្កេហិ សមន្ទាគ-
តស្ស ភិក្ខុនោ អាគន្ធិមាណោ សង្ឃោ តស្សនាបិយ-
សំកាកម្មំ ករេយ្យ អធិសីលេ សីលវិបត្តោ ហោតិ
អដ្ឋាចារេ អាចារិបត្តោ ហោតិ អតិដិដ្ឋិយា ដិដ្ឋិវិបត្តោ
ហោតិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិញ្ញាណ

តស្សប្បាបិយសិកាកម្ម ជាតម្កប្រកបដោយធម៌ផង ជាតម្កប្រកបដោយវិន័យ
ផង ជាតម្ករម្លាប់ដោយល្អផង ប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង ។

(៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា (នឹងធ្វើ) ក៏គប្បី
ធ្វើតស្សប្បាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ បាទ ភិក្ខុ
អ្នកធ្វើសីលចក្កិប័ណ្ណហេតុ ធ្វើជម្លោះ ធ្វើសេចក្តីពាសវែង បង្កគំរាមកាម
ធ្វើអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ភិក្ខុល្ងង់មិនឈ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការ
កំណត់អាបត្តិ ១ ភិក្ខុនៅច្រឡំច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡំក
ច្រឡំមិនសមគួរ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា ក៏គប្បីធ្វើ
តស្សប្បាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ នេះឯង ។

(៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា ក៏គប្បីធ្វើតស្ស-
ប្បាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀត ភិក្ខុមាន
សីលវិបត្តិក្នុងអធិសីល ១ មានអាចារ្យវិបត្តិក្នុងអដ្ឋកថា ១ មានទិដ្ឋិវិបត្តិ
ក្នុងអតិទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។

សមថកូនពេ តិណ្ណំ ភិក្ខុនំ តស្សបាបិយសិកាធម្មការណំ

(៣៦) អបរេហិបិ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។ ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ
កាសតិ ធម្មស្ស អវណ្ណំ កាសតិ សធម្មស្ស អវណ្ណំ
កាសតិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ តិហន្តេហិ សមន្តាកតស្ស
ភិក្ខុនោ អាគន្ធិមាទោ សធម្មេ តស្សបាបិយសិកា-
កម្មំ ករេយ្យ ។

(៣៧) តិណ្ណំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ អាគន្ធិមាទោ សធម្មេ
តស្សបាបិយសិកាកម្មំ ករេយ្យ ឯកោ ភណ្ណនការ-
កោ ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការ-
កោ សធម្មេ អធិការណការកោ ឯកោ ពាលោ ហោតិ
អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទាទោ ឯកោ តិហិ-
សំសរដ្ឋោ វិហារតិ អននុលោមិតេហិ តិហិសិសត្តេហិ
ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ភិក្ខុនំ អាគន្ធិមាទោ
សធម្មេ តស្សបាបិយសិកាកម្មំ ករេយ្យ ។

(៣៨) អបរេសម្មំ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ភិក្ខុនំ អា-
គន្ធិមាទោ សធម្មេ តស្សបាបិយសិកាកម្មំ ករេយ្យ

សមចំពោះ: ការធ្វើតស៊ូបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុ ៣ ពួក

(៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ អន្ត ៣ ដទៃទៀត គឺភិក្ខុ
ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀល
ព្រះសង្ឃ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា ក៏គប្បីធ្វើតស៊ូ-
បិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអន្តទាំង ៣ នេះឯង ។

(៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា ក៏គប្បីធ្វើតស៊ូ-
បិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុ ៣ ពួក គឺភិក្ខុអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ធ្វើដំបោះ
ធ្វើសេចក្តីពាស់ទែង បង្កិច្ចបានកថា ធ្វើអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃពួក ១ ភិក្ខុ
ល្ងង់មិនឃ្លាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិពួក ១ ភិក្ខុ
នៅច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡកច្រឡំមិនសមគួរពួក ១
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា ក៏គប្បីធ្វើតស៊ូបិយសិកាកម្ម
ដល់ភិក្ខុទាំង ៣ ពួកនេះឯង ។

(៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា ក៏គប្បីធ្វើ
តស៊ូបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុ ៣ ពួកដទៃទៀត គឺភិក្ខុមានសីលវិបត្តិ

វិសយបិដកេ បុល្លវិញ្ញោ

ឯកោ អធិសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ ឯកោ អដ្ឋា-
នាវេ អាចារិបន្នោ ហោតិ ឯកោ អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិ-
វិបន្នោ ហោតិ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[៣៧] អបវេសម្បិ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ ឯកោ ពុទ្ធស្ស
អវណ្ណំ កាសតិ ឯកោ ធម្មស្ស អវណ្ណំ កាសតិ ឯកោ
សដ្ឋស្ស អវណ្ណំ កាសតិ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ
ភិក្ខុនំ អាកត្តមាណោ សដ្ឋោ តស្សទាបិយសិកា-
កម្មំ ករយេយ្យ ។

[៤០] តេន^(១) តស្សទាបិយសិកាកម្មករេន ភិក្ខុ-
វេ^(២) ភិក្ខុនា សម្មា វត្តតត្ថំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា ន
ឧបសម្មាទេតត្ថំ ន ទិស្សយោ នាតព្វោ ន សាមណេរោ
ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ន ភិក្ខុនោវាទកសម្មតំ សាទិកញា
សម្មតេនបិ ភិក្ខុនិយោ ន ឌីវទិកញា ។ បេ ។ ន ភិក្ខុ
ភិក្ខុហំ សម្មយោជេតត្ថន្តំ ។ អថខោ សដ្ឋោ ឧបវា-
ន្សស្ស ភិក្ខុនោ តស្សទាបិយសិកាកម្មំ អកាសំ ។

---

១ អយំ សព្វោ ឧ. បោត្តកេ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. បោត្តកេ វិក្ខុវេក្យាលបនំ ន ទិស្សតិ ។

វិទយបិដក បុណ្យវគ្គ

ក្នុងអធិសីលពួក ១ ភិក្ខុមានអាហារវិបត្តិក្នុងអដ្ឋកថាពួក ១ ភិក្ខុមានចំងើលវិបត្តិ

ក្នុងអតិថិជនពួក ១ ។ បេ ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ភិក្ខុ ព្យ ពួកដទៃទៀត
គឺភិក្ខុពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធពួក ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ពួក ១ ពោល
តិះដៀលព្រះសង្ឃពួក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា
ក៏បញ្ជីធ្វើតស្សប្រាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុទាំង ព្យ ពួកនេះឯង ។

(៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសង្ឃបានធ្វើតស្សប្រាបិយសិកា-
កម្មហើយនោះ ត្រូវប្រព្រឹត្តវិវត្តដោយប្រវែង ។ ឯការប្រព្រឹត្តវិវត្ត ដោយប្រវែង
ក្នុងតស្សប្រាបិយសិកាកម្មនោះដូច្នោះ គឺ ភិក្ខុនោះមិនត្រូវឱ្យឧបសម្បទា
មិនត្រូវឱ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឱ្យសាមណេរបម្រើ មិនត្រូវត្រេកអរក្នុងការ
សុខតិខ្លួនជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ទុកជាបានទទួលការសុខតិហើយ ក៏មិនត្រូវ
ប្រដៅភិក្ខុនី ។ បេ ។ មិនត្រូវប្រកបពួកភិក្ខុ (ឱ្យឈ្មោះ) នឹងពួកភិក្ខុ
ផងគ្នា ។ ត្រាវនោះ សង្ឃបានធ្វើតស្សប្រាបិយសិកាកម្ម ដល់ឧបវង្សភិក្ខុ ។

សមធិក្ខន្ធពេ គិណវិញ្ញាណេន វិបសមោ

(៤១) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិ កណ្ណាន-
ជាតានិ កលហជាតានិ វិវាទាបដ្ឋានិ វិហារនំ តហ្មិ
អស្សាមណាគំ អដ្ឋាច័ណ្ណំ ហោតិ កាសិទបរិក្កន្ធី ។
អថខោ តេសំ ភិក្ខុនិ ឯតនហោសំ អម្ហាគំ ខោ
កណ្ណានជាតានិ កលហជាតានិ វិវាទាបដ្ឋានិ វិហារនំ
តហ្មិ អស្សាមណាគំ អដ្ឋាច័ណ្ណំ កាសិទបរិក្កន្ធី សចេ
មយំ សមាហំ អាបត្តិហំ អពាមពំ កាវេស្សម^(១)សំយាថ
នំ អធិការណំ កត្តុឡតាយ វឌ្ឍតាយ^(២) គេនាយ
សំវត្តយ្យ កដិ ន ខោ អម្មេហំ បដិបដ្ឋិតត្ថន្តំ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសំ ។

(៤២) នន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិ កណ្ណានជាតានិ
កលហជាតានិ វិវាទាបដ្ឋានិ វិហារនំ តហ្មិ អស្សាម-
ណាគំ អដ្ឋាច័ណ្ណំ ហោតិ កាសិទបរិក្កន្ធី ។ តត្រ ចេ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិ ឯវំ ហោតិ អម្ហាគំ ខោ កណ្ណានជាតានិ
កលហជាតានិ វិវាទាបដ្ឋានិ វិហារនំ តហ្មិ អស្សាម-

---

១ ១. កាវេយ្យម ។ ២ ១. កត្តុឡតាយ វឌ្ឍតាយ ។

សមវិក្ខុទូតៈ ការវិវាទ (អធិការណ៍) ដោយគណវិញ្ញាណសមណៈ

[៤១] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្មោះ ពាសវៃន៍គ្នា
ហើយក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស ខ្ញុំក៏ច្នៃមិន
មែនជាប់សមណៈជាច្រើន។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីបរិវិតក្ត
យ៉ាងនេះថា ពួកយើងនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្មោះ ពាសវៃន៍គ្នា ហើយក៏បាន
ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស ខ្ញុំក៏ច្នៃមិនមែនជាប់
សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើពួកយើងនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្លាក់ ដោយអាបត្តិ
ទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
រឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) តើពួកយើងគប្បីប្រតិបត្តិដូច
ម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

[៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះនាំគ្នាបង្ក
ហេតុ ឈ្មោះ ពាសវៃន៍គ្នាហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យា-
យាមល្មើសខ្ញុំក៏ច្នៃមិនមែនជាប់សមណៈជាច្រើន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បើពួកភិក្ខុនឹងទំនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកយើងនាំគ្នាបង្កហេតុ
ឈ្មោះ ពាសវៃន៍គ្នាហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាម

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ណាតំ អដ្ឋាចំណ្ហំ កាសិភបិក្កនំ ភិក្ខុ មយំ ឥមាហិ
អាបត្តិហិ អញ្ញាមញ្ញំ កាវេស្សាម សិយាមិ តំ អនិករណំ
កក្កុឡតាយ វាឡតាយ កេនាយ សិវត្តេយ្យតំ ។
អនុជាបាមិ ភិក្កុវេ វិវុចំ អនិករណំ តិណវត្តារកេន
វុបសមេត្តំ ។

(៤៣) វិហារេ បន ភិក្កុវេ វុបសមេត្តំ ។ សត្វោហោ
ឯកជ្ឈំ សង្ខបតិក្កំ សង្ខបតិក្កា ព្យត្តេន ភិក្កុហា បដិ-
ពាលេន សង្ក្រោ ញាបេតញោ សុណានុមេ កន្ថេ សង្ក្រោ
អញ្ញាតំ កណ្ណនជាតានំ កាលហជាតានំ វិវាបដ្ឋានំ
វិហារតំ ពហំ អស្សាមណាតំ អដ្ឋាចំណ្ហំ កាសិភបិក្កនំ
សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តិហិ អញ្ញាមញ្ញំ កាវេស្សាម
សិយាមិ តំ អនិករណំ កក្កុឡតាយ វាឡតាយ
កេនាយ សិវត្តេយ្យ ។ យទិ សង្កេស្ស បត្តកល្លិ
សង្កេ ឥមិ អនិករណំ តិណវត្តារកេន វុបសមេយ្យ

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

លើស ខ្ញុំកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើពួកយើង
ញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យធ្វើ ដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍
នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិន្យស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ
(សង្ឃ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃរម្ងាប់អធិការណ៍
មានសភាពយ៉ាងនេះ ដោយតិណវត្តារកសមថៈ(១) ។

(៤៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធិការណ៍នោះ សង្ឃត្រូវរម្ងាប់
យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអស់គប្បីប្រជុំក្នុងទីជាមួយគ្នា លុះប្រជុំគ្នាហើយ
ភិក្ខុដែល ឈ្មោះសប្រតិបាល ត្រូវផ្ញើសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងខ្ញុំទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កើតហេតុឈ្លោះទាស់ទែនគ្នា ហើយ
បានប្រព្រឹត្តអនាថាវ បានពោលនឹងព្យាយាមលើសខ្ញុំកិច្ចមិនមែនជារបស់
សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំទាំងឡាយនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យធ្វើ
ដោយអាបត្តិទាំងនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះនឹងគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សេចក្តីវិន្យស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ(សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលគួរ
ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីរម្ងាប់អធិការណ៍នេះ ដោយតិណវត្តារកសមថៈ

---

១ ប្រែថា ធម៌ជាច្រើនរម្ងាប់ខ្ញុំច្របទុកដោយស្មើ បានដល់កិរិយាដែលឱ្យមានសេចក្តីស្រុះ
ស្រួលគ្នាទាំងពីរខាង គឺមិនជម្រះរកសេចក្តីដើម (ឱ្យដឹង) ។

៥៣

សមពិច្ឆន្តកេ គិណវត្តារកេ ទេសតា

វេបេត្តា ឥន្ទ្រវដ្តិ^(១) វេបេត្តា ភិហំប្បដិសំយុត្តន្តំ ។ ឯកតោ-
បត្តិកាធំ ភិក្ខុធំ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សកោ
បក្ខោ ញាបេតញោ សុណានុ មេ អាយស្មន្តា អញ្ញកំ
កណ្ណនជាតាធំ កលហជាតាធំ វិវាទាបន្តាធំ វិហារតំ
ពហំ អស្សមណកំ អជ្ឈេន្តិយំ កាសតបរិក្កន្តំ សេ
មយំ ឥមាហំ អាបត្តិហំ អញ្ញមញ្ញំ កាវស្សម សំយាបិ
តំ អធិការណី កក្ខន្ធាយ វាជ្ឈតាយ កេនាយ
សំវត្តេយ្យ ។ យនាយស្មន្តាធំ បត្តកលំ អហំ យា ទេវ
អាយស្មន្តាធំ អាបត្តិយា ច អត្តនោ អាបត្តិ អាយស្មន្តា-
នញោ អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណ-
វត្តារកេន ទេសេយ្យំ វេបេត្តា ឥន្ទ្រវដ្តិ វេបេត្តា ភិហំប្ប-
ដិសំយុត្តន្តំ ។

(៤៤) អជាបរេសិ ឯកតោបត្តិកាធំ ភិក្ខុធំ
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សកោ បក្ខោ ញាបេ-
តញោ សុណានុ មេ អាយស្មន្តា អញ្ញកំ កណ្ណនជាតាធំ

១ ១. ឥន្ទ្រវដ្តិ ។

សមបិទុដ្ឋតៈ ការសំដែង (អាបត្តិ) ដោយតិណវត្តារកសមថៈ

រឿរលងតែអាបត្តិមានទោសធ្ងន់(១) រឿរលងតែអាបត្តិដែលជាតិហិប្បដិសំយុត្ត(២)។ បណ្តាកិត្តុទាំងឡាយដែលជាបច្ចុប្បន្នជាមួយគ្នា ភិក្ខុអ្នកណ្តាសប្រតិពល ត្រូវផ្ញើបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួនថា សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ ពួកយើងនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ខែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា ប៉ុន្តែពេលនឹងព្យាយាមល្អិត នូវកិច្ចមិនមែនជាប់សមណៈ ជាច្រើន ប្រិសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងនាំគ្នាធ្វើដោយអាបត្តិទាំងនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរីករួស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទិណយ (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិ របស់លោកមានអាយុទាំងឡាយផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ដោយតិណវត្តារកសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រឿរលងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ នឹងរឿរលងតែអាបត្តិដែលជាតិហិប្បដិសំយុត្ត ។

(៤៤) បណ្តាកិត្តុទាំងឡាយដែលជាពួកជាមួយគ្នាដទៃទៀត ភិក្ខុដែលណ្តាសប្រតិពលត្រូវផ្ញើបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួនក្នុងវេលានោះថា សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ យើងទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្មោះ

១ អធិករណ៍ ថា បានដល់អាបត្តិពាក្យ ១ សង្ឃទិសោស ១ ។ ២ បានដល់អាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវដោយដើរព្រះបទព្វក្រព្រហ្មស្ថ ដោយពាក្យថោកទាបនឹងការទទួលពាក្យប្តេជ្ញា ប្រកបដោយឆន្ទិ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិញ្ញា

កលហជាតានំ វិវាទាបដ្ឋានំ វិហារានំ តហំ អស្សាមណាគំ
អដ្ឋាបិណ្ឌំ កាសិភយិក្កនំ សទេ មយំ ឥមាហិ
អាបត្តិហិ អពាមពំ កាវេស្សាម សិយាបិ នំ អធិក-
រណំ កក្កុឡតាយ វាឡតាយ ភេទាយ សំវត្តេយ្យ ។
យនាយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ អហំ យា ចេវ អាយស្មន្តានំ
អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ អាយស្មន្តានោវ
អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកេន
ទេសេហំ វេមេត្វា ដុល្លវដ្ឋិ វេមេត្វា តិហិប្បជិសិយុត្តនំ ។

[៤៥] ឯកតោបត្តិកានំ ភិក្ខុនំ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ ភន្ត
សង្ឃោ អម្ពាគំ ភណ្ឌនជាតានំ កលហជាតានំ វិវា-
ទាបដ្ឋានំ វិហារានំ តហំ អស្សាមណាគំ អដ្ឋាបិណ្ឌំ
កាសិភយិក្កនំ សទេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តិហិ អពាមពំ
កាវេស្សាម សិយាបិ នំ អធិករណំ កក្កុឡតាយ
វាឡតាយ ភេទាយ សំវត្តេយ្យ ។ យេន សង្ឃស្ស
បត្តកល្លំ អហំ យា ចេវ ឥមេសំ អាយស្មន្តានំ

វិទេយបិដក បុស្សវង្ស

ទាន់ទ័ន្ធភ្នា ហើយ បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស
ទូកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើពួកយើងនឹងញ៉ាំងគ្នា
នឹងគ្នាឱ្យធ្វើដោយអាចត្តិទាំងនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ បើកម្ម
មានកាលដ៏សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំសូមសំដែង
អាចត្តិរបស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង អាចត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុង
កណ្តាលដ៏ទុំសង្ឃ ដោយតិណវត្តារកសបថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង វៀរវែលនៃត
អាចត្តិមានទោសធ្ងន់ វៀរវែលនៃតអាចត្តិដែលជាតិហិច្ឆដិសិយុត្ត ។

(៤៥) ចណ្តកិក្ខុទាំងឡាយដែលជាបច្ចុប្បន្នជាមួយគ្នា ភិក្ខុដែល
ឈ្លាសប្រតិពល ត្រូវផ្ទៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃ
ស្តាប់ខ្ញុំយើងខ្ញុំទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កើតហេតុឈ្នោះ ទាន់ទ័ន្ធភ្នា ហើយក៏បាន
ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស ទូកិច្ចមិនមែនជារបស់
សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើពួកយើងនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យធ្វើ ដោយ
អាចត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាល
ដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំសូមសំដែងអាចត្តិ របស់លោកដ៏មានអាយុ

សមថិត្តន្តរោ តិណវត្តារោម ទេសនា

អាចត្តិ យា ច អត្តោ អាចត្តិ ឥមេសញ្ញាវ អាយស្មន្តានិ
អត្តាយ អត្តោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តា-
រកេន ទេសេយ្យំ វេយេត្វា ធុល្ហវដ្ឋិ វេយេត្វា តិហិប្បដិ-
សិយុត្តំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ
សង្ឃេ អម្ពាតំ កណ្ឌានជាតានិ កលហជាតានិ វិវា-
នាចន្តានិ វិហារំ តហិ អស្សាមណាតំ អដ្ឋាចន្តានិ
កាសិកបិក្កានិ សច មយំ ឥហាហិ អាចត្តិហិ
អពាមហិ កាវស្សាម សិយាមិ តិ អនិករណិ កក្ខុឡ-
តាយ វិឡតាយ កេនាយ សិវត្តេយ្យ ។ អហំ យា
ចេវ ឥមេសំ អាយស្មន្តានិ អាចត្តិ យា ច អត្តោ
អាចត្តិ ឥមេសញ្ញាវ អាយស្មន្តានិ អត្តាយ អត្តោ ច
អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តារកេន ទេសេមិ វេយេត្វា
ធុល្ហវដ្ឋិ វេយេត្វា តិហិប្បដិសិយុត្តំ ។ យស្សា-
យស្មតោ ខមតិ អម្ពាតំ ឥហាសំ អាចត្តិនិ សង្ឃមជ្ឈេ
តិណវត្តារកេន ទេសនា វេយេត្វា ធុល្ហវដ្ឋិ វេយេត្វា
តិហិប្បដិសិយុត្តំ សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ

សមពិភ្ចទ្ធករៈ ការសំដែង (អាបត្តិ) ដោយគិណវត្តារកសមថៈ

ទាំងនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដោយគិណវត្តារ-
កសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រៀរលែងតែអាបត្តិ ដែលមានទោសធ្ងន់ រៀរ
លែងតែអាបត្តិ ដែលជាគិហិប្បជិសំយុត្ត ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពួកយើងនាំគ្នាបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា
ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពាលនឹងព្យាយាមល្មើស ទូរកិច្ចមិនមែន
ជារបស់សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងនាំគ្នាធ្វើ ដោយ
អាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីកំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ ខ្ញុំសូមសំដែង
អាបត្តិ របស់លោកមានអាយុទាំងឡាយនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ដោយគិណវត្តារកសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រៀរលែងតែ
អាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រៀរលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បជិសំយុត្ត ។
ការសំដែងអាបត្តិទាំងឡាយនេះ របស់ពួកយើង ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ដោយគិណវត្តារកសមថៈ រៀរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រៀរ
លែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បជិសំយុត្ត គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា
លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា

វិសេសបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

សោ ភាសេយ្យ ។ ទេសិតា អម្ពានំ ឥមា អាបត្តិយោ
សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកេន វេយត្វា ឥល្លវដ្ឋិ វេយត្វា
តិហិប្បជិសំយុត្តំ ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។
ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[៤៦] អថាបវេសំ ឯកតោបត្តិកានំ ភិក្ខុនិ
ព្យត្តេន ភិក្ខុយា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតពោ
សុណានុ មេ កន្លេ សង្ឃោ អម្ពានំ កល្លានជាតានំ
កលហជាតានំ វិវាទាបន្ទានំ វិហារតំ ពហំ អស្សាម-
ណាតិ អដ្ឋាចិល្លំ កាសិតបរិក្កនំ សចេ មយំ ឥមាហិ
អាបត្តិហិ អពាមញ្ញំ កាវេស្សាម សិយាបិ តំ អនិករណំ
កក្កុ ឡតាយ វា ឡតាយ ភេនាយ សិវត្តេយ្យ ។ យទិ
សង្ឃស្ស បត្តិកិល្លំ អហំ យា ចេវ ឥមេសំ អាយស្មន្តានំ
អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ ឥមេសញ្ញេវ អាយស្មន្តានំ
អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកេន
ទេសេយ្យំ វេយត្វា ឥល្លវដ្ឋិ វេយត្វា តិហិប្បជិសំយុត្តំ ។
ឯសា ញត្តំ ។ សុណានុ មេ កន្លេ សង្ឃោ អម្ពានំ

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

លោកដ៏មានអាយុក្នុងនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ អាបត្តិទាំងឡាយនេះ
យើងទាំងឡាយបានសំដែងហើយ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ដោយតិណវត្តា-
រកសមថៈ រៀរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រៀរលែងតែអាបត្តិដែល
ជាតិហិប្បដិស័យុត្ត ការសំដែងនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជា
សង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយពាក្យស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៦) បណ្តាភិក្ខុដែលជាពួកជាមួយគ្នាដទៃទៀត ភិក្ខុដែលឈ្នួស
ប្រតិពលត្រូវផ្ទៀងសង្ឃក្នុងវេលានោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងទាំងឡាយនាំគ្នាបន្តហេតុ ឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា បានប្រ-
ព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស នូវកិច្ចមិនមែនជាបេសសម-
ណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យធ្វើ ដោយអាបត្តិ
ទាំងឡាយនេះ អធិកណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បី
កំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំ
គប្បីសំដែងអាបត្តិ របស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង អាបត្តិរបស់
ខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ដោយតិណវត្តារកសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រៀរ
លែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រៀរលែងតែអាបត្តិដែលជាតិហិប្បដិ-
ស័យុត្ត ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

៥៧

សមប័ព្វនូកេ តិណវត្តារកេន វេសនា

កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបញ្ញានំ វិហារតិ
តហំ អស្សុមណកំ អដ្ឋ្យចំណំ ភាសិតបរិក្កនំ ។
សចេ មយំ ឥមាហំ អាបត្តិហំ អញ្ញាមញ្ញំ កាវេស្សុម
សំយាបំ តំ អនិករណំ តត្ថុឡតាយ វាឡតាយ
កេនាយ សំវត្តយ្យ ។ អហំ យា ចេវ ឥមេសំ អាយ-
ស្មន្តានំ អាបត្តិ ហា ច អត្តនោ អាបត្តិ ឥមេសញ្ជោវ
អាយស្មន្តានំ អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ
តិណវត្តារកេន ទេសេមិ វេបេត្វា ធុល្លវដ្ឋិ វេបេត្វា
តិហំប្បដិសំយុត្តំ ។ យស្សយស្មតោ ខមតិ អញ្ញកំ
ឥមាសំ អាបត្តិនំ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តារកេន ទេសនា
វេបេត្វា ធុល្លវដ្ឋិ វេបេត្វា តិហំប្បដិសំយុត្តំ សោ តុណ្ណាស្ស
យស្ស ធម្មមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទេសិតា អញ្ញកំ
ឥមា អាបត្តិយោ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តារកេន វេបេត្វា

សមិទ្ធក្នុង: សេចក្តីសន្មតនូវការយល់ចែងសេនាសុខជាដើម

យើងខ្ញុំទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កើតហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្ត
អនាបារបានពោលនឹងព្យាយាមល្មើស ខ្ញុំកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជា
ច្រើនៗប្រសិនបើយើងទាំងឡាយញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យធ្វើវាយ អាបត្តិទាំងនេះ
អធិការណ៍នោះតប្បប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បី
ទំលាយ (សង្ស័យ) ៗ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិរបស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
នេះផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ស័យ ដោយតិណវត្តារក-
សមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រៀរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធ្ងន់ រៀរលែង
តែអាបត្តិដែលជាគិហិប្បជិស័យុត្ត ៗ ការសំដែងអាបត្តិទាំងនេះ របស់យើង
ទាំងឡាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ស័យ ដោយតិណវត្តារកសមថៈ រៀរលែង
តែអាបត្តិ ដែលមានទោសធ្ងន់ រៀរលែងតែអាបត្តិ ដែលជាគិហិប្បជិស័យុត្ត
គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម
មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវ
និយាយឡើង ៗ អាបត្តិទាំងនេះ យើងទាំងឡាយបានសំដែងហើយក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ស័យ ដោយតិណវត្តារកសមថៈរៀរលែងតែអាបត្តិ ដែលមាន

៥៨

វិទ្យាបិណ្ឌ បុណ្យវិញ្ញា

ឪល្អវដ្ឋី វេបេត្វា កិហិប្បដិសិយុត្តំ ខមតិ សុដ្ឋុស្ស
តស្មា តុណ្ហា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

(២៧) ឯវត្វា បន កិក្ខុវេ តេ កិក្ខុ តាហិ អាបត្តិហិ
វដ្ឋិតា ហោត្តំ វេបេត្វា ឪល្អវដ្ឋី វេបេត្វា កិហិប្ប-
ដិសិយុត្តំ វេបេត្វា ទិដ្ឋាវកម្មំ វេបេត្វា យេ ន
តត្ថ ហោត្តិ ។

(២៨) តេន ខេ បន សមយេន កិក្ខុបិ កិក្ខុដិហិ
វិវទត្តំ ។ កិក្ខុនិយោបិ កិក្ខុហិ វិវទត្តំ ។ ធម្មោបិ
កិក្ខុ កិក្ខុដិទំ អនុប្បទដ្ឋ កិក្ខុហិ សុដ្ឋិ វិវទតិ កិក្ខុដិទំ
បត្តំ កាហោតិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បវា ។ បេ ។
តេ ឧដ្ឋាយត្តិ ទិយត្តិ វិចារេត្តិ កាបិ ហិ ធាម ធាន្តា
កិក្ខុ កិក្ខុដិទំ អនុប្បទដ្ឋ កិក្ខុហិ សុដ្ឋិ វិវទិស្សតិ
កិក្ខុដិទំ បត្តំ កាហោស្សតិ ។ អថខេ តេ កិក្ខុ

វិទ្យាបិដក បុណ្យវគ្គ

ទោសធ្ងន់ រៀរលែងតែអាបត្តិ ដែលជាតិហិច្ចដិសំយុត្ត កាលដែលអាបត្តិ
នោះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្សៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក
ខ្ញុំសេចក្តីនេះដោយអាការស្សៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះឈ្មោះថាបានចេញចាក
អាបត្តិទាំងឡាយនោះ ដោយអាការយ៉ាងនេះហើយ រៀរលែងតែអាបត្តិ
ដែលមានទោសធ្ងន់ រៀរលែងតែអាបត្តិដែលជាតិហិច្ចដិសំយុត្ត រៀរលែង
តែការធ្វើឲ្យច្បាស់នូវទិដ្ឋិ រៀរលែងតែភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមិនមាន
នៅក្នុងទីនោះ ។

(៤៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទាស់ខែនឹងពួកភិក្ខុនី ។
ពួកភិក្ខុនីក៏ទាស់នឹងពួកភិក្ខុ ។ ចំណែកខាងឆ្នុភិក្ខុក៏ចូលជ្រៀតជ្រក
ទៅរកពួកភិក្ខុនី ហើយទាស់ខែនឹងពួកភិក្ខុ ប្រកាន់ គឺចូលដៃខាងពួក
ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាប់ថា ឆ្នុភិក្ខុមិនសមបើនឹងចូល
ជ្រៀតជ្រកទៅរកពួកភិក្ខុនី ហើយមកទាស់ខែនឹងពួកភិក្ខុ ប្រកាន់
ខាងពួកភិក្ខុនីសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំ

---

១ គឺបិទបាណសក្នុងទីនោះ ឬមកហើយឲ្យឆ្ងល់ហើយ តែទៅអង្គុយក្នុងទីដទៃ មានបរិវេណ
ជាដើម ។

៥៧

សមមិច្ឆន្តពោ ចត្តារិ អធិវណោនិ

កកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចសិ ។ សត្តំ កិវ កិក្ខវេ
។ បេ ។ សត្តំ កកវតំ ។ បេ ។ វិកវហត្ថា ធម្មំ កតិ
កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ចត្តារិមាណិ កិក្ខវេ អធិករណាណិ
វិវាទានិករណំ អនុវិវាទានិករណំ អាបត្តានិករណំ
កិច្ចានិករណំ^(១) ។

(២៧) តត្ថ កតមិ វិវាទានិករណំ ។ ឥធម បន(២)

កិក្ខវេ កិក្ខុ វិវាទានិ ធម្មានិ វា អធម្មានិ វា វិណយោនិ វា
អវិណយោនិ វា កាសិទ្ធិ លបិទំ តថាគតេនានិ វា អភាសិទ្ធិ
អលបិទំ តថាគតេនានិ វា អាចណ្ឌំ តថាគតេនានិ វា
អនាចណ្ឌំ តថាគតេនានិ វា បញ្ញត្តិ តថាគតេនានិ វា
អប្បញ្ញត្តិ តថាគតេនានិ អាបត្តិ វា អនាបត្តិ វា
លហុកា អាបត្តិ វា កុកា អាបត្តិ វា សារសេសា
អាបត្តិ វា អនរសេសា អាបត្តិ វា ធម្មល្លា អាបត្តិ វា

---

១ ឧ. កិច្ចានិករណញ ។ ២ ឧ. ម. ហេតុពេសុ បទសទ្វេ ឆន្ទំ ។

សមចិត្តគ្នា: អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង

ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនោះ ពិតមែនឬ ។ ថេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ដំណើរនោះពិតមែន ។ ថេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អធិករណ៍ទាំងឡាយ ៤ នេះ គឺ រីវ៉ា ១ ពាធិករណ៍ ១ អនុ- វ៉ា ១ ពាធិករណ៍ ១ អាបត្តិ ១ ភិច្ចាធិករណ៍ ១ ។

(៤៧) ចណ្ណអធិករណ៍ ៤ យ៉ាងនោះ រីវ៉ា ពាធិករណ៍ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះទាស់ខ្លះនាថា នេះ ជាធម៌ ឬថា នេះមិនមែនជាធម៌ នេះជាវិន័យ ឬថា នេះមិនមែនជាវិន័យ នេះជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមកហើយ ឬថា នេះ ជាពាក្យដែលព្រះតថាគត មិនបានទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមកទេ នេះជាភិច្ចា ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកហើយ ឬថា នេះជាភិច្ចា ដែលព្រះ តថាគតមិនបានទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកទេ នេះជាពាក្យ ដែលព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ជាទុកមកហើយ ឬថា នេះជាពាក្យ ដែលព្រះតថាគតមិនបានទ្រង់ បញ្ជាទុកមកទេ នេះជាអាបត្តិ ឬថា នេះមិនមែនជាអាបត្តិ នេះជាអាបត្តិ ស្រាល ឬថា នេះជាអាបត្តិធ្ងន់ នេះជាអាបត្តិមានចំណែកសេសសល់ ឬថា នេះជាអាបត្តិមិនមានចំណែកសេសសល់ នេះជាអាបត្តិកាក្រក់ ឬថានេះ

វិធីយាមិកោ បុណ្យវិញ្ញា

អនុវត្តនា អាបត្តិភិក្ខុ វា យេ តត្ថ កល្យាណំ កលយោ
វិបត្តយោ វិវាទោ យាទាភទោ អញ្ញាថាភទោ វិបត្តតាយ
លេហារោ មេធនំ^(១) ឥទំ វុច្ឆតិ វិវាទាធិការណំ ។

(៥០) តត្ថ កតមំ អនុវត្តនាធិការណំ ។ ឥធម ធម
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ អនុវត្តនំ សិលវិបត្តិយោ វា អាចារ-
វិបត្តិយោ វា ធិដ្ឋវិបត្តិយោ វា អាជីវិបត្តិយោ វា យោ
តត្ថ អនុវត្តនោ អនុវត្តនា អនុវត្តនា អនុវត្តនា
អនុវត្តនា អនុវត្តនា អនុវត្តនា អនុវត្តនា ឥទំ
វុច្ឆតិ អនុវត្តនាធិការណំ ។

(៥១) តត្ថ កតមំ អាបត្តិធិការណំ ។ បញ្ចប័
អាបត្តិកុច្ឆា អាបត្តិធិការណំ សត្តប័ អាបត្តិកុច្ឆា
អាបត្តិធិការណំ ឥទំ វុច្ឆតិ អាបត្តិធិការណំ ។

(៥២) តត្ថ កតមំ តិច្ឆាធិការណំ ។ យា សង្ឃស្ស
តិច្ឆយតា ការណីយតា អបយោ កលកម្មំ ញត្តិកម្មំ
ញត្តិមុតិយកម្មំ ញត្តិធម្មត្ថកម្មំ ឥទំ វុច្ឆតិ តិច្ឆាធិ-
ការណំ ។

---

១. ធម ធម៌

វិនយបិដក ពុល្លវន្ត

មិនមែនជា អាបត្តិអាច្រក់ បណ្ណាអធិការណ៍ទាំង ៤ នោះ ការបង្កើហេតុ ការឈ្នះ ការប្រកាន់ធឿនគ្នា ការខាស់ខែន័ត្តា ការពោលផ្សេង ៗ គ្នា ការពោលដោយឡែកគ្នា ការពោលដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ចិត្ត ការប្រកួត ប្រកាន់ណា ការបង្កើហេតុជាដើមនេះ តថាគតហៅថាវិវាទិករណ៍ ។

[៥០] បណ្ណាអធិការណ៍ទាំង ៤ នោះ អនុវាទិករណ៍តើដូចម្តេច ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយសីល- វិបត្តិ ដោយអាចារិវិបត្តិ ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាជីវិបត្តិ បណ្ណា អធិការណ៍ទាំង ៤ នោះ ការចោទ ការតិះដៀល ការពោលរឿយ ៗ ការនិយាយរឿយ ៗ ការបង្កើនទៅ (កាន់អធិការណ៍) ការប្រឹងប្រែងឡើង ការបន្ថែមកំលាំងណា ការចោទជាដើមនោះ តថាគតហៅថា អនុវា- ទិករណ៍ ។

[៥១] បណ្ណាអធិការណ៍ទាំង ៤ នោះ អាបត្តិអាច្រក់តើដូចម្តេច ។

អាបត្តិទាំង៥គឺ ជាអាបត្តិអាច្រក់មាន អាបត្តិទាំង៧គឺ ជាអាបត្តិ- អាច្រក់មាន នេះតថាគតហៅថា អាបត្តិអាច្រក់ ។

[៥២] បណ្ណាអធិការណ៍ទាំង ៤ នោះ កិច្ចាធិការណ៍តើដូចម្តេច ។

របស់សង្ឃ(ឬ)កម្មវិធីសង្ឃត្រូវធ្វើបាន(ដូចយ៉ាង)អបលោកនកម្ម ញត្តិ- កម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម និងញត្តិចក្កកម្ម នេះតថាគតហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ ។

សមធិត្ថក្កកេ វិវាទធិការណស្ស ម្យលំ

(៥៣) វិវាទធិការណស្ស តី ម្យលំ ។ ឆ វិវាទ-
ម្យលាធិ វិវាទធិការណស្ស ម្យលំ តិណិមិ អកុសល-
ម្យលាធិ វិវាទធិការណស្ស ម្យលំ តិណិមិ កុសលម្យលាធិ
វិវាទធិការណស្ស ម្យលំ ។ កតតមាធិ ឆ វិវាទម្យលាធិ
វិវាទធិការណស្ស ម្យលំ ។ ៧ ឆ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
កោធនោ ហោតិ ឧបទាហី យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
កោធនោ ហោតិ ឧបទាហី សោ សត្តរិមិ អតារវេ
វិហារតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេមិ អតារវេ វិហារតិ
អប្បតិស្សោ សង្ខេមិ អតារវេ វិហារតិ អប្បតិស្សោ
សិក្ខាយមិ ន បរិប្បវិការី^(១) ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សត្តរិមិ^(២) អតារវេ វិហារតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេមិ
អតារវេ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សង្ខេមិ អតារវេ វិហារតិ
អប្បតិស្សោ សិក្ខាយមិ ន បរិប្បវិការី ហោតិ^(៣) សោ
សង្ខេ វិវាទំ ជនេតិ យោ^(៤) ហោតិ វិវាទោ ពហុជន-
អហិតាយ ពហុជនអសុទាយ ពហុទោ ជនស្ស

១ ឧ. ម. បរិប្បវិការី ។ ២ ឧ. ម. យោគុកេសុ អបិសទ្ធោ នត្ថិ ។ ៣ អយំ សទ្ធោ
ឧ. ម. យោគុកេសុ ន ទំស្សតិ ។ ៤ សោ ។

សមិទ្ធផល: មូលនៃវិវាទាធិការណ៍

(៥៣) អ្វីជាមូលនៃវិវាទាធិការណ៍ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងជាមូលនៃសេចក្តី
វិវាទ ចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិការណ៍ គឺអកុសលមូល ៣ យ៉ាង ជាមូលនៃ
វិវាទាធិការណ៍ នឹងកុសលមូល ៣ យ៉ាង ជាមូលនៃវិវាទាធិការណ៍ដែរ ។
ធម៌ ៦ យ៉ាងជាមូលនៃវិវាទ ដែលចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិការណ៍នោះដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងហសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
ក្រោធច្រើន ជាអ្នកចង់គំនុំទុក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមាន
សេចក្តីក្រោធច្រើន ជាអ្នកចង់គំនុំទុក ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ឥតមានសេចក្តី
គោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឈ្មោះថា ឥត
មានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឈ្មោះថា
ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង ឈ្មោះ
ថា មិនធ្វើឱ្យពេញលេញក្នុងសិទ្ធិផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា
ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឥត
មានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឥតមាន
សេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឱ្យ
ពេញលេញក្នុងសិទ្ធិផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ញ៉ាំងសេចក្តីវិវាទ ដែលកំពុង
កើតឱ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាច្រឡោយដល់ជនច្រើន ដើម្បី
មិនបាទសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើន

វិធីបដិពេ កុល្លរត្នោ

អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខោយ ទេវេនុស្សា ឯ ។ ឯវ្យុបតោ
តុម្ពេ កិត្តុវេ វិវាទម្មលី អជ្ឈន្តំ វា ពហិត្វា វា សម
នុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ពេ កិត្តុវេ តស្សេវ ចាបកស្ស
វិវាទម្មលស្ស បហាធាយ វាយមេយ្យាថ ។ ឯវ្យុបតោ
តុម្ពេ កិត្តុវេ វិវាទម្មលី អជ្ឈន្តំ វា ពហិត្វា វា ន សម-
នុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ពេ កិត្តុវេ តស្សេវ ចាបកស្ស
វិវាទម្មលស្ស អាយតី អនវស្សវាយ បដិបដ្ឋេយ្យាថ ។
ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស វិវាទម្មលស្ស បហាធិ ហោតិ ។
ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស វិវាទម្មលស្ស អាយតី អន-
វស្សវោ ហោតិ ។

(៥២) បុន ចបវំ កិត្តុវេ កិត្តុ មត្តិ ហោតិ ប.
ឡាសី ។ បេ ។ ឥស្សកិ ហោតិ មត្តិ ។ បេ ។ សហេ
ហោតិ មាយាវី ។ បេ ។ ចាបិត្តោ ហោតិ មិត្តា-
ធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សន្តិដ្ឋិបរមាសី ហោតិ អាណានត្តាហិ^(១)
ទុប្បដិទិត្តក្តិ យោ សោ កិត្តុវេ កិត្តុ សន្តិដ្ឋិបរមាសី

១ ឧ.ម. អាណានត្តាហិ ។

និយមពិធីក បុណ្យវង្ស

ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទៅតាំងមនុស្សទាំងឡាយ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណាយើញ នូវមូលនៃសេចក្តី
វិវាទខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីព្យាយាម ដើម្បីលះចង្អុលនូវមូលនៃសេចក្តី
វិវាទដ៏លាមកនោះឯង ក្នុងអធិករណ៍នោះចេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
អ្នកទាំងឡាយមិនបានពិចារណាយើញ នូវមូលនៃសេចក្តីវិវាទខាងក្នុង នឹង
ខាងក្រៅ មានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គួរប្រតិបត្តិកុំឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនោះ ចំរើនតទៅខាងមុខ ក្នុងអធិករណ៍
នោះទៀតឡើយ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា ការលះចង្អុលនូវមូលនៃសេចក្តី
វិវាទដ៏លាមកនេះ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា មិនឲ្យមូលនៃសេចក្តី
វិវាទដ៏លាមកនោះ ចំរើនតទៅខាងមុខទៀតបាន ។

(៥៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃមានតទៅទៀត ភិក្ខុជាអ្នក
លុបគុណគេ ជាអ្នកប្រណាំងវិសនា ។ បេ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីចូស្សា
ជាអ្នកមានសេចក្តីកំណាញ់ ។ បេ ។ ជាអ្នកអ្នកអាង ជាអ្នកមានមាយា ។ បេ ។
ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស ។ បេ ។
ជាអ្នកបបោសអវិជ្ជាចិដ្ឋិរបស់ខ្លួន ប្រកាន់ខ្ជាប់មាំ លះបង់បានដោយកម្រ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នកបបោសអវិជ្ជាចិដ្ឋិរបស់ខ្លួន ប្រកាន់

៦៣

សបថិត្តន្តកេ វិវាទិករណស្ស មូលំ

ហោតិ អាណាទត្តា ហី ធុយ្យងំ ធុស្សត្ថិ សោ សត្តវិថិ
អតារោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេថិ អតារោ វិហារតិ
អប្បតិស្សោ សង្កេថិ អតារោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ
សិក្ខាយថំ ន បរិប្បវិកាវី ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សត្តវិថិ អតារោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេ-
ថិ ។ បេ ។ សង្កេថិ ។ បេ ។ សិក្ខាយថំ ន បរិប្បវិ-
កាវី ហោតិ សោ សង្កេ វិវាទិ ជនេតិ យោ ហោតិ
វិវាទោ ពហុជនអហិតាយ ពហុជនអសុខាយ ពហុ-
លោ ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ធុក្ខាយ ទេវេ-
ធុស្សនំ ។ ឯវុបញ្ចេ តុម្មេ ភិក្ខុវេ វិវាទម្បលំ អជ្ឈតំ វា
ពហិត្តា វា សមទុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្មេ ភិក្ខុវេ
តស្សេវ វាបកស្ស វិវាទម្បលស្ស បហាឆាយ វាយ-
មេយ្យាថ ។ ឯវុបញ្ចេ តុម្មេ ភិក្ខុវេ វិវាទម្បលំ អជ្ឈតំ
វា ពហិត្តា វា ន សមទុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្មេ

សមចំនួន៖ មូលនៃវិវាទាធិករណ៍

ខ្លាចមាំ លះបង់បានដោយកម្រ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ឥតមានសេចក្តីគោរព
ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥត
មានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមាន
សេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខាផង
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឯណាឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តី
កោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃផង
។ បេ ។ មិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាញ៉ាវិវាទ
ដែលកំពុងកើតឲ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជន
ច្រើន ដើម្បីមិនបានសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តីចំរើន
ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទៅតាមនឹង
មនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណា
ឃើញនូវមូលនៃសេចក្តីវិវាទ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី មានសភាពយ៉ាងនេះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវមូលនៃ
សេចក្តីវិវាទដ៏លាមកនោះឯង ក្នុងអធិករណ៍នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាឃើញមូល នៃវិវាទខាងក្នុងក្តីខាង
ក្រៅក្តី ដែលមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

វិធីបដិពេ បុណ្យវិញ្ញាណ

ភិក្ខុវេ តស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទម្បលស្ស អាយតិ អនវស្សវាយ បដិបដ្ឋេយ្យាថ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស វិវាទម្បលស្ស បហានិ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស វិវាទម្បលស្ស អាយតិ អនវស្សវេ ហោតិ ឥមា ន វិវាទម្បលានិ វិវាទានិករណស្ស ម្បលំ ។

(៥៥) កតមា និ តិណិ អកុសលម្បលានិ វិវាទានិករណស្ស ម្បលំ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ^(១) ភិក្ខុ លុទ្ធុចិត្តា វិវាទនិ ធុដចិត្តា វិវាទនិ ម្បធុចិត្តា វិវាទនិ ធុម្រោតិ វា អនម្រោតិ វា វិនយោតិ វា អវិនយោតិ វា កាសិទិ លបិទិ តថាគតេនាតិ វា អកាសិទិ អលបិទិ តថាគតេនាតិ វា អាចិណ្ឌិ តថាគតេនាតិ វា អនាចិណ្ឌិ តថាគតេនាតិ វា បញ្ញាតិ តថាគតេនាតិ វា អប្បញ្ញាតិ តថាគតេនាតិ វា អាបត្តិ វា អនាបត្តិ វា លហុកា អាបត្តិ វា កុកា អាបត្តិ វា សាវសេសា អាបត្តិ វា អនវសេសា អាបត្តិ វា ធុដល្លា អាបត្តិ វា អធុដល្លា អាបត្តិ វា ឥមា និ តិណិ អកុសលម្បលានិ វិវាទានិករណស្ស ម្បលំ ។

១ ១. ម. ហេតុកេសុ បដ វិក្ខុវេតិ បទ១យំ ន វិស្សុតំ ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

គួរប្រតិបត្តិកុំឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនោះចំរើនតទៅខាងមុខ ក្នុងអធិករណ៍
នោះទៀតឡើយ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថាការលះបង់ នូវមូលនៃវិវាទដ៏លា-
មកនុ៎ះ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថាមិនឲ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាមកនុ៎ះ ចំរើនតទៅ
ខាងមុខទៀតបាន មូលនៃវិវាទឯយ៉ាងនេះ ចាត់ជាមូលនៃវិវាទធិករណ៍ ។

(៥៥) អកុសលមូល ៣ ដែលចាត់ជាមូលនៃវិវាទធិករណ៍នោះ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្ត
លោភពាសខែងគ្នា មានចិត្តប្រទូស្តពាសខែងគ្នា មានចិត្តវង្វេង ពាស
ខែងគ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី នេះជាវិន័យក្តី នេះមិន
មែនជាវិន័យក្តី នេះជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមក
ហើយក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមក
ទេក្តី នេះជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកហើយក្តី នេះមិន
មែនជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកក្តី នេះជាពាក្យដែល
ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តិក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់
បញ្ញត្តិក្តី នេះជាអាបត្តិក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិក្តី នេះជាអាបត្តិស្រាលក្តី
នេះជាអាបត្តិធ្ងន់ក្តី នេះជាអាបត្តិមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាអាបត្តិ
មិនមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាអាបត្តិកាក្រកក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិ
កាក្រកក្តី អកុសលមូលទាំង ៣ នេះឯង ចាត់ជាមូលនៃវិវាទធិករណ៍ ។

សមចិត្តទូពេ អនុវាណិករណស្ស ម្ចាស់

[៥៦] ភក្ខមាណិ តិណិ កុសលម្ចាណិ វិវាណិ-
ករណស្ស ម្ចាស់ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ^(១) ភិក្ខុ អនុដ្ឋចត្តា
វិវាណិ អនុដ្ឋចត្តា វិវាណិ អម្មដ្ឋចត្តា វិវាណិ ធម្មោតិ វា
អធម្មោតិ វា ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តតិ វា អនុដ្ឋល្លា
អាបត្តតិ វា ឥមាណិ តិណិ កុសលម្ចាណិ វិវាណិក-
រណស្ស ម្ចាស់ ។

[៥៧] អនុវាណិករណស្ស ភី ម្ចាស់ ។ ធម អនុវាណិ-
ម្ចាណិ អនុវាណិករណស្ស ម្ចាស់ តិណិ បិ អកុសល-
ម្ចាណិ អនុវាណិករណស្ស ម្ចាស់ តិណិ បិ កុសល-
ម្ចាណិ អនុវាណិករណស្ស ម្ចាស់ កាយោបិ អនុវា-
ណិករណស្ស ម្ចាស់ វាចាបិ អនុវាណិករណស្ស
ម្ចាស់ ។

[៥៨] ភក្ខមាណិ ធម អនុវាណិករណស្ស អនុវាណិករ-
ណស្ស ម្ចាស់ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោធនោ
ហោតិ ឧបនាហិ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោធនោ
ហោតិ ឧបនាហិ សោ សត្តវិបិ អតារវា វិហារតិ អប្ប-

១ ឧ.អ. បន ភិក្ខុវេតិ បទុយំ ន វិស្សតិ ។

សមធិក្ខន្ធកៈ មូលនៃអនុវត្តពិការណ៍

(៥៦) កុសលមូល ព្យ យ៉ាង ដែលចាត់ជាមូលនៃវិវត្តពិការណ៍
នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្ត
មិនលោភទោសទេស្ត មានចិត្តមិនប្រទូស្តទោសទេស្ត មានចិត្តមិនវង្វេង
ទោសទេស្ត ទោះជាធម៌ក្តី ទោះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ មេ ។ ទោះជាអាចត្តិ
អាគ្រក់ក្តី ទោះមិនមែនជាអាចត្តិអាគ្រក់ក្តី កុសលមូលទាំង ព្យ យ៉ាងនេះឯង
ចាត់ជាមូលនៃវិវត្តពិការណ៍ ។

(៥៧) មូលនៃអនុវត្តពិការណ៍នោះតើដូចម្តេច ។ មូលនៃការ
ចោទគ្នាមាន ៦ យ៉ាង ចាត់ជាមូលនៃអនុវត្តពិការណ៍ គឺអកុសលមូល
ព្យ យ៉ាងក៏ចាត់ជាមូលនៃអនុវត្តពិការណ៍ កុសលមូល ព្យ យ៉ាងក៏ចាត់ជា
មូលនៃអនុវត្តពិការណ៍ដែរ កាយក៏ចាត់ជាមូលនៃអនុវត្តពិការណ៍ ទាំង
វាចាក៏ចាត់ជាមូលនៃអនុវត្តពិការណ៍ដែរ ។

(៥៨) មូលនៃការចោទគ្នាមាន ៦ យ៉ាង ចាត់ជាមូលនៃអនុវត្តពិ-
ការណ៍នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជា
អ្នកមានសេចក្តីក្រោធ ជាអ្នកចង់គំនិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជា
អ្នកមានសេចក្តីក្រោធ ជាអ្នកចង់គំនិត ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាឥតមានសេចក្តី

៦៦

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

តិស្សោ ធម្មេបិ អតារោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សឿយិ
អតារោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយិ ធន បរិប្បីការី
ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តវិបិ អតារោ វិហារតិ
អប្បតិស្សោ ធម្មេបិ អតារោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ
សឿយិ អតារោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយិ ធន
បរិប្បីការី ហោតិ សោ សឿយិ អនុវាទិ ជនេតិ យោ
ហោតិ អនុវាទោ ពហុជនអហិតាយ ពហុជនអសុខាយ
ពហុទោ ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ នេវ
មនុស្សានំ ។ ឯវុបញ្ចេ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អនុវាទម្មលំ អជ្ឈតិ
វា ពហំទ្ធា វា សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
តស្សេវ ទាបតស្ស អនុវាទម្មលស្ស បហាទាយ វាយ
មេយ្យាថ ។ ឯវុបញ្ចេ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អនុវាទម្មលំ អជ្ឈតិ
វា ពហំទ្ធា វា ធន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ

វិធីយបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

គោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឥតមានសេចក្តី
គោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឥតមានសេចក្តីគោរព
ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិទ្ធិ
ផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តី
កោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោត
ក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង ឥតមានសេចក្តីគោរព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុង
ព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិទ្ធិផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ញ៉ាំង
អនុវត្ត គឺការចោទ ដែលកំពុងកើតឲ្យកើតក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាប្រយោ-
ជនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមាន
សេចក្តីចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុកដល់
ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ
ពិចារណាឃើញមូលនៃអនុវត្តទាំងខាងក្នុង និងខាងក្រៅ មានសភាព
យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីព្យាយាមដើម្បីលះបន់
នូវមូលនៃអនុវត្តដ៏លាមកនោះ ក្នុងអធិករណ៍នោះរួចញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាឃើញមូល នៃអនុវត្តទាំងខាងក្នុង
និងខាងក្រៅមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

៦៧

សមិទ្ធក្នុងពេល អនុវាទិពរណស្ស បូលំ

តស្សវំ ចាបកស្ស អនុវាទម្ភលស្ស អាយតី អនវស្ស-
វាយ បដិបដ្ឋេយ្យេ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស អនុវា-
ទម្ភលស្ស បហានំ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស
អនុវាទម្ភលស្ស អាយតី អនវស្សវោ ហោតិ ។

(៥៧) បុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ មត្តំ ហោតិ បណ្ឌសី
។ មេ ។ ឥស្សតី ហោតិ មច្ឆរី ។ មេ ។ សហោ ហោតិ
មាយារី ។ មេ ។ ចាបិទ្នោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ មេ ។
សន្និដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាណាទត្តាហិ ទុប្បដិទិស្សត្តិ យោ
សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សន្និដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាណាទត្តាហិ
ទុប្បដិទិស្សត្តិ សោ សត្តវិបិ អតារវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ
នម្មេបិ ។ មេ ។ សឡើបិ អតារវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ
សិក្ខាយបិ ន បរិប្បីការី ហោតិ យោ សោ កិក្ខុវេ
កិក្ខុ សត្តវិបិ អតារវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ នម្មេបិ
។ មេ ។ សឡើបិ ។ មេ ។ សិក្ខាយបិ ន បរិប្បីការី ហោតិ
សោ សឡើ អនុវាទិ ជនេតិ យោ ហោតិ អនុវាទោ

សម្រេចច្បាប់: មូលនៃអនុវាទាធិការណ៍

គប្បីប្រតិបត្តិដើម្បីកុំឲ្យមូលនៃអនុវាទ ដ៏លាមកនោះចំរើនតទៅខាងមុខ
ក្នុងអធិការណ៍នោះទៀតឡើយ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថាលះបង់ ឬមូល
នៃអនុវាទដ៏លាមកនោះ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថាមិនឲ្យមូល នៃអនុវាទ
ដ៏លាមកនោះចំរើនតទៅទៀតបាន ។

(៥៧) មូលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដ៏មានតទៅទៀត ភិក្ខុជាអ្នក
ល្មមគុណរត ជាអ្នកប្រណាំងវាសនា ។ បេ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីបូស្ស ជា
អ្នកមានសេចក្តីកំណាញ់ ។ បេ ។ ជាអ្នកមានអំនួត ជាអ្នកមានមាយា
។ បេ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស
។ បេ ។ ជាអ្នកបបោសអង្គុលទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន ប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយ
កម្រ មូលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកបបោសអង្គុលទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន
ប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយកម្រ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាឥតមានសេចក្តីគា-
រព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ បេ ។
ឈ្មោះថាឥតមានសេចក្តីគារព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃ
ផង ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខាផង មូលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ណាឥតមានសេចក្តីគារព ឥតមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តា
ផង ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ បេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃផង ។ បេ ។ មិនធ្វើឲ្យពេញ
លេញក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ញ៉ាំងអនុវាទដែលកំពុងកើតឲ្យកើត

៦៨

វិធីយកវិញ្ញា ចុល្លវិញ្ញា

តហ្មជនមហិតាយ តហ្មជនអស្មុទាយ តហ្មនោ ជនស្ស
អនត្តាយ មហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ ឯវុបញ្ច
តុម្ហេ ភិក្ខុវេ អនុវន្តម្មលំ អជ្ឈន្តំ វា តហិត្វា វា
សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តស្សេវ ចាប-
កស្ស អនុវន្តម្មលស្ស បហាតាយ វាយមេយ្យាថ ។
ឯវុបញ្ច តុម្ហេ ភិក្ខុវេ អនុវន្តម្មលំ អជ្ឈន្តំ វា តហិត្វា
វា ន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តស្សេវ
ចាបកស្ស អនុវន្តម្មលស្ស អាយតី អនវស្សវាយ
បដិបន្ថេយ្យាថ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស អនុវន្ត-
ម្មលស្ស បហានំ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស អនុវ-
ន្តម្មលស្ស អាយតី អនវស្សវោ ហោតិ វេហានិ ន អនុ-
វន្តម្មលានិ អនុវន្តានិករណស្ស ម្មលំ ។

(៦០) តតតានិ តីណិ អកុសលម្មលានិ អនុវ-
ន្តានិករណស្ស ម្មលំ ។ នេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
លុទ្ធិចត្តា អនុវន្តិ ទុដ្ឋចត្តា អនុវន្តិ ម្មន្តិចត្តា

វិនយោគីយ ពុល្យវិត្ត

ទៀងក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តី
សុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីមិនចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រ-
យោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទៅកាន់នឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណាឃើញមូល ខែអនុវត្តទាំងខាងក្នុង
នឹងខាងក្រៅមានសភាពយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ឧប្បព្វាយាម ដើម្បីលះបង់មូលខែអនុវត្តដ៏លាមកនោះ ក្នុងអធិករណ៍
នោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាឃើញ
មូលខែអនុវត្តទាំងខាងក្នុងនឹងខាងក្រៅ មានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឧប្បប្រតិបត្តិ ដើម្បីកុំឲ្យមូលខែអនុវត្តដ៏លាមក
នោះ ចំរើនតទៅខាងមុខ ក្នុងអធិករណ៍នោះទៀតបានឡើយ ។ យ៉ាងនេះ
ឯង ឈ្មោះថាលះបង់មូល ខែអនុវត្តដ៏លាមកនោះ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះ
ថាមិនបានឲ្យមូលខែអនុវត្តដ៏លាមកនោះ ចំរើនតទៅទៀតបាន មូលខែ
អនុវត្តទាំង ៦ យ៉ាងនេះ ចាត់ជាមូលខែអនុវត្តទាំងអធិករណ៍ ។

(៦០) អកុសលមូល ៣ យ៉ាងដែលចាត់ជាមូល ខែអនុវត្តទាំងអធិករណ៍
នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មានចិត្តលោភពោលចោទ មានចិត្តប្រឡូសពោលចោទ មានចិត្តវង្វេង

សមុទ្រក្នុង អនុវាទានិក្ខណស្ស មូលំ

អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយោ វា អាចារិបត្តិយោ វា ទិដ្ឋិវិ-
បត្តិយោ វា អាជីវិបត្តិយោ វា វេទានិ វិណិ អនុស-
លមូលានិ អនុវាទានិក្ខណស្ស មូលំ ។

(៦០) កតតោនិ វិណិ កុសលមូលានិ អនុវាទានិ-
ក្ខណស្ស មូលំ ។ វេទ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កិក្ខុ
អលុទ្ធិត្តា អនុវទន្តិ អនុវទន្តិ អនុវទន្តិ អនុវទន្តិ អនុវទន្តិ
អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយោ វា អាចារិបត្តិយោ វា ទិដ្ឋិវិ-
បត្តិយោ វា អាជីវិបត្តិយោ វា វេទានិ វិណិ កុសល-
មូលានិ អនុវាទានិក្ខណស្ស មូលំ ។

(៦២) កតតោ ច^(១) កាយោ អនុវាទានិក្ខណស្ស
មូលំ ។ វេទកោតោ ទុព្វណ្ណោ ហោនិ ទុទ្ធស្សិកោ
ឡិកោនិមកោ ពញាពាដោ កាលោ វា កុសលំ វា
ខញ្ញោ វា បត្តាហតោ វា យេន ទំ អនុវទន្តិ អយំ
កាយោ អនុវាទានិក្ខណស្ស មូលំ ។

១ ឧ. ម. ពេន្តកេសុ បសទ្ធោ ន ទិស្សនិ ។

សម័យក្នុងនោះ មូលនៃអនុវត្តន៍ពិធីករណ៍

វិញ្ញាណចោទ ទ្វិភិក្ខុផនិត្តា ដោយសីលវិបត្តិភិ ដោយភាចារិបត្តិភិ
ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិភិ ដោយអាជីវិបត្តិភិ កុសលមូលទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ជា
មូលនៃអនុវត្តន៍ពិធីករណ៍ ។

[៦១] កុសលមូល ៣ យ៉ាង ដែលចាត់ជាមូលនៃអនុវត្តន៍ពិធីករណ៍
នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មាន
ចិត្តមិនរលកពោលចោទ មានចិត្តមិនប្រទូស្តពោលចោទ មានចិត្តមិន
វិន្ទ្រន៍ពោលចោទ ទ្វិភិក្ខុផនិត្តា ដោយសីលវិបត្តិភិ ដោយភាចារិបត្តិភិ
ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិភិ ដោយអាជីវិបត្តិភិ កុសលមូលទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ជា
មូលនៃអនុវត្តន៍ពិធីករណ៍ ។

[៦២] ឯកាយចាត់ជាមូលនៃអនុវត្តន៍ពិធីករណ៍នោះ តើដូចម្តេច ។
ភិក្ខុពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ មានសម្បុរអាក្រក់ មានរូបអាក្រក់
ជាមនុស្សត្រៀម មានអាណាធិប្រើន ខ្ជាក់ ក្លែង ខ្ជុក ឬ ស្តាប់ខ្លួន ១ ចំហៀង^(១)
ភិក្ខុទាំងឡាយចោទភិក្ខុនោះដោយកាយណា កាយនេះជាមូលនៃអនុវត្តន៍-
ពិធីករណ៍ ។

១ ក្នុងដីកាតែជា ខ្លួន ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

[៦៣] កតតា ច(១) វាចា អនុវាទាធិការណស្ស
ម្យលំ ។ ឥនេកោ ទុព្វោ ហោតិ មម្មោ ឯធិ
កលវាចោ យាយ និ អនុវទន្តិ អយំ វាចា អនុវាទា-
ធិការណស្ស ម្យលំ ។

[៦៤] អាបត្តាធិការណស្ស កី ម្យលំ ។ ធរ អា-
បត្តិសម្មដ្ឋានា អាបត្តាធិការណស្ស ម្យលំ អត្តាបត្តិ
កាយតោ សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ អត្តាបត្តិ
វាចតោ សម្មដ្ឋានិ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ អត្តាបត្តិ
កាយតោ ច វាចតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន ចិត្តតោ អត្តា-
បត្តិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន វាចតោ
អត្តាបត្តិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សម្មដ្ឋានិ ន កា-
យតោ អត្តាបត្តិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សម្មដ្ឋានិ ឥម ធរ អាបត្តិសម្មដ្ឋានា អាបត្តា-
ធិការណស្ស ម្យលំ ។

[៦៥] កិច្ចាធិការណស្ស កី ម្យលំ ។ កិច្ចាធិក-
រណស្ស ឯកំ ម្យលំ សង្កេ ។

១ ឱ. ម. ពោធិ៍កេសុ បសទោ ៨ ទិស្សធំ ។

វិនយបិដក ចុល្លវង្គ

[៦៣] ចុះវាចាដូចម្តេច ដែលជាមូលនៃអនុវត្តធិករណ៍ ។ ភិក្ខុ ពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានវាចាក្រក់ ជាអ្នកនិយាយជាប់ ជាអ្នកមានវាចាបីប៉ុន្តែប៉ះប៉ាច ភិក្ខុទាំងឡាយ ចោទភិក្ខុនោះ ដោយវាចាណា វាចានេះឈ្មោះថាជាមូលនៃអនុវត្តធិករណ៍ ។

[៦៤] អ្វីដែលជាមូលនៃអាបត្តិធិករណ៍ ។ សម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង ជាមូលនៃអាបត្តិធិករណ៍ (សម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ នោះគឺ) អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ មិនកើតឡើងអំពីវា អំពីចិត្ត ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីវា មិនកើតឡើងអំពីកាយ អំពីចិត្ត ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីវា មិនកើតឡើង មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីចិត្ត មិនកើតឡើង អំពីវា ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីវា អំពីចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីកាយ ១ អាបត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីវា អំពីចិត្ត ១ សម្បជាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាងនេះ ជាមូលនៃអាបត្តិធិករណ៍ ។

[៦៥] អ្វីជាមូលនៃកិច្ចាធិករណ៍ ។ មានតែសង្ឃីមួយ ជាមូលនៃកិច្ចាធិករណ៍(១) ។

---

១ អធិករណ៍ដ៏ច្រើនមានមូលប្រើន ចំណែកកិច្ចាធិករណ៍នេះមានរូលតែ ១ ។

៧១

សមចិត្តនុកេ វិវាទាធិការណំ សិយា តុសលំ សិយា អនុសលំ

(៦៦) វិវាទាធិការណំ តុសលំ អនុសលំ អព្យា-
កេតំ ។ វិវាទាធិការណំ សិយា តុសលំ សិយា
អនុសលំ សិយា អព្យាកេតំ ។

(៦៧) តត្ថ កកតមិ វិវាទាធិការណំ អនុសលំ ។
ឥធម បធម ភិក្ខុវេ^(១) ភិក្ខុ អនុសលចិត្តា វិវាទុច្ចិ ធម្មោតិ
វា អធម្មោតិ វា ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិវា អទុដ្ឋល្លា
អាបត្តិវា វំ យំ តត្ថ កល្លាជំ កាលហោ វិត្តហោ វិវា-
នោ នាណវានោ អព្យាជានោ វិបដ្ឋតាយ វេហារោ
មេធាតំ^(២) ឥធម វិវាទុច្ចិ វិវាទាធិការណំ អនុសលំ ។

(៦៨) តត្ថ កកតមិ វិវាទាធិការណំ តុសលំ ។
ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តុសលចិត្តា វិវាទុច្ចិ ធម្មោតិ
វា អធម្មោតិ វា ។ បេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិវា វំ
អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិវា វំ យំ តត្ថ កល្លាជំ កាលហោ

---

១ ឧ. បធម ភិក្ខុវេតិ ន វិស្សតិ ។ ២ ឧ. មេធាតំ ។

សមថពុទ្ធករៈ វិវាទាធិការណ៍ ជាភុសលក៏មាន ជាអភុសលក៏មាន

(៦៦) (សំដែងអំពី) វិវាទាធិការណ៍ ជាភុសល ជាអភុសល ជា
អព្យាកតៈ ។ វិវាទាធិការណ៍ ជាភុសលក៏មាន ជាអភុសលក៏មាន ជា
អព្យាកតៈក៏មាន ។

(៦៧) បណ្តាវិវាទាធិការណ៍ទាំង ៣ នោះ វិវាទាធិការណ៍ជាអភុសល
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាអភុសល ដដែលគ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ នេះ
ជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី ការបង្កហេតុ ជម្លោះ
សេចក្តីប្រកាន់ខុស ទាស់ទែង ការពាលផ្សេង ។ ការពាលដោយ
ឡែកពីគ្នា ការនិយាយដើម្បីឲ្យព្រួយចិត្ត សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ណា
ក្នុងអធិការណ៍នោះ ការបង្កហេតុជាដើមនេះ តថាគតហៅថា វិវាទាធិ-
ការណ៍ជាអភុសល ។

(៦៨) បណ្តាវិវាទាធិការណ៍ទាំង ៣ នោះ វិវាទាធិការណ៍ជាភុសល
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាភុសល ដដែលគ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ នេះជា
អាបត្តិអាក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាក្រក់ក្តី ការបង្កហេតុ ជម្លោះ

វិនយបិដកេ ពុល្លវគ្គោ

វិក្កហោ វិវាទោ នាណាវាទោ អញ្ញាដាវាទោ វិបដ្ឋតាយ
វោហារោ មេធានំ ឥទ្ធិ វុច្ឆតិ វិវាទាធិការណំ កុសលំ^(១) ។

[៦៧] តត្ថ កកតមំ វិវាទាធិការណំ អព្យាកតំ ។

ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ^(២) អព្យាកតចិត្តា វិវទន្តិ
ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា ។ មេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិវា វា
អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិវា វា យំ តត្ថ កណ្ណំ កលហោ

វិក្កហោ វិវាទោ នាណាវាទោ អញ្ញាដាវាទោ វិបដ្ឋតាយ
វោហារោ មេធានំ ឥទ្ធិ វុច្ឆតិ វិវាទាធិការណំ អព្យាកតំ ។

[៧០] អនុវាទាធិការណំ កុសលំ អកុសលំ អព្យា-

កតំ ។ អនុវាទាធិការណំ សិយា កុសលំ សិយា អកុស-
សលំ សិយា អព្យាកតំ ។

[៧១] តត្ថ កកតមំ អនុវាទាធិការណំ អកុសលំ ។

ឥធម បធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អកុសលចិត្តា

---

១ ឧ.ម. ចោន្តកេសុ ចបមំ កុសលំ អាធាតំ បញ្ញំ អកុសលំ អាធាតំ ។ ២ ឧ.បន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុត្ថំ ឧ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

សេចក្តីប្រកាន់ខុស ការពាសខែង ការពោលផ្សេង ។ ការពោលដោយ
ឡែកពីគ្នា ការនិយាយដើម្បីឲ្យព្រួយចិត្ត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុង
អធិការណ៍នោះ ការបង្កហេតុជាដើមនេះ គឺជាគតហៅថា វិវាទធិការណ៍
ជាកុសល ។

(៦៩) បណ្តាវិវាទធិការណ៍ ទាំង ៣ នោះ វិវាទធិការណ៍ជាអព្យាក្រឹត្តៈ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាអព្យាក្រឹត្តៈជជែកនឹងភិក្ខុផង គ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បើ
នេះជាអាបត្តិអាគ្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាគ្រក់ក្តី ការបង្កហេតុ ដូច្នោះ
សេចក្តីប្រកាន់ខុស ការពាសខែង ការពោលផ្សេង ។ ការពោលដោយ
ឡែកពីគ្នា ការនិយាយដើម្បីឲ្យព្រួយចិត្ត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុង
វិវាទធិការណ៍នោះ ការបង្កហេតុជាដើមនេះ គឺជាគតហៅថា វិវាទធិ-
ការណ៍ជាអព្យាក្រឹត្តៈ ។

(៧០) (សំដែងអំពី) អនុវាទធិការណ៍ជាកុសល ជាអកុសល
ជាអព្យាក្រឹត្តៈ ។ អនុវាទធិការណ៍ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន
ជាអព្យាក្រឹត្តៈក៏មាន ។

(៧១) បណ្តាអនុវាទធិការណ៍ ទាំង ៣ នោះ អនុវាទធិការណ៍ជា
អកុសល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង

៧៣

សប្តមិក្ខត្តកេ អនុវាទាធិការណំ កុសលំ អព្យាកតំ

អនុវទន្តំ សីលវិបត្តិយា វា អាចារិបត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិ-
យា វា អាជីវិបត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវទោ អនុវ-
ទនា អនុលូបនា អនុកណាថា អនុសម្បវ័យ្យតា អនុស្ស-
ហនតា អនុពលប្បទានំ ឥទំ វុច្ឆតិ អនុវទាធិការណំ
អកុសលំ ។

(៧២) តត្ថ កតមំ អនុវទាធិការណំ កុសលំ ។

ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ កុសលចិត្តា អនុវទន្តំ សី-
លវិបត្តិយា វា អាចារិបត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជីវិ-
បត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវទោ អនុវទនា អនុលូបនា
អនុកណាថា អនុសម្បវ័យ្យតា អនុស្សហនតា អនុព-
លប្បទានំ ឥទំ វុច្ឆតិ អនុវទាធិការណំ កុសលំ^(១) ។

(៧៣) តត្ថ កតមំ អនុវទាធិការណំ អព្យាកតំ ។

ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អព្យាកតចិត្តា អនុវទន្តំ
សីលវិបត្តិយា វា អាចារិបត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា
វា អាជីវិបត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវទោ អនុវទនា

---

១ ឧ.ម, ចោត្តកេសុ បឋមំ កុសលំ អាគតំ ចច្ឆា អកុសលំ អាគតំ ។

សមមិត្តទុក្ខៈ អនុវត្តិករណ៍ ជាតុសល ជាអព្យាក្ខតៈ

មានចិត្តជាអតុសល ចោទភិក្ខុផងនា ដោយសីលវិបត្តិក្តី ដោយអាចារ-
វិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ដោយភាជីវិបត្តិក្តី ការចោទ ការតិះដៀល
ការចោទរឿយ ។ ការនិយាយរឿយ ។ ការពោលបង្ហាច់ ការប្រើប្រាស់
ការបន្ថែមកម្លាំងឲ្យណា ក្នុងអធិករណ៍នោះ ការចោទជាដើមនេះ តថា-
គតហៅថា អនុវត្តិករណ៍ជាអតុសល ។

(៧២) បណ្តាអនុវត្តិករណ៍ទាំង ៣ នោះ អនុវត្តិករណ៍ជា
តុសល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មានចិត្តជាតុសល ចោទភិក្ខុផងនា ដោយសីលវិបត្តិក្តី ដោយអាចារ-
វិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ដោយភាជីវិបត្តិក្តី ការចោទ ការតិះដៀល ការចោទ
រឿយ ។ ការនិយាយរឿយ ។ ការពោលបង្ហាច់ ការប្រើប្រាស់ ការបន្ថែម
កម្លាំងឲ្យណា ក្នុងអធិករណ៍នោះ ការចោទជាដើមនេះ តថាគតហៅថា
អនុវត្តិករណ៍ជាតុសល ។

(៧៣) បណ្តាអនុវត្តិករណ៍ទាំង ៣ នោះ អនុវត្តិករណ៍ជា
អព្យាក្ខតៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មានចិត្តជាអព្យាក្ខតៈ ចោទភិក្ខុផងនា ដោយសីលវិបត្តិក្តី ដោយអាចារ-
វិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ដោយភាជីវិបត្តិក្តី ការចោទ ការតិះដៀល

៧៤

វិនយបិដកេ បុណ្យវិញ្ញា

អនុលូមនា អនុកណ្ណនា អនុសម្បវដ្តតា អត្តសម្ប-
ហនតា អនុពលប្បនាទំ ឥទំ វុច្ចតិ អនុវាណាធ័-
ករណំ អព្យាកតំ ។

(៧២) អាមត្តាធិករណំ អត្តសលំ អព្យាកតំ ។

អាមត្តាធិករណំ សិយា អត្តសលំ សិយា អព្យាកតំ
នត្ថុ អាមត្តាធិករណំ ត្តសលំ ។

(៧៥) តត្ថុ កតមំ អាមត្តាធិករណំ អត្តសលំ ។

យំ ជាទន្លេ សញ្ញាទន្លេ ចេត្វ អភិវត្តិត្វា វិត្តក្កមោ
ឥទំ វុច្ចតិ អាមត្តាធិករណំ អត្តសលំ ។ តត្ថុ កតមំ
អាមត្តាធិករណំ អព្យាកតំ ។ យំ អជាទន្លេ អ-
សញ្ញាទន្លេ អចេត្វ អភិវត្តិត្វា វិត្តក្កមោ ឥទំ វុច្ចតិ
អាមត្តាធិករណំ អព្យាកតំ ។

វិន័យបិដក បុល្លវត្ត

ការចរចារឿយ ។ ការនិយាយរឿយ ។ ការពោលបង្ហាត់ ការប្រើប្រាស់
ការបន្ថែមកម្លាំងឱ្យណា ក្នុងអធិការណ៍នោះ ការចោទជាដើមនេះ គឺជាគត
ហៅថា អនុវត្តអធិការណ៍ជាអព្យាកតៈ ។

(៧២) (សំដែងអំពី) អាបត្តាធិការណ៍ជាអកុសល ជាអព្យា-
កតៈ ។ អាបត្តាធិការណ៍ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាកតៈក៏មាន អាបត្តា-
ធិការណ៍ជាអកុសលនានាទេ ។

(៧៥) បណ្តាអាបត្តាធិការណ៍ ទាំង ២ នោះ អាបត្តាធិការណ៍ជា
អកុសល តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុកាលបើដឹងស្គាល់ហើយ ត្រូវព្យាយាមកន្លង
នូវអាបត្តិណា អាបត្តិនេះ គឺជាគតហៅថា អាបត្តាធិការណ៍ជាអកុសល ។
បណ្តាអាបត្តាធិការណ៍ ទាំង ២ នោះ អាបត្តាធិការណ៍ជាអព្យាកតៈ តើដូច
ម្តេច ។ ភិក្ខុកាលបើមិនដឹង មិនស្គាល់ហើយ មិនត្រូវ មិនព្យាយាមកន្លង
នូវអាបត្តិណា អាបត្តិនេះ គឺជាគតហៅថា អាបត្តាធិការណ៍ជាអព្យាកតៈ(១) ។

១ អង្គិកថា ថា អាបត្តាធិការណ៍ជាអព្យាកតៈនោះ គឺភិក្ខុមិនបានក្លែង មិនបានដឹងអ្វីសោះ
តែត្រូវអាបត្តិ (ជាអបិដកៈ) មានបឋមសហស្សេយ្យសិក្ខាបទជាដើម ។ ក្នុងដីកាថា ដូចជាភិក្ខុ
មានបិដកៈសំបកកម្មដ្ឋាន ហើយសំគាល់ទៅ បើមានមាតុប្រាមមកដើរជាមួយ ត្រូវអាបត្តិ
ដោយការដើរក្នុងទណៈនោះ តែមិនមានបិដកៈជាអកុសល បានជាលោកហៅថា អាបត្តាធិការណ៍
ជាអព្យាកតៈ ។

សមមិត្តភក្តិ កិច្ចាធិការណ៍ កុសល៍ អកុសល៍ អព្យាកតំ

(៧៦) កិច្ចាធិការណ៍ កុសល៍ អកុសល៍ អព្យាក-
កតំ ។ កិច្ចាធិការណ៍ សំយា កុសល៍ សំយា
អកុសល៍ សំយា អព្យាកតំ ។

(៧៧) តត្ថ កតមិ កិច្ចាធិការណ៍ អកុសល៍ ។
យំ សង្ឃោ អកុសលចំត្តោ កម្មំ ករោតិ អបលោ-
កាធកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ
ឥទំ វុច្ឆតិ កិច្ចាធិការណ៍ អកុសល៍ ។

(៧៨) តត្ថ កតមិ កិច្ចាធិការណ៍ កុសល៍ ។
យំ សង្ឃោ កុសលចំត្តោ កម្មំ ករោតិ អបលោ-
កាធកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ
ឥទំ វុច្ឆតិ កិច្ចាធិការណ៍ កុសល៍^(១) ។

(៧៩) តត្ថ កតមិ កិច្ចាធិការណ៍ អព្យាកតំ ។
យំ សង្ឃោ អព្យាកតចំត្តោ កម្មំ ករោតិ អបលោ-
កាធកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ
ឥទំ វុច្ឆតិ កិច្ចាធិការណ៍ អព្យាកតំ ។

---

១. ឧ. ម. បោត្តរោសុ បបមិ កុសល៍ អាតតំ បញ្ច អកុសល៍ អាតតំ ។

សមចិត្តនុត្តរៈ កិច្ចាធិការណ៍ ជាកុសល ជាអកុសល ជាអព្យាកតៈ

(៧៦) (សំដែងអំពី) កិច្ចាធិការណ៍ ជាកុសល ជាអកុសល ជា អព្យាកតៈ ។ កិច្ចាធិការណ៍ ជាកុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន ជាអព្យាក- តៈក៏មាន ។

(៧៧) បណ្តាកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៣ នេះ កិច្ចាធិការណ៍ជាអកុសល តើដូចម្តេច ។ សង្ឃមានចិត្តជាអកុសលធ្វើកម្មណា គឺអបរលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិបត្តកម្ម កម្មនេះ គេថាគតហៅថា កិច្ចា- ធិការណ៍ជាអកុសល ។

(៧៨) បណ្តាកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៣ នេះ កិច្ចាធិការណ៍ ជាកុសល តើ ដូចម្តេច ។ សង្ឃមានចិត្តជាកុសលធ្វើកម្មណា គឺ អបរលោកនកម្ម ញត្តិ- កម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិបត្តកម្ម កម្មនេះ គេថាគតហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ ជាកុសល ។

(៧៩) បណ្តាកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៣ នេះ កិច្ចាធិការណ៍ជាអព្យាកតៈ តើដូចម្តេច ។ សង្ឃមានចិត្តជាអព្យាកតៈធ្វើកម្មណា គឺ អបរលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិបត្តកម្ម កម្មនេះ គេថាគតហៅថា កិច្ចាធិ- ការណ៍ជាអព្យាកតៈ ។

៧៦

វិសយបិដកេ បុល្លវត្តោ

[៨០] វិវាទោ វិវាទាធិការណំ វិវាទោ នោ អធិក-
រណំ អធិការណំ នោ វិវាទោ អធិការណំ ចេវវិវាទោ ច ។
សិយា វិវាទោ វិវាទាធិការណំ សិយា វិវាទោ នោ
អធិការណំ សិយា អធិការណំ នោ វិវាទោ សិយា
អធិការណាញេវ វិវាទោ ច ។

[៨១] ភត្តុ ភត្តមោ វិវាទោ វិវាទាធិការណំ ។
វេជ បទ កំត្តុវេ កំត្តុ វិវេទន្តិ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ
វា ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិវិ វា អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិវិ
វា យំ ភត្តុ កណ្ណំ ធិ កិលយោ វិគ្គយោ វិវាទោ ចាទា-
វាទោ អនា ថាវាទោ វិបដ្ឋតាយ វេហាវោ មេជកំ អយំ
វិវាទោ វិវាទាធិការណំ ។ ភត្តុ ភត្តមោ វិវាទោ
នោ អធិការណំ ។ មាតាបិ បុត្តេន វិវេទនិ បុត្តោបិ
មាតរា វិវេទនិ បិតាបិ បុត្តេន វិវេទនិ បុត្តោបិ បិតរា
វិវេទនិ ភាតាបិ ភាតរា វិវេទនិ ភាតាបិ ភតិជិយា វិវេទនិ

វិទយបិដក បុណ្យវគ្គ

(៨០) (សំដែងអំពី) ការពាសវៃនៃគ្នាចាត់វិវាហធិករណ៍ ការ
ពាសវៃនៃគ្នាមិនចាត់វាធិករណ៍ ធិករណ៍មិនចាត់វា ការពាសវៃនៃគ្នា
ចាត់វាធិករណ៍ផង ជាការពាសវៃនៃគ្នាផង ។ ការពាសវៃនៃគ្នាចាត់វិវា-
ហធិករណ៍ក៏មាន ការពាសវៃនៃគ្នាមិនចាត់វាធិករណ៍ក៏មាន ធិករណ៍
មិនចាត់វា ការពាសវៃនៃគ្នាក៏មាន ចាត់វាធិករណ៍ផង ជាការពាសវៃនៃ
គ្នាផងក៏មាន ។

(៨១) បណ្ណាធិករណ៍ទាំងនោះ ការពាសវៃនៃគ្នាដែលចាត់វិវា-
ហធិករណ៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុនិសាសនានេះ
ផ្លូវដក់គ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ នេះជាអាបត្តិ
អាច្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិអាច្រក់ក្តី ការបន្តិហេតុ ជម្លោះ ការប្រ-
កាន់ខុស ការពាសវៃនៃ ការនិយាយផ្សេង ។ ការនិយាយផ្តួសផ្តួស
ការនិយាយដើម្បីឱ្យព្រួយចិត្ត ការប្រកួតប្រកាន់ណា ក្នុងធិករណ៍
នោះ ការបន្តិហេតុជាដើមនេះ ចាត់វា ការពាសវៃនៃគ្នា ហៅថា វិវា-
ហធិករណ៍ ។ បណ្ណាធិករណ៍ទាំងនោះ ការពាសវៃនៃគ្នា ដែលមិនមែនជា
ធិករណ៍ តើដូចម្តេច ។ មាតាពាសវៃនឹងបុត្រក្តី បុត្រពាសវៃនឹងមាតាក្តី
បិតាពាសវៃនឹងបុត្រក្តី បុត្រពាសវៃនឹងបិតាក្តី បងប្អូនប្រុសពាសវៃនឹងបងប្អូន
ប្រុសក្តី បងប្អូនប្រុសពាសវៃនឹងបងប្អូនស្រីក្តី បងប្អូនស្រីពាសវៃនឹងបងប្អូន

៧៧

សមថិត្តទូកេ អនុវិទោ អនុវិទាធិការណំ

កតំដិច្ចំ កាតវា វិវធិតំ សហាយោមិ សហាយេន
វិវធិតំ អយំ វិវាទោ នោ អធិការណំ ។ តត្ថ កតមិ
អធិការណំ នោ វិវាទោ ។ អនុវិទាធិការណំ អាថត្តាធិ-
ការណំ តិច្ឆាធិការណំ ឥទំ អធិការណំ នោ វិវាទោ ។
តត្ថ កតមិ អធិការណាញោវ វិវាទោ ច ។ វិវាទាធិ-
ការណំ អធិការណាញោវ វិវាទោ ច ។

(៨២) អនុវិទោ អនុវិទាធិការណំ អនុវិទោ នោ
អធិការណំ អធិការណំ នោ អនុវិទោ អធិការណាញោវ
អនុវិទោ ច ។ សិយា អនុវិទោ អនុវិទាធិការណំ
សិយា អនុវិទោ នោ អធិការណំ សិយា អធិការណំ
នោ អនុវិទោ សិយា អធិការណាញោវ អនុវិទោ ច ។

(៨៣) តត្ថ កតមោ អនុវិទោ អនុវិទាធិការណំ ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អនុវិទុន្តំ សីលវិបត្តិយា
វា អាចារ្យវិបត្តិយា វា ធុដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាដិវិបត្តិយា វា
យោ តត្ថ អនុវិទោ អនុវិទនា អនុល្លបនា អនុកណា-
នា អនុសម្បវ័ន្តតា អនុស្សហនតា អនុពលប្បនាទំ

សមិទ្ធក្នុងការចោទចាត់ជាអនុវត្តិការណ៍

ប្រសក្តី សម្បញ្ញត្តិសន្តិសម្បញ្ញត្តិ នេះហៅថា ការចាត់ចែងគ្នា មិន
មែនជាអធិការណ៍ ។ បណ្តាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិការណ៍ដែលមិន
ចាត់ជាការចាត់ចែងគ្នា តើដូចម្តេច ។ អនុវត្តិការណ៍ ១ កាបត្តិការណ៍
១ កិច្ចការណ៍ ១ នេះហៅថា អធិការណ៍ ដែលមិនចាត់ជាការចាត់
ចែងគ្នា ។ បណ្តាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិការណ៍ដែលចាត់ពេញថាជាអធិ-
ការណ៍ផង ជាការចាត់ចែងគ្នាផង តើដូចម្តេច ។ វិវាទការណ៍ចាត់ជា
អធិការណ៍ផង ជាការចាត់ចែងគ្នាផង ។

(៨២) (សំដែងអំពី) ការចោទចាត់ជាអនុវត្តិការណ៍ ការចោទមិន
ចាត់ជាអធិការណ៍ អធិការណ៍មិនចាត់ជា ការចោទ ទាំងអធិការណ៍ផង ចាត់
ជា ការចោទផង ។ ការចោទចាត់ជាអនុវត្តិការណ៍ក៏មាន ការចោទ
មិនចាត់ជាអធិការណ៍ក៏មាន អធិការណ៍មិនចាត់ជា ការចោទក៏មាន ទាំងជា
អធិការណ៍ផង ចាត់ជា ការចោទផងក៏មាន ។

(៨៣) បណ្តាអធិការណ៍ទាំងនោះ ការចោទចាត់ជាអនុវត្តិការណ៍
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង ចោទ
ប្រកាន់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយសីលវិបត្តិក្តី ដោយភាពវិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិ-
វិបត្តិក្តី ដោយភាជីវិបត្តិក្តី ការចោទ ការតិះដៀល ការចោទរឿយៗ
ការនិយាយរឿយៗ ការពោលបង្គាប់ ការប្រឹងប្រែង ការបន្ថែមកម្លាំង

វិធីយថាជន បុណ្យវិទ្យា

អយំ អនុវត្តនោ អនុវត្តនោ អនុវត្តនោ ។ តត្ថ តត្ថមោ
អនុវត្តនោ ខោ អនុវត្តនោ ។ មាតាថ បុត្តំ អនុវត្ត-
នតិ បុត្តោថ មាតា អនុវត្តនតិ បិតាថ បុត្តំ អនុវត្តនតិ
បុត្តោថ បិតា អនុវត្តនតិ ភាតាថ ភាតា អនុវត្តនតិ ភាតាថ
ភតិដិ អនុវត្តនតិ ភតិដិថ ភាតា អនុវត្តនតិ សហាយោថ
សហាយំ អនុវត្តនតិ អយំ អនុវត្តនោ ខោ អនុវត្តនោ ។
តត្ថ តត្ថមី អនុវត្តនោ ខោ អនុវត្តនោ ។ អាមត្តាដិករណំ
តំត្តាដិករណំ វិវាដាដិករណំ វេដិ អនុវត្តនោ ខោ
អនុវត្តនោ ។ តត្ថ តត្ថមី អនុវត្តនោ ខោ អនុវត្តនោ ច ។
អនុវត្តនោ អនុវត្តនោ ខោ អនុវត្តនោ ច ។

[៨៤] អាមត្តំ អាមត្តាដិករណំ អាមត្តំ ខោ អនុ-
វត្តនោ អនុវត្តនោ ខោ អាមត្តំ អនុវត្តនោ ខោ
អាមត្តំ ច ។ សិយា អាមត្តំ អាមត្តាដិករណំ សិយា
អាមត្តំ ខោ អនុវត្តនោ សិយា អនុវត្តនោ ខោ
អាមត្តំ សិយា អនុវត្តនោ ខោ អាមត្តំ ច ។

វិធីយប់ស្រែក បុណ្យឆ្នាំ

ឲ្យណា ក្នុងអធិករណ៍នោះ ការចោទបោសសម្អាតនេះ ហៅថា អនុវា-
ធិករណ៍ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំងនោះ ការចោទដែលមិនចាត់ជាអធិករ-
ណ៍ តើដូចម្តេច ។ មានការចោទបុត្រក្តី បុត្រចោទមាតា ក្តី បែកការចោទបុត្រក្តី
បុត្រចោទបិតា ក្តី បងប្អូនប្រុសចោទបងប្អូនប្រុស ក្តី បងប្អូនប្រុសចោទ
បងប្អូនស្រី ក្តី បងប្អូនស្រីចោទបងប្អូនប្រុស ក្តី សម្លាញ់ចោទសម្លាញ់ ក្តី
នេះឯងហៅថា ការចោទដែលមិនមែនជាអធិករណ៍ ។ បណ្ណាអធិករណ៍
ទាំងនោះ អធិករណ៍តែមិនចាត់ជាការចោទ តើដូចម្តេច ។ អាចត្តា-
ធិករណ៍ ១ ភិច្ចាធិករណ៍ ១ វិវាទធិករណ៍ ១ នេះហៅថា អធិករណ៍ តែ
មិនចាត់ជាការចោទទេ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍ដែល
ចាត់ពេញថាជាអធិករណ៍ផង ចាត់ជាការចោទផង តើដូចម្តេច ។ អនុវា-
ធិករណ៍ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ចាត់ជាការចោទផង ។

(៧៤) (សំដែងអំពី) អាចត្តាចាត់ជាអាចត្តាធិករណ៍ អាចត្តាមិនមែន
ជាអធិករណ៍ អធិករណ៍មិនមែនជាអាចត្តា ទាំងអធិករណ៍ ទាំងអាចត្តា ។
អាចត្តាចាត់ជាអាចត្តាធិករណ៍ក៏មាន អាចត្តាមិនមែនជាអធិករណ៍ក៏មាន
អធិករណ៍មិនមែនជាអាចត្តាក៏មាន អធិករណ៍ផង អាចត្តាផងក៏មាន ។

សមបិទុត្តរោ អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ

(៨៥) តត្ថ តត្ថមា^(១) អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ ។
បញ្ចប់ អាបត្តិកុញ្ញា អាបត្តាធិករណំ សត្តបំ អាបត្តិ-
កុញ្ញា អាបត្តាធិករណំ អយំ អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ ។
តត្ថ តត្ថមា^(២) អាបត្តិ នោ អធិករណំ ។ សោតាបត្តិ
សមាបត្តិ អយំ អាបត្តិ នោ អធិករណំ ។ តត្ថ តត្ថមិ
អធិករណំ នោ អាបត្តិ ។ តត្ថាធិករណំ វិវាទាធិក-
រណំ អនុវាទាធិករណំ ឥទ្ធិ អធិករណំ នោ អាបត្តិ ។
តត្ថ តត្ថមិ អធិករណាញោ អាបត្តិ ច ។ អាបត្តាធិក-
រណំ អធិករណាញោ អាបត្តិ ច ។

(៨៦) តត្ថំ តត្ថាធិករណំ តត្ថំ នោ អធិករ-
ណំ អធិករណំ នោ តត្ថំ អធិករណាញោ តត្ថញ្ច ។
សិយា តត្ថំ តត្ថាធិករណំ សិយា តត្ថំ នោ អ-
ធិករណំ សិយា អធិករណំ នោ តត្ថំ សិយា
អធិករណាញោ តត្ថញ្ច ។

១-២ ឧ. ម. ៣៧៧ ។

សមថិក្ខន្ធកៈ អាបត្តិដែលចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍

(៨៥) បណ្ណាអធិករណ៍ទាំងនោះ អាបត្តិដែលចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍

តើដូចម្តេច ។ អាបត្តិទាំង ៥ ក៏ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ អាបត្តិទាំង ៧
ក៏ ចាត់ជា អាបត្តាធិករណ៍ នេះហៅថា អាបត្តិដែលចាត់ជាអាបត្តាធិក-
រណ៍ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំងនោះ អាបត្តិដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ តើ
ដូចម្តេច ។ សោតាបត្តិនិងសមាបត្តិ នេះហៅថា អាបត្តិ តែមិនចាត់ជាអធិ-
ករណ៍ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍ដែលមិនចាត់ជាអាបត្តិ
តើដូចម្តេច ។ កិច្ចាធិករណ៍ ១ វិវាទាធិករណ៍ ១ អនុវិវាទាធិករណ៍ ១ នេះ
ហៅថា អធិករណ៍មិនមែនជាអាបត្តិ ។ បណ្ណាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិក-
រណ៍ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង តើដូចម្តេច ។ អាបត្តាធិក-
រណ៍ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង ។

(៨៦) (សិវ័ផងអំពី) កិច្ចចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ កិច្ចមិនមែនជាអធិក-
រណ៍ អធិករណ៍មិនមែនជាកិច្ច ជាអធិករណ៍ផង កិច្ចផង ។ កិច្ចចាត់ជា
កិច្ចាធិករណ៍ក៏មាន កិច្ចមិនមែនជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍មិនមែនជា
កិច្ចក៏មាន ជាអធិករណ៍ផង កិច្ចផងក៏មាន ។

វិធីយបិដកេ បុណ្យវង្សោ

[៨៧] តត្ថ កតមំ កិច្ចំ កិច្ចាធិការណំ ។

យា សង្ឃស្ស កិច្ចយតា ការណីយតា អបលោក-
នកម្មំ ញត្ថិកម្មំ ញត្ថុទុតិយកម្មំ ញត្ថុចតុត្ថកម្មំ
ឥទំ កិច្ចំ កិច្ចាធិការណំ ។ តត្ថ កតមំ កិច្ចំ
នោ អធិការណំ ។ អាចរិយកិច្ចំ ខុបជ្ឈាយ កិច្ចំ
សមាទុបជ្ឈាយ កិច្ចំ សមាទាចរិយ កិច្ចំ ឥទំ កិច្ចំ
នោ អធិការណំ ។ តត្ថ កតមំ អធិការណំ នោ
កិច្ចំ ។ វិវាទាធិការណំ អនុវាទាធិការណំ អាបត្តា-
ធិការណំ ឥទំ អធិការណំ នោ កិច្ចំ ។ តត្ថ កតមំ
អធិការណាញោ កិច្ចញា ។ កិច្ចាធិការណំ អធិការ-
ណាញោ កិច្ចញា ។

[៨៨] វិវាទាធិការណំ កតិហិ សមថេហិ សម្ម-
តំ ។ វិវាទាធិការណំ ដ្ឋិហិ សមថេហិ សម្មតំ សម្ម-
ទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកោយ ច ។ សិយា
វិវាទាធិការណំ ឯតំ សមថំ អនាគម្ម យេកុយ្យសិកំ
ឯកេន សមថេន សម្មេយ្យ សម្មទាវិទយេនាតំ ។ សិ-
យាតិស្ស វចនីយំ ។ យថាកថំ វិយ ឥន បន ភិក្ខុវេ

វិនយចំណី បុណ្យវិគ្គ

(៨៧) បណ្ណាអធិការណ៍ទាំងនោះ កិច្ចដែលចាត់ជាកិច្ចាធិការណ៍
តើដូចម្តេច ។ កិច្ច ឬកម្មណាដែលសង្ឃគប្បីធ្វើ គឺ អបលោកនកម្ម ញត្តិ-
កម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុតកម្ម ទាំងនេះហៅថា កិច្ចដែលចាត់ជាកិច្ចា-
ធិការណ៍ ។ បណ្ណាអធិការណ៍ទាំងនោះ កិច្ចដែលមិនមែនជាអធិការណ៍ តើ
ដូចម្តេច ។ អាចរិយកិច្ច ទេបជ្ឈាយកិច្ច សមាទុបជ្ឈាយកិច្ច សមាទាច-
រិយកិច្ច ទាំងនេះហៅថា កិច្ចមិនមែនជាអធិការណ៍ ។ បណ្ណាអធិការណ៍
ទាំងនោះ អធិការណ៍មិនមែនជាកិច្ច តើដូចម្តេច ។ វិវាទាធិការណ៍ អនុវត្ត-
ទាធិការណ៍ អាបត្តាធិការណ៍ នេះហៅថា អធិការណ៍មិនមែនជាកិច្ច ។
បណ្ណាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិការណ៍ដែលចាត់ជាអធិការណ៍ផង ជាកិច្ច
ផង តើដូចម្តេច ។ កិច្ចាធិការណ៍ ចាត់ជាអធិការណ៍ផង ជាកិច្ចផង ។

(៨៨) វិវាទាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្របៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ វិវាទាធិ-
ការណ៍រម្ងាប់ដោយសម្របៈពីរយ៉ាង គឺ សម្មាវិន័យ ១ យេកុយ្យសិកា ១ ។
វិវាទាធិការណ៍មិនអាស្រ័យសម្របៈ១ គឺ យេកុយ្យសិកា គ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយ
សម្របៈតែ ១ គឺ សម្មាវិន័យក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា
ក៏មានដូច្នោះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់បណ្ណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

៨១

សមថិត្តន្តោ សង្ឃសម្មាគា ធម្មសម្មាគា

កិក្ខុ វិវេទន្តំ ធម្មោតំ វា អធម្មោតំ វា វិទយោតំ វា
អវិទយោតំ វា កាសិទ្ធំ លមិទ្ធំ តថាគតោតំ វា
អកាសិទ្ធំ អលមិទ្ធំ តថាគតោតំ វា អាចិណ្ណំ តថា-
គតោតំ វា អនាចិណ្ណំ តថាគតោតំ វា បញ្ចក្ខន្ធំ
តថាគតោតំ វា អប្បញ្ចក្ខន្ធំ តថាគតោតំ វា អា-
បត្តិទ្ធំ វា អនាបត្តិទ្ធំ វា លហុកា អាបត្តិទ្ធំ វា កុកា
អាបត្តិទ្ធំ វា សាវសេសា អាបត្តិទ្ធំ វា អនវសេសា
អាបត្តិទ្ធំ វា ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិទ្ធំ វា អទុដ្ឋល្លា អាបត្តិទ្ធំ
វា តេ ចេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សក្កោន្តំ តំ អធិការណំ
វ្យុបសមេតុំ វេនិ វ្យុតិ កិក្ខុវេ អធិការណំ វ្យុបសន្តំ ។
កោន វ្យុបសន្តំ ។ សម្មាវិនយេន ។ កិញ្ច តត្ថ
សម្មាវិនយស្មី ។ សង្ឃសម្មាគា ធម្មសម្មាគា វិនយ-
សម្មាគា បុគ្គលសម្មាគា ។ កា ច តត្ថ សង្ឃសម្ម-
ាគា ។ យាវតិកោ កិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តំ

សមថិត្តន្តរៈ ការបំពោះមុខសង្ឃ ការបំពោះមុខធម៌

ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជជែកគ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី
នេះជាវិន័យក្តី នេះមិនមែនជាវិន័យក្តី នេះជាពាក្យដែលព្រះតថាគតបាន
ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគតទ្រង់ត្រាស់
សំដែងទុកមកទេក្តី នេះជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំទុកក្តី
នេះមិនមែនជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកទេក្តី នេះជាពាក្យ
ដែលព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តិក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគតទ្រង់
បញ្ញត្តិទេក្តី នេះជាអាបត្តិក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិក្តី នេះជាអាបត្តិស្រាលក្តី
នេះជាអាបត្តិធ្ងន់ក្តី នេះជាអាបត្តិមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាអាបត្តិ
មិនមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាអាបត្តិក្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិ
ក្រក់ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះអាចរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ
បាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយដែលតថាគតហៅថា អធិករណ៍
រម្ងាប់ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយអ្វី ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយ
សមធាវិន័យ ។ ក្នុងសមធាវិន័យនោះមានអង្គបីនាម ។ ការបំពោះមុខ
សង្ឃ ការបំពោះមុខធម៌ ការបំពោះមុខវិន័យ ការបំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គ
ក្នុងសមធាវិន័យនោះ) ។ ការបំពោះមុខសង្ឃក្នុងសមធាវិន័យនោះ តើដូច
ម្តេច ។ ពួកភិក្ខុមានចំនួនបីនាមរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក

វិន័យបិដក បុណ្យវគ្គ

ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏បាននាំមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមក
ប្រជុំចំពោះមុខ មិនយាត់ហាម នេះហៅថា ការចំពោះមុខសង្ឃ ក្នុង
សម្ភារវិន័យនោះ ។ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសម្ភា-
រវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ ធម៌ករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌ណា ដោយ
វិន័យណា ដោយពាក្យច្រៀងច្រាវ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះហៅ
ថា ចំពោះមុខធម៌ ចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសម្ភារវិន័យនោះ ឯការចំពោះ
មុខបុគ្គលក្នុងសម្ភារវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណាទាស់វិន័យ
ទៅវិញទៅមក បុគ្គលទាំងពីរនេះជាសត្រូវនឹងគ្នា មាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ
នេះហៅថា ចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្ភារវិន័យនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បើធម៌ករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ មានភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរឡើងវិញ
ត្រូវទោក្កាជនកបាចិត្តិយៈ (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយៈព្រោះរើស) ។ ភិក្ខុអ្នកឲ្យ
ឆន្ទៈហើយត្រឡប់គិះដៀល ត្រូវទ័យនកបាចិត្តិយៈ (ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយៈ
ព្រោះគិះដៀល) ។

(៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះមិនអាចរម្ងាប់ធម៌ករណ៍
នោះក្នុងភាវសនោះបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) ភាវសណា មាន
ភិក្ខុច្រើនក្រាស់ក្រែល ត្រូវភិក្ខុទាំងនោះទៅរកភាវសនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងទៅរកភាវសនោះ អាចរម្ងាប់ធម៌ករណ៍

៨៣

សមចិត្តន្តរេ សង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធកា ធម្មសម្មាសម្ពុទ្ធកា

អំណាច វិបស្សនា កិក្ខុវេ អធិការណ៍ វិបស្សនិ ។ កោន វិប-
ស្សនិ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធកា វិបស្សនិ ។ កិក្ខុ តត្ថ សម្មាសម្ពុទ្ធកា-
យស្មី ។ សង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធកា ធម្មសម្មាសម្ពុទ្ធកា វិបស្សនិ ។
បុគ្គលសម្មាសម្ពុទ្ធកា ។ កា ច តត្ថ សង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធកា ។ យាវ-
តិកា កិក្ខុ កម្មប្បត្តិ តេ អាគតា ហោន្តិ ធម្មាហានិ
ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធកា ធម្មាសម្ពុទ្ធកា
អយំ តត្ថ សង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធកា ។ កា ច តត្ថ ធម្មសម្មា-
សម្ពុទ្ធកា វិបស្សនិ ។ យេន ធម្មោ យេន វិបស្សនិ
យេន សត្តសាសនេន តិ អធិការណ៍ វិបសម្មតិ អយំ
តត្ថ ធម្មសម្មាសម្ពុទ្ធកា វិបសម្មតិ ។ កា ច តត្ថ
បុគ្គលសម្មាសម្ពុទ្ធកា ។ យោ ច វិវេទនិ យេន ច វិវេទនិ
ឧបោ អត្ថប្បវត្តិកា សម្មាសម្ពុទ្ធកា ហោន្តិ អយំ តត្ថ
បុគ្គលសម្មាសម្ពុទ្ធកា ។ វិវេ វិបស្សនិ ចេ កិក្ខុវេ អធិការណ៍

សមចិត្តទូក្កៈ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌

នោះក្នុងកណ្តាលផ្លូវបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះទើបតែងតែហៅថា អធិករណ៍រម្ងាប់ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌ ដូចម្តេច ។ រម្ងាប់ ដោយសមុទាវន័យ ។ ចុះក្នុងសមុទាវន័យនោះមានអង្គប៉ុន្មាន ។ ការ ចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខ បុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសមុទាវន័យនោះ) ។ ក៏ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសមុទាវ- វិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុ ទាំងនោះក៏បានមក ទាំងឆ្នុះរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆ្នុះក៏បាននាំ មក ភិក្ខុទាំងឡាយមានក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថា ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសមុទាវន័យនោះ ។ ឯការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះ មុខវិន័យ ក្នុងសមុទាវន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយ ធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តា ណា នេះហៅថា ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសមុទាវ- វិន័យនោះ ។ ឯការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសមុទាវន័យនោះ តើដូចម្តេច បុគ្គលណា ទាស់ទែងគ្នាអើវិញព្រមគ បុគ្គលទាំងពីររូបជាសត្រូវនឹងគ្នា មានក្នុងទីចំពោះមុខ នេះហៅថា ការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសមុទាវន័យ នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់ យ៉ាងនេះហើយ

វិទយបិណេ ពុល្លវេន្តា

ការកោ ឧកោដេតិ ឧកោដនតិ ចាចិត្តិយំ ។
ធនុនាយកោ ទិយតិ ទិយនតិ ចាចិត្តិយំ ។

[៧០] តេ ចេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តំ អាវាសំ កច្ឆន្តា
អន្តរាមក្ខេ ន សកោន្តំ តំ អធិការណំ វ្រុបសមេត្តិ
តេហិ កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ តំ អាវាសំ កច្ឆ អាវាសិកា
កិក្ខុ វិវមស្សុ វចនីយា វេទិ ខោ អាវសោ អធិការណំ
វិវិជានំ វិវិសមុប្បន្តំ សាធាយស្មន្តោ^(១) វេទំ អធិការណំ
វ្រុបសមេនុ ធម្មេន វិទយេន សត្តសាសនេន យថាយិទិ
អធិការណំ សុវ្រុបសន្តិ អស្សាតិ ។ សចេ កិក្ខុវេ អា-
វាសិកា កិក្ខុ វ្រុប្បន្តា ហោន្តំ អាគន្ធកា កិក្ខុ វេកតា
តេហិ កិក្ខុវេ អាវាសិកេហិ កិក្ខុហិ អាគន្ធកា កិក្ខុ
វិវមស្សុ វចនីយា វេទិ តុម អាយស្មន្តោ មហានំ វិ-
កមមន្តិ ហោថ យាវ មយំ មន្តេមាតិ ។ សចេ មន
កិក្ខុវេ អាវាសិកា កិក្ខុ វេកតា ហោន្តំ អាគន្ធកា
កិក្ខុ វ្រុប្បន្តា តេហិ កិក្ខុវេ អាវាសិកេហិ កិក្ខុហិ
អាគន្ធកា កិក្ខុ វិវមស្សុ វចនីយា តេនហិ តុម

១ ឧ. សាធាយស្មន្តា ។

វិនយកំណត ចល្លវត្ត

មានភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរឡើងវិញ ត្រូវទុក្ខជនកបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុ
អ្នកធ្វើឲ្យឆ្ងល់ហើយត្រឡប់តិះដៀល ត្រូវទ័យនកបាចិត្តិយៈ ។

(៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងទៅកាន់អាវាស
នោះមិនអាចរម្ងាប់អធិការណ៍ ក្នុងកណ្តាលផ្លូវបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវភិក្ខុទាំងនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយ ពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំង
ឡាយជាម្ចាស់អាវាសថា ម្នាលលោកទាំងឡាយមានអាយុ អធិការណ៍នេះ
កើតប្រាកដយ៉ាងនេះហើយ សូមលោកមានអាយុទាំងឡាយរម្ងាប់អធិការ-
ណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយ
ប្រពៃ តាមទំនងដែលអធិការណ៍នេះតប្បវរម្ងាប់ទៅដោយប្រពៃចុះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសចាស់ជាង ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈ
ទ្វីជាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសទាំងនោះនិយាយទៅ
នឹងពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានអាយុទាំងឡាយ បើ
ដូច្នោះចូរលោកទាំងឡាយនៅរង់ចាំ ក្នុងទីសមគ្គមួយរំពេចសិន ទំព័រ
យើងទាំងឡាយប្រឹក្សាគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់
អាវាសទ្វីជាង ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈចាស់ជាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុ
ជាម្ចាស់អាវាសទាំងនោះនិយាយទៅនឹងពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈ យ៉ាងនេះថា

សមចិត្តគូពេ អធិការណ៍ វ្យុបសន្តំ

អាយស្មុញោ មហ្មត្តំ ឥនេវ តាវ^(១) ហោថ យោវ មយំ
មន្តេមាតិ ។ សចេ^(២) ភិក្ខុវេ អាវាសិកាណំ ភិក្ខុណំ
មន្តយមាណាណំ ឃីវំ ហោតិ ន មយំ សក្កោម ឥមំ អធិ-
ការណំ វ្យុបសមេត្តិ ធម្មេន វិជយេន សត្តសាសនេនាតិ
ន តំ អធិការណំ អាវាសិកេហិ ភិក្ខុហិ^(៣) បដិច្ចតត្ធិ ។
សចេ បន ភិក្ខុវេ អាវាសិកាណំ ភិក្ខុណំ មន្តយមាណាណំ
ឃីវំ ហោតិ សក្កោម មយំ ឥមំ អធិការណំ វ្យុបសមេត្តិ
ធម្មេន វិជយេន សត្តសាសនេនាតិ តេហិ ភិក្ខុវេ
អាវាសិកេហិ ភិក្ខុហិ អាគន្ធកា ភិក្ខុ ឃីវមស្ស វេ-
ណិយា សចេ ត្ថុម្ភោ អាយស្មុញោ អម្ពាតំ ឥមំ អធិក-
រណំ យថាជាតិ យថាសម្មប្បន្នំ អាពេចស្ស្រេ យថា
ច មយំ ឥមំ អធិការណំ វ្យុបសមេស្ស្រេម ធម្មេន
វិជយេន សត្តសាសនេន តថា ស្មវ្យុបសន្តំ កវិស្សតិ

---

១ ឧ. យោគពេ គាវសទ្ធាន ទិស្សតិ ។ ២ ម. សចេ បន ។ ៣ ឧ. ម. យោគពេសុ
អាវាសិកេហិ ភិក្ខុហិ បទ្ធាយំ ន ទិស្សតិ ។

សប្បដិក្ខុន្តរៈ អធិករណ៍រម្ងាប់

ម្នាលលោកមានអាយុទាំងឡាយ បើដូច្នោះចូរលោក ទាំងឡាយនៅរង់ចាំ
ក្នុងទីនេះមួយរំពេចសិន ទំពាំងយើងទាំងឡាយប្រឹក្សាគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ប្រសិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាស កំពុងប្រឹក្សាគ្នាមានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនអាច នឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌
តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបាទទេ អធិករណ៍នោះ
ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយមិនត្រូវទទួលទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រ-
សិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាស កំពុងប្រឹក្សាគ្នាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
យើងទាំងឡាយ អាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាម្ចាស់
អាវាសនោះត្រូវនិយាយនឹងពួកភិក្ខុជាអានុនុកៈយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
មានអាយុទាំងឡាយ ប្រសិនបើលោកទាំងឡាយ ប្រាប់អធិករណ៍នេះ
តាមរឿងដែលកើតប្រាកដហើយ ដល់យើងទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ
នឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ឲ្យសមគួរតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀន
ប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាបាទ អធិករណ៍មុខជាងនឹងរម្ងាប់បាទ ដោយស្រួល

៨៦

វិនយបិដក បុណ្យវិញ្ញា

ឃ្លី មយំ ឥមំ អធិការណំ បដិច្ចិស្សាម^(១) ។ នោ ចេ
តុមេ អាយស្មន្តោ អម្ពាតំ ឥមំ អធិការណំ យថាជានិ
យថាសមុប្បដ្ឋំ អារោចេស្សាថ យថា ច មយំ ឥមំ អធិ-
ការណំ វុបសមេស្សាម ធម្មេន វិនយេន សន្តុសាសនេន
តថា ន ស្សុបសដ្ឋំ កវិស្សតំ ន មយំ ឥមំ អធិការណំ
បដិច្ចិស្សាមាតំ ។ ឃ្លី សុបវត្តហិតិ ទោ ភិក្ខុវេ កត្វា
អារាសិកេហិ ភិក្ខុហិ តំ អធិការណំ បដិច្ចិតតំ ។ តេហិ
ភិក្ខុវេ អាគន្ធកេហិ ភិក្ខុហិ អារាសិកា ភិក្ខុ ឃ្លី មស្ស
វចនំយា យថាជានិ យថាសមុប្បដ្ឋំ ទោ^(២) មយំ ឥមំ
អធិការណំ អាយស្មន្តាដំ អារោចេស្សាម សចេ អា-
យស្មន្តោ^(៣) សក្កោដ្ឋំ ឃ្លី ឃ្លី ឃ្លី ឃ្លី ឃ្លី^(៤)
អន្តរេន ឥមំ អធិការណំ វុបសមេតិ ធម្មេន វិនយេន
សន្តុសាសនេន តថា ស្សុបសដ្ឋំ កវិស្សតំ ឃ្លី
មយំ ឥមំ អធិការណំ អាយស្មន្តាដំ និយ្យោទេស្សាម

---

១ ម. សម្បជ្ជិស្សាម ។ ២ ឧ. ម. យេន្តរេសុ ទោសទ្ធោ នត្ថិ ។ ៣ ឧ. អាយស្មន្តា ។
៤ ឧ. ម. យេន្តរេសុ អាមេធិកវចនំ នត្ថិ ។

នៃរបបិដក បុណ្យវត្ត

បើយ៉ាងនេះ ទើបយើងទាំងឡាយនឹងទទួលបានអធិការណ៍នេះ ។ ម្ចាស់លោក
មានអាយុទាំងឡាយ ប្រសិនបើលោកទាំងឡាយ មិនប្រាប់អធិការណ៍នេះ
តាមរឿងដែលកើតប្រាកដ ដល់យើងទាំងឡាយទេ ចំណែកខាងយើង
ទាំងឡាយនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍នេះឲ្យសមគួរ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អធិការណ៍នោះមុខជាមិនបានរម្ងាប់ ដោយ
ល្អឡើយ យើងទាំងឡាយមិនព្រមទទួលអធិការណ៍នេះទេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសធ្វើសេចក្តីកំណត់ឲ្យស្រួលបួល
យ៉ាងនេះ ប្រហើយត្រូវទទួលអធិការណ៍នោះចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈនោះត្រូវនិយាយទៅនឹងពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសយ៉ាងនេះ
ថា យើងទាំងឡាយនឹងប្រាប់អធិការណ៍នេះ តាមរឿងដែលកើតប្រាកដ
ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយ ប្រសិនបើលោកមានអាយុទាំងឡាយ
អាចនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀន
ប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះក្តី ។ អធិការណ៍
នោះមុខជានឹងរម្ងាប់ដោយល្អ បើយ៉ាងនេះទើបយើងទាំងឡាយនឹងប្រគល់

៨៧

លម្អបិក្ខុន្តកេ សង្ឃសម្មាទតា ធម្មសម្មាទតា

លោ ចេ អាយស្មន្តោ សក្កោន្តំ ឯត្តកេន វា ឯត្តកេន វា
អន្តរេន ឥមំ អធិការណំ វ្យុបសមេត្តំ នម្មេន វិនយេន
សត្តសាសនេន តថា ន សុវ្យុបសន្តំ ភវិស្សតំ ន មយំ
ឥមំ អធិការណំ អាយស្មន្តានំ និយ្យានេស្សាម មយមេវ
ឥមស្ស អធិការណស្ស សាមិទោ ភវិស្សាមាតិ ។ ឯវិ
សុបវត្តហិតំ ខោ ភិក្ខុវេ តត្វា អាគន្ធកេហិ ភិក្ខុហិ
តំ អធិការណំ អាវសិកានំ ភិក្ខុនំ និយ្យានេតត្វំ ។
តេ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សក្កោន្តំ តំ អធិការណំ វ្យុបសមេត្តំ
ឥនំ វ្យុតំ ភិក្ខុវេ អធិការណំ សុវ្យុបសន្តំ ។ កេន
វ្យុបសន្តំ ។ សម្មទាវិនយេន ។ តត្វា តត្ត សម្មទាវិ-
នយស្មី ។ សង្ឃសម្មាទតា ធម្មសម្មាទតា វិនយសម្មាទតា
បុគ្គលសម្មាទតា ។ ចេ ។ ឯវិ វ្យុបសន្តំ ចេ ភិក្ខុវេ អធិ-
ការណំ ការកោ ទុក្កោជេតិ ទុក្កោជេនកំ ពាចិត្តយំ ។
ធម្មនាយកោ ឡិយតំ ឡិយនកំ ពាចិត្តយំ ។

សមថត្ថន្តរៈ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌

អធិករណ៍នេះ ឲ្យលោកមានអាយុទាំងឡាយ បើលោកមានអាយុទាំង
ឡាយមិនអាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យ
ប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះក្តី ។ អធិ-
ករណ៍នោះ ក៏មុខជាទាំងមិនរម្ងាប់ ដោយប្រពៃឡើយ យើងទាំងឡាយ
នឹងមិនប្រគល់អធិករណ៍នេះឲ្យលោកមានអាយុទាំងឡាយទេ យើងទាំង
ឡាយនឹងជាម្ចាស់អធិករណ៍នេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវពួកភិក្ខុជា
អាគន្ធកៈធ្វើសេចក្តីកំណត់ឲ្យស្រួលជួលយ៉ាងនេះ រួចហើយសឹមប្រគល់
អធិករណ៍នោះដល់ពួកភិក្ខុជាម្ចាស់វត្តចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
ភិក្ខុនោះអាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះទើប
តថាគតហៅថា អធិករណ៍រម្ងាប់បានដោយស្រួលល្អ ។ អធិករណ៍នោះ
រម្ងាប់បានដោយអ្វី ។ រម្ងាប់បានដោយសមទានវិន័យ ។ ក្នុងសមទានវិន័យ
នោះ មានអង្គដូចម្តេចខ្លះ ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌
ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបគល (ជាអង្គក្នុងសមទានវិន័យនោះ)
។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នក
ធ្វើត្រឡប់សើរឡើងវិញ ត្រូវក្តៅដុះកបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអ្នកឲ្យធម្មៈ
ហើយត្រឡប់តិរចៀលត្រូវវិញ ទកបាចិត្តិយៈ ។

វិន័យបិដកេ បុល្លវគ្គោ

(៧០) តេហំ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហំ តស្មី អនិករណោ
វិនិច្ឆ័យមាទេ អនន្តានិ^(១) ចេវ ភស្កានិ ជាយន្តិ ន
ចេតស្មី^(២) កាសិកស្មី អន្តោ វិញាយតិ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ ឯវុបំ អនិករណំ ឧត្តាហំកាយ វុបសមេតុំ ។
នសហម្ពេហំ សមញ្ញាតតោ ភិក្ខុ ឧត្តាហំកាយ សម្ម-
ន្តិតតោ សីលវំ ហោតិ ទាតិមោក្ខានំវិសុតោ វិហារតិ
អាចារតោចរសម្បត្តោ^(៣) អណ្តាមត្តេសុ វិជ្ជេសុ កយន-
ស្សាវី សមាទាយ សិក្ខិតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ
ហោតិ សុតនេវេ សុតសន្តិចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិក-
ល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា ចរិយោសាទកល្យាណា
សាគ្គិ សព្វញ្ញនិ^(៤) កេវលបរិមុណ្ឌិ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ
អភិវន្តិ តដារុណស្សី ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធនា
វចសា បរិចិតា មនសានុបេត្តិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា
ឧភយានិ ទោ មនស្ស ទាតិមោក្ខានំ វិគ្គាវេន ស្វាតតានិ

---

១ ឧ. អនន្តានិ ។ ២ ឧ. ន ចេតស្មី ។ ៣ ឧ. អាចារសម្បត្តោ ។ ៤ លោក្ខ សព្វញ្ញនា។

វិនយបិដក បុស្សវគ្គ

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអធិការណ៍នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ នោះកំពុងវិនិច្ឆ័យ ក៏មានពាក្យទ្រហឹងអធិករណ៍មិនមានទីបំផុត គឺមិនចេះអស់ មិនចេះហើយ កើតឡើងផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនេះ ក៏មិនមាន នរណាជឿជំនុំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យរម្ងាប់ អធិករណ៍បែបនេះដោយឧត្តហិ(១)កាកម្មវេទា ។ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ប្រការ ដោយឧត្តហិកាកម្មវេទា (ឯអង្គ ១០ ប្រការនោះ) គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល ១ សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវារៈ បរិបូណ៌ ដោយភាពរះនឹងគោតរៈ ១ ឃើញភ័យក្នុងទោសចន្តិចបទចេហើយសមា- ទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្ស្រទ្រទ្រង់ពុទ្ធវិចារៈ ជាអ្នក សន្សំនូវពុទ្ធវិចារៈ ១ ធម៌ណាដែលមានពិរោះបទខាងដើម ពិរោះបទ កណ្តាល ពិរោះបទចុង ពោលសរសើរព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ឲ្យបរិសុទ្ធបរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាព យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះក៏បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុកដោយ វេទា (ស្មារតីដ៏នាញ) ជាក់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ត្រាស់ដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ១ មិន តែប៉ុណ្ណោះឡើយ បាតិមោក្ខទាំងពីរយ៉ាងក៏ភិក្ខុនោះចាំបានដោយពិស្តារ

១ អដ្ឋិកថា ថា ត្រូវសង្ឃរួមលោកហើយសន្មត ឬសន្មតដោយញត្តិទុច្ចរយកម្មវិធាន ឯភិក្ខុ ដែលសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះហើយត្រូវទៅសង្គុយផ្សេងគ្នា ភិក្ខុឯទៀតប្រកាសដល់បរិស័ទ្ធនោះថា អ្នកទាំងឡាយកុំនិយាយអ្វីឡើយ ហើយសីមវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះ ។

សមិទ្ធផ្លូវ ទុព្វហិកាយ ។ សម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសម្ពុតិ

ហោង្គិ បុរិកត្តានិ សុប្បវត្តិនិ សុវិនិច្ឆ័តានិ សុត្តសោ (១)
អនុព្យញ្ញនសោ វិនយេ ខោ បទ បិតោ (២) ហោតិ អសិ-
ហិរោ បដិពលោ ហោតិ ឧកោ អនុប្បវត្តិតោ សញ្ញាបេតិ
និដ្ឋាបេតិ បេតេតិ បស្សិតិ បសានេតិ អនិករណស-
មុប្បានិ វុបសបេតិ តុសលោ (៣) ហោតិ អនិករណំ
ជាតានិ អនិករណសមុទយំ ជាតានិ អនិករណនិរោធំ
ជាតានិ អនិករណនិរោធតាមិដិបដិបដិ ជាតានិ អនុ-
ជាតានិ កិត្តុវេ ឥមេហិ ទសហន្តេហិ សមញ្ញកតំ កិត្តិ
ទុព្វហិកាយ សម្ពុទ្ធិតិ ។

(៧២) ឯវត្ថុ បទ កិត្តុវេ សម្ពុទ្ធិតព្វោ ។ បឋមិ
កិត្តុ យាចិតព្វោ យាចិត្តា ព្យត្តេន កិត្តុនា បដិពលេន
សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អម្ពាតិ
ឥមស្មី អនិករណោ វិនិច្ឆ័យមារេន អនុញ្ញនិ ចេវ កស្សានិ
ជាយន្តំ ន ចេតស្សី កាសិតស្សី អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។
យនិ សង្ឃស្សី បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តញ្ញមត្តា

---

១ ឧ. សុត្តន្ត ។ ២ ឧ.ម. ធម្មកោ ។ ៣ ឧ.ម. អនិករណសមុប្បាទវុបសមនកុសលោ ។

សមចិត្តន្តរៈ ការសន្មតកិច្ចដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ប្រការ ដោយទព្វាហិតាកម្ម

ចេះចែកវិលកស្រួល ចេះស្មារតីរត់មាត់ វិនិច្ឆ័យបានដោយល្អ តាមស្មារតី
តាមអនុព្យញ្ញនៈ ១ ជាអ្នកខាប់ខ្លួនឥតទើសទាល់ក្នុងផ្លូវវិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នក
អង្គការដើម្បីធ្វើបុគ្គលទាំងពីរ ដែលជាសម្រាប់នឹងគ្នាឱ្យដឹងច្បាស់ ឲ្យពិនិត្យ
ឲ្យពិចារណា ឲ្យឃើញ ឲ្យជ្រះថ្លាបាន ១ ជាអ្នកឈ្លាសដើម្បីរម្ងាប់អធិការណ៍
ដែលកើតឡើងហើយ ១ ស្គាល់អធិការណ៍ ស្គាល់ហេតុដែលឲ្យកើតអធិក-
រណ៍ ស្គាល់ធម៌សម្រាប់វិលត់អធិការណ៍ ទាំងស្គាល់ផ្លូវទៅកាន់ធម៌សម្រាប់
វិលត់អធិការណ៍ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគរអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យសន្មត
កិច្ចដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ១០ ប្រការនេះ ដោយទព្វាហិតាកម្ម ។

(៧២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សុំឱ្យត្រូវសន្មតកិច្ចនោះយ៉ាងនេះ ។

សុំឱ្យត្រូវសូមភិក្ខុជាមុន លុះសូមរួចហើយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសប្រតិបាល គប្បី
ផ្ទៀងសង្ស័យ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ អធិការណ៍នេះ
យើងទាំងឡាយកំពុងវិនិច្ឆ័យ ក៏មានពាក្យច្រហឹងអីងកង មិនមានទីបំផុត
កើតឡើង សេចក្តីអធិប្បាយវៃភាសិតនេះ ក៏មិនមាននរណាដឹងច្បាស់ ។
បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សុំឱ្យត្រូវសន្មតកិច្ចឈ្មោះនេះផង

វិសយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

ឥត្តន្ទាមត្តា កិក្ខុំ សម្មន្ទេយ្យ ឧត្តាហិកាយ ឥមំ
អធិការណំ វ្យុបសមេត្តំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ
មេ កន្ថេ សង្ឃោ អម្ពាតិ ឥមស្មី អធិការណោ វិនិច្ឆ័-
យមារេ អនន្ទានិ ចេវ កស្សានិ ជាយន្តំ ន ចេតស្ស
កាសិកស្ស អត្តោ វិញាយតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមត្តា
ឥត្តន្ទាមត្តា កិក្ខុំ សម្មន្ទតិ ឧត្តាហិកាយ ឥមំ អធិ-
ការណំ វ្យុបសមេត្តំ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទា-
មស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច កិក្ខុលោ សម្មតិ ឧត្តា-
ហិកាយ ឥមំ អធិការណំ វ្យុបសមេត្តំ សោ ត្តណាស្ស
យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន
ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច កិក្ខុ ឧត្តាហិកាយ ឥមំ
អធិការណំ វ្យុបសមេត្តំ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា ត្តណា ។
ឯវមេតិ ធារយាមីតិ ។

(៧៣) តេ ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ សក្កោន្តំ និ អធិក-
រណំ ឧត្តាហិកាយ វ្យុបសមេត្តំ ឥមំ វ្យុតិ កិក្ខុវេ
អធិការណំ វ្យុបសន្តំ ។ តេន វ្យុបសន្តំ ។ សម្ម-
ទាវិនយេន ។ កិក្ខុ តត្ថ សម្មទាវិនយស្មី ។

វិនយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយ ឧត្តហិកាកម្មវេទនា ។ នេះ
ជាញត្តិ ។ បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ អធិករណ៍នេះយើង
ទាំងឡាយកំពុងនៃច្នៃយ ក៏មានពាក្យប្រហឹងអធិករណ៍ មិនមានទីចម្រុះកើត
ឡើង សេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនេះ ក៏មិនមាននរណាដឹងច្បាស់ ។ សង្ឃ
សន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ
ដោយ ឧត្តហិកាកម្មវេទនា ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង
ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយ ឧត្តហិកាកម្មវេទនា គួរដល់លោក
មានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់
លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវពោលឡើង ។
ភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង សង្ឃបាទសន្មត ដើម្បីឲ្យរម្ងាប់អធិ-
ករណ៍នេះ ដោយ ឧត្តហិកាកម្មវេទនាហើយ ការសន្មតភិក្ខុដើម្បីឲ្យរម្ងាប់
អធិករណ៍នេះ គួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបាទជាសង្ឃ
ស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយ អាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះអាចដើម្បីរម្ងាប់អធិករ-
ណ៍នោះ ដោយ ឧត្តហិកាកម្មវេទនាបាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះទីបតថា-
គតហៅថាអធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។
រម្ងាប់ដោយសម្ភារវិន័យ ។ ក្នុងសម្ភារវិន័យនោះ មានអង្គដូចម្តេច ។

សមធិបុគ្គលេ ធម្មលបិកស្ស ទេវ សុត្តំ អាគតំ នោ សុត្តនិកាយោ

ធម្មសម្មាសា វិជយសម្មាសា បុគ្គលសម្មាសា ។ មេ ។
ឃី វ្តបសន្តំ ចេ ភិក្ខុវេ អធិការណំ ការកោ ទុក្ខោ-
ដេតិ ទុក្ខោដនកំ ចាតិកិយេ ។

(៧៤) ទេហិ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ តស្មី អធិការណោ
វិជ្ជិយមាទេ តត្រស្ស ភិក្ខុ ធម្មកថិកោ តស្ស ទេវ
សុត្តំ អាគតំ ហោតិ ទោ សុត្តនិកាយោ សោ អត្ថំ
អសលុក្ខោនោ ព្យញ្ញនន្ទាយាយ អត្ថំ បដិពាហតិ
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន តេ ភិក្ខុ ញាបេតតា
សុណាន្ត មេ អាយស្មនា អយំ ឥត្តនាមោ ភិក្ខុ ធម្ម-
កថិកោ ឥមស្ស ទេវ សុត្តំ អាគតំ ហោតិ^(១) ទោ សុត្តនិ-
កាយោ សោ អត្ថំ អសលុក្ខោនោ ព្យញ្ញនន្ទាយាយ អត្ថំ
បដិពាហតិ ។ យនាយស្មនាមិ បន្តកល្យំ ឥត្តនាមិ
ភិក្ខុ វ្តដ្ឋាបេតា អវសេសា ឥមិ អធិការណំ វ្តបស-
មេយ្យាមាតិ ។ តេ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ វ្តដ្ឋាបេតា
សក្កោនំ តំ អធិការណំ វ្តបសមេតិ ឥទិ វ្តតិ
ភិក្ខុវេ អធិការណំ វ្តបសន្តំ ។ កេន វ្តបសន្តំ ។

១ ឧ. យេន្តេក ហោតិសទ្ធា ឧ បញ្ជាយតិ ។

សម័យក្នុងក្រុង: ចម្បងចំណាប់សុត្តន្ត:មិនចាំសុត្តន្តវិភង្គ

ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុង សម្មាសម្ពុទ្ធវិន័យនោះ) ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិការណ៍រម្ងាប់យ៉ាង នេះហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរឡើងវិញ ត្រូវទោក្កាដនកបាចិត្តិយៈ ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងតែវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះ មានភិក្ខុជាធម្មកថិកនៅក្នុងបរិសទ្យនោះ មិនចាំសុត្ត: (មាតិកា) មិនចាំសុត្តវិភង្គ (វិន័យ) ភិក្ខុនោះមិនបានកំណត់សេចក្តី ប្រកាន់យកតែ ព្យញ្ជនៈជាប្រមាណ ហើយត្រឡប់បដិសេធសេចក្តីចោលចេញ ភិក្ខុ អ្នកឈ្លាសប្រតិពល ត្រូវនិយាយបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងនោះថា លោកមានអាយុ ទាំងឡាយចូរប្រុងស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុជាធម្មកថិកឈ្មោះនេះ ។ មិនចាំសុត្ត: មិន ស្តាប់សុត្តវិភង្គទេ ភិក្ខុជាធម្មកថិកនោះកំណត់សេចក្តីមិនបានទេ ប្រកាន់ យកតែព្យញ្ជនៈជាប្រមាណ ហើយត្រឡប់បដិសេធសេចក្តីចោលចេញ ។

បើកម្មមានកាលគួរ ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ យើងទាំង ឡាយដ៏សេស គឺច្បាញភិក្ខុឈ្មោះនេះគ្រោកឡើង ហើយសឹមរម្ងាប់នូវអធិករណ៍នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះឲ្យភិក្ខុនោះ គ្រោក ឡើងហើយ អាចដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នោះបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ ទើបតែគតហៅថាអធិករណ៍រម្ងាប់ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។

និយមិកេ ចុល្លវេត្តា

សម្ពុទ្ធាវិទយេន ។ ភិក្ខុ តត្ថ សម្ពុទ្ធាវិទយស្មី ។
ធម្មសម្ពុទ្ធតា វិទយេសម្ពុទ្ធតា បុគ្គលសម្ពុទ្ធតា ។ មេ ។
ឃុំរូបសន្តិ ចេ ភិក្ខុវេ អធិការណ៍ ការកោ ឧកោ ជេត
ឧកោ ធនកំ ចាចិត្តយំ ។

(៧៥) តេហិ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ តស្មី អធិក-
រណោ វិទិច្ឆិយមារេ តត្រស្ស ភិក្ខុ ធម្មកថិកោ តស្ស
សុត្តំ ហិ ខោ អាគតំ ហោតិ ទោ សុត្តិកថោ សោ
អត្ថំ អសល្លត្តោ ព្យញ្ញន្ទាយាយ អត្ថំ បដិពាហតិ
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន តេ ភិក្ខុ ញាមេតញ សុ-
ណាទុ មេ អាយស្មន្តា អយំ ឥត្តនាមោ ភិក្ខុ ធម្ម-
កថិកោ ឥមស្ស សុត្តំ ហិ ខោ អាគតំ ហោតិ ទោ
សុត្តិកថោ សោ អត្ថំ អសល្លត្តោ ព្យញ្ញន្ទាយា-
យ អត្ថំ បដិពាហតិ ។ យនាយស្មន្តានំ បត្តកល្ល
ឥត្តនាមំ ភិក្ខុ វុជ្ជាមេត្តា អវសេសា ឥមំ អធិការណ៍
វុបសមេយ្យាមាតិ ។ តេ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
វុជ្ជាមេត្តា សកោនំ តំ អធិការណ៍ វុបសមេត្តិ ឥនិ
វុត្តតិ ភិក្ខុវេ អធិការណ៍ វុបសន្តិ ។ តេន វុបសន្តិ ។

ធម្មកិច្ចប្បញ្ញត្តិ ការប្រាប់អធិការណ៍វិបស្សនា

ម្យ៉ាងដោយសមទៅវិម័យ ។ ភិក្ខុនិសមទៅវិម័យនោះ មានអង្គដូចខ្មោច ។
 ការចំពោះបុរាណមិ ការចំពោះមុនវិម័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុង
 សមទៅវិម័យនោះ) ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិការណ៍ម្យ៉ាងយ៉ាង
 នេះហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រូវប្រាប់សេរីឡើងវិញ ត្រូវទុក្ខោជនកបាចិត្តិយៈ ។
 (៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះ មិនអាចដើម្បី
 នឹងម្យ៉ាងអធិការណ៍នោះ ដោយទុក្ខាហិតកម្មវ័រពោ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រូវភិក្ខុទាំងនោះ ប្រគល់អធិការណ៍នោះដល់សង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
 រើន យើងទាំងឡាយមិនអាចដើម្បីម្យ៉ាងអធិការណ៍នេះ ដោយទុក្ខាហិត-
 កម្មវ័រពោ សូមសង្ឃម្យ៉ាងអធិការណ៍នេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់-
 តតននុញ្ញាតដើម្បីម្យ៉ាងអធិការណ៍វិបស្សនា ដោយយេតុយ្យសិការិញ ។
 សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៥ ប្រការឲ្យជាសលាកត្តាហាមកៈ(អ្នក
 ចែកស្លាក) ភិក្ខុណា មិនលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាង
 ទោសាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងភ-
 យាគតិ ១ ដឹងស្លាកដែលគេបានចាប់នឹងមិនបានចាប់ ១ ។ បេ ។ ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាសលាកត្តាហាមកៈ ការសន្មតក្នុងដល់សង្ឃហើយ

វិនយចំពោះ បុព្វវិទ្យា

តស្មា គុណី ។ ឯវមេតំ ឈរយាមីតិ ។ គេន
សលាតត្តាហាមគេន ភិក្ខុនា សលាតា តាហាមេ-
តត្តា^(១) ។ យថា តហុតវា ភិក្ខុ ធម្មភិដិយោ វនេន្តិ
តថា តំ អនិករណំ វ្ចបសមេតត្ថំ វំ ទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិ-
ករណំ វ្ចបសន្តំ ។ គេន វ្ចបសន្តំ ។ សម្មទាវិនយេន
ច យេកុយ្យសិកាយេ ច ។ តត្តា តត្តសម្មទាវិនយស្មី ។
សង្ឃសម្មទតា ធម្មសម្មទតា វិនយសម្មទតា បុគ្គល-
សម្មទតា ។ កា ច តត្តសង្ឃសម្មទតា ។ យាវតិកា ភិក្ខុ
កម្មប្បត្តតេ អាគតា ហោន្តិ ធម្មាហានំ ធម្មោ អាហាដោ
ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា ន បដិកោសន្តិ អយំ តត្តសង្ឃសម្ម-
ទតា ។ កា ច តត្ត ធម្មសម្មទតា វិនយសម្មទតា ។
យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្តសាសនេន
តំ អនិករណំ វ្ចបសម្មតំ អយំ តត្ត ធម្មសម្មទតា
វិនយសម្មទតា ។ កា ច តត្ត បុគ្គលសម្មទតា ។ យោ

១ ឧ. ម. ធារោគព្វា ។

វិទ្យាបិដក បុស្សៈខ្មែរ

ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្រៀម ៖ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្ញុំសេចក្តីនេះ ដោយ
គុណស្រៀមយ៉ាងនេះ ៖ សណកត្តាហាមកក្កុះនោះ គប្បីឱ្យភិក្ខុទាំង
ឡាយចាប់ស្លាកចុះ ៖ (បើ) ភិក្ខុទាំងឡាយជាធម្មវាទីមានចំនួនច្រើនជាង
ពោលឡើងយ៉ាងណា សង្ឃត្រូវរម្ងាប់អធិការណ៍នោះយ៉ាងនោះចុះ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះទើបតែតតហៅថាអធិការណ៍រម្ងាប់ ៖ អធិការណ៍
នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ៖ រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យនឹងយេកុយ្យសិកា ៖
ចុះក្នុងសម្មាវិន័យនោះមានអង្គដូចម្តេច ៖ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំ-
ពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្ម-
ាវិន័យនោះ) ក៏ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ៖
ពួកភិក្ខុមានចំនួនបីនាទប ដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក ឆន្ទៈ
របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ក៏បាននាំមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលមាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថា ការ
ចំពោះមុខសង្ឃ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ៖ ឯការចំពោះមុខធម៌នឹងការចំពោះ
មុខវិន័យ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ៖ អធិការណ៍នោះរម្ងាប់
តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះ
ហៅថា ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ៖
ការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ៖ ភិក្ខុណា

សមចំពូក្រា សាវត្ថិយា សម្បជ្ជៈ អធិការ ។

ច វិវធនំ យេន ច វិវធនំ ឧបា អនុប្បត្តិភា សម្ប-
ជ្ជិតា ហោត្ថំ អយំ តត្ថ បុគ្គលសម្បជ្ជតា ។ តា ច
តត្ថ យេកុយ្យសិកាយ ។ យា យេកុយ្យសិកាយ
តត្ថស្ស តិរិយា តារណំ ឧបគមមំ អជ្ឈបគមមំ អធិ-
វាសនា អប្បដិក្ខោសនា អយំ តត្ថ យេកុយ្យសិកា-
យ ។ ឃី វូបសន្តំ ចេ ភិក្ខុវេ អធិតារណំ តារកោ
ឧក្កោដេតិ ឧក្កោជនតិ ពាចិត្តយំ ។ ធម្មនាយកោ
ជ័យតិ ជ័យនកំ ពាចិត្តយន្តំ ។

(៧៧) តេន ខោ ចន សមយេន សាវត្ថិយា ឃីជាតំ
ឃីសត្តប្បជ្ជំ អធិតារណំ ហោតំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
អសន្តដ្ឋា សាវត្ថិយា សម្បស្ស អធិតារណំ វូបសមនេន
អស្សោសំ ខោ អមុកស្មី តិវ អារាសេ សម្បហុលា
ថេរា វិហារន្តំ ពហុស្សតា អាភតាភមា ធម្មនក
វិជយនក ពាតិកាធក បណ្ឌិតា វិយត្តា មេនាវិបោ
លដ្ឋិវោ កុក្កុត្តកា សិក្ខាតាមា តេ ចេ ថេរា ភី
អធិតារណំ វូបសមេយ្យំ ធម្មេន វិជយេន សត្តសា-
សនេន ឃីមិមំ អធិតារណំ ស្សវូបសន្តំ អស្សតិ ។

សមចិក្ខុន្តពៈ អធិការណ៍កើតឡើងក្នុងក្រុងសាវត្ថី

ពាស័វៃន៍ត្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះជាសត្រូវនឹងត្នា ព្រោះការ
ពាស័វៃន៍ត្នា ក៏មាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ នេះហៅថា ការចំពោះមុខបុគ្គល
ក្នុងសម្ភាវិទ័យនោះ។ ក្នុងយេកុយ្យសិកាកម្មនោះ មានវិធីធ្វើដូចម្តេច។ ការ
ធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅអបអរ ការទទួលនឹងការមិន
ហាមឃាត់នូវយេកុយ្យសិកាកម្មណា នេះហៅថា វិធីធ្វើក្នុងយេកុយ្យសិកា-
កម្មនោះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិការណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នក
ធ្វើត្រឡប់សេរីឡើងវិញ ត្រូវក្តៅក្តៅដទៃកុំបាច់គ្នា ។ ភិក្ខុអ្នកឱ្យឆ្ងន់ហើយ
ត្រឡប់តិរច្ឆ័យត្រូវទ័យនកបាច់គ្នា ។

(៧៧) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានអធិការណ៍កើតប្រាកដ
យ៉ាងនេះឡើង។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះជាអ្នកមិនត្រេកអរ ដោយវិធី
រម្ងាប់អធិការណ៍របស់សង្ឃ ក្នុងក្រុងសាវត្ថីឡើយ ហើយបានឮដំណឹងថា
មានព្រះថេរៈច្រើនអង្គ គង់នៅក្នុងភាវសង្ខារណោះ ជាពហុស្សត្រ ចេះចាំ
និកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិទ័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាអ្នកប្រាជ្ញវង់វៃ មាន
ប្រាជ្ញា មានអៀនធុស ជាអ្នកមានឡើងស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ការសិក្សា បើព្រះ
ថេរៈទាំងនោះរម្ងាប់អធិការណ៍នេះតាមធម៌ តាមវិទ័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រ-
ដៅរបស់ព្រះសាស្តា យ៉ាងនេះទើបអធិការណ៍នេះរម្ងាប់បានដោយស្រួល។

វិទេយបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

អថខោ តេ ភិក្ខុ តំ អាវាសំ កុញ្ញតេ ថេរេ ឯតទរោច្ឆិ
ឥទំ កន្លេ អធិការណំ ឯវិជានំ ឯវិសមុប្បន្នំ សាធុ កន្លេ
ថេរេ ឥមំ អធិការណំ វ្យុបសមេន្ត ធម្មេន វិនយេន សត្ត
សាសនេន យថាយេនិ អធិការណំ សុវ្យុបសន្តំ អស្សាតិ ។
អថខោ តេ ថេរេ យថា សាវត្ថុយា សង្ឃេន អធិក-
រណំ វ្យុបសមេនិ យថា សុវ្យុបសន្តំ^(១) តថា តំ អធិការណំ
វ្យុបសមេស្សំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ អសន្តុញ្ញា សាវត្ថុយា
សង្ឃស្ស អធិការណវ្យុបសមនេន អសន្តុញ្ញា សម្ពហ្ម-
ណានិ ថេរេនិ អធិការណសុវ្យុបសមនេន អស្សោស្សំ ខោ
អមុតស្មី កិរ អាវាសេ តយោ ថេរេ វិហារតិ ។ មេ ។
ទ្វេ ថេរេ វិហារន្តំ ។ មេ ។ ឯកោ ថេរេ វិហារតិ ពហុស្សុ-
តោ អាគតាគមោ ធម្មជរេ វិនយជរេ មាតិកាជរេ
បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី លដ្ឋី កុក្កុទ្ធតោ សិក្ខា-
កាមោ សោ មេ ថេរេ ឥមំ អធិការណំ វ្យុបសមេយ្យ

១ ឧ.ម. ពហុសុវ្យុបសន្តន្តំ ។

និយមន័យ បុណ្យវត្ថុ

គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ នាំគ្នាទៅកាន់កាប់សរនោះហើយនិយាយ
ពាក្យនេះនឹងព្រះថេរៈទាំងនោះថា បតិគ្រាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន
អធិករណ៍នេះកើតប្រាកដយ៉ាងនេះហើយ បតិគ្រាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះថេរៈទាំងឡាយរម្ងាប់ឲ្យអធិករណ៍នេះ
តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយទំនង
ដែលអធិករណ៍នេះគប្បីរម្ងាប់បានដោយស្រួល ។ គ្រានោះឯង ព្រះ
ថេរៈទាំងនោះបានរម្ងាប់អធិករណ៍ទាំងនោះ តាមទំនងដែលអធិករណ៍បាន
រម្ងាប់ដោយស្រួល ដូចជាអធិករណ៍ដែលសង្ឃបានរម្ងាប់ហើយ ក្នុងក្រុង
សាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏នៅតែមិនត្រេកអរដោយការ
រម្ងាប់អធិករណ៍របស់សង្ឃ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ទាំងមិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់
អធិករណ៍របស់ព្រះថេរៈទាំងឡាយច្រើនអង្គ បានឮដំណឹងថា ព្រះថេរៈ
ទាំងឡាយបីអង្គគង់នៅក្នុងកាប់សង្កណោះ ។ បេ ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយពីរ
អង្គគង់នៅ ។ បេ ។ ព្រះថេរៈមួយអង្គគង់នៅ (ក្នុងកាប់សង្កណោះ) ជា
ពហុស្សូក ចេះចាំនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជា
អ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកវង់វៃ មានប្រាជ្ញា មានភ្លឺនឡាស មានសេចក្តីរង្វៀស
ប្រាជ្ញាការសិក្សា ប្រសិនបើព្រះថេរៈអង្គនោះ គប្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ

សមិទ្ធក្នុងកេ ភិក្ខុ អធិការណ៍រូបសមនេន អសន្តដ្ឋា

ធម្មេន វិនយេន សត្តសាសនេន ឃរមិទំ អធិការណ៍
រូបសន្តំ អស្សាតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ តិ អាវាសំ
កុណា តំ ថេរំ ឯតនកេត្តំ ឥទំ កន្លេ អធិការណ៍
ឃរិជាតិ ឃរិសមុច្ចដ្ឋំ សាជុ កន្លេ ថេរោ ឥមំ អធិ-
ការណ៍ រូបសមេតុ ធម្មេន វិនយេន សត្តសាសនេន
យថាយេទិ អធិការណ៍ សុរូបសន្តំ អស្សាតិ ។ អថទោ
សោ ថេរោ យថា សាវត្តិយា សង្ឃេន អធិការណ៍
រូបសមិទំ យថា សម្ពហុលេហិ ថេរេហិ អធិការណ៍
រូបសមិទំ យថា តិហិ ថេរេហិ អធិការណ៍ រូបសមិទំ
យថា ដ្ឋិហិ ថេរេហិ អធិការណ៍ រូបសមិទំ យថា-
សុរូបសន្តំ^(១) តថា តំ អធិការណ៍ រូបសមេសិ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ អសន្តដ្ឋា សាវត្តិយា សង្ឃស្ស អធិការណ៍-
រូបសមនេន អសន្តដ្ឋា សម្ពហុលានំ ថេរេនំ អធិការ-
ណ៍រូបសមនេន អសន្តដ្ឋា តិណ្ហំ ថេរេនំ អធិការណ៍រូប-
សមនេន អសន្តដ្ឋា ដ្ឋិដ្ឋំ ថេរេនំ អធិការណ៍រូបសមនេន
អសន្តដ្ឋា ឃរិកស្ស ថេរស្ស អធិការណ៍រូបសមនេន

១ ឧ. កថាសុរូបសន្តំ ។

សមធិត្ថន្តព្រះ ពួកកិច្ចពិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍

តាមធមិ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា យ៉ាងនេះ
រើបអធិករណ៍នេះរម្ងាប់បានដោយស្រួល ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះបានទៅកាន់ការសនោះ ហើយនិយាយពាក្យនុ៎ះនឹងព្រះថេរៈនោះថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន អធិករណ៍នេះកើតប្រាកដយ៉ាងនេះ បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះថេរៈរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ
តាមធមិ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយ
ទំនងដែលអធិករណ៍នេះ គប្បីរម្ងាប់បានដោយស្រួល ។ គ្រានោះ
ឯង ព្រះថេរៈនោះក៏បានរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ តាមទំនងដែលអធិករណ៍
រម្ងាប់ទៅដោយស្រួល ដូចជាអធិករណ៍ដែលសង្ឃបានរម្ងាប់ហើយក្នុង
ក្រុងសាវត្ថី ដូចជាអធិករណ៍ដែលព្រះថេរៈច្រើនអង្គបានរម្ងាប់ហើយ ដូច
ជាអធិករណ៍ដែលព្រះថេរៈទាំងឡាយបីអង្គបានរម្ងាប់ហើយ ដូចជាអធិករ-
ណ៍ដែលព្រះថេរៈទាំងឡាយបីអង្គបានរម្ងាប់ហើយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះ ក៏នៅតែមិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់សង្ឃ
ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់ព្រះថេរៈទាំង
ឡាយច្រើនអង្គ មិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍ របស់ព្រះថេរៈ
ទាំងឡាយបីអង្គ មិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់ព្រះថេរៈ ទាំង
ឡាយបីអង្គ មិនត្រេកអរដោយការរម្ងាប់អធិករណ៍របស់ព្រះថេរៈមួយអង្គ

វិទយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

យេ ន កកវំ តេនុបសង្កមីសុ, ឧបសង្កមីត្វា កកវតោ ឯត.
មត្តំ អាហេចេសំ ។ ធីហតមេតំ ភិក្ខុវេ អធិការណំ សង្ក
វុបសង្កំ សុវុបសង្កំ(១)។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុ
សញ្ញត្តិយា តយោ សលាកត្តាហោ ត្វធឿកំ សកណ្ណ
ជប្បកំ វិវេកំ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ត្វធឿកោ សលាក
ត្តាហោ ហោតិ ។ តេន សលាកត្តាហាបកេន ភិក្ខុ
សលាកាយោ វណ្ណវណ្ណាយោ កត្វា ឯតេកោ ភិក្ខុ
ឧបសង្កមីត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អយំ ឯវិវាធិស្ស ស
លាកា អយំ ឯវិវាធិស្ស សលាកា យំ ឥច្ឆសិ
តិ កណ្ណហិតិ ។ កហិតេ វត្តញ្ចោ មា ច កស្សច
នស្សហិតិ ។ សចេ ជាជាតិ អនច្ឆវាធិ ពហុត
វតិ ធុកហោតិ ចច្ឆក្កឡិតតិ ។ សចេ ជាជាតិ

១ ឧ.ម. សុវុបសង្កំ ។

វិន័យបិដក បុណ្ណវគ្គ

ហើយក៏នាំគ្នាចូលទៅតាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដឹងហើយ ក៏ គ្រាបបង្គំទូលដំណើរទុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អធិករណ៍ទុះសង្ឃបានកំចាត់បង់ឲ្យសូមរម្ងាប់ហើយ ឈ្មោះថារម្ងាប់ដោយប្រពៃហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាភក្តអនុញ្ញាត ការចាប់ស្លាកប័យ៉ាង គឺ ត្រូវឡកៈ (បិទមុខ) ១ សកណ្តជ័យកៈ (ខ្សឹបប្រាប់) ១ វិវេជកៈ(១) (កើតចំហ) ១ ដើម្បីបញ្ជាក់ដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ចុះការចាប់ស្លាកឈ្មោះត្រូវឡកៈនោះដូចម្តេច ។ ត្រូវសលាកត្តាហាមកកិក្ខុនោះត្រូវស្លាកឲ្យមានពណ៌ផ្សេងគ្នាហើយចូលទៅកកិក្ខុ ១ បូ ម្តងៗហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា នេះស្លាករបស់ភិក្ខុមានវ័ទៈយ៉ាងនេះ នេះ ស្លាករបស់ភិក្ខុមានវ័ទៈយ៉ាងនេះ លោកចង់ចាប់ស្លាកណា ចូរលោកចាប់ ស្លាកនោះចុះ។ លុះភិក្ខុអ្នកចាប់នោះចាប់យកទៅហើយ សលាកត្តាហាមក- កិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា លោកកុំបង្ហាញអ្នកណាឲ្យសោះ ។ បើសលាកត្តាហា- មកកិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាអធម្មវាទ៍មានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវប្រាប់ថាការចាប់ នេះមិនអីទេ ហើយសើរីជាថ្មីទៀត(២) ។ បើសលាកត្តាហាមកកិក្ខុដឹងថា

១ អដ្ឋិកថា ថា កាលបើភិក្ខុបរិសទ្យជាអលដ្ឋិច្រើនជាង ត្រូវធ្វើស្លាកបិទមុខ ។ បើភិក្ខុ បរិសទ្យជាអលដ្ឋិច្រើនជាង ត្រូវធ្វើស្លាកបើកមុខ ។ បើភិក្ខុបរិសទ្យជាមនុស្សល្ងង់ច្រើនជាង ត្រូវឡើប្រាប់ដឹងព្រចៀក ។ អដ្ឋិកថា ថា ត្រូវឲ្យចាប់ជាថ្មីទៀត ដល់ច្រប៉ចំដឹង ។

សមថិត្តនុកោ សកល្ហជ័យ្យកោ សលាកត្តាហោ

ធម្មវាទី ពហុតរាតិ សុត្តហោតិ សាវេតត្ថំ ។ ឃី ខោ
ភិក្ខុវេ ត្ថុឡកោ សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ កថញ្ច
ភិក្ខុវេ សកល្ហជ័យ្យកោ សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ តេន
សលាកត្តាហោ បកេន ភិក្ខុថា ឯកមេកស្ស ភិក្ខុថោ
ឧបកល្ហាកោ អាហេចេតត្ថំ អយំ ឃីវាទិស្ស សលាកា
អយំ ឃីវាទិស្ស សលាកា យំ ឥច្ឆសិ តំ កល្ហាហិតិ ។
កហិតេ វត្តញ្ចោ មា ច កស្សចំ អាហេចេហិតិ ។
សចេ ជាថាតិ អធម្មវាទី ពហុតរាតិ ទុត្តហោតិ បច្ចុក្ក-
ឡិតត្ថំ ។ សចេ ជាថាតិ ធម្មវាទី ពហុតរាតិ សុត្ត-
ហោតិ សាវេតត្ថំ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ សកល្ហជ័យ្យកោ
សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ វិវេដកោ
សលាកត្តាហោ ហោតិ ។ សចេ ជាថាតិ ធម្មវាទី
ពហុតរាតិ វិស្សដ្ឋេនេវ វិវេដេន សលាកត្តាហោន កាហោ-
តញ្ចា(១) ឃី ខោ ភិក្ខុវេ វិវេដកោ សលាកត្តាហោ
ហោតិ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ សលាកត្តាហោតិ ។

---

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ វិស្សត្តេនេវ វិវេដេន សលាកតាហោន កាហោតញ្ចេនី នយោ
អាតតោ ។

សមមិទ្ធភ័យៈ ការចាប់ស្លាកឈ្មោះសកល្ណាជប្បកៈ

ភិក្ខុជាធម្មវរ្ម័ន្តមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវប្រកាសថា ការចាប់នេះល្អហើយ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចាប់ស្លាកយ៉ាងនេះហើយដែលហៅថា ភ្នំឡកៈ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចាប់ស្លាកឈ្មោះសកល្ណាជប្បកៈនោះ តើដូច
ម្តេច ។ សលាកត្តាហាមកភិក្ខុនោះត្រូវឡើងជិតត្រចៀកភិក្ខុមួយរូប ។ ថា
នេះស្លាករបស់ភិក្ខុមានវរ្ម័ន្តយ៉ាងនេះ នេះស្លាករបស់ភិក្ខុមានវរ្ម័ន្តយ៉ាងនេះ
លោកចង់ចាប់ស្លាកណា ចូរយកស្លាកនោះចុះ ។ លុះភិក្ខុចាប់ស្លាកទៅ
ហើយ ត្រូវសលាកត្តាហាមកភិក្ខុនិយាយថា លោកកុំប្រាប់អ្នកណាឲ្យ
សោះ ។ បើសលាកត្តាហាមកភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាធម្មវរ្ម័ន្តមានចំនួនច្រើន
ជាង ត្រូវប្រាប់ថា ការចាប់នេះមិនល្អទេ ហើយសើវដ្តាថ្មីទៀត ។ បើ
សលាកត្តាហាមកភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាធម្មវរ្ម័ន្តមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវប្រ-
កាសថា ការចាប់នេះល្អហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការចាប់
យ៉ាងនេះដែលហៅថា សកល្ណាជប្បកៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចាប់
ស្លាកឈ្មោះវិវជកៈនោះដូចម្តេច ។ បើសលាកត្តាហាមកភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុ
ជាធម្មវរ្ម័ន្តមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវបណ្តោយឲ្យចាប់ដោយវិធីចាប់ស្លាក
ឈ្មោះវិវជកៈចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចាប់ស្លាកយ៉ាងនេះហើយដែល
ហៅថាវិវជកៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិធីចាប់ស្លាកមានព្យាយាមច្នៃឈ្មោះឯង ។

វិទយចំណីព បុណ្យវេទ

(៧៧) អនុវាណិកាណំ កាតិហិ សមថេហិ សម្មតិ ។
អនុវាណិកាណំ ចត្តហិ សមថេហិ សម្មតិ សម្មទាវិ-
នយេន ច សតិវិនយេន ច អម្មឡិវិនយេន ច តស្សចា-
បិយសិកាយ ច ។

(៧៧) សិយា អនុវាណិកាណំ ទ្វេ សមថេ អនាគម្ម
អម្មឡិវិនយេត្វ តស្សចាបិយសិកាត្វ ទ្វិហិ សមថេហិ
សម្មេយ្យ សម្មទាវិនយេន ច សតិវិនយេន ចាតិ ។
សិយាតិស្ស វចនីយំ ។ យថា កថំ វិយ ។ វេទ បន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ អម្មលិកាយ សិលវិបត្តិយា អនុទ្ធិ-
សេន្តំ ។ តស្ស ទោ ភំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ សតិវេបុល្ល-
ប្បត្តស្ស សតិវិនយោ នាតតោ ។ ឃីវត្វ បន ភិក្ខុវេ
នាតតោ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា សម្ពំ ឧបសន្តិមិត្តា
ឃីកំសំ ទុត្តរសម្ពំ កាវិត្តា ។ មេ ។ ឃីវត្វស្ស វចនីយោ
មំ កន្លេ ភិក្ខុ អម្មលិកាយ សិលវិបត្តិយោ អនុទ្ធិសេន្ត
សោហំ កន្លេ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សម្ពំ សតិវិនយំ
យាចាមិតិ ។ មុតិយម្បិ យាចិតតោ ។ តតិយម្បិ
យាចិតតោ ។

វិសយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

(៧៧) អនុវត្តនាធិការណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្រេច៖ ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អនុវត្ត-
នាធិការណ៍រម្ងាប់ដោយសម្រេច៖ ៤ យ៉ាង គឺ សម្មទារវិន័យ ១ សតិវិន័យ ១
អម្ពឡវិន័យ ១ តស្សប្បបិយសិកា ១ ។

(៧៨) អនុវត្តនាធិការណ៍ មិនបាច់អាស្រ័យសម្រេច៖ ពីរយ៉ាង គឺ
អម្ពឡវិន័យ និងតស្សប្បបិយសិកាទេ គ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសម្រេច៖ ពីរ
យ៉ាង គឺ សម្មទារវិន័យ និងសតិវិន័យ (ប៉ុណ្ណោះ) ក៏មាន ។ ពាក្យដែល
បណ្ឌិតគប្បីពោលថា ក៏មាន ដូច្នោះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់បទ
ណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះចោទភិក្ខុផងគ្នា
ដោយសីលវិបត្តិឥតមានមូល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិវិន័យសង្ឃ
ត្រូវឲ្យដល់ភិក្ខុដែលមានសតិបរិបូណ៌នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិន័យយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះត្រូវចូល
ទៅរកសង្ឃធ្វើពីររៀងស្អាតៗ ។ ថេ ។ ហើយនិយាយនឹងសង្ឃយ៉ាង
នេះថា បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ភិក្ខុទាំងឡាយចោទខ្ញុំដោយសីលវិបត្តិ
ឥតមានមូល បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌
ហើយ មកសូមសតិវិន័យនឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសូមសតិវិន័យជាគំរប់
ពីរដង ផង ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសូមសតិវិន័យជាគំរប់បីដងផង ។

សមវិបុលោ សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិទយោនំ

(១០០) ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញា-
បេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុ
អម្បលីកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធិសេន្តំ ។ សោ សតិ-
វេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិទយំ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សតិវេ-
បុល្លប្បត្តស្ស សតិវិទយំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។
សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុ អម្ប-
លីកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធិសេន្តំ ។ សោ សតិវេ-
បុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិទយំ យាចតិ ។ សង្ឃោ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិទយំ
ទេតិ ។ យស្សាយស្មតោ មតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិទយស្ស ទានំ សោ តុណ្ណាស្ស
យស្ស ទត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្តិ
វទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តិ វទាមិ ។ បេ ។ ទិញោ
សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស
សតិវិទយោ មតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតិ

សមបិទ្ធព្វន្តៈ ការឱ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌

[១០០] ភិក្ខុអ្នកឈ្លាសវង់វៃត្រូវធ្វើសង្ឃឹម បតិក្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយ ចោទភិក្ខុឈ្មោះនេះដោយសីល-
វិបត្តិឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ ហើយមក
សូមសតិវិន័យនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវ
ឱ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ហើយ ។
នេះជាញត្តិ ។ បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ចោទភិក្ខុឈ្មោះនេះដោយសីលវិបត្តិឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមាន
សតិពេញបរិបូណ៌ ហើយមកសូមសតិវិន័យនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបានឱ្យឱ្យ
សតិវិន័យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ហើយ ។
ការឱ្យឱ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌
ហើយ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ គប្បី
ស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ
គប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដងផង ។ ថេ ។ ខ្ញុំប្រ-
កាសសេចក្តីនេះជាគំរប់បីដងផង ។ ថេ ។ សតិវិន័យសង្ឃបានឱ្យដល់
ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌ហើយ ការឱ្យសតិវិន័យ
នេះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក

វិនយបិដកេ បុណ្យវគ្គ

ធារយាមិតំ ។ ឥទំ វុទ្ធតំ ភិក្ខុវេ អធិការណំ វុបសន្និ ។
កេន វុបសន្និ ។ សម្មទាវនយេន ច សតវនយេន ច ។
កិញ្ច តត្ថ សម្មទាវនយស្មី ។ សង្ឃសម្មទតា ធម្ម-
សម្មទតា វនយសម្មទតា បុគ្គលសម្មទតា ។ មេ ។ កា
ច តត្ថ បុគ្គលសម្មទតា ។ យោ ច អនុវទតិ យញ្ច
អនុវទតិ ឧកោ សម្មទិក្ខតា ហោន្នំ អយំ តត្ថ បុគ្គល-
សម្មទតា ។ កិញ្ច តត្ថ សតវនយស្មី ។ យា សតវន-
យស្ស កម្មស្ស កិរិយា ការណំ ឧបកមនំ អន្លៀបកមនំ
អធិវាសនា អប្បដិក្ខោសនា ឥទំ តត្ថ សតវនយស្មី ។
ឃី វុបសន្និ ចេ ភិក្ខុវេ អធិការណំ ការកោ ឧក្កោដេតិ
ឧក្កោដនកំ ចាចិត្តយំ ។ ធន្តនាយកោ ជ័យតិ ជ័យ-
នកំ ចាចិត្តយំ ។

(១០០) សិយា អនុវទានាធិការណំ ទ្វេ សមថេ
អនាគម្ម សតវនយញ្ច តស្សចាបិយសិកញ្ច ទ្វិហិ
សមថេហិ សម្មយ្យ សម្មទាវនយេន ច អម្ពន្យវនយេន
ចាតិ ។ សិយាតស្ស វចនីយំ ។ យថា កេនំ វិយ ។

វិសេសបិដក បុណ្យវគ្គ

នូវសេចក្តីនេះដោយ អាសារស្ម័គ្រយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
គឺជាគតិកៅ ជាអធិការណ៍ រម្ងាប់ហើយ ។ អធិការណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។
រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យ នឹងសតិវិន័យ ។ ចុះក្នុងសម្មាវិន័យនោះមាន
អង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខ
វិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអធិក្នុងសម្មាវិន័យនេះ) ។ បេ ។ ចុះការ
ចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសម្មាវិន័យនោះតើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណា ហេតុ
ទៅវិញទៅមក បុគ្គលទាំងពីរនាក់នោះក៏មាននៅក្នុងចំពោះមុខ នេះហៅ
ថា ការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។ ចុះក្នុងសតិវិន័យនោះមាន
កិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅឯបន្តិច ការ
ទទួលនឹងកិរិយាមិនយាត់ហាមនូវសតិវិន័យកម្មណា នេះជាកិច្ចក្នុងសតិ
វិន័យនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិការណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ
ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរឡើងវិញ ត្រូវខ្ពោចនកបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអ្នក
ឱ្យឆន្ទៈហើយត្រឡប់តិរចៀល ត្រូវខ្ពោចនកបាចិត្តិយៈ ។

(១០១) អនុវត្តាធិការណ៍ មិនបាច់សម្រេចសម្រេចសម្រេច ពីរយ៉ាង គឺ
សតិវិន័យ ១ ឥស្សបាចិយសិកា ១ គ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសម្រេចពីរយ៉ាង
គឺសម្មាវិន័យ ១ អម្ពុឡវិន័យ ១ ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បី
ពោលថា ក៏មាន ដូច្នោះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់បទណា ។

សមចិត្តត្ថកោ ឧប្បត្តកោ ចិត្តវិបរិយាសកកោ

ន ធម្ម បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បត្តកោ ហោតិ ចិត្តវិបរិយាស ក-
កោ តេន ឧប្បត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហំ អស្សា-
មណកំ អជ្ឈាចិណ្ឌំ ហោតិ ភាសិតបរិក្កន្ធិ ។ តំ ភិក្ខុ
ឧប្បត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈាចិណ្ឌេន អាបត្តិ-
យា ចោទេន្តិ សវតាយស្មា ឯវុប្បិ អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។
សោ ឯវុវទេតិ អហំ ខោ អាវុសោ ឧប្បត្តកោ អហោសិ
ចិត្តវិបរិយាសកកោ តេន មេ ឧប្បត្តកេន ចិត្តវិបរិយា-
សកតេន ពហំ អស្សាមណកំ អជ្ឈាចិណ្ឌំ ភាសិតប-
រិក្កន្ធិ ធាពន្ធិ សវមិ មុឡេនមេ ឯតំ កតន្តិ ។ ឯវុប្បិ ធិ
វុធមាណ ចោទេន្តិ សវតាយស្មា ឯវុប្បិ អាបត្តិ អាបជ្ជិ-
តាតិ ។ តស្ស ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អមុឡស្ស អមុ-
ឡវិទយោ ធាតពោ ។ ឯវុប្បិ បទ ភិក្ខុវេ ធាតពោ ។
តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកិសំ
ទុត្តរាសង្ឃំ ករិត្តា ។ មេ ។ ឯវុប្បិ វិចទិយោ អហំ
កន្តេ ឧប្បត្តកោ អហោសិ ចិត្តវិបរិយាសកកោ

សមចំពោះ ភិក្ខុធុតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ ជាមនុស្សធុត មានចិត្តវិបល្លាស
ប្រែប្រួល ភិក្ខុធុតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយ នោះក៏បានប្រព្រឹត្តអ-
នាថា បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើឈ្នើសនូវកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់សម-
ណៈជាច្រើន ។ ព្រោះហេតុតែភិក្ខុធុត មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយ
បានប្រព្រឹត្តអនាថា ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាចោទភិក្ខុនោះដោយកាចត្តិថា
លោកមានអាយុត្រូវកាចត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។
ភិក្ខុធុតនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំឯង
ជាមនុស្សធុតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ខ្ញុំធុតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល
ហើយនោះក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើឈ្នើសនូវកិច្ច
ដែលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំនឹកអំពីនោះមិនឃើញទេ អំពី
នេះខ្ញុំបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីរំលង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នៅតែពោល
ចោទភិក្ខុធុតនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុត្រូវកាចត្តិមានស-
ភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុធុត
នោះបាត់រំលងហើយ សង្ឃគប្បីឱ្យអម្បាលរំលងចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សង្ឃគប្បីឱ្យអម្បាលរំលងយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បី
ចូលទៅកេសង្ឃ ធ្វើឧត្តកសង្ឃរៀនសូត្រ ម្ចាស់ ។ បេ ។ ហើយពោលនឹងសង្ឃ
យ៉ាងនេះថា បតីត្រូវសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាមនុស្សធុតមានចិត្តវិបល្លាស

វិទយបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហំ អស្សាម-
ណកំ អជ្ឈា ចិណ្ឌំ កាសិភបិក្កនំ មំ ភិក្ខុ ឧម្មត្តកេន
ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈា ចិណ្ឌាន អាបត្តិយា ចោទេន្តំ
សរតាយស្មា ឯវុប្ចី អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ត្យាហំ ឯវំ
វទាមិ អហំ ចោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសិ ចិត្តវិបរិ-
យាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសក-
តេន ពហំ អស្សាមណកំ អជ្ឈា ចិណ្ឌំ កាសិភបិក្កនំ
នាហន្តំ សភមិ មុឡេន មេ ឯតំ កតន្តំ ។ ឯវិប
មំ វុត្តមាណា ចោទេន្តេវ សរតាយស្មា ឯវុប្ចី អាបត្តិ
អាបជ្ជិតាតិ ។ សោហំ កន្តេ អមុឡេន សង្ឃំ អមុ-
ឡេវិនេវំ យាទាមិភិ ។ ទុតិយម្បំ យាចិតតោ ។
តតិយម្បំ យាចិតតោ ។

[១០២] ត្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតោ
សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយិ ឥត្តនាមោ ភិក្ខុ ឧម្មត្ត-
កោ អហោសិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន ឧម្មត្តកេន

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

ប្រែប្រួល កាលខ្ញុំឆ្លងមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រ-
ត្រឹមត្រូវអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស ខ្ញុំក៏ច្នៃផលមិនមែនជា
របស់សមណៈជាច្រើន ព្រោះវិតខ្ញុំជាមនុស្សឆ្លុត មានចិត្តវិបល្លាសប្រែ
ប្រួល បានប្រត្រឹមត្រូវអនាថា ក៏កុំទាំងឡាយក៏នាំគ្នាចោទខ្ញុំដោយភាបត្តិថា
លោកមានអាយុត្រូវភាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ខ្ញុំក៏
បានឆ្លើយតបនឹងក៏កុំទាំងឡាយនោះវិញយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា ទាំង
ឡាយ ខ្ញុំជាមនុស្សឆ្លុតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលមែន ខ្ញុំឆ្លងមានចិត្តវិប-
ល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រត្រឹមត្រូវអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាម
ធ្វើល្មើស ខ្ញុំក៏ច្នៃផលមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំនឹកអំពីនោះ
មិនឃើញទេ អំពីនេះខ្ញុំបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីវង្វេង ។ ក៏កុំទាំងឡាយ
ក៏នៅតែពោលចោទខ្ញុំយ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុត្រូវភាបត្តិ មាន
សភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំបាត់
វង្វេងហើយ មកសូមអម្បឡវិន័យនឹងសង្ឃ ។ ក៏កុំនោះត្រូវសូមអម្បឡ-
វិន័យអស់វារៈពីរដងផង ។ ត្រូវសូមអម្បឡវិន័យអស់វារៈបីដងផង ។

[១០៤] ក៏កុំអ្នក ឈ្មោះសប្រតិពល ត្រូវផ្អៀងសង្ឃថា បតិគ្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ក៏កុំឈ្មោះនេះជាមនុស្សឆ្លុត ជាអ្នក
មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ក៏កុំឆ្លងមានចិត្តវិបល្លាស ប្រែប្រួលហើយនោះ

សមថេតុត្តកេ អម្ពឡស្ស អម្ពឡវិសយវាង

ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហំ អស្សាមណាភំ អជ្ឈា ចិណ្ឌិ
កាសិភបរិក្កន្តំ ។ តំ ភិក្ខុ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយា-
សកតេន អជ្ឈា ចិណ្ឌោន អាបត្តិយា ចោទេន្តិ សវតា-
យស្មា ឯវុប អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ ឯវំ វេទតិ
អហំ ខោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អហោសី ចិត្តវិបរិយាស-
កតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន ពហំ
អស្សាមណាភំ អជ្ឈា ចិណ្ឌិ កាសិភបរិក្កន្តំ ជាហន្តំ ស-
ភមិ ម្ពឡេន មេ ឯតំ កតត្តំ ។ ឯវិច ឯវុច្ចមាណា ចោ-
ទេន្តេវ សវតាយស្មា ឯវុបី អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។ សោ
អម្ពឡេន សង្ឃំ អម្ពឡវិទយំ យា ចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តនាមស្ស ភិក្ខុនោ អម្ពឡស្ស
អម្ពឡវិទយំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តំ ។ សុណានុ មេ
កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តនាមោ ភិក្ខុ ឧម្មត្តកោ អហោសី
ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសក-
តេន ពហំ អស្សាមណាភំ អជ្ឈា ចិណ្ឌិ កាសិភបរិក្កន្តំ ។
តំ ភិក្ខុ ឧម្មត្តកេន ចិត្តវិបរិយាសកតេន អជ្ឈា ចិណ្ឌោន

សមចិត្តន្តរៈ ការឲ្យអម្ព្យវិន័យដល់ភិក្ខុបាត់ផ្សេងហើយ

ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស ឲ្យកិច្ចដែលមិនមែន
ជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ព្រោះតែភិក្ខុឆ្កានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល
ប្រព្រឹត្តអនាថារ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិថា លោក
មានអាយុត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ ភិក្ខុនោះ
ក៏ឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំជាមនុស្សឆ្កាន
មានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលមែន ខ្ញុំឆ្កានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយ
នោះក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស ឲ្យកិច្ចដែល
មិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំនឹករកអំពើនោះមិនឃើញទេ អំពើនេះ
ខ្ញុំបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីវង្វេង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នៅតែចោទភិក្ខុនោះ
យ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុត្រូវអាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ
ចូរនឹកមើល ។ ភិក្ខុនោះបាត់វង្វេងហើយ មកសូមអម្ព្យវិន័យនឹងសង្ឃ ។
បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យឲ្យអម្ព្យវិន័យដល់
ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាអ្នកបាត់វង្វេង ។ នេះជាញត្តិ ។ ចព្រិត្រព្រះសង្ឃដ៏
ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះជាមនុស្សឆ្កានមានចិត្តវិបល្លាស
ប្រែប្រួល ភិក្ខុឆ្កានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្ត
អនាថារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស ឲ្យកិច្ចដែលមិនមែនជារបស់
សមណៈជាច្រើន ។ ព្រោះតែភិក្ខុឆ្កានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ប្រព្រឹត្ត

វិទយបំណិព ពុល្លវត្តោ

អាបត្តិយា ចោទេន្តំ សរតាយស្នា ឯវុប្បំ អាបត្តិ អាបដ្ឋិ-
តាតំ ។ សោ ឯវុប្បំ វិទេតំ អហំ ទោ អវុសោ ឧម្មត្តកោ
អហោសី ចិត្តវិចារិយាសកតោ តេន មេ ឧម្មត្តកេន
ចិត្តវិចារិយាសកតេន ពហំ អស្សាមណាភំ អជ្ឈាចិល្លំ
កាសិតបិក្កន្តំ ធាហន្តំ សរាមិ ម្បឡេន មេ ឯតំ ក
តន្តំ ។ ឯវុប្បំ ចំ វុប្បមាណា ចោទេន្តំ សរតាយស្នា ឯវុប្បំ
អាបត្តិ អាបដ្ឋិតាតំ ។ សោ អម្បឡេន សឡំ អម្បឡេនយំ
យាចតំ ។ សឡេន ឥត្តន្តាមស្ស កិក្កុលោ អម្បឡេនស្ស
អម្បឡេនយំ ទេតំ ។ យស្សាយស្នតោ ខមតំ ឥត្តន្តា-
មស្ស កិក្កុលោ អម្បឡេនស្ស អម្បឡេនយស្ស ធានំ សោ
តុណ្ណាស្សយស្ស ធម្មមតំ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិ-
យម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ មេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ
។ មេ ។ ទិណ្ណោ សឡេន ឥត្តន្តាមស្ស កិក្កុលោ អម្បឡេនស្ស
អម្បឡេនយោ ខមតំ សឡេនស្ស តស្ស តុណ្ណំ ។ ឯវុប្បេតំ

វិទយបិណ បុណ្ណវគ្គ

អនាថា ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាចោទភិក្ខុនោះ ដោយអាចត្តិថា លោកមាន
អាយុត្រូវអាចត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ ភិក្ខុនោះ ក៏
ឆ្លើយតបយ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុទាំងឡាយ ខ្ញុំជាមនុស្ស
ត្រួតមានចិត្តរិបល្អសប្រែប្រួលមែន កាលខ្ញុំឆ្លងមានចិត្តរិបល្អសប្រែប្រួល
ហើយនោះក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស ខ្ញុំក៏ចូរ
ដែលមិនមែនជាមេសសមណៈជាច្រើន ខ្ញុំនឹករកអំពីនោះមិនឃើញទេ អំ-
ពីខ្ញុំបានធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីរំឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នៅតែពោល
ចោទភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុត្រូវអាចត្តិ មានសភាព
យ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ ភិក្ខុនោះបាត់វារឡើងហើយ មកសូមអម្បឡ-
វិន័យនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃក៏ឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះដែលបាត់វារឡើង
ហើយ ។ ការឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាអ្នកបាត់វារឡើងហើយ
សមគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម
មិនសមគួរ ដល់លោកមានអាយុអង្គណាទេ លោកមានអាយុអង្គនោះ
គប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈពីដេងផង ។ បេ ។
ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈពីដេងផង ។ បេ ។ អម្បឡវិន័យសង្ឃបានឲ្យ
ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលបាត់វារឡើងហើយ ការឲ្យអម្បឡវិន័យនេះគួរ ដល់
សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្ញុំវារសេចក្តីនេះ

១០៧

សមិច្ឆន្តារា សិយា អនុវាណាជិករណំ ទ្វេ សមថេ អនាគម្ម

នារយាម័តិ ។ ឥទ្ធិ វុត្តតំ កិក្ខុវេ អជិករណំ វុបសន្តំ ។
កេន វុបសន្តំ ។ សម្មាវិនយេន ច អម្ពធិវិនយេន
ច ។ កិក្ខុ តត្ថ សម្មាវិនយស្មី ។ សង្ឃសម្មទតា
ធម្មសម្មទតា វិនយសម្មទតា បុគ្គលសម្មទតា ។ បេ ។
កិក្ខុ តត្ថ អម្ពធិវិនយស្មី ។ យា អម្ពធិវិនយស្ម
កម្មស្ម កិរិយា ករណំ ឧបកម្មំ អដ្ឋបកម្មំ អជិ-
វាសនា អប្បដិក្ខោសនា ឥទ្ធិ តត្ថ អម្ពធិវិនយស្មី ។
ឯវុបសន្តំ ច កិក្ខុវេ អជិករណំ ការកោ ឧក្កោដតិ
ឧក្កោដនកំ ចាចិត្តយំ ។ ធន្ធាយកោ ទ័យតិ
ទ័យនកំ ចាចិត្តយំ ។

(១០៧) សិយា អនុវាណាជិករណំ ទ្វេ សមថេ អ-
នាគម្ម សត្តវិនយេត្ត អម្ពធិវិនយេត្ត ធ្មីហំ សមថេហំ
សម្មេយ្យ សម្មាវិនយេន ច តស្សចាចិយសិកាយ
ចាតិ ។ សិយាតស្ស វេននិយំ ។ យថា កម្មំ វិយ ។
ឥន បន កិក្ខុវេ កិក្ខុ កិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ កុរុតាយ
អាបត្តិយា ពោធិតិ សវតាយស្មា ឯវុបី កុរុតិ អាបត្តិ

សមធិត្តន្តរៈ អនុវាទិករណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមថៈពីរយ៉ាង

ដោយអាការស្យមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគឺជាគតហៅ
ថាអធិករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយ
សមធាវិន័យនឹងអម្មឡវិន័យ ។ ចុះក្នុងសមធាវិន័យនោះមានអង្គដូចម្តេច ។
ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះ
មុខបគល (ជាអង្គក្នុងសមធាវិន័យនោះ) ។ បេ ។ ក្នុងអម្មឡវិន័យនោះ
មានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅកែបនៃប
ការទទួល និងការមិនហាមឃាត់នូវអម្មឡវិន័យកម្ពុណា នេះជាកិច្ចក្នុង
អម្មឡវិន័យនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះ
ហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើរើឡើងវិញ ត្រូវទុក្ខាជនកបាចិត្តិយៈ ភិក្ខុ
អ្នកឲ្យធនៈត្រឡប់តិរវៀល ត្រូវខ័យនកបាចិត្តិយៈ ។

[១០៣] អនុវាទិករណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមថៈពីរយ៉ាង គឺសតិ-
វិន័យ ១ អម្មឡវិន័យ ១ គ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាង គឺ សមធា-
វិន័យ ១ តស្សប្រាថយសិកា ១ ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា
ក៏មាន ដូច្នោះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងត្រង់បណ្តា ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ហោងភិក្ខុផងគ្មានដោយគុកាបត្តិ ក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃថា លោកមានកាយត្រូវគុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ

១០៨

វិធីយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អាបជ្ជិតា ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។ សោ
ឃីវ វេទេតិ ន ខោ អហំ អាវុសោ សវាមិ ឃីវុប្ចី កុកំ
អាបត្តិ អាបជ្ជិតា ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។
តមេនំ សោ ធិវេបេន្តំ អតិវេបេតិ ឥឡាយស្ស ភាគុក-
មេវជាបាហិ យទិ សវសិ ឃីវុប្ចី កុកំ អាបត្តិ អាបជ្ជិតា
ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។ សោ ឃីវ វេទេតិ ន
ខោ អហំ អាវុសោ សវាមិ ឃីវុប្ចី កុកំ អាបត្តិ អាបជ្ជិតា
ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វា សវាមិ ច ខោ អហំ
អាវុសោ ឃីវុប្ចី អប្បមត្តកំចិ អាបត្តិ អាបជ្ជិតាតិ ។
តមេនំ សោ ធិវេបេន្តំ អតិវេបេតិ ឥឡាយស្ស ភាគុកមេវ
ជាបាហិ យទិ សវសិ ឃីវុប្ចី កុកំ អាបត្តិ អាបជ្ជិតា
ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។ សោ ឃីវ វេទេតិ
ឥមំ ហិ បាមាហំ អាវុសោ អប្បមត្តកំចិ^(១) អាបត្តិ
អាបជ្ជិតា^(២) អកុដ្ឋោ បដិជាធិស្សាមិ កី បបាហំ

១ ឧ. ម. បិសទោ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អាបជ្ជិតា ។

វាយបំផ្លាញ បុណ្យវត្ត

គឺ អាបត្តិបារាជិត ឬ អាបត្តិវេទបារាជិត^(១)ហើយ ចូរនឹកមើលទៅ ។ ភិក្ខុ
នោះក៏ឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ពាំងឡាយ ខ្ញុំនឹកមិន
ឃើញថា ខ្ញុំត្រូវតុកាបត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបារាជិត ឬ អាបត្តិ
វេទបារាជិតទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏នៅតែចោទប្រកាន់ភិក្ខុ ដែលប្រកែកនោះ
ដោយពាក្យថា លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូមជាសំភៀន លោកចូរជំនិះដោយ
ស្រួលបួលចុះ បើលោកមានអាយុត្រូវតុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ
គឺ អាបត្តិបារាជិត ឬ អាបត្តិវេទបារាជិតហើយ នឹករកឃើញ ។ ភិក្ខុនោះ
ក៏ឆ្លើយតបវិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ខ្ញុំនឹកមិនឃើញថា ខ្ញុំត្រូវតុកា-
បត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបារាជិត ឬ អាបត្តិវេទបារាជិតទេ ម្ចាស់
លោកមានអាយុ ខ្ញុំនឹកឃើញត្រឹមតែថា ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបន្តិចបន្តួច មាន
សភាពយ៉ាងនេះប៉ុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏នៅតែចោទប្រកាន់ភិក្ខុ ដែល
ប្រកែកនោះដោយពាក្យថា លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូមជាសំភៀន លោក
ចូរជំនិះដោយស្រួលបួលចុះ បើលោកមានអាយុត្រូវតុកាបត្តិ មានសភាព
យ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបារាជិត ឬ អាបត្តិវេទបារាជិតហើយ នឹករកឃើញ ។
ភិក្ខុនោះក៏ឆ្លើយតបយ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិ
ឈ្មោះនេះបន្តិចបន្តួច ទោះបីវេទស្ករសោះ ក៏គង់តែខ្ញុំប្រាប់ បំណងបើខ្ញុំ

១ អង្គិកថា ថា អាបត្តិទុក្ខដិ ឈ្មោះថា អាបត្តិវេទបារាជិត ក្នុងមេដឹមធម្មសិក្ខាបទ ។
អាបត្តិថ្កុល្យវិញ ឈ្មោះថា អាបត្តិវេទបារាជិត ក្នុងសិក្ខាបទទី៧ទៀតមានអទិដ្ឋានសិក្ខាបទជាដើម។

សមចិត្តក្រេ តស្សៈចារិយសិកាធម្មបាលំ

ឯវត្ថុបី កុក្កំ អាចត្តិ អាចជ្ជិតា ចារាជិកំ វា ចារាជិក-
សាមន្តំ វា មុត្តោ ន បដិជាជិស្សាមីតិ ។ សោ ឯវំ វេទតិ
សមី ហិ ធាម ត្វំ អាវុសោ អប្បមត្តកំបិ អាចត្តិ អាចជ្ជិតា
អមុត្តោ ន បដិជាជិស្សាសិ កី បន ត្វំ ឯវត្ថុបី កុក្កំ
អាចត្តិ អាចជ្ជិតា ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វា
អមុត្តោ បដិជាជិស្សាសិ វេទ្យាយស្មា សាទុកមេវ
ជាធាហិ យទិ សរសិ ឯវត្ថុបី កុក្កំ អាចត្តិ អាចជ្ជិតា
ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វាតិ ។ សោ ឯវំ វេទតិ
សរាមិ ទោ អហំ អាវុសោ ឯវត្ថុបី កុក្កំ អាចត្តិ
អាចជ្ជិតា ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ វា ទវា មេ
ឯវត្ថុ វត្ថុ វា មេ ឯវត្ថុ វត្ថុ ចាហន្តំ សរាមិ ឯវត្ថុបី
កុក្កំ អាចត្តិ អាចជ្ជិតា ចារាជិកំ វា ចារាជិកសាមន្តំ
វាតិ ។ តស្ស ទ្វេតិ^(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ តស្សចារិយ-
សិកាកុម្មំ កាតត្វំ ។

---

១ ទេវេយ្យោត្តកេ តស្ស ខេតិ វចនំ អាតតិ ។ មរក្ខោត្តកេ តស្ស ខោ តន្តិ
អាតតិ ។

សមថ្វន្ធជា: ការធ្វើតស៊ូបាយសំពាករ

ត្រូវតុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបារាជិក ឬ អាបត្តិវេន
បារាជិក គេសួរហើយ ខ្ញុំនឹងមិនប្តេជ្ញាដូចម្តេចបាន ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើយតប
វិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ លោកត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះ បន្តិចបន្តួច
ពោះបីឥតគេសួរសោះ ក៏គង់តែលោកមិនប្តេជ្ញា ចំណង់បើលោកត្រូវ
តុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបារាជិក ឬ អាបត្តិវេនបារាជិក
គេមិនសួរហើយ លោកនឹងប្តេជ្ញាដូចម្តេចបាន លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូម
ដាស់តឿន លោកចូរដឹងដោយស្រួលបួលចុះ បើលោកត្រូវតុកាបត្តិ មាន
សភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបារាជិក ឬ អាបត្តិវេនបារាជិកហើយ នឹករក
ឃើញ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើយតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ
ខ្ញុំនឹកឃើញត្រឹមតែថាខ្ញុំត្រូវតុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបារា-
ជិក ឬ អាបត្តិវេនបារាជិក ពាក្យនេះខ្ញុំនិយាយលេងទេ ពាក្យនេះខ្ញុំនិយាយ
ភ្នាក់ទេ ខ្ញុំនឹកមិនឃើញថាខ្ញុំត្រូវតុកាបត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិ
បារាជិក ឬ អាបត្តិវេនបារាជិកទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តស៊ូបាយ-
សំពាកម្តងនេះ សង្ឃត្រូវតែធ្វើដល់ភិក្ខុនោះកុំខានឡើយ ។

វិទ្យាបិដកេ បុណ្ណតោ

(១០៤) ឃីវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ កោតត្ថិ ។ ឡត្ថេន
ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តនាមោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ
កុកាយ អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមាណោ អវជានិត្តា
បដិជានាតិ បដិជានិត្តា អវជានាតិ អញ្ញោ អញ្ញ
បដិចរតិ សម្មជាទម្មសា កាសតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តនាមស្ស ភិក្ខុនោ តស្សទាបិ-
យសីកាកម្មំ ករេយ្យ ។ ឃីវត្ថុ ។ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តនាមោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ
កុកាយ អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមាណោ អវជានិត្តា
បដិជានាតិ បដិជានិត្តា អវជានាតិ អញ្ញោ អញ្ញ
បដិចរតិ សម្មជាទម្មសា កាសតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តនា-
មស្ស ភិក្ខុនោ តស្សទាបិយសីកាកម្មំ ករេតិ ។
យស្សយស្សតោ មតិ ឥត្តនាមស្ស ភិក្ខុនោ តស្សទា-
បិយសីកាកម្មស្ស ករណំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ
។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ បេ ។ កតំ សង្ឃេន

វិញ្ញាណប្បដិសន្ធិ

[១០៤] ឬ បក្ខិកុំខឹង ឬ យ តស្សប្រាថយសិកាកម្ម សង្ឃត្រូវ ធ្វើយ៉ាងនេះ ។ កិកុអ្នកឈ្នាសប្រតិបត្តិសង្ឃត្រូវធ្វើសង្ឃថា បតិគ្រព្រះសង្ឃ ដ៏ចំរើន សមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិកុឈ្នោះនេះ កាលសង្ឃសាកសួរដោយ គុកាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ គេចកែសំដីហើយថែវជាប្តេជ្ញា ប្តេជ្ញា ហើយថែវជាគេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោល សម្បជានមុសាវាទ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើ តស្សប្រាថយសិកាកម្មដល់កិកុឈ្នោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បតិគ្រព្រះ សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិកុឈ្នោះនេះ កាលសង្ឃសាកសួរដោយ គុកាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដីហើយថែវជាប្តេជ្ញា ប្តេជ្ញា ហើយថែវជាគេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោល សម្បជានមុសាវាទ ។ សង្ឃធ្វើតស្សប្រាថយសិកាកម្ម ដល់កិកុឈ្នោះនេះ ។ ការធ្វើតស្សប្រាថយសិកាកម្ម ដល់កិកុឈ្នោះនេះ សមគួរដល់លោកមាន អាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់ លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ គប្បីពោលឡើង ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផង ។ បេ ។ តស្សប្រាថយសិកាកម្ម សង្ឃបានធ្វើហើយ

សមបញ្ចក្ខណេ អាបត្តាធិករណំ ធីហិ សមថេហិ ស្សុតិ

ឥត្តន្ទាមស្សុ ភិក្ខុទោ តស្ស្សទាមិយសិកាយ កម្មំ ខ មតិ
សង្ឃស្សុ តស្មា តុល្លា ។ ឃរមេតំ ជារយាមិតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ
ភិក្ខុវេ អធិករណំ វុបសន្តំ ។ កេន វុបសន្តំ ។ សម្មទា
វិនយេន ច តស្ស្សទាមិយសិកាយ ច ។ តិញ្ច តត្ត
សម្មទាវិនយស្មី ។ សង្ឃសម្មទតា ធម្មសម្មទតា វិន-
យសម្មទតា បុគ្គលសម្មទតា ។ បេ ។ កា ច តត្ត តស្ស្ស
ទាមិយសិកាយ ។ យា តស្ស្សទាមិយសិកាយ កម្មស្សុ
ករិយា ករណំ ឧបកម្មំ អដ្ឋបមក្ខំ អធិវាសនា
អប្បដិក្ខោសនា អយំ តត្ត តស្ស្សទាមិយសិកាយ ។
ឃរំ វុបសន្តំ ថេ ភិក្ខុវេ អធិករណំ ការកោ ឧក្កោ-
ជេតិ ឧក្កោជនកំ ទាចត្តិយំ ។ ចន្ទនាយកោ ទ័យ-
តិ ទ័យនកំ ទាចត្តិយំ ។

(១០៥) អាបត្តាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ

សម្មតិ ។ អាបត្តាធិករណំ តិហិ សមថេហិ សម្មតិ
សម្មទាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្តា-
រកេន ច ។

សមថិច្ចន្តកៈ អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈបីយ៉ាង

ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ការធ្វើខ្ញុំវតស្សប្រាថយសិកាកម្មនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយ ភក្តីស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតហៅថា អធិ- ករណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយ សម្ភារវិន័យ នឹងតស្សប្រាថយសិកា ។ ចុះក្នុងសម្ភារវិន័យនោះមានអង្គ ដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្ភារវិន័យនោះ) ។ បេ ។ ក្នុងតស្សប្រាថ- យសិកាកម្មនោះមានកិរិយាធ្វើដូចម្តេច ។ ការធ្វើកិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅអែបទែប ការទទួល នឹងការមិនយាត់ហាមនូវតស្សប្រាថយ- សិកាកម្មណា នេះជាកិរិយាធ្វើក្នុងតស្សប្រាថយសិកាកម្មនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រឡប់សើវី ឡើងវិញ ត្រូវទេក្តាជនកប្រាថិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអ្នកឱ្យធន្នៈហើយត្រឡប់តិះ ជៀលវិញ ត្រូវទីយនកប្រាថិត្តិយៈ ។

(១០៥) អាបត្តាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈបីនានាយ៉ាង ។ អាបត្តា- ធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈបីយ៉ាងគឺ សម្ភារវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្តារកៈ ១ ។

វិសយបិដកេ ពុល្លវិញ្ញា

[១០៦] សិយា អាបត្តាធិករណំ ឯតំ សមថំ

អនាគម្ម តណាវត្តារតំ ធ្វីហំ សមថេហំ សម្មេយ្យ
សម្មទាវិនយេន ច បដំណាតករណេន ចាតិ ។ សិយា-
តិស្ស វេនធីយំ ។ យេថា កតំ វិយ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ លហុតំ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនា ឯតំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្តា ឯតំសំ ឧត្តរសង្កិ
កាវិត្តា ឧត្តរិកំ ឯសិទិត្តា អញ្ញលំ បក្កហេត្តា ឯវេស្ស
វេនធីយេន អហំ អាវុសោ ឥត្តន្ទាមំ អាបត្តិ អាបន្នោ តំ
បដិទេសេមិតិ ។ តេន វត្តព្វោ បស្សសីតិ ។ អាម
បស្សាមិតិ ។ អាយតិ សិវេយ្យាសីតិ ។ ឥទំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
អធិករណំ វុបសង្កិ ។ តេន វុបសង្កិ ។ សម្មទាវិន-
យេន ច បដំណាតករណេន ច ។ តិញ្ច តត្ថ សម្មទាវិ-
នយស្មី ។ ធម្មសម្មុទតា វិនយសម្មុទតា បក្កលសម្មុ-
ទតា ។ វេ ។ កា ច តត្ថ បក្កលសម្មុទតា ។ យោ ច
ទេសេតិ យស្ស ច ទេសេតិ ឧកោ សម្មុទិត្តា ហោន្តិ

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

(១០៦) អាបត្តាធិការណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសម្រេចៈ ១ គឺ ភិណ្ឌវត្តារកៈ
គ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសម្រេចៈព័យោង គឺ សម្មាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១
ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតគប្បីពោលថា ក៏មាន ដូច្នោះ ។ ពាក្យនោះតើ
ដូចសំដែងត្រង់បណ្តា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវ
លហុភាបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីប្តូរទៅរកភិក្ខុ ១ រូប
ហើយធ្វើចិវ្រៀងស្នាម្នាង អង្គុយច្រហោងផ្នងអញ្ចល់ឡើងហើយពោល
យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលលោកមានអាយុ ខ្ញុំត្រូវភាបត្តិឈ្នោះនេះ
ហើយ សូមសំដែងភាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលភាបត្តិនោះត្រូវពោល
ថា លោកឃើញឬទេ ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែងឆ្លើយថា ករុណា ខ្ញុំឃើញហើយ ។
ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រូវប្រាប់ថា លោកត្រូវសង្រួមតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះគឺជាគតហៅថាអធិការណ៍រម្ងាប់ហើយ ។ អធិការណ៍នោះ
រម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយសម្មាវិន័យ នឹងបដិញ្ញាតករណៈ ។
ចុះក្នុងសម្មាវិន័យនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះ
មុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្មាវិន័យនោះ) ។ បេ ។
ឯការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសម្មាវិន័យនោះតើដូចម្តេច ។ បុគ្គលទាំងពីររូប
ដែលសំដែងភាបត្តិដល់គ្នានឹងគ្នាក៏មាននៅក្នុងចំពោះមុខ នេះហៅថា

១១៧

សមថ្កុន្តកេ បដិញ្ញាតករណស្ស កម្មស្ស កិច្ចំ

អយំ តត្ថ បុគ្គលសម្មុទតា ។ កិញ្ច តត្ថ បដិញ្ញាត-
ករណស្សី ។ យា បដិញ្ញាតករណស្ស កម្មស្ស កិរិ-
យា ករណំ ឧបកមនំ អដ្ឋបកមនំ អនិវាសនា អប្ប-
ដិញ្ញាសនា ឥនំ តត្ថ បដិញ្ញាតករណស្សី ។ ឃី វុបសនំ
ចេ កិក្ខុវេ អនិករណំ បដិក្ខុហតោ ឧញ្ញោដេតិ ឧញ្ញោ-
ជនកំ ចាចិត្តយំ ។ ឃីវោ តំ លកេថ ឥច្ឆតិ ក្យសលំ
នោ ចេ លកេថ តេន កិក្ខុវេ កិក្ខុនា សម្ពហុលេ
កិក្ខុ ឧបសង្កមិត្តា ឃីកំសំ ឧត្តរាសន្តិ កិក្ខុវេ វុឡនំ
កិក្ខុនំ ចាទេ វុឡនា ឧត្តដកំ ជិសិទិត្តា អញ្ញលី
បក្ខហត្តា ឃីមស្ស វចនីយា អហំ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ អា-
បត្តិ អាបន្ទោ តំ បដិទេសេមិតំ ។ ត្យត្តេន កិក្ខុនា
បដិពលេន តេ កិក្ខុ ញាបេតញា សុណានុ មេ អាយ-
ស្មនា អយំ ឥត្តន្ទាមោ កិក្ខុ អាបត្តិ សរតិ វិវរតិ ឧត្តា-
និករោតិ ទេសេតិ ។ យនាយស្មន្ទានំ បត្តកល្យំ អហំ
ឥត្តន្ទាមស្ស កិក្ខុនោ អាបត្តិ បដិក្ខុឃ្លោយ្យនំ ។ តេន

សមថិត្តនូវៈ កិច្ចខែបដិញ្ញាតករណកម្ម

ការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសមុទ្រនៃយន្តៈ ។ ចុះក្នុងបដិញ្ញាតករណៈនោះ
មានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅអែបទែប
ការទទួលនឹងការមិនយាត់ហាមនូវបដិញ្ញាតករណកម្មណា នេះជាកិច្ចក្នុង
បដិញ្ញាតករណកម្មនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍រម្ងាប់យ៉ាងនេះ
ហើយ ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រឡប់សើរឡើងវិញ ត្រូវក្តៅក្តៅដកបាចិត្តិយៈ ។
បើភិក្ខុនោះបានភិក្ខុអ្នកទទួលយ៉ាងនេះហើយ ការបាទយ៉ាងនេះ នេះជា
ការស្រួល បើមិនបាទទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះត្រូវចូលទៅ
រកភិក្ខុច្រើនប្រហើយធ្វើឧត្តរសន្តិៈរៀនសូត្រម្នាងគ្រាបសំពះបាទភិក្ខុចាស់
ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងកញ្ចប់តប្បិពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុ
ទាំងនោះថា បតិគ្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះគុណត្រូវអាចត្តិ
ឈ្មោះនេះហើយ សូមសំដែងអាចត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកឈ្លាសប្រតិពល
ត្រូវផ្តៀងភិក្ខុទាំងនោះថា លោកមានអាយុទាំងឡាយចូរស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះ នេះនឹកឃើញអាចត្តិ ចង្រើចអាចត្តិ ធ្វើអាចត្តិឱ្យងាយ សំដែង
អាចត្តិ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរ ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយ
ហើយ ខ្ញុំតប្បិទទួលអាចត្តិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលនោះ

វិទយបិដកេ បុល្លវព្ពោ

វត្តព្ពោ បស្សសីតិ ។ អាម បស្សមីតិ ។ អាមេតិ សំ-
វាយ្យសីតិ ។ ឥទំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អធិការណំ វ្រុបសន្តិ ។
កេន វ្រុបសន្តិ ។ សម្ពទាវនយេន ច បដិណាតករណេន
ច ។ កិញ្ច តត្ថ សម្ពទាវនយេស្មី ។ ធម្មសម្ពទតា
វិនយេសម្ពទតា បុគ្គលសម្ពទតា ។ បេ ។ កា ច តត្ថ
បុគ្គលសម្ពទតា ។ យោ ច ទេសេតិយស្ស ច ទេសេតិ
ឧកោ សម្ពទ្ធកតា ហោន្តិ អយេ តត្ថ បុគ្គលសម្ពទតា ។
កិញ្ច តត្ថ បដិណាតករណស្មី ។ យា បដិណាតករ-
ណស្ស កម្មស្ស កិរិយា ករណំ ឧបកមំ អដ្ឋបក-
មំ អធិវាសនា អប្បដិក្កោសនា ឥទំ តត្ថ បដិណា-
តករណស្មី ។ ឯវំ វ្រុបសន្តិ ច ភិក្ខុវេ អធិការណំ
បដិក្កាហាកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ ចាចិត្តយំ ។
ឯវព្ពោ តំ លកេថ ឥច្ឆេតិ កុសលំ ចោ ច លកេថ
តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ
ឧត្តវាសន្តំ កិញ្ច វុច្ឆនំ ភិក្ខុនំ ចាទេ វុច្ឆិត្តា ឧក្ក-
ដិកំ ធីសីទិត្តា អញ្ចាលី បុគ្គហិត្តា ឯវមស្ស វចនំយោ

វិធីបដិញ្ញាត ចូលវត្ត

ត្រូវពោលថា លោកយើងឮប្តូរទេ ។ ភិក្ខុនោះពោលថា ករុណា ខ្ញុំយើងឮ ហើយ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រូវប្រាប់ថា លោកត្រូវសម្របសម្រួលទៅទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគឺជាគតហៅថាអធិការណ៍ម្ខាស់ហើយ ។ អធិ- ការណ៍នោះម្ខាស់ដោយធម៌អ្វី ។ ម្ខាស់ដោយសម្ភារវិន័យ និងបដិញ្ញាតក- រណៈ ។ ក្នុងសម្ភារវិន័យនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្ភារវិន័យនោះ) ។ រេ ។ ចុះការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសម្ភារវិន័យនោះតើដូចម្តេច ។ បុគ្គល ទាំងពីររូបដែលសំដែងអាបត្តិដល់គ្នាមិនគ្នា ក៏មានទៅក្នុងចំពោះមុខ នេះ ហៅថាការចំពោះមុខបុគ្គលក្នុងសម្ភារវិន័យនោះ ។ ក្នុងបដិញ្ញាតករណៈ មានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅអែបទែប ការទទួលនឹងការមិនហាមឃាត់នូវបដិញ្ញាតករណ៍ កម្មណា នេះជាកិច្ច ក្នុងបដិញ្ញាតករណ៍កម្មនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិការណ៍ម្ខាស់ យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រូវឡប់សើរឡើងវិញ ត្រូវទុក្ខដទៃក- បាចិត្តិយៈ ។ បើភិក្ខុបានភិក្ខុអ្នកទទួលនេះយ៉ាងនេះហើយ ការបាទយ៉ាង នេះជាការស្រួល បើមិនបាទទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះត្រូវចូល ទៅកសន្សំហើយធ្វើទុក្ខវាសន្តៈទៀងស្មាម្ខាង ហើយក្រាបសំពះបាទភិក្ខុ ចាស់ទាំងឡាយ អង្គុយច្រហោងផងអញ្ជាល់ពោលនឹងសន្សំយ៉ាងនេះថា

១១៨

សមចិត្តនុកោ អាបត្តិទេសនា

អហំ កន្តេ ឥត្តញ្ញមិ អាបត្តិ អាបន្តោ តិ បដិទេសេមីតិ ។
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពាលេន សង្ឃោ ញាបេនពោ
សុណាតុមេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តញ្ញោ ភិក្ខុ អាបត្តិ
សារតិ វិវត្តំ ឧត្តានិករោតិ ទេសេតិ ។ យទំ សង្ឃស្ស
បត្តកលំ អហំ ឥត្តញ្ញមស្ស ភិក្ខុនោ អាបត្តិ បដិក្ក-
ណ្ណាយ្យន្តិ ។ តេន វត្តពោ បស្សបិតិ ។ អាម បស្សា-
មីតិ ។ អាយតិ សំវេយ្យាសីតិ ។ ឥទំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
អធិការណំ វុបសន្តិ ។ តេន វុបសន្តិ ។ សម្មទាវិ-
នយេន ច បដិញាតករណេន ច ។ កិញ្ច តត្ថសម្ម-
ទាវិនយេស្មី ។ សង្ឃសម្មទតា ធម្មសម្មទតា វិនយ-
សម្មទតា បុគ្គលសម្មទតា ។ បេ ។ ឃី វុបសន្តិ ច
ភិក្ខុវេ អធិការណំ បដិក្កាហកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដ-
នកំ មាចិត្តយំ ។ ធន្ធាយកោ ធិយតិ ធិយនកំ
មាចិត្តយំ ។

សមថព្វនូវ: ការសំដែងអាបត្តិ

ចត្តត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ សូមសំដែងនូវ
អាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកឈ្នួសប្រតិបាលត្រូវផ្ទៀងសង្ឃថា ចត្តត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនឹកឃើញនូវអាបត្តិ ចង្អើល
អាបត្តិ ធ្វើអាបត្តិឱ្យហើយ សំដែងអាបត្តិ ។ ពើកម្មមានកាលដ៏សមគួរ
ដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំត្រូវទទួលនូវអាបត្តិរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុអ្នក
ទទួលនោះត្រូវពោលថា លោកឃើញឬទេ ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែងធ្វើយថា
ករុណា ខ្ញុំឃើញហើយ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រូវប្រាប់ថា លោកត្រូវសង្រួម
តទៅទៀតចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគឺជាគតហៅថា អធិករណ៍
ម្យ៉ាងហើយ ។ អធិករណ៍ម្យ៉ាងដោយធម៌អ្វី ។ ម្យ៉ាងដោយសម្មាខារិន័យនឹង
ចដីញាតករណៈ ។ ក្នុងសម្មាខារិន័យនោះមានអង្គដប់បួន ។ ការចំពោះ
មុខសង្ឃការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជា
អង្គក្នុងសម្មាខារិន័យនោះ) ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិករណ៍ម្យ៉ាង
យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រូវឡប់សើរឡើងវិញ ត្រូវទុក្ខាជនកបាចិ-
ត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអ្នកឱ្យធនៈហើយត្រូវឡប់តិរវៀលវិញ ត្រូវខ័យនកបាចិត្តិយៈ។

និយមន័យ ព្រះវិញ្ញាណ

[១០៧] សិយា អាចត្តាទិកករណំ ឯតំ សមថិ អនា-
កម្ម បដិញ្ញាតករណំ ម្លីហិ សមថេហិ សម្មេយ្យ សម្ម-
ទាវិទយេន ច តិណាវត្តារកេន ចាតិ ។ សិយាតិស្ស
វចនំយំ ។ យថា កថំ វិយ ។ វេទ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិ
កណ្ណទជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបច្ចានំ វិហារតំ
តហំ អស្សាមណាតិ អដ្ឋាចិណ្ណំ ហោតិ ភាសិតបរិក្កនំ ។
តត្រ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិ ឯវំ ហោតិ អដ្ឋានំ ទោ កណ្ណទ-
ជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបច្ចានំ វិហារតំ តហំ
អស្សាមណាតិ អដ្ឋាចិណ្ណំ ភាសិតបរិក្កនំ ស ចេ មយំ
វេមាហិ អាចត្តិហិ អពាចតំ តារេស្សាម សិយាចិ តំ
អទិករណំ កត្តុឡតាយ វាឡតាយ គេនាយ សិវត្ត-
យ្យាតិ ។ អនុជាចាចិ ភិក្ខុវេ ឯវុចំ អទិករណំ តិណា-
វត្តារកេន វុបសថេតិ ។ ឯវត្ត បទ ភិក្ខុវេ វុបសថេតតិ ។
សព្វេហោវ ឯកជ្ឈំ សង្ខបតិកតិ សង្ខបតិកា ព្យត្តន
ភិក្ខុនា បដិពលេន សម្មោ ញាថេតព្រោ សុណានុ ថេ

វិទ្យាយោជិត ចូលវិញ

(១០៧) ភាសត្តានិករណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមថៈ ១ គឺបដិភាគក-
ណៈ គ្រាន់តែរម្ងាប់ដោយសមថ គឺយ៉ាងគឺ សមទារវនិយ ១ តំណវត្តាកេះ ១
ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតតប្បិញពោលថា ក៏មាន ដូច្នោះ ។ ពាក្យនោះ
ដូចសំដែងត្រង់បណ្តា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
បន្តិហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ហើយក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បុណ្យពោល
នឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
កាលបើយើងទាំងឡាយទាំងបន្តិហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ហើយក៏បាន
ប្រព្រឹត្តអនាថា បុណ្យពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់
សមណៈជាច្រើន បើយើងទាំងឡាយនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យធ្វើដោយភាគ
ទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះតប្បប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
រើរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក (សង្ស័យ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតដើម្បីឱ្យរម្ងាប់អធិការណ៍មានសភាពយ៉ាងនេះ ដោយតំណវត្តា-
កេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ស័យត្រូវរម្ងាប់អធិការណ៍យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយពល់គ្នាត្រូវប្រជុំក្នុងទីជាមួយគ្នា លុះប្រជុំគ្នាហើយ ភិក្ខុអ្នកឈ្លាស
ប្រតិពល ត្រូវផ្លៀងសង្ស័យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

១១៧

សមចិត្តុតោ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តារពោន អធិការណស្ស វ្យុបសមោ

កន្លែ សង្ឃេ អម្ពាតិ កណ្ណនជាតានិ កលហជាតានិ
វិវាទាបញ្ញានិ វិហារនំ ពហំ អស្សាមណាតំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ កា-
សិទ្ធបរិក្កន្តំ ។ សចេ មយំ ឥមាហំ អាបត្តិហំ អពាមពំ
កាវេស្សាម សំយាបំ តំ អធិការណំ កក្កុឡតាយ វាឡ-
តាយ កេនាយ សំវេត្តយ្យ ។ យទំ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ
សង្ឃេ ឥមំ អធិការណំ តិណវត្តារពោន វ្យុបសមេយ្យ
វេយេត្វា វុល្លវដ្ឋិ វេយេត្វា កិហិប្បដិសំយុត្តន្តំ ។ ឯកតោ
បត្តិកានិ កិក្ខុនិ ព្យត្តន កិក្ខុនា បដិពលេន សកោ
បក្ខោ ញាវេតតោ សុណន្ត មេ អាយស្មន្តានិ អម្ពាតិ
កណ្ណនជាតានិ កលហជាតានិ វិវាទាបញ្ញានិ វិហារនំ
ពហំ អស្សាមណាតំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ កាសិទ្ធបរិក្កន្តំ ។
សចេ មយំ ឥមាហំ អាបត្តិហំ អពាមពំ កាវេស្សាម
សំយាបំ តំ អធិការណំ កក្កុឡតាយ វាឡតាយ កេ-
នាយ សំវេត្តយ្យ ។ យទាយស្មន្តានិ បត្តកល្យំ អហំ
យា ចេវ អាយស្មន្តានិ អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ

សមធិដូន្តរៈ ការម្យ៉ាប់អធិករណ៍ដោយតិណវត្តាកេះកណ្តា លង្កិសង្ឃ

កាលយើងទាំងឡាយបន្តិហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ហើយក៏បានប្រព្រឹត្ត
អនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស ទូកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈ
ជាច្រើន ។ បើយើងទាំងឡាយនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យធ្វើដោយអាបត្តិទាំង
ឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស
ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក (សង្ស័យ) ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ស័យហើយ សង្ស័យគប្បីម្យ៉ាប់ម្យ៉ាងអធិករណ៍នេះ ដោយតិណវត្តាកេះរៀវលែង
តែអាបត្តិដែលមានទោសធំ រៀវលែងតែអាបត្តិដែលជាគិហិច្ឆរដ៏សំយុត្ត
ចេញ ។ ប៉ុណ្ណាក៏ទុកទាំងឡាយដែលជាបក្ខពួកជាមួយគ្នា ក៏កុអ្នកឈ្លាស
ប្រតិពលត្រូវធ្វើឱ្យពួករបស់ខ្លួនថា លោកមានអាយុទាំងឡាយចូរស្តាប់ខ្ញុំ
កាលយើងទាំងឡាយនាំគ្នាបន្តិហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ហើយបានប្រ-
ព្រឹត្តអនាចារ បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស ទូកិច្ចមិនមែនជារបស់
សមណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឱ្យធ្វើ
ដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក(សង្ស័យ) ។ បើកម្មមាន
កាលដ៏សមគួរដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំគប្បីសំដែងអា-
បត្តិរបស់លោកមានអាយុទាំងឡាយផង អាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ដោយ

១១៨

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យព្រៃ

អាយស្មន្តានព្យោវ អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃ-
មជ្ឈេ តិណ្ណាវត្តារកេន ទេសេយ្យំ វេបេត្វា ឥណ្ឌវដ្ឋិ
វេបេត្វា តិហិប្បដិសំយុត្តនិ ។

(១០៨) អថាបរេសំ ឯកតោបត្តិកានំ កិក្ខុនំ
ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិពលេន សកោ បត្តោ ញាបេតព្រោ
សុណានុមេ អាយស្មន្តា អម្ពាតំ កណ្ណានជាតានំ កល-
ហជាតានំ វិវាទាបន្នានំ វិហារតំ ពហំ អស្សមណាតំ
អជ្ឈា ចិណ្ណំ កាសិទបរិក្កនំ ។ សចេ មយំ ឥមាហិ
អាបត្តិហិ អពាមពំ កាវស្សម សិយាបំ តំ អចិកាវណិ
កក្ខុឡតាយ វាឡតាយ ភេទាយ សិវត្តេយ្យ ។ យទា-
យស្មន្តានំ បត្តកល្យំ អហំ យា ចេវ អាយស្មន្តានំ អាបត្តិ
យា ច អត្តនោ អាបត្តិ អាយស្មន្តានព្យោវ អត្តាយ
អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណ្ណាវត្តារកេន ទេ-
សេយ្យំ វេបេត្វា ឥណ្ឌវដ្ឋិ វេបេត្វា តិហិប្បដិសំយុត្តនិ ។

វិទ្យាបិដក ទុក្ខវិញ្ញាណ

តិណវត្ថុភក្កៈ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកមាន
អាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រៀនវិទ្យាតែ អាចត្តិ
ដែលមានគោសធំ រៀនវិទ្យាតែ អាចត្តិដែលជាគិហិច្ចរិសិយុត្តចេញ ។

[១០៨] បណ្តាភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលជាចក្ខុពួកជាមួយគ្នាម្នាក់ទៀត
ភិក្ខុកណ្តាលសម្រិតពាលត្រូវផ្ទៀងព្រូងរបស់ខ្លួនថា លោកមានអាយុទាំង
ឡាយចូរស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយើងទាំងឡាយនាំគ្នាបង្កើតហេតុឈ្នោះទៅ
វិនិច្ឆ័យ ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាចារទុក្ខពាលនឹងព្យាយាមធ្វើលើសខ្ញុំកិច្ច
មិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងញ៉ាំង
គ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើដោយអាចត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិករណ៍នោះ
គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីកិណាច ដើម្បីបិបេក(សង្ឃ) ។
បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំគប្បី
សំដែងអាចត្តិរបស់លោកមានអាយុទាំងឡាយផង អាចត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង
ដោយតិណវត្ថុភក្កៈ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក
មានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រៀនវិទ្យាតែ អាចត្តិ
ដែលមានគោសធំ រៀនវិទ្យាតែ អាចត្តិដែលជាគិហិច្ចរិសិយុត្តចេញ ។

១១៧

សមថក្ខន្ធកេ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តារ ៣៨ ទេសនា

(១០៧) ឯកតោ បត្តិកានំ ភិក្ខុនិ ព្យត្តន
ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតញោ សុណានុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ អម្ពាភិ កណ្ណានជាតានំ កលហជា
តានំ វិវាទាបញ្ញានំ វិហារនំ ពហំ អស្សាមណាភិ អជ្ឈា
ចិណ្ណំ កាសិកថវិក្កនំ ។ សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តិ
ហិ អពាមញំ កាវេស្សាម សំយាថិ នំ អនិករណំ
កក្កុឡតាយ វាឡតាយ ភេទាយ សំវត្តេយ្យ ។ យទិ
សង្ឃស្ស បត្តកលំ អហិ យា ចេវ ឥមេសិ អាយ
ស្មញ្ញានំ អាបត្តិ យា ច អត្តនោ អាបត្តិ ឥមេសញោ
អាយស្មញ្ញានំ អត្តាយ អត្តនោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ
តិណវត្តារកេន ទេសេយ្យំ វេបេត្តា ឥល្លវដ្ឋិ វេបេត្តា
តិហិប្បដិសំយត្តំ ។ ឯសា ញត្តំ ។ សុណានុ មេ
កន្តេ សង្ឃោ អម្ពាភិ កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ
វិវាទាបញ្ញានំ វិហារនំ ពហំ អស្សាមណាភិ អជ្ឈាចិណ្ណំ
កាសិកថវិក្កនំ ។ សចេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តិហិ

សមធិច្បាប់: ការសំដែងនិយមន័យនៃការកណ្តាលជំនុំសង្ឃ

[១០៧] បណ្តាភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាបក្ខពួកជាមួយគ្នា ភិក្ខុអ្នក ល្អាស ប្រតិពលត្រូវផ្ទៀងសង្ស័យ បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយើងទាំងឡាយនាំគ្នាបន្តិហេតុឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា ក៏បានប្រ- ព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់ស- មណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើងទាំងឡាយនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើដោយ អាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី រសេចក្តីរើស ដើម្បីដំណាច ដើម្បីបំបែក(សង្ឃ): បើកម្មមានកាលដ៏សម គួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសំដែងអាបត្តិរបស់លោកមានអាយុទាំងឡាយ នេះផង អាបត្តិរបស់ខ្ញុំផង ដោយនិណ្ឌវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រ- យោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រៀរលែងតែអាបត្តិដែលមានទោសធំ រៀរលែងតែ អាបត្តិដែលជាគិហិប្បដិស័យត្តចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បតិគ្រព្រះសង្ឃ ដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយើងទាំងឡាយនាំគ្នាបន្តិហេតុ ឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនឹងព្យាយាម ធ្វើល្មើសនូវកិច្ចមិនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយើង ទាំងឡាយនឹងញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើ ដោយអាបត្តិទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ

១២០

វិធីយបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

អញ្ញាមញ្ញំ កោវេស្សាម សិយាមិ តំ អធិការណំ កត្តា-
ញ ឡតាយ វាឡតាយ កេនាយ សិវត្តេយ្យ ។ អហំ យា
ចេវ ឥមេសំ អាយស្មណ្ឌំ អាចត្តិ យា ច អត្តនោ
អាចត្តិ ឥមេសញ្ញាវ អាយស្មណ្ឌំ អត្តាយ អត្តនោ ច
អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកេន ទេសេមិ វេបេត្តា
ឥល្លវជ្ជិ វេបេត្តា តិហិប្បជិសំយុត្តំ ។ យស្សាយស្មតោ
ឧមតិ អញ្ញាតិ ឥហាសំ អាចត្តិ យា សង្ឃមជ្ឈេ តិណា-
វត្តារកេន ទេសនា វេបេត្តា ឥល្លវជ្ជិ វេបេត្តា តិហិប្បជិសំ-
យុត្តំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ទត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។
ទេសនា អញ្ញាតិ ឥហា អាចត្តិយោ សង្ឃមជ្ឈេ តិណា-
វត្តារកេន វេបេត្តា ឥល្លវជ្ជិ វេបេត្តា តិហិប្បជិសំយុត្តំ
ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ វេមេតំ ជារយាមិ តិ ។

វិនយបិដក ចូលវិគ្គ

តែអធិការណ៍នោះ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរឹងរូស ដើម្បីកំណាច
ដើម្បីបំបែក (សង្ស័យ) ។ ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិរបស់លោកមានអាយុទាំង
ឡាយនេះផង អាបត្តិរបស់ខ្ញុំខ្ញុំផង ដោយតិណវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលជំនុំ
សង្ស័យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកមានអាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រ-
យោជន៍ដល់ខ្ញុំខ្ញុំផង រៀរវលនិតៃអាបត្តិដែលមានទោសធំ រៀរវលនិតៃ
អាបត្តិដែលជាតិហិប្បដិស័យុត្តចេញ ។ ការសំដែងអាបត្តិទាំងឡាយនេះ
របស់យើងទាំងឡាយដោយតិណវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ស័យ រៀរវលនិតៃ
តៃអាបត្តិដែលមានទោសធំ រៀរវលនិតៃអាបត្តិដែលជាតិហិប្បដិស័យុត្ត
ចេញ ។ ការសំដែងអាបត្តិនេះសមគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោក
មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា
លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ អាបត្តិទាំងឡាយនេះ យើង
ទាំងឡាយបានសំដែងហើយ ដោយតិណវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ស័យ
រៀរវលនិតៃអាបត្តិដែលមានទោសធំ រៀរវលនិតៃអាបត្តិដែលជាតិហិ-
ប្បដិស័យុត្តចេញ ការសំដែងនេះសមគួរដល់សង្ស័យ ព្រោះហេតុនោះទើប
សង្ស័យស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

សមចិត្តន្តរោ សង្ឃសម្មាសា ធម្មសម្មាសា

អថាបរេសំ ។ បេ ។ ឯវមេតំ ធារយាមិតំ ។ វេទំ វុច្ឆតិ
ភិក្ខុវេ អធិការណំ វុបសន្តំ ។ កេន វុបសន្តំ ។
សម្មាវិនយេន ច តិណាវត្តារកេន ច ។ តិញ្ច តត្ថ សម្ម-
ាវិនយស្មី ។ សង្ឃសម្មាសា ធម្មសម្មាសា វិនយសម្មា-
សា បុគ្គលសម្មាសា ។ កា ច តត្ថ សង្ឃសម្មាសា ។
យាវតិកា ភិក្ខុ តម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ធម្មា-
ហានំ ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ សម្មាសា ន បដិ-
ក្កោសន្តិ អយំ តត្ថ សង្ឃសម្មាសា ។ កា ច តត្ថ ធម្ម-
សម្មាសា វិនយសម្មាសា ។ យេន ធម្មេន យេន
វិនយេន យេន សត្តសាសនេន តំ អធិការណំ វុបសម្មតំ
អយំ តត្ថ ធម្មសម្មាសា វិនយសម្មាសា ។ កា ច
តត្ថ បុគ្គលសម្មាសា ។ យោ ច ទេសេតិ យស្ស ច
ទេសេតិ ឧកា សម្មាសា ហោន្តិ អយំ តត្ថ បុគ្គ-
លសម្មាសា ។ តិញ្ច តត្ថ តិណាវត្តារកស្មី ។ យា
តិណាវត្តារកស្មី កម្មស្ស កិរិយា ករណំ ឧបតមនំ

សមថិក្ខន្តព្រះ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌

លំដាប់នោះភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ពួកទៀត ។ លេ ។ ខ្ញុំសូមបំណុលទុកខ្ញុំសេចក្តីនេះ
ដោយ អាការស្សៀមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធិករណ៍
រម្ងាប់ហើយ ។ អធិករណ៍នោះរម្ងាប់ដោយធម៌អ្វី ។ រម្ងាប់ដោយសម្មវិ-
ទ័យនឹងតិណវត្ថុភក្កៈ ។ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំ-
ពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល
(ជាអង្គក្នុងសម្មាវិន័យនោះ) ។ ចុះការចំពោះមុខសង្ឃ ក្នុងសម្មាវិន័យ
នោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានចំនួនបួននាម ភិក្ខុ
ទាំងនោះក៏បានមកហើយ ទាំងនោះរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នោះ ក៏បាននាំមក
ហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះ
ហៅថា ការចំពោះមុខសង្ឃ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។ ចុះការចំពោះមុខធម៌
នឹង ការចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ អធិករណ៍
នោះរម្ងាប់តាមធម៌ណា តាមវិន័យណា តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់
ព្រះសាស្តាណា នេះហៅថា ការចំពោះមុខធម៌ នឹងការចំពោះមុខវិន័យ
ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។ ចុះការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ តើ
ដូចម្តេច ។ បុគ្គលទាំងឡាយដែលសំដែងកាបត្តិ ដល់គ្នានឹងគ្នាក៏មាននៅ
ក្នុងទីចំពោះមុខ នេះហៅថា ការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មាវិន័យនោះ ។
ក្នុងតិណវត្ថុភក្កៈមានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ ភិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត

១២២

វិន័យបិដក បុណ្យវិញ្ញា

អដ្ឋប្បធម៌ អធិវាសនា អប្បដិក្ខាសនា ឥទ្ធិ តត្ថ
តណាវត្តារក្ខត្តិ ។ ឃ្លី វ្យុបសន្តិ ចេ ភិក្ខុវេ អធិករណំ
បដិក្ខាហកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោនដកំ ពាតិក្ខយំ ។
ធន្ធាយកោ ឌីយតិ ឌីយនកំ ពាតិក្ខយំ ។

[១១០] កិច្ចាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្ម-
តិ ។ កិច្ចាធិករណំ ឯកេន សមថេន សម្មតិ
សមទាវនយេនាតិ ។

សមបិក្ខុត្ថំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ ។

វិទយបិណ្ឌ បុល្យវត្ថុ

ការចូលទៅកែបនៃប ការទទួល និងការមិនហាមឃាត់នូវតិណវត្តារកម្ម
ណា នេះជាភិច្ចក្នុងតិណវត្តារកម្មនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ បើ
អធិការណ៍ម្នាក់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រឡប់សើរឡើងវិញ ត្រូវ
ទុក្ខាជនកបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអ្នកឱ្យធុន្ទ្រហើយត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវ
ទ័យនកបាចិត្តិយៈ ។

(១១០) ភិក្ខុអធិការណ៍ម្នាក់ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ភិក្ខុអធិក-
រណ៍ម្នាក់ដោយសមថៈតែមួយ គឺសម្ភាវនីយ ។

ចប់ សមមិច្ឆន្តតៈ ទី ៤ ។

ឧទករិត្យក្នុងកិច្ចការ

(១១១) តេជ សមយេន តុន្តា ភក្ខវ រាជគហេ
វិហារតិ វេជ្ជវេន កលទ្ធកតិវាបេ ។ តេជ ខោ បន
សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ធម្មាយមាណ រុក្ខេ កាយំ
ឧក្ខំសេន្តំ ឧរុម្បំ ពាហុម្បំ^(១) ឧរុម្បំ បិដ្ឋម្បំ ។ មនុស្សា
បស្សិត្តា^(២) ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហំ នាម
សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មាយមាណ រុក្ខេ កាយំ
ឧក្ខំសេស្សន្តំ ឧរុម្បំ ពាហុម្បំ ឧរុម្បំ បិដ្ឋម្បំ សេយ្យ-
ថាបិ មល្លម្បដ្ឋកា តាមប្បដវតិ^(៣) ។ អស្សោសុំ ខោ
ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទ័យន្តានំ
វិហារេន្តានំ ។ បេ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ
អាហេថេសុំ ។ អថខោ ភក្ខវ ឯតស្មី ឯនានេ ឯតស្មី
បក្កវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បត្តិ
សន្និ តិវ ភិក្ខុវេ ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ធម្មាយមាណ រុក្ខេ
កាយំ ឧក្ខំសេន្តំ ឧរុម្បំ ពាហុម្បំ ឧរុម្បំ បិដ្ឋម្បិតំ ។

---

១ ឧរុម្បិយោក្ខេពេ ពាហុម្បិតិ ពាហេ អាគតោ ។ ២ អយំ ពាហេ ទ. ម. យោក្ខេកេសុ
នទិស្សតិ ។ ៣ ឧរុម្បិយមរុក្ខេយោក្ខេកេសុ គាមយោក្ខេវិតិ ពាហេ ។

ខ្ញុំទុកវិចិត្រាធិការ៖

(១១១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តវៀង
ជាគល់ទូកនិវាសន៍ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្ខយ-
ភិក្ខុនាំគ្នាស្ទើរតែហើយត្រដុសកាយ ត្រង់ក្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នង
ខ្លះ នឹងដើមឈើ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញហើយ ក៏ពោលទោស
គំរះជឿល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយមិនសមបើនឹងមកស្ទិក
ទឹកត្រដុសកាយ ត្រង់ក្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះនឹងដើមឈើ ដូច
អ្នកប្រដាល់ ឬដូចពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងក្រុង ដែលជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយនឹងការ
ប្រដាប់កាយដូច្នោះសោះ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោល
ទោស គំរះជឿល បន្តិះបង្កាប់ ។ ថេ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយ ទ្រង់សួរបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុ ក្នុង
វេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកធម្មតិក្ខយភិក្ខុនាំគ្នាស្ទើរតែហើយត្រ-
ដុសកាយត្រង់ក្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះនឹងដើមឈើ ពិតមែនឬ ។

វិសេសបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

សង្ឃ ភក្តវាតិ ។ វិគរហិ តុន្តោ ភក្តវា អនុច្ឆរិតំ^(១)
ភិក្ខុវេ តេសំ មោយបុរិសាដំ អនុលោមិតំ អប្ប-
ដិវ្ហំ អស្សាមណាតំ អភប្បិយំ អករណិយំ កថំ ហិ
នាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា នហាយមាណា វុត្តោ
កាយំ ឧក្ខំសេស្កន្តំ ឧរុម្បំ ពាហុម្បំ ឧរុម្បំ បិដ្ឋិម្បំ នេតំ
ភិក្ខុវេ អប្បសង្កាដំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិគរហិត្តា
ធម្មិ កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ នហាយ-
មាណេន^(២) វុត្តោ កាយោ ឧក្ខំសេតព្វោ យោ ឧក្ខំ-
សេយ្យ អាបត្តំ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(១១២) ភេន ខោ បន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ
នហាយមាណា ថេត្តេ កាយំ ឧក្ខំសេន្តំ ឧរុម្បំ ពាហុម្បំ
ឧរុម្បំ បិដ្ឋិម្បំ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ វិហារេន្តំ
កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា នហាយ-
មាណា ថេត្តេ កាយំ ឧក្ខំសេស្កន្តំ ឧរុម្បំ ពាហុម្បំ
ឧរុម្បំ បិដ្ឋិម្បំ សេយ្យថាបិ បល្លុមុដ្ឋិកា តាមប្បដ-
វាតិ ។ អស្សោសិ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សាដំ

១ ខ. អនុច្ឆរិយំ ។ ២ និពោ បរិ ទរោបិយមរុណេន្តេសេសុ វិក្ខុតាធិ ពាលេ បញ្ជាយតិ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិញ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុមែន ។
ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បរទ្ទានថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃ-
បុរសទាំងនោះជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែន
ជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ ទៃភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរស
ទាំងនោះមិនសមបើនឹងមកនាំគ្នាឆ្លងទឹក ត្រដុសកាយត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើម
ដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹងដើមឈើទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
មែននាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
លុះទ្រង់បរទ្ទានហើយក៏ធ្វើធម្មកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនឹងទឹកមិនត្រូវត្រដុសកាយនឹងដើមឈើទេ ភិក្ខុណា
ត្រដុស ត្រូវតាមត្រីក្រវា ។

[១១២] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាឆ្លងទឹកត្រដុសកាយ
ត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹងសសរ^(១)។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយមិន
សមបើនឹងឆ្លងទឹកត្រដុសកាយត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹង
សសរ ដូចអ្នកប្រដាល់ ឬដូចពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងក្រុង ដែលជាអ្នកខ្ជាប់
ខ្ជាយនឹងការប្រដាប់កាយសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយព្រានពូមនុស្សទាំងនោះ

១ សសរដែលឈ្មោះទុកក្បែរកំពង់សម្រាប់ឆ្លងទឹក ។

១២៥

ទុក្ខករិត្តត្រូវកេ ធាតុយកិត្តត្រូវ ធាតុនវត្តិ

ឧជ្ឈាយន្តានំ ច័យន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ បេ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាពោចេស្សំ ។ បេ ។ សច្ចំ
តវ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សច្ចំ ភកវតំ ។ វិកវហិត្វា ធម្មី កថំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ នហាយមាណេន
ថេត្តេ កាយោ ឧក្ខំសេតព្វោ យោ ឧក្ខំសេយ្យ អាថត្តិ
ទុក្ខជស្សាតិ ។

(១១៣) តេន ទោ បន សមយេន ធាតុយា ភិក្ខុ
នហាយមាណា កុខ្មេ កាយំ ឧក្ខំសេន្តំ ឡាម្បិ ពាហ្មម្បិ
ឡាម្បិ បិដ្ឋម្បិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ច័យន្តំ វិហារេន្តំ
កថំ ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តយា នហាយមាណា
កុខ្មេ កាយំ ឧក្ខំសេស្សន្តំ ឡាម្បិ ពាហ្មម្បិ ឡាម្បិ
បិដ្ឋម្បិ សេយ្យថាបិ មល្លមុដ្ឋិកា កាមប្បដវតំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ នហាយមាណេន កុខ្មេ កាយោ ឧក្ខំសេតព្វោ
យោ ឧក្ខំសេយ្យ អាថត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

ទុក្ខពន្លឺចូលៈ រឿងធម្មិយភិក្ខុ ឧបាសិកា

កំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ ។ បេ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ឬត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុន្ទិកទឹកមិនត្រូវត្រដុសកាយនឹងសសរទេ ភិក្ខុ
ណាត្រដុស ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១១៧) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាភ្នំតទឹកត្រដុស
កាយ ត្រង់ភ្លៀងខ្លះ ដើម្បីដងខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះនឹងជញ្ជាំង ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យ-
បុត្តិយមិនសមបើនឹងមកភ្នំតទឹកត្រដុសកាយ ត្រង់ភ្លៀងខ្លះ ដើម្បីដងខ្លះ
ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះនឹងជញ្ជាំង ដូចអ្នកប្រដាល់ ឬដូចពួកមនុស្សអ្នកនៅ ក្នុងក្រុង
ដែលជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយនឹងការប្រដាប់កាយសោះ ។ បេ ។ ព្រះមានបុណ្យ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុន្ទិកទឹក មិនត្រូវត្រដុសកាយនឹង
ជញ្ជាំងទេ ភិក្ខុណាត្រដុស ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វិមយបិដក ចុះសង្កេត

[១១៤] តេជ ខោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា កិក្ខុ
នហាយមនា អដ្ឋានេ នហាយន្តំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ
ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យជាបិ តិហិ កោមកោ-
តិនោតិ ។ អស្សោស្សំ ខោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សនំ
ទុដ្ឋាយន្តានំ ទ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ បេ ។ អថខោ តេ
កិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាពោលេស្សំ ។ បេ ។ សទ្ធិំ កិវ
កិក្ខុវេ ។ បេ ។ សទ្ធិំ កកវតិ ។ បេ ។ វិករហិត្វា ធម្មិ
កដិ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ន កិក្ខុវេ នហាយមនេន
អដ្ឋានេ នហាយិតត្ថំ យោ នហាយេយ្យ អាមត្តំ ទុក្ខេ-
ដស្សាតិ ។

[១១៥] តេជ ខោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា កិក្ខុ
កន្ធាត្វហត្តកេន នហាយន្តំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ

វិសយបិដក បុល្លវត្ថុ

(១១៤) សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុកាលស្និទ្ធពិក ភិក្ខុត្នា ទៅស្និទ្ធក្នុងទីមិនគួរ(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលពោស គិរេជៀល បន្ទុះ បង្ហាប់ ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងនោះ ក៏ទូងពោលពោស គិរេជៀល បន្ទុះបង្ហាប់ ។ បេ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតា ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម៌កថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលស្និទ្ធពិក មិនត្រូវស្និទ្ធក្នុងទីមិន គួរទេ ភិក្ខុណាស្និទ្ធត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១១៥) សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុទាំងឡាយពិត ដោយឈើ ដែលគេធ្វើជាដៃគន្ធា(២) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលពោស គិរេជៀល

---

១ ឈើដែលគេយកទៅបាំងធ្វើជាដៃគន្ធា ហើយឆ្លុះឡូមានស្នាមគំនួសដូចជាប្រឡា ចត្រង្គ ហើយដឹកទុកក្បែរជំពង់សម្រាប់ដូតទឹក ហៅថា ទីមិនគួរ មនុស្សយកច្រៀងលំអ ទៅស្និទ្ធក្នុងដៃគន្ធានោះហើយត្រដុសកាយ ។ ២ ឈើដែលគេធ្វើដូចជាដៃមនុស្សហើយគេ គង្គល់ទុកក្បែរជំពង់សម្រាប់ដូតទឹក មនុស្សទាំងឡាយយកច្រៀងលំអិតទៅដាក់ពន្លឹងឈើ នោះ ហើយត្រដុសកាយដោយឈើនោះ (អដ្ឋកថា) ។

១២៧

ទុទុកវត្ថុក្នុងពេល ធាតុយុគក្នុងពេល ហោសង្កត់

ចារ ចង្កំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោតិលោតិ ។
អស្សោសំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
ជ័យន្តានំ វិចារចេន្តានំ ។ បេ ។ អដខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
ឯតមត្ថំ អាភេយេសំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ កន្ធាហត្ថតេន
នហាយិតតំ យោ នហាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១១៦] តេន ខោ បន សមយេន ធាតុយុគយា ភិក្ខុ
កុវិទុកសុត្តយា នហាយង្កំ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈាយង្កំ
ជ័យង្កំ វិចារចេន្តានំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោ-
តិលោតិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាភេយេសំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ កុវិទុកសុត្តយា នហាយិតតំ យោ នហា-
យេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១១៧] តេនខោ បន សមយេន ធាតុយុគយា ភិក្ខុវិគយ
បរិកម្មំ កាភេយង្កំ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈាយង្កំ ជ័យង្កំ វិចា-
រចេន្តានំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោតិលោតិ ។ បេ ។

ខុទ្ទកវគ្គប្តូរ្តៈ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុ សហាសវគ្គ

បន្តបន្តិច ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលពោស តិះដៀល បន្តបន្តិច ។ បេ ។
គ្រោះនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆ្លើត
ទឹកដោយឈើដែលគេធ្វើជាដៃឆន្ទព្វទេ ភិក្ខុណាម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[១១៦] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាឆ្លើតទឹកដោយដុំលំ-
អិតថ្មឈ្មោះកុរវិទូកៈ (១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលពោស តិះដៀល
បន្តបន្តិច ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆ្លើតទឹក ដោយ
ដុំលំអិតថ្មឈ្មោះកុរវិទូកៈឡើយ ភិក្ខុណាម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[១១៧] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យធ្វើ
បរិកម្ម(២)ទៅវិញទៅមក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលពោស តិះដៀល
បន្តបន្តិច ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។

---

១ គេយកលំអិតថ្មឈ្មោះកុរវិទូកៈមកណាយប្របល់នឹងស័ក្តិហើយឲ្យធ្វើជាដុំ ហើយស្រែះ
ដោយអម្បោះហើយកាន់របស់នោះខាងត្បូងខាងលើ ហើយជុះកាយក្នុងវេលាម្ខាតទឹក (អដ្ឋក-
ថា) ។ ២ ជុំសម្លឹងនឹងគ្នាទៅវិញទៅមក ។

១២៨

វិនយចំណែក បុណ្យវិញ្ញា

កកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ
វិក្ខុយ្យ បរិកម្មំ តារាហេតត្ថំ យោ តារាហេយ្យ អាបត្ត
ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១១៨] តេន ខោ បន សមយេន នព្វក្កិយោ កិក្ខុ
មល្លកេន នហាយន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ
វិហាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី តាមភោតិវោតិ
។ បេ ។ អថខោ តេ កិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ
។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ មល្លកេន នហាយិតត្ថំ យោ នហា-
យេយ្យ អាបត្ត ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១១៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្សុ កិក្ខុវោ
កក្កុវេតាពាណោ ហោតិ ។ តស្សុ វិវា មល្លកា ន ជានុ
ហោតិ^(១) ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។ បេ ។
អនុជានាមិ កិក្ខុវេ តិលានស្សុ អតេតមល្លកន្តិ ។

---

១ ម. ន តស្សុ វិវា មល្លកេន ជានុ ហោតិ ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវញ៉ាំងនាវិន័យឱ្យ
ធ្វើបរិកម្មពៅវិញពៅមកទេ ភិក្ខុណាឱ្យធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១១៨] សម័យនោះឯង ពួកពួកគ្នាភិក្ខុភិក្ខុនីកដោយឈើមាន
សណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលពោស តិះដៀល
បន្តបង្កប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវភិក្ខុនីកដោយឈើមាន
សណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រាទេ ភិក្ខុណាភិក្ខុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១១៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រកើតអាពាធកមរមាស់ ។ ភិក្ខុ
នោះរៀបចំរោងឈើមានសណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា ក៏មិនបានសេចក្តីសប្បាយ
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឈើមានសណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា ដែលគេមិនបានធ្លាក់ជាក្បាច់
ធ្មេញមករ ដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ។

---

១ ឈើដែលគេធ្លាក់ដាច់ធ្មេញមករ ហើយធ្វើឱ្យមានទ្រង់ទ្រាយដូចជើងកន្ត្រា(អង្គកថា) ។

ទុក្ខកន្ត្រៃច្បងៗ ដរាទុក្ខលក្ខណ៍ ធម្មានវិន្ទុ

(១២០) តេជ ទោ បន សមយេន អពាតរោ
កិក្ខុ ជរាទុក្ខលោ ធម្មាយមាលោ ន សក្កោតិ អត្ត-
នោ កាយំ ឧបយំសេតិ^(១) ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេសិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ ឧក្កាសិកន្តិ ។

(១២១) តេជ ទោ បន សមយេន អពាតរោ
កិក្ខុ បិដ្ឋបរិកម្មំ កាតុំ កុក្កុញ្ញាយតិ^(២) ។ បេ ។ កក-
វតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
កិក្ខុវេ បុប្ផុណិកន្តិ^(៣) ។

(១២២) តេជ ទោ បន សមយេន ធម្មតិយា
កិក្ខុ វល្លិកំ ជារន្តិ ។ បេ ។ ធាមន្តិ ជារន្តិ ។
កណ្ឌិសុត្តកំ ជារន្តិ ។ កជិសុត្តកំ ជារន្តិ ។
ឡិវន្តិកំ ជារន្តិ ។ កាយុវំ ជារន្តិ ។ ហត្ថាករណំ
ជារន្តិ ។ អន្តលិមុត្តិកំ ជារន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-
យន្តិ ទិយន្តិ វិចារន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិ

---

១ ឧ. ម. ឧត្តរសេតិ ។ ២ ឧ. ម. យោត្តរេសុ តេជ ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ បិដ្ឋិ-
បរិកម្មំ កាតុំ កុក្កុញ្ញាយតិ វិបតិ អាធមិ ។ ៣ ឧ. បុប្ផុណិយន្តិ ។

ទុក្ខវដ្តទុក្ខតៈ រឿងភិក្ខុបាសំជីវកំណំឯបិយេ នហានវត្ត

[១២០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបបាសំជីវកំណំឯបិយេ
កាលបើដំបូងទឹកមិនអាចទឹកដុសកាយខ្លួនឯងបាន ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលរសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ៗ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតខ្ញុំស៊ីពត^(១) (សម្រាប់
ភិក្ខុបាសំជីវកំណំឯបិយេខ្លួនបាន) ។

[១២១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបរង្ស៊ីសន្តិការបរិកម្មខ្ពង់
(ដុសខ្លួន) ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលរសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ៗ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគតអនុញ្ញាតការដុសខ្លួនដោយដៃបាន ។

[១២២] សម័យនោះឯង ពួកធម្មគិយភិក្ខុទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់
ត្រចៀក^(២) ។ បេ ។ ទ្រទ្រង់សង្ហារ ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ក ។
ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ចង្កេះ ។ ពាក់កង ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដើម
ដៃ^(៣) ។ ទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ដៃ ។ ពាក់ចិញ្ចៀន ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពាលទោស គំរះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ

---

១ ខ្នាញ់ឬធុនសំពត់ដែលគេត្រចាញ់ ។ ២ គ្រឿងប្រដាប់ត្រចៀកដែលគេព្យួរសំយុងចុះឲ្យ
ដុតអំពីត្រចៀកជាដើម (បើតាមដីកាថាគ្រឿងប្រដាប់ត្រចៀកមានពណ្ឌលជាដើម) ។ អដ្ឋិកថា។
៣ ព្រះសុវណ្ណពាហុរគន៍ (ព្រួង) ។

វិទ្យបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

កាមកោតិយោតិ ។ អស្សោស្សំ ខោ ភិក្ខុ ភេស
មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ជ័យន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ មេ ។
អថខោ ភេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តិ អាណេស្សំ ។ មេ ។
សន្នំ កិវ ភិក្ខុវេ ធាតុនិយា ភិក្ខុ វល្លកំ ជាវេន្តំ ។
ទាមន្តំ ជាវេន្តំ ។ កណ្ណសុត្តកំ ជាវេន្តំ ។ កដិសុត្តកំ
ជាវេន្តំ ។ ឱវដ្ឋកំ ជាវេន្តំ ។ កាយុវំ ជាវេន្តំ ។ ហត្ថា-
ករណំ ជាវេន្តំ ។ អន្តលំមុន្តិកំ ជាវេន្តិតំ ។ សន្នំ
ភកវតិ ។ មេ ។ វិកវហិត្តា ធម្មំ កដិ កត្តា ភិក្ខុ
អាមន្តេស ន ភិក្ខុវេ វល្លកំ ជាវេន្តំ ន ទាមន្តំ ជាវេ-
ន្តំ ន កណ្ណសុត្តកំ ជាវេន្តំ ន កដិសុត្តកំ
ជាវេន្តំ ន ឱវដ្ឋកំ ជាវេន្តំ ន កាយុវំ ជាវេន្តំ
ន ហត្ថាករណំ ជាវេន្តំ ន អន្តលំមុន្តិកំ ជាវេន្តំ
យោ ជាវេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខជស្សានតិ ។

[១២៣] ភេន ខោ មន សមយេន ធាតុនិយា
ភិក្ខុ ទីយេ កេសេ^(១) ជាវេន្តំ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្ត
ជ័យន្តំ វិហារេន្តំ ។ មេ ។ សេយ្យនិយំ តិហិ

១ ពន្លប់ ពេន្តពេ ទីយកេសេតិ ពាយិ ទិស្សតិ ។

វិធីបំណិក ពុទ្ធវិញ្ញាណ

អ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោល
ពោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ ។ បេ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាប
បង្គំទូលរសចក្កិ្តន្តិះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទ្រទ្រង់ត្រឿងប្រដាប់
ត្រចៀក ។ ទ្រទ្រង់សង្វារ ។ ទ្រទ្រង់ត្រឿងប្រដាប់ក ។ ទ្រទ្រង់
ត្រឿងប្រដាប់ចង្កេះ ។ ពាក់កង ។ ទ្រទ្រង់ត្រឿងប្រដាប់ដើមដៃ ។
ទ្រទ្រង់ត្រឿងប្រដាប់ដៃ ។ ពាក់ចិញ្ចៀន ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះ
ទ្រង់បន្ទាសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់ត្រឿងប្រដាប់ត្រចៀក មិនត្រូវ
ទ្រទ្រង់សង្វារ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ត្រឿងប្រដាប់ក មិនត្រូវទ្រទ្រង់ត្រឿង
ប្រដាប់ចង្កេះ មិនត្រូវពាក់កង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ត្រឿងប្រដាប់ដើមដៃ
មិនត្រូវទ្រទ្រង់ត្រឿងប្រដាប់ដៃ មិនត្រូវពាក់ចិញ្ចៀន ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១២៣) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទុកសក់វែង ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ

១៣១

ឧទ្ធករវត្ថុធុត្ថុកេ ធម្មត្ថិយវិក្កវត្ថុ កោច្ឆេន កេសោសណ្ណាទំ

កាមកោតិយោតិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាភេ-
ចេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ទីយា កេសា ធារតត្វា
យោ ធារយ្យ អាមត្ថំ ទុក្កដស្ស ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
ទុមាសិកំ វា ទុវង្គលំ វាតិ ។

(១២៤) តេន ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា
ភិក្ខុ កោច្ឆេន កេសេ ឌីសណ្ណោន្តំ ។ ដណកេន
កេសេ ឌីសណ្ណោន្តំ ។ ហត្ថដណកេន កេសេ
ឌីសណ្ណោន្តំ ។ សិក្ខតេលកេន កេសេ ឌីសណ្ណោន្តំ ។
ទុទកតេលកេន កេសេ ឌីសណ្ណោន្តំ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ
តិហិ កាមកោតិយោតិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
អាភេចេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ កោច្ឆេន កេសា
ឌីសណ្ណោតត្វា ន ដណកេន កេសា ឌីសណ្ណោតត្វា
ន ហត្ថដណកេន កេសា ឌីសណ្ណោតត្វា ន សិក្ខ-
តេលកេន កេសា ឌីសណ្ណោតត្វា ន ទុទកតេលកេន
កេសា ឌីសណ្ណោតត្វា យោ ឌីសណ្ណោយ្យ អាមត្ថំ
ទុក្កដស្សតិ ។

ខុទ្ទកនិក្ខេបនុក្ខៈ រឿងធញ្ញគ្លីយភិក្ខុ ការសិកសក់ដោយស្មិតជាដើម

អ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវទុកសក់វែងទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺថា ឥតអនុញ្ញាតឱ្យទុកសក់កំណត់កាលត្រឹមពីរខែ ឬកំណត់
ត្រឹមពីរឆ្នាំ(១) ។

(១២២) សម័យនោះឯង ពួកធញ្ញគ្លីយភិក្ខុសិកសក់ដោយស្មិត ។
សិកសក់ដោយក្រាស ។ ជ្រងសក់ដោយក្រាស គឺដៃធ្វើជាក្រាស ។
សិកសក់ដោយក្រមួននឹងប្រេង ។ សិកសក់ដោយប្រេងដែលលាយដោយ
ទឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយរោលទោស តិរដៀល មន្ត្រីបង្គាប់ថា ។ បេ ។
ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសិកសក់ដោយស្មិត មិនត្រូវសិកសក់
ដោយក្រាស មិនត្រូវជ្រងសក់ដោយដៃធ្វើជាក្រាស មិនត្រូវសិកសក់
ដោយក្រមួននឹងប្រេង មិនត្រូវសិកសក់ដោយប្រេង ដែលលាយដោយ
ទឹកទេ ភិក្ខុណាសិក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

១ ពីរឆ្នាំបំផុតក្រោមដៃ ។

១៣២

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

[១២៥] តេន ខោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា
ភិក្ខុ អាណាសេមិ ឧទកបត្តេមិ មុខនិមិត្តំ ឡិលោ-
កេត្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិនាចេត្តំ ។ មេ ។
សេយ្យថាមិ ភិហី កាមកោតិលោតិ ។ មេ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាណេចេស្មំ ។ មេ ។ ន ភិក្ខុវេ អាណាសេ វា
ឧទកបត្តេ វា មុខនិមិត្តំ ឡិលោកេត្តំ យោ ឡិលោ-
កេយ្យ អាបត្តិ ធម្មត្ថិយស្សាតិ ។

[១២៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុ-
លោ មុខេ វណោ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ បុត្តំ ភិទិសោ
មេ អាវុសោ វណោតិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហិសុ ភិទិសោ^(១)
តេ អាវុសោ វណោតិ ។ សោ ន សទ្ធិហតិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាណេចេស្មំ ។ មេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អាណា-
ធម្មត្ថិយា អាណាសេ វា ឧទកបត្តេ វា មុខនិមិត្តំ
ឡិលោកេត្តំ ។

១ ម. ឯវិសោ ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

[១២៥] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុមើលមុខនិមិត្តស្រមោល
មុខក្នុងកញ្ចក់ខ្លះ ក្នុងភាជនៈទឹកខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស
តិះដៀល បន្ទះបង្ហាញថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមើលមុខនិមិត្ត ក្នុង
កញ្ចក់ ឬក្នុងភាជនៈទឹកទេ ភិក្ខុណាមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[១២៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបកើតដម្បែកត្រង់មុខ ។
ភិក្ខុនោះសួរភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ដម្បែកខ្ញុំដូចម្តេច
ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ដម្បែក
លោកដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះមិនជឿ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើមានអាពាធជាហេតុ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុមើលនិមិត្ត
ក្នុងកញ្ចក់ ឬក្នុងភាជនៈទឹកបាន ។

១៣៣

ទុក្ខវិញ្ញាណក្ខេ ធម្មិយវិញ្ញាណ មុខអាណិញ្ញាតិ

(១២៧) តេន ចោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
មុខំ អាណិញ្ញាតិ^(១) ។ មុខំ ទុម្មទ្ធីត្ថំ ។ មុខំ ចុណ្ណាត្ថំ ។
មនោសិលកាយ^(២) មុខំ លញ្ឆេត្ថំ^(៣) ។ អង្គរាគំ ក-
រោត្តំ ។ មុខរាគំ ករោត្តំ ។ អង្គរាគមុខរាគំ ករោត្តំ ។
មនុស្សា ទុដ្ឋាយត្ថំ ជ័យត្ថំ វាចេត្ថំ ។ បេ ។ សេយ្យ-
ថាបិ តិហិ កាមភោគិយោតិ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អាភោចេសំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ មុខំ អាណិញ្ញាតិ ។ មុខំ
ទុម្មទ្ធីត្ថំ ន មុខំ ចុណ្ណាត្ថំ ន មនោសិលកាយ មុខំ
លញ្ឆេត្ថំ ន អង្គរាគោ កាតព្វោ ន មុខរាគោ កាតព្វោ
ន អង្គរាគមុខរាគោ កាតព្វោ យោ ករេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្សាតិ ។

(១២៨) តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុវោ ចក្ករោតាពាណោ ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ
អាភោចេសំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ អាពាធប្បច្ចយា
មុខំ អាណិញ្ញាតិ ។

---

១ ន. ម. អាណិញ្ញាតិ ។ ២ ន. ម. មនោសិលកាយ ។ ៣ ន. លញ្ឆេត្ថំ ។

ទុក្ខធម្មត្ថ្នកៈ រឿងធម្មិយភិក្ខុ ៣. ធាតុ ១ ជាដើម

(១២៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុធម្មត្ថ្នកៈភិក្ខុនាំគ្នាធាតុមុខ ៗ ដុស
ឆាត់មុខ ៗ ប្រសំមុខ ៗ ចុចមុខដោយថ្មមរោសិលា ៗ ធ្វើការលាបខ្នង ៗ
ធ្វើការលាបមុខ ៗ ធ្វើការលាបទាំងខ្នងទាំងមុខ ៗ មនុស្សទាំងឡាយ
ពោលទោស និងរៀល បន្តិចបន្តួចថា ៗ បេ ៗ ដូចគ្នាគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគ
កាម ៗ បេ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ៗ បេ ៗ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ដាត់មុខ មិនត្រូវដុសឆាត់មុខ មិនត្រូវប្រសំមុខ មិនត្រូវចុចមុខដោយថ្ម
មរោសិលា មិនត្រូវធ្វើការលាបខ្នង មិនត្រូវធ្វើការលាបមុខ មិនត្រូវធ្វើ
ការលាបទាំងខ្នងទាំងមុខទេ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៗ

(១២៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបកើតអាពាធឈឺវិភ័ក ៗ
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ៗ បេ ៗ
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានអាពាធដរហត្ថ គថា-
គតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដាត់មុខបាន ៗ

វិសយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

[១២៧] តេន ទោ បទ សមយេន រាជកហោ កិក្ខុ-
សមដ្ឋោ ហោតិ ។ ធាតុត្ថយា កិក្ខុ កិក្ខុសមដ្ឋំ ទស្ស-
នាយ អកម៌សុ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ
កម៌ ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា នច្ចម្បិ កីតិម្បិ
វាទិតម្បិ ទស្សនាយ កុច្ឆិស្សន្តិ(១) សេយ្យជាបិ កិហំ
កាមកោតិយោតិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសំ
។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ នក្ខំ វា កីតំ វា វាទិតំ វា ទស្សនាយ
កុច្ឆិ យោ កុច្ឆេយ្យ អាមត្តំ ទុក្កជស្សានិ ។

[១៣០] តេន ទោ បទ សមយេន ធាតុត្ថយា កិក្ខុ
អាយតកេន កីតស្សវេន ធម្មំ តាយន្តិ ។ មនុស្សា
ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ យថេវ មយំ តាយាម ឯវ-
មេវមេ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា អាយតកេន
កីតស្សវេន ធម្មំ តាយន្តិតិ ។ អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ
តេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ជ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ

១ ម. អាត្មស្សន្តិ ។

វិទយបិដក បុល្លវត្ត

[១២៧] សម័យនោះឯង មានវិល្លង្គមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ

ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ពួកឆ្មេងៗគ្រិយភិក្ខុនាំគ្នាទៅមើលវិល្លង្គមហោស្រពលើ
កំពូលភ្នំ ។ មនុស្សទាំងឡាយពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួក
សមណៈសក្យបុត្តិយ៍មិនសមបើនឹងទៅមើលវិល្លង្គមហោស្រពលើ
កំពូលភ្នំ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាមដូច្នោះសោះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបមន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅមើលវិល្លង្គម
ហោស្រពលើកំពូលភ្នំទេ ភិក្ខុណាទៅ ត្រូវអាចក៏ទុកដ ។

[១៣០] សម័យនោះឯង ពួកឆ្មេងៗគ្រិយភិក្ខុច្រៀងធម៌ដោយសម្លេង
ច្រៀងដំរីវែង ។ មនុស្សទាំងឡាយពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់
ថា យើងច្រៀងយ៉ាងណាមិញ ពួកសមណៈសក្យបុត្តិយ៍ទាំងនេះក៏ច្រៀង
ធម៌ដោយសម្លេងច្រៀងដំរីវែង ។ យ៉ាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ
មនុស្សទាំងនោះកំពុងពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាថា តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោស

១៣៥

វុទ្ធករវុទ្ធករវុទ្ធករ អាយតពេម ភីតស្សវេន ធម្មស្ស អាយសស្ស បញ្ចវិន័យ

វិយុត្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម នព្វត្តិយា ភិក្ខុ អាយ-
តតេន នីតស្សវេន ធម្មំ កាយស្សធម្មតំ ។ អថខោ តេ
ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ
ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សច្ចំ ភកវតំ ។ បេ ។ ធម្មំ កថំ
កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាដីនវា អា-
យតតេន នីតស្សវេន ធម្មំ កាយន្តស្ស អត្តបោមិ^(១)
តស្មី សវេ សារជ្ជតំ បវេមិ តស្មី សវេ សារជ្ជន្តំ កហ-
បតិកាមិ ទុដ្ឋាយន្តំ សវកុត្តិមិ និកាមយមានស្ស
សមាធិស្ស កង្កោ ហោតិ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋាទុកតិ-
មាបជ្ជតិ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាដីនវា អាយត-
តេន នីតស្សវេន ធម្មំ កាយន្តស្ស ន ភិក្ខុវេ អាយត-
តេន នីតស្សវេន ធម្មោ កាយតតោ យោ តាយេយ្យ
អាបត្តិ មុត្តដស្សាតិ ។

១ ឧ. ម. អត្តនាមិ ។

ខ្ញុំករិត្តិយ៍ព្រះ ទោស ៥ ប្រការ នៃវិវិយាប្រៀងធម៌ដោយសម្លេងប្រៀងដំណែង

និងជៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកធម្មតិយ ភិក្ខុមិនសមបើទំនៀងធម៌ដោយ
សម្លេងប្រៀងដំណែង ៗ ដូច្នោះសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំយក
សេចក្តីនេះ ទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ធ្វើធម្ម័កថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទោសទាំង ៥ នេះទៀតមានដល់ភិក្ខុអ្នកប្រៀងធម៌ដោយសម្លេងប្រៀងដំណែង ៗ
គឺ ភិក្ខុនោះក្រែកអរក្នុងសម្លេងរបស់ខ្លួននោះ ១ ជនទាំងឡាយដទៃមែន
ក្រែកអរក្នុងសម្លេងនោះ ១ គហបតីទាំងឡាយតែងពោលទោស ១ បុគ្គល
ដែលពេញចិត្តនឹងការសូត្រលាក់រំលែក សម្លេងមែនខូចសមាធិ ១ ពួក
ជនខាងក្រោយនឹងដល់នូវទិដ្ឋាទុគ្គតិ (យកតម្រាប់តាម) ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ទោសទាំង ៥ នេះឯង នឹងមានដល់ភិក្ខុអ្នកប្រៀងធម៌ដោយសម្លេង
ប្រៀងដំណែង ៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រៀងធម៌ដោយសម្លេង
ប្រៀងដំណែង ៗ ទេ ភិក្ខុណាប្រៀង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

១៣៦

វិទយបិដកេ បុណ្យវណ្ណោ

[១៣០] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ សុភកោ
កុក្កុយោ ឆ្នំ ។ អថ ទោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមត្តិ
អាពោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សុភកោ ឆ្នំ ។

[១៣២] តេន ទោ បន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ
តាហិវលោមិ ទុណ្ហិ ជារេឆ្នំ ។ មនុស្សា ទុណ្ហយឆ្នំ
ឆ្នំយឆ្នំ វិចារេឆ្នំ ។ ថេ ។ សេយ្យថាថិ ភិហិ កាមកោ-
តិធាតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តិ អាពោចេស្សំ ។ ថេ ។ ន
ភិក្ខុវេ តាហិវលោមិ ទុណ្ហិ ជារេតត្វា យោ ជារេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[១៣៣] តេន ទោ បន សមយេន វណ្ណោ មាគិធស្ស
សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស អាភមេ អត្តា ផលិធា^(១)
ហោឆ្នំ ។ វណ្ណោ ច មាគិធន សេនិយេន តិម្ពិសារេន
អនុញាតិ ហោតិ យថាសុខំ អយ្យា អម្ពំ បរិកុញ្ញាឆ្នំ ។
ធាតុកិយា ភិក្ខុ តុណ្ហោវេ អម្ពំ ចាតាបេត្វា បរិកុញ្ញាសុ ។

១ ឧ. ផលិធា ។

វិន័យបិដក បុណ្យវគ្គ

(១៣១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឆ្លៀសក្នុងសភាពា គឺ
ការសូត្រដោយប្រសំវឿង(១) ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសូត្រសភាពាបាន ។

(១៣២) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់សំពត់ដែល
គេធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ពោលពោស តិះដៀល បន្ទុះបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគ
តាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើ
ប្រាស់សំពត់ដែលគេធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅទេ
ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

(១៣៣) សម័យនោះឯង ក្នុងស្នូនរបស់ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមមា-
គធសេនិយពិម្ពិសារ មានស្វាយផ្លែជាច្រើន ។ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមមាគ-
ធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់បរិណាថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តធាន់
ផ្លែស្វាយតាមសប្បាយចុះ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាបេះផ្លែស្វាយខ្លីៗធាន់ ។

១ អង្គកថា ថា វិទូសម្រាប់សូត្រសភាពាមាន ៣២ យ៉ាង មានធម្មវគ្គ ទោហវគ្គ និង
គលិតវគ្គជាដើម ។ ភិក្ខុពេញចិត្តបង់សូត្រដោយវិទូ បែបណាក៏បាន ប៉ុន្តែត្រូវប្រយ័ត្នកុំធ្វើបទ
នឹងព្យញ្ជនៈឱ្យខូច ត្រូវសូត្រដោយន័យជាចតុស្ស ។ សមត្ថរតាមសណ្តាប់ធ្នាប់របស់សមណៈ ។

១៣៧

ខ្មែរវត្តព្រះពុទ្ធ ពិម្ពិសារស្ស អម្ពេន វត្តោ

រញ្ជា ច មាគធស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស អម្ពេន
អត្តោ ហោត ។ អថខោ វជា មាគធា សេនិយោ តិម្ពិ-
សារោ មនុស្សោ អាណាបេសិ កត្ថថ កណោ អារម្ម
កត្តា អម្ពិ អាហារថាត ។ ឃី ទេវតិ ខោ តេ មនុស្សា
រញ្ជា មាគធស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស បដិស្សតា
អារម្ម កត្តា អារមថាលី^(១) ឃីតទេវតិ ទេវស្ស កណោ
អម្ពេន អត្តោ អម្ពិ ទេវតាត ។ ទត្តយ្យា^(២) អម្ពិ តុ-
ណាពោវ អម្ពិ ពាតាបេតា កិក្ខ បរិកុញ្ញស្សតិ ។ អថខោ
តេ មនុស្សា រញ្ជា មាគធស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិ-
សារស្ស ឃីតមត្ត អាណាចេសិ ។ សុបរិកុត្តិ កណោ
អយ្យេហិ អម្ពិ អបិច កកវតា មត្តា វណ្ណតាត ។
មនុស្សា ខុដ្ឋាយន្តិ ធិយន្តិ វិចារេន្តិ កតិ ហិ ធាម
សមណា សក្យបុត្តិយោ ធម មត្តិ ជានិត្តា រញ្ជា
អម្ពិ បរិកុញ្ញស្សតិ ។ អស្សោសិ ខោ កិក្ខ តេសិ
មនុស្សានិ ខុដ្ឋាយន្តានិ ធិយន្តានិ វិចារេន្តានិ ។ បេ ។

១ ១. អារមថាលេ ។ ២ ២. ទត្តយ្យា ។

ឧទុក្ខក្នុងទូកៈ ព្រះធារាពិម្ពិសារទ្រង់ពោធិសេនាបតីត្រូវការដោយផ្លែស្វាយ

ក៏ជូនថា ព្រះរាជាមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់មានរាសេចក្តីត្រូវការដោយផ្លែ
ស្វាយដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះរាជាមាគធសេនិយពិម្ពិសារទ្រង់បង្គាប់
មនុស្សទាំងឡាយថា ម្ចាស់នាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទៅសួរហើយបេះ
ផ្លែស្វាយមក ។ មនុស្សទាំងនោះ ទទួលព្រះរាជតម្កល់ព្រះរាជាមាគធសេនិយ
ពិម្ពិសារដោយពាក្យថា ព្រះករុណាពិសេស ហើយក៏ទៅកាន់
សួននិយាយនឹងនាយអាកមបាល (អ្នកក្សេមសួន) យ៉ាងនេះថា នៃ
នាយ ព្រះសម្មតិទេពទ្រង់ត្រូវការដោយផ្លែស្វាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយថ្វាយ
ផ្លែស្វាយកុំខាន ។ នាយអាកមបាលក៏ឆ្លើយថា បពិត្រលោកទាំងឡាយ
ផ្លែស្វាយគ្មានទេ ព្រោះពួកកិត្តុបេះផ្លែស្វាយខ្ចី ។ យកទៅឆាន់អស់ហើយ ។
លំដាប់នោះ មនុស្សទាំងនោះក៏នាំយករាសេចក្តីនេះ ទៅក្រាបបង្គំទូល
ព្រះរាជាមាគធសេនិយពិម្ពិសារ ។ ព្រះមហាក្សត្រមានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់
នាយ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបានឆាន់ផ្លែស្វាយ ក៏ជាការប្រពៃហើយ
តែថាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សរសើរការដឹងប្រមាណ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលពោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ពួកសមណៈសក្យបុត្តិយ៍មិនសម
បើនឹងឆាន់ផ្លែស្វាយរបស់ព្រះរាជាមិនដឹងប្រមាណសោះ ។ កិត្តុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលពោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួច ។ បេ ។

១៣៨

វិទយបិដកេ ចុល្លវត្តោ

អថ ខោ ភក្ខុ ភក្ខុវតោ ឯតមន្តិ អាវេនេស្សី ។ បេ ។
ន ភក្ខុវេ អម្ពំ បរិកុញ្ញត្ថំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្សន្តិ ។

(១៣២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
បូកស្ស សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ សូបេ អម្ពបេសិកា^(១)
បត្តិតា ហោន្តិ ។ ភក្ខុ កក្កតាយនា ន បដិក្កណ្ឌន្តិ
។ បេ ។ បដិក្កណ្ឌថ ភក្ខុវេ បរិកុញ្ញថ អនុជាធាមិ
ភក្ខុវេ អម្ពបេសិកន្តិ ។

(១៣៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
បូកស្ស សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ តេ ន បរិយាប្បណីស្ស
អម្ពបេសិកំ កាត្តំ ។ ភក្ខុ កក្កសកលេហោ អម្ពេហិ
បន្តិ ។ ភក្ខុ កក្កតាយនា ន បដិក្កណ្ឌន្តិ ។ បេ ។
បដិក្កណ្ឌថ ភក្ខុវេ បរិកុញ្ញថ អនុជាធាមិ ភក្ខុវេ បញ្ចហិ
សមណា កម្មេហិ ដលំ បរិកុញ្ញន្តិ អត្ថិបរិចិ ភក្ខុបរិចិ

---

១ ឧ. ម្ពបេសិកាយោ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ ភាគ ៗ បេ ៗ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ ផ្លែស្វាយ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១៣៤) សម័យនោះ មានសន្និក្ខត្តរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ។ ប្រជុំជននោះបានដាក់ចំណិតផ្លែស្វាយក្នុងសម្ម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន សេចក្តីរង្សៀសមិនហ៊ានទទួល ។ បេ ៗ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលឆាន់ចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចំណិតផ្លែស្វាយ ។

(១៣៥) សម័យនោះឯង មានសន្និក្ខត្តរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ។ មនុស្សទាំងនោះមិនអាចនឹងធ្វើចំណិតផ្លែស្វាយបាន ។ ជនទាំងនោះក៏ តាំងក៏ផ្លែស្វាយទាំងមូលទៅក្នុងកេងកក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តី រង្សៀសមិនហ៊ានទទួល ។ បេ ៗ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលឆាន់ចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឆាន់ផ្លែឈើដោយសមណកប្ប (១) ៥ យ៉ាង គឺ ផ្លែឈើ ដែលគេទុដ្ឋបុត្តកំដៅដោយភ្លើង ១ ដែលគេចោះពុះចិតដោយសស្រ្តា ១

១ ផ្លែឈើដែលគេធ្វើឱ្យសម្បូរដល់សមណៈ ហៅថា សមណកប្ប ។

១៣៧

ខុទ្ទកន្ទុក្ខកោ អញ្ញាណវិញ្ញាណ ចត្តារិ អហិរាជកុលានិ

នទ្ធិបរិច័តំ អតិដំ និព្វដ្ឋតិជញ្ញោ^(១) បញ្ចមំ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ សមេហំ បញ្ចហំ សមណកម្សេហំ ដលំ
បរិក្ខត្តានំ ។

[១៣៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាណ ភិក្ខុ
អហិរា នដ្ឋោ កាលកតោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ត
អាវេចេស្មំ ។ មេ ។ ន ហំ នួន សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ចត្តារិ អហិរាជកុលានិ មេត្តេន ចិត្តេន ដរិ ។ សនេ ហំ
សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចត្តារិ អហិរាជកុលានិ មេត្តេន ចិត្តេន
ដរេយ្យ ន ហំ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អហិរា នដ្ឋោ កាលំ
ករេយ្យ ។ កតមា និ ចត្តារិ អហិរាជកុលានិ ។ វិបុត្តិ
អហិរាជកុលំ ឯកបដិ អហិរាជកុលំ ធញ្យបុត្តំ អហិ-
រាជកុលំ កល្យាណោតមតិ អហិរាជកុលំ ន ហំ នួន
សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមា និ ចត្តារិ អហិរាជកុលានិ
មេត្តេន ចិត្តេន ដរិ ។ សនេ ហំ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សមា និ ចត្តារិ អហិរាជកុលានិ មេត្តេន ចិត្តេន ដរេយ្យ
ន ហំ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អហិរា នដ្ឋោ កាលំ ករេយ្យ ។

១ ខ. និវត្តនិជញ្ញោ ។

ទូកវន្តក្នុងព្រះ រឿងអញ្ញាធិបតី ត្រកូលស្តេចពស់ ៤ ច្រក

ដែលគេចុះដោយក្របក ១ ដែលគ្មានពូជដុះគេ ១ មានពូជដែរ តែគួរ បទ្ទេចគ្រាប់ចេញបាន ១ ជាតិរបៀប ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុនាងផ្ទៃឈើ ដោយសមណកប្បទាំង ៥ នេះឯង ។

(១៣៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបពស់ចឹកហើយក៏ស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានជាដូច្នោះ ព្រោះភិក្ខុនោះ មិនផ្សាយមេត្តាចិត្ត ទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុនោះបានផ្សាយមេត្តាចិត្ត ទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់ ទាំង ៤ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបើទុកជាពស់ចឹកក៏មិនបានស្លាប់ទេ ។ ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ នោះ គឺ ត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះវិបក្ខុ ត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះឯកបថៈ ត្រកូល ស្តេចពស់ឈ្មោះធារាបក្កៈ ត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះកណ្តាគោមក ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបានជាដូច្នោះ ព្រោះភិក្ខុនោះមិនបានផ្សាយមេត្តា ចិត្ត ទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុនោះ បានផ្សាយមេត្តាចិត្តទៅកាន់ត្រកូលស្តេចពស់ទាំង ៤ នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបើទុកជាពស់ចឹកក៏មិនបានស្លាប់ទេ ។

វិទយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

អនុជា នាមិ គិក្ខុវេ ភីមា និ ចត្តាវិ អហិរា ជក្កុណា និ មេត្តេន
ចិត្តេន ជវិក្ខុំ អត្តត្ថត្ថយា អត្តរក្ខាយ អត្តបរិក្ខាយ^(១) ។
ឯវង្ស បន គិក្ខុវេ កាតត្ថំ ។

[១៣៧] វិប្បកេហិ មេ មេត្តំ

មេត្តំ ឯវង្សេហិ មេ

ធម្មាប្បត្តេហិ មេ មេត្តំ

មេត្តំ កណ្ណាកោតមកេហិ ច

អចានកេហិ មេ មេត្តំ

មេត្តំ ទិចានកេហិ^(២) មេ

ចតុប្បទេហិ មេ មេត្តំ

មេត្តំ តហ្មប្បទេហិ មេ

មា មិ អចានកោ ហីសិ

មា មិ ហីសិ ទិចានកោ ។

---

១ ខ. ម. អត្តបរិក្ខំ កាត្តំ ។ ២ ខ. ទិចានកេហិ ។

វិធីយថាសិកា បុល្លវត្ត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផ្សាយមេត្តាចិត្តទៅកាន់ត្រកូល
ស្តេចពស់ទាំង ៤ នេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងខ្លួន ដើម្បីរក្សាខ្លួន ដើម្បីការពារ
ខ្លួន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវធ្វើមេត្តាចិត្តយ៉ាងនេះឯង ។

(១៣៧) មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួក
ត្រកូលស្តេចពស់ ឈ្មោះវិរូបត្ថៈផង(១) មេត្តារបស់យើង(ចូរប្រព្រឹត្ត
ទៅ)ជាមួយនឹងពួកត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះឯកបថៈផង មេត្តារបស់
យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះ
ឆព្យបុត្តៈផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹង
ពួកត្រកូលស្តេចពស់ឈ្មោះកណ្ណាភាគមកៈផង មេត្តារបស់យើង
(ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកសត្វមិនមានជើងផង មេត្តា
របស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកសត្វមានជើងពីរ
ផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយនឹងពួកសត្វ
មានជើងបួនផង មេត្តារបស់យើង (ចូរប្រព្រឹត្តទៅ) ជាមួយ
នឹងពួកសត្វមានជើងច្រើនផង សត្វគ្មានជើង កុំបៀតបៀន
យើង សត្វមានជើងពីរ កុំបៀតបៀនយើងឡើយ ។

១ យើងមានមេត្តាចិត្ត គឺចិត្តដែលឥតមានព្យាបាទដល់ពួកត្រកូលពស់ឈ្មោះ វិរូបត្ថៈ ។

វិញ្ញាណប្បដិសន្ធិ អនាគតវិញ្ញាណប្បដិសន្ធិ

មា មំ ចតុប្បដោ បរិសិ

មា មំ បរិសិ តតុប្បដោ ។

សព្វេ សត្តា សព្វេ ចាណា

សព្វេ ភូតា ច កេវលា

សព្វេ កម្រោង បស្សន្ត

មា តិញ្ចំ ទាបមាភមា ។

អប្បមាណោ តុនោ អប្បមាណោ ធម្មោ អប្បមាណោ
សង្ឃោ បមាណាវន្តាធិ សិរីសទាធិ អហិវិច្ឆិកា សតបដិ
ឧណ្ណនាភី សព្វេ ម្ងសិកា កតា មេ រក្ខា កតា
មេ បរិត្តា បដិកម្មន្ត ភូតាធិ សោហំ នមោ កកវតោ
នមោ សត្តន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធាន្តិ^(១) ។

(១៣៨) តេន ទោ បន សមយេន អនាគតេ ភិក្ខុ
អនតិវតិយា បិដ្ឋិតោ អន្តរោ អន្តជានិ ធិន្តិ ។ បេ ។
កកវតោ ឯតមន្តិ អាវេចេស្សំ ។ បេ ។ អនាម្ព
ប្បដិសន្ធិ

---

១ តតោ បរិ ឧបេយយោត្តោ អនុជានាមិ វិច្ឆុវេ លោហិតំ មោចេត្តន្តិ ។

វិសយបិដកេ បុល្លវត្តោ

សោ កិក្ខុវេ មោយបុរិសោ ធិន្ទិត្យម្មិ^(១) អញ្ញំ ធិន្ទិ ន
ហិ^(២) កិក្ខុវេ អត្តនោ អង្គជាតិ ធិន្ទិត្យំ^(៣) យោ
ធិន្ទេយ្យ អាបត្តិ បុល្លវត្តយស្សាតិ ។

(១៣៧) តេន ខោ បន សមយេន រាជកហកស្ស
សេដ្ឋិស្ស មហក្សស្ស ចន្ទនសារស្ស ចន្ទនកណ្ឌិ
ឧប្បន្នា ហោតិ ។ អថខោ រាជកហកស្ស សេដ្ឋិស្ស
ឯតទហោសិ យន្ទនាហិ ឥមាយ ចន្ទនកណ្ឌិយា បត្តិ
លិខាបេយ្យំ លិខត្យ^(៤) មេ បរិកោតំ ករិស្សតិ បត្តត្យ
នាទិ ទស្សាមីតិ ។ អថខោ រាជកហកោ សេដ្ឋិ តាយ
ចន្ទនកណ្ឌិយា បត្តិ លិខាបេត្យា សិក្កាយំ ឧឌ្ចត្យា^(៥) វេ-
ន្យុត្ត^(៦) អាសត្តត្យា វេន្យុបរម្បរាយ វាហិត្យា^(៧) ឯវមហា
យោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា អរហា ចេវ ឥទ្ធិមា
ច ធិន្ទិយេវ បត្តិ ឌិហវត្តតិ ។

---

១ ខំ. ធរត្យម្មិ ។ ២ ខំ. ហិសត្យោ ធិន្ទិ ។ ៣ ខំ. ធរត្យំ ។ ៤ ខំ. លេខព្យ
៥ ខំ. បច្ចុប្បិថា ។ ៦ ខំ. វេន្យុត្តោ ។ ៧ ខំ. ម. ពន្ធិត្យា ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុដទៃ^(១) ដែលខ្លួនគួរកាត់ក៏មាន តែមោឃបុរស
នោះទៅកាត់ឯវត្ថុដទៃ (អង្គជាត)វិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
កាត់អង្គជាតរបស់ខ្លួនទេ ភិក្ខុណាកាត់ ត្រូវអាបត្តិថ្នល្អច្រើន ។

(១៣៧) សម័យនោះឯង រាជគហរសេដ្ឋី (ជាសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុង
រាជគ្រឹះ) បានពកចន្ទន៍នៃខ្លឹមចន្ទន៍មានតម្លៃច្រើន ។ លំដាប់នោះ រាជ-
គហរសេដ្ឋីមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះគួរតែពាណិជ្ជកម្មជាង
ក្រឡឹងបាត្រដោយពកចន្ទន៍នេះ លំអិតដែលបានពីការក្រឡឹងក៏ជាគ្រឿង
ប្រើប្រាស់របស់ពាណិជ្ជកម្មផង ហើយពាណិជ្ជកម្មនឹងបានឲ្យបាត្រទៅជា
ទានផង ។ គ្រានោះ រាជគហរសេដ្ឋីក៏ឲ្យជាងក្រឡឹងបាត្រដោយពកចន្ទន៍
នោះហើយប្រកក្នុងសង្រ្គឹកព្យុលេច្នុងបូស្សី ហើយលើកបូស្សីត ។ គ្នា
(ឲ្យខ្ពស់) ឡើង រួចនិយាយយ៉ាងនេះថា លោកណាចោះបីជាសមណៈក្តី
ព្រាហ្មណ៍ក្តី ដែលជាព្រះអរហន្តមានថ្វី លោកនោះចូរដាក់យកបាត្រ
ដែលយើងឲ្យហើយទៅចុះ ។

១ ក្នុងនីតិថា រាតានុសយៈ ហៅថា វត្ថុដទៃ ។

១៤៣

ព្រះបន្ទូលព្រះ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីប វិណៃ

[១៤១] អថខោ ប្តូរលោក កេស្សចោ យេន រាជ-
កហាកោ សេដ្ឋី នេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា រាជកហំ
សេដ្ឋី ឯតនកេច អហំ ហិ កហាបតិ អហោ ថេវ
សំទ្ធិមា ច ទេហិ មេ បត្តន្តំ ។ សចេ កន្តេ អាយស្មា
អហោ ថេវ សំទ្ធិមា ច ទំន្និយេវ បត្តំ ឡិហាត្វតិ ។ អថ-
ខោ មក្កុលំ កោសាលោ អដិសោ កេសត្តម្ភលោ^(១)
បត្តុយោ កក្កាយេនោ សញ្ញាយោវេធិប្បដ្ឋបុត្តោ^(២) ធិត្តុល្លោ
តាជបុត្តោ^(៣) យេន រាជកហាកោ សេដ្ឋី នេនុបសង្កម្មំ
ឧបសង្កម្មិត្វា រាជកហំ សេដ្ឋី ឯតនកេច អហំ ហិ
កហាបតិ អហោ ថេវ សំទ្ធិមា ច ទេហិ មេ បត្តន្តំ ។
សចេ កន្តេ អាយស្មា អហោ ថេវ សំទ្ធិមា ច ទំន្និយេវ
បត្តំ ឡិហាត្វតិ ។

[១៤២] តេន ខោ បទ សមយេន អាយស្មា
ច មហាមោក្កុលោ អាយស្មា ច បិណ្ណាលកា-
រទ្ធាដោ បុត្តុល្លាសមយំ ធិវាសេត្វា បត្តវិវាណាយ
រាជកហំ បិណ្ណាយ ចាវសីសុ ។ អាយស្មាបិ ខោ

១ ឧ. កេសកុលំ ។ ២ ឧ. ម. ពេលដ្ឋបុត្តោ ។ ៣ ឧ. ឆាតបុត្តោ ។

ទុក្ខករត្ថបទ្ធករៈ រឿងព្រេង ៦ នាវា បាត្រពិភពចន្ទន៍

(១៤០) គ្រានោះ គ្រូឈ្មោះបូណោកស្សបៈចូលទៅរកពជគហសេដ្ឋី
លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយយ៉ាងនេះនឹងពជគហសេដ្ឋីថា នៃគហបតិ
អាត្មាជាព្រះអរហន្តទាំងមានប្ញទ្ធិផង សូមអ្នកឱ្យបាត្រមកអាត្មាចុះ ។ សេដ្ឋី
និយាយថា បតិគ្រូលោកដ៏ចំរើន បើលោកមានអាយុជាព្រះអរហន្ត ទាំង
មានប្ញទ្ធិផងមែន ចូរលោកដាក់យកបាត្រដែលយើងឱ្យហើយទៅចុះ ។ លំ-
ដាប់នោះ គ្រូឈ្មោះមក្ខុលីគោសាល គ្រូឈ្មោះអជិតកេសកម្ពុល គ្រូឈ្មោះ
បកុធកច្ចាយនៈ គ្រូឈ្មោះសញ្ញាយវេទ្យដ្ឋបតិ គ្រូឈ្មោះនិគ្គណនាដ្ឋបតិ
បានចូលទៅរកពជគហសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះ
នឹងពជគហសេដ្ឋីថា នៃគហបតិ អាត្មាជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានប្ញទ្ធិផង
សូមអ្នកឱ្យបាត្រមកអាត្មាចុះ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា បតិគ្រូលោកដ៏ចំរើន
បើលោកមានអាយុជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានប្ញទ្ធិមែន ចូរលោកដាក់យក
បាត្រដែលយើងឱ្យហើយទៅចុះ ។

(១៤១) សម័យនោះឯង ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុនឹងព្រះ
បិណ្ឌាលការទ្វាជៈមានអាយុ ស្ងៀកដណ្តប់ក្នុងបុព្វល្លាសម័យ ហើយទ្រង់
បាត្រក៏និយាយចូលទៅ កាន់ត្រង់រាជគ្រឹះដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ចំណែកខាង

វិន័យចំណែក បុល្លវគ្គោ

បិណ្ឌោលការទ្វាដោ អរហា ចេវ ឥទ្ធិមា ច ។ អា-
យស្មាបិ ខោ មហាមោគ្គល្លានោ អរហា ចេវ ឥទ្ធិមា
ច ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ឌោលការទ្វាដោ អាយស្មន្តំ
មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទេវេច គច្ឆារុសោ មោគ្គល្លាន
ឯតំ បត្តំ ឪហាវ តុយ្ហេសោ បត្តោតិ ។ អាយស្មាបិ ខោ
មោគ្គល្លានោ អាយស្មន្តំ បិណ្ឌោលការទ្វាដិ ឯតទ-
េវេច គច្ឆារុសោ ការទ្វាដ ឯតំ បត្តំ ឪហាវ តុយ្ហេសោ
បត្តោតិ^(១) ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ឌោលការទ្វាដោ
វេហាសំ អនុបរិយាយំ តំ បត្តំ គហេត្វា តិក្ខុត្តំ រាជគហំ
អនុបរិយាយិ^(២) ។

---

១ ឧ.ម. បោគ្កពេសុ គេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ច មហាមោគ្គល្លានោ
។ ចេ ។ ធារិសីសុ ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ឌោលការទ្វាដោ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ
ឯតទេវេច អាយស្មា ខោ មហាមោគ្គល្លានោ អរហា ចេវ ឥទ្ធិមា ច គច្ឆារុសោ មោគ្គល្លាន
ឯតំ បត្តំ ឪហាវ តុយ្ហេសោ បត្តោតិ ។ អាយស្មា ខោ បិណ្ឌោលការទ្វាដោ អរហា ចេវ
ឥទ្ធិមា ច គច្ឆារុសោ ការទ្វាដ ឯតំ បត្តំ ឪហាវ តុយ្ហេសោ បត្តោតិ ។ នយេន វេចនំ អាគតំ ។
២ ឧ. អនុបរិយាយិ ។ ម. អនុបរិយាយិ ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាជៈមានអាយុ ជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានប្ញទ្ធិផង ។

ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានប្ញទ្ធិផងដែរ ។

គ្រានោះ ព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាជៈមានអាយុ និយាយនឹងព្រះមហាមោគ្គ-

ល្លានមានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោមោគ្គល្លាន ចូរលោកនិមន្តទៅ

ដាក់យកបាត្រនុ៎ះមក បាត្រនុ៎ះជាបាត្ររបស់លោកហើយ ។ ឯព្រះមហា-

មោគ្គល្លានមានអាយុ ក៏និយាយទៅនឹងព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាជៈ មានអាយុ

យ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់អារុសោមោគ្គល្លាន ចូរលោកនិមន្តទៅដាក់យកបាត្រ

នុ៎ះមក បាត្រនុ៎ះជាបាត្ររបស់លោកហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌា-

លការទ្វាជៈមានអាយុ ក៏ហោះទៅឯអាកាសកាន់យកបាត្រនោះ ហើយ

ហោះក្រឡឹងក្រឡងរាជគ្រឹះបីដុំ ។

ទុក្ខានុកូល បិណ្ណាលការទ្វាជន្តោវគ្គ

(១៤២) តេជ ខោ បន សមយេន រាជកហាកោ
សេដ្ឋី សប្បុត្តនារោ សកេ ឯវេសនេ បិសោ ហោតិ បញ្ច-
លិកោ នមស្សមាដោ វេជេ កន្តេ អយ្យោ ការទ្វាដោ
អន្តាតំ ឯវេសនេ បតិដ្ឋាត្តតិ ។ អថខោ អាយស្មា
បិណ្ណាលការទ្វាដោ រាជកហាកស្ស សេដ្ឋីស្ស ឯវេសនេ
បតិដ្ឋាតិ^(១) ។ អថខោ រាជកហាកោ សេដ្ឋី អាយស្មតោ
បិណ្ណាលការទ្វាជស្ស ហត្ថតោ បត្តំ កហេត្វា មហាក្សស្ស
ខានិយស្ស បូតោ អាយស្មតោ បិណ្ណាលការទ្វាជស្ស
អនាសិ^(២) ។ អថខោ អាយស្មា បិណ្ណាលការទ្វាដោ
តិ បត្តំ កហេត្វា អារមិ អកមាសិ ។ អស្សោសិ ខោ
មនុស្សា អយ្យេន កិរ បិណ្ណាលការទ្វាជេន រាជកហា-
កស្ស សេដ្ឋីស្ស បន្តោ ឌីហារិតោតិ ។ តេ ច មនុស្សា
ឧទ្ទាសន្តា មហាសន្តា អាយស្មន្តំ បិណ្ណាលការទ្វាជិ
បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អនុពន្ធិសុ ។ អស្សោសិ ខោ កកវា
ឧទ្ទាសន្តំ មហាសន្តំ សុត្វាន អាយស្មន្តំ អានន្តំ
អាមន្តសិ កិ ទុ ខោ សោ អានន្ត ឧទ្ទាសន្តោ

១ ខ. បរិដ្ឋាសិ ។ ២ ខ. ឃាវាសិ ។

ខុទ្ទកវិទ្យាខ្លឹមសារៈ រឿងព្រះបិណ្ឌាលការព្វាជិញ្ញា

[១២២] សម័យនោះឯង រាជគហរសេដ្ឋីព្រមទាំងកូននឹងប្រពន្ធ

ឈរនៅទីផ្ទះរបស់ខ្លួន ផ្គុំអញ្ជូលមស្ការនិយាយថា បតីគ្រូលោកដ៏

ចំរើន សូមព្រះការព្វាជិញ្ញាជាម្ចាស់ មកប្រតិស្ឋានក្នុងផ្ទះរបស់យើងឯនេះ ។

លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌាលការព្វាជិញ្ញាមានអាយុ ក៏មកប្រតិស្ឋានក្នុងទីផ្ទះ

របស់រាជគហរសេដ្ឋី ។ លំដាប់នោះ រាជគហរសេដ្ឋីទទួលយកបាត្រ អំពី

ព្រះបាស្តព្រះបិណ្ឌាលការព្វាជិញ្ញាមានអាយុ ហើយដាក់ទាននីយៈវិជល

មានវិជ្ជាច្រើនឲ្យពេញ រួចប្រគេនដល់ព្រះបិណ្ឌាលការព្វាជិញ្ញាមានអាយុ ។ ឯ

ព្រះបិណ្ឌាលការព្វាជិញ្ញាមានអាយុ ក៏ទទួលយកបាត្រនោះហើយ ដើរទៅ

កាន់អាណាម ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឮច្បាស់ថា ឥឡូវបាត្ររបស់រាជគហ-

រសេដ្ឋីព្រះបិណ្ឌាលការព្វាជិញ្ញាជាម្ចាស់ បានដាក់យកទៅហើយ ។ មនុស្ស

ទាំងនោះក៏ហើកព្រឿវដើរទៅតាមគ្រោយ ។ ព្រះបិណ្ឌាលការព្វាជិញ្ញាមាន

អាយុ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បានឮសំឡេងហើកព្រឿវ លុះឮហើយ

ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះរាជគហរសេដ្ឋីមកសួរថា ម្ចាស់រាជគហរសេដ្ឋី ឮសំឡេងហើក

១៤៦

វិន័យបិដកេ បុល្លវត្តោ

មហាសន្នោតំ ។ អាយស្មតា កន្តេ ចំណ្ហោលការទ្វាដេន
រាជគហកស្ស សេដ្ឋីស្ស បត្តោ ឡិហារតោ អស្សេស្ស
ទោ កន្តេ មនុស្សា អយ្យេន កំរ ចំណ្ហោលការទ្វា
ដេន រាជគហកស្ស សេដ្ឋីស្ស បត្តោ ឡិហារតោតំ តេ
ច កន្តេ មនុស្សា ឡុទ្ធាសន្នា មហាសន្នា អាយស្មន្តំ
ចំណ្ហោលការទ្វាដំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុតន្តា សោ
ឯសោ កកវំ^(១) ឡុទ្ធាសន្នោ មហាសន្នោតំ ។

[១៤៧] អថទោ កកវំ ឯតស្មី ឯនានេ ឯតស្មី បក-
រណោ កិក្កុសង្សំ សន្និទាតាបេត្តា អាយស្មន្តំ ចំណ្ហោ-
លការទ្វាដំ បដិប្បន្តំ សច្ចំ កំរ តយា ការទ្វាដំ រាជគ-
ហកស្ស សេដ្ឋីស្ស បត្តោ ឡិហារតោតំ ។ សច្ចំ កក-
វំតំ ។ វិករហំ តុទ្ធោ កកវំ អនន្តរិកំ ការទ្វាដំ អននុ-
លោមិកំ អប្បជ័រូបំ អស្សាមណកំ អកម្មិយំ អការ-
ណីយំ កកំ ហំ ធាម ភិ ការទ្វាដំ ធរស្ស ធារុបត្តស្ស
ការណា កិហំដំ ឡុត្តរិមនុស្សន្នំ ឥន្ទិប្បាដិហារិយំ
ធរស្សស្សសិ សេយ្យថាបិ ធាម ការទ្វាដំ មាតុត្តាមោ
ធរស្ស មាសក្សបស្ស ការណា កោបិដំ^(២) ធរស្សតិ

១ ឧ ម. រត្តេ រាគវំ ។ ២ ឧ. កោបិដំ ។

វិទយបិដក បុណ្យវគ្គ

កញ្ជ្រៀវនោះ ជាសំឡេងអ្វី ។ ព្រះមានទូក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ឥឡូវបាត្ររបស់រាជគហសេដ្ឋី ព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាជៈមានអាយុ
បានដាក់យកទៅហើយ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មនុស្សចាំងឡាយបានឮ
ដំណឹងថា បាត្ររបស់រាជគហសេដ្ឋី លោកម្ចាស់បិណ្ឌាលការទ្វាជៈបាន
ដាក់យកទៅហើយ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មនុស្សចាំងនោះក៏ហើកញ្ជ្រៀវ
ឡើងដើរទៅតាមក្រោយ ។ ព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាជៈមានអាយុ បតិក្រ
ព្រះមានព្រះភាគ សំឡេងហើកញ្ជ្រៀវនោះ គឺជាសំឡេងទុំឯង ។

(១៤៣) ព្រោះឱទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគឱ្យ

ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាជៈ មានអាយុថា ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ ឮថាអ្នកបានដាក់យកបាត្ររបស់រាជគហសេដ្ឋី ពិតមែនឬ ។
ព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាជៈក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន។
ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ (អំពើនេះ) មិន
សមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី
មិនត្រូវធ្វើ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ អ្នកមិនសមរើនឹងសំដែងឥទ្ធិប្បដិហារ្យដែល
ជាធម៌របស់មនុស្សជាតិខ្ពស់ ដល់ពួកគ្រហស្ថ ព្រោះតែបាត្រឈឺជា
របស់ថោកទាបទេ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មាតុគ្រាមបង្ហាញកេរ្តិ៍ខ្មាស ព្រោះ
តែរូបមាសក(១) ដូចជាសាកសពជារបស់ថោកទាប យ៉ាងណាមិញ

១ វត្ថុសម្រាប់បាយមានប្រាក់សិរីសោយ ។

១៤៧

ទុក្ខវិញ្ញាណ ធម្មតិយវិញ្ញាណ បញ្ចកថា

ឯវមេវ ខោ តយា ការត្វាជ ជវស្ស ទារុបត្តស្ស ការណា
តិហំនិ ទុត្តរិមនុស្សធម្មំ ឥទ្ធិប្បាជិហារិយំ ទស្សតិ នេតិ
ការត្វាជ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិគរ-
ហិត្វា ធម្មិ កថិ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសំ ន កិក្ខុវេ តិហំនិ
ទុត្តរិមនុស្សធម្មំ ឥទ្ធិប្បាជិហារិយំ ទស្សេតត្ថំ យោ
ទស្សេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ភិទ្ធវេតិ កិក្ខុវេ ទារុបត្ត
សកលំកំ សកលំកំ ករិត្វា កិក្ខុនំ អញ្ញនប៊ីសនំ^(១)
ទេដ ន ច កិក្ខុវេ ទារុបត្តោ ជាវេតញ្ច យោ ជាវេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្សតិ ។

[១៤៤] តេន ខោ បន សមយេន ធម្មតិយា កិក្ខុ
ទុត្តរិមេ បត្តោ ជាវេន្តិ សោវណ្ណាមយំ រូបិយមយំ ។
មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិវិទាចន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យ-
ថាបិ តិហំ កាមកោតិលោតិ ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯត-
មត្តំ អាវោចេសិ ។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ សោវណ្ណាមយោ
បត្តោ ជាវេតញ្ច ន រូបិយមយោ បត្តោ ជាវេតញ្ច

១ ឧ. ប. អញ្ញនុបបិសនំ ។

ឧទ្ទេសន៍ព្រះ រឿងធម្មបិណ្ឌិក្ខុ គឺអាយុវិវាទត្រ

ម្នាលការខ្លាច អ្នកឯងសំដែងឥទ្ធិប្បានិហារ្យដែលជាធម៌របស់មនុស្សជាទី
ខ្ពស់ដល់ពួកគ្រហស្ថ ព្រោះតែបាត្រឈើជាប់របស់យោគពាច ភីយ៉ាងនោះ
ដែរ ម្នាលការខ្លាច អំពីខ្លះមិនមែននាំឲ្យច្រក់ដល់ជនដែលមិនខាន់
ច្រក់ទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បញ្ជាសហើយ ទ្រង់រឿយម្នាក់បាត្រស្រស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងឥទ្ធិប្បានិហារ្យ
ដែលជាធម៌របស់មនុស្សជាទីខ្ពស់ ដល់ពួកគ្រហស្ថទេ ភិក្ខុណាសំដែង ត្រូវ
កាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរបំបែកបាត្រឈើនេះ
ចេញហើយធ្វើឲ្យជាចំណែក ។ ហើយឲ្យដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្រាប់និម
ធ្វើជាថ្នាំលាបភ្នែក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រឈើ
ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវកាបត្តិទុកដ ។

(១៤៤) សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្ខុប្រើប្រាស់បាត្រខ្ពស់នឹង

ពាច ភី ល្អកាត្រក់ គឺបាត្រធ្វើពីធាសខ្លះ ធ្វើពីប្រាក់ខ្លះ ។ មនុស្សទាំង
ឡាយពោលគោស គិះឆៀល បន្តបង្ហាត់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិ
ភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ប្រើប្រាស់បាត្រធ្វើដោយធាស មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រធ្វើដោយប្រាក់

១៤៨

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ន មណីមាយោ បត្តោ ជារតត្រា ធន វេជ្ជវិយមាយោ បត្តោ
ជារតត្រា ធន ដលីកមាយោ បត្តោ ជារតត្រា ធន កំស-
មាយោ បត្តោ ជារតត្រា ធន កាចមាយោ បត្តោ ជារតត្រា
ធន តំបុមាយោ បត្តោ ជារតត្រា ធន សីសមាយោ បត្តោ
ជារតត្រា ធន តុម្ពលោហមាយោ បត្តោ ជារតត្រា យោ
ជារយ្យ អាបត្តិ ធុក្កដស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
បត្តោ អយោបត្តិ មត្តកាបត្តនិ ។

(១៤៥) តេន ខោ បទ សមយេន បត្តម្ពលី
យិសិយតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តិ អាភោចេសិ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ បត្តមណ្ឌលនិ ។

(១៤៦) តេន ខោ បទ សមយេន ធាតុក្កិយា
ភិក្ខុ ឧត្តាវចានិ បត្តមណ្ឌលានិ ជារន្តិ សោវណ្ណមយំ
រូបិយមយំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារន្តិ
។ បេ ។ សេយ្យថាមិ តិហិ កាមភោតិធាតិ ។ បេ ។
ភកវតោ ឯតមត្តិ អាភោចេសិ ។ បេ ។ ភិក្ខុវេ ឧត្តាវចានិ
បត្តមណ្ឌលានិ ជារតត្រានិ យោ ជារយ្យ អាបត្តិ
ធុក្កដស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បត្តមណ្ឌលានិ

វិធីបដិសេធ បុណ្យវិធី

មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត ធ្វើដោយកែវមណី មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាតធ្វើ
ដោយកែវតិច្ឆ្យ មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាតធ្វើដោយកែវផលិត មិនត្រូវប្រើ
ប្រាស់បាតធ្វើដោយសំរិទ្ធិ មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាតធ្វើដោយកែវកញ្ចក់
មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាតធ្វើដោយសំណាប៉ាហ្វាំង មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត
ធ្វើដោយសំណក់ មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាតធ្វើដោយស្ពាន់ ភិក្ខុណា
ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
បាតព័រយ៉ាង គឺ បាតដៃកម្សាំង បាតដើម្បាំង ។

(១៤៥) សម័យនោះឯង វិជ្ជុបាត្រខាងក្រោមក៏សឹករលេចទៅ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីបាត ។

(១៤៦) សម័យនោះឯង ពួកឆត្យត្តិយភិក្ខុ ប្រើប្រាស់ដើម្បីបាត
ខ្ពស់ទឹងទាប គឺ ល្អកាត្រក់ គឺ ធ្វើដោយមាសខ្លះ ធ្វើដោយប្រាក់ខ្លះ ។
មនុស្សទាំងឡាយពាលទោស គំរះវៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួក
គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ដើម្បីបាត ខ្ពស់ទឹងទាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់
ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីបាតព័រយ៉ាង

ទុក្ខវត្ថុតួរពេ ធម្មិយភិក្ខុវត្ថុអំ បុត្តកថា

តិកុម្មយំ សីសមយន្តំ ។ តហលានំ បត្តមណ្ឌលានំ
ន អត្ថបិយន្តំ^(១) ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ លិចិត្តន្តំ ។ វសី ហោន្តំ ។ បេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មគ្គានន្តតំ ធម្មិត្តន្តំ ។

(១៤៧) តេន ខោ បន សមយេន ធម្មិត្តិយា ភិក្ខុ
វិចិត្រានំ បត្តមណ្ឌលានំ ជារន្តំ រូបកាតិណ្ណានំ ភិក្ខុ-
កម្មកតានំ^(២)តានំ វដិកាយបិ ទស្សេត្តា អាហិណ្ណានំ ។
មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ វិនាចេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យ-
ថាមិ តិហិ កាមកោតិយោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេស្សំ ។ ន ភិក្ខុវេ ចិត្រានំ បត្តមណ្ឌ-
លានំ ជារតន្តានំ រូបកាតិណ្ណានំ ភិក្ខុកម្មកតានំ
យោ ជារយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខវស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
បត្តតមណ្ឌលន្តំ ។

---

១ ឧ ពហលានំ មណ្ឌលានំ ន អត្ថបិយន្តំ ។ ២ ឧ. អ. រូបកោតិណ្ណានំ រាជកម្មកតានំ ។

ខុទ្ទកវិទូច្បង្ខនៈ រឿងធម្មតិយភិក្ខុ និយាយអំពីបាត្រ

គឺ ធ្វើដោយសំណប្រាំហាំងម្យ៉ាង ធ្វើដោយសំណភក់ម្យ៉ាង ។ ជើង
បាត្រក្រាស់ពេក ភិក្ខុចាប់កាន់មិនស្មើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំខ្លួល
សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រឡឹងបាត(១) ។ ល្អសក់កើតមាន (ដល់
ពួកភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាត់ល្អសនោះ ធ្វើជាក្បាប់ធម្មញ្ញមករ ។
(១២៧) សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ជើងបាត្រទាំង
ឡាយដ៏វិចិត្រ ឆ្ងាក់ ដេរដាសដោយរូបស្រីនឹងប្រសជាដើម ហើយលាប
ឲ្យមានពណ៌ផ្សេង ។ ក៏ដើរចង្រ្កាញជើងបាត្រទាំងនោះ (ដល់មនុស្សទាំង
ពួង) តាមផ្លូវថ្នល់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពាលពោស គិះរឿល បន្ទុះបង្គាប់
ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំខ្លួលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ជើងបាត្រដ៏វិចិត្រ ឆ្ងាក់ ដេរ
ដាសដោយរូបស្រីនឹងប្រសជាដើម នឹងលាបឲ្យមានពណ៌ផ្សេង ។ ទេ
ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវតាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតជើងបាត្រជាប្រក្រតី(២) ។

១ អង្គិកថា ថា ធ្វើឲ្យស្លែង ។ ២ គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ផ្តល់បាត្រជាធម្មតា ។

១៥០

វិធីបិណ្ឌ ចល្យវិញ្ញា

[១៤៨] តេជ ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ សោធកំ
បត្តំ បដិសាមេត្តំ ។ បត្តោ ទុស្សតំ ។ ភកវតោ ឯត-
មត្តំ អាភោចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ សោធកោ បត្តោ
បដិសាមេត្តោ យោ បដិសាមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឱតាបេត្វា បត្តំ បដិសាមេត្តំ ។

[១៤៩] តេជ ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ សទុទកំ
បត្តំ ឱតាបេត្តំ ។ បត្តោ ទុក្កោ ហោតិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ សទុទកោ
បត្តោ ឱតាបេត្តោ យោ ឱតាបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឱទុកំ^(១) កត្វា ឱតាបេត្វា បត្តំ
បដិសាមេត្តំ ។

[១៥០] តេជ ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឧឈ្មោ
បត្តំ ធិនហត្ថំ ។ បត្តស្ស វណ្ណោ ទុស្សតំ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧឈ្មោ បត្តោ ធិនហត-
តោ យោ ធិនហយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ មហត្ថំ ឧឈ្មោ ឱតាបេត្វា បត្តំ បដិសាមេត្តំ ។

---

១ ទ. ប. វេទកំ ។

វិនយបិដក បុណ្ណវគ្គ

(១៤៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទុកដាក់បាត្រទាំងទឹក ។
បាត្រក៏រំលាយខូចទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវទុកដាក់បាត្រទាំងទឹកទេ ភិក្ខុណាទុកដាក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុហាលបាត្រសិនបើហើយសឹម
ទុកដាក់ ។

(១៤៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយហាលបាត្រទាំងទឹក ។
បាត្រក៏មានភ្លិនអាត្រក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវហាលបាត្រទាំងទឹកទេ ភិក្ខុណា ហាល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុជូកបាត្រ ឱ្យស្ងួតទឹកសិនបើហើយ
សឹមហាលទុកដាក់ចុះ ។

(១៥០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទុកបាត្រក្នុងទីក្តៅ ។ បាត្រ
ក៏ខូចពណ៌ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុក
បាត្រក្នុងទីក្តៅទេ ភិក្ខុណា ទុក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថា
គតអនុញ្ញាតឱ្យហាលបាត្រក្នុងទីក្តៅមួយរំពេច ហើយសឹមទុកដាក់ចុះ ។

១៧១

បុព្វបទបុព្វបទ សម្ពុហុលវិទូស្ត្រី បន្តបរិ

(១៥១) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពុហុលា
បត្តា អន្លោកាសេ អនាណា ធិត្តិត្តា ហោន្តិ ។ វាត-
មណ្ឌលីកាយ អាវដ្ឋិតា បត្តា ភិដ្ឋិស្ស ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាពោចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
បត្តាជារក្ខន្តិ ។

(១៥២) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ មិលន្តេ
បត្តិ ធិត្តិបន្តិ ។ បរិវដ្ឋិតា^(១) បត្តោ ភិដ្ឋិតិ ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាពោចេស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ មិលន្តេ បត្តោ
ធិត្តិមិលន្តោ យោ ធិត្តិបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សានិ ។

(១៥៣) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ បរិ-
កណ្ណន្តេ បត្តិ ធិត្តិបន្តិ ។ បរិវដ្ឋិតា បត្តោ ភិដ្ឋិតិ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ បរិ-
កណ្ណន្តេ បត្តោ ធិត្តិមិលន្តោ យោ ធិត្តិបេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កជស្សានិ ។

១ ឧ. ម. បរិវត្តិថា ។

ខុទ្ទកវគ្គត្ថន្តរៈ រឿងភិក្ខុប្រើស្លូប និយាយអំពីបាត្រ ១៥១

[១៥១] សម័យនោះឯង មានបាត្រជាប្រើន តែមិនទាន់មាន គ្រឿងរងដំកល់ ភិក្ខុទុកដាក់ក្នុងទីវាលស្រឡះ ។ បាត្រទាំងនោះក៏ រមៀលបែកខូចទៅដោយ រូលកំបុតត្បូង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូល សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រឿងរងដំកល់បាត្រ^(១) ។

[១៥២] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដាក់បាត្រលើទីបំផុតផែនក្តារ តាំង^(២) ។ បាត្រក៏រមៀលទង្គិចបែក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់បាត្រលើទីបំផុតផែនក្តារតាំងទេ ភិក្ខុណា ដាក់ ត្រូវកាបត្តិទុកផ ។

[១៥៣] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដាក់បាត្រក្នុងទីបំផុតនៃថ្នាក់^(៣) ។ បាត្រក៏រមៀលធ្លាក់បែក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះ មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិន ត្រូវដាក់បាត្រក្នុងទីបំផុតនៃថ្នាក់ទេ ភិក្ខុណា ដាក់ ត្រូវកាបត្តិទុកផ ។

១ តាមអដ្ឋិកថា ថា គ្រឿងរងដំកល់បាត្រដែលធ្វើដោយរូកសិង្ហរល្មិនិងផ្តៅជាដើម ។ រីមតិវិទោទនីដិកថា គ្រឿងរងដំកល់បាត្រមានសណ្ឋានដូចជាពងដែលធ្វើដោយវត្តមានរូក ជាដើម (ឬនឹង ហោថា រង្វេល ថាទ្រុឌបំ ផ្លូវខ្លះវិញក៏បាន) ។ ២ អដ្ឋិកថា ថា ក្នុងទីបំផុត ផែនក្តារតាំងដែលធ្វើដំកល់ទុកក្នុងរបៀងជាដើម ។ ៣ សារត្ថទីបំផុតដិកថា ផែនក្តារតាំង ដែលស្តើងធ្វើឲ្យមាសលំផែងជញ្ជាំងខាងក្រៅនៃផ្ទះ ហៅថា ថ្នាក់ (ក្តារបែន) ។

១៥២

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

(១៥២) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធមាយំ
បត្តំ ឯក្កជ្ជន្តំ ។ ឡំដោ យំសិយតិ ។ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាហេចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តិណ-
សញ្ញាកន្តំ ។ តិណសញ្ញាកោ ឧបចិកាហិ ខជ្ជតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ចោឡកន្តំ ។ ចោឡកំ ឧបចិកាហិ ខជ្ជតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បត្ត-
មាឡកន្តំ ។ បត្តមាឡកោ បរិបតិក្ខា បត្តោ ភិជ្ជតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
បត្តកុណ្ណាលិកន្តំ ។ បត្តកុណ្ណាលិកាយ បត្តោ ឧក្សំ-
សិយតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្សំ ។ បេ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ បត្តត្រកន្តំ ។ អិសវទ្ធកោ ន ហោតិ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

[១៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយផ្តាច់បាត្រលើផែនដី ។
រមែងតែបាត្រក៏សឹកវិលរេចទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ⁺
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ ។ ពួកកណ្តៀរក៏កាត់កម្រាល
ស្មៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ⁺ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
កំណាត់សំពត់ ។ ពួកកណ្តៀរក៏កាត់កំណាត់សំពត់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ⁺ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតរោងសម្រាប់ទុកបាត្រ ។
បាត្រក៏មៀលធ្លាក់អំពីរោងសម្រាប់ទុកបាត្របែកទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ⁺ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតភាជន៍ដី មានមាត់ធំ
(ថ្នាំង) សម្រាប់ទុកបាត្រ ។ បាត្រក៏សឹកដោយភាជន៍ដី មានមាត់ធំ
សម្រាប់ទុកបាត្រ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ⁺ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតជង្គំបាត្រ ។ យោគបាត្រមិនខានមាននៅឡើយ ។

១៥៧

ខុទ្ទកវគ្គប្បដិសន្ធិ សម្ពុហុណវិញ្ញាណ្ណំ បន្តកថា

ភកវតោ ឯតមន្តំ អាភោចេស្មិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
អំសវន្តតំ ពទ្ធនសុត្តកន្តំ ។

[១៥៥] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុជីលេបិ
បាតទន្ធកេបិ បន្តំ លក្ខេន្តំ ។ បរិបតិញ្ចា បត្តោ
ភិក្ខុតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាភោចេស្មិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ
បត្តោ លក្ខេតញ្ចោ យោ លក្ខេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១៥៦] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ មញ្ចោ
បន្តំ ជិក្ខុបន្តំ ។ សតិសម្មោសា ជិសីទន្ធា ឌិក្ខុវត្តា
បន្តំ ភិក្ខុន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាភោចេស្មិ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ មញ្ចោ បត្តោ ជិក្ខុបតញ្ចោ យោ ជិក្ខុបេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១៥៧] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ បីវេ
បន្តំ ជិក្ខុបន្តំ ។ សតិសម្មោសា ជិសីទន្ធា ឌិក្ខុវត្តា
បន្តំ ភិក្ខុន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាភោចេស្មិ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ បីវេ បត្តោ ជិក្ខុបតញ្ចោ យោ ជិក្ខុបេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

ខុទ្ទកវគ្គចូន្ណៈ រឿងភិក្ខុប្រើធូលី ឱយាយភំពំពាត្រ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយោគបាត្រ
នឹងខ្សែសម្រាប់ចង ។

[១៥៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយព្យាបាត្រនឹងមេដញ្ចាំងខ្លះ
នឹងដៃកែវខ្លះ ។ បាត្រក៏រមៀលធ្លាក់បែកទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវព្យាបាត្រទេ ភិក្ខុណាព្យា ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[១៥៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទុកបាត្រលើគ្រែ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយភ្លេចស្មារតីអង្គុយសង្កត់បាត្របែកទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុកបាត្រលើគ្រែទេ ភិក្ខុណាទុក
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[១៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទុកបាត្រលើតាំង ។
ភិក្ខុទាំងឡាយភ្លេចស្មារតីអង្គុយសង្កត់បាត្របែកទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុកបាត្រលើតាំងទេ ភិក្ខុ
ណាទុក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វិទ្យាបិដកេ បុល្លវត្តោ

[១៥៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អង្កេ
បត្តិ ធិក្ខុបត្តិ ។ សតិសម្មាសា ឧដ្ឋហន្តិ^(១) ។ បរិ-
បតិភ្នា បត្តោ ភិជ្ជតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេ-
ចេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ អង្កេ បត្តោ ធិក្ខុបតិភ្នោ
យោ ធិក្ខុបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១៥៩] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ឆត្តេ បត្តិ
ធិក្ខុបត្តិ ។ វតមណ្ឌលកាយ ឆត្តំ ឧក្ខុបយតិ ។
បរិបតិភ្នា បត្តោ ភិជ្ជតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេ-
ស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឆត្តេ បត្តោ ធិក្ខុបតិភ្នោ យោ
ធិក្ខុបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១៦០] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ បត្តហត្តា
កកវដិ បណាមេន្តិ ។ កកវដិ^(២) អាវដិភ្នា បត្តោ ភិជ្ជតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ បត្ត-
ហត្តេន ភិក្ខុនា កកវដិ បណាមេតត្ថំ យោ បណាមេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

១ ឧ. វុដិហន្តិ ។ ២ ឧ. ម. កកវដិ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវង្ស

[១៥៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដាក់បាត្រលើភ្លៅទាំង
ភ្នែក ។ ក្រោកឡើងដោយភ្លេចស្មារតី ។ បាត្រក៏រមៀលធ្លាក់បែកទៅ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់បាត្រលើ
ភ្លៅទាំងភ្នែកទេ ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៥៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដាក់បាត្រក្នុងឆត្រ ។
ទ្បល់កំបុតត្បូងកំបក់ដើមប្រើឆត្រឡើង ។ បាត្រក៏ធ្លាក់បែកទៅ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់បាត្រក្នុងឆត្រទេ
ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៦០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានបាត្រនៅដៃ ប្រាស
សន្ទុះទ្វារ ។ បាត្រក៏ទង្គិចនឹងសន្ទុះទ្វារបែកទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានបាត្រនៅដៃ មិនត្រូវប្រាសសន្ទុះទ្វារទេ ភិក្ខុ
ណាប្រាស ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

១៥៥

ទុក្ខវិក្កតទុក្ខកេ សម្ពហុលវិក្កវិក្កម្ហី បញ្ចកថា

[១៦១] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ តុត្តកដា-

ហោន^(១) បិណ្ណាយ ចរន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ
វិទាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិត្តិយាតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ តុត្តកដាហោន
បិណ្ណាយ ចរិតត្ថំ យោ ចរេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១៦២] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ យដិកដា-

ហោន^(២) បិណ្ណាយ ចរន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ
វិទាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិត្តិយាតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ យដិកដាហោន
បិណ្ណាយ ចរិតត្ថំ យោ ចរេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១៦៣] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ

សព្វបិសុត្តន្តរកោ ហោតិ ។ សោ ធរសីសស្ស បត្ត
នាតេតិ ។ អញ្ញាតរា ឥត្តិ បស្សិត្តា កីតា វិស្សាមកាសិ អ-
ព្វាម្មេ បិសាទោវតាយន្តិ^(៣) ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ

១ ឧ. ម. តុត្តកដាហោ ។ ២ ឧ. យដិកដាហោ ។ ៣ ឧ. ម. វតមន្តំ ។

ទុក្ខវិញ្ញាណៈ រឿងភិក្ខុច្រើនរូប និយាយអំពីពាក្យ

(១៦១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដើរទៅបិណ្ឌបាតដោយ
សំបកឃ្មោក (កាន់សំបកឃ្មោក) ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស និង
ងឿល បន្ទះបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកត្រីយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដើរទៅបិណ្ឌបាតដោយសំបកឃ្មោកទេ
ភិក្ខុណាដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(១៦២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដើរទៅបិណ្ឌបាតដោយអវម្ប័ន
ឆ្នាំង ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស និងងឿល បន្ទះបង្កាប់ថា ។ បេ ។
ដូចពួកត្រីយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ដើរទៅបិណ្ឌបាតដោយអវម្ប័នឆ្នាំងទេ ភិក្ខុណាដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(១៦៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប ជាអ្នកប្រព្រឹត្តយកវត្ថុបំបុស្ស
កូលគ្រប់មុខ^(១) ។ ភិក្ខុនោះប្រើប្រាស់បាត្រក្បាលខ្មោច ។ មានស្រី
ម្នាក់ឃើញហើយខ្លាចស្រែកក្តាត់សំឡេងថា ឧទេះជាបិសាចធ្វើសេចក្តី
វិនាសដល់អញតើ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស និងងឿល

១ យកវត្ថុបំបុស្សកូលតាមតែប្រទះ គឺវត្ថុនិរទេក្រៅអំពីគ្រែបិរ ទាំងគ្រែ កាំង ។

១៩៦

វិនយបិដក បុល្លវត្តោ

វិចារេន្តំ កុដិ ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា ធរ-
សីសស្ស បុត្តំ ធារេស្សន្តំ សេយ្យជាមិ ចំសាចំលូកា-
តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិំ ។ មេ ។ ន ភិក្ខុវេ
ធរសីសស្ស បត្តោ ធារេតព្វោ យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ន ច ភិក្ខុវេ សព្វមំសុត្តលំកោន កវិតតំ
យោ កវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

(១៦៤) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ចលកា-
និមិ អដ្ឋិកានិមិ ឧច្ឆិដ្ឋោនកំមិ បត្តេន ជីហារន្តំ ។
មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ យស្មីយេវមេ
សមណា សក្យបុត្តិយា កុញ្ញន្តំ សោ វ នេសិំ បដិក្ក-
ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិំ ។ មេ ។ ន
ភិក្ខុវេ ចលកានិ វា អដ្ឋិកានិ វា ឧច្ឆិដ្ឋោនកំ វា
បត្តេន ជីហារតតំ យោ ជីហារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បដិក្កហានិ ។

វិសេសបិដក បុណ្យវគ្គ

បន្ទះបង្ហាបថា មិនសមបើពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ប្រើប្រាស់បាត្រក្បាល
ខ្មោចដូចពួកបិសាចសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រក្បាលខ្មោចទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវជាអ្នកប្រព្រឹត្តយកវត្ថុ
បំសុក្ខលក្របមុខទេ ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្តយក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១៦៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយយកបាត្រដាក់កាកអាមិសៈ

ដែលគេចោលខ្លះ ឆ្អឹងខ្លះ ទឹកដាដែលខ្លះ ហើយនាំយកទៅចោល ។
មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាបថា ពួកសមណសក្យ-
បុត្តិយ៍ទាំងនេះឆាន់ក្នុងបាត្រណា បាត្រនោះឯងជាកន្លោះរបស់លោក ។
ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវយកបាត្រដាក់កាក
អាមិសៈដែលគេចោលក្តី ឆ្អឹងក្តី ទឹកដាដែលក្តី នាំយកទៅចោលទេ
ភិក្ខុណា នាំយកទៅចោល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគិត
អនោតកនោរ ។

១៥៧

ទុក្ខវេទន្តក្កតោ ហន្តេន ចិវិស្ស វិទាលនេ ចិវិរាវា

[១៦៥] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ហន្តេន
ចិវិ វិទាលេត្តា^(១) ចិវិ សិទ្ធភ្នំ ។ ចិវិ វិលោមិ ហោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ បេ ។ អនុជាជាមិ
ភិក្ខុវេ សត្តកំ នមតក្កន្តំ ។

[១៦៦] តេន ទោ បន សមយេន សង្ឃស្ស
ទណ្ឌសត្តកំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសិ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ ទណ្ឌសត្តកន្តំ ។

[១៦៧] តេន ទោ បន សមយេន ធាតុកិយា
ភិក្ខុ ឧត្តារេថ សត្តកទណ្ឌ ជាវេន្តំ សោវណ្ណាមយំ
រូបិយមយំ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចេន្តំ
។ បេ ។ សេយ្យថាបិ គិហិ កាមកោតិលោតិ ។ បេ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ
ឧត្តារិថា សត្តកទណ្ឌ ជាវេតញ្ច យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋមយំ ទន្ធមយំ
វិសាលាមយំ ធម្មមយំ វេទ្យមយំ កដ្ឋមយំ ជតុមយំ
ដលមយំ លោហមយំ សង្ឃតាភិមយន្តំ ។

---

១ ខ. ហន្តេន វិទាលេត្តា ។ ម. ហន្តេន វិទាលេត្តា ។

ខ្ញុំអរគុណព្រះ ការហោរាបរិយោជន៍ ឈឺយាយអំពីបីវា

[១៦៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយហែកចំរើរដោយដៃដោយ
ដើរចំរើរ ។ ចំរើរក៏មិនស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតកាំបិត នឹងកំណាត់សំពត់សម្រាប់កាំបិត ។

[១៦៦] សម័យនោះឯង កាំបិតមានដងកើតឡើងដល់សង្ឃ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកាំបិតមានដង ។

[១៦៧] សម័យនោះឯង ពួកឆ្មេងៗភិក្ខុប្រើប្រាស់ដងកាំបិតដ៏ខ្ពស់
នឹងទាប^(១) គឺធ្វើដោយមាសនឹងធ្វើដោយប្រាក់ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ពោលទោស គំរង្សៀល បន្ទះបង្កាប់ថា ។ មេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នក
បរិភោគកាម ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
មិនត្រូវប្រើប្រាស់ដងកាំបិតខ្ពស់នឹងទាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដងកាំបិតធ្វើដោយឆ្នឹង ធ្វើ
ដោយភ្នុក ធ្វើដោយស្មឹង ធ្វើដោយបបុស ធ្វើដោយបូស្សី ធ្វើដោយឈើ
ធ្វើដោយដំរី ធ្វើដោយផ្លែ ធ្វើដោយលោហធាតុ^(២) ធ្វើដោយក្នុងស័ន្ទ ។

១ ល្អនឹងអន់ ។ ២ លោហធាតុផ្សេងៗ មានទង់ដែងដែកដែម ។

១៥៨

វិន័យបិដកេ បុល្លវគ្គោ

[១៦៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ កុក្កុដ-
បត្តេនបិ វេទ្យុបេសិកាយបិ ធីវំ សិទ្ធន្តិ ។ ធីវំ
នុស្សិត្តិ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាហេនេសុ
។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សូចន្តិ ។ សូចយោ
កណ្ណកិកាហោ ហោន្តិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
សូចនាធិកន្តិ ។ នាធិកាយបិ កណ្ណកិកាហោ
ហោន្តិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កិណ្ណោន បូរេត្តន្តិ។
កិណ្ណោបិ កណ្ណកិកាហោ ហោន្តិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ សត្តយា^(១) បូរេត្តន្តិ ។ សត្តយាបិ កណ្ណកិកា-
ហោ ហោន្តិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សវិតកន្តិ ។
សវិតកេបិ កណ្ណកិកាហោ ហោន្តិ ។ មេ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ មជ្ជសិទ្ធកេន សាវេត្តន្តិ ។ សវិតកម្មិ
បិភិជ្ជតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សវិតសិទ្ធានិកន្តិ ^(២) ។

១ ឧ. សត្តយា ។ ២ ម. សវិតកសិទ្ធានិកន្តិ ។

វិធីបដិសេធ បុណ្យវិធី

(១៦៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ដេរចំវែរដោយស្មោះមាត់
ខ្លះ ដោយចំរៀកចូស្ស័រខ្លះ ។ ចំវែរមានថ្មេរមិនល្អ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពង់ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតម្តង ។ ម្តងទាំងឡាយ
ក៏មានប្រះចាប់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតបំពង់ម្តង ។ ប្រះក៏ចាប់ក្នុងបំពង់ម្តងទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យដាក់លំអិតបំពេញ
(ក្នុងបំពង់ម្តង) ។ ប្រះក៏កើតឡើងក្នុងលំអិតទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យបំពេញបំពង់ម្តង
ដោយលំអិតឡើងដំណាយដោយរមៀត ។ ប្រះក៏កើតឡើងក្នុងលំអិតរមៀត
ដំណាយដោយរមៀតទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតលំអិតថ្ម ។ ប្រះក៏កើតឡើងក្នុងលំអិតថ្ម
ទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យលាបដោយក្រមួនឃ្មុំ ។ ក្រមួនឃ្មុំដែលភិក្ខុលាបហើយក៏បែក
រាត់រាយទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតកំណាត់សំពត់សម្រាប់ក្រមួនឃ្មុំ ។

១៥៧

ខ្ញុំទុកវត្ថុច្បុន្តព្រៃ ទីលស្ស ឆិខណនេ បីវរកថា

[១៦៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ តត្ថ តត្ថ

ទីលំ និខណត្ថា សម្ពុទ្ធិត្ថា ចីវរំ សិទ្ធក្ខន្តំ ។ ចីវរំ វិក្ខណ្ណំ

ហោតិ ។ ភក្ខវតោ ឯតមត្ថំ អាហោថេសុំ ។ បេ ។ អនុ-

ជាជាមិ ភិក្ខុវេ កកមំនិ កកមំនវជ្ជំ តត្ថ តត្ថ ឌីពទ្ធិត្ថា

ចីវរំ សិទ្ធក្ខន្តំ ។ វិសមេ កកមំនិ បត្តវត្ថំ ។ កកមំនិ

បរិកិដ្ឋតិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ វិសមេ កកមំនិ បត្តវត្ថំ

យោ បត្តវេយ្យំ អាបត្តិ ទុក្ខក្កជស្សាតិ ។ ធមាយំ

កកមំនិ បត្តវត្ថំ ។ កកមំនិ បិសុកិកំ ហោតិ ។ បេ ។

អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ តិណិសន្តារក្ខន្តំ ។ កកមំនស្ស

អន្តោ ជីវតិ ។ បេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អនុវាតំ

បរិកណ្ណំ អាហោថេត្ថន្តំ ។ កកមំនិ នប្បហោតិ ។ បេ ។

ខ្ញុំទូកវត្តក្នុងនាមៈ ការដឹកជញ្ជូន ឆិបាយសំព័រ

(១៦៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដឹកដាំបង្កើតក្នុងទីនោះ ។
ហើយចង់ដេរចីវរ ។ ចីវរក៏ស្នាក់មិនស្មើអ្នក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចង់ឈើស្ពឺង^(១)នឹងខ្សែ
ស្ពឺង^(២)ដើម្បីឲ្យភិក្ខុចង់ចីវរហើយដេរក្នុងទីនោះ ។ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយលាត
ឈើស្ពឺងក្នុងទីមិនស្មើ ។ ឈើស្ពឺងក៏បែកបាក់ទៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលាតឈើស្ពឺងក្នុងទីមិនស្មើ
ទេ ភិក្ខុណាលាត ត្រូវភាបតិទុកដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយលាតឈើស្ពឺងលើ
ផែនដី ។ ឈើស្ពឺងក៏ប្រឡាក់ដោយធូលី ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ ។ ដោយចីវរ
ដែលចង់នឹងឈើស្ពឺងក៏ទុកទីអស់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលើក (ថែម) អនុវត្តបណ្តោយ
នឹងអនុវត្តទីនិរសចីវរ ។ ឈើស្ពឺងមិនល្មមគ្នានឹងចីវរ^(៣) ។ បេ ។

---

១ ធម្មករឈើ ៤ តំណាងមកក្នុងគ្នាជា ៤ ជ្រុងរាងប្រវែង ឲ្យល្មមដាក់ចីវរដេរបាន មាន
ទាំងទ្រទ្រង់សម្រាប់ឈើស្ពឺងនោះផង។ ២ ខ្សែសម្រាប់ចងចីវរនឹងឈើស្ពឺងចំពោះភិក្ខុដែលដេរ
ចីវរគឺជានឹង ។ ៣ ឈើស្ពឺងដែលគេធ្វើតម្រូវនឹងភិក្ខុខ្ពស់ លុះដេរចីវរ ភិក្ខុភាបក៏មិនល្មម ។

១៦០

វិនយបិដក បុលវគ្គោ

អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទណ្ឌកម្មិនំ វិនលកំ^(១) សលាកំ
វិនទ្ធនវដ្ឋំ វិនទ្ធនសុត្តកំ វិនទ្ធិត្វា^(២) ចរិវិ សិព្វេត្តន្តំ ។
សុត្តនិកាយោ វិសមា ហោន្តំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ កឡិមក្កន្តំ ។ សុត្តា វង្សា ហោន្តំ ។ បេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មោយសុត្តកន្តំ ។

[១៧០] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខូ អនោតេហិ
ចានេហិ កម្មិនំ អក្កមន្តំ ។ កម្មិនំ ទុស្សតិ ។
កកវតោ ឯតមន្តំ អាវេចេស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ
អនោតេហិ ចានេហិ កម្មិនំ អក្កមន្តំ យោ អក្កមេយ្យ
អាបន្តំ ទុក្កិដស្សាតិ ។

---

១ ឧ. ម. បុរយកំ ។ ២ ឧ. វិនទ្ធនវដ្ឋំ វិនទ្ធនលុន្តកំ វិនទ្ធិត្វា ។

វិទ្យបិដក បុណ្យវិគ្គ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតអង្គឈើ
ស្ពឺន^(១) នឹងការបត់ទ្រទាច់ឈើស្ពឺនឱ្យជាពីរជាន់^(២) ស្វាគសម្រាប់បញ្ចូល
ក្នុងចន្លោះវែនច័រវែនមានជាន់ពីរ ខ្សែសម្រាប់រឹតឈើស្ពឺនតូចជាមួយនឹងឈើ
ស្ពឺនធំ នឹងខ្សែសម្រាប់រឹតច័រភ្ជាប់មើលឈើស្ពឺនតូច ដើម្បីចងច័រវែន ។
ចន្លោះថ្មេរច័រវែនស្មើគ្នា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឧត្តសម្រាប់វាស់ ។ ថ្មេរច័រវែនរៀបមិនត្រង់ល្អ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ខ្សែបន្តាត ។

[១៧០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជើងមិនស្អាតហើយ
ដើរជាន់ឈើស្ពឺន ។ ឈើស្ពឺនក៏ប្រឡាក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានជើងមិនស្អាត មិនត្រូវដើរជាន់ឈើស្ពឺនទេ
ភិក្ខុណា ជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

---

១ ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យចងឈើស្ពឺនតូច ត្រង់កណ្តាលឈើស្ពឺនធំ ។ ២ ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យ
បត់ដោយទ្រទាច់ពីរជាន់ដុំវិញ ឱ្យល្មមនឹងឈើស្ពឺនតូចនោះ ។

១៦១

ទុក្ខករិយ្យក្នុងពេល សទ្ធមហានាម កបិណ្ឌមនេ បដិគ្គហេតវា

[១៧១] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ អល្លេហិ
មាទេហិ កមិំ អក្កមន្តិ ។ កមិំ ទុស្សតិ ។ កក-
វតោ ឯតមន្តិ អាហេចេសិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ អល្លេហិ
មាទេហិ កមិំ អក្កមិត្តិ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្សតិ ។

[១៧២] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ សទ្ធមា-
ហនា កមិំ អក្កមន្តិ ។ កមិំ ទុស្សតិ ។ កកវតោ
ឯតមន្តិ អាហេចេសិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ សទ្ធមា-
ហនេន កមិំ អក្កមិត្តិ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្សតិ ។

[១៧៣] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ចិវិ
សិព្វេន្តិ អន្តិលិយា បដិគ្គហន្តិ ។ អន្តិលិយា ទុក្ខា
ហេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមន្តិ អាហេចេសិ ។ បេ ។ អនុ-
ជាតាមិ ភិក្ខុវេ បដិគ្គហន្តិ ។

ខ្ញុំករវត្ថុតូចៗ ពួកវាក៏ពាក់ស្បែកជើងដើរ ជាន់ឈើស្ពឺង និយាយអំពីស្នាដៃប្រាមដៃ

[១៧១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជើងខ្ពើម ដើរជាន់
ឈើឈើស្ពឺង ។ ឈើស្ពឺងក៏ប្រឡាក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានជើងខ្ពើម មិនត្រូវជាន់ឈើស្ពឺងទេ ភិក្ខុណាជាន់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយពាក់ស្បែកជើងដើរជាន់
ឈើស្ពឺង ។ ឈើស្ពឺងក៏សៅហ្មង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងជាន់ឈើស្ពឺងទេ ភិក្ខុណា
ជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៧៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដេរចំរើកាន់ដោយប្រាម
ដៃ ។ ប្រាមដៃក៏ឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំ-
ពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស្នាប់ប្រាមដៃ(១) ។

---

១ ស្នាប់ដៃដែលគេពាក់សម្រាប់ដើរ ដើម្បីកុំឲ្យម្តួលមុតដៃ ។

វិទយបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

[១៧៤] តេន ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយោ ភិក្ខុ
ឧត្តារិច បដិគ្គហោ ជារត្ថំ សោវណ្ណាមយំ រូចិយមយំ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ជីយន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យ-
ថាមិ ភិហំ កាមភោគិលោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អា-
រោធស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧត្តារិច បដិគ្គហោ ជារ-
ត្តា យោ ជារយ្យ អាមត្ថំ ធុក្កជស្ស អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ អដ្ឋិមយំ ។ បេ ។ សន្ធិនាភិមយេន្តំ ។

[១៧៥] តេន ទោ បន សមយេន ស្វចិយោមិ
សត្តកាមិ បដិគ្គហាមិ នស្សន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ
អារោធស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អារសេនវិគ្គកន្តិ ។
អារសេនវិគ្គកេ សមាគុណ ហោន្តំ ។ ភកវតោ ឯត-
មត្ថំ អារោធស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បដិគ្គហន្តវិ-
កន្តិ ។ អិសវន្តកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ អិសវន្តកំ ពន្ធនសុត្តកន្តិ ។

វិធីយប់ដក បុណ្យវគ្គ

[១៧៤] សម័យនោះឯង ពួកឆ្មារក្នុងយក្សក្រុមប្រើប្រាស់ស្នាប់ម្រាម
ដៃដ៏ខ្ពស់នឹងចាប់ គឺធ្វើដោយមាសនឹងធ្វើដោយប្រាក់ ។ មនុស្សទាំង
ឡាយក៏ពាលទោស គំរងៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថ
អ្នកបរិភោគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានគ្រាប់បង្កំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ស្នាប់ម្រាមដៃខ្ពស់នឹងចាប់ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់
ត្រូវកាប់ក្តីទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស្នាប់ម្រាមដៃធ្វើ
ដោយឆ្នឹង ។ បេ ។ ធ្វើដោយគូបស័ន្ទ ។

[១៧៥] សម័យនោះឯង ម្តាយ កាំបិត នឹងស្នាប់ម្រាមដៃពុតទៅ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយ បានគ្រាប់បង្កំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវត្ថុសម្រាប់
ជាក់^(១) ។ (លុះជាក់) ក្នុងវត្ថុសម្រាប់ជាក់ក៏នៅតែរកវាយ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយបានគ្រាប់បង្កំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវត្ថុសម្រាប់ជាក់ស្នាប់
ម្រាមដៃ ។ ខ្សែយោគមិនទាន់មាននៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្សែយោគនឹងខ្សែសម្រាប់ចង ។

១ វត្ថុណាមួយមានរាជនៈនឹងប្រអប់ជាដើម (អន្លើចង) ។

១៦៣

ឧទ្ធករវត្តកុដូកេ កវ័នសាលាកបិមមណ្ឌបាទិរនុដានំ

[១៧៦] តេជ ខោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អន្លោ-
កាសេ^(១) ជីវំ សិទ្ធិញ្ញា សិទ្ធិនបិ ឧណ្ណោនបិ កំល-
មន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ កបិមសាលំ កបិមមណ្ឌបន្តំ ។ កបិមសាលា
ជីវត្តកា ហោតិ ។ ឧទកេន ឌីត្តវយតិ ។ ភកវតោ
ឯតមន្តំ អាហោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធករវត្តកំ
កាតុន្តំ ។ ធម្មោ បរិបតតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចិនិក្ក
តយោ ធមេ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ធារុចយន្តំ ។
អាហោបាញា វិហារន្តំ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
តយោ សោទាណំ ឥដ្ឋកាសោទាណំ សិលាសោទាណំ
ធារុសោទាណន្តំ ។ អាហោបាញា បរិបតន្តំ ។ មេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាសម្ពនពាហន្តំ ។

[១៧៧] តេជ ខោ បទ សមយេន កបិមសា-
លាយ តិណាចុណ្ណំ បរិបតតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ឌីត្តមេត្តា^(២) ឧល្លត្តវល័ត្តំ កាតុ សេតវណ្ណំ

១ ឧ. អញ្ញោកាសេ ។ ២ ឧ. ឧត្តមេត្តា ។

ខ្ញុំកវត្តក្នុងនាមៈ ការអនុញ្ញាតរោងសម្រាប់ដាក់ឈើស្ពឺងនឹងយកសម្រាប់ដាក់ឈើស្ពឺងជាដើម

(១៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដេរចីវរក្នុងទីវាល លំបាក
ដោយត្រជាក់នឹងក្តៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតរោងសម្រាប់ដាក់ឈើស្ពឺង បារមីសម្រាប់ដាក់ឈើស្ពឺង ។ រោង
សម្រាប់ដាក់ឈើស្ពឺងមានទីដំបាប់ ។ ទឹកកំលិច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីផ្សែងសំឡើង ។ ខ្សែនក៏
រមះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យកពូនខ្សែ ៣ យ៉ាង គឺ ខ្សែនដង្កូ ខ្សែនថ្ម ខ្សែនឈើ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក៏លំបាកនឹងខ្សែន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ដណ្តើរដង្កូ ១ ដណ្តើរថ្ម ១
ដណ្តើរឈើ ១ ។ កាលភិក្ខុទាំងឡាយខ្សែនទៅក៏ធ្លាក់មកវិញ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្ហាន់វែង ។

(១៧៧) សម័យនោះឯង កំទេចស្មៅ ជ្រុះក្នុងរោងឈើស្ពឺង
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យតាបដម្សួល ហើយបូកទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស

វិទយចំណីពេ បុល្លវគោ

កាឡ្យវណ្ណំ កេតុកបរិកម្មំ មាលា កម្មំ លតា កម្មំ មគ.
វទន្តកិ មញ្ចបដ្ឋកិ ច័រិវិសំ ច័រិវដ្ឋកិ ។

[១៧៨] តេន ខោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ច័រិ
សិទ្ធិត្វា តត្រេវ កមិទំ ទុដ្ឋិត្វា បក្កមន្តំ ។ ទុនុវហិប
ទុបចិត្តាហិប ទុដ្ឋតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេ
សុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កមិទំ សង្ឃវត្តន្តំ ។ ក-
មិទំ បរិក្ខន្តតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តោយំសិ-
កាយ កមិទំ សង្ឃវត្តន្តំ ។ កមិទំ វិទិវេបិយតិ(១)
។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ពន្ធនវដ្ឋកិ ។

[១៧៩] តេន ខោ សមយេន ភិក្ខុ កុខ្មេប
មិទ្កេបិ កមិទំ ទុស្សាបេត្វា បក្កមន្តំ ។ បរិបត្តិត្វា
កមិទំ កិដ្ឋតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កិត្តិទីលេ វា ធាតុទន្ធកេ វា
លតេត្តន្តំ ។

---

១ ១. វិវេបិយតិ ។ ម. វិវេបេតិ ។

វិទេយបិដក បុល្លវគ្គ

ពណិវេន្ទ ទ័និបរិកម្មដោយរង់ ក្បាច់ភ្នំដា ភ្នំវិល្លិ ក្បាច់ចេញមក ក្បាច់
មានស្រទាប់ ៥ យ៉ាង សួរចំរើននឹងខ្សែស្បៀងចំរើ ។

(១៧៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដើរចំរើរួចហើយទុកឈើ
ស្លឹងចោលក្នុងវិវារនោះហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកកាក្កុរខ្លះ កណ្តៀរខ្លះ
កាត់ការ(ឈើស្លឹង) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យសាលើស្លឹងទុក ។ ឈើស្លឹងក៏បាក់បែក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យម្សរឈើស្លឹងដោយ
ឈើស្តួល ។ ឈើស្លឹងក៏រលាចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសម្រាប់ចង ។

(២៧៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយផ្អែកឈើស្លឹងទុកនឹង
ជញ្ជាំងខ្លះ នឹងសសរខ្លះ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ឈើស្លឹងក៏រលំបាក់ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យពាក់(ឈើ
ស្លឹង) នឹងមជញ្ជាំង ឬដៃកែវ ។

១៦៥

ឧទ្ធករវិញ្ញាណកម្ម អំពីសុទ្ធការសុទ្ធករសុទ្ធករសុទ្ធករ

[១៨០] អថខោ កកវា រាជកហោ យេថាភិក្ខុ
វិហារិត្តា យេន វេសាលី តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ស្វចិកម្មិ សត្តកម្មិ
ភេសជ្ជិម្មិ បត្តេន អាជាយ កច្ឆន្តិ ។ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាពោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភេសជ្ជិក្កិ-
កត្តិ ។ អំសវទ្ធកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ អំសវទ្ធកំ ពន្ធនសុត្តកត្តិ ។

[១៨១] តេន ខោ បន សមយេន អពាតពោ ភិក្ខុ
ឧបាហាយោ កាយពន្ធនេន^(១) ពន្ធត្តា តាមិ បិណ្ណា-
យ ចារិសិ ។ អពាតពោ ឧបាសកោ តំ ភិក្ខុ អភិវា-
ទេត្តោ ឧបាហាយោ សីសេន យដ្ឋេសិ ។ សោ
ភិក្ខុ មជ្ជំ អហោសំ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អាវមិ
កត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាពោចេសំ ។ ភិក្ខុ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាពោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧបាហា-
នក្កិកត្តិ ។ អំសវទ្ធកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ អំសវទ្ធកំ ពន្ធនសុត្តកត្តិ ។

១១. កាយពន្ធនេន ។

ខ្ញុំឧក្រិដ្ឋខ្លះៗ ពារទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យយោគនឹងឱ្យសម្រាប់ចង

[១៨០] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងរាជ-
ត្រីតាមសមគួរដល់ពុទ្ធរាជ្យស្រ័យ ហើយទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុង
វេសាលី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយយកមូលខ្លះ តាំបិតខ្លះ ភេសជ្ជៈ
ខ្លះ ដាក់ក្នុងបាតដើរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានគ្រាបបង្គំមូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតថង់សម្រាប់ដាក់ភេសជ្ជៈ ។ ឱ្យយោគមិនទាន់មាននៅ
ឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យយោគនឹងឱ្យសម្រាប់ចង ។

[១៨១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្រុបចងវិស្សកជើងនឹងវត្តពន្ធចក្កៈ
ហើយចូលទៅចំណូលបាតក្នុងស្រុក ។ មានទេសកម្មាក៏ថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះ
ក៏ទង្គិចក្បាលបេនឹងវិស្សកជើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ បំណែក
ខាងភិក្ខុនោះទៅកាន់អាមាម ហើយក៏បានប្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ពួកភិក្ខុបានយកសេចក្តីនេះ ទៅគ្រាបបង្គំមូលចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតថង់សម្រាប់ដាក់វិស្សកជើង ។ ឱ្យយោគមិនទាន់មាននៅឡើយ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ
យោគនឹងឱ្យសម្រាប់ចង ។

១៦៦

វិសយចំណីពេ បុល្លវិញ្ញោ

[១៨២] តេន ខោ បន សមយេន អន្តរាមក្ក
ឧទកំ អកប្បិយំ ហោតិ ។ បរិស្សាវនំ ន ហោតិ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
បរិស្សាវនន្តំ ។ ចោឡកំ នប្បហោតិ ។ បេ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ កដច្ចបរិស្សាវនន្តំ ។ ចោឡកំ
នប្បហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ធម្មករកន្តំ ។

[១៨៣] តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
កោសលេសុ ជនបទេសុ អន្តានមក្កប្បដិបន្នា ហោន្តំ ។
ឯតោ ភិក្ខុ អនាចារំ អាចរតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខុ តំ
ភិក្ខុំ ឯតនកោច ចា អាវុសោ ឯវ្យុបមកាសិ នេតំ
កប្បត្តតិ ។ សោ ភស្មី ឧបនដ្ឋិ^(១) ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុ បិទាសាយ បិទ្បតោ ឧបនដ្ឋិ^(២) ភិក្ខុំ ឯតនកោច
ទេហិ មេ អាវុសោ បរិស្សាវនំ ចានិយំ បរិស្សាមីតិ។
ឧបនទ្វោ ភិក្ខុ ន អនាសិ ។ សោ ភិក្ខុ បិទាសា-
យ បិទ្បតោ កាលមកាសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ

១ ទ. ឧបនដ្ឋិ ។ ២ ទ. ឧបនដ្ឋិ ។

វិសយបិដក បុល្លវត្ត

(១៨២) សម័យនោះឯង មានទឹកជាអកប្បិយៈក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។
សំពត់តម្រងទឹកមិនទាន់មាននៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់តម្រងទឹក ។ កំណត់សំពត់មិនគ្រាន់
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
តម្រងទឹកដែលគេរឹតភ្ជាប់នឹងឈើបីកំណត់ ។ កំណត់សំពត់មិនគ្រាន់ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតធម្មក្រក ។

(១៨៣) សម័យនោះឯង ក្នុងកាលសលដនបទ មានភិក្ខុពីរប្រាំបួន
ធ្វើទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុមួយរូបប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ ភិក្ខុទីពីរបាន
និយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកកុំធ្វើអំពើយ៉ាងនេះឡើយ អំពើ
នេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាចារនោះក៏ចង់គំនុំនឹងភិក្ខុនោះ ។
ចំណែកខាងភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអនាចារនោះស្រេកទឹក ក៏និយាយទៅនឹងភិក្ខុ
ដែលខ្លួនចង់គំនុំយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ចូរលោកឱ្យតម្រងទឹកមកខ្ញុំ ។
នឹងឆាន់ទឹក ។ ភិក្ខុដែលគេចង់គំនុំមិនព្រមឱ្យ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាចារ
នោះស្រេកទឹកខ្លាំង ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ កាលភិក្ខុដែលគេចង់គំនុំនោះ

១៦៧

ខុកវន្តុត្តកេ ទេ ភិក្ខុ អន្ធនមត្តប្បជ័បត្តា

អាវាមំ កត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាវោចេសំ ។ តី បន
ត្ថំ អាវុសោ បរិស្សារំ យោ ចិយមាទោ ន អនាសីតំ ។
ឯវមាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បដ្ឋានំ ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តំ ចិយន្តំ វិចារេន្តំ កមី ហិ ធាម ភិក្ខុ
បរិស្សារំ យោ ចិយមាទោ ន ទស្សតីតំ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសំ ។

[១៨៤] អថទោ ភកវតំ ឯតស្មី ចំណោ ឯតស្មី
បកវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃទាតាបេត្តា តិ ភិក្ខុំ បដិ-
ប្បន្តំ សង្ឃំ កិវ ត្ថំ ភិក្ខុ បរិស្សារំ យោ ចិយមាទោ
ន អនាសីតំ ។ សង្ឃំ ភកវតំ ។ វិកវហិ តុន្តោ ភកវតំ
អនុច្ឆរិកំ តេ មោយបុរិស អនុលោមិកំ អប្បដ្ឋរូបំ
អស្សាមណកំ អតប្បយំ អកវណីយំ កមី ហិ
ធាម ត្ថំ មោយបុរិស បរិស្សារំ យោ ចិយមាទោ ន
ទស្សសំ ទេតិ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វិ បសា-
នាយ ។ បេ ។ វិកវហិតា ធម្មំ កមី កត្តា ភិក្ខុ
អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ អន្ធនមត្តប្បជ័បន្តេ ភិក្ខុនា

ទុក្ខវត្ថុចូន្តកៈ ភិក្ខុពិរូបនាំគ្នាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ

នៅពេល ក៏បានប្រាប់សេចក្តីខ្លះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
និយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ កាលគេសុំសំពត់តម្រងទឹក លោកមិនឲ្យគេ
មែនឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា មែនហើយអាវុសោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្តិចបន្តួចថា កាលបើគេសុំសំពត់តម្រងទឹក ភិក្ខុមិនសមបើមិនឲ្យគេ
ទេ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។

(១៨៤) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលានោះ ហើយគ្រាស់សួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បាន
ឮថាគេសុំសំពត់តម្រងទឹក អ្នកមិនឲ្យគេ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូល
ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស
ថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើរបស់អ្នកជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង
មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនត្រូវធ្វើ ម្ចាស់មោឃ-
បុរស កាលបើគេសុំសំពត់តម្រងទឹក អ្នកមិនសមបើនឹងមិនឲ្យគេទេ
ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា
ឡើយទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចគ្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដើរទៅតាមផ្លូវឆ្ងាយ

១៦៨

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

បរិស្សាវនី យាចិយមាទេន ន ទាតត្ថំ យោ ន ទទេយ្យ
អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ន ច ភិក្ខុវេ អបរិស្សាវនកោន
អន្ធានមត្តោ បដិបដ្ឋិតតោ យោ បដិបដ្ឋេយ្យ អាមត្តំ
ទុក្ខដស្ស សថេ ន ហោតិ បរិស្សាវនំ វា ធម្ម-
ការកោ វា សង្ឃាដកណ្ណោមិ អធិដ្ឋាតតោ វេមិទា
បរិស្សាវត្តា បរិស្សាមីតំ ។

[១៨៥] អថខោ ភកវា អនុបុត្រេន ទារិកញ្ចារមាទោ
យេន វេសាលី តទវសិ ។ តត្រុ សុទំ ភកវា វេសាលីយំ
វិហារតិ មហារាជេ ក្សជាតារសាលាយំ ។

[១៨៦] តេន ខោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ទវកម្មំ
ករោន្តំ ។ បរិស្សាវនំ ន សម្មតំ ។ ភកវតោ វតមត្តំ
អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទណ្ឌបរិស្សាវនន្តំ ។
ទណ្ឌបរិស្សាវនំ ន សម្មតំ ។ ភកវតោ វតមត្តំ អាហេ
ចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧប្បាសន្តំ^(១) ។

១ ឧ. វិ. ៣៧ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិទ្យា

កាលបើគេធ្វើតម្រងទឹក កុំគប្បីមិនឲ្យ ភិក្ខុណាមិនឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគ្មានសំពត់តម្រងទឹក មិនត្រូវ
ដើរផ្លូវឆ្ងាយទេ ភិក្ខុណាដើរ ត្រូវអាបត្តិទុកដ បើមិនមានសំពត់តម្រង
ទឹកក្តី ធម្មក្រកក្តី ទុកជាងាយសង្ឃ័យ ក៏ត្រូវអធិដ្ឋានបានថា អាត្មាអញ
នឹងត្រងទឹកដោយងាយសង្ឃ័យនេះនោះ ។

(១៨៥) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់
ពារិកដោយលំដាប់ ទ្រង់សំដៅទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ។ បានឮថា ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងក្នុងភារសាលា ព្រមហារិន ទៀបក្រុង
វេសាលីនោះ ។

(១៨៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើនវកម្ម (ការងារថ្មី) ។
ភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានសន្មតសំពត់តម្រងទឹកនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់តម្រងទឹកមានដង ។
ភិក្ខុមិនទាន់សន្មតសំពត់តម្រងទឹកមានដងនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់តម្រងត្រាំ(១) ។

---

១ លំដាប់ដែលគេបង្ហាញដោយទាំង៤ ភ្ជាប់នឹងបង្ហាញទាំង៤ ដែលគេបោះត្រង់ទឹកហើយសង្កត់
ត្រង់កណ្តាលសំពត់នោះ ឲ្យទឹកជ្រាបចូលមក ហើយយកភ្នំដុំទៅដិតទឹកនោះ ។

១៦៧

ខ្នងក្រចក្ខុវិញ្ញាណ បកស្រាយអនុបិដក

[១៨៧] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ មគសេហំ
ឧញ្ញាណ ហោន្តិ ។ កកវតោ ឯតមន្តិ អាហេថេសុំ ។
អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ មគសក្កដិកន្តិ ។

[១៨៨] តេជ ខោ បន សមយេន វេសាលីយំ
បណីតានំ កត្តានំ កត្តប្បដិចានំ អដ្ឋិតា^(១) ហោតិ ។
ភិក្ខុ បណីតានំ កោជនានំ កុញ្ញត្វា អភិសន្នកាយា
ហោន្តិ ពហ្មពាណា ។ អថខោ ជីវកោ កោមារកថោ
វេសាលី អគមាសំ កេនចំនេវ ករណីយេន ។ អន្តសា
ខោ ជីវកោ កោមារកថោ ភិក្ខុ អភិសន្នកាយេ
ពហ្មពាណេ ទិស្វាន យេន កកវំ តេនុបសន្តមិ ឧប-
សន្តមិត្វា កកវន្តិ អភិវនេត្វា ឯតមន្តិ ឯសីទិ ។ ឯតមន្តិ
ឯសីន្នោ ខោ ជីវកោ កោមារកថោ កកវន្តិ ឯតទរោច
ឯតហិ កន្តេ ភិក្ខុ អភិសន្នកាយា ពហ្មពាណា សាទុ
កន្តេ កកវំ ភិក្ខុនំ ចន្តមញ្ញា ជន្នាយរញ្ញា អនុជាណតុ
ឯវំ ភិក្ខុ អប្បពាណា កវិស្សន្តិតិ ។ អថខោ កកវំ

---

១ ឧ. អដ្ឋិតា ។

ខ្នងកិច្ចព្រមព្រៀង: ការជ្រៀមសុញ្ញតម្កល់

(១៨៧) សម័យនោះឯង មូសចៀតចៀនភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា មូលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតមុន ។

(១៨៨) សម័យនោះឯង ក្រុងវេសាលីពួកជនបានចាត់ចែងកត្តដ៏
ទុក្ខម(ប្រគេនពួកភិក្ខុ) ។ ពួកភិក្ខុបានឆាន់ភោជនទាំងឡាយដ៏ទុក្ខម មាន
កាយច្រើនទៅដោយទោស (រោគទល់) មានអាពាធច្រើន ។ គ្រានោះ
ឯង ដ៏វិកោតាមារក្សបានទៅក្រុងវេសាលី ដោយកិច្ចខំមួយ ។ ដ៏វិកោតា-
មារក្សបានឃើញភិក្ខុទាំងឡាយមានកាយច្រើនទៅដោយរោគ មានអា-
ពាធច្រើន លុះបានឃើញហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរ ។ លុះដ៏វិកោតាមារក្សអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាប
ទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយមានកាយច្រើនទៅដោយទោស មានអាពាធច្រើន បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ សូមព្រះអង្គអនុញ្ញាតទី
ច្រៀមនឹងរោងភ្លើងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាការប្រពៃ កាលបើយ៉ាងនេះ
ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងមិនសូវមានអាពាធ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ

វិទយបិដក បុល្លវគ្គ

ទ្រង់ពន្យល់ដីវិកោតាមារកត្យ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីក រាយ ដោយធម្មិកថា ។ វេលានោះ ដីវិកោតាមារកត្យ កាលដែលព្រះ មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីក រាយ ដោយធម្មិកថា ហើយក៏ក្រោកចាកសនៈ ក្រុយបង្គំព្រះមានព្រះ ភាគ ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។

(១៨៧) ព្រោះទំទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ ធម្មិកថាក្នុងវេលានោះ ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទីចង្រ្កមនឹងរោងភ្លើង ។

(១៨៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយចង្រ្កមក្នុងទីចង្រ្កមនិរាម រស្មី ។ ដើមទាំងឡាយក៏ឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីចង្រ្កមឲ្យរាបរស្មី ។

(១៨៩) សម័យនោះឯង ទីចង្រ្កមជាទីទាប ។ ទឹកក៏លិចក្នុងទី ចង្រ្កមនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីចង្រ្កមឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿនក៏រលះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យរកពូនខឿន ព យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ ១ ខឿនថ្ម ១ ខឿនឈើ ១ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាឡើង

១៧១

ឧទ្ធករវិទូច្ឆន្តពោ គិល្បំ សោយាណាមំ អនុជាតមំ

វិហាពាធិ ។ មេ ។ អនុជាតមំ ភិក្ខុវេ តយោ សោ-
ចាណោ ឥដ្ឋកាសោចាណំ សិលាសោចាណំ ធារុសោ-
ចាណធិ ។ អាហេហន្តា បរិបត្តិ ។ មេ ។ អនុជាតមំ
ភិក្ខុវេ អាសម្ពនពាហន្តិ ។

[១៧២] តេន ខោ មន សមយេន ភិក្ខុ ចន្ទមេ
ចន្ទមន្តា បរិបត្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។
អនុជាតមំ ភិក្ខុវេ ចន្ទមនវេទិកន្តិ ។

[១៧៣] តេន ខោ មន សមយេន ភិក្ខុ អដ្ឋោ-
កាសេ ចន្ទមន្តា សីតេនបំ ឧណ្ហានបំ កិលមន្តិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។ អនុជាតមំ ភិក្ខុវេ
ចន្ទមនសាលន្តិ ។ ចន្ទមនសាលាយំ តិណាធុណ្ឌិ បរិ-
បតតិ ។ មេ ។ អនុជាតមំ ភិក្ខុវេ ឡិក្ខមត្តា ឧល្លត្តាវ-
លីត្តំ កាត្តំ សេតវណ្ណំ កាឡិវណ្ណំ កេរុកបរិកម្មិ
មាលាកម្មិ លតាកម្មិ មកវទន្តកំ បញ្ចបដ្ឋិកំ
ចរិវិសំ ចរិវជ្ជន្តិ ។

ខ្ញុំទូកវត្តច្បង្គត្រ: ការទ្រង់អនុញ្ញាតដំណើរយ៉ាង

ទៅកំលំបាក់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតដំណើរព្យាយាម គឺ ដំណើរផ្លូវ ១ ដំណើរថ្ម ១ ដំណើរឈើ ១ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាឡើងទៅ ក៏ធ្លាក់ចុះមកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្គំនឹង ។

(១៧២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុកំពុងចង្រ្រមលើទីចង្រ្រម ក៏ធ្លាក់ ចុះមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត បង្គំនឹង^(១)ក្នុងទីចង្រ្រម ។

(១៧៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកំពុងចង្រ្រមក្នុងទីវាល កំលំបាក់ដោយត្រជាក់ខ្លះ ក្តៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី + នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតពេលចង្រ្រម ។ កំទេចស្មៅក៏ជ្រុះមកក្នុងពេល ចង្រ្រម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យតាបដម្យលហើយបូកទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរង ក្បាច់ភ្នំដា ភ្នំវិល្លិ ក្បាច់ធ្មេញមករ ក្បាច់ មានស្រទាប់ ៥ ស្រទាប់ រឹងខ្សែស្បៀង ។

១ រក្ខត្រៃលចោះវាំងទីចង្រ្រមបង្ការកុំឲ្យធ្លាក់ ហៅថា បង្គំនឹង ព្រះអង្គ ហៅថា វាំងបែ រំមាន ។

វិធម្មបិដកេ បុល្លវត្តោ

(១៧២) តេន ខោ បទ សមយេន ជន្ហាយរំ ធិច-
វត្តកំ ហោតិ ។ ឧទកេន ឌុត្តវិយតិ ។ បេ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តវត្តកំ កាតុន្តិ ។ ចយោ បរិបត្តតិ
។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ចិទិត្តិ កយោ ចយេ
ឥដ្ឋកាចយំ សីលាចយំ ធារចយន្តិ ។ អាភេហត្តា
វិហាញន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ តយោ សោ-
នាលោ ឥដ្ឋកាសោនាលំ សីលាសោនាលំ ធារុសោ-
នាលាន្តិ ។ អាភេហត្តា បរិបត្តន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខុវេ អាលម្ពនពាហន្តិ ។ ជន្ហាយរស្ស កកវដំ ធិ
ហោតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ កកវដំ ចិដ្ឋ-
សង្កាដំ ឧទុក្ខលកំ ឧត្តវនាសតិ អក្កឡវដ្ឋំ កកបិ-
សីសតិ ស្វចតិ យដិកំ តាលច្ឆន្តិ អាវិញ្ញនច្ឆន្តិ
អាវិញ្ញនវដ្ឋន្តិ ។ ជន្ហាយរស្ស កុឌ្ឍនាមោ ដីវតិ ។
កកវតោ ឯតមន្តុ អាភេចសិ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ

វិសយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

(១៧២) សម័យនោះឯង រោងភ្លើងមានទីដីតាប ។ ទឹក (ដោរដ៏
មក) ក៏លិចរោងភ្លើងនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីដីឱ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខ្សែនក៏រលះធ្លាក់ចុះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឱ្យកត់ខ្សែ ៣ យ៉ាង គឺខ្សែដង្កូ ខ្សែថ្ម ១ និងខ្សែឈើ ១ ។
ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើងទៅក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ដណ្តើរដង្កូ ១ ដណ្តើរ
ថ្ម ១ ដណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើងទៅក៏ធ្លាក់ចុះមកវិញ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្កាន់ដៃ ។
រោងភ្លើងមិនទាន់មានទ្វារបង្អួចនៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ក្របទ្វារ ត្បាល់ ថ្មដំណាប់
ក្រោម ឈើអណ្តាក់លើ (ដំណាប់លើ) សសររបស់សន្ទុះទ្វារ ត្រដោកទ្វារ
ទុកទ្វារ គន្ទុះទ្វារ មេរសា ប្រហោងសម្រាប់តាញ និងខ្សែសម្រាប់តាញ
(បិទបើក) ។ ជើងជញ្ជាំងរោងភ្លើងក៏តុត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

១៧៣

ខុទ្ទកថាសូត្រ ធូមទេត្តស្ស អនុជាតាមិ

មណ្ឌលីកំ កាតុន្តំ ។ ជន្ហាយវេស្ស ធូមទេត្តំ ន ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ធូមទេត្តន្តំ ។

[១៧៥] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ខុទ្ទកេ
ជន្ហាយវេស្ស អត្តិដ្ឋានំ កកោន្តំ ។ ឧបទារោ ន ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ខុទ្ទកេ ជន្ហាយវេ ឯកមន្តំ
អត្តិដ្ឋានំ កាតុំ មហាល្មកេ មជ្ឈិតំ ។ ជន្ហាយវេ អត្តិ
មុខំ ឧហតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ មុខមត្តិកន្តំ ។
ហន្តេន មត្តិកំ តេមន្តំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
មត្តិកាណោណិកន្តំ ។ មត្តិកា ទុក្ខញ្ច ហោន្តំ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ វាសេត្តន្តំ ។

[១៧៦] តេន ខោ បន សមយេន ជន្ហាយវេ អត្តិ
កាយំ ឧហតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកំ
អតិហារ្តន្តំ ។ ចាដិយាបិ បន្តេនបិ ឧទកំ អតិហារ្តន្តំ

ខុទ្ទកន្ត្រៃទូតៈ ការព្រង់អនុញ្ញាតប្រហោងសម្រាប់បង្កុយផ្សែងជាដើម

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីដីឲ្យទាបជុំវិញ^(១) ។ ប្រហោងសម្រាប់បង្កុយ ផ្សែងរបស់រោងភ្លើងមិនទាន់មានទៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតប្រហោងសម្រាប់បង្កុយផ្សែង ។

(១៧៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើចង្រ្កានកណ្តាលរោងភ្លើងតូច ។ ទីកាលសម្រាប់ចេញចូលមិនមាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរោងភ្លើងតូច តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើចង្រ្កាន ក្នុងទីដីសមគួរមួយ កាលបើរោងភ្លើងធំ ឲ្យធ្វើចង្រ្កានក្នុងទីពាក់កណ្តាល ចុះ ។ ភ្លើងក្នុងរោងភ្លើងក៏ជះចំហាយក្តៅមកត្រូវមុខ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យយកដីមកលាបមុខ ។ ពួកភិក្ខុធ្វើដីឲ្យទឹកដោយដៃ (របស់ខ្លួន) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស្រកសម្រាប់ដាក់ដីស្អិត ។ ដីស្អិត ក៏ជុំក្នុងស្អុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា- គតអនុញ្ញាតឲ្យអប់ដោយគ្រឿងក្រអូប ។

(១៧៦) សម័យនោះឯង ភ្លើងក្នុងរោងភ្លើងក៏ជះចំហាយក្តៅមក ត្រូវកាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យដងទឹកទុក ។ ពួកភិក្ខុដងទឹកដោយបានខ្លះ ដោយបាត្រខ្លះ

១ ធ្វើទីដីឲ្យទាបជុំវិញផ្លូវដើម្បីនឹងទប់ជើងផ្លូវក្នុង ។

១៧៤

វិទយបិដកេ បុណ្យវត្តោ

។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកកមិណាធំ^(១) ឧទកកស-
រាវកន្ត្រំ ។ ជន្តាយវំ តិណាជ្ជនធំ ធន សេនេតិ ។ បេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឌុតុមេត្តា ឧល្លត្តាវលិត្តំ កាតុដ្ឋំ ។
ជន្តាយវំ ចិត្តល្លិ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
សន្តវត្តំ តយោ សន្តាវេ ឥដ្ឋកាសន្តាវំ សិលាសន្តាវំ
នារុសន្តាវដ្ឋំ ។ ចិត្តល្លិយេវ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ជោវតុដ្ឋំ ។ ឧទកកំ សដ្ឋដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ឧទកកមិទុមនធំ ។

[១៧៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ជន្តាយវេ
ធមាយំ មិសីនធំ កត្តាមិ កណ្ណវដ្ឋំ^(២) ។ បេ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ ជន្តាយវិបដ្ឋំ ។

[១៧៨] តេន ខោ បន សមយេន ជន្តាយវំ អប-
រិក្ខុត្តំ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បរិក្ខុចិត្តំ
តយោ ពាការេ ឥដ្ឋកាពាការំ សិលាពាការំ នារុពា-
កាវដ្ឋំ ។ កោដ្ឋកោ ធន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ

---

១ ឧ. ឧទកកមិ ។ ២ ឧ. កណ្ណវដ្ឋំ ។

វិន័យបិដក បុណ្យវិធី

។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
សៀននឹងផ្តល់ ។ ពេនភ្លើងដែលប្រក់វាយស្មៅក៏គ្មានចំហាយឆ្នើស
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
តាបដម្សួលហើយបូកលាបដីស្អិតទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ។ ពេនភ្លើងក៏មាន
ភក់ជ្រាំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាល ៣ យ៉ាង គឺ កម្រាលដង្ក ១ កម្រាលថ្ម ១
កម្រាលឈើ ១ ។ ពេនភ្លើងក៏នៅតែមានភក់ជ្រាំដដែល ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលាង
ចេញ ។ ទឹកក៏ដក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ។

(១៧៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមួយច្បាស់លើផែនដីក្នុងពេន
ភ្លើង យកដៃអេះខ្លួន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតតាំងសម្រាប់ពេនភ្លើង ។

(១៧៨) សម័យនោះឯង ពេនភ្លើងមិនមានវត្ថុប្រឡាយនៅឡើយ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យបិទបាំងកំពែង ៣ យ៉ាង គឺ កំពែងដង្ក ១ កំពែងថ្ម ១ កំពែង
ឈើ ១ ។ បន្ទប់មិនទាន់មាននៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

១៧៥

ទុក្ខវត្ថុត្រូវការ ឆយោ ចយេ អនុជាធាមិ

ភិក្ខុវេ កោដ្ឋកុដ្ឋំ ។ កោដ្ឋកោ មីច្ឆត្តកោ ហោតិ ។
ទុទកេន ឱត្តវិយតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ទុច្ឆត្តកំ កាតុដ្ឋំ ។ ឆយោ បរិបតតិ ។ មេ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចិជិតិ តយោ ចយេ ឥដ្ឋកាចយំ សីលា-
ចយំ នារុចយន្តំ ។ អាភេហន្តា វិហិត្តន្តំ ។ មេ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ តយោ សោទាលោ ឥដ្ឋកាសោទាលំ
សីលាសោទាលំ នារុសោទាលន្តំ ។ អាភេហន្តា បរិ-
បតន្តំ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាលម្ពនពាហន្តំ ។
កោដ្ឋកស្ស កាវដំ ន ហោតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ កាវដំ បិដ្ឋសង្ខារដំ ទុទុក្ខលកំ ទុត្តរោសកំ
អត្តឡវន្តំ កមសីសកំ ស្វចកំ យដកំ តាលច្ឆិដ្ឋំ
អាវិញ្ញនច្ឆិដ្ឋំ អាវិញ្ញនវដ្ឋិដ្ឋំ ។

(១៧៧) តេន ខោ បន សមយេន កោដ្ឋកេ តិ-
លាទុណំ បរិបតតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឱ-
ក្កមេតា ឱល្លត្តវល្លតំ កាតុ សេតវណ្ណំ កាឡវណ្ណំ

ទុក្ខករត្តុក្កន្តៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតឡើងចំយ៉ាងដើម

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបន្ទប់ ។ បន្ទប់មានទំងន់ទាប ។
ទឹកក៏ដៅជន់លិចមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ឡើងក៏រលើកចេញ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកញ្ចូន
ឡើង ៣ យ៉ាង គឺ ឡើងដង្ក ១ ឡើងថ្ម ១ ឡើងឈើ ១ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏
នាំគ្នាឡើងទៅបានដោយលំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ដណ្តើរដង្ក ១ ដណ្តើរ
ថ្ម ១ ដណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅក៏ធ្លាក់ចុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបង្កាន់ដៃ ។ បន្ទប់មិនខាន
មានទ្វារបង្អួចនៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ក្របទ្វារ ត្បាល់ ឬដំណាប់ក្រោមឈើ
អន្ទាក់លើ (ដំណាប់លើ) សសររបស់សន្ទុះទ្វារ ត្រដោកទ្វារ ទុកទ្វារ គន្ទឹះ
ទ្វារ មេសោ ប្រហោងសម្រាប់ទាញ នឹងខ្សែសម្រាប់ទាញ (បិទបើក) ។

(១៧៧) សម័យនោះឯង ក៏ទេចស្មៅក៏ធ្លាក់ចុះមកក្នុងបន្ទប់ ។ បេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យតាម
ដម្បូលរហ័យចូកលាបទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ

វិធម្មបិដកេ ចុល្លវិញ្ញា

កេរុក្កបរិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មករទន្ធកំ
មញ្ញបដ្ឋិតន្តំ ។ បរិវេណំ ជិត្តុល្លំ ហោតិ ។ បេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មរុត្តំ ឧបករិត្តំ ។ ធម្ម បរិយាប្ប-
ណាន្តំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បទរសិលំ^(១) ជិត្តុ-
បិត្តំ ។ ឌុទតំ សន្តដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ឌុទតនិទ្ធមន្តំ ។

(២០០) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ទត្តា
នតំ អភិវាទេន្តំ ។ ទត្តា អនតំ អភិវាទេន្តំ ។ ទត្តា
នតំ អភិវាទាបេន្តំ ។ ទត្តា អនតំ អភិវាទាបេន្តំ^(២) ។
ទត្តា ទត្តស្ស បរិកម្មំ កេរុក្កំ ។ ទត្តា ទត្តស្ស បរិ-
កម្មំ កាវាបេន្តំ ។ ទត្តា ទត្តស្ស ទេន្តំ ។ ទត្តា
បដិក្ខណាន្តំ ។ ទត្តា ខាទន្តំ ។ ទត្តា កុញ្ញន្តំ ។ ទត្តា
សាយន្តំ ។ ទត្តា បិវន្តំ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាវេសិ
។ បេ ។ ធម្ម ភិក្ខុវេ ទត្តេន^(៣) ទត្តោ អភិវាទេតព្វោ ធម្ម
ទត្តេន អភិវាទេតព្វំ ធម្ម ទត្តេន^(៤) ទត្តោ អភិវាទាបេតព្វោ

១ ឌ. ម. បទសិលំ ។ ២ ទេវបិយបរិយុញ្ញោកេសុ នត្តា នត្តំ អភិវាទេន្តំ ។ នត្តា
នត្តំ អភិវាទេន្តិ វិបស្សនេ អាទិពោ បដ្ឋាយ ឯន្តកោយេវ អាទិពោ ។ ៣-៤ ឌ. ពោត្តកេសុ
នត្ត ទ្រុសុ ហិទេសុ នត្តេតិ បទំ ន បញ្ញាយតិ ។

វិន័យបិដក បុណ្យវគ្គ

នឹងលាបដោយរង់ ធ្វើភ្នំផ្កា ភ្នំវល្លិ ក្បាប់ធ្មេញមករ នឹងក្បាប់មាន
ស្រពាប់ ៥ ។ ទីបរិវេណក៏មានភក់ជ្រាំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យយកខ្សែចាំចាក់ពេយពយចុះ ។
ដីខ្សែចាំមិនរាបស្មើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យក្រាលកម្រាលថ្ម ។ ទឹកក៏ដក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើប្រឡាយ
សម្រាប់បង្ហូរទឹក ។

(២៤០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអាគ្រាតសំពះភិក្ខុអាគ្រាត ។
ពួកភិក្ខុអាគ្រាតសំពះភិក្ខុមិនអាគ្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាគ្រាតឱ្យគេសំពះភិក្ខុ
អាគ្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាគ្រាតឱ្យគេសំពះភិក្ខុមិនអាគ្រាត ។ ពួកភិក្ខុអា-
គ្រាតធ្វើបរិកម្មដល់ភិក្ខុអាគ្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាគ្រាតឱ្យគេធ្វើបរិកម្មដល់ភិក្ខុ
អាគ្រាត ។ ពួកភិក្ខុអាគ្រាតឱ្យ (របស់) ដល់ភិក្ខុអាគ្រាត ។ ពួកភិក្ខុ
អាគ្រាតទទួល (របស់) ។ ពួកភិក្ខុអាគ្រាតទំពាសី ។ ពួកភិក្ខុអាគ្រាត
បរិភោគ ។ ពួកភិក្ខុអាគ្រាតលឺភិក្ខុក្ស ។ ពួកភិក្ខុអាគ្រាតដឹក ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវសំពះភិក្ខុអាគ្រាត
ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវសំពះ (គេ) ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវឱ្យគេសំពះភិក្ខុអាគ្រាត

១៧៧

ខុទ្ទកវិទូក្នុងពេល ចីវរវិសិទ្ធិយា អនុដាននាវ

ន នក្កេន អភិវាណាបេតតំ ន នក្កេន នក្កស្ស បរិកម្មិ
កាតតំ ន នក្កេន បរិកម្មិ កាវាបេតតំ ន នក្កេន
នក្កស្ស នាតតំ ន នក្កេន បដិគ្គហេតតំ ន នក្កេន
ទាទិកតំ ន នក្កេន កុញ្ញតតំ ន នក្កេន សាយិតតំ ន
នក្កេន មាតតំ យោ បិវេយ្យ អាបត្តិ ធុក្កដស្សាតិ ។

(២០០) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ជញ្ញាយវេ
ធមាយំ ចីវរំ និក្ខមន្តំ ។ ចីវរំ បិសុកតិំ ហោតិ ។ កកវ
(តា វិតមត្តំ អាវេសំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
ជញ្ញាយវេ ចីវរិសំ ចីវរន្តំ ។ ទេវេ វស្សន្តេ ចីវរំ ឱវស្សតិ
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ជញ្ញាយវសាលន្តំ ។ ជញ្ញា-
យវសាលា និចវត្តកា ហោតិ ។ ឧទកេន ឱត្តវយតិ
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តវត្តកំ កាតតំ ។ ចយោ
បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ចិន្តតំ ។ បេ ។
អាវេហន្តា វិហារន្តំ ។ បេ ។ អាវេហន្តា បរិបតតិ
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាវេហន្តា បរិបតតិ ។

ខ្ញុំកុរក្កត្តខ្ញុំកុរ: ការអនុញ្ញាតឱ្យស្រូវចំរើននៃឱ្យស្បៀងចំរើននាគឺមើល

ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវឱ្យគេសំពះខ្លួន ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ភិក្ខុ
អាគ្រាត ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវឱ្យគេធ្វើបរិកម្មដល់ខ្លួន ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវ
ឱ្យរបស់ដល់ភិក្ខុអាគ្រាត ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវទទួលរបស់ ភិក្ខុអាគ្រាតមិន
ត្រូវទំពាស៊ី ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវបរិភោគ ភិក្ខុអាគ្រាតមិនត្រូវលិតភ្នក្ស ភិក្ខុ
អាគ្រាតមិនត្រូវជីកទេ ភិក្ខុណាជីក ត្រូវអាបភិក្ខុក្នុង ។

(២០១) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដាក់ចំរើនលើផែនដីក្នុងពេលភ្លើង ។
ចំរើនក៏ប្រឡាក់ទៅដោយអាចម៍ដី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យស្រូវចំរើននៃឱ្យស្បៀងចំរើនក្នុងពេលភ្លើង ។
កាលដែលភ្លើងបង្ហូរចុះមក ចំរើនក៏ទឹក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសាលាជិតពេលភ្លើង ។ សាលាជិត
ពេលភ្លើងមានទីចាប ។ ទឹកក៏ជោរជន់មកលិចចុះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីឱ្យខ្ពស់ឡើង ។
ឡើងក៏បេះធ្លាក់ចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកង្វែរ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើងទៅ ក៏
លំបាក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅ ក៏ធ្លាក់ចុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឱ្យធ្វើ) បង្គោលដែក ។

វិទយបិណ្ឌេ បុល្លវត្តោ

[២០២] តេន ខោ បន សមយេន ជន្ហាយរសាលាយំ
តិណាចុណំ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
ឡិកុម្ភេត្វា ឡិកុត្តារលំតិ កាតុំ ។ បេ ។ ចំវរំសំ ចំវរជ្ជន្តិ ។

[២០៣] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ជន្ហាយ .
វេបិ ឧទកេចិ ចិដ្ឋិវរកម្មិ^(១) កាតុំ កុក្កុទាយន្តិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
តិស្មោបដិច្ឆាទិយោ ជន្ហាយវប្បដិច្ឆាទិ^(២) ឧទកប្ប .
ដិច្ឆាទិ វត្ថុប្បដិច្ឆាទិ^(៣) ។

[២០៤] តេន ខោ ន បន សមយេន ជន្ហាយវេ ឧទកំ ន
ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ ឧទចានន្តិ ។ ឧទចានស្ស ក្ខុលំ លុដ្ឋតិ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ចិចិត្តំ តយោ ចយេ ឥដ្ឋកាចយំ
សិលាចយំ ធារុចយន្តិ ។ ឧទចានោ និចវត្ថុកោ ហោតិ ។
ឧទកេន ឡិកុរិយតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។

---

១ ឧ.ម. បរិកម្មំ ។ ២ ម. យរបដិច្ឆាទិ ។

វិទ្យាបិដក បុណ្យវគ្គ

(២០២) សម័យនោះឯង កំទេចស្មៅ ក៏ធ្លាក់ចុះក្នុងរោងភ្លើង ។ បេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យតាម
ដម្បូលហើយបូកលាមដោយដីទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ។ បេ ។ (តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ) ស្បៀងស្បៀនចំរើនខ្សែស្បៀងចំរើន ។

(២០៣) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីរំភ្លើសនឹងធ្វើបរិកម្ម
ខ្លាំង (ដុសខ្លាំង) ក្នុងរោងភ្លើងខ្លះ ក្នុងទឹកខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទីបីបីប៉ុន្មាន ៣ យ៉ាង គឺ ទីបីបីប៉ុន្មានដោយ
រោងភ្លើង ១ ទីបីបីប៉ុន្មានដោយទឹក ១ ទីបីបីប៉ុន្មានដោយសំពត់ ១ ។

(២០៤) សម័យនោះឯង រោងភ្លើងមិនទាន់មានទឹកនៅឡើយ ។
ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអណ្តូង
ទឹក ។ ប្រាំដុំអណ្តូងក៏បាក់ចុះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឱ្យក) ខ្សឿន ៣ យ៉ាង គឺ ខ្សឿនផ្កាដូង
ខ្សឿនថ្ម ១ ខ្សឿនរឿង ១ ។ អណ្តូងទឹកមានទីបាប ។ ទឹកក៏ដៅជន់
លិច ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

១៧៧

ខុទ្ទកវិទ្យាខុទ្ទកេ អាលម្ពនពហនស្ស អនុជានាមិ

អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ទុច្ឆវត្ថុកំ កាតុន្តំ ។ ចយោ បរិបតតិ
។ បេ ។ អារោហន្តា វិហារន្តំ ។ បេ ។ អារោហន្តា បរិ-
បតន្តំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ អាលម្ពនពហន្តំ ។

(២០៥) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ វល្លិយាបិ^(១)
កាយពន្ធនេនបិ ទុទកំ វិហេន្តំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខុវេ ទុទទានវដ្ឋន្តំ^(២) ។ ហត្ថា ទុក្ខា ហេន្តំ ។ បេ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ តុលំ ករកដកំ ចក្កវដ្ឋកន្តំ ។
កាជនា ពហូ ភិដ្ឋន្តំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
តយោ វិរកេ លោហវិរកំ ធារុវិរកំ ចម្មទណ្ឌន្តំ ។

(២០៦) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ អដ្ឋោ-
កាសេ ទុទកំ វិហេន្តា^(៣) សីតេនបិ ទុណ្ណេនបិ កំ-
លម្ពន្តំ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អារោចេសិ ។ អនុជានា-
មិ ភិក្ខុវេ ទុទទានសាលន្តំ ។ ទុទទានសាលាយិ
តិណាចុណ្ណិ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ

---

១ ទ. វល្លិយាបិ ។ ២ ទ. ទុទកវិហារន្តំ ។ ៣ ទ. វិហារន្តំ ។

ខ្ញុំទុកវត្ថុទុក្ខៈ ពារទ្រង់អនុញ្ញាត(ឲ្យធ្វើ)បង្កាន់ដៃជាដើម

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទ័យឲ្យ
ខ្ពស់ឡើង ។ រឿងកំរលះធ្លាក់ចេញ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើង ក៏លំបាក
។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើងទៅ ក៏ធ្លាក់ចុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) បង្កាន់ដៃ ។

(២០៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុយោងទឹកឡើងដោយវល្លិខ្លះ
ដោយវត្តពន្ធបង្កើនខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាត(ឲ្យធ្វើ)វិទ្យុសម្រាប់យោងទឹកអណ្តូង ។ ដៃកំរយី ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ)
ឈើថ្មីនិយមសម្រាប់យោង (ទឹក) ព្រ័ត្រក្រវែននីវរិត (សម្រាប់យោង) ។
កាជន៍ក៏បែកធ្លាក់ជាច្រើន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបំពង់ ៣ យ៉ាង គឺបំពង់រលាហជាតិ ១ បំពង់
ឈើ ១ បំពង់ស្បែក ១ ។

(២០៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុយោងទឹកក្នុងទ័យលំបាក
ដោយរង្វាខ្លះ ដោយក្តៅខ្លះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះគ្រាបបង្គំលូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើរោងអណ្តូងទឹក ។ កំទេចស្បែកធ្លាក់ចុះក្នុងរោង
អណ្តូងទឹក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

១៨០

វិសយចិដិកេ បុណ្យវគ្គោ

ឡិកុមេត្វា ឡិល្លត្តវល័ត្តំ កាតុំ សេតវណ្ណំ កាឡិវណ្ណំ
កេតុកបរិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មករទន្លកំ
បញ្ចបដ្ឋកំ ជីវវិសិ ជីវវជ្ជន្តំ ។

(២០៧) តេន ខោ បន សមយេន ឧទទាទោ អតា.

រុតោ ហោតិ ។ តិណាធុណ្ណោហិបិ បិសុកេហិបិ ឡិកិវិ
យតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អបិដានន្តំ ។

(២០៨) តេន ខោ បន សមយេន ឧទកកាជំ

ន សិវិជ្ជនិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកកោណី
ឧទកកដាវាជ្ជំ ។

(២០៩) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អារាម

តហំ តហំ នហាយន្តំ ។ អារាមោ ចិក្ខុល្លោ ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អារាមេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

ឧទកកចន្ទនិកន្តិ(១) ។ ចន្ទនិកា ទាតដា ហោតិ ។

ភិក្ខុ ហិវិយន្តំ នហាយន្តំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

១ ឧ.ម. ចន្ទនិកន្តិ ។

វិនយបិដក បុលវត្ត

តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យតាបដម្ស្ចលហើយបូកលាបដីស្អិត ទាំងខាងក្នុងខាង
ក្រៅ ឲ្យមានពណ៌ស ឲ្យមានពណ៌ខ្មៅ លាបដោយរង់ ធ្វើភ្នំផ្កា ភ្នំវល្លិ
ក្បាប់ធូញមក ធ្វើក្បាប់មានស្រទាប់៥ ស្បៀងស្បៀងចម្រុះ ខ្សែស្បៀងចម្រុះ ។

(២០៧) សម័យនោះឯង អណ្ណន៍ទឹកមិនទាន់មានគំរូនៅឡើយ។
កំរើចស្មៅខ្លះ កាចម៍ដីខ្លះ ក៏រោយរាយចុះ (ក្នុងអណ្ណន៍នោះ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើគំរូ ។

(២០៨) សម័យនោះឯង ភាជន៍សម្រាប់ដងទឹកមិនទាន់មាននៅ
ឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតស្លកសម្រាប់ជាក់ទឹក នឹងដើងសម្រាប់ជាក់ទឹក ។

(២០៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុន្តតទឹកក្នុងទីពឹងសពាសក្នុងភាពម។
ភាពមក៏មានកក់ជ្រាំ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំ-
ពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតអណ្ណន៍សម្រាប់ជាក់ទឹកជ្រាំ ។ អណ្ណន៍សម្រាប់ជាក់ទឹកជ្រាំ
តាំងនៅក្នុងទីវាល មិនទាន់បានបិទបាំងនៅឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏អៀនខ្មាស
មិនហ៊ាននឹងទឹក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

១៨១

ខុទ្ទកវដ្ឋក្ខត្តកេ ទទកបុព្វនាទិកានុសាសនំ

បរិក្ខិបិក្ខិ តយោ ចាការេ ឥដ្ឋកាចាការំ សិលា-
ចាការំ នារុចាការន្តំ ។ ចន្ទនិកា ចិត្តល្លា ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សន្តវិក្ខុ តយោ សន្តវេ
ឥដ្ឋកាសន្តវំ សិលាសន្តវំ នារុសន្តវន្តំ ។ ឧទកំ
សន្តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកនិទ្ធមន្តិ ។

(២០០) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ កត្តានិ
សិទិកតានិ ហោន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាវោចេសំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកបុញ្ញនី ចោឡកេន ចបិ បច្ចុទ្ធ-
វិក្ខុន្តិ ។

(២០១) តេន ខោ បន សមយេន អពាតកេ
ឧចាសកោ សង្ឃស្ស អត្តាយ ចោក្ខវណី កាវេតុ-
កាមោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាវោចេសំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចោក្ខវណិន្តំ ។ ចោក្ខវណិយា
ក្ខុលំ លុដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចិនិក្ខុ
តយោ ចយេ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ នារុចយន្តិ ។
អាវោហន្តា វិហាពន្តិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

ខុទ្ទកនិទ្ទក្ខន្ត្រៈ ពារទ្រង់អនុញ្ញាតវត្តមានសំពត់សម្រាប់ដួងទឹកជាដើម
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យបិទបាំងដោយកំពែង ៣ យ៉ាង គឺ កំពែងដង ១ កំពែង
ថ្ម ១ កំពែងឈើ ១ ។ អណ្ណន្តសម្រាប់ដាក់ទឹកប្រាំកំមានភក់ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យក្រាល
កម្រាល ៣ យ៉ាង គឺ កម្រាលដង ១ កម្រាលថ្ម ១ កម្រាលឈើ ១ ។
ទឹកក៏ដក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ។

(២១០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានខ្លួនគ្រប់គ្រាន់ (ដោយដំណក់
ទឹក) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើវត្ត
សម្រាប់ជូតទឹក (មានភ្នកជាដើម) ឬនឹងជូតដោយកំណាត់សំពត់កំបោន ។

(២១១) សម័យនោះឯង មានទុប្បាសកម្មាភ័យមានចំណង់នឹងធ្វើ
ស្រះជាប្រយោជន៍ដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើស្រះបាទ ។ (វេលានោះ) ភ្នំស្រះកំរេបេរេចញ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើខឿន
៣ យ៉ាង គឺ ខឿនដង ១ ខឿនថ្ម ១ ខឿនឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើង
ក៏លំបាក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

វិទេយបិដកេ បុល្លវត្តោ

តយោ សោចាលោ វដ្ឋកាសោចាលំ សិលាសោចាលំ
នារុសោចាលន្តំ ។ អាវេហន្តា បរិបតន្តំ ។ មេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាលម្ពនពាហន្តំ ។ ចោត្តវណិយា
ឧទកំ បុរាណំ ហោតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ឧទកមាតិកំ(១) ឧទកនិទ្ធមនន្តំ ។

[២០២] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតវេ
ឧចាសកោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស អត្តាយ និល្លេខំ ជន្លាយរំ
កត្តកាមោ(២) ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេច-
សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ និល្លេខំ ជន្លាយរន្តំ ។

[២០៣] តេន ទោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ
ចាតុម្ពាសំ និសីទនេន វិប្បវសន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវេចសំ ។ ន ភិក្ខុវេ ចាតុម្ពាសំ និសីទនេន វិប្បវ-
សិតតំ យោ វិប្បវសេយ្យ អាបត្តិ ធិក្កដស្សិតិ ។

---

១ ឧ. ទទកយតិកំ ។ ២ ឧ ម. អញ្ញតវេ ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អត្តាយ និល្លេខំ ជន្លាយរំ
កត្តកាមោ ។

វិន័យបិដក បុណ្ណវគ្គ

ជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរដង្ក ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះនាំគ្នារឿងទៅក៏ធ្លាក់ចុះមកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបង្គោលដៃ ។ (វេលានោះ)
ក្នុងស្រះមានទឹកចាស់ដក់នៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយទឹក នឹងទប់ស្កូរទឹក ។

[២១២] សម័យនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់មានចំណង់នឹងធ្វើរោង
ភ្លើង ជាទីក្សតាយ(ប្រកបដោយ)ជហ្វិជន៍ក្តារ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់
ភិក្ខុសង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើរោង
ភ្លើងជាទីក្សតាយមានជហ្វិជន៍ក្តារ ។

[២១.៣] សម័យនោះឯង ពួកពពួកគ្រូភិក្ខុនៅប្រាសាទនិសីទនៈ
អស់ ៤ ខែ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវនៅប្រាសាទ
និសីទនៈអស់ ៤ ខែទេ ភិក្ខុណានៅប្រាសាទ ត្រូវតាបត្តិទុកដ ។

១៨៣

ទុក្ខវេទន្តត្តកោ បុញ្ញវិកល្លាសយនាទិ

(២០៤) តេជ ទោ បន សមយេន ធាតុយា ភិក្ខុ
បុញ្ញភិក្ខុណ្ណេសុ សយនេសុ សយន្តិ ។ មនុស្សា
វិហារបារិកំ អាហិណ្ណាណា បស្សិតា ឧជ្ឈាយន្តិ វិជ្ជយន្តិ
វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ ភិហិ កាមកោតិលោ-
តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាភេចេសិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ
បុញ្ញភិក្ខុណ្ណេសុ សយនេសុ សយនត្តិ យោ សយេយ្យ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(២០៥) តេជ ទោ បន សមយេន មនុស្សា
កន្ធម្មិ មាលម្មិ អាណាយ អាភមំ អាគច្ឆន្តិ ។ ភិក្ខុ
កុក្កុយាយនា ន បដិកុយាន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ
អាភេចេសិ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ កន្ធ�ំ តហេត្វា
កវដេ បញ្ចន្តលីកំ ទានិ បុប្ផិ កហេត្វា វិហារេ
ឯកមន្តិ ឯក្ខិបិត្តនិ ។

(២០៦) តេជ ទោ បន សមយេន សង្ឃស្ស នម-
តកំ ឧប្បន្និ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាភេចេ-
សិ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ នមតត្តន្តិ ។ អថទោ ភិក្ខុនិ

ទុក្ខវិនិច្ឆ័យនេះ វិបសន្តិណេកដែលគេរោយរាយដោយផ្កាជាដើម

[២១៤] សម័យនោះឯង ពួកឆ្មារិយភិក្ខុដេកលើដំណេកដែល
គេរោយរាយដោយផ្កា ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរមកកាន់វិហារហាក់ឃើញ
ហើយក៏ពាលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រូហាសអ្នក
ហាក់គោតកាម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដេកលើ
ដំណេកដែលគេរោយរាយដោយផ្កាទេ ភិក្ខុណាដេក ត្រូវកាបត្តិទុក្ខ ។

[២១៥] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនាំយកគ្រឿងក្រអូប
ខ្លះ ផ្កាកម្រងខ្លះ មកកាន់ភារម ។ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីរង្រៀសមិនហ៊ាន
ទទួល ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យទទួលគ្រឿងក្រអូបហើយឲ្យប្រសំព្រំដោយម្រាមដៃ ៥ គ្រង់ថ្ងារនឹង
បង្អួច ព្រមទាំងទទួលយកផ្កាទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរក្នុងវិហារប៉ុន្មាន ។

[២១៦] សម័យនោះឯង កម្រាលស្នាច់ដែលគេធ្វើដោយរោមចៀម
កើតឡើងដលសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតកម្រាលស្នាច់ ដែលគេធ្វើដោយរោមចៀម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិធីយបិដកេ បុណ្យវិញ្ញា

ឯតទហោសិ នមតកំ អង្គដ្ឋានតំ នុ ខោ ឧទាហ,
វិកាយ្យតត្ថំ ។ មេ ។ ន កិត្តវេ នមតកំ អង្គដ្ឋានតំ
ន វិកាយ្យតត្ថំ ។

(២០៧) តេន ខោ បន សមយេន ធាតុត្ថយា
កិត្ត អាសិត្តកុបដានេ^(១) កុញ្ញត្ថំ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋា-
យត្ថំ ទីយត្ថំ វិទាចត្ថំ ។ មេ ។ សេយ្យដាបិ កិហិ
កាមកោតិលោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសិ ។
ន កិត្តវេ អាសិត្តកុបដានេ កុញ្ញត្ថំ យោ កុញ្ញយ្យ
អាបត្ថំ ទុក្ខដស្សិតិ ។

(២០៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវេ កិត្ត
កិលាលោ ហោតិ ។ សោ កុញ្ញមាលោ ន សក្កោតិ
ហត្ថេន បត្ថំ សញ្ញវេតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសិ ។
អនុជាលាមិ កិត្តវេ មន្មោវិកត្ថំ ។

១ ឧ. អាសិត្តកុបដានេ ។

វិនយចិដិក បុណ្យវិគ្គ

មានសេចក្តីត្រិះរិះថា កម្រាលស្លាប់ដែលគេធ្វើដោយរោមចៀមនេះ យើង គួរអធិង្គាន ឬគួររិកប្ប ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ភិក្ខុមិនបាច់អធិង្គាន មិនបាច់រិកប្បនូវកម្រាលស្លាប់ដែលគេធ្វើ ដោយរោមចៀមទេ ។

(២១៧) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុឆាន់ភោជនក្នុងភោជនី ពិសេស^(១) សម្រាប់រងចង្កិន^១ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស រិះ ដៀល ចង្កុះបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ភោជន ក្នុងភោជនីពិសេស សម្រាប់រងចង្កិនទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២១៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុខ្សែបួនដម្ងី ។ កាលដែលភិក្ខុ នោះឆាន់មិនអាចនឹងទប់បាត្រដោយដៃបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញាតភោជនីសម្រាប់រងដែលធ្វើដោយឈើ ។

១ អង្គិកថា គុប្បថាស ដែលធ្វើដោយស្លាប់ឬទង់ផែននឹងប្រាក់ ។

១៨៥

ខ្ពុទ្ធវិញ្ញត្តិប្បករ ឯករាជនៃ កុញ្ញតាទិ វឌ្ឍនិញ្ញត្តិ

(២១៩) តេន ទោ បន សមយេន នត្ថុតិយា កិក្ខុ
ឯករាជនេបិ កុញ្ញត្ថំ ។ ឯកថាលកេចិ^(១) ចរត្ថំ ។
ឯកមញ្ចេបិ តុវដ្ឋត្ថំ ។ ឯកត្តរណេបិ តុវដ្ឋត្ថំ ។
ឯកចារុវណេបិ តុវដ្ឋត្ថំ ។ ឯកត្តរណាចារុវណេបិ
តុវដ្ឋត្ថំ^(២) ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយត្ថំ ទិយត្ថំ វិចារេត្ថំ
។ មេ ។ សេយ្យថាបិ តំហិ កាមកោតិយោតិ ។ មេ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ មេ ។ ន កិក្ខុវេ ឯក-
កាជនេ កុញ្ញតត្ថំ ន ឯកថាលកេ ចាតត្ថំ ន ឯកមញ្ចេ
តុវដ្ឋតត្ថំ ន ឯកត្តរណេ តុវដ្ឋតត្ថំ ន ឯកចារុវណេ
តុវដ្ឋតត្ថំ ន ឯកត្តរណាចារុវណេ តុវដ្ឋតត្ថំ^(៣) យោ
តុវដ្ឋេយ្យ អាបត្តិ ធិក្កដស្សាតិ ។

(២២០) តេន ទោ បន សមយេន វឌ្ឍន លិច្ឆវិ
មេត្តិយកុម្មជកានំ កិក្ខុនំ សហាយោ ហោតិ ។ មជ្ឈ-
ទោ វឌ្ឍន លិច្ឆវិ យេន មេត្តិយកុម្មជកា កិក្ខុ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា មេត្តិយកុម្មជកេ កិក្ខុ ឯតនវោច

---

១ ម. ឯកថាលកេបិ ។ ២ ទ. ម. ឯកត្តរណេបិ តុវដ្ឋត្ថំ ។ ឯកមញ្ចេបិ តុវដ្ឋត្ថំ ។
ឯកត្តរណាចារុវណេបិ តុវដ្ឋត្ថំ ។ ៣ ទ. ម. ន ឯកត្តរណេ តុវដ្ឋតត្ថំ ។ ន ឯកមញ្ចេ
តុវដ្ឋតត្ថំ ។ ន ឯកត្តរណាចារុវណេ តុវដ្ឋតត្ថំ ។

ទុក្ខវត្ថុត្រូវបាន កិច្ចមានបរិភោគក្នុងភាជនជាមួយគ្នាជាដើមនឹងរឿងវិជ្ជាសិល្ប៍

(២១៩) សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុធាន (ភោជន) ក្នុងភាជន

ជាមួយគ្នាខ្លះ ។ ដឹកទឹកក្នុងដំបូលជាមួយគ្នាខ្លះ ។ ដេកលើគ្រែជាមួយគ្នា

ខ្លះ ។ ដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នាខ្លះ ។ ដេកដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ ។ ដេក

លើកម្រាលនឹងដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ ។ មនុស្សគំរាមខ្សោយពោលពោស

ក៏រង្ស៊ីល បន្តិចបន្តួច ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រូហស្តកបរិភោគកាម ។ បេ ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ

ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុគំរាមខ្សោយ ភិក្ខុមិនត្រូវធាន (ភោជន) រួមភាជន

ជាមួយគ្នា មិនត្រូវដឹកទឹកក្នុងដំបូលជាមួយគ្នា មិនត្រូវដេកលើគ្រែជាមួយគ្នា

មិនត្រូវដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នា មិនត្រូវដេកដណ្តប់ជាមួយគ្នា មិនត្រូវ

ដេកលើកម្រាលនឹងដណ្តប់ជាមួយគ្នាទេ ភិក្ខុណារដេក ត្រូវតែបត់ទុកដ ។

(២២០) សម័យនោះឯង វិជ្ជាសិល្ប៍ជាសំឡាញ់មតិយភិក្ខុនឹង

ភិក្ខុជកភិក្ខុ ។ លំដាប់នោះ វិជ្ជាសិល្ប៍ចូលទៅក្រោមតិយភិក្ខុនឹងភិក្ខុជក-

ភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយទៅនឹងមតិយភិក្ខុនឹងភិក្ខុជកភិក្ខុថា

១៨៦

វិទយបិដកេ បុល្លវព្ពោ

វណ្ណមិ អយ្យាតិ ។ ឃី វត្ថេ មេត្តិយក្កម្មជកា ភិក្ខុ
នាលបីសុ ។ ទុតិយម្បិ ខោ វឌ្ឍោ លីច្ឆិ មេត្តិ-
យក្កម្មជកេ ភិក្ខុ ឯតទរោច វណ្ណមិ អយ្យាតិ ។ ទុតិ-
យម្បិ ខោ មេត្តិយក្កម្មជកា ភិក្ខុ នាលបីសុ ។
តតិយម្បិ ខោ វឌ្ឍោ លីច្ឆិ មេត្តិយក្កម្មជកេ
ភិក្ខុ ឯតទរោច វណ្ណមិ អយ្យាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ
មេត្តិយក្កម្មជកា ភិក្ខុ នាលបីសុ ។ ក្យាហំ អយ្យានិ
អបរជ្ជាមិ កិស្ស មិ អយ្យា នាលបដ្ឋិតិ ។ តថា ហិ
ចន ភិ អាវុសោ វឌ្ឍ អម្មេ ទព្វេន មល្លបុត្តេន វិហោ-
មិយមារេ អជ្ឈប្រក្ខសីតិ ។ ក្យាហំ អយ្យា ករោ-
មីតិ ។ សចេ ខោ ភិ អាវុសោ វឌ្ឍ ឥន្ទ្រយ្យាសិ
អជ្ឈេ កកវា អាយស្មន្តិ ទព្វំ មល្លបុត្តិ នាសា-
បេយ្យាតិ ។ ក្យាហំ អយ្យា ករោមិ កី មយា សក្កោ

នៃឃប័ណ្ណ បុណ្យវិញ្ញាណ

លោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណា ថ្វាយបង្គំ ។ កាលវឌ្ឍន៍ច្រើននិយាយយ៉ាងនេះ
ហើយ មេត្តិយភិក្ខុនឹងភិក្ខុជនភិក្ខុមិនបាននិយាយពាក់ព័ន្ធនឹងវិញ្ញាណឡើយ ។
វឌ្ឍន៍ច្រើននិយាយទៅក្រោយមេត្តិយភិក្ខុនឹងភិក្ខុជនភិក្ខុ ជាគំរប់ពីរដងទៀតថា
លោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណា ថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងភិក្ខុ ក៏មិន
បាននិយាយពាក់ព័ន្ធ ជាគំរប់ពីរដងទៀត ។ វឌ្ឍន៍ច្រើននិយាយទៅក្រោយ
មេត្តិយភិក្ខុនឹងភិក្ខុជនភិក្ខុ ជាគំរប់បីដងទៀតថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណា
ថ្វាយបង្គំ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងភិក្ខុក៏មិនបាននិយាយពាក់ព័ន្ធ ជា
គំរប់បីដងទៀត ។ វឌ្ឍន៍ច្រើននិយាយថា ខ្ញុំធ្វើខុសនឹងលោកម្ចាស់
ដូចម្តេច លោកអ្នកបានជាលោកម្ចាស់មិននិយាយពាក់ព័ន្ធនឹងខ្ញុំ ។ មេត្តិយ-
ភិក្ខុនឹងភិក្ខុជនភិក្ខុនិយាយថា នៃការសោ វឌ្ឍន៍ បានជាយើងមិននិយាយ
ពាក់ព័ន្ធនឹងវិញ្ញាណ ព្រោះព្រះទ្រព្យមល្លបត្រចៀតចៀនយើង អ្នកមិនអើពើ
សោះ ។ វឌ្ឍន៍ច្រើននិយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ មេត្តិយ-
ភិក្ខុនឹងភិក្ខុជនភិក្ខុនិយាយថា នៃការសោ វឌ្ឍន៍ ប្រសិនបើអ្នកចង់ដៃ (ចូល
ដៃដង) ព្រះមានព្រះភាគតប្បវិទ្ធិព្រះទ្រព្យមល្លបត្រ មានអាយុវិនាសក្នុងថ្ងៃ
នេះឯង ។ វឌ្ឍន៍ច្រើននិយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច ខ្ញុំនឹងអាច

១៨៧

ខុទ្ទកវគ្គបិដក វិទ្យុវិញ្ញាណបិដក

កាតុន្តិ ។ ឯហំ ភិ អាសោ វិទ្យុ យេន កកវា តេ-
នុបសង្កម ឧបសង្កមត្វា កកវន្តិ ឯវំ វេហំ វេនំ កន្ត
នច្ឆន្តិ នប្បដ្ឋវំ យាយំ កន្ត ទិសា អកយា អនិគំកា
អនុបទ្ធកា សាយំ ទិសា សកយា សន្និកំកា សឧបទ្ធកា
យតោ វិវាតំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មញ្ញោ អាទិកំ អយ្យេន
មេ ទព្វេន មល្លបុត្តេន បជាបតិ ទ្ធិសំតាតិ ។ ឯវំ
អយ្យាតិ ខោ វិទ្យុ លិច្ឆវំ មេតិយកុម្មជណាទំ ភិក្ខុនិ
បដិស្សត្វា យេន កកវា តេនុបសង្កម ឧបសង្កមត្វា
កកវន្តិ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តិ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តិ ចិសិញ្ញោ
ខោ វិទ្យុ លិច្ឆវំ កកវន្តិ ឯតទរោច វេនំ កន្ត នច្ឆន្តិ
នប្បដ្ឋវំ យាយំ កន្ត ទិសា អកយា អនិគំកា អនុ-
បទ្ធកា សាយំ ទិសា សកយា សន្និកំកា សឧបទ្ធកា
យតោ វិវាតំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មញ្ញោ អាទិកំ
អយ្យេន មេ ទព្វេន មល្លបុត្តេន បជាបតិ ទ្ធិសំតាតិ ។

ខុទ្ទកវគ្គទូត្តរៈ រឿងវង្សលីច្ឆវិនិច្ឆ័យមេត្តិយភិក្ខុវប្បដកភិក្ខុ

ដើម្បីធ្វើដូចម្តេច ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្រមដកភិក្ខុនិយាយចង្អាប់ថា នៃការសា
វង្សៈ អ្នកឯងចូរមក អ្នកចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ត្រូវគ្រាបចង្អុលទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទីនេះមិនកំបាំង មិនសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ទិសណាដែលមិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះក៏
ត្រឡប់ទៅជាមានភ័យ មានចង្រៃ មានឧបទ្រពវិញ ខ្យល់ចេញអំពីទិស
ណា ទិសនោះត្រឡប់ទៅជាមានខ្យល់ចូលវិញ ទឹក (គ្រជក់) ត្រឡប់ទៅ
ជាក្តៅវិញ ឥឡូវនេះ លោកម្ចាស់ទេពមល្លបុត្ត បានប្រទូស្តនឹងប្រធានខ្ញុំ ។
វង្សលីច្ឆវិនិច្ឆ័យស្តាប់ពាក្យរបស់មេត្តិយភិក្ខុ នឹងក្រមដកភិក្ខុទាំងនោះថា
កុណា លោកម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយក៏គ្រាបក្រុយចង្អុល ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះវង្សលីច្ឆវិ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏គ្រាបចង្អុលទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទីនេះមិនកំបាំង មិនសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ទិសណាដែលមិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះ
ក៏ត្រឡប់ទៅជាមានភ័យ មានចង្រៃ មានឧបទ្រព ខ្យល់ចេញអំពីទិស
ណា ទិសនោះត្រឡប់ទៅជាមានខ្យល់ចូលវិញ ទឹក (គ្រជក់) ត្រឡប់ទៅ
ជាក្តៅវិញ ឥឡូវនេះលោកម្ចាស់ទេពមល្លបុត្ត ប្រទូស្តនឹងភិយារបស់ខ្ញុំ ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

(២២១) ព្រោះនិពាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគឲ្យ
ប្រជុំគិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះទព្វមល្លបុត្តមានអាយុថា ម្ចាស់
ទព្វៈ អ្នករលឹកមើល អ្នកបានធ្វើអំពើយ៉ាងនេះដូចជាវឌ្ឍនៈនេះពោលមែន
ឬ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ទៅនឹងព្រះទព្វមល្លបុត្ត ដ៏មានអាយុ ជាកំរប់តាំងផងផង ។ បេ ។ ជា
គំរប់ចម្រើនផងថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នករលឹកមើល អ្នកបានធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ
ដូចជាវឌ្ឍនៈនេះពោលមែនឬ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបខ្ញុំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នកប្រាជ្ញតាំងឲ្យយមិន
ពោលបរល្ហោះបរល្ហាយ៉ាងនេះទេ បើអំពើអ្វីដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរ
ឆ្លើយថាធ្វើហើយ បើអំពើដែលអ្នកមិនបានធ្វើទេ អ្នកចូរឆ្លើយថាមិនបាន
ធ្វើទេ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
តាំងអំពើកើតមកវេលាណា មិនដែលស្គាល់សេពមេថ្មនធម្មទេ សូម្បីតែ
យល់សប្តិក៏មិនដែលឃើញរឿយ ទ្រង់និយាយទៅថ្វីដល់ការភ្ញាក់រលឹក ។

ទុកវត្ថុទ្ធករេ វឌ្ឍនីវិស្ស បត្តស្ស ធិក្កដ៏ត

(២២២) អថទោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ សង្ឃោ វឌ្ឍស្ស លីច្ឆវិស្ស បត្តិ ធិក្កដ៏ត
អសម្ពោតំ សង្ឃេន ករោតុ ។

(២២៣) អដ្ឋហិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋហិ សមញ្ញាភតស្ស
ឧចាសកស្ស បត្តោ ធិក្កដ៏តោ ភិក្ខុនិ អលាកាយ
បរិសក្កតំ ភិក្ខុនិ អនត្ថាយ បរិសក្កតំ ភិក្ខុនិ អថា-
វាសាយ បរិសក្កតំ ភិក្ខុ អក្កោសតំ បរិកាសតំ ភិក្ខុ
ភិក្ខុហិ គេទេតំ ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ កាសតំ ធម្មស្ស
អវណ្ណំ កាសតំ សង្ឃស្ស អវណ្ណំ កាសតំ អនុជាតាម
ភិក្ខុវេ ឥមេហិ អដ្ឋហន្តហិ សមញ្ញាភតស្ស ឧចា-
សកស្ស បត្តិ ធិក្កដ៏តំ ។

(២២៤) ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ ធិក្កដ៏តោ ។ ព្យត្រេន
ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណានុមេ
កន្តេ សង្ឃោ វឌ្ឍោ លីច្ឆិ អាយសុន្តំ ទត្ថិ មល្លបុត្តំ
អម្បលីកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធិសេតិ យទិ សង្ឃស្ស

ទុក្ខវេទន្តទ្ធិកៈ ការផ្តាច់បាត្រផលវុឌ្ឍលីច្ឆិ

(២២២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃត្រូវផ្តាច់បាត្រផល
វុឌ្ឍលីច្ឆិ គឺធ្វើមិនឲ្យសង្ឃសេពគប់រក ។

(២២៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវផ្តាច់បាត្រផល ។ បាសក
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ គឺ ។ បាសកព្យាយាមដើម្បីនឹងមិនឲ្យភិក្ខុទាំង
ឡាយបានលាភ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយបានប្រយោជន៍ ១
ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយបានទីលំនៅ ១ ដេរប្រទេចពួកភិក្ខុ ១
បំបែកពួកភិក្ខុឲ្យបែកចាកពួកភិក្ខុ ១ ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ ពោល
តិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យផ្តាច់បាត្រ ផល ។ បាសកដែលប្រកបដោយអង្គ ៨
ប្រការនេះឯង ។

(២២៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវផ្តាច់បាត្រយ៉ាងនេះ ។
ភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពលគប្បីផ្អៀងសង្ឃថា បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) វុឌ្ឍលីច្ឆិ (។ បាសក) ចោទព្រះទេពមលូបក្រមាន
អាយុដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល បើកម្មមានកាលគួរផលសង្ឃហើយ

វិធម្មបិដក បុណ្យវិញ្ញា

បត្តកុល្លិ សង្ឃោ វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស បត្តិ ធិក្កុដ្ឋយ្យ
អសម្ពោតិ សង្ឃោ ករយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាគុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ វឌ្ឍោ លិច្ឆវិ អាយស្មន្តំ ធានំ មល្ល-
បត្តិ អម្បលីកាយ សំហិបត្តិយា អនុដ្ឋិសេតិ ។ សង្ឃោ
វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស បត្តិ ធិក្កុដ្ឋតិ អសម្ពោតិ សង្ឃោ
ករេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស
បត្តស្ស ធិក្កុដ្ឋតា អសម្ពោតិ សង្ឃោ ករណំ សោ
តុណ្ណស្ស យស្សនក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ធិក្កុដ្ឋិ-
តោ សង្ឃោ វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស បត្តោ អសម្ពោតោ
សង្ឃោ ខមតិ សង្ឃប្ប តស្មា តុណ្ណំ ។ ឯវមតិ
នារយាមិទំ(៦) ។

[២២៥] អថខោ អាយស្មា អាណនោ បុព្វត្ថាសបយំ
ធិវសេត្វា បត្តចិវត្តាធាយ យេន វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស
ធិវសេនិ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា វឌ្ឍំ លិច្ឆវិ ឯត-
នកោច សង្ឃោ តេ អាវសោ វឌ្ឍ បត្តោ ធិក្កុដ្ឋតោ
អសម្ពោតាសិ សង្ឃោនាតិ ។ អថខោ វឌ្ឍោ លិច្ឆវិ

---

១ ឥតោ បរិ អថខោ លង្កោ វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស បត្តិ ធិក្កុដ្ឋិ អសម្ពោតិ សង្ឃោ
អតាសិទិ បាយេន មញ្ញោ ពរិកុំ វត្តិទិ ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

សង្ឃត្រូវផ្តាច់បាត្រដល់វង្សលិច្ឆិ គឺធ្វើវង្សលិច្ឆិមិនឲ្យសង្ឃរាប់អាន ។
នេះជាញត្តិ ។ បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វង្សលិច្ឆិខោទ
ព្រះទព្វមល្មបុត្រដ៏មានអាយុ ដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល ។ សង្ឃផ្តាច់
បាត្រដល់វង្សលិច្ឆិ គឺធ្វើវង្សលិច្ឆិមិនឲ្យសង្ឃរាប់អាន ។ ការផ្តាច់បាត្រ
ដល់វង្សលិច្ឆិ គឺធ្វើវង្សលិច្ឆិមិនឲ្យសង្ឃរាប់អាន គួរដល់លោកដ៏មាន
អាយុអន្តិណា លោកដ៏មានអាយុអន្តិនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏
មានអាយុអន្តិណាខេ លោកដ៏មានអាយុអន្តិនោះ ត្រូវនិយាយរឿងរ ។ សង្ឃ
បានផ្តាច់បាត្រ ដល់វង្សលិច្ឆិ គឺធ្វើវង្សលិច្ឆិមិនឲ្យសង្ឃរាប់អានហើយ
ការផ្តាច់បាត្រនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្យវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២២៥) ត្រានោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុស្ងៀមស្ងៀមកាន់យក
បាត្រនឹងចិញ្ចឹមក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ផ្ទះវង្សលិច្ឆិ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយក៏ពោលនឹងវង្សលិច្ឆិយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារ្យសាវណ្ណៈ សង្ឃបាន
ផ្តាច់បាត្រដល់អ្នកហើយ ខ្លួនអ្នកសង្ឃលែងរាប់អានហើយ ។ ឯវង្សលិច្ឆិ

១៥១

វុទ្ធវិច្ឆិកា វិទ្យាលិច្ឆិកា មិត្តាមត្តា ញាតិសាលោហិតា

សង្ឃេន ភិក្ខុ មេ បត្តោ មិត្តិ ជិតោ អសន្តោ ហោរិ ភិក្ខុ
សង្ឃេនាតិ តត្ថោ មុច្ឆិតោ បបតោ ។ អថទោ វុទ្ធវិច្ឆិ
លិច្ឆិកា មិត្តាមត្តា ញាតិសាលោហិតា វុទ្ធិ លិច្ឆិ
វិតទរោចំ អលំ អាវុសោ វុទ្ធិ មា សោចិ មា បរិទេវិ
មយំ កកវុទ្ធិ បសានេស្សាម កិក្ខុសង្ឃញាតិ ។ អថទោ
វុទ្ធិ លិច្ឆិ សមុត្តនារោ សមិត្តាមត្តា សញាតិសា-
លោហិតោ អល្ហវុត្តា អល្ហកោសោ យេន កកវា តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា កកវតោ ចានេសុ សិវសា មិប-
តិត្តា កកវុទ្ធិ វិតទរោច អច្ចយោ មិ កន្តេ អច្ចត្តមា យ-
ថាពាលំ យថាម្ពុទ្ធិ យថាអកុសលំ យោហំ អយ្យំ ទត្ថិ
មល្ហបុត្តំ អម្បលិកាយ សីលវិបត្តិយា អនុដ្ឋិសេសី
តស្ស មេ កន្តេ កកវា អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិក្ខណាតុ
អាយតិ សិវវាយាតិ ។ វុទ្ធិ^(១) ត្ថិ អាវុសោ វុទ្ធិ អច្ច-
យោ អច្ចត្តមា យថាពាលំ យថាម្ពុទ្ធិ យថាអកុសលំ
យំ ត្ថិ ទត្ថិ មល្ហបុត្តំ អម្បលិកាយ សីលវិបត្តិយា

១ ឧ. ប. ពណ្ណ ។

ខ្ញុំទុកវត្ថុច្បុន្តា បំណងអមាត្យនឹងញាតិសាលាហិតរបស់វង្សលីច្ឆវិ

ពូជំណើងថា សង្ឃផ្តាប់បាត្រដល់អាត្មាអញហើយ អាត្មាអញសង្ឃវលែង
រាប់តាមហើយ ក៏ជ្រប់ជួលនៅក្នុងទីនោះឯង ។ គ្រានោះ ពួកមិត្ត
អមាត្យញាតិសាលាហិតរបស់វង្សលីច្ឆវិ ក៏បានខំយាយទៅនឹងវង្សលីច្ឆវិ
យ៉ាងនេះថា ឈ្មើយ អាវុសា វង្សៈ អ្នកកុំសោយសោក កុំខ្សឹកខ្សួលឡើយ
យើងនឹងធ្វើព្រះមានព្រះភាគ នឹងព្រះសង្ឃឱ្យជ្រះថ្លាឡើងវិញ ។ លំដាប់
នោះ វង្សលីច្ឆវិព្រមទាំងបុត្រភិយាមិត្តអមាត្យ នឹងញាតិសាលាហិត
មានបំពាក់ទឹក មានសក់ទឹក នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទុនសិរ្សៈទៀបព្រះបាទទាំងគូ របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីឆ្នាំឆ្នងមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គជា
មនុស្សល្ងង់ ជាមនុស្សវង្វែង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស ព្រោះថាខ្ញុំព្រះអង្គ
បានចោទលោកម្ចាស់ទទួលមូលបុត្រដោយសីលវិបត្តិ មិនមានមូលហើយ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគអត់សេចក្តីឆ្នាំឆ្នង តាម
ដោយសេក្តីឆ្នាំឆ្នងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងសង្រួមតទៅ ។ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាវុសា វង្សៈ អើ សេចក្តីឆ្នាំឆ្នងមានដល់អ្នក
ហើយ តាមដោយអ្នកជាមនុស្សល្ងង់ ជាមនុស្សវង្វែង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស
ព្រោះថាអ្នកបានចោទទទួលមូលបុត្រដោយសីលវិបត្តិ មិនមានមូលហើយ

១៧២

វិទយបិដកេ បុល្លវិញ្ញោ

អនុទ្ធិសេសិ យតោ ច ខោ ភិ អាវុសោ វុឡ្យ អនុយំ
អនុយតោ ធិស្វា យថាធម្មំ បដិករោសិ តន្តោ មយំ
បដិក្កណាម វុឡ្យ ហេសា អាវុសោ វុឡ្យ អរិយស្ស វិទ-
យេ យោ អនុយំ អនុយតោ ធិស្វា យថាធម្មំ បដិក-
រោតិ អាយតី សិវំ អាបជ្ជតីតិ ។

[២២៦] អថខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ សង្ឃោ វុឡ្យស្ស លីច្ឆវិស្ស បតំ ទុក្កដិតុ
សម្មោតិ សង្ឃេន ករោតុ ។ អដ្ឋហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ
សមម្ហាកតស្ស ទុចាសកស្ស បតោ ទុក្កដិតព្វោ ន
ភិក្ខុំ អលាកាយ បរិសក្កតិ ន ភិក្ខុំ អនត្តាយ
បរិសក្កតិ ន ភិក្ខុំ អនាវសាយ បរិសក្កតិ ន ភិក្ខុ
អក្កាសតិ បរិកាសតិ ន ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ កេនេតិ ន
ពុទ្ធស្ស អវណ្ណិ កាសតិ ន ធម្មស្ស អវណ្ណិ កាសតិ
ន សង្ឃស្ស អវណ្ណិ កាសតិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
វមេហិ អដ្ឋហិ អន្តេហិ សមម្ហាកតស្ស ទុចាសកស្ស
បតំ ទុក្កដិតុ ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ម្នាល ភារុសោ វុឌ្ឍៈ (ដឡូវនេះ) អ្នកឃើញសេចក្តីឆ្គាំឆ្គង តាមដោយសេចក្តី
ឆ្គាំឆ្គង ហើយសំដែងទោសសមគួរតាមដំណើរទោស យើងក៏អត់ទោស
នោះដល់អ្នក ម្នាល ភារុសោ វុឌ្ឍៈ អ្នកណា បានឃើញសេចក្តីឆ្គាំឆ្គង តាម
ដោយសេចក្តីឆ្គាំឆ្គង ហើយសំដែងទោសសមគួរតាមដំណើរទោស ដល់
នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់អ្នកនោះក្នុងអាយុវិនយ ។

(២២៦) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃច្បងៗបាត្រដល់វុឌ្ឍ-
លីច្ឆវី គឺធ្វើវុឌ្ឍលីច្ឆវីឲ្យសង្ឃរាប់គានវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃ
ត្រូវផ្លូវបាត្រដល់ឧបាសកដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ គឺ ឧបាសក
មិនព្យាយាមដើម្បីទឹងឲ្យសាចសូន្យលាភរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិនព្យា-
យាមដើម្បីឲ្យខូចប្រយោជន៍របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិនព្យាយាមដើម្បីឲ្យ
ភិក្ខុទាំងឡាយខានបានទីលំនៅ ។ មិនដេរប្រទេចភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិន
ញុះញង់ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យបែកចាកភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិនពោលតិះដៀល
ព្រះពុទ្ធ ។ មិនពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ។ មិនពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុផ្លូវបាត្រ ដល់ឧបាសក
ដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ នេះ ។

១៧៣

វិទ្យាវិទ្យុក្កនិកេ បន្តស្ស ឧក្កជ្ជតោ

(២២៧) ឯវេញ្ច បទ ភិក្ខុវេ ឧក្កជ្ជតោ ។ នេន
ភិក្ខុវេ វឌ្ឍន លីច្ឆវិណ សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសិ
ឧត្តរាសង្កំ កវិត្តា ភិក្ខុនំ ទានេ វន្តិត្តា ឧក្កជ្ជតំ
និសំដិត្តា អញ្ចលី បត្តហេត្វា ឯវេស្ស វេននិយោ សង្ឃន
មេ កន្តេ បត្តោ និក្កជ្ជតោ អសម្ពោកោម្ពិ សង្ឃន
សោហំ កន្តេ សម្មា វត្តមិ លោមិ ទានេមិ ទេត្តារំ
វត្តមិ សង្ឃំ បត្តក្កជ្ជនំ យាចតិ ។ ទុតិយម្យ
យាចិត្តា តតិយម្យ យាចិត្តា ។

(២២៨) ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញា-
បេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃន វឌ្ឍស្ស
លីច្ឆវិស្ស បត្តោ និក្កជ្ជតោ អសម្ពោកោ សង្ឃន ។
សោ សម្មា វត្តតិ លោមិ ទានេតិ ទេត្តារំ វត្តតិ សង្ឃំ
បត្តក្កជ្ជនំ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តក្កល្លំ សង្ឃោ
វឌ្ឍស្ស លីច្ឆវិស្ស បត្តំ ឧក្កដេយ្យ សម្ពោកំ សង្ឃន
កវេយ្យ ។ ឯសា ញត្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
សង្ឃន វឌ្ឍស្ស លីច្ឆវិស្ស បត្តោ និក្កជ្ជតោ អសម្ពោ-
កោ សង្ឃន ។ សោ សម្មា វត្តតិ លោមិ ទានេតិ

ខ្ញុំអរពុទ្ធក្នុងការផ្លាស់ប្តូរច្បាប់

(២២៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវផ្លាស់ប្តូរច្បាប់នេះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវវែងវែងច្បាប់នោះចូលទៅក្នុងសង្ឃ ធ្វើសំពត់បង្កក
រៀនសូត្រសំពះបាទភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយអង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ជាលី
ឡើងនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃបានផ្តល់ប្រគល់
ដល់ខ្ញុំហើយ សង្ឃលែងរាប់ការខ្ញុំហើយ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន (ឥឡូវ)
ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្បទារម្យ ប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយា
រលាស់ខ្លួនចេញចាកទោស ខ្ញុំមកសូមឲ្យព្រះសង្ឃ ផ្លាស់ប្តូរច្បាប់នេះ ។
វែងវែងច្បាប់នោះត្រូវសូមជាគំរូដ៏ល្អផង ជាគំរូដ៏ល្អផង ។

(២២៨) ភិក្ខុដែល ឈ្នួលប្រគល់ត្រូវរៀនសូត្រថា បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃបានផ្តល់ប្រគល់វែងវែង គឺធ្វើ
មិនឲ្យសង្ឃរាប់ការ ។ វែងវែងច្បាប់នោះបានប្រព្រឹត្តវត្ត ដោយប្រពៃ
ទាំងសម្បទារម្យ ប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយារលាស់ខ្លួនចេញចាកទោស មក
សូមឲ្យសង្ឃផ្លាស់ប្តូរច្បាប់នេះ ។ បើកម្មមានកាលក្នុងសង្ឃហើយ
សង្ឃគប្បីផ្លាស់ប្តូរច្បាប់វែងវែង គឺធ្វើឲ្យសង្ឃរាប់ការឡើងវិញ ។ នេះ
ជាញតិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃបានផ្តល់
ប្រគល់វែងវែង គឺធ្វើមិនឲ្យសង្ឃរាប់ការ ។ (ឥឡូវនេះ) វែងវែងច្បាប់
នោះបានប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសម្បទារម្យ ប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយា

១៧៤

វិសយបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

ទេត្តារំ វត្តតំ សង្ឃំ បត្តក្កដ្ឋនំ យាចតំ ។ សង្ឃោ
វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស បត្តំ ឧក្កដ្ឋតំ សម្ភោតំ សង្ឃេន
ករោតំ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតំ វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស
បត្តស្ស ឧក្កដ្ឋតា សម្ភោតំ សង្ឃេន ករណំ សោ
តុល្លិស្ស យស្ស ឧក្កមតំ សោ កាសេយ្យ ។ ឧក្ក-
ដ្ឋិតោ សង្ឃេន វឌ្ឍស្ស លិច្ឆវិស្ស បត្តោ សម្ភោតោ
សង្ឃេន ខមតំ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លិ ។ ឯវមេតំ
ធារយាមីតំ ។

[២២៧] អថទោ កកវំ វេសាលិយំ យថាភិវន្តំ
វិហារិត្តា យេន កត្តា តេន ចារិតំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
ចារិតំ ធរមាណោ យេន កត្តា តទវសរិ ។ តត្រ តុដិ
កកវំ កត្តសុ វិហារិតំ សុសុធារិតិវេ ភេសកធម្មវិទេ
មិគធាយេ ។

[២៣០] តេន ទោ បទ សមយេន ពោធិស្ស វជ-
កុមារស្ស ភោកនុនោ ធាម ចាសាទោ អចិរការិតា
ពោតិ អនុជ្ឈវិត្តា សមណេន វ ព្រាហ្មណេន វ

វិទយបិដក បុណ្យវគ្គ

លោកស្នំខ្លួនចេញចាកទោស មកសូមឲ្យសង្ឃផ្សារបាត្រឡើងវិញ ។ សង្ឃ ក៏ផ្សារបាត្រដល់វង្សលីច្ឆវិ គឺធ្វើឲ្យសង្ឃរាប់ការឡើងវិញ ។ ការផ្សារបាត្រ ដល់វង្សលីច្ឆវិ គឺធ្វើឲ្យសង្ឃរាប់ការឡើងវិញ គួរដល់លោកមានកាយ អង្គណា លោកមានកាយអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមាន កាយអង្គណា លោកមានកាយអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃបាន ផ្សារបាត្រដល់វង្សលីច្ឆវិ គឺធ្វើឲ្យសង្ឃរាប់ការវិញហើយ ការផ្សារបាត្រនោះ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឲ្យ សេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[២២៧] ត្រាវនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុង វេសាលីគួរដល់ពុទ្ធអន្សាវ្យស្រីយ ហើយទ្រង់ពុទ្ធជំណើរទៅកាន់ចារឹកក្នុង ក្នុងជនបទ យាងទៅតាមលំដាប់ ក៏បានទៅដល់ក្នុងជនបទនោះ ។ ពួកថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងភេសកឡាវ៉ាន^(១) ជាទីឲ្យអភ័យដល់ សត្វម្រឹគ ទៀបក្រុងសុំសុំមានតិរក្កិក្នុងក្នុងជនបទនោះ ។

[២៣០] សម័យនោះឯង រោធិកជកុមារចាត់ការកសាងប្រាសាទ ឈ្មោះកោកទុទ^(២) ទើបតែនឹងហើយថ្មី ។ ដែលសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍

១ ព្រៃឈើហ្ន៎ ឬព្រៃឈើភ្នំនី ឈ្មោះ ភេសកឡា ត្រូវប្រាប់ត្រង ។ ២ បានឯង ឈ្មោះថា កោកទុទ ព្រោះប្រាសាទនោះមានការរចនាមានលំអដ្ឋិបង្គោលប្លូកប្រហម ។

ខុទ្ទកវគ្គបុគ្គលេ ពោធិវាជកុមារវគ្គ

គេនង វា មនុស្សក្រខេន ។ អដខោ ពោធិ រាជកុមារេ
សញ្ញាកាបុត្តំ មាណវំ អាមន្តេសំ ឯហិ ត្វំ សម្ម សញ្ញា-
កាបុត្ត យេន ភកវា តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម
វេនេន ភកវតោ ទានេ សិវសា វន្ត អប្បាពាធិ អប្បា-
តង្គំ លហុដ្ឋាធិ ពលំ ជាសុវិហារំ បុត្ត ពោធិ កន្ត
រាជកុមារេ ភកវតោ ទានេ សិវសា វន្តតិ អប្បាពាធិ
អប្បាតង្គំ លហុដ្ឋាធិ ពលំ ជាសុវិហារំ បុត្តតិ(១) ឯវញ្ច
វេនហិ(២) អធិវាសេតុ តិវ កន្ត ភកវា ពោធិស្ស រាជ-
កុមារស្ស ស្វាតនាយ កត្តំ សន្ធិ កិកុសធឿនាតិ ។ ឯវិ
កោតិ ខោ សញ្ញាកាបុត្តោ មាណវោ ពោធិស្ស រាជកុ-
មារស្ស បដិស្សត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្វា ភកវតោ សន្ធិសម្មោធិ សម្មោធិយំ កថំ សាក-
ណីយំ វិភិសារេត្វា ឯកមន្តំ ធិសិធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិធា
ខោ សញ្ញាកាបុត្តោ មាណវោ ភកវន្តំ ឯតនេវេន ពោធិ(៣)
រាជកុមារេ កោតោ កោតមស្ស ទានេ សិវសា វន្តតិ

១ ឧបាយន្តពេ គិរិសេន្តោ ៨ បញ្ញាយតិ ៧២ ឧ. រទេតិ ។ ៣ ឧ.ម. ពោធិ ខោ ។

ទុក្ខករត្ថន្តរៈ រឿងព្រះពោធិកដកុមារ

ថ្មីបុគ្គលណាមួយ ជាតិជាមនុស្សមិនដែលប្តាប់ប្តាននៅតាមស្រីយ ។
លំដាប់នោះ ពោធិកដកុមារទ្រង់ហៅសញ្ជីកាបុត្តមាណពមកប្រាប់ថា ខែ
សញ្ជីកាបុត្ត សំឡាញ់ អ្នកចូរមក អ្នកចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំបាទព្រះមានព្រះភាគដោយត្បូង ទូលសួរ
អាពាធភិច្ច័យ សេចក្តីលំបាកភិច្ច័យ សេចក្តីព្យាយាមស្រួល កម្លាំងកាយ
នឹងធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ តាមពាក្យអញ្ជា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ពោធិកដកុមារសូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះអង្គដោយត្បូង ទូលសួរអាពាធ
ភិច្ច័យ សេចក្តីលំបាកភិច្ច័យ សេចក្តីព្យាយាមស្រួល កម្លាំងកាយ នឹងធម៌
ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ហើយទូលយ៉ាងនេះទៀតថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សូមព្រះអង្គព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃទទួលកត្តរបស់ពោធិកដកុមារ ដើម្បីឆ្លាន
ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ សញ្ជីកាបុត្តមាណពទទួលព្រះបង្គំលពោធិកដកុមារថា
ព្រះករុណារិះសេស ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ពោលវាចាសំណេះសំណាល ទៅរកព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរជាទីរីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររឭកហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសញ្ជីកាបុត្តមាណពអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សម
គួរហើយ ក៏បាទក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ
ថា ពោធិកដកុមារសូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះភាគមជ្ជម្ចាស់ដោយត្បូង

១៧៦

វិទយបិដកេ បុណ្យវគ្គា

អប្បពាធំ អប្បតន្តំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ជាសុវិហារំ បុគ្គតិ
ឯវត្ថុ វិទេតិ អធិវាសេតុ តិវ កវំ តោតមោ ពោធិស្ស
រាជកុមារស្ស ស្វាតនាយ កត្តំ សន្ធិ កិកុសធឿនាតិ ។
អធិវាសេសិ កកវា ត្តណ្ហិកាវេន ។ អថខោ សញ្ញកា-
បុត្តោ មាលារោ កកវតោ អធិវាសនិ វិទិត្យា ឧដ្ឋាយា-
សនា យេន ពោធិ រាជកុមារោ តេនុបសន្តមិ ឧប-
សន្តមិត្យា ពោធិ រាជកុមារំ ឯតនេវេច អវេត្តម្ហ ខោ
មយំ កោតោ វិចារេន តំ កកវន្តំ តោតមំ ពោធិ
រាជកុមារោ កោតោ តោតមស្ស ទានេ សិរសា វន្តតិ
អប្បពាធំ អប្បតន្តំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ជាសុវិហារំ
បុគ្គតិ ឯវត្ថុ វិទេតិ អធិវាសេតុ តិវ កវំ តោតមោ
ពោធិស្ស រាជកុមារស្ស ស្វាតនាយ កត្តំ សន្ធិ កិកុ-
សធឿនាតិ អធិវត្តញ្ច បន សមលោន តោតមេនាតិ ។
(២៣០) អថខោ ពោធិ រាជកុមារោ តស្ស
វត្តយា អច្ចយេន បណ្ឌិតំ ទាននិយំ កោជនិយំ បដិ-
យាទាមេត្យា កោកនុនញ្ច ទាសាមំ ឌីនាតេហិ ទុស្ស-
ហិ សន្តរមេត្យា យាវ បនិមា សោទាលាកធឿវរា

ឈេបិដក បុល្លវគ្គ

ទូលស្គរភាពាធភិបត្តិ វេសចក្កិលំបាកភិបត្តិ វេសចក្កិព្យាយាមស្រួល
កម្លាំងកាយនឹងធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ មួយទៀត ពោធិវដកុមារឱ្យ
ក្រាបទូលព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ
ទទួលភត្តរបស់ពោធិវដកុមារ ដើម្បីធាន់ក្នុងវិថូស្កក ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ណភាព។ គ្រានោះ សញ្ជិតាបុត្តមាណាពដឹងថា ព្រះ
មានព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកបរិកោសនៈពូលទៅរកពោធិវដ-
កុមារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលពោធិវដកុមារយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ
ព្រះអង្គបានក្រាបបង្គំទូលព្រះគោតមមានព្រះភាគ តាមបទូលរបស់ទ្រង់
ហើយថា ពោធិវដកុមារសូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះគោតមដ៏ចម្រើនដោយ
គ្បង ទូលស្គរភាពាធភិបត្តិ វេសចក្កិលំបាកភិបត្តិ វេសចក្កិព្យាយាមស្រួល
កម្លាំងកាយនឹងធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ មួយទៀត ពោធិវដកុមារឱ្យ
ក្រាបទូលព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ
ទទួលភត្ត របស់ពោធិវដកុមារ ដើម្បីធាន់ក្នុងវិថូស្កក ព្រះសមណ-
គោតមជាម្ចាស់ បានទទួលនិមន្តហើយ ។

[២៣១] លុះត្រឹកឡើង ពោធិវដកុមារក៏ចាត់ចែងខាងខាងកោដ-
នីយាហារដ៏ឧត្តម ហើយឱ្យគ្រាលកោកនុទ្រប្រាសាទ ដោយសំពត់ស
ទាំងឡាយ ដរាបដល់កាំដណ្តើរជាន់ខាងក្រោមបំផុត ហើយត្រាស់ហៅ

១៧

ទុក្ខរាជ្យុទ្ធកេ រាជវេទោ ពោធិរាជកុមារស្ស ធីវេសនស្ស ឧបសង្កម្មំ

សញ្ញាកាម្មត្ថំ មាលាវំ អាមន្តេសិ ឯហំ ភិ សុឡ សញ្ញា-
កាម្មត្ថំ យេន ភកវំ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភកវំ-
តោ កាលំ អាហេថេហិ កាលោ កន្តេ ធិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។
ឯវំ កោតិ ទោ សញ្ញាកាម្មត្ថោ មាលារោ ពោធិស្ស
រាជកុមារស្ស បដិស្សត្វា យេន ភកវំ តេនុបសង្កម្មំ
ឧបសង្កម្មិត្វា ភកវំតោ កាលំ អាហេថេតិ កាលោ
ទោ កន្តេ ធិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។

(២៣២) អថទោ ភកវំ បុត្រុណាសមយំ ធិវំសេត្វា
បត្តចិវមាធាយ យេន ពោធិស្ស រាជកុមារស្ស ធីវេសនំ
តេនុបសង្កម្មំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន ពោធិ រាជ-
កុមារោ ពហិទ្ធារកោដ្ឋកេ មិតោ ហោតិ ភកវំនំ អាគ-
មយមាធា ។ អន្តសា ទោ ពោធិ រាជកុមារោ ភកវំនំ
ទ្ធាតោវំ អាគច្ឆន្តំ ធិស្សាន តតោ បត្តត្តា ភកវំនំ អភិវំ-
ទេត្វា បុរក្ខិត្វា យេន កោកនុទោ មាសាធា តេនុប-
សង្កម្មំ ។ អថទោ ភកវំ បត្តមិ សោទាលាកន្ស្រវំ
ធិស្សាយ អដ្ឋាសិ ។ អថទោ ពោធិ រាជកុមារោ
ភកវំនំ ឯតទរោច អក្កមត្ត កន្តេ ភកវំ ទុស្សានិ

ខ្ញុំក្នុងច្បាប់ព្រះ ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងទៅរាងព្រះរាជីសីវសីវរបស់ព្រះពោធិកដកុមារ
សញ្ញាភាគបុគ្គលណាមកថា ម្ចាស់សញ្ញាភាគបុគ្គ សំឡាញ់ អ្នកចូរមក អ្នក
ចូរទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំទូល
ភត្តកាលដល់ព្រះមានព្រះភាគថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ
ភត្តក៏សម្រេចហើយ ។ សញ្ញាភាគបុគ្គលណាមកទទួលព្រះបន្ទូលរបស់ពោធិ-
កដកុមារថា ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលភត្តកាល ដល់ព្រះមាន
ព្រះភាគថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ ភត្តក៏សម្រេចហើយ ។

(២៣២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្ងៀកស្ងៀមទ្រង់បាត្រ
ចំរើក្នុងបុព្វហ្មសម័យ ទ្រង់ត្រូវដំណើរទៅកាន់និវេសនស្ថានរបស់ពោ-
ធិកដកុមារ ។ សម័យនោះឯង ពោធិកដកុមារឈរនៅខាងក្រៅខ្លោងទ្វារ
រង់ចាំព្រះមានព្រះភាគ ។ ពោធិកដកុមារបានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ស្តេចយាងមកអំពីចំងាយលិម ។ លុះឃើញហើយក៏ក្រោកទៅទទួល
ក្នុងទីនោះ ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ និងទទួលព្រះអង្គឱ្យស្តេច
យាងទៅខាងមុខ ហើយចូលទៅកាន់កោកនុទ្រប្រាសាទ ។ វេលានោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឈប់អាស្រ័យនៅកាំជណ្តើរដាច់ខាងក្រោមបំផុត ។
លំដាប់នោះ ពោធិកដកុមារក្រាបថ្វាយបង្គំ ទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាង
នេះថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ដាច់សំពត់

វិទ្យាបិដក បុណ្យវគ្គ

អក្កមតុ កន្លៃ សុគតោ ទុស្ស្យនិ យំ មម អស្ស ទីយ-
រត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឃី វុត្តេ កកវា តុណ្ហ
អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ទោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ទោ
ពោជំ វាជកុមារោ កកវន្តំ ឯតទរោច អក្កមតុ កន្លៃ
កកវា ទុស្ស្យនិ អក្កមតុ កន្លៃ^(១) សុគតោ ទុស្ស្យនិ យំ
មម អស្ស ទីយរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ អថទោ
កកវា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ អវលោកេសិ^(២) ។ អថទោ
អាយស្មា អាទន្តោ ពោជំ វាជកុមារំ ឯតទរោច សិហារតុ
វាជកុមារ ទុស្ស្យនិ ន កកវា ចេទ្បបដិកំ អក្កមិស្សតិ
បច្ឆិមំ ជនតំ តថាគតោ អនុកម្មតិ ។ អថទោ ពោជំ
វាជកុមារោ ទុស្ស្យនិ សិហារបេត្តា ឧបរិ កោតនុទេ
ទាសានេ អាសនិ បញ្ចាបេសិ ។ អថទោ កកវា កោ-
កន្តំ ទាសានិ អក្កយេត្តា បញ្ចាត្តេ អាសនេ និសិទិ
សន្តិ កិក្ខុសង្ឃេន ។ អថទោ ពោជំ វាជកុមារោ តុទ្ប-
មុទិ កិក្ខុសង្ឃំ បណ្ឌិតេន ខាទនិយេន កោជនិយេន

១ និវ អាសននំ ១. យេន្តពេ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អបលោកេសិ ។

និយមន័យ ពល្យវន្ត

ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះសុគតទ្រង់ជាន់សំពត់ទាំង
ឡាយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាល ជា
យូរអង្វែង ។ កាលពោធិរាជកុមារក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
អង្គទ្រង់នៅស្ងៀម ។ ពោធិរាជកុមារក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
ជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ជាគំរប់បីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជាន់សំពត់ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះសុគតទ្រង់ស្តេចយាងជាន់សំពត់ទាំងឡាយ ដើម្បី
ជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។
គ្រាទោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បែរព្រះកក្រួត ទៅរកព្រះអាណន្តមាន
ភាយ ។ ព្រះអាណន្តមានភាយក៏មានថេរវាចាទៅនឹងពោធិរាជកុមារយ៉ាង
នេះថា បពិត្រព្រះរាជកុមារ សូមទ្រង់សារសំពត់ចេញ ព្រះមានព្រះ
ភាគ ព្រះអង្គមិនទ្រង់ជាន់កម្រាលសំពត់ទេ ព្រះធាតុគ្រងអនុគ្រោះ
ដល់ប្រជុំជនជាខាងក្រោយ ។ គ្រាទោះ ពោធិរាជកុមារទ្រង់ឲ្យសារសំពត់
ទាំងឡាយចេញ ហើយទ្រង់ឲ្យក្រាលអាសនៈខាងលើកោកនុទ្រុសាទ
វិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគស្តេចយាងឡើងកាន់កោកនុទ្រុសាទ ហើយ
គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលស្រេចហើយព្រមទាំងនិកក្ខុសង្ឃ ។ លំដាប់
នោះ ពោធិរាជកុមារបានអង្គុយសខានីយកោដិយា ហោះ(បង្កើតម្ល៉ាងម្លាម)

ខុទ្ទកវដ្ឋប្បដិកា ចេឡបដិកា អញ្ញាធិវដ្ឋវគ្គ

សហត្ថា សន្តប្បត្ថា សម្បវាវេត្ថា ភកវន្តំ កុត្តារំ ឌីនិ.
តបត្តាណី ឯកមន្តំ និសំនិ ។ ឯកមន្តំ និសំន្តំ ខោ
ពោធិំ វាជកុមារំ ភកវា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សត្ថា
សមាទបេត្ថា សមុត្តេជេត្ថា សម្បហំសេត្ថា ឧដ្ឋាយា-
សនា បក្កាមិ ។

(២៣៣) អថខោ ភកវា ឯកស្សី និទានេ ឯកស្សី
បក្ការណេ ធម្មិ កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ
ចេឡបដិកា អក្កមិត្តា យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្សាតិ ។

(២៣៤) តេន ខោ បន សមយេន អត្ថាភវា វត្ថុ
អបតតកត្តា ភិក្ខុ និមន្តេត្ថា ទុស្សំ បញ្ញាបេត្ថា ឯកន-
វោច អក្កមថ កន្តេ ទុស្សន្តិ ។ ភិក្ខុ កក្កត្តាយន្តា
ន អក្កមន្តិ ។ អក្កមថ កន្តេ ទុស្សំ មន្តលត្ថាយាតិ ។
ភិក្ខុ កក្កត្តាយន្តា ន អក្កមីស្ស ។ អថខោ សា វត្ថុ
ឧដ្ឋាយតិ ឌីយតិ វិចារេតិ កថំ ហំ នាម អយ្យា

ទុក្ខវិញ្ញាណៈ កម្រាលសំពត់នឹងប្រើស្រីម្នាក់

ដំបូងញ៉ាំសារថ្វាយដោយព្រះហស្តព្រះអង្គឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមាន ព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យតែស្តាប់ស្តាប់ ត្រាតែដល់ទ្រង់ហាមឃាត់ លុះ កំណត់ជ្រាបថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះ ហស្តទៅក្នុងធុត្រហើយ ក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពោធិករដកុមារគង់ក្នុង ទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម៌ ពន្យល់ឲ្យយល់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ហើយទ្រង់ត្រោក ចាកអាសនៈស្តេចចេញទៅ ។

(២៣៣) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ ធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវជាន់កម្រាលសំពត់ទេ ភិក្ខុណាជាន់ ត្រូវភាបតិទុកដ ។

(២៣៤) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់សម្រាលកូនរួចហើយ និមន្ត ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយត្រាលសំពត់និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន សូមលោកទាំងឡាយជាន់សំពត់ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីរឿងសមិនហ៊ានជាន់ ។ ស្រីនោះនិយាយថា បពិត្រលោក ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន សូមលោកទាំងឡាយជាន់សំពត់ដើម្បីប្រយោជន៍ជា មន្តល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នារឿងសមិនហ៊ានជាន់សំពត់ (ទៀត) ។ លំដាប់នោះ ស្រីនោះក៏ពោលពោស គឺជឿល ចន្តៈចម្លាប់ថា លោកម្ចាស់

វិធីយបិដកេ បុណ្យញ្ញោ

បន្តិលត្ថាយ យាចិយមាណោ ចេន្ទ្យបដិកំ ន អក្ក-
មិស្សន្តិកំ ។ អស្សោស្សំ ខោ កិក្ខុ តស្សា ឥត្តយា
ទុដ្ឋាយន្តិយា វិហាចេន្តិយា ។ អថខោ តេ
កិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ។ តិហំ កិក្ខុវេ
មន្តិលីកា អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ តិហំនិ បន្តិលត្ថាយ
យាចិយមាណេន ចេន្ទ្យបដិកំ អក្កមិក្ខុន្តិ ។

(២៣៥) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ ឆោតថា.

នតំ អក្កមិក្ខុ កុក្ខុយន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ ឆោតថា នតំ
អក្កមិក្ខុន្តិ ។

ទុតិយភាណវិ ។

(២៣៦) អថខោ កកវំ កត្តេស្ស យេថាវិក្ខុន្តិ

វិហរិត្វា យេន សាវត្តំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុ-
បុត្រេន ចារិកញ្ចរមាណោ យេន សាវត្តំ តនរសិ ។

វិសេសនិកាយ ពុទ្ធវិជ្ជា

ទាំងឡាយ កាលបើគេអង្វរដើម្បីប្រយោជន៍ជាមន្ត្រីល មិនសមបើទីនិមិ
ហ្មិនជាទំនុកម្រាលសំពត់សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮស្រីនោះកំពុង
ពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះគ្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ (បើ) គ្រហស្ថត្រូវការមន្ត្រីល ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលគ្រហស្ថអង្វរ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាមន្ត្រីល ជាទំនុកម្រាល
សំពត់បាន ។

(២៣៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ(ឆៀ)សនឹងជាទំនុកម្រាល
សម្រាប់ភិក្ខុដែលមានជើងស្អាតបាត ។ ភិក្ខុទាំងនោះ គ្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុជាទំនុកម្រាល សម្រាប់ភិក្ខុ
ដែលមានជើងស្អាតបាត ។

បឋមភាណវារៈ ផាត់ប៉េតិវ ។

(២៣៦) គ្រូនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងកន្លែងជនបទ
ក្នុងរាជវាំងពុទ្ធស្រីយ ហើយយាងទៅកាន់ចារិកក្នុងក្រុងសាវត្ថី ទ្រង់
ពុទ្ធជំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។

ខ្ញុំកវត្តច្បុនពេ យជំរំ សម្បជ្ឈនំ វិសាខាមិការមារាតុ

តត្រ សុទ្ធិ កកវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថ-
បិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ វសាខា មិការមាតា
យដកត្ត កតកត្ត សម្បជ្ឈនំត្ត អាទាយ យេន កកវា
តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា កកវន្តិ អភិវាទេត្តា ឯក-
មន្តំ ធិសីនិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីនា ខោ វសាខា មិការ-
មាតា កកវន្តិ ឯតទរោថ បដិគ្គណ្ណាតុ មេ កន្លេ កកវា
យដកត្ត កតកត្ត សម្បជ្ឈនំត្ត យំ មម អស្ស
ដិយរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ បដិគ្គហោសិ កកវា
យដកត្ត សម្បជ្ឈនំត្ត ។ ន កកវា កតកតិ បដិគ្គហោ-
សិ ។ អថខោ កកវា វិសាខំ មិការមាតវំ ធម្មិយា
កថាយ សន្តស្សសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ
សម្បហំសេសិ ។ អថខោ វសាខា មិការមាតា
កកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតា សមាទបតា
សមុត្តេជេតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តិ
អភិវាទេត្តា បទត្តិណំ កត្តា បក្កាមិ ។

១១៣៧ ព្រះមហាក្សត្រៈ ក្នុង អម្បោស នឹងរឿងនាងវិសាខាមិការមាតា

ឮថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងជេតវនិយម របស់អនាថបិណ្ឌិក-
សេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិការមាតា នាំយក
ក្រុមនឹងទ្រទាប់សម្រាប់ជូតជើង មានរចនាដូចពាក្យផ្លូវយូក^(១) នឹងអម្បោស
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាមិការ-
មាតា អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
ដូច្នោះថា បតីត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទទួលក្រុម
ទ្រទាប់ជូតជើងនឹងអម្បោស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ដល់ខ្ញុំម្ចាស់អស់កាលជាអង្វែងទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលតែក្រុម
នឹងអម្បោស ។ ព្រះអង្គមិនទ្រង់ទទួលទ្រទាប់ជូតជើងឡើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិការមាតា ឲ្យយល់ ឲ្យកាន់
យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្ម័តថា ។ លំដាប់នោះ នាងវិសា-
ខាមិការមាតា កាលដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ ឲ្យកាន់
យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្ម័តថាហើយ ក៏ក្រាបពាក្យសនៈ
ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។

---

១ ទ្រទាប់សម្រាប់ជូតជើងដែលធ្វើឲ្យមានពាក្យស្តីខ្ពស់ៗ ឡើង មានអាការ្យដូចគ្រាប់
ឈូកដែលកន្តួលផុលៗ ឡើងចេញពីផ្នែក ។

វិទ្យុបិដក បុណ្យវិញ្ញា

[២៣៧] អថទោ ភកវា ឯតស្មី ឯនាទេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មី កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុ-
ជាតាមិ ភិក្ខុវេ យដកត្ត ឥធម្មនិព្វ ធន ភិក្ខុវេ
កតតំ បរិក្កញ្ញតតំ យោ បរិក្កញ្ញោយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ចាទយេសនិយោ សត្វរិ
កវេលំ សម្មន្តដេណតន្តិ ។

[២៣៨] អថទោ វិសាទា មិការមាតា វិទ្ធិបទព្វ
តាលវណ្ណាញ អាទាយ យេន ភកវា តេនុបសន្តិមិ ឧប-
សន្តិមិត្តា កតវន្តិ អភិវាទេត្តា ឯតមន្តិ ឯសិទិ ។ ឯត-
មន្តិ ឯសិទ្ធិ ទោ វិសាទា មិការមាតា កតវន្តិ ឯតទេវេច
បដិក្កណ្ណត្ត មេ កន្តេ ភកវា វិទ្ធិបទព្វ តាលវណ្ណាញ
យំ មម អស្ស ធីយវត្តំ ហិតាយ សុទាយាតិ ។
បដិក្កហេសិ ភកវា វិទ្ធិបទព្វ តាលវណ្ណាញ ។

វិធម្មបិដក បុណ្ណវគ្គ

(២៣៧) ព្រោះទីទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់-
គតអនុញ្ញាតកម្មនឹងអម្បាស ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់
ទ្រព្យរបស់សម្រាប់ជូនដើម្បីមានរបរនាដូចពកផ្លែឈូក^(១)ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់
ត្រូវកាបភិក្ខុកេដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាតទ្រព្យរបស់សម្រាប់
ជូនដើម្បី ព យ៉ាង ភី គ្រួសប្តូរដុំថ្ម ១ អម្បែងក្បឿងប្តូរដុំ ១ ផ្សិតដែលកើត
ពីពពុះទឹកសមុទ្រ ១ ។

(២៣៨) ត្រាខាងក្រោយ នាងវិសាខាមិត្តាមាតា នាយកដ្ឋិត ៤
ជ្រុងនឹងផ្នូតមូល^(២) ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
នាងវិសា ខាមិត្តាមាតាអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
មានព្រះភាគដោយ ពាក្យដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមាន
ព្រះភាគទទួលយកដ្ឋិត ៤ ជ្រុងនឹងផ្នូតមូល (ស្លឹកត្នោត) ដើម្បីជាប្រយោជន៍
ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំម្ចាស់ អស់កាលជាអន្លើង ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ទទួលយកដ្ឋិត ៤ ជ្រុង ផ្នូតមូល (ស្លឹកត្នោត) រួចហើយ ។

---

១ ក្នុងអង្គកថា ពន្យល់ថា បានជាទ្រង់ហាម ព្រះទ្រព្យរបស់សម្រាប់ជូនដើម្បីនោះប្រកបការជ្រើស
អស់បច្ច័យក៏ជ្រើស ។ ២ សារព្រះទីបតីពន្យល់ថា ផ្នូតមូលគេធ្វើដោយស្លឹកត្នោតជាដើម ។

ទុកវត្ថុទុក្ខកៈ ការប្រឆាំងអនុញ្ញាតផ្លិតប្លុកជ្រុងនឹងផ្លិតមូលជាដើម

ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខា ឱតាមាតា ឱយល់ (ប្រយោជន៍) ដោយធម្មិកថា ។ បេ ។ ធ្វើប្រទក្សណារួចចៀសចេញទៅ ។

(២៣៩) ព្រោះវិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតផ្លិត ៤ ជ្រុងនឹងផ្លិតមូល (ស្លឹកត្នោត) ។

(២៤០) សម័យនោះឯង ផ្លិតសម្រាប់បក់មូស កើតឡើងដល់
សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្លិត
សម្រាប់បក់មូស ។ (សម័យនាងក្រោយមក) ផ្លិតដែលគេធ្វើដោយរោម
ចាមកើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ផ្លិតដែលគេធ្វើដោយរោមចាមកើត ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្លិត ៣ យ៉ាង គឺ
ផ្លិតដែលគេធ្វើដោយសំបកឈើ ១ ផ្លិតដែលគេក្រងដោយស្បូវភ្នាំង ១
ផ្លិតដែលគេធ្វើដោយរោមកន្ទុយក្លោក ១ ។

វិធីបដិសេធ បុណ្យវត្តោ

(២២១) តេជ ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស
ធនំ ឧប្បជំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាពោចេ-
សំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ធនន្តំ ។

(២២២) តេជ ខោ បន សមយេន ធាតុយា
ភិក្ខុ ធនប្បក្កហិតា^(១) អាហិណ្ឌាស្សន្តំ ។ តេជ ខោ បន
សមយេន អពាតរោ ឧបាសកោ សម្ពហុលេហិ អា-
ជីវកស្សវកេហិ សន្តិ ឧយ្យានំ អតមាសិ ។ អន្ត-
សំសុ ខោ តេ អាជីវកស្សវកោ ធាតុយេ ភិក្ខុ
ទ្ធរតោ វ ធនប្បក្កហិតោ អាគត្តន្តេ ទិស្វានំ តំ ឧបា-
សតិ ឯតនេតំ ឯតេ ខោ អយ្យា គុហ្មាតំ កទ្ធា
ធនប្បក្កហិតា អាគត្តន្តំ សេយ្យជាបិ តណកមហាបត្តា-
តិ ។ ន អយ្យា ឯតេ ភិក្ខុ បរិព្វាជនាតិ ។ ភិក្ខុ ន
ភិក្ខុតិ អត្តតិ អតិសុ ។ អថខោ សោ ឧបាសកោ
ឧបតតោ^(២) សញ្ញាទិស្តា ឧជ្ឈាយតិ ទីយតិ វិហារេតិ
កថំ ហិ បាមិ កទ្ធា ធនប្បក្កហិតា អាហិណ្ឌាស្សន្តំ-
តិ ។ អស្សោសំ ខោ ភិក្ខុ តស្ស ឧបាសកស្ស

១ ឧ. ម. ធន្តំ បត្តហេតុ ។ ២ ឧ. ម. ឧបតតេ ។

វិធីបិណ្ឌ ពុទ្ធសាសនា

(២៤១) សម័យនោះឯង មានឆក្រកើតឡើងដល់សត្វ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន៖ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឆក្រ ។

(២៤២) សម័យនោះឯង ពួកឆក្រក៏ក្តីបំផ្លាញឆក្រដើរទៅ ។
សម័យនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់ដើរទៅកាន់ទូទូន ជាមួយនឹងពួក
សាវ័ករបស់អាជីវិកជាច្រើននាក់ ។ សាវ័ករបស់អាជីវិកទាំងឡាយនោះ
បានឃើញពួកឆក្រក៏ក្តីបំផ្លាញឆក្រដើរមកអំពីចម្ងាយលឺម ។ លុះឃើញ
ហើយក៏និយាយនឹងឧបាសកនោះយ៉ាងនេះថា លោកទាំងអម្បាលនេះជា
ជិត្តរបស់អ្នក លោកបំផ្លាញឆក្រដើរមក ដូចជាពួកមហាមាត្យត្រួតពាល ។
ឧបាសកនោះក៏តបថា លោកទាំងអម្បាលនេះមិនមែនជាភិក្ខុទេ គឺជា
ចិញ្ចាជក ។ ពួកសាវ័កអាជីវិកនឹងឧបាសក ក៏ក្លាស់គ្នាដោយពាក្យថា
ភិក្ខុ (ឬ) មិនមែនជាភិក្ខុ ។ ទើបឧបាសកនោះដើរចូលទៅជិតមើលស្គាល់
ច្បាស់ ក៏ពោលទោស តិរចៀល បន្តិចបន្តួចថា ហេតុអ្វីក៏លោក
ម្ចាស់ជំងឺ បំផ្លាញឆក្រដើរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮឧបាសកនោះ

ទុក្ខវត្ថុពុទ្ធកេ អញ្ញវត្ថុ ធួនាទុដាននំ

ទុដ្ឋាយន្តស្ស ខ័យន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេស្សំ ។ សន្នំ តិវ
ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សន្នំ ភកវតំ ។ បេ ។ វិការហិត្តា
ធម្មី កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ ធន្តំ
ធាវេតនំ យោ ធាវេយ្យ អាមន្តំ ទុក្ខដស្សាតំ ។

(២២៣) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តស្ស វិចារេ ធន្តំ^(១) ដាសុ
ន^(២) ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេស្សំ ។ អនុជា
នាមិ ភិក្ខុវេ តិលានស្ស ធន្តំ ។

(២២៤) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ តិលា
នស្សវ ភកវតា ធន្តំ អនុញ្ញាតំ យោ អតិលានស្សាតំ
អាហមេ អាវមុបទាវេ ធន្តំ ធាវេតនំ កុក្កុយាយន្តំ ។
ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខុវេ អតិលានេនបិ^(៣) ភិក្ខុនា^(៤) អាហមេ អាវមុប
ទាវេ ធន្តំ ធាវេតនំ ។

---

១ ឧ. ធួនេន ។ ២ ឧ. ម. ន ដានុ ។ ៣ ឧ. តិលានេនបិ អតិលានេនបិ ។
៤ ឧ. ម. យេន្តេកេសុ វិក្កុនាតិ បទំ ន ទិស្សតិ ។

ខ្ញុំអរគុណព្រះ រឿងភិក្ខុមួយរូបនឹងការទ្រង់អនុញ្ញាតពេញ
ពោលពោស គំរុដៀល បន្ទះបង្ហាប់ដូច្នោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (អំពើនោះ) ពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់បន្ទោស រួចហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ឆត្រទេ ភិក្ខុណាប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវកាបត្តិទុកដ ។

(២៤៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបទៀតមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុនោះ
បើខានប៉ាន់ឆត្រ មិនបានសេចក្តីសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឆត្រដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ។

(២៤៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយជឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតឆត្រដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺតែម្យ៉ាង មិនបានទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុ
គ្មានជម្ងឺទេ ហើយរង្ស៊ីសន្និការប៉ាន់ឆត្រក្នុងអារាម នឹងទុបចាររបស់
អារាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមិនមានជម្ងឺប៉ាន់ឆត្រក្នុងអារាម នឹងទុបចារនៃអារាមបាន ។

[២៤៥] តេន ខេ បន សមយេន អពាតរោ ភិក្ខុ
សិក្ខាយ បត្តំ ទុដ្ឋិតា^(១) ទណ្ឌោ អាណត្តត្វា វិការលេ
អពាតរេន តាមទ្វារេន អតិក្កមតិ។ មនុស្សា ឯសយ្យា^(២)
ចោរោ កន្ថតិ អសិស្សា វិជ្ជោ តលតីតិ អនុបតិក្ខា កហត្វា
សញ្ញានិក្ខា មុត្តាសុ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អាភមំ កត្វា
ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាភេចេសិ ។ តិ បន តិ អាវុសោ
ទណ្ឌសិក្ខំ ជាវេសិតិ ។ ឯវេមាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តំ ជ័យន្តិ វិចារេន្តំ កថំ
ហិ នាម ភិក្ខុ ទណ្ឌសិក្ខំ ជាវេស្សិតិ ។ អថខោ តេ
ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាភេចេសិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា
ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ ទណ្ឌ-
សិក្ខា ជាវេតត្វា យោ ជាវេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[២៤៦] តេន ខោ បន សមយេន អពាតរោ ភិក្ខុ
ភិលានោ ហោតិ ន សត្តោតិ វិចារ ទណ្ឌោន អា-
ហិណ្ឌិតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាភេចេសិ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខុវេ ភិលានស្ស ភិក្ខុនោ ទណ្ឌសម្មតិ នាតិ ។

១ ទ. ទុដ្ឋិតា ។ ២ ទ. ម. ឯសយ្យា ។

វិធីយចំណី បុណ្យវិធី

(២៤៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបប្រកបបាត្រក្នុងសវ្រ័ត្រ ហើយ
ពាក់លើឈើច្រត់ ដើរទៅតាមទ្វារស្រុកមួយ ក្នុងវេលាវិកាល ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយនាំគ្នាទិយាយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ បុរសនេះជារបា
ដើរទៅ ជាវរបស់វា (មានមុខ) ភ្លឺស្វាច ហើយក៏ដេញតាមចាប់ លុះ
ចាប់បានហើយ ស្គាល់ថា (ជាភិក្ខុ) ក៏លែងទៅវិញ ។ ទើបភិក្ខុនោះទៅ
កាន់អាមាម ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុផងគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះសួរថា
ម្ចាស់អាវុសា អ្នកទ្រទ្រង់ឈើច្រត់ទាំងសវ្រ័ត្រឬអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
អើអាវុសា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត ។ ថេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់ឈើ
ច្រត់ទាំងសវ្រ័ត្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បទ្ទោស ហើយទ្រង់ធ្វើ
ធម្ម័តថា គ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ប្រើប្រាស់ឈើច្រត់ទាំងសវ្រ័ត្រទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវកាបតិទុក្ខផង ។

(២៤៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានធម្មិ តែវៀវលែងឈើ
ច្រត់ចេញហើយមិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃឱ្យទណ្ឌសម្មតិដល់ភិក្ខុមានធម្មិ ។

២០៧

វុទ្ធករវត្តក្នុងពេល ទណ្ឌសម្មតិយា យាចតតិ

[២២៧] ឯវត្ត បន ភិក្ខុវេ នាគត្វា ។ តេន តិលាខេន
ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្វា
វុទ្ធករំ ភិក្ខុនំ ចានេ វង្កិត្វា ឧក្កដតំ ឯសីទិត្វា អញ្ញលី
បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនំយោ អហំ កន្តេ តិលាខេន ន
សក្កោតិ វិថា នឈ្លាន អាហំណ្ឌិតំ សោហំ កន្តេ សង្ឃំ
ទណ្ឌសម្មតិ យាចតតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចតត្វា
តតិយម្បិ យាចតត្វា ។

[២២៨] ព្យតេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញា-
បេតព្វោ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
ភិក្ខុ តិលាខេន ន សក្កោតិ វិថា នឈ្លាន អាហំណ្ឌិតំ
សោ សង្ឃំ ទណ្ឌសម្មតិ យាចតតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ទណ្ឌសម្មតិ
នទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តំ ។ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ តិលាខេន ន សក្កោតិ វិថា
នឈ្លាន អាហំណ្ឌិតំ សោ សង្ឃំ ទណ្ឌសម្មតិ យាចតតិ ។

ខុទ្ទកេតុទូត្តរៈ ការសូមនឹងការឲ្យទណ្ឌសម្បត្តិ

(២៤៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុមាន
ជម្ងឺនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើទត្តកសន្តិៈត្រៀងស្មាមាត់ថ្វាយបង្គំ
បាទារបស់ភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយកន្ត្រៃប្រហោងផ្គងអញ្ជូលរោល
ពាក្យយ៉ាងនេះថា បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំមានជម្ងឺ តែវៀរវែលនិឈើ
ប្រគល់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូម
ទណ្ឌសម្បត្តិនឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីសូមជាកំរប់ពីរជនផង គប្បីសូមជា
កំរប់បីជនផង ។

(២៤៨) ភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពលត្រូវផ្ទៀងសង្ឃថា បតិក្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែវៀរវែលនិឈើ
ប្រគល់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន ភិក្ខុនោះមកសូមទណ្ឌសម្បត្តិនឹង
សង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យទណ្ឌសម្បត្តិ
ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែវៀរវែលនិឈើប្រគល់ចេញ
ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមកបាន ភិក្ខុនោះមកសូមទណ្ឌសម្បត្តិនឹងសង្ឃ ។

២០៨

វិទ្យាបិដក បុល្លវត្ត

សង្ឃេ ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្ខុនោ ទណ្ណសម្មតិ ទេតិ ។
យស្សយស្សតោ ខមតិ ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្ខុនោ ទណ្ណ-
សម្មតិយា នាដិ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ទក្ខមតិ សោ
កាសេយ្យ ។ ទិញា សង្ឃេន ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្ខុនោ
ទណ្ណសម្មតិ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតិ
នារយាមីតិ ។

[២២៩] តេន ខោ បន សមយេន អតាតរោ កិក្ខុ
តិលានោ ហោតិ ន សក្កោតិ វិនា សិក្កាយ បត្តិ
បរិហារិក្ខិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អារោចេស្មិ ។ អនុជាតាមិ
កិក្ខុវេ តិលានស្ស កិក្ខុនោ សិក្កាសម្មតិ នាតិ ។

[២៣០] ឯវត្ថុ បន កិក្ខុវេ នាតត្ថា ។ តេន តិលា-
នេន កិក្ខុនា សង្ឃិ ឧបសង្កមត្ថា ឯតិសំ ឧត្តរាសង្កិ
កវត្ថា វុឌ្ឍនំ កិក្ខុនំ ចានេ វុឌ្ឍត្ថា ឧត្តរាតិ ទិសិទិក្ខា
អញ្ញលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ កន្តេ វិ-
លានោ ន សក្កោមិ វិនា សិក្កាយ បត្តិ បរិហារិក្ខិ
សោហំ កន្តេ សង្ឃិ សិក្កាសម្មតិ យា ចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ
យា ចិតត្ថា តតិយម្បិ យា ចិតត្ថា ។

ខ្មែរក្រហម សិក្ខាសម្មតិយា ទាន

(២៥០) ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ

ញាបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទា-
មោ ភិក្ខុ តិលានោ ន សក្កោតិ វិនា សិក្ខាយ
បត្តំ បរិហារិភិ សោ សង្ឃំ សិក្កាសម្មតិ យា ចតិ ។
យដំ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
សិក្កាសម្មតិ ធុនេយ្យ ។ វិសា ញតិ ។ សុណាតុ មេ
កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ តិលានោ ន
សក្កោតិ វិនា សិក្ខាយ បត្តំ បរិហារិភិ សោ សង្ឃំ
សិក្កាសម្មតិ យា ចតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
សិក្កាសម្មតិ ធុនេតិ ។ យស្សាយស្សោ ខមតិ ឥត្ត-
ន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សិក្កាសម្មតិយា ធានំ សោ តុណ្ណិស្ស
យស្ស នត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ដំនា សង្ឃេន
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សិក្កាសម្មតិ ខមតិ សង្ឃស្ស
តស្មា តុណ្ណិ ។ វិវេតិ ជារយាមតិ ។

ទុក្ខវន្តប្បទានៈ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ

(២៥១) ភិក្ខុដែល ឈ្លាសប្រតិពល គប្បីផ្ញើសង្ឃថា ចតិក្រព្រះ
សង្ឃដំបំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែវៀរលែង
សវ្រឹកចេញ ក៏មិនអាចនាំយកបាត្រទៅបាន (ឥឡូវនេះ) ភិក្ខុនោះមក
សូមសិក្ខាសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃ
គប្បីឲ្យសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ ចតិក្រព្រះសង្ឃ
ដំបំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែវៀរលែងសវ្រឹក
ចេញ ក៏មិនអាចនាំយកបាត្រទៅបាន (ឥឡូវនេះ) ភិក្ខុនោះមកសូម
សិក្ខាសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃក៏ឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។
ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា
លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គ
ណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវពាលឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យសិក្ខា-
សម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះហើយ ការឲ្យនោះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុ
នោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្លះសេចក្តីនេះ ដោយការ
ស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

២១១

វិទយបិដកេ បុលវគ្គោ

(២៥២) តេន ទោ បន សមយេន អញតរោ ភិក្ខុ
តំលាទោ ហោតំ ន សក្កោតំ វិនា នឈ្លាន អាហំល្លាតំ
ន សក្កោតំ វិនា សិក្កាយ បត្តំ បរិហារិតំ ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តំលានស្ស
ភិក្ខុវោ នឈ្លាសិក្កាសម្មតំ ធាតុំ ។ ឯវញ បន
ភិក្ខុវេ ធាតព្វា ។ តេន តំលានេន ភិក្ខុវោ សង្ឃំ
ទុបសង្កមិត្តា ឯកំសំ ទុត្តរាសង្កំ ករិត្តា វុឌ្ឍនំ
ភិក្ខុនំ ចានេ វុឌ្ឍត្តា ទុត្តរាសិកំ ឯបិដិត្តា អញលំ
បត្តហេត្តា ឯវេស្សវេចជំយោ អហំ កន្លេ តំលាទោ ន
សក្កោមិ វិនា នឈ្លាន អាហំល្លាតំ ន សក្កោមិ
វិនា សិក្កាយ បត្តំ បរិហារិតំ សោហំ កន្លេ សង្ឃំ
នឈ្លាសិក្កាសម្មតំ យាចាមិតំ ។ ទុត្តយម្យំ យាចិត្តា
តតិយម្យំ យាចិត្តា ។

(២៥៣) ព្យតេន ភិក្ខុវោ បដិកលេន សង្ឃោ ញាបេ-
តព្វា សុណានុ មេ កន្លេ សង្ឃោ អយំ វត្តនាហោ ភិក្ខុ
តំលាទោ ន សក្កោតំ វិនា នឈ្លាន អាហំល្លាតំ
ន សក្កោតំ វិនា សិក្កាយ បត្តំ បរិហារិតំ សោ សង្ឃំ

វិធម្មបដិក បុល្លវគ្គ

[២៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានជម្ងឺ តែវៀរលែងឈឺច្រត់
 ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមក បើវៀរលែងសង្រែកចេញ ក៏មិនអាច
 នឹងនាំយកបាត្រទៅបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គង់គតអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃឱ្យទណ្ឌសិក្កាសម្មតិ ដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឱ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺនោះត្រូវ
 ចូលទៅកេសង្ឃ ហើយធ្វើទត្តកសង្កៈរៀនសូត្រ ថ្វាយបង្គំបាទនៃ
 ភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជូលរោលពាក្យយ៉ាង
 នេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមានជម្ងឺ តែវៀរលែងឈឺច្រត់ចេញ
 ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមក តែវៀរលែងសង្រែកចេញ ក៏មិនអាចនឹងនាំ
 យកបាត្រ ទៅបាន បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមកសូមទណ្ឌសិក្កាសម្មតិនឹង
 សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីសូមជាគំរប់ពីរដងផង គប្បីសូមជាគំរប់បីដងផង ។

[២៥៣] ភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពល គប្បីរៀនសូត្រថា បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្លោះនេះនេះមានជម្ងឺ តែវៀរ
 លែងឈឺច្រត់ចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមក វៀរលែងតែសង្រែក
 ចេញ ក៏មិនអាចនឹងនាំយកបាត្រទៅបាន (ឥឡូវនេះ) ភិក្ខុនោះមក

ទុក្ខវិក្កតទ្ធករ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិយា ទានំ រោមដ្ឋិតភិក្ខុវុត្ត

ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ យាចតិ ។ យេនិ សង្ឃស្ស បត្ត-
កល្លំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ
នទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ តិលានោ ន សក្កោតិ វិហា
នទណ្ឌន អាហិណ្ណាតិ ន សក្កោតិ វិហា សិក្ខាយ បត្តិ
បរិហារតុ សោ សង្ឃំ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ យាចតិ ។
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ នេតិ ។
យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ទណ្ឌ-
សិក្ខាសម្មតិយា នាទំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នត្ត-
មតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិញា សង្ឃន ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិក្ខុនោ ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ ខមតិ សង្ឃស្ស កស្មា
តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

(២៥៤) តេន ខោ បន សមយេន អពាតរោ
ភិក្ខុ រោមដ្ឋិតោ អហោសិ^(១) ។ សោ រោមដ្ឋិតា
រោមដ្ឋិតា^(២) អន្នេហារតិ ។ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ
វិហារេន្តិ វិកាលាយិ^(៣) ភិក្ខុ កោជនំ ភុញ្ញតិ ។

---

១ ឧ. ម. រោមដ្ឋិតោ ហោសិ ។ ២ ឧ. ម. រោមដ្ឋិតា រោមដ្ឋិតា ។ ៣ ឧ. វិកាលេ យំ ។

ទុក្ខវត្ថុក្នុងព្រះ ការឱ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ នឹងរឿងរ៉ាវទុំពារអៀង

សូមទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃត្រូវឱ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បតិក្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះមានផ្លូវ តែរៀន
លែងរលីប្រតិចេញ ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅមក រៀនលែងសម្រែកចេញក៏
មិនអាចនឹងនាំយកពុទ្ធត្រូវទៅបាន (ឥឡូវនេះ) ភិក្ខុនោះមកសូមទណ្ឌសិក្ខា-
សម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឱ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការ
ឱ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា
លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គ
ណា លោកមានអាយុអង្គនោះត្រូវពោលឡើង ។ សង្ឃបានឱ្យទណ្ឌ-
សិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះហើយ ការឱ្យនោះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះ
ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្លួនសេចក្តីនេះ ដោយ
អាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៥៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបទំពារអៀងជាប្រក្រតី ។
ភិក្ខុនោះទំពារអៀង ។ ហើយលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ភិក្ខុនេះនោះនោះគោរពនឹងវេលាវិកាល ។

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសំ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អតិរំ
តោយោនិយា ធុតោ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ រោមជ្ជកស្ស
រោមជ្ជំ ន ច ភិក្ខុវេ ពហំមុទទ្ធារំ វិហារិត្វា អដ្ឋោហារិ
តត្ថំ យោ អដ្ឋោហារេយ្យ យថាធម្មោ កាវេតព្វោតិ ។

(២៥៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ប្បកស្ស សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ កត្តក្ខេ ពហុ សិត្តានិ
បរិកិរិយសុ^(១) ។ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តំ វិហារេន្តំ កមិ
ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឱទេន ទិយ្យមាទេ
ន សក្កតំ បដិក្ខហេស្សន្តំ ឯកាមកំ សិត្តំ កម្មស-
តេន ទិដ្ឋាយតីតិ ។ អស្សោសំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ ម-
នុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ អថ-
ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសំ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ យំ ទិយ្យមាទំ បតតិ តំ សាមិ
កហេត្វា បរិកុញ្ញត្តំ តំ កិស្ស ហេតុ^(២) បរិក្ខត្តំ តំ
ភិក្ខុវេ ធាយកេហិតិ ។

១ ឧ. ម. បរិកិរិយសុ ។ ២ ពិទ្ធ បទន្តយំ ឧ. ម. ហោតុកេសុ ន ទិស្សតិ ។

វិទយបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះទើបតែប្បុរសមកអំពីកំណើត
ខែគោ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទិពារៀងដល់ភិក្ខុអ្នកទិពា
រៀងជាប្រក្រតី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែភិក្ខុកុំខ្វាក់អាហារចេញមក
ខាងក្រៅទ្វារមាត់ហើយលេបចូលទៅវិញ បើភិក្ខុណាលេបចូលទៅវិញ
វិទយធាតុប្បឱ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ (សំដែងអាចក្តីចេញ) ។

[២៥៥] សម័យនោះឯង មានសង្ឃកត្តរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ។ គ្រាប់
បាយដ៏ច្រើនក៏ជ្រុះរាយរាយក្នុងរោងភិក្ខុ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោល
ពោសន្តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ កាលបើគេកំពុង
ប្រគេនបាយ មិនសមបើមិនទទួលដោយសេចក្តីគោរពសោះ ធម្មតាគ្រាប់
បាយមួយគ្រាប់វាមែនញ៉ាំងការងារ ច្រើនឱ្យសម្រេចបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងនោះពោលពោសន្តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ (ដូច្នោះ) ។
ទើបភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាប់បាយ
ណា ដែលគេកំពុងឱ្យហើយធ្លាក់ចុះ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុរើសគ្រាប់
បាយនោះខ្លួនឯង ហើយឆាន់ចុះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះថាគ្រាប់បាយនោះ ទាយកគេលះ គឺប្រគេនរួចស្រេចហើយ ។

២១៣

ទុក្ខករិយ្យស្តវេ អញ្ញារិក្ខុវិញ្ញាណ អញ្ញារិក្ខុវិញ្ញាណ

(២៥៦) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញារិក្ខុ
ដិយេហិ នទេហិ បណ្ណាយេ ចរតិ ។ អញ្ញារិក្ខុ
បស្សិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឯហិ កន្លេ មេដ្ឋនំ ធម្មំ ប.
ដិសេវិតិ ។ អលំ ភតិមំ នេតិ កប្បតិ ។ សចេ ខោ
តំ កន្លេ ន បដិសេវិស្សសិ ឥណាណហិ អត្តោ នទេហិ
កត្តាមិ វិលិចិត្វា កុប្បំ ករិស្សាមិ អយំ មំ ភិក្ខុ វិប្ប-
ករោតិ ។ បដាណហិ (១) តំ ភតិមំ ។ អថខោ សា
ឥត្តិ អត្តោ នទេហិ កត្តាមិ វិលិចិត្វា កុប្បំ អកាសិ
អយំ មំ ភិក្ខុ វិប្បករោតិ ។ មនុស្សា ឧបដាវិត្វា តំ
ភិក្ខុំ អត្តហេសំ ។ អន្តសំសុ ខោ តេ មនុស្សា តស្សា
ឥត្តិយា នទេ ធម្មិ លោហិតម្បិ ជិស្វាន ឥតិស្សាយេវ
ឥត្តិយា ឥនំ កម្មំ អការកោ ភិក្ខុតិ តំ ភិក្ខុំ មុញ្ជិសុ ។
អថខោ សោ ភិក្ខុ អារាមំ កត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អារោ-
ចេសិ ។ កី បន តំ អារិសោ ដិយេ នទេ ជារេសិតិ ។
ឯវមារិសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ កតិ ហិ ធាម ភិក្ខុ

១ ឧ.ម. បពណ៌សិ ។

ទុក្ខវេទនាប្រការ រឿងភិក្ខុធម្មយុទ្ធ និងរឿងស្រីម្នាក់

(២៥៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានក្រចកវែងដើរទៅបិណ្ឌ-
បាត ។ ស្រីម្នាក់ឃើញហើយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះដូច្នោះថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់មិនមនសេសពមេម៉ួនធម្ម (នឹងខ្ញុំចុះ) ។ ភិក្ខុនោះ
យាត់ថា នៃប្អូនស្រី កុំឡើយ ការនុះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះនិយាយ
ទៀតថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើលោកម្ចាស់មិនសេពទេ ខ្ញុំនឹងខ្ចារក្រៅ
ខ្លួនដោយក្រចករបស់ខ្លួន ហើយនឹងស្រែកឥឡូវនេះថា ភិក្ខុនេះធ្វើវិប្បការ
នឹងខ្ញុំ ។ ភិក្ខុនោះក៏បណ្តោយថា ប្អូនស្រី នាងឯងចូរដឹងចុះ ។ ទើបស្រី
នោះខ្ចារក្រៅរាងកាយដោយក្រចករបស់ខ្លួនហើយស្រែកថា ភិក្ខុនេះធ្វើ
វិប្បការនឹងខ្ញុំ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ស្ទុះទៅចាប់ភិក្ខុនោះ ។ មនុស្សទាំង
អម្បាលនោះ បានឃើញស្បែកនិងឈាមក្នុងក្រចកស្រីនោះ លុះឃើញ
ហើយក៏ជឿជាក់ថាភិក្ខុនេះមិនបានធ្វើកម្មនេះដល់ស្រីនេះទេ ហើយក៏លែង
ភិក្ខុនោះទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះទៅកាន់អាពាហ៍ព្រាងដំណើរនុះដល់ភិក្ខុផងគ្នា ។
ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ចុះលោកទុកក្រចកវែងឬ ។
ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេភក្តិសោ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិប
។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះរោលទោស តិរវៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុមិនសមបើ

វិធីបិណ្ឌកេ បុណ្យវិញ្ញា

នីយេ នទេ ជាវេស្សនីតិ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ
ឯតមន្តំ អាណេចេស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ធីយា នទា
ជាវេតព្វា យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សនីតិ ។

(២៤៧) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ នទេន-
បំ នទំ ធីន្ទនិ ។ មទេនបំ នទំ ធីន្ទនិ ។ កុឌ្ឍេបំ នទំ
យំសេន្តិ ។ អន្ទុលំយោ ទុក្កា ហោន្តិ ។ ភក្កវតោ
ឯតមន្តំ អាណេចេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ នទេន្ទ-
នន្តិ ។ សលោហិតំ នទំ ធីន្ទនិ ។ អន្ទុលំយោ ទុក្កា
ហោន្តិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មិសប្បមាលោន
នទំ ធីន្ទន្តិ ។

(២៤៨) តេន ទោ បន សមយេន ធម្មត្តិយា
ភិក្ខុ វិសតិមជ្ឈិ^(១) កាកាបេន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ
ទីយន្តិ វិទាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យជាបិ តិហិ កាមភោ-
តិលោតិ ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អាណេចេស្សំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ វិសតិមជ្ឈិ កាកាបេតព្វិ យោ កាកាបេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មលមន្តិ
អបក្កខ្សៀន្តិ ។

១១. វិសតិមជ្ឈិ ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

នឹងទុកក្របកវែងសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុក ក្របកវែងទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវតាបត្តិទុកដ ។

(២៥៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកាត់ក្របកដោយក្របក
ខ្លះ ។ កាត់ក្របកដោយមាត់ខ្លះ ។ ត្រដុសក្របកនឹងដញ្ជាំងខ្លះ ។ ប្រាមដៃ
ទាំងឡាយក៏ឈឺចាប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរខ្លះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកាត់ក្របក ។ ភិក្ខុទាំងនោះកាត់ក្របកត្រាតែដល់
ឈាម ។ ប្រាមដៃទាំងឡាយក៏ឈឺចាប់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុកាត់ក្របកត្រឹមនឹងសាប ។

(២៥៨) សម័យនោះឯង ពួកធួត្តិយភិក្ខុឱ្យគេខាតក្របកទាំង
២០ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា ។ បេ ។
ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរខ្លះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគេខាតក្របកទាំង ២០ ទេ ភិក្ខុណាឱ្យគេ
ខាត ត្រូវតាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុត្រាន់
តែដម្រះក្រលបំណោះ ។

២១៥

ខ្សែកវត្តក្នុងពេ ខ្សែទំរង់ អនុជាធនំ

[២៥៧] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ កេសា
ដីយា ហោន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេស្មី ។
ឧស្សហន្តំ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញាមញំ កេសេ ឱវោ.
បេត្តន្តំ ។ ឧស្សហន្តំ កកវតំ ។ អដខោ កកវ ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេ-
ត្តា ។ បេ ។ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ឡំ ឡុសិលំ ឡុសិទាដកំ នមតកំ សត្វិ ឡុកណ្ណន្តំ ។

[២៦០] តេជ ខោ បន សមយេន ធាត្តិយា ភិក្ខុ
មស្សំ កប្បាបេន្តំ ។ មស្សំ វឌ្ឍាបេន្តំ ។ គោលោមិកំ
កាវាបេន្តំ ។ បតុស្សកំ កាវាបេន្តំ ។ បរិមុទំ កាវា-
បេន្តំ ។ អឌ្ឍកំ កាវាបេន្តំ ។ ទាមិកំ វបេន្តំ ។
សម្ពាធនេ លោមិ សិហាវាបេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ
ទីយន្តំ វិទាចេន្តំ ។ បេ ។ វេសយ្យដាមិ ភិហិ កាមកោតិ-
នោតំ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេស្មី ។ បេ ។

ទុកក្នុងក្រុមនេះ ការប្រជុំអនុញ្ញាតត្រូវប្រដាប់សម្រាប់ការ មានកំបិតការជាដើម

(២៥៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសក់វែង ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា វៃភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយអាចនឹងការសក់គ្នាទៅ
វិញទៅមកបានឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បត់ត្រព្រះមាន
ព្រះភាគ អាចនឹងការបាន ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះ
មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកអនុញ្ញាតថា មាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកំបិតការ
ច្បាស់ល្បីកំបិតការ ស្រោមកំបិតការ គ្រឿងស្នាច់ដែលគេធ្វើដោយ
រោមចៀម នឹងគ្រឿងប្រដាប់កំបិតការទាំងពួង ។

(២៦០) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឲ្យគេកាត់ពុកមាត់ (ដោយ
កវ័ត្រខ្លះ) ។ ទុកពុកមាត់ (ឲ្យវែង) ខ្លះ ។ ឲ្យគេធ្វើពុកចង្កាឲ្យវែងដូចជាពុក
ចង្កាទាបខ្លះ ។ ឲ្យគេធ្វើពុកមាត់ជា ៤ ជ្រុងខ្លះ ។ ប្រមូលដួររោមត្រង់
ទ្រូងខ្លះ ។ ទុកដួររោមត្រង់ពោះខ្លះ ។ ទុកពុកមាត់ឲ្យដូចជាចង្កាមខ្លះ ។ ឲ្យ
គេដករោមក្នុងទ័ពង្កៀតខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស រិះរឿល
បន្តិចបន្តួចថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។

២១៦

វិទយេចិណេ បុណ្យវិញ្ញោ

ន ភិក្ខុវេ មស្សុ កម្មាបេតតំ ន មស្សុ វឌ្ឍិយាបេតតំ ន
តោលោមិតិ កាវាបេតតំ ន ចតុរស្សតិ កាវាបេតតំ
ន បរិមុខំ កាវាបេតតំ ន អឌ្ឍតិ កាវាបេតតំ ន
នាបិកា វបេតតា ន សម្ពាធន លោមិ សំហារបេតតំ
យោ សំហារបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

(២៦០) តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតុរស្ស
ភិក្ខុនោ សម្ពាធន វណោ ហោតិ ។ កេសជ្ជិ ន
សន្និដ្ឋតិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចស្សំ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាពាធប្បច្ចយា សម្ពាធន លោមិ
សំហារបេតតំ ។

(២៦២) តេន ទោ បន សមយេន ធញ្ញត្តិយា
ភិក្ខុ កត្តិកាយ កេសេ ធនាបេត្តិ ។ មនុស្ស
ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេត្តិ ។ បេ ។ សេយ្យជាប់
តិហិ កាមកោតិធាតិ ។ ប ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាវេចស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ កត្តិកាយ កេសា
ធនាបេតតា យោ ធនាបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

វិស័យបិដក បុណ្យវគ្គ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យគេកាត់ពុកមាត់
(ដោយកវ្ត្រ) មិនត្រូវទុកពុកមាត់ឲ្យវែង មិនត្រូវឲ្យគេធ្វើពុកចង្កាឲ្យ
វែង (ដូចជាពុកចង្កាព័ទ្ធ) មិនត្រូវឲ្យគេធ្វើពុកមាត់ ៤ ជ្រុង មិនត្រូវប្រ-
មូលជួររោមគ្រង់ច្រង មិនត្រូវទុកជួររោមគ្រង់រោះ មិនត្រូវទុកពុកមាត់
ឲ្យដូចជាចង្កុម មិនត្រូវឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ភិក្ខុណាឲ្យគេដក ត្រូវ
អាចត្តិទុកដ ។

(២៦១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបកើតដំបៅក្នុងទីចង្អៀត ។
លាចថ្នាំមិនជាប់ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរ⁺នុះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មាន
អាពាធជាហេតុ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀតបាន ។

(២៦២) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុប្រើគេឲ្យកាត់សក់ដោយ
កវ្ត្រ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា - បេ ។
ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តី⁺នុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យគេកាត់សក់ដោយកវ្ត្រទេ ។ ភិក្ខុណា
ឲ្យគេកាត់ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

២១៧

ទុក្ខវដ្តប្បដិសន្ធិ កត្តវិកាយ កេសធម្មាបដំ សណ្ឋាសាទុដ្ឋានំ

[២៦៣] តេន ខោ បន សមយេន អពាតវស្ស
ភិក្ខុនោ សីសេ វិណោ ហោតិ ។ ន សក្កោតិ ខុវេន
កេសេ ឌីរោមេត្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាពោចេសុំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាពាធម្បដ្ឋយា កត្តវិកាយ កេសេ
វេនាមេត្តិ ។

[២៦៤] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ដីយាធិ
នាសិកាលោមំ ធារេត្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ
ជ័យន្តិ វិចារេត្តិ ។ មេ ។ សេយ្យថាមិ មិសាធិល្លិកាតិ
។ មេ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាពោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ
ដីយំ នាសិកាលោមំ ធារេត្តិ យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខវដ្តស្សាតិ ។

[២៦៥] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ សក្កវិកាយមិ
មនុស្សត្ថកេនមិ នាសិកាលោមិ កាហារមេត្តិ ។ នាសិកា
ទុក្ខា ហោន្តិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សណ្ឋាសន្តិ ។

ឧទ្ធករវត្ថុធួន្តរៈ ការឲ្យកាត់សក់ដោយកម្រៃនិងការទ្រង់អនុញ្ញាតសណ្ឋាន

(២៦៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបកើតជំងឺប្រាត្រង់ក្បាល ។

ភិក្ខុនោះមិនអាចនឹងការសក់ដោយតំបិតការបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មានរាពាធជាហេតុ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យគេ
កាត់សក់ដោយកម្រៃបាន ។

(២៦៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទុករោមច្រមុះវែង ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ។ បេ ។ ដូចបិសាច
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុករោមច្រមុះឲ្យ
វែងទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៦៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យគេដករោមច្រមុះ ដោយ
ដុំក្រួសខ្លះ ដោយក្រមួនយុំខ្លះ ។ ច្រមុះក៏ឈឺចាប់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសណ្ឋាន ។

២១៨

វិទយចំណី បុល្លវត្តោ

(២៦៦) តេន ខោ បន សមយេន ធិត្យត្តិយោ ភិក្ខុ
បលីតំ តាហារេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចា-
នេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ តំហិ កាមកោតិលោតិ ។ បេ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេស្សំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ បលីតំ
តាហារេតត្ថំ យោ តាហារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។

(២៦៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាស្ស
ភិក្ខុនោ កណ្ណត្វថកេហិ កណ្ណា ថតតា ហោន្តិ
។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេស្សំ ។ បេ ។
អនុជាលាមិ ភិក្ខុវេ កណ្ណមលហារណិន្តិ ។

(២៦៨) តេន ខោ បន សមយេន ធិត្យត្តិយោ
ភិក្ខុ ឧទ្ធាវថា កណ្ណមលហារណិយោ ជានេន្តិ សោ-
វណ្ណមយំ រូបិយមយំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ
វិចានេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ តំហិ កាមកោតិលោតិ
។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេស្សំ ។ បេ ។ ន
ភិក្ខុវេ ឧទ្ធាវថា កណ្ណមលហារណិយោ ជានេត្តោ
យោ ជានេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជាលាមិ ភិក្ខុវេ

វិនយចិនិក បុលវត្ត

(២៦៦) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឱ្យគេដកសក់ស្រី ។
មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ។ បេ ។ ដូចពួក
គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគេដកសក់ស្រីទេ ភិក្ខុណាឱ្យគេដក ត្រូវអាបត្តិទុកដ។

(២៦៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានត្រចៀកជូន ដោយ អាចម៍
ត្រចៀក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគុដអនុញ្ញាត
ចង្អៀលអាចម៍ត្រចៀក ។

(២៦៨) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ប្រើប្រាស់ចង្អៀលអាចម៍
ត្រចៀកខ្ពស់នឹងទាប (មិនរាបសា) គឺធ្វើដោយមាសខ្លះ ដោយប្រាក់
ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ។ បេ ។
ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំ-
ណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចង្អៀលអាចម៍ត្រចៀកខ្ពស់នឹងទាប
(មិនរាបសា) ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

២១៧

ទុក្ខកវីក្នុងក្រុមពេ លោហកណ្ណំ កំសកណ្ណំ អញ្ញតាទ័រំ អនុជាតំ

(១)
កណ្ណាមលហារណំ យោ អន្និមយំ ទន្ធមយំ វិសាលាមយំ
នឡមយំ វេទ្យមយំ កដ្ឋមយំ ជិតុមយំ ផលមយំ
លោហមយំ សន្និទាភិមយន្តំ ។

(២៦៧) តេន ទោ បន សមយេន ធាតុក្កិយោ កិក្ខុ
តហំ លោហកណ្ណំ កំសកណ្ណំ សន្និចយំ កកោន្តំ ។
មនុស្សា វិហារចារិកំ អាហារណ្ណាត្ថា បស្សិត្តា ឧដ្ឋាយន្តិ
ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កដំ ហំ ធាម សមណា សក្យ-
បុត្តិយា តហំ លោហកណ្ណំ កំសកណ្ណំ សន្និចយំ
កវិស្សន្តិ សេយ្យថាបិ កំសបត្តិកាតំ ។ បេ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ
លោហកណ្ណំ កំសកណ្ណំ សន្និចយោ កាតតោ យោ
កវេយ្យ អាបត្តំ ឧក្កដស្សិតំ ។

(២៧០) តេន ទោ បន សមយេន កិក្ខុ អញ្ញចិម្បិ
អញ្ញចិសលាកម្បិ កណ្ណាមលហារណំម្បិ តន្ធនមត្តំ
កក្កុច្ឆាយន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ អញ្ញចិ អញ្ញចិសលាកំ កណ្ណាម-
លហារណំ តន្ធនមត្តំ ។

---

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ អយំ កណ្ណមលហារណំយោតិ យោតិ ន ទិស្សិតិ ។

ខុទ្ទកវគ្គបិដកៈ គ្រឿងលោកេះគ្រឿងសិរិទ្ធនឹងការអនុញ្ញាតបំពង់ថ្នាំក្នុងគ្រាដើម

តថាតតអនុញ្ញាតចង្រៀលអាចម៍ត្រចៀក ដែលធ្វើដោយផ្ទៃ ភ្នក ស្មែង
បបុស ធូស្សី ឈើ ដំរឈើ ផ្លែឈើ លោហជាតិ គូថស័ន្ទ ។

(២៦៧) សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុសម្បទុកដាក់គ្រឿង

លោហជាតិ នឹងសិរិទ្ធជាច្រើន ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់វិហារ-
ចារឹកឃើញហើយ ក៏ពាលចោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា មិនសមបើពួក
សមណសក្យបុគ្គិយ៍សម្បទុកដាក់គ្រឿងលោហជាតិនឹងគ្រឿងសិរិទ្ធដូចពួក
អ្នកជួញសិរិទ្ធសោះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវសម្បទុកដាក់គ្រឿងលោហជាតិនឹងសិរិទ្ធទេ ភិក្ខុណាសម្បទុក
ដាក់ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

(២៧០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុរង្រៀសនឹងកិច្ចសង្ខេបត្រាន់តែចង
បំពង់ថ្នាំក្នុងខ្លះ (គឺបង្គំបង្គំ) ចង្រឹះបំពង់ថ្នាំក្នុងខ្លះ ចង្រៀលអាចម៍ត្រចៀក
ខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាតតអនុញ្ញាតត្រឹម
តែការចងបំពង់ថ្នាំក្នុង ចង្រឹះបំពង់ថ្នាំក្នុង ចង្រៀលអាចម៍ត្រចៀកបាន ។

វិធម្មវិភង្គ បុល្លវិញ្ញា

(២៧១) តេន ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយោ ភិក្ខុ
សង្ឃាដិបល្លត្តិកាយ ធិសីទិទ្ធិ ។ សង្ឃាដិយោ បត្តា
ល្អដ្ឋាន្តិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ បេ ។ ន
ភិក្ខុវេ សង្ឃាដិបល្លត្តិកាយ ធិសីទិទ្ធិ យោ ធិសី-
ធម្មេ អាបត្តិ ទុក្កជស្សានិ ។

(២៧២) តេន ខោ បន សមយេន អពាតវោ ភិក្ខុ
តិលានោ ហោតិ ។ តស្ស វិណ អាយោតា^(១) ន ជាសុ
ហោតិ ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ បេ ។
អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ អាយោតន្តិ ។ អថខោ ភិក្ខុនំ ឯត-
ទហោសិ កេមិ ទុ ខោ អាយោតោ វេទិតញ្ចតិ^(២) ។
ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ
តន្តកំ វេមកំ វដិ សលោកំ សត្វំ តន្តកណ្ណាតន្តិ ។

(២៧៣) តេន ខោ បន សមយេន អពាតវោ
ភិក្ខុ អកាយតទ្ធិនោ តាមិ ចិណ្ណាយ ចាវិសិ ។
តស្ស វថិយាយ អន្តរវាសតោ បកស្សិត្តិ ។

---

១ ឧ. ឆ. អាយោតេន ។ ២ ឧ. ប. ពាច្ឆេទិ ។

វិទយបិណ្ឌ បុល្លវត្ត

(២៧១) សម័យនោះឯង ពួកពពួកគ្នា ក៏កុំអង្គុយគ្រូបុរាណក្បាល
ជង្គង់ទាំងសញ្ញាដី ។ ផ្ទះសញ្ញាដីក៏ទុកខ្លួនអស់ ។ ក៏កុំទាំងឡាយគ្រាបបង្គំ
ទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ក៏កុំទាំងឡាយ ក៏កុំមិនត្រូវអង្គុយគ្រូបុរាណក្បាលជង្គង់ទាំងសញ្ញាដីទេ
ក៏កុំណាអង្គុយ ត្រូវតាមតួទុកដ ។

(២៧២) សម័យនោះឯង ក៏កុំទម្រុបមានជម្ងឺ ។ ក៏កុំនោះតែវៀរ
វែងសំពត់ការយោគចេញ ក៏មិនបានសេចក្តីសប្បាយកាយ ។ បេ ។ ទើប
ពួកក៏កុំគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ក៏កុំទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតសំពត់ការយោគ ។
ទើបក៏កុំទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សំពត់ការយោគយើង
រាល់គ្នា គប្បីដឹងដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ក៏កុំទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ក៏កុំ
ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតការម្តេ ចេញឈើ ខ្សែសម្រាប់រឹត ចន្ទាល់
នឹងប្រដាប់តម្បាញទាំងអស់ ។

(២៧៣) សម័យនោះឯង ក៏កុំមួយរូបមិនមានកាយពន្ធ គឺវត្តពន្ធចង្កើន
ចូលទៅចំណុំបាតក្នុងស្រុក ។ ស្បង់របស់ក៏កុំនោះបួកចុះក្នុងច្រកផ្លូវ ។

២២១

ទុក្ខវិញ្ញាណកាយពន្ធនាគ្នាជាធន

មនុស្ស បស្សិត្តា^(១) ឧត្តជ្ជមគ្គិសុ ។ សោ ភិក្ខុ មគ្គិ
អហោសិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ អារាមំ កុណា ភិក្ខុនំ
ឯតមត្តំ អារាមេសិ ។ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អារា-
មេសំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ អកាយពន្ធខេន តាមោ
បរិសិតញោ យោ បរិសេយ្យ អាបត្តំ ឧត្តជស្ស អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ កាយពន្ធខេនំ ។

[២៧២] តេន ទោ មន សមយេន ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ
ឧទ្ធាវចានំ កាយពន្ធខេនំ ជាវេន្តំ កលាតុកំ ទេឌ្ឍកកំ
មុវដ្ឋិ មន្ទវិណិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ
។ បេ ។ សេយ្យថាមិ ភិហំ កាមកោភិចោតិ ។ បេ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អារាមេសំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧទ្ធាវ-
ចានំ កាយពន្ធខេនំ ជាវេន្តំ កលាតុកំ ទេឌ្ឍកកំ

---

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ បស្សិត្តាភិ បាលី ៣ ទិស្សតិ ។

វិនយចំពោះ បុណ្យវិញ្ញា

ម្យុដ្ឋិ មន្តវិណិ យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខនិស្ស អនុ-
ជាតាមិ ភិក្ខុវេ ទ្វេ កាយពន្ធនាមិ បដ្ឋិតិ សុភវន្ត-
កន្តិ ។ បេ ។ កាយពន្ធនស្ស ទសា ជីវន្តិ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ម្យុដ្ឋិ មន្តវិណាន្តិ ។ កាយពន្ធនស្ស
អន្តោ ជីវតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សោភកំ^(១)
ភណាកន្តិ^(២) ។ កាយពន្ធនស្ស បវនន្តោ ជីវតិ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ វិថន្តិ^(៣) ។

[២៧៥] តេន ទោ បន សមយេន ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ
ឧត្តារចេ វិថេ ជាវន្តិ សោវណ្ណាមយំ រូបិយមយំ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិចារចន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិ
កាមកោតិលោតិ ។ បេ ។ ភកវតោ វិតមត្តិ អាហេចេសិ
។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧត្តារវា វិថា ជាវតត្វា យោ ជាវេយ្យ

---

១ ឧ. ម. សោភណំ ។ ២ ឧ. ម. ពុណាកន្តិ ។ ៣ ឧ. វិជន្តិ ។

វិនយបិដក បុណ្ណវគ្គ

ដូចក្បាលពស់ទឹក កាយពន្ធដូចវ័ទ្ធវិសេសិការ នឹងកាយពន្ធមានសណ្ឋាន
ដូចសង្ហារទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតកាយពន្ធព័រយ៉ាង គឺកាយពន្ធធើជាផ្ទាំង ១ កាយពន្ធ
មានសណ្ឋានដូចពោះរៀងជ្រូក ១ ។ បេ ។ លុះដល់កាយពន្ធមានដោយរេច
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ដោយកាយពន្ធ មានសណ្ឋានដូចវ័ទ្ធវិសេសិការ នឹងដោយកាយពន្ធមាន
សណ្ឋានដូចសង្ហារ ។ (ក្រោយមកទៀត) វិមកាយពន្ធក៏រេច ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដេរ លិន
នឹងដេរឱ្យមានអាការដូចកង្កែបស្នាយ ។ (យូរមកទៀត) ចុងអន្ទាក់កាយពន្ធ
ក៏រេច ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតក្រវិលកាយពន្ធ ។

(២៧៥) សម័យនោះឯង ពួកធូលីយភិក្ខុប្រើប្រាស់ក្រវិលកាយ-
ពន្ធខ្ពស់នឹងទាប (មិនរាបសា) គឺធ្វើដោយមាសខ្លះ ប្រាក់ខ្លះ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល ចន្តះចង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួក
គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ក្រវិលកាយពន្ធខ្ពស់នឹងទាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់

២២៣

ឧទ្ធករវត្តក្នុងពេល វិថយន្តិកសកម្មជាដំបូង

អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វិថេ(១) អង្គិមយិ
នន្តមយិ វិសាលាមយិ នន្ទមយិ វេទ្យមយិ ។ បេ ។
សង្កតាភិមយិ សុត្តមយន្តិ ។

(២៧៦) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា អា-
ននោ លហុកា សង្កាដិយោ ចារុមិត្តា តាមិ បិណ្ណាយ
ចារិសិ ។ តស្ស វាតមណ្ឌលិកាយ សង្កាដិយោ
ឧក្ខិបិយីសុ ។ អថខោ អាយស្មា អាណនោ អារមិ
កត្តា ភិក្ខុនិ ឯតមត្តំ អាពេចេសិ ។ ភិក្ខុ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កណ្ឌិកំ ចាសកន្តិ ។

(២៧៧) តេន ខោ បន សមយេន នព្វគ្គិយា ភិក្ខុ
ឧទ្ធករោ កណ្ឌិកាយោ ជានេន្តិ សោវណ្ណមយំ រូបិយ-
មយំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ ។ បេ ។
សេយ្យដាបិ ភិហំ កាមកោតិជោតិ ។ បេ ។ កតវ-
តោ ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧទ្ធករោ
កណ្ឌិកា ជានេត្វា យោ ជានេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស

១ ១. ម. ហេតុនេសុ វិចេតិ សទ្ធា ន បញ្ចយតិ ។

ខុទ្ទកន្ត្រៃទូត្តកៈ ការព្រង់អនុញ្ញាតក្រវិលឡៅ អន្តាកឡៅ

ត្រូវភាបត្តិទុក្ខដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតក្រវិលកាយពន្ធ
ដែលធ្វើដោយផ្អែង ដោយភ្នក ដោយស្មៃ ដោយបបូះ ដោយឫស្សី
។ បេ ។ ធ្វើដោយតូចស្លឹក ធ្វើដោយសូត្រឬអំបោះ ។

[២៧៦] សម័យនោះឯង ព្រះអាទន្ទមានអាយុ យូរស័ក្ខដ៏នឹង
ទុក្ខកសន្តិៈដែលស្រាល ហើយចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក ។ ខ្យល់កំបុត
ត្បូងក៏បើនស័ក្ខដ៏នឹងទុក្ខកសន្តិៈរបស់ព្រះអាទន្ទនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
អាទន្ទមានអាយុទៅកាន់អាកាមហើយប្រាប់រឿងនេះ ដល់ពួកភិក្ខុផងគ្នា ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឡៅនឹង
អន្តាកឡៅ ។

[២៧៧] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ឡៅខ្ពស់
នឹងទាប គឺធ្វើដោយមាសខ្លះ ប្រាក់ខ្លះ ។ ពួកមនុស្សរោលទោស
តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ប្រើប្រាស់ឡៅខ្ពស់នឹងទាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវភាបត្តិទុក្ខដ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ កុណ្ណិកំ (១) អដ្ឋមយំ ទន្ធមយំ
វិសាលាមយំ ទន្ធមយំ វេទ្ធមយំ កដ្ឋមយំ ជនុមយំ
ដលមយំ លោហមយំ សង្ខនាភិមយំ សុត្តមយន្តិ ។

[២៧៨] តេន ខោ មន សមយេន ភិក្ខុ កុណ្ណិ-
កម្មិ ទាសកម្មិ ចីវរេ អប្បេន្តិ ។ ចីវំ ជិតិ ។
ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេសំ ។ មេ ។ អនុជាបាមិ
ភិក្ខុវេ កុណ្ណិកដលកំ ទាសកដលកន្តិ ។ កុណ្ណិ-
កដលកម្មិ ទាសកដលកម្មិ អន្តេ អប្បេន្តិ ។
កោណោ វិវិយតិ ។ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេសំ
។ មេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ កុណ្ណិកដលកំ អន្តេ
អប្បេន្តិ ទាសកដលកំ សន្តដ្ឋលំ វា អដ្ឋដ្ឋលំ វា
ឌីតាហោត្វា អប្បេន្តិ ។

[២៧៩] តេន ខោ មន សមយេន ទិព្វតិយា
ភិក្ខុ ភិហិវេន្តិ ជិវសេន្តិ ហត្ថិសោណ្ឌិកំ មជ្ជវន្សតិ

១ ឧ.ម. យោន្តរោសុ កុណ្ណិកន្តិ សទ្ធោ ៨ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឡើវិដែលធ្វើដោយឆ្អឹង ដោយភ្នុក
ដោយស្រែង ដោយបបួន ដោយឫស្សី ដោយឈើ ដោយជ័រឈើ ដោយ
ផ្លែឈើ ដោយលោហជាតិ ដោយគូថស័ង្កី ដោយស្មុគ្រឬអំបោះ ។

(២៧៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដេរភ្ជាប់ឡើវិទិន្នីអន្តរក្នុងផ្ទៃចីវរ ។
ចីវរក៏ត្រាំត្រា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតទ្រទាប់ឡើវិ នឹងទ្រទាប់អន្តរក្នុងឡើវិ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះដេរ
ភ្ជាប់ទ្រទាប់ឡើវិទិន្នីទ្រទាប់អន្តរក្នុងឡើវិក្នុងទីបំផុត (ចីវរ) ។ ម្តីចីវរក៏រចេក ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដេរ
ភ្ជាប់ទ្រទាប់ឡើវិក្នុងទីបំផុតចីវរ ដេរទ្រទាប់អន្តរក្នុងទូលមកខាងក្នុង
ត្រឹម ៧ ធ្មាប់ ៨ ធ្មាប់ ។

(២៧៩) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្ងៀកស្ងៀងដូចសំលៀក
របស់គ្រូហស្ថ គឺស្ងៀកឱ្យស្ងួយមុខ ដូចប្រមោយដីវិ (ដូចសំលៀក
មនុស្សស្រីក្នុងពេលក្របខ្មៅ) ស្ងៀកមានសណ្ឋានដូចកន្ទុយត្រី (១)

១ ស្ងៀកលយងាយ ។

ឧទ្ធករវន្តុក្ខន្ធពោ គិហិមិវន្តំ គិហិបារុតំ

ចតុក្កុណ្ណាកំ តាលវណ្ណាកំ សតវល្លិកំ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈយន្តំ ធិយន្តំ វិទាចេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ គិហិ
កាមកោគំខោតិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាពោចេស្មិ
។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ គិហិវន្តំ ឯវសេតត្ថំ ហត្ថសោ-
ណ្ឌិកំ មជ្ជវជ្ជកំ ចតុក្កុណ្ណាកំ តាលវណ្ណាកំ សត-
វល្លិកំ យោ ឯវសេយ្យ អាបត្តំ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(២៨០) តេន ខោ បន សមយេន នព្វគ្គិយា ភិក្ខុ
គិហិបារុតំ បារុបន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈយន្តំ ធិយន្តំ វិទាចេន្តំ
។ បេ ។ សេយ្យថាបិ គិហិ កាមកោគំខោតិ ។ បេ ។
កកវតោ ឯតមន្តំ អាពោចេស្មិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ គិហិ-
បារុតំ បារុបតត្ថំ យោ បារុបេយ្យ អាបត្តំ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(២៨១) តេន ខោ បន សមយេន នព្វគ្គិយា ភិក្ខុ
សវេល្លិយំ ឯវសេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈយន្តំ ធិយន្តំ
វិទាចេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ កញ្ញា មុណ្ណវន្តិកំ ។ បេ ។

ខ្នុរកវត្ថុខ្នុរកៈ ភិក្ខុស្មៀកស្សង់ដ្ឋិតសម្លៀកគ្រហស្ថ ជណ្តប់ដ្ឋិតគ្រហស្ថ

ស្មៀកឲ្យមានជ្រុង ៤ (ស្មៀកបង្កើតជ្រុងស្សង់ទាំង ៤ ឲ្យប្រាកដ) ស្មៀក
ដោយ អាការដូចជាងត្នោត (ស្មៀកសំឡាយសាដកឲ្យស្មុយចុះ) ស្មៀក
អង្គាញ់ឲ្យមានផ្នត់ច្រើន ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិរចៀល បន្តបង្កាប់
ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ចង្អុលសេចក្តីខ្ពះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្មៀកស្សង់ ដូចសំលៀកគ្រហស្ថ
គឺស្មៀកឲ្យស្មុយមុខដូចប្រមោយដំរី មានសណ្ឋានដូចកុយត្រី ស្មៀក
ឲ្យមានជ្រុង ៤ ស្មៀកមានអាការដូចជាងត្នោត ស្មៀកអង្គាញ់ឲ្យមានផ្នត់
ច្រើនទេ ភិក្ខុណាស្មៀក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៨០) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដណ្តប់ដូចគ្រហស្ថ ។
ពួកមនុស្សពោលទោស តិរចៀល បន្តបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ
អ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ពះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិន
ត្រូវដណ្តប់ដូចពួកគ្រហស្ថទេ ភិក្ខុណាដណ្តប់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៨១) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុស្មៀកចង់ក្សិន ។
ពួកមនុស្សពោលទោស តិរចៀល បន្តបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកមនុស្ស
អ្នកនាំគ្រឿងបរិក្ខាររបស់ព្រះរាជា ដែលយាងទៅកាន់ទីណាមួយ ។ បេ ។

វិធីបិណ្ឌ ពុល្លវិញ្ញា

កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ
សំវេល្លិយេ ឯវាសេតត្ថំ យោ ឯវាសេយ្យ អាបត្តំ
ទុក្ខដស្សាតំ ។

(២៨២) តេន ខោ បន សមយេន នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ
ឧកតោកាជំ ហវត្ថំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ
វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបំ រកោ មុណ្ណាវដ្ឋិតិ ។ បេ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧកតោ-
កាជំ ហវត្ថំ យោ ហវយ្យ អាបត្តំ ទុក្ខដស្ស អនុ-
ជាបាមិ ភិក្ខុវេ ឯកតោកាជំ អន្តរកាជំ សីសការិ
ទុក្ខការិ កងការិ ឱលម្ពកន្តំ ។

(២៨៣) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ទុក្ខកដ្ឋំ
ន ខានន្តំ ។ មទំ ទុក្ខន្តំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសិំ ។ បេ ។ បត្តាមេ ភិក្ខុវេ អាជីនវា ទន្ត-
កដ្ឋស្ស អខាទនេ អចក្ខុស្សំ មទំ ទុក្ខន្តំ ហោតិ រស-
ហវណាយោ ន វិសុជ្ឈន្តិ បិត្តិប សេម្ហិប កត្តិ បរិ-
យោនទ្ធាតិ(១) កត្តមស្ស ន ធានេតិ វេមេ ខោ ភិក្ខុវេ

១ ឧ ម. បរិយោនទ្ធាតិ ។

វិធម្មបិណ្ឌ បុណ្យវគ្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្ងៀកចងក្បងទេ
ភិក្ខុណាស្ងៀក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៨២) សម័យនោះឯង ពួកពូក្រិយភិក្ខុ ម៉ាយកអម្រែកទាំងសង
ខាង គឺវែក ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
។ បេ ។ ដូចពួកមនុស្សនាំគ្រឿងបរិក្ខាររបស់ព្រះរាជាដែលយាងទៅកាន់
ទីណាមួយ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
មិនត្រូវនាំអម្រែកទេ ភិក្ខុណានាំទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុពុទ្ធ សែន ទូល លី ករណ៍ត នឹងយូរបាន ។

(២៨៣) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមិនទំពារឈើស្នួន ។ មាត់ក៏
មានក្លិនស្អុយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោសក្នុង
ការមិនទំពារឈើស្នួននេះមាន ៥ ប្រការ គឺ នាំឲ្យថយកំលាំងភ្នែក ១ មាត់
មានក្លិនស្អុយ ១ សរសៃសម្រាប់នាំសមិទបរិសុទ្ធ ១ ប្រមាត់នឹងស្មៅ
រូបវ័តបាយ ១ ភិក្ខុនោះឆាន់ចង្កាន់មិនឆ្ងាញ់ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

២២៧

ខ្សែកង្កែបក្រ ទន្លកដ្ឋស្ស ខាងលើ ចញ្ចន់សំសា ធូលីយកំពូក

បញ្ច អាធិនក ទន្លកដ្ឋស្ស អខាធនេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ
អាធិសំសា ទន្លកដ្ឋស្ស ខាធនេ ចក្កស្សំ មុំ ធន
ទុក្ខំ ហោតិ រសហរណិយោ វិសុដ្ឋនំ បិណ្ឌិ មេស្តិបិ
កត្តំ ធន បរិយោធន្តតិ ភត្តមស្ស ធានេតិ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច អាធិសំសា ទន្លកដ្ឋស្ស ខាធនេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ទន្លកដ្ឋនំ ។

(២៨២) តេន ខោ បន សមយេន ធូត្តិយា ភិក្ខុ
ធិយានិ ទន្លកដ្ឋានិ ខាធនំ តេហោវ សាមណោវ អា-
កោដេន្តំ ។ កកវតោ វតមត្តំ អាភេចេស្សំ ។ បេ ។
ធន ភិក្ខុវេ ធិយំ ទន្លកដ្ឋំ ខាធិតតំ យោ ខាធស្ស
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋន្តុលបមិ
ទន្លកដ្ឋំ ធន ច តេនេវ សាមណោវេ អាតោដេតព្វោ
យោ អាតោដេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

ទុក្ខវិន័យទុក្ខ: វេទនាស្ម័គ្រប្រការក្នុងការទំពារឈើស្នង់ នឹងរឿងធម្មតិយភិក្ខុ

វេទនាស្ម័គ្រការមិនទំពារឈើស្នង់មាន ៥ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អាទិសង្ឃក្នុងការទំពារឈើស្នង់នេះមាន ៥ ប្រការ គឺ ទាំងឡាយ
កំណើតក្នុង ១ មានមិនមានក្នុងស្អុយ ១ សរសៃសម្រាប់នាំស្ម័គ្រ ១
ប្រមាត់នឹងស្ម័គ្រមិនប្រកបដោយ ១ ភិក្ខុនោះឆ្ងាញ់បាយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អាទិសង្ឃក្នុងការទំពារឈើស្នង់មាន ៥ ប្រការនេះផង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឈើស្នង់ ។

(២៨២) សម័យនោះ ពួកធម្មតិយភិក្ខុទំពារឈើស្នង់វែងយើងគោះ
វាយសាមណេរដោយឈើស្នង់នោះឯង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទំពារឈើស្នង់វែងទេ ភិក្ខុណាទំពារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឈើស្នង់យ៉ាងវែង ត្រឹម ៨ (១) ធ្លាប់
តែថាកុំគោះវាយសាមណេរដោយឈើស្នង់នោះឡើយ ភិក្ខុណាគោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។

---

១ អង្គកថា ពន្យល់ថា ឈើស្នង់ប្រវែង ៨ ធ្លាប់មនុស្សប្រក្រតី ដឹកជា៨ធ្លាប់ជាងឈើ ។
ឈើស្នង់ប្រវែង ៤ ធ្លាប់ មានន័យដូចគ្នា ។

(២៨៥) ភេទ ខោ បទ សមយេន អពាតវស្ស
កំត្តុនោ អតិមន្តាហតំ^(១) ទន្ធកដ្ឋំ ខាទន្ធស្ស កណ្ណោ
វិលក្កំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាភោចេសំ ។ បេ ។
ន កំត្តុវេ អតិមន្តាហតំ ទន្ធកដ្ឋំ ខាទិភពំ យោ ខា-
នេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជាបាមិ កំត្តុវេ ចតុវដ្ឋ-
លំ បដ្ឋមិ^(២) ទន្ធកដ្ឋន្តំ ។

(២៨៦) ភេទ ខោ បទ សមយេន ធម្មត្តិយា កំត្តុ
នាយំ អាឡេបេន្តំ^(៣) ។ មនុស្សា ឧជ្ឈយន្តំ ទ័យន្តំ
វិចាចេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ ធម្មាហោតិ ។ បេ ។
កកវតោ ឯតមត្តិ អាភោចេសំ ។ បេ ។ ន កំត្តុវេ
នាយោ អាឡេបេតព្វោ យោ អាឡេបេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្សតំ ។

(២៨៧) ភេទ ខោ បទ សមយេន វិហារក តិណ-
កហណា ហោន្តំ ។ ធម្មាហោ ឧយ្យមាទេ វិហារក
ឧយ្យន្តំ ។ កំត្តុ កក្កតាយន្តំ បដក្កិ នាតិ បរិក្កិ
កាតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាភោចេសំ ។ អនុជាបាមិ
កំត្តុវេ ធម្មាហោ ឧយ្យមាទេ បដក្កិ នាតិ បរិក្កិ កាតន្តំ ។

១ ឧ. ម. អតិមជាហតំ ។ ២ ឧ. ម. ចតុវដ្ឋសបដ្ឋមិ ។ ៣ ឧ. ម. អាណិម្យេន្តំ ។

វិទយបិណ្ឌ បុល្លវត្ត

(២៨៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានឈើស្នូនខ្លីពេក ឈើស្នូន
ក៏បូកចូលទៅក្នុងបំពង់ក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំ
ពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវទំពារឈើស្នូនខ្លីពេកទេ ភិក្ខុណាទំពារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឈើស្នូនយ៉ាងខ្លីចំដុតត្រឹម ៤ ធ្នាប់ ។

(២៨៦) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដុតព្រៃ ។ ពួកមនុស្ស
ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ។ បេ ។ ដូចអ្នកដុតព្រៃ ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដុតព្រៃទេ ភិក្ខុ
ណាដុតព្រៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៨៧) សម័យនោះឯង វិហារទាំងឡាយ ក៏ស្មុកស្មាញដោយ
ស្មៅ ។ កាលដែលភ្លើងនេះព្រៃ(ពលមក)ក៏នេះទាំងវិហារផង ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយរង្ស៊ីសន្និដ្ឋានការដុតភ្លើងតទល់គ្នា ដើម្បីនឹងធ្វើសេចក្តីការពារ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភ្លើងព្រៃនេះមក តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យដុតភ្លើងតទល់ ដើម្បីនឹងធ្វើសេចក្តីការពារបាន ។

២២៧

ខុទ្ទកន្ថក្ខន្ធពោ វុច្ឆារិក្ខុហោនា

(២៨៨) តេន ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ
វុក្ខំ អភិក្ខុហោនំ វុក្ខា វុក្ខំ សង្កមនំ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋា-
យន្តំ ជ័យន្តំ វិហារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យជាមិ មក្កជាតិ
។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសិ ។ បេ ។ ន
ភិក្ខុវេ វុក្ខោ អភិក្ខុហោតោ យោ អភិក្ខុហោយ្យ អាមត្ត
ទុក្កដស្សាតិ ។

(២៨៩) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុលោ កោសលេសុ ជនបទេសុ សាវត្តិ កច្ឆន្តស្ស
អន្តរាមត្តេ ហត្ថំ បរិយុដ្ឋាសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
វុក្ខម្មលំ ឧបដាវត្តា កក្កុញាយន្តោ វុក្ខំ ធាកិក្ខុហិ ។
សោ ហត្ថំ អញ្ញោ អគមាសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
សាវត្តិ កុញ្ញំ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហារេសិ ។ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
សតិ ករណីយេ ចោវសិយំ វុក្ខំ អភិក្ខុហោតិ អាមទាស
យាវនត្តនំ ។

ទុករត្តុទ្ធន្តរៈ ការឡើងដើមឈើ

(២៨៨) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុឡើងដើមឈើធ្ងន់ពីដើម
ឈើមួយទៅដើមឈើមួយ ។ ពួកមនុស្សពោលពោស និងរៀល បន្ត
ចង្អុលថា ។ បេ ។ ដូចពួកស្វា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឡើងដើមឈើទេ ភិក្ខុណាឡើង ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខ ។

(២៨៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបដើរសំដៅទៅក្រុងសាវត្ថីក្នុង
ភោសលជនបទ ក៏មានដំរីដេញព្រួញពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ទើបភិក្ខុនោះ
ស្ទុះចូលទៅរកដើមឈើក៏មានសេចក្តីរង្ស៊ីស មិនហ៊ានឡើងដើមឈើ ។
ដំរីនោះរំហួសទៅទីដទៃ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី
ប្រាប់ដំណើរខ្លះ ដល់ពួកភិក្ខុផងគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើមានកិច្ចគួរធ្វើ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឡើងដើមឈើបានត្រឹមមួយផ្លូវ
បុរស បើមានអន្តរាយ^(១)ឲ្យឡើងកំណត់ត្រឹមណាក៏បាន ។

១ អង្គិកថា ពន្យល់ថា ភិក្ខុឃើញម្រឹមសាហាវជាដើមក្តី រង្វេងផ្លូវហើយប្រាថ្នានឹងទិសមើល
ទិសក្តី ឃើញភ្លើងឆេះក្តី ឃើញទឹកជន់កំពុងហូរមកក្តី ហើយឡើងដើមឈើខ្ពស់ហួសប្រមាណ
ព្រោះអន្តរាយដូច្នោះបាន ។

២៣០

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

[២៧០] តេន ខោ បន សមយេន មេដ្ឋកោត្តុដ្ឋា^(១)

នាម ភិក្ខុ ទ្វេ ភាតិកា ហោរ្នំ ព្រាហ្មណដាតិកា
កល្យាណវាថា កល្យាណវាត្តរណា ។ តេ យេន
ភកវា តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ ធិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ធិសីដ្ឋា ខោ តេ ភិក្ខុ
ភកវន្តំ ឯតទវេទ្ធិ ឯតវហំ កន្តេ ភិក្ខុ ធានាធានា ធា-
នាកោត្តា ធានាជន្តា ធានាកុលា បព្វជិតា តេ សកាយ
ជិត្តយា ពុទ្ធវចនំ ធូសេន្តំ ហន្ត មយំ កន្តេ ពុទ្ធវចនំ
ធូសោ អាពេចេមាតិ ។ វិកវហំ ពុទ្ធា ភកវា កតិ ហំ
នាម តុម្ពេ មោយបុរិសា ឯវំ វត្តថ ហន្ត មយំ កន្តេ
ពុទ្ធវចនំ ធូសោ អាពេចេមាតិ ធីតំ មោយបុរិសា
អប្បសន្នានំ វា បសាធាយ ។ បេ ។ វិកវហំត្វា ធម្មី
កតិ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ ពុទ្ធវចនំ

---

១ ឧ. យមេឡុកេកុលា ។ ម. យមេឡុកេកុឡា ។

វិសយបិណ ចុល្យវត្ត

[២៧០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុពីររូបជាប់បងប្អូននឹងគ្នា ឈ្មោះ មេដ្ឋកៈ ១ ទុក្ខដ្ឋៈ ១ ជាជាតិព្រាហ្មណ៍ មានសំដីពំរោះ មានសំឡេងក៏ ពំរោះ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល ទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន ព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សព្វថ្ងៃនេះពួកភិក្ខុមានឈ្មោះ ផ្សេងគ្នា មានគាត្រផ្សេងគ្នា មានជាតិផ្សេងគ្នា ចេញអំពីត្រកូលទី១ ។ មកបួស ភិក្ខុទាំងនោះធ្វើតុទ្រូវចនៈទ្រូចរដោយភាសារបស់ខ្លួន បពិត្រព្រះ មានព្រះភាគ បើដូច្នោះខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអម្បាលនេះ សូមលើកតុទ្រូវចនៈតាម ឆន្ទ (១) ។ ព្រះពុទ្ធច្រង់ព្រះភាគជាម្ចាស់ព្រះអង្គច្រង់ចន្ទោសថា នៃ មោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសមបើអ្នករាល់គ្នារោលថា បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះខ្ញុំព្រះអង្គរាល់គ្នាសូមលើកតុទ្រូវចនៈតាមឆន្ទដូច្នោះទេ នៃ មោឃបុរស អំពើដែលអ្នករាល់គ្នាធ្វើនេះ មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះច្រង់ចន្ទោសហើយក៏ច្រង់ធ្វើធម្មិក- ថាគ្រាសំហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលើកតុទ្រូវចនៈ

១ ពាក្យថា ឆន្ទ នេះ ក្នុងទីដដែលដើរពាក្យឃ្លោង ឯក្នុងទីនេះសំដៅយកសកដិពាក្យ ពិពាក្យសំស្ក្រឹត ។

២៣១

ខ្ញុំកវីធុត្តនុកេ លោកាយស្ស បរិយាប្បណ័

ធម្មសោ អាពេមេតត្ថំ យោ អាពេមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សកាយ ធិរត្តយា តុន្តវចនំ
បរិយាប្បណ័ត្ថន្តំ ។

(២៧០) តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ
លោកាយតំ បរិយាប្បណ័ត្ថំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ
ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ ។ មេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាម-
កោតិចោតិ ។ អស្សោស្សី ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ទ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ មេ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាពេមេស្សី ។ មេ ។ អថ
ទុ ទោ ភិក្ខុវេ លោកាយតេ សារទស្សារី ឥមស្មី
ធម្មវិទយេ វឿឡី វិទ្ធិឡី វេប្បល្លិ អាបដ្ឋេយ្យានិ ។ ឆោ
ហោតំ កន្លេតិ^(១) ។ ឥមស្មី វា បទ ធម្មវិទយេ សារទស្សារី
លោកាយតំ បរិយាប្បណ័យ្យានិ ។ ឆោ ហោតំ កន្លេតិ។
ន ភិក្ខុវេ លោកាយតំ បរិយាប្បណ័តត្ថំ យោ បរិ-
យាប្បណ័យ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សានិ ។

១ ខ. ម. ញេត្តកេសុ ឥតិសទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។

ទុកវត្ថុត្រូវព្រះ ការរៀនគម្ពីរលោកាយតៈ

តាមធន្ទៈទេ ភិក្ខុណារាលើក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អន្តញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរៀនពុទ្ធវិចារៈតាមសកភាសា (១) គឺមគតភាសា ។

(២៧១) សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុរៀនគម្ពីរលោកាយតៈ(២) ។
មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួក
គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគតាម ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ ។ បេ ។ ទើបភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រាប់ឃើញថាមានខ្លឹមក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈហើយ គួរ
ដល់ឲ្យសេចក្តីចំរើនលូតលាស់ធំទូលាយក្នុងធម្មវិន័យនេះដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុ
ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេចក្តីនេះមិនមែនទេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់សួរទៀតថា ចុះភិក្ខុដែលឃើញថាមានខ្លឹមក្នុងធម្មវិន័យនេះហើយ
គួររៀនគម្ពីរលោកាយតៈដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមាន
ព្រះភាគ សេចក្តីនេះមិនមែនទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវរៀនគម្ពីរលោកាយតៈទេ ភិក្ខុណារៀនត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

១ ពួកអង្គិកថា ពន្យល់ថា វោរោរ (ពាក្យពោល) របស់អ្នកស្រុកមតធីដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
តែងពោល ឈ្មោះថា សកភាសា ។ ២ គម្ពីរធម្មត្ថិយដែលច្រកបដោយហេតុនិព្វប្បយោជន៍មាន
ពាក្យថា វត្ថុទាំងពួងជារបស់ដែល (គេលះចោល) វត្ថុទាំងពួងមិនមែនជារបស់ដែល រឺរបស់
ថ្លោង ក្អែកស បានជាសព្វព្រះហេតុនេះ កុំបានជាខ្លី ព្រោះហេតុនេះជាដើម ឈ្មោះថា
លោកាយតៈ ។

២៣២

វិធីបិណ្ឌ ចុក្កវិញ្ញា

[២៧២] តេជ ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា
ភិក្ខុ លោកាយតំ វាចេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ជ័យន្តិ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោ-
តិលោតិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ លោកាយតំ វាចេតត្ថំ យោ វាចេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[២៧៣] តេជ ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា
ភិក្ខុ តិវច្ឆានវិជ្ជិ បរិយាប្បណាដ្ឋំ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯត-
មត្តំ អាវេចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ តិវច្ឆានវិជ្ជា បរិយា-
ប្បណាតត្ថា យោ បរិយាប្បណាយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[២៧៤] តេជ ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ
តិវច្ឆានវិជ្ជិ វាចេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ
វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោតិលោ-
តិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ តិវច្ឆានវិជ្ជា វាចេតត្ថំ យោ វាចេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្សាតិ ។

វិនយចំណី បុណ្យវិធី

(២៧២) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបង្រៀនគម្ពីរលោកាយតៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោសតិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបង្រៀនគម្ពីរលោកាយតៈទេ ភិក្ខុណាបង្រៀន ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

(២៧៣) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាទេ ភិក្ខុណារៀន ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

(២៧៤) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោសតិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាទេ ភិក្ខុណាបង្រៀន ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

២៣៣

ខ្មែរវត្តព្រះពោធិ៍សាត់ វិបិពោ

(២៧៥) តេជ ខោ បទ សមយេន ពុទ្ធា កកវា
មហានិយា បរិសាយ បរិវត្តោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ខិបិ ។
ភិក្ខុ ជីវតុ កន្តេ កកវា ជីវតុ សុកតោតិ ឧប្បាសន្តិ
មហាសន្តិ អកិសុ ។ តេជ សន្តេន ធម្មកថា អន្ត-
រា អហោសិ ។ អថខោ កកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អបិ ធុ
ខោ ភិក្ខុវេ ខិបិតេ ជីវតិ វត្តោ (១) តប្បច្ចយា ជីវយ្យ
វា មវយ្យ វាតិ ។ នោ ហេតំ កន្តេតិ (២) ។ ន
ភិក្ខុវេ ខិបិតេ ជីវតិ វត្តោ យោ វទេយ្យ អាបត្តិ
ធុត្តជស្សាតិ ។

(២៧៦) តេជ ខោ បទ សមយេន មនុស្សា ភិក្ខុនំ
ខិបិតេ ជីវតេ កន្តេតិ វទន្តិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុយា យន្ត យាស-
បន្តិ ។ មនុស្សា ធុជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិចារេន្តិ កថិ ហិ

---

១ ឧ. ម. វត្តោ ។ ២ ឧ. ម. ហេតុកេសុ ជីវិតសន្តោ ន បញ្ញាយតិ ។

ទុក្ខវត្ថុតូចៗ៖ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់កណ្តាល

(២៧៥) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះភាគ មានបរិសទ្យ ជាច្រើនចាំមរោម ទ្រង់សិវ័ន៍ធម៌ហើយទ្រង់កណ្តាល ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើ សម្លេងភ័កភ័យយ៉ាងខ្លាំងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះ ភាគចម្រើនព្រះជន្មយុវស្រីនៅ សូមព្រះសុគតចម្រើនព្រះជន្មយុវស្រីនៅ(១) ។ ធម្មកថាគឺជាចំពាក់កណ្តាល ដោយសំឡេងនោះ ។ ទើបព្រះមានព្រះ ភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកសួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ដែលគេនិយាយថា អ្នកចូររស់នៅដូច្នោះ ក្នុងវេលាដែលកណ្តាល បុគ្គល នោះគួររស់នៅ ឬគួរស្លាប់ ព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះដែរឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនមែនទេ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកដទៃ ភិក្ខុមិនត្រូវពោលថា អ្នកចូរ រស់នៅក្នុងវេលាកណ្តាល(ប៉ុណ្ណោះ)ទេ ភិក្ខុណា ពោល ត្រូវតាមតិទុក្ខដៗ

(២៧៦) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយទៅនិយាយនឹងពួកភិក្ខុ ក្នុងវេលាដែលកណ្តាលថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ចូរលោក រស់នៅ ។ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីរឿម មិនហ៊ានពោលតបវិញ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា មិនសមរម្យ

---

១ ត្រង់ពាក្យថា ព្រះមានព្រះភាគចូររស់នៅ គឺនិពាក្យថា ព្រះសុគតចូររស់នៅ ពាក្យទាំង ពីរនេះ គឺពាក្យថ្វាយព្រះពរ តែព្រះពុទ្ធគាតាម្ចាស់ទ្រង់ហាម ។

២៣៤

វិទយបិដកេ បុល្លវព្ពា

ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា ជីវថ កន្លេតំ វុទ្ធមាធា
ធាលបិស្សន្តិកំ ។ កកវតោ ឯកមត្តំ អាហោថេស្មំ ។ បេ ។
កិហិ កិក្ខុវេ មង្គលីកា អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ កិហិធំ
ជីវថ កន្លេតំ វុទ្ធមាធា ធិវំ ជីវតិ វុត្តិ ។

(២៧៧) តេន ខោ បន សមយេន កកវា មហតិយា
បរិសាយ បរិវតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ធិសិទ្ធតោ ហោតិ ។
អញ្ញតេន កិក្ខុវេ លសុណំ ខាយិទំ ហោតិ ។ សោ
ធិ(១) មា កិក្ខុ ព្យាពាហិស្មតិ ឯកមត្តំ ធិសិទ្ធិ ។
អនុសា ខោ កកវា តំ កិក្ខុ ឯកមត្តំ ធិសិទ្ធិ ធិស្វាន
កិក្ខុ អាមន្តេសិ កិក្ខុ ខោ សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឯក-
មត្តំ ធិសិទ្ធតិ ។ ឯតេន កន្លេ កិក្ខុវេ លសុណំ
ខាយិទំ សោ ធិ មា កិក្ខុ ព្យាពាហិស្មតិ ឯកមត្តំ
ធិសិទ្ធតិ ។ អបិ នុ ខោ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ(២) តំ ខាទិ-
តត្ថិ យិ ខាទិត្វា ឯវុទ្ធាយ ធម្មកថាយ បរិពាហិរោ

---

១ ឧ.ម. ធានុកេសុ បសទ្ធោ ៨ បញ្ញាយនី ។ ២ អវុទ្ធពោត្តេក អយំ សទ្ធោ ៨
បញ្ញាយនី ។

វិធីបំណក បុស្សវត្ត

សមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងនេះ កាលបើពួកយើងនិយាយថា បពិត្រលោក
ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ចូរលោកស្រីនៅដូច្នោះ ហើយលោកមិនពោលតបនឹង
យើងសោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មតាគ្រហស្ថទាំង
ឡាយតែងត្រូវការដោយមន្តិល ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុដែលគ្រហស្ថទាំងឡាយនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោក
ចូរស្រីនៅ ដូច្នោះ ឲ្យនិយាយតបទៅវិញថា អ្នកចូរស្រីនៅអស់កាល
យូរដូច្នោះបាទ ។

(២៧៧) សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគមានបរិសទ្យច្រើន

ចោមរោមទ្រង់គង់សំដែងធម៌ ។ ភិក្ខុមួយរូបឆាន់ខ្លឹម ។ ភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទី
បំផុតដោយគិតថា ពួកភិក្ខុកុំធ្លាក់ឡើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទត
ឃើញភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីបំផុត លុះឃើញហើយទើបត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ
មកសួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលអង្គុយក្នុងទីបំផុតនោះដោយ
ហេតុអ្វី ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន

(ព្រោះ) ភិក្ខុនោះឆាន់ខ្លឹម បាទជាភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីបំផុតដោយគិតថា
ពួកភិក្ខុកុំធ្លាក់ឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ដែលនៅឆ្ងាយពីធម្មតាថា មានសភាពយ៉ាងនេះ ព្រោះតែឆាន់ខ្លឹមណា

២៣៨

ឧទ្ធករវត្តធួនពេ វេសុណាតុជាននំ បស្សវិការណំ

អស្សុតិ ។ យោ ហោតិ កន្ត្រៃតិ ។ ន ភិក្ខុវេ លសុណំ
ទាទិតត្ថំ យោ ទាទេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខេជស្សុតិ ។

(២៧៨) តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មតោ
សារីបុត្តស្ស ឧទរវតាពាណោ ហោតិ។ អថទោ អាយស្មា
មហាមោក្ខល្លានោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មនំ សារីបុត្តំ ឯតទរេច បុព្វេ តេ
អារុសោ សារីបុត្ត ឧទរវតាពាណោ តេន ជាសុ ហោ-
តិ ។ លសុណេន មេ អារុសោតិ^(១) ។ ភកវតោ ឯ-
តមត្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាពាធប្ប-
ច្ចយា លសុណំ ទាទិតត្ថំ ។

(២៧៧) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ អាវមេ តហំ
តហំ បស្សវំ ករេន្តិ ។ អាវមោ ទុស្សុតិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឯក-
មន្តិ បស្សវំ កាតុន្តិ ។ អាវមោ ទុក្ខេនោ ហោតិ ។ មេ ។

---

១ មាឌុយេនពេ បុព្វេ ហេ មេ អារុសោ មោក្ខល្លាន ឧទរវតាពាណោ លសុណេន ជាសុ
ហោតិ យហេ អាតពោ ។

ខុទ្ទកវគ្គចូន្ណៈ ការប្រុងអនុញ្ញាតខ្ញុំមនឹងបន្ទោបង់បស្សនៈ

ខ្ញុំមនោរម្យភិក្ខុគួរឆាន់ដែរឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
អង្គជីវិតរើន ហេតុនេះមិនគួរទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ខ្ញុំមទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផ្សេង ។

(២៧៨) សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានអាការៈ

កើតអំពីទ្យល់ក្នុងវដ្ត ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ
ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ មានថេរ-
វាចាសួរព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នោះថា នៃអារ្យសា សារីបុត្ត អាការៈ
ដែលកើតអំពីទ្យល់ក្នុងវដ្តរបស់លោកធម៌មុន តែងជាសះស្បើយដោយហ្នំ
អ្វី ។ ព្រះសារីបុត្តតបថា ម្ចាស់អារ្យសា ខ្ញុំតែងជាសះស្បើយដោយខ្ញុំម ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានអាការៈជាហេតុ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យឆាន់ខ្ញុំមបាន ។

(២៧៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបន្ទោបង់បស្សនៈក្នុងទីពឹងសពាស ។

អាការៈមិនស្អាត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុបន្ទោបង់បស្សនៈតែក្នុងកន្លែងមួយ ។ ពាក្យមានភ្លិនអាក្រក់ ។ បេ ។

២៣៦

វិសយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ បស្សវក្កុអំនំ ។ ទុក្ខំ ចិនិស្នា
បស្សវំ កកោនំ ។ បេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ បស្សវាទុ-
ក្កនំ ។ បស្សវាទុកា ទាកាជា ហោនំ ។ ភិក្ខុ
ហិរិយនំ បស្សវំ កាតុំ ។ បេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ
បរិក្ខុបិក្ខុ តយោ ទាការេ ឥដ្ឋកាទាការិ សិលាទាការិ
ទារុទាការនំ ។ បស្សវក្កុអំ អទារុតា ទុក្ខន្ធោ ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អបិណានំ ។

(៣០០) តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អារាមេ តហិ
តហិ វុទ្ធិ កកោនំ ។ អារាមោ ទុក្ខន្ធោ ។ បេ ។ កករតោ
ឯតមន្តំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ ឯតមន្តំ
វុទ្ធិ កាតុំ ។ អារាមោ ទុក្ខន្ធោ ហោតិ ។ បេ ។
អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ វុទ្ធក្កបនំ ។ វុទ្ធក្កបស្ស ក្កលំ
លុដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ ចិនិកុំ តយោ
ចយេ ឥដ្ឋកាចយិ សិលាចយិ ទារុចយនំ ។ វុទ្ធក្កទោ
និចរក្កកោ ហោតិ ។ ទុទតេន ឌីក្កវិយតិ ។ បេ ។

វិទយបិណ បុលវត្ត

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រូវសម្រាប់
រើបស្សាវៈ ។ ពួកភិក្ខុលំបាកនឹងអង្គុយបន្ទោបង់បស្សាវៈ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រូវសម្រាប់
បន្ទោបង់បស្សាវៈ ។ ទ្រព្យចំរើនសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ នៅទីវាលមិន
បិទបាំង ។ ពួកភិក្ខុអៀននឹងបន្ទោបង់បស្សាវៈ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុបិទបាំងដោយកំពែង
៣ យ៉ាង គឺកំពែងដង ១ កំពែងថ្ម ១ កំពែងឈើ ១ ។ ឆ្នាំសម្រាប់
រើបស្សាវៈមិនបានមានគ្រប ក៏ធ្វើក្លិនស្អុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគម្រប ។

(៣០១) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបន្ទោបង់វិញ្ញាណក្ខន្ធដ៏សព្វសក្កិណ
រាម ។ ភាពមតិមិន រាត ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតឱ្យបន្ទោបង់វិញ្ញាណក្ខន្ធដ៏ក្នុងកម្រៃម្តេច ។ ពាក្យក៏ធ្វើក្លិនស្អុយ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវណ្ណវិញ្ញាណក្ខន្ធជា
បាត់វណ្ណវិញ្ញាណក្ខន្ធដ៏ក្នុងកម្រៃ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុកៀន ៣ យ៉ាង គឺ កៀនដង ១ កៀនថ្ម ១
កៀនឈើ ១ ។ វណ្ណវិញ្ញាណក្ខន្ធជាបានដ៏តាម ។ ទឹកក៏លិចកន្លែងនោះ ។ បេ ។

២៣៧

ខុទ្ទកន្ថក្កោ ខុទ្ទកន្ថកាទិកានុដានំ

អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ខុទ្ទកន្ថកំ កាតុន្តំ ។ ឆយោ ប-
រិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ចិន្តិតុំ តយោ ឆយេ
ឥដ្ឋកាឆយំ សិលាឆយំ ធារុឆយន្តំ ។ អាពេហន្តា
វិហិតាញ្ញំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តយោ សោតាលោ
ឥដ្ឋកាសោតាលំ សិលាសោតាលំ ធារុសោតាលាន្តំ ។
អាពេហន្តា បរិបតន្តំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាសម្ព-
នពាហន្តំ ។ អន្តេ ធិសិដ្ឋា វច្ឆំ ករោន្តា បរិបតន្តំ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សន្តិស្វា មជ្ឈេ ធិន្តំ កត្វា វច្ឆំ
កាតុន្តំ ។ ធិកុំ ធិសិដ្ឋា វច្ឆំ ករោន្តំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ វច្ឆនាធិកុន្តំ ។ តហិត្វា បស្សាវំ ករោន្តំ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ បស្សាវំ ទោណិកន្តំ ។ អវលេខនកដ្ឋំ
ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អវលេខនកដ្ឋន្តំ ។
អវលេខនបិវកេ(១) ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ

១ ឧ. ម. បិណ្ឌ ។

ទុក្ខវិនិច្ឆ័យៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិច្ចធ្វើទីដីឲ្យខ្ពស់ឡើងជាដើម

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ធ្វើទីដីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខ្សែនកំបាក់លុះហូរចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រឡេង ព្យាយាម យ៉ាង គឺ ខ្សែនអង្កា ខ្សែនថ្ម ខ្សែនឈើ ។ ពួកភិក្ខុឡើងកំលំបាក់ ។ បេ ។ ព្រះ អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជណ្តើរ ព្យាយាម យ៉ាង គឺ ជណ្តើរអង្កា ជណ្តើរថ្ម ជណ្តើរឈើ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅកំដួល ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត បង្កាន់ដៃ ។ ពួកភិក្ខុអង្គុយក្នុងទីបំផុតកំពុងបន្ទោបង់វិច្ឆៈ កំបាក់ចុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ក្រាលត្រារហើយចោះប្រហោងកណ្តាលហើយបន្ទោបង់វិច្ឆៈ ។ ពួកភិក្ខុ កំលំបាក់នឹងអង្គុយបន្ទោបង់វិច្ឆៈ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទ្រទាប់ជើងសម្រាប់បន្ទោបង់វិច្ឆៈ ។ ពួកភិក្ខុ បន្ទោបង់បស្សៈខាងក្រៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទសម្រាប់លើបស្សៈ ។ ឈើខ្លៀសមិនទាន់មាន នៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឈើខ្លៀស ។ គ្រកសម្រាប់ដាក់ឈើខ្លៀសមិនទាន់មាននៅ ឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

២៣៨

វិសយបិដកេ បុល្លវព្វោ

អវលោកិច្ចបិវារ្នំ ។ វត្ថុក្សតោ អហារុតោ ធិត្តុវ្វោ ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អបិណ្ណន្តំ ។

[៣០០] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ^(១) អន្នោ-
កាសេ វត្ថុ តកោត្តា សីតេនបិ ឧត្តោនបិ កំលម្ពំ ។
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមន្តិ អាហេនេសុំ ។ បេ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ វត្ថុក្សតំ ។ វត្ថុក្សតិយា តកវដំ ន
ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តកវដំ បិដ្ឋសដ្ឋ្យាដំ
ឧទ្ធិក្ខុលិកំ ឧត្តាទាសទិ អត្តឡវដំ តាបសីសតំ
ស្វតិកំ យដិកំ តាលន្តិដំ អាវិញ្ញនន្តិដំ អាវិញ្ញនវន្តិដំ ។
វត្ថុក្សតិយា តិណ្ណធុណ្ណំ បរិបតតំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ខុត្តមេត្តា ឧល្លិក្ខាវលិកំ កាតុំ សេតវណ្ណំ កាឡ្ហ-
វណ្ណំ កេរកបរិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មករន្តកំ
បញ្ចបដិកំ បិវរិសំ បិវរដិកំ ។

---

១ តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុតិបិ ឧបោបិយមម្មយោត្តកេសុ ន មញ្ញាយតំ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

ត្រកសម្រាប់ដាក់ឈើខ្មៅស ។ រណ្តៅវិច្ឆ័យមិនទាន់មានគ្រប ក៏ធ្វើក្នុង
ស្តុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតគម្រប ។

[៣០១] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបន្ទាបវិច្ឆ័យក្នុងទឹកណាលវលក៍
លំបាកដោយត្រជាក់ខ្លះ ក្តៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបចង្អុលសេចក្តី
នុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវិច្ឆ័យ ។ សន្ទុះទ្វារវិច្ឆ័យមិនទាន់ទាន ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ក្របទ្វារ
ក្បាល (ដំណាប់ក្រោម) អន្ទាក់លើ (ដំណាប់លើ) សសរបស់សន្ទុះទ្វារ
ត្រដោកទ្វារ ទុកទ្វារ គម្ពីសទ្វារ មេសោ ប្រហោងសម្រាប់ទាញនឹង
ខ្សែសម្រាប់ទាញ ។ កំទេចស្មៅធ្លាក់ចុះក្នុងវិច្ឆ័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុតាបដំបូលហើយ
បូកលាបទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ(១) នឹងថ្នាំមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្ម
ដោយរង ក្បាប់ក្តីផ្កា ក្បាប់ក្តីវល្លិ ក្បាប់ធ្មេញមករ ក្បាប់មានស្រទាប់ ៥
សរសំរាប់ពាក់ចិវេ នឹងខ្សែសំរាប់ពាក់ចិវេ ។

---

១ អន្តិកថា ថា ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យប្រក់ដំបូលហើយព្រះឈើតាន់ ហើយបូកទាំងខាងក្នុង
ខាងក្រៅដោយដីស្អិត ។

២៣៧

វុទ្ធករវត្តព្រះ ឧបត្ថម្ភវិទ្យាសាស្ត្រ

(៣០២) តេជ ទោ បន សមយេន អសាតរោ
ភិក្ខុ ជរាទុក្ខលោ វច្ឆំ កត្វា វុដ្ឋហន្តោ បរិបតតិ ។ តេ
ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេសំ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ឱលម្ពកន្តិ ។

(៣០៣) តេជ ទោ បន សមយេន វច្ឆកុដិ
អបរិក្ខត្តា ហោតិ ។ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
ហេថេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បរិក្ខតិ តយោ មាតារេ
ស័ដ្ឋកាមាតារំ សិលាមាតារំ ទារុមាតារន្តិ ។

(៣០៤) តោដ្ឋកោ ន ហោតិ ។ មេ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ តោដ្ឋកន្តិ ។ តោដ្ឋកោ ដិច្ឆក្កកោ
ហោតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឱច្ឆវត្តកំ កាត្តន្តិ ។
ចយោ បរិបតតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចិច្ឆតំ តយោ
ចយេ ស័ដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ទារុចយន្តិ ។ អាហេហន្តា
វិហារន្តិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តយោ សោមាណោ
ស័ដ្ឋកាសោមាណំ សិលាសោមាណំ ទារុសោមាណន្តិ ។
អាហេហន្តា បរិបតតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

ទុក្ខវិញ្ញាណៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតវិន័យសម្រាប់គោងដាម

(៣០២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបជកទុព្វល កាលនឹងបន្ទាបដំ
វែច្នះ ហើយក្រោកឡើង ក៏ដួលទៅវិញ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតរបស់សម្រាប់គោង ។

(៣០៣) សម័យនោះឯង វិច្ឆក្កដ៏មិនទាន់មានរបង ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបិទបាំងដោយកំពែង ៣
យ៉ាង គឺ កំពែងឥដ្ឋ ១ កំពែងថ្ម ១ កំពែងឈើ ១ ។

(៣០៤) បន្ទប់មិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយតថាគតអនុញ្ញាតបន្ទប់ ។ បន្ទប់មានទីដីដីពាប ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើទី
ដីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។ ឡើងក៏បាក់រលុះរលាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកឡើង ៣ យ៉ាង
គឺ ឡើងឥដ្ឋ ១ ឡើងថ្ម ១ ឡើងឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុលំបាកនឹងឡើង ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដណ្តើរ ៣
យ៉ាង គឺ ដណ្តើរឥដ្ឋ ១ ដណ្តើរថ្ម ១ ដណ្តើរឈើ ១ ។ កាលពួកភិក្ខុនាំគ្នា
ឡើងក៏បាក់មកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិសេសបិដកេ ពុល្លវិញ្ញា

អាស្រ័យស្តេចពាហន្តិ ។ កោដ្ឋកេស្ស កេវាដំ ឆ ហោតិ
 ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កេវាដំ បិដ្ឋសង្ឃាដំ ឧទុក្ខុ-
 លីកំ ឧត្តរចាសកំ អត្តឡវដ្ឋិ កកិសិសកំ ស្វិចិកំ
 យដិកំ កាលន្និដ្ឋិ អាវិញ្ញន្និដ្ឋិ អាវិញ្ញន្និដ្ឋិ ។ កោដ្ឋកេ
 តិណាធុណ្ឌិ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 ឧទុក្ខេតា ឧល្លិវាវលីតំ កាតំ សេតវណ្ណិ កាឡវណ្ណិ
 កេវុកបរិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មត្តរទន្ធកំ
 បត្តាបដ្ឋិកម្មំ ។ បរិវេណិ ចិត្តល្លិ ហោតិ ។ បេ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មរតំ បតិវត្ថិ ។ ឆ បរិយាច្ច-
 ណាដ្ឋិ^(១) ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បទសិលី ចិត្តុ-
 មិត្តុដ្ឋិ ។ ឧទកំ សន្និដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ឧទកនិទ្ធមន្និ ។ អាចមនក្កុដ្ឋិ ឆ ហោតិ
 ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាចមនក្កុដ្ឋិ ។ អាច-
 មនសរវកោ ឆ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

---

១ ឆ បរិប្បតិ កន្លិ បេត្តកេ ទិស្សតិ ។

វិនយបិណ្ឌ បុល្លវត្ត

តថាគតអនុញ្ញាតបណ្ឌិតវិជ្ជ ។ សន្ទុះទ្វាររបស់បន្ទប់មិនទាន់មាន ។ បេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ
គ្របទ្វារ ក្បាល (ដំណាប់ក្រោម) អន្ទាក់លើ (ដំណាប់លើ) សសរ
របស់សម្លឹងទ្វារ គ្រដាក់ទ្វារ ទុកទ្វារ គម្ពីសទ្វារ មេសោ ប្រហោង
សម្រាប់ទាញ ខ្សែសម្រាប់ទាញ ។ កិទេចស្មៅកំណាក់ចុះក្នុងបន្ទប់ ។ បេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុតាម
ដំបូល ហើយចូកលាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ នឹងឃ្នាំមានពណ៌ស ពណ៌
ខ្មៅ បរិកម្មដោយរង់ ក្បាប់ភ្នំថ្ម ក្បាប់ភ្នំវិលី ក្បាប់ធ្មេញមករ . នឹងក្បាប់
មានស្រទាប់៥ ។ ទីលានក៏កក់ជ្រាំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរោយរាយដោយក្រួស
រវាង ។ ទីលានមិនរាបស្មើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាលថ្ម ។ ទឹកក៏ដក់នៅ ។ បេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹក ។
ឆ្នាំងទឹកសម្រាប់ជម្រះមិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឆ្នាំងទឹកសម្រាប់ជម្រះ ។ ផ្តិលសម្រាប់
ជម្រះមិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ឧទ្ទករក្នុងតួនាទី ធម្មត្ថិយវិក្កវិក្ក វិវិណោ សនាបាលោ

អាចជនសវាវកន្តិ ។ ធុត្តំ និសំដ្ឋា អាចមេន្តិ ។ បេ ។
អនុជាធាមំ ភិក្ខុវេ អាចមនទាធុត្តិ ។ អាចមនទា-
ធុត្តា មាតតដា ហោតិ ។ ភិក្ខុ ហិរិយន្តិ អាចមេត្តិ
។ បេ ។ អនុជាធាមំ ភិក្ខុវេ បរិក្ខិបិត្តិ តយោ មាតតវេ
សដ្ឋកាមា កាវំ សិលាមា កាវំ ធារមា កាវន្តិ ។ អាច-
មនក្កម្មំ អមារុតា ហោតិ ។ តិណាចុណ្ណាហិមិ បំសុរិ-
កេហិមិ ឌីតិរិយតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមំ ភិក្ខុវេ
អបំណន្តិ ។

[៣០៥] តេន ខោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
ឯវុមិ អនាចារំ អាចរន្តិ មាលាវន្តិ រោមេន្តិមិ រោមា-
មេន្តិមិ សិញ្ញន្តិមិ សិញ្ញាមេន្តិមិ ឌីតិមន្តិមិ ឌីតិមាមេន្តិមិ
កន្តិមន្តិមិ កន្តិមេន្តិមិ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ករោន្តិមិ
កាវាមេន្តិមិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ករោន្តិមិ កាវាមេន្តិមិ
មញ្ញិកំ ករោន្តិមិ កាវាមេន្តិមិ វិជុតិកំ ករោន្តិមិ
កាវាមេន្តិមិ វិជិសកំ ករោន្តិមិ កាវាមេន្តិមិ អាវេឡំ
ករោន្តិមិ កាវាមេន្តិមិ ឡវន្តិ ករោន្តិមិ កាវាមេន្តិមិ

ទុក្ខវេទន្ត្រៈ រឿងធាតុយក្ខន្តិកអនាថារមាសប្រការផ្សេងៗ

តថាគតអនុញ្ញាតផ្តល់សម្រាប់ជម្រះ ។ ពួកភិក្ខុលំបាកនឹងអង្គុយជម្រះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ទ្រទ្រង់ជើងសម្រាប់ជម្រះ ។ ទ្រទ្រង់ជើងសម្រាប់ជម្រះ នៅកណ្តាល
វាល ។ ពួកភិក្ខុអៀនខ្មាសនឹងជម្រះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបិទបាំងដោយកំពែង ៣ យ៉ាង គឺ កំ-
ពែងវដ្ត ១ កំពែងថ្ម ១ កំពែងឈើ ១ ។ ឆ្នាំងទឹកសម្រាប់ជម្រះមិនទាន់មាន
គម្រប ។ ឆ្នាំងទឹកសម្រាប់ជម្រះស្មោះត្រាកដោយកំពែងស្មៅខ្លះអាចម៍ដីខ្លះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគម្រប។

(៣០៥) សម័យនោះឯង ពួកធាតុយក្ខន្តិកប្រព្រឹត្តអនាថារមាស
សភាពយ៉ាងនេះ គឺ ដាំកូនផ្កាខ្លូងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ប្រោចខ្លូងឯង
ខ្លះ ប្រើគេឲ្យប្រោចខ្លះ បេះខ្លូងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លូងឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ធ្វើកម្រងផ្កាឲ្យមានទងតែម្ខាងខ្លូងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើ
ខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងទាំងពីរខាងខ្លូងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កា
ឈើចាក់រលេចទងខ្លូងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើដោត(១) ជាចម្លែក
ខ្លូងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលខ្លូងឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លូងឯងខ្លះ ប្រើគេ
ឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ទ្រង់ខ្លូងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ

១ អដ្ឋិកថា ពន្យល់ថា កម្រងផ្កាដែលគេដោត ដោយម្តុលឬកន្ត្រាស់ ។

វិធីយថាដំណើរ បុណ្យវិញ្ញា

តេ កុល្លត្ថំនំ កុលដីតានំ កុលកុមារីនំ កុល-
សុណានំ កុលនាសីនំ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ហរន្តិមំ
ហរមេន្តិមំ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ហរន្តិមំ ហរមេន្តិមំ
មញ្ជុតិកំ ហរន្តិមំ ហរមេន្តិមំ វិជុតិកំ ហរន្តិមំ ហរ-
មេន្តិមំ វិជីសកំ ហរន្តិមំ ហរមេន្តិមំ អាវេជ្ជំ ហរន្តិមំ
ហរមេន្តិ ឡាន្តំ ហរន្តិមំ ហរមេន្តិមំ តេ កុ-
ល្លត្ថំហំ កុលដីតាហំ កុលកុមារីហំ កុលសុណាហំ
កុលនាសីហំ សន្ធិ ឯកតាជនេមំ កុញ្ញន្តំ ឯកថាល-
កេមំ មិវន្តំ ឯកាសនេមំ និសីទន្តំ ឯកមញ្ជេមំ តុ-
វដ្តន្តំ ឯកតុវណាមំ តុវដ្តន្តំ ឯកទាវុវណាមំ តុវដ្តន្តំ
ឯកតុវណាទាវុវណាមំ តុវដ្តន្តំ វិកាលេមំ កុញ្ញន្តំ មជ្ឈម្បិ
មិវន្តំ មាលាកន្ធវិលេមនម្បិ ធាវន្តំ ទត្ថន្តិមំ កាយន្តិមំ
វាទេន្តិមំ លាសេន្តិមំ ទត្ថន្តិយាមំ ទត្ថន្តំ ទត្ថន្តិយាមំ
កាយន្តំ ទត្ថន្តិយាមំ វាទេន្តំ ទត្ថន្តិយាមំ លាសេន្តិ ។ បេ ។

វិនយបិដក បុស្សវគ្គ

ពួកភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ នាំផ្កាកម្រងមានទងកែវម្ខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេ
ឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងមានទងទាំងពីរខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅ
ខ្លះ នាំផ្កាលើចាករំលេចទងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅឲ្យខ្លះ នាំផ្កា
លើដែលដោតជាចង្កើមទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រង
សម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅឲ្យខ្លះ នាំផ្កាកម្រង
សម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅឲ្យខ្លះ នាំផ្កាកម្រង
សម្រាប់ប្រដាប់ទ្រូងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅឲ្យខ្លះ ដើម្បីពួក
ស្រីក្រមុំនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល ស្រីជាកូនប្រសា
នៃត្រកូល ពាសីនៃត្រកូល ពួកភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ឆាន់ (ភោជន)
ក្នុងភោជនមួយជាមួយនឹងស្រីនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល
ស្រីជាកូនប្រសានៃត្រកូល ពាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយខ្លះ ផឹកទឹកក្នុងផ្តល
ជាមួយគ្នាខ្លះ អង្គុយលើអាសនៈជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើគ្រែជាមួយគ្នាខ្លះ
ដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកដណ្តប់សំពត់ជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើ
កម្រាលទាំងដណ្តប់សំពត់ជាមួយគ្នាខ្លះ ស៊ីខ្លួនពេលខ្លះ ផឹកទឹកស្រវឹងខ្លះ
ទ្រទ្រង់ផ្កាកម្រងគ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាចខ្លះ រាំខ្លះ ច្រៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ
កែក្រាយខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីដែលរាំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីដែលរាំខ្លះ
ប្រគំជាមួយនឹងស្រីដែលរាំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីដែលរាំខ្លះ ។ បេ ។

២៤៣

ទុក្ខវិជ្ជាទុក្ខពេ ធម្មន្តិយវិច្ឆារុក្ខ វិវិដោ អនាបារោ

លាសេន្តិយាមិ នក្ខន្តិ លាសេន្តិយាមិ កាយន្តិ លា-
សេន្តិយាមិ វាទេន្តិ លាសេន្តិយាមិ លាសេន្តិ អដ្ឋមទេមិ
កីឡន្តិ ធនបទេមិ កីឡន្តិ អាណាសេមិ កីឡន្តិ ប-
រិហារមទេមិ កីឡន្តិ សន្តិកាយមិ កីឡន្តិ ខលិកា-
យមិ កីឡន្តិ យដិកាយមិ កីឡន្តិ សលាភហិត្តនមិ
កីឡន្តិ អក្ខនមិ កីឡន្តិ បន្តិចរនមិ កីឡន្តិ វត្ត-
កេនមិ កីឡន្តិ មោក្ខនិកាយមិ កីឡន្តិ ចន្តិលកេ-
នមិ កីឡន្តិ បត្តាឡកេនមិ កីឡន្តិ វេកេនមិ កីឡន្តិ
ធនុកេនមិ កីឡន្តិ អក្ខរិកាយមិ កីឡន្តិ មនេសិ-
កាយមិ កីឡន្តិ យដាវិជ្ជនមិ កីឡន្តិ ហត្ថស្ម័យ្យ
សិក្ខន្តិ អស្សស្ម័យ្យ សិក្ខន្តិ វេស្ម័យ្យ សិក្ខន្តិ
ធនុស្ម័យ្យ សិក្ខន្តិ វេស្ម័យ្យ សិក្ខន្តិ ហត្ថស្ម័យ្យ
បុរតោ ធាវន្តិ អស្សស្ម័យ្យ បុរតោ ធាវន្តិ វេស្ម័យ្យ
បុរតោ ធាវន្តិ ធាវន្តិមិ អាធាវន្តិមិ ឧស្ស្យឡើន្តិមិ
អន្នោដេន្តិមិ និព្វជ្ឈន្តិមិ មុដ្ឋិហមិ យុជ្ឈន្តិ វន្តិមន្នេមិ
សង្ឃាដិ បត្តវិទ្យា នក្ខន្តិ ឃី វាទេន្តិ វេន កតិមិ
នក្ខស្ម័យ្យនិ នលាដិកម្មន្តិ វិវិដម្មិ អនាចារិ អាចរន្តិ ។

ទូទូកវិញ្ញត្តិព្រះ រឿងធម្មត្ថិយវិញ្ញត្តិឯកសាធារណៈប្រការផ្សេង ៗ

កំជាមួយនឹងស្រីដែលកែក្រាយខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីដែលកែក្រាយខ្លះ
ប្រគំជាមួយនឹងស្រីដែលកែក្រាយខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីដែលកែ
ក្រាយខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រឡាប្រាំបីខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រឡាដប់ខ្លះ
លេងបាស្តាក្នុងភាសាខ្លះ លេងកង់ដូដែលគួរកង់ (លេងតួន) ខ្លះ លេង
ផ្កាក្រាប់មានគ្រាប់ក្រូសជាដើមខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងលានសម្រាប់លេង
ខ្លះ លេងហ្វីលីខ្លះ លេងរលាស់ទឹកលក់ឱ្យទាយរូបខ្លះ លេងអង្គញ់ខ្លះ
លេងផ្លុំប៉ុស្តិកខ្លះ លេងនង្គីលក្ខតខ្លះ លេងដាំដូងខ្លះ លេងកង្ការខ្លះ
លេងកំលំដីរូបចំ (បាយឡកបាយឡ) ខ្លះ លេងថេតខ្លះ លេងធុត្តប
ខ្លះ លេងសរសេររៀបរយខ្លះ លេងទាយចិត្ត (ស្តេចចង់) ខ្លះ
លេងកំប្លែងគ្រាប់គេខ្លះ ហាតវិជ្ជាដំរីខ្លះ ហាតវិជ្ជាសេះខ្លះ ហាតវិជ្ជារថ
ខ្លះ ហាតវិជ្ជាធុខ្លះ ហាតវិជ្ជាជនមានជនជាវិជ្ជាដើមខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខដំរីខ្លះ
ស្ទុះរត់ពីមុខសេះខ្លះ ស្ទុះរត់ពីមុខរថខ្លះ ស្ទុះរត់ទៅខ្លះ ស្ទុះរត់មកខ្លះ
ស្រែកហោរខ្លះ ទះដៃខ្លះ ចំបាប់គ្នាខ្លះ ដាល់គ្នាខ្លះ ក្រាលសង្ឃ្រាជី
ក្នុងកណ្តាលរោងកំ ហើយនិយាយនឹងស្រីដែលកំយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
ប្អូនស្រី នាងចូរកំក្នុងទីនេះខ្លះ ដាក់ម្រាមដែលលើថ្មាសខ្លួននឹងថ្មាសស្រី
ដែលកំខ្លះ ប្រព្រឹត្តអនាធារផ្សេង ៗ ខ្លះ (ក្រៅអំពីនេះទៅទៀត) ។

វិធម្មបិដកេ បុល្លវគ្គោ

កកវតោ ឯតមន្តំ អាណេចសំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ វិជំ
អនាទារំ អាចរិតត្វំ យោ អាចវេយ្យ យថាធម្មោ
កាវតញ្ចាតំ ។

[៣០៦] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មន្តោ
ឡុវេលកស្សបេ បព្វជិតេ សង្ឃស្ស តហំ លោហា.
កណ្ណំ ទារុកណ្ណំ មន្តិកាកណ្ណំ ឡុវ្យន្នំ ហោតិ ។ អថ.
ខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កិន្ធុខោ កកវតោ លោហា-
កណ្ណំ អនុណាតំ កី អនុណាតំ កី ទារុកណ្ណំ អនុណា-
តំ កី អនុណាតំ កី មន្តិកាកណ្ណំ អនុណាតំ កី
អនុណាតន្តំ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាណេចសំ ។ អថខោ
កកវ ឯតស្មំ នំនានេ ឯតស្មំ បកវណោ ធម្មំ កថិ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ វេបេត្វា
បហវណី សត្វំ លោហាកណ្ណំ វេបេត្វា អាសន្នំ បល្លង្កំ
ទារុបន្តំ ទារុទានុកំ សត្វំ ទារុកណ្ណំ វេបេត្វា កត-
កញ្ច កុម្មការិកញ្ច សត្វំ មន្តិកាកណ្ណន្តំ ។

ខុទ្ទកវដ្តុទ្ធកំ ឥដ្ឋិធំ បញ្ចមំ ។

វិទយបិដក បុល្លវត្ត

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីទុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេង ។
ទេ ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្ត វិន័យធម៌ឃ្លីឱ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ ។

(៣០៦) សម័យនោះឯង កាលព្រះទុរវេលកស្សប្រមានអាយុចូលមក
បួសហើយ ក៏មានគ្រឿងលោហៈ គ្រឿងឈើ គ្រឿងដី ជាច្រើនកើត
ឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុគិតយ៉ាងនេះថា គ្រឿងលោហៈ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ គ្រឿងឈើព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ គ្រឿងដីព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីទុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម៌កថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រឿងលោហៈទាំងពួង រឿរវែលនៃត
លោហៈដែលជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រហារ អនុញ្ញាតគ្រឿងទាំងពួង រឿរវែលនៃ
តែអាសនៈកន្ទួនហួសប្រមាណដែលហៅថា អាសន្តិ អនុញ្ញាតគ្រឿងឈើ
ទាំងពួង រឿរវែលនៃតប្រាស្រ័យ នឹងទ្រទាប់ជើងឈើ អនុញ្ញាតគ្រឿងដី
ទាំងពួង រឿរវែលនៃគ្រឿងដូតជើងដែលគេធ្វើជាពាក្យស្រួចៗឡើងមាន
អាការដូចពាក្យស្រាប់ផ្ទៃឈូកនឹងក្នុងធ្វើដោយដីសុទ្ធ (ដូចកុដិធនិយភិក្ខុ) ។

បឋមទុក្ខវត្តកុដិធនិយ ជាតំបេ ។

វិទ្យាវិញ្ញាណ ទ្វាសតិ

តស្សនាណំ

(៣០៧) វត្ថេ ធម្មេ ច កុឡេ ច
 អដ្ឋានេ កន្ធសុត្តយា
 វិត្តយេ មល្លកោ កត្ត
 ជរា ច ចុដ្ឋិតាលិកា
 វល្លិកាបិ ច ទាមដ្ឋោ
 កណ្ឌសុត្តំ ន ជារយេ
 កដិ ឱវដ្ឋំ កាយុវិ
 ហត្ថាករណម្មុទ្ធិកា
 ដិយេ កោច្ឆេ ដណេ ហត្ថេ
 សត្តា ឌុទកតេលកេ
 អាណាសុទបត្តវណា
 អាសេថា មទ្ធចណាណា
 លញ្ឆេន្តិ អដ្ឋរាគញ្ច
 មុខរាគំ តទ្ធកយិ
 ចត្តរោគំ តិវត្តញ្ច

ខុទ្ទកវគ្គចូន្ណៈ ឧទ្ទានពាយ

១២១ ភិបញ្ញីរឿននៃខុទ្ទកវគ្គចូន្ណៈនោះដូច្នោះ

(៣០៧) រឿនភិក្ខុភ្នំតទឹកត្រដុសកាយនឹងដើមឈើ នឹង
សសរ នឹងជញ្ជាំង ទាំងភ្នំតទឹកក្នុងទម្រង់សមគួរ ភ្នំតទឹក
ដុសខ្លួនដោយឈើដែលគេធ្វើជាដៃគូពូ ភ្នំតទឹកដុសដោយ
លំអិតថ្មឈ្មោះកុរុខ្លឹមសុតិ ភ្នំតទឹកត្រដុសគ្នាទៅវិញទៅមក
ភ្នំតទឹកដោយឈើមានសណ្ឋានដូចជើងកន្តោរ ១ រឿនភិក្ខុ
កើតកមរមាស នឹងភិក្ខុជក ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យដុសខ្លួនដោយបាត
ដៃបាន ១ រឿនទ្រង់ហាមមិនឲ្យភិក្ខុទ្រទ្រង់ប្រដាប់គ្រចៀក
សង្ហាប្រដាប់ត ប្រដាប់ចង្កេះ កងប្រដាប់ដើមដៃ ប្រដាប់ដៃ
នឹងចិញ្ចៀន ១ រឿនភិក្ខុទុកសក់វែង សិតសក់ដោយស្និត
សិតសក់ដោយគ្រាស សិតសក់ដោយដៃ សិតសក់ដោយ
គ្រមួន លាបសក់ដោយប្រេង លាយដោយទឹក ១ រឿន
ភិក្ខុឆ្លុះមុខក្នុងកញ្ចក់ ក្នុងភាជនីទឹក ១ រឿនភិក្ខុកើត
ជំនឿមុខ លាបមុខ ផាត់មុខ ប្រសំមុខ ច្អុបមុខ លាប
អវយវៈ លាបមុខនឹងលាបទាំងអវយវៈទាំងមុខ ១ រឿន
ភិក្ខុកើតពេតវៃក្នុង ១ រឿនមហោស្រពាលើកំពូលភ្នំ ១

២៤៦

វិសយពីដកេ បុល្យវិញ្ញា

ពាយតិ សវ ពារហិ

អម្ពមេសិស កលេហិ

អហិ និម្ព័ ច ចន្ទនិ

ឧត្តារថា បត្តម្ភលា

សុវណ្ណា (១) តហាលា វលី

និប្រទុស្សតិ ធុត្តញ្ញោ

ឧណ្ណោ ភិដ្ឋិសុ មិសិយោ

បរិកណ្ណំ ភិណិ ចោឡិ

មាឡោ (២) តុណ្ណោ លីតាយ ឆ

បរិកា អិសវទ្ធា

តថា ពុទ្ធនសុត្តកោ

ខីលី មញ្ចោ ឆ បិវេ ឆ

---

១ ឧ. ម. សុវណ្ណា ។ ២ ឧ. ម. មាឡិ ។

វិទយបិដក បុណ្យវគ្គ

រឿងភិក្ខុច្រៀងធម៌ដោយសំឡេងវែង ១ រឿងភិក្ខុមានរាសបត្តិ
រង្សៀស នឹងសូត្រជាបទសក្ការៈ ១ រឿងភិក្ខុប្រទ្រង់សំ-
ពត់ដែលធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅ ១
រឿងអនុញ្ញាតចំណិតស្វាយ ១ រឿងពួកជន់នាំយកវដ្តស្វាយ
ទាំងមូលទៅក្នុងរោងភក្ត ១ រឿងភិក្ខុពស់បីក ១ រឿងភិក្ខុ
កាត់អង្គជាតរបស់ខ្លួន ១ រឿងបាត្រខ្លឹមចន្ទន៍ ១ រឿងភិក្ខុ
ប្រើបាត្រខ្ពស់នឹងបាប ១ រឿងវដ្តបាត្រសីករិលព្រោះត្នាខ
ជើង ១ រឿងបញ្ចក្កជើងបាត្រធ្វើដោយ ម្សៅនឹងប្រាក់ ១ រឿង
ជើងបាត្រគ្រាសពោក ១ រឿងលូសកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ១
រឿងភិក្ខុប្រើជើងបាត្រចំគ្រាជ្រូង ១ រឿងភិក្ខុទុកបាត្រទាំង
ទឹក បាត្រក៏ខូចទៅ ១ រឿងបាត្រធំក្លិនពាក្រ ១ រឿង
ភិក្ខុទុកបាត្រក្នុងទីក្តៅ បាត្រមៀលធ្លាក់បែក ១ រឿងភិក្ខុទុក
បាត្រក្នុងទីបំផុតនៃការតាំង ទុកបាត្រក្នុងទីបំផុតនៃថ្នាក់ ១
រឿងអនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ អនុញ្ញាតកំណាត់សំពត់ អនុ-
ញ្ញាតរោងទុកបាត្រ អនុញ្ញាតថ្នាំងសម្រាប់ទុកបាត្រ អនុ-
ញ្ញាតស្លាកបាត្រ យោគបាត្រ នឹងខ្សែសម្រាប់ចងបាត្រ ១
រឿងភិក្ខុព្យាបាត្រនឹងបរិវេណ្ណ ទុកបាត្រលើគ្រែនឹងតាំង

២៤៧

ឧទ្ធរវិញ្ញូន្តកេ ឧទ្ធានតាថា

អង្កេ ឆត្តេ បណាមនា (១)

តម យដិ ធរសីសី

ចលតានិ បដិគ្គហោ

វិដា លិទ ឈ្លាសោវណ្ណំ

បត្តេ មេសិ ច នាឡិកា

កំណា សុត្ត សុត្តញ្ច

មធុសិវុំ សិទាដិកិ

វិកេណ្ណំ ពង្ធិ វិសមំ

ធមា ជិវប្បហោនិ ច

កេឡិមិ មោយសុត្តញ្ច

អនោតល្លំ ឧទាហនា

ខុទ្ទកនិកាយៈ ឧទ្ទានុកថា

ដាក់បាត្រលើភ្នែក ទុកបាត្រក្នុងឆត្រ នឹងមានបាត្រក្នុងដៃប្រទេស
សន្ទុះទ្វារ ១ រឿងភិក្ខុគ្រាប់ទៅបិណ្ឌ បាតដោយសំបកឃ្នោត
ដោយអំបែងឆ្នាំង ១ រឿងភិក្ខុប្រើបាត្រក្បាលខ្មោច ១ រឿង
ភិក្ខុយកបាត្រទៅដាក់កាកអាមិសៈ ហើយយកទៅចាក់ចោល
ទ្រង់អនុញ្ញាតកន្លោះ ១ រឿងភិក្ខុហែកបិរដោយដៃ ១ រឿង
កាំបិតមានផង កើតឡើងដល់សង្ឃ ភិក្ខុប្រើផងកាំបិតធ្វើ
ដោយមាសដា(ដើម) ១ រឿងភិក្ខុដេចិរដោយស្លាបមាត់ នឹង
ចំរៀកឫស្សី ទ្រង់អនុញ្ញាតបំពង់ម្ជុល អនុញ្ញាតឲ្យយកលំអិត
ក្នុងសុព (ដៃប) ប្រកក្នុងបំពង់ម្ជុល អនុញ្ញាតឲ្យយកលំអិត
ម្សៅលាយដោយរមៀត ឲ្យយកលំអិតប្រកក្នុងបំពង់ម្ជុល
ក្រមួនឃុំ នឹងស្រោមលំអិតថ្ម ១ រឿងដេចិរមានមុំមិនស្មើ
គ្នា ទ្រង់អនុញ្ញាតឈើស្ពឺន នឹងខ្សែស្ពឺនឲ្យភិក្ខុបងដេចិរ ១
រឿងភិក្ខុលាឈើស្ពឺនក្នុងទីមិនរាបទាប ភិក្ខុក្រាលឫស្សីឈើ
ស្ពឺនលើដៃនដំ ឈើស្ពឺនរេចិលគ្រង់ដោយជុំវិញ ១ រឿងអនុ-
ញ្ញាតខ្នាតសម្រាប់វាសចិរ នឹងខ្សែបន្ទាត់ ១ រឿងភិក្ខុមិនលាង
ជើងហើយដាច់លើឈើស្ពឺន ភិក្ខុពាក់ស្បែកជើងដាច់លើ

វិសយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អង្គុលេ បដិភ្នហត្ថា

អាវេសនត្ថា វិភ្នតិ

បដិភ្នហត្ថាវិភ្នតិ

អិសសុត្ថំ ច ពន្ធកា (១)

អជ្ឈេកាសេ និចវត្ថុ

ចយោ ចាចិ វិហារោ

បរិបតិ តិណាចុណំ

ឧល្លត្ថាវល្លត្ថិ

សេតំ កាឡុកវណា

បរិកម្មត្ថា កេរុកិ

មាលាកម្មំ លតាកម្មំ

មករទន្ធាដិតំ (២)

ចិវវិសិ រដ្ឋត្ថា

អនុញាសិ វិពាយកោ ។

ឧជ្ឈត្ថា បក្កមន្តិ ច

---

១ ១. ម. អង្គុលេ បដិភ្នហត្ថា វិភ្នតំ ចិវវិភ្នតា ។ ២ ឧ.ប. មករទន្ធកំ ចាដិតា ។

វិទ្យេយ្យបិដក បុល្លវគ្គ

ឈើស្ពឺង ១ រឿងភិក្ខុឈឺម្រាមដៃ ព្រោះដេរចើវៃ ទ្រង់អនុញ្ញាត
ស្នាប់ម្រាមដៃដេរ ប្រអប់សម្រាប់ដាក់ម្ហូលកាំបិត ស្នាប់ម្រាម
ដៃដេរ ថង់សម្រាប់ដាក់ស្នាប់ម្រាមដៃដេរ ខ្សែយាគនឹងខ្សែ
ចង ១ រឿងភិក្ខុដេរចើវៃក្នុងទីវាល រោងសម្រាប់ដាក់ឈើស្ពឺង
មានទីដីទាប ១ រឿងឡើងបាក់រលុះរលើងទៅ ភិក្ខុលំបាក
ឡើងឡើងដែលគ្មានដណ្តើរ ភិក្ខុដួលធ្លាក់ដោយឡើងដណ្តើរ
កំទេចស្មៅធ្លាក់ចុះក្នុងរោងឈើស្ពឺង ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យបូក
លាបដំបូលទាំងក្នុងទាំងក្រៅ ធ្វើឱ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ
នឹងបរិកម្មដោយរង់ ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើក្បាច់ក្តីផ្កា ក្តីវិល្លុ ក្បាច់
ធ្មេញមករ ក្បាច់ខានស្រពាប់ប្រាំ ទាំងអនុញ្ញាតស្នាប់ចើវៃ នឹង
ខ្សែស្បៀង១។ រឿងភិក្ខុចោលឈើស្ពឺងហើយចៀសចេញទៅ

២៤៧

ឧទ្ធករវិញ្ញុក្កុដោ ឧទ្ធករណាថា
កក ប៉ៃ បរិក្ខណ៍តិ
វិធីវេបិយតិ កកខ្មែ (១)
បត្តនាធាយ កក្ករ
បរិកា ពន្ធសុត្តន្តិ (២)
ពន្ធត្វា ច ឧបាហា
ឧបាហា ធន្តរិកញ្ច
អំសវន្តញ្ច សុត្តកំ (៣)
ឧទកកា កប្បិយំ មក្ក
បរិស្សាវន្តចោឡកំ
ធម្មករកំ (៤) ទ្រេ កក្ក
វេសាលី អកមា មុនិ
ធន្តំ ឧត្តរិកំ កត្ត-
នញ្ចាសិ (៥) បរិស្សាវន្តំ ។
មកសេហំ បណ្ឌិតេន
ពញ្ញា ពាណា ច ជីវកោ
ចង្កមនជន្តាយរិ

---

១ ឧ. ម. វិធីវេបិយ កុខ្មេបិ ។ ២ ឧ. ម. ពន្ធសុត្តញ្ច ។ ៣ អយំ ឧ. ម. ពេត្តកេសុ ឧ
ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ. ធម្មករកោ ។ ម. ធម្មករណោ ។ ៥ ឧ. ទណ្ឌទញ្ជរំ គត្ត អនុញ្ញាសិ ។
ម. ទណ្ឌ ឧត្តរណំ ។

ខុទ្ទកវិក្កុញ្ញព្រះ ឧទ្ទានតាថា

ឈើស្ពឺនីវិនាសខ្លួនទៅ ភិក្ខុមរឈើស្ពឺនី ។ ចេះតែរលាយចេញ
ភិក្ខុផ្កកឈើស្ពឺនីនឹងជញ្ជាំង ភិក្ខុយកបាត្រដាក់ម្ហូល កាំបិត
នឹងថ្នាំហើយដើរទៅ អនុញ្ញាតថង់សម្រាប់ដាក់ថ្នាំ នឹងខ្សែ
ចង ១ រឿងភិក្ខុចងវិស្សកជើងនឹងវត្តព្រះចន្ទៈ អនុញ្ញាតថង់
សម្រាប់ដាក់វិស្សកជើង ខ្សែយោគនឹងខ្សែចង ១ រឿងទឹកដា
អកប្បិយៈ មានកណ្តាលផ្លូវ អនុញ្ញាតសំពត់តម្រងទឹកនឹងធម្ម-
ក្រក ១ រឿងភិក្ខុតម្រូវដើរផ្លូវឆ្ងាយ ១ រឿងព្រះមហាមុនីយាង
ទៅកាន់ក្រុងវេសាលី អនុញ្ញាតសំពត់តម្រងទឹកដែលមានផង
នឹងសំពត់តម្រងត្រាំ ក្នុងក្រុងវេសាលីនោះ ១ ។ រឿងភិក្ខុមាន
ម្ហូសទាំង ភិក្ខុមានអាពាធច្រើន ព្រោះតាន់បណ្ឌិតភោជន ១
រឿងជីវកកោមារក្ស ១ រឿងអនុញ្ញាតទ័ពត្រៀមនឹងរោងភ្លើង ១

២៥០

វិសោធនកថា បុណ្យវគ្គ

វិសមេ ដី បវត្តកោ

តយោ ធម្មេ វិហាពាញា

សោ ចាលា លក្ខវេទិកំ

អាជ្ឈកាសេ វិណា ធុណ្ណំ

ទុល្លត្តញ្ញាវល្លត្តកំ (១)

សេតកំ កាឡាវណាញ

បវត្តកំ កេរកំ

មាលាកម្មំ លតាកម្មំ

មករទន្ធាដិកំ (២)

វិសិ ចវវដ្តញ្ញា

ទុទ្ធិ (៣) វ វត្តកំ កេរ

ធម្មោ សោចាលាពាហញ

កកំដិ បដ្ឋសដ្ឋាដិ

ទុទុត្តលុត្តវាសកំ

វដ្តញ្ញា កបិសិសកំ

ស្វចិយដិ តាលដិទ្ធិ

---

១ ឧ. ម. ឧល្លត្តាវល្លត្តកំ ។ ២ ឧ. មករទន្ធាបដិកំ ។ ម. មករទន្ធាបដិកំ ។ ៣ ឧ. ម. ទុទ្ធា ប ។

វិទ្យាបិដក បុព្វវគ្គ

រឿងភិក្ខុចង្រ្កមកងទី៧ ចង្រ្កមមនសី ទី៧ ចង្រ្កមមានទីដីតាប ច្រង់

អនុញ្ញាតឡើយ ៣ យ៉ាង ពួកភិក្ខុលំបាកនឹងឡើង ព្រោះគ្មាន

ជណ្តើរ ច្រង់អនុញ្ញាតជណ្តើរ នឹងបង្ហាន់ដែ នឹងដៃវែវនៃទី

ចង្រ្កម ១ រឿងភិក្ខុចង្រ្កមកងទី៧ កំទេចស្មៅបាក់ចុះក្នុង

រោងចង្រ្កម ច្រង់អនុញ្ញាតឱ្យបូកលាបទាំងក្នុងទាំងក្រៅ ច្រង់

អនុញ្ញាតថ្នាំមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរង្វី ធ្វើក្បាច់ក្តី

ផ្កា ភ្នំវល្លិ ក្បាច់ឆ្មេញមករ ក្បាច់មានស្រទាប់ប្រាំ ស្នាចីវនឹង

វិទ្យុស្សៀង ១ រឿងអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីដីរោងភ្នំវិទ្យុស្សៀង

ឡើយជណ្តើរនឹងបង្ហាន់ដែជណ្តើរ សន្ទុះទ្វារ រោងភ្នំ ក្របទ្វារ

ក្បាល (ដំណាច់ក្រោម) អន្ទាក់ខាងលើ (ដំណាច់លើធុច្បោះ)

សសរនៃសន្ទុះទ្វារ ត្រដោកទ្វារ ទុកទ្វារ គន្ទីសទ្វារ មេសោ

២៥១

ទុក្ខកវ្តុក្ខនុកេ ទុក្ខាភាថិ

អាវិញ្ញាណញ្ច រដ្ឋកំ

មណ្ឌលំ ធូមនេត្តញ្ច

មជ្ឈេ ច មុខមត្តកា

នោលំ ទុក្ខញ្ច ច ឱហតិ

ឧទទានំ^(១) សរវកំ

ន សេនេតិ ច ចិត្តល្វី

នោវ ចិត្តមនំ កាវ

បីវញ្ច កោដ្ឋកេ កម្មំ

មរុមា សិលចិត្តមំ^(២)

នត្តា ធម្មាយំ វស្សន្តេ

បដិបាដិ តយោ តហិ

ឧទទានំ លុដ្ឋតិ ច

វល្លិយា កាយពន្ធនេ

តុលំ កាវកដិ ចក្កំ

ពញ្ច ភិដ្ឋន្តិ ភាជនា

---

១ ឧ. ទុក្ខន្តោ ច ទហតិ ច ឧទកាវវ សរវកំ ។ ២ ឧ. ម. សិលនិទ្ធិមតា ។

សមធិបុព្វត្ថៈ ការសំដែងអាចារ្យ

ប្រហោងសម្រាប់បិទបើក ខ្សែចាញបិទបើក នឹងអនុញ្ញាត
ឲ្យធ្វើមណ្ឌល គឺ ដើម្បីចាប់ជុំវិញរោងភ្លើង បំពង់ផ្សែង
(បំពង់ភ្លើង) ១ រឿងភ័ក្ត្រធ្វើចង្រ្កានពាក់កណ្តាលរោងភ្លើងតូច
អនុញ្ញាតដីលាបមុខ ទាំងអនុញ្ញាតស្លឹកសម្រាប់លាយដីស្អុត
ដីធ្លីខ្លួនអាក្រក់ ១ រឿងភ្លើងរលាកភ័ក្ត្រ ១ រឿងអនុញ្ញាតអាង
ទឹក និងផ្តល់ទឹក ១ រឿងដម្បូលស្មៅមិនមានបំហាយក្រៀម ១
រឿងរោងភ្លើងមានកក់ជ្រាំ ១ រឿងអនុញ្ញាតឲ្យលាងកម្រាល
រោងភ្លើងនឹងធ្វើឲ្យទឹក ១ រឿងអនុញ្ញាតតាំងសម្រាប់រោង
ភ្លើង ១ រឿងអនុញ្ញាតបន្ទប់ទឹកនិងកិច្ចការភ្លើងរោងភ្លើង ១ រឿង
អនុញ្ញាតឲ្យរោយក្រសរវ៉ាន អនុញ្ញាតកម្រាលថ្ម និងទឹក ១
រឿងភ័ក្ត្រកាត្រាតសំពះគ្នា ១ រឿងភ័ក្ត្រដាក់ចំវែរលើផែនដី ភ្លៀង
ទឹកចំវែរ ១ រឿងអនុញ្ញាតគ្រឿងបិទបំពង់កាយប័យ៉ាង ១
រឿងទឹកមិនមានក្នុងរោងភ្លើងនោះ អនុញ្ញាតអណ្តូងទឹក មាន
អណ្តូងទឹក បាក់រលុះរលាយ ភ័ក្ត្រយោងទឹកដោយវល្លិខ្លះ
ដោយវត្តពន្លឺព្រះខ្លះ អនុញ្ញាតថ្នល់សម្រាប់យោងទឹក យន្ត
សម្រាប់ចាញទឹក និងហាត់ទឹក ១ រឿងភាជន៍បែកជាច្រើន

២៥២

វិធម្មវិទិពេ ចុល្លវិទ្យា

លោហានុច្ឆុត្តិ

សាលា តិណាបិដានិ ច

ទោណិ ចន្ទនិ ចាការា

ចិត្តល្អំ និទ្ធមេន ច

សីតិកតិ ចោក្ខរណិ

បុរាណញ្ចុ និល្លេខតិ

ចន្ទនាសិ សយន្តិ ច

កន្ទុប្បិ និដ្ឋិហេ(១)

អាសិក្ខតមឡោតិ

កញ្ចនេតិ តុវដ្ឋិ

វិទ្ធិន ពោតិ ច អត្តិមិ

វិន័យបិដក បុល្លវគ្គ

បំពង់លោហៈបំពង់ឈើ នឹងបម្មខណ្ឌ ១ រឿងអនុញ្ញាតសាលា
 ដឹកអណ្តូងទឹក កិខេចស្មៅទាក់ចុះកងសាលា អនុញ្ញាតគ្រូប
 អណ្តូងទឹក ស្លក់ទឹក អណ្តូងជ្រាំ នឹងកំពែង ញ យ៉ាង ១ រឿង
 អណ្តូងជ្រាំមានកងអនុញ្ញាតខេបង្វែរទឹក ១ រឿងភិក្ខុមានកាយ
 រោង ១ រឿងទុប្បាសកដឹកស្រះបោកូរឈើ ទឹកដក់នៅយូរក្នុង
 ស្រះបោកូរឈើ ១ រឿងទុប្បាសកសង់រោងភ្លើងមានជហ្វូជន
 ក្តារ ១ រឿងភិក្ខុនៅប្រាសាទសំពត់វិសិខនៈ ៤ វិទ ១
 រឿងភិក្ខុដេកនៅលើទ័ង្គណេ ដែលពេចកាយដោយផ្កា ពួក
 មនុស្សនាំយកគ្រឿងគ្រូប នឹងផ្កាកម្រងមកកាន់អាពម ១
 រឿងទ្រង់ហាមមិនឱ្យអធិដ្ឋានសំពត់ភ្ជាប់ ដោយពេមចៀម ១
 រឿងភិក្ខុនាំទំលើត្បូថាស អនុញ្ញាតកាជន់ឈើសម្រាប់ដម្កល់
 បាត្រ ១ រឿងភិក្ខុនាំ កងកាជន់ជាមួយគ្នា ដេកលើគ្រែ
 ជាមួយគ្នា លើកម្រាលជាមួយគ្នា ១ រឿងវិទ្យុលិច្ឆិ ១ រឿង
 ពោធិកជកុហារ ១ រឿងមិនទ្រង់ជាទំលើកម្រាលសំពត់ ១

២៥៣

ទុក្ខវិញ្ញាណ ទុក្ខនាមា

យដំ កកកសម្មជ្ជន្តិ
សត្វំ កវលញ្ចេវ
ដេណកំ ខាទយំសន្តិ
វិជ្ជបនំ តាលវណ្ណំ
មកសញ្ញាបំ ចាមី
ធន្តំ វិចា ច អាវមេ
តយោ សិក្ខាយ សម្មតិ
កេមា សិក្ខា ធម្មា ទីយា
ធិន្តន្តលីកា ទុក្ខា
សលោហិតិ បមាណញ្ច
វិសតិ ទីយកេសតា
ខុំ សិលំ សិខាដិកំ
ធមតិ^(១) ខុកណ្ណតិ
មស្សំ កាយ្យន្តំ វឌ្ឍន្តំ
កោលោមិ ធនុវស្សតិ

---

១ ឧ. ម. ធមតកំ ។

ខ្ញុំទុកវត្ថុវត្ថុរូកៈ ខ្ញុំទាញដោយ

រឿងនាងវិសា ខា នាំយកក្តម មីងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតជើង
ដែលមានពន្លឺនឹងអំបោស ទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រនាប់សម្រាប់ជូត
ជើង ៣ យ៉ាង គឺ ទ្រនាប់ថ្ម ក្បឿង ឬអំបែននឹងទ្រនាប់
ផ្សិតសម្បទ្រ រឿងនាងវិសា ខា នាំយកផ្លិតប្លូនជ្រុងនឹងផ្លិតមូល
ទៅថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ ១ រឿងផ្លិតបក់មូសកើតឡើង
ដល់សង្ឃ ទ្រង់ហាមមិនឲ្យភិក្ខុប្រើប្រាស់ផ្លិតបាយ ១ រឿង
ភិក្ខុយីតៃខាទំនងគ្រមិនសប្បាយ នឹងភិក្ខុរន្សៀសនឹងប៉ាន
គ្រក្រក្រសាពម ១ រឿងអនុញ្ញាតសិក្ខាសម្មតិដល់ភិក្ខុ ៣ រឬ
រឿងភិក្ខុទំពារទៀង ១ រឿងគ្រាប់បាយធ្លាក់ពន់ពេលក្នុងពេលភក្ត
រឿងភិក្ខុមានក្របកវែង ភិក្ខុកាត់ក្របកដោយក្របក ភិក្ខុត្រ-
ដុសក្របកនឹងដង្ហាន់ ព្រមដែលចាប់ ភិក្ខុកាត់ក្របក ត្រា
តែចេញឈាម ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកាត់ក្របកស្មើនឹងសាច់ ១
រឿងភិក្ខុដុសខាត់ក្របកទាំងម្ត ១ រឿងភិក្ខុទុកសក់វែង
អនុញ្ញាតកាំបិតកោរ ឬសំលៀងកាំបិតកោរ ស្រោមកាំបិត
កោរគ្រឿងស្មាប់ធ្វើដោយពេមចៀម នឹងគ្រឿងប្រដាប់កាំបិត
កោរទាំងអស់ ១ រឿងភិក្ខុកោរពុកមាត់ ទុកពុកមាត់ ទុកពុក
ចង្កាឲ្យវែងដូចជាពុកចង្កាពវៃ ទុកពុកមាត់ឲ្យមានជ្រុង ៤

២៥៤

វិទ្យុបិដកេ ចុល្យវិញ្ញោ

បរិសុទ្ធិ អន្ទ្រ្យកតញ្ច

នាថិ សម្ពាធសំហារេ

អាទាធា កតត្តវិ វណោ

ដ៏យិ សត្វវិកាយ ច

បលីតំ ចតិតំ ទុត្តា

លោហកណ្ណញ្ចី សហ

ចល្យត្តកញ្ច អាយោតោ

វដិ ច កាយពុទ្ធិ

កាលាតុកំ ទេឌុកតំ

មុរដ្ឋំ មន្ទវណតិ

បដ្ឋកា សុត្តវន្តញ្ច

ទសា មុរដ្ឋវណកា

អន្តោ សោកកុណកញ្ច

វិនយបិដក បុណ្ណវគ្គ

ប្រមូលដួររោមត្រង់ដើមទ្រង់ ទុកដួររោមត្រង់ពោះ ទុកពុក
មាត់ដូចចង្កូម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យដករោមក្នុងទីចង្អៀត
ដោយមានវាពាជជាហេតុ ១ រឿងភិក្ខុកាត់សក់ដោយកន្ត្រៃ
រឿងភិក្ខុកែតដំលៅក្បាល ១ រឿងភិក្ខុទុករោមប្រមុះវែង ភិក្ខុឲ្យ
គេដករោមប្រមុះដោយក្រុស ភិក្ខុឲ្យគេដកសក់ស្បែក ១ រឿងភិក្ខុ
ជូន ឆ្មាំគ្រឿងភិក្ខុប្រើចង្អៀលត្រចៀកខ្ពស់មិនបាប ភិក្ខុស្សំ
ទុកគ្រឿងលោហៈជាច្រើន ១ រឿងភិក្ខុរឿងសន្លឹកចង្អៀតកាក់
ងាក់ថ្នាំសម្រាប់លាបភ្នែក ១ រឿងភិក្ខុអង្គុយត្រូវបាមក្បាល
ជង្គង់ទាំងសង្ស័យ ១ រឿងភិក្ខុសន្ស័យមិនសំរាត់ការយាត ទ្រង់
អនុញ្ញាតការម្ហូរសម្រាប់ធ្វើសំរាត់ការយាត ១ ទ្រង់អនុញ្ញាត
កាយពន្ធ ភិក្ខុប្រើកាយពន្ធមានខ្សែច្រើន មានសណ្ឋាន
ដូចក្បាលតាស៊ីក មានសណ្ឋានដូចខ្សែសម្រោម នឹង
មានសណ្ឋានដូចសង្ហារ ទ្រង់អនុញ្ញាតកាយពន្ធព័យ៉ាង គឺ
សំរាត់ផ្ទាំងមួយ សំរាត់ដូចពោះរឿងជ្រូកមួយ រឿងជាយ
កាយពន្ធរេច ទ្រង់អនុញ្ញាតកាយពន្ធមានសណ្ឋានដូចខ្សែ
រិតសម្រោម នឹងមានសណ្ឋានដូចសង្ហារ រឿងរឹមកាយពន្ធរេច
ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យដេរលិទ នឹងដេរឲ្យមានការដូចក្នុងផ្នែក

២៥៥

ទុក្ខកវ្យុក្ខន្តរេ ទុក្ខានពាថា
 បវនន្តោចំ ជីវតិ
 កណ្ឌីកា ទុក្ខាវចញ្ច
 ដលកន្តោចំ ឱកហោ
 តិហវត្ថុំ សោណ្ឌិ មច្ច
 វឌ្ឍកំ ធនកណ្ឌកំ
 តាលវណ្ណំ សតវល្លិ
 តិហិចារុតចារុបិ
 សិវេល្លិ ឱកតោកាជិ
 ទន្ធកដ្ឋា កិកោដនេ^(១)
 កណ្ឌោ វិលត្ថំ ឆាយញ្ច
 បដត្ថំ វុត្តហត្ថនា
 សកន្តេ^(២) លោកាយតកំ
 ចរិយាបុណីសុ វចយុំ
 តិវច្ឆានកថា វិជ្ជា
 ទិបិ មន្តលិ ទានិ ច
 វតាពាណោ ទុស្សត្ថិ ច

---

១ ទ. ទន្ធកដ្ឋំ អាណេនេ ។ ម. ទន្ធកដ្ឋំ អាណេនោ ។ ២ ទ. ម. យមេឡេ ។

ទុក្ខវគ្គបញ្ចក្ខន្ធៈ ទទានជាថា

រឿងអន្តរកាលយន្តរេច នឹងរឿងភិក្ខុប្រើឡៅក្នុងស្ថានីយ៍ ១
រឿងភិក្ខុដេរទ្រនាប់ឡៅ ទ្រនាប់អន្តរកាលនឹងបំផុតនៃបីវេ ទ្រង់
អនុញ្ញាតឱ្យដាក់ទ្រនាប់អន្តរកាលលូកចូលទៅខាងក្នុង ១ រឿង
ភិក្ខុស្ងៀកស្បង់ដូចគ្រហស្ថ ស្ងៀកស្បង់ស្មុយមុខ ដូចប្រ-
មោយដំរី ស្ងៀកមានសណ្ឋានដូចកន្ទុយត្រី ស្ងៀកបន្ទិច
ជ្រុនស្បង់ទាំង ៤ ឲ្យប្រាកដ ស្ងៀកដោយ ភាគរដូចកំពូល
ភ្លោត ស្ងៀកអង្កាញ់ឲ្យមានផ្នត់ប្រើម ដណ្តប់ដូចគ្រហស្ថ នឹង
ស្ងៀកចងក្សិន ១ រឿងភិក្ខុវែក ១ រឿងភិក្ខុមិនទំពារឈើស្នប់
ភិក្ខុនោះហាមណាវដោយឈើស្នប់ ភិក្ខុទំពារឈើស្នប់ខ្លីពេក
ឈើស្នប់កំបូតចូលក្នុងបំពង់ក ១ រឿងភិក្ខុដុតព្រៃ ភិក្ខុរង្វៀស
នឹងការដុតភ្លើងតទប់ ភិក្ខុរត់ឡើងដើមឈើព្រោះដំរីដេញ ១
រឿងភិក្ខុទូលសូមសូត្រពុទ្ធវិចារៈជាភាសាសំស្ក្រឹត ភិក្ខុរៀន
ទាំងបន្រ្កៀនគម្ពីរលោកាយតៈ នឹងភិក្ខុរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ១
រឿងព្រះអង្គកណ្តាស រឿងអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆ្លើយតបដើម្បី
មន្តល រឿងភិក្ខុឆាន់ខ្លឹម ១ រឿងព្រះសារីបុត្រភាពាធដោយ
ខ្យល់ ១ រឿងភិក្ខុបន្ទាប់នឹងបស្ស្សវៈក្នុងភាពម ១ ក៏មិនស្អាត

វិទ្យុយបិដកេ បុល្លវព្ពោ

ធុតុនោ ធុតុ ចាធុតា

ហិរិយន្តិ ចារធុតុនោ

តហំ តហំ កកោន្តិ ច

ធុតុនោ កុបំ លុដ្ឋតិ

ឧច្ឆុតុ ចយេន ច

សោចាលាលម្ពនពាហា

អន្តេ ធុតុញ្ច ចាធុតា

តហិធា ទោណិ កដ្ឋញ្ច

បិវរោ ច អចារុតោ

វច្ឆុតុដិ កវិដញ្ច

បិដ្ឋសដ្ឋាដមេវ ច

ឧធុតុលុត្តវចាសោ

វដ្ឋិញ្ច កបិសិសតិ

ស្វិយដិសាលនិទ្ធិ

វារិញ្ចននិទ្ធិមេវ ច

វដ្ឋិ ឧល្លិត្តវលិតិ

វិនយបិដក បុណ្យវិគ្គ

អារាមមានកូនអាក្រក់ ភិក្ខុលំបាកនឹងអន្តិយបរន្តាបន័បស្សវៈ
ទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រទ្រង់ដើងសម្រាប់បរន្តាបន័បស្សវៈ ភិក្ខុអៀន
ខ្នា បន្តិបរន្តាបន័បស្សវៈ ឆ្នាំងបស្សវៈមិនមានគ្រប មានកូន
អាក្រក់ ភិក្ខុបរន្តាបន័បស្សវៈក្នុងទីពឹងសពាស អារាមមានកូនអាក្រក់
អនុញ្ញាតឱ្យផ្ទុះរណ្តៅវិច្ឆៈ ១ រឿងពាត់រណ្តៅ បុករលុះ ទ្រង់
អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីដីឱ្យខ្ពស់ឡើង មួយអង្គដោយរឿងពយ៉ាង
នឹងដរណ្តើរ បង្កាន់ដៃដរណ្តើរ ពួកភិក្ខុអន្តិយបរន្តាបន័បស្សវៈ
ក្នុងទីបំផុតកំឡាក់ចុះ ភិក្ខុលំបាកនឹងអន្តិយបរន្តាបន័បស្សវៈ ទ្រង់
អនុញ្ញាតទ្រទ្រង់ដើងសម្រាប់បរន្តាបន័បស្សវៈ ពួកភិក្ខុបរន្តាបន័
បស្សវៈខាងក្រៅ ទ្រង់អនុញ្ញាតសកបស្សវៈ ទ្រង់អនុញ្ញាត
ឈើខ្លៀស នឹងត្រកសម្រាប់ដាក់ឈើខ្លៀស រណ្តៅ
វិច្ឆៈមិនមានគ្រប ១ រឿងអនុញ្ញាតវិច្ឆៈកង្កី នឹងសន្ទុះខ្លា
គ្របខ្លា ក្បាល (ដំណាប់ក្រោម) អន្តាក់លើ
(ដំណាប់លើ) សសរខ្លា ត្រដោកខ្លា រនុកខ្លា គន្ធាខ្លា
មេសា ប្រហោងសម្រាប់ពាញ នឹងខ្សែសម្រាប់ពាញ
ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យបូកលាបវិច្ឆៈកង្កី ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ

២៥៧

ខុទ្ទកវិញ្ញត្តិទូតេ ខុទ្ទនជាថា

សេតវណ្ណញ កោឡុកំ
មាលាកម្មំ លតាកម្មំ
មករំ បញ្ចបដិកំ
ចីវរំសំ រដ្ឋញ
ជរាទុព្វលទាគារំ
កោដ្ឋកេ ចាបិ តថេវ
មរុម្ពបទរាសីលា
សន្តិដ្ឋតិ និទ្ធមនំ
កុម្មិញ្ចាបិ សវាវកំ
ទុក្ខំ ហិរិ អបិធានំ
អាណាចារញ អាចរិ ។
លោហកណ្ណំ អនុញាសិ
វេបយំត្វា បហារណំ ។
វេបយំត្វាសន្តិ បល្លង្គិ
នារបត្តញ ចាទុកិ
សត្វំ នារមយំ កណ្ណំ
អនុញាសិ មហាម្ពុធំ ។

ទុក្ខកវច្ឆុទ្ធនុក្ខរៈ ទុក្ខានតាថា

នឹងភ្នំមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ក្បាច់ភ្នំដា ក្បាច់ភ្នំវិល្លិ
ក្បាច់ធ្មេញមករ ក្បាច់មានស្រពាច់ប្រាំ ស្មារថីវ វៃវ
ស្សៀង ១ រឿងភិក្ខុមានកំលាំងជយដោយជក អនុញ្ញាតក
តែង ៣ យ៉ាង អនុញ្ញាតបន្ទប់ទឹក នឹងកំពែងដូរព្នោះ អនុញ្ញាត
ឲ្យរោយក្រសួរវេទ អនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាលថ្ម ១ រឿង
ទឹកដក់នៅក្នុងបន្ទប់នោះ ទ្រង់អនុញ្ញាតទឹក អនុញ្ញាតស្នឹង
សម្រាប់ដាក់ទឹកជម្រះ អនុញ្ញាតផ្តល់សម្រាប់ជម្រះ ភិក្ខុ
លំបាកនឹងអង្គុយជម្រះ ភិក្ខុអៀនខ្មាសនឹងជម្រះ ទ្រង់
អនុញ្ញាតគ្រប ១ រឿងភិក្ខុប្រព្រឹត្តអនាចារ ១ ៗ រឿងអនុញ្ញាត
លោហកណ្ត លើកលែងតែលោហកណ្តដែលជាគ្រឿងប្រ-
ហារទាំងពួង ១ ៗ រឿងព្រះមហាមុនីទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រ
វៀរលែងតែសាសន្តិ ព្រះមហាមុនីទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រឿងឈើ
ទាំងអស់ វៀរលែងតែបាគ្រឿងឈើ នឹងទ្រនាប់ជើងលើ ១ ៗ

វិនយបិដក បុណ្យវិថ្ត

កកតកំ កក្កុកកាវញ្ច
 វេបយេត្តា តថាគតោ
 សព្វម្បី មត្តិកាកណ្ណំ
 អនុញ្ញាសិ អនុកម្ម្យកោ ។
 យស្ស វត្តស្ស និទ្ទេសោ
 បុរិមេន យទិ សមី
 តម្បី សង្កឹត្តំ ទុទ្ធានេ
 នយតោ តំ វិជានិយា ។
 ឯវំ នសសតា វត្ត
 វិនយេ ខុទ្ទកវត្តកោ
 សទ្ធម្មដ្ឋិតិកោ ចេវ
 មេសលានញ្ចុទ្ធកយោ
 សុសិក្ខតោ វិនយធរោ
 ហិតចិត្តោ សុមេសលោ
 បទីមករណោ ចរោ
 បដារយោ តហុស្សតោតិ ។

វិនយបិណ្ឌ បុល្លវគ្គ

រឿងព្រះគម្ពីរមានសេចក្តីអនុគ្រោះទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រឿងដី
តាំងតួន រៀរលេងតែទ្រទាប់សម្រាប់ជួតជើង ដែលគេធ្វើ
មានពកឡើង នឹងកុដិធ្វើដោយដីសុទ្ធ ។ កិរិយាសំដែងចេញ
នូវវត្ថុណា វត្ថុនោះដូចតានឹងវត្ថុមុនដដែល យើងបានពោល
ទុកដោយសង្ខេបក្នុងទូទាន អ្នកប្រាជ្ញតប្បីដឹងនូវវត្ថុនោះតាម
ន័យ (សមគួរចុះ) ។ អ្នកប្រាជ្ញវិន័យធរ មានចិត្តប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ មានសីលជាទីស្រឡាញ់ដោយប្រពៃ អ្នក
ធ្វើនូវប្រព័ន្ធគ្រោះសុទ្ធម្ម គួរដល់ការបូជា ជាពហុស្ស្តក
ជាអ្នកញ៉ាំងព្រះសុទ្ធម្មឲ្យតាំងនៅមាំជន ជាអ្នកអនុគ្រោះដល់
ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ទាំងឡាយផង បានសិក្សាហើយ
ដោយប្រពៃ នូវវត្ថុមានចំនួន ១១០ ក្នុងខុទ្ទកវគ្គនក្កៈ
ក្នុងព្រះវិន័យ ដោយប្រការដូច្នោះហោង ។

លេខសិល្បៈទី១១

[៣០៨] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា រាជគហោ
វិហារតិ វេន្យវេន កាលន្ទកនិវាបេ ។ តេជ ទោ បន
សមយេន ភក្កវតា ភិក្ខុនិ សេនាសនិ អប្បពាតិ
ហោតិ ។ តេ ច(១) ភិក្ខុ តហិ តហិ វិហារន្ទិ អរពោ
វុត្តម្មលេ បព្វតេ កន្ទរាយំ ភិក្ខុហាយំ សុសានេ វន-
បត្តេ អដ្ឋោកាសេ បលាលបុញ្ញេ ។ តេ កាលស្ស្រវ
តតោ តតោ ឧបនិក្ខមន្តិ អរពោ វុត្តម្មលា
បព្វតា កន្ទរា ភិក្ខុហា សុសានា វនបត្តា អដ្ឋោ-
កាសា បលាលបុញ្ញា ចាសានិកេន អភិក្ខុន្តេន
បដិក្ខុន្តេន អាលោកិកេន វិលោកិកេន សម្មិត្តេន
បសារិកេន ឱក្ខត្តចក្ខុ វិយាបថសម្បត្តា ។

[៣០៩] តេជ ទោ បន សមយេន រាជគហាកោ
សេដ្ឋិ កាលស្ស្រវ ឧយ្យានិ អគមាសិ ។ អន្ទសា
ទោ រាជគហាកោ សេដ្ឋិ តេ ភិក្ខុ កាលស្ស្រវ
តតោ តតោ ឧបនិក្ខមន្តេ អរពោ វុត្តម្មលា បព្វតា
កន្ទរា ភិក្ខុហា សុសានា វនបត្តា អដ្ឋោកាសា

សេនាសនិក្ខុណ្ណៈ

(៣០៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ គង់នៅវត្តវេឡើន
កលខ្ពុកទិវាចស្ថាន វិក្ការក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះ
ភាគមិនទាន់បានបញ្ចត្តសេនាសនៈ ដល់ពួកភិក្ខុនៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏នៅក្នុងទីនោះ ។ គឺ ព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ប្រក គូហារទៀបភ្នំ ព្រៃ
ស្មសាន ព្រៃធំ ទឹកល្អកាលវាល និងគំនរចម្បាំង ។ លុះព្រលឹមឡើង
ភិក្ខុទាំងនោះដើរចេញពីទីនោះ ។ គឺ ព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ប្រក គូហារទៀប
ភ្នំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃធំ ទឹកល្អកាលវាល និងគំនរចម្បាំង សឹងមាន
ចក្ខុសំឡឹងចុះ បរិច្ចណិវាយវិយាបថ គឺឈានទៅមុខ ថយក្រោយ
ក្រឡេកស្តាំ ក្រឡេកឆ្វេង បត់ចូល លាចេញ គួរឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ។

(៣០៩) គ្រានោះឯង រាជគហសេដ្ឋីបានទៅទទួលទំព័រព្រលឹម ។
រាជគហសេដ្ឋីក៏បានឃើញភិក្ខុទាំងនោះ កំពុងនិមន្តចេញពីទីនោះ ។ គឺព្រៃ
គល់ឈើ ភ្នំ ប្រក គូហារទៀបភ្នំ ព្រៃស្មសាន ព្រៃធំ ទឹកល្អកាលវាល

វិធម្មបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

បលាលសុញ្ញា ចាសាទិកេន អភិក្កន្តេន បដិក្កន្តេន
អាណាតិកេន វិណាតិកេន សម្មិញ្ញិកេន បសារិកេន
ឡិក្ខត្តចក្ខុ វិយាបថសម្មន្តេ ។ ទិស្វានស្ស ចិត្ត
បសីទិ ។ អថទោ រាជគហនោ សេដ្ឋី យេន តេ ភិក្ខុ
តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា តេ ភិក្ខុ ឯតទរោថ ស.
ចាហំ កន្តេ វិហារេ កាវយ្យំ វិសេយ្យាថ មេ វិហារេ-
ស្វតំ ។ ន ទោ គហបតិ កកវត្ថា វិហារា អនុញ្ញា-
តាតិ ។ តេនហិ កន្តេ កកវត្ថំ បដិប្បដ្ឋិត្តា មម អាណេ-
ថេយ្យាថាតិ ។ ឃី គហបតិ ទោ តេ ភិក្ខុ រាជគ-
ហកស្ស សេដ្ឋីស្ស បដិស្សត្តា យេន កកវំ តេនុប-
សន្តមិសុ ឧបសន្តមិត្តា កកវត្ថំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តិ
ទិសីទិសុ ។ ឯកមន្តិ ទិសីទ្ធា ទោ តេ ភិក្ខុ កកវត្ថំ
ឯតទរោថំ រាជគហនោ កន្តេ សេដ្ឋី វិហារេ កាវយេ-
តុកាមោ កថំ នុ ទោ កន្តេ អម្មេហិ (១) បដិប្បដ្ឋិ-
តព្វន្តំ ។

១ ឧ. ម. ពោធិកេសុ អម្មេហីតិ បទំ ន វិស្សតិ ។

វិទយបិណ បុល្យវត្ថុ

នឹងគំនរចម្បាំងអំពីព្រលឹមដែរ សឹងមានចក្ខុសិទ្ធិនិច្ចះ បរិច្ចណិវដោយ
អំណាច គឺ ឈានទៅមុខ ថយក្រោយ ក្រឡេកស្តាំ ក្រឡេកឆ្វេង បត់
ចូល លាចេញ គួរឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ លុះរាជគហរសេដ្ឋីនោះឃើញ
ហើយក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា ។ លំដាប់នោះ រាជគហរសេដ្ឋីក៏ដើរចូលទៅរកពួក
ភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយ ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា
បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើខ្ញុំព្រះករុណាឱ្យគេធ្វើវិហារ(១)
(ប្រគេន) តើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនឹងនៅក្នុងវិហាររបស់ខ្ញុំព្រះករុណា
ឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់គហបតិ ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់
បានអនុញ្ញាតវិហារទេ ។ រាជគហរសេដ្ឋីឆ្លើយថា បពិត្រលោកទាំងឡាយ
ដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ក្រាបបង្គំទូលសួរ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ (អំពីអៀនវិហារនោះ) ហើយមេត្តាប្រាប់ដល់ខ្ញុំព្រះករុណាផង ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះទទួលស្តាប់ពាក្យរាជគហរសេដ្ឋី ដោយពាក្យថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ
គហបតិ រួចក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះ
ភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន រាជគហរសេដ្ឋីមានសេចក្តីប្រាថ្នា
នឹងឱ្យគេធ្វើវិហារ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើយើងខ្ញុំគប្បីប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។

១ សំដៅយកទីទៅរបស់សង្ឃ ។

សេនាសន្ធុទូកេ បញ្ចសេនាសនាដុដាននំ រាជគហកសេដ្ឋីវត្ត

[៣០០] អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជា-
នាមំ កិក្ខុវេ បញ្ច សេនាសនាជិ^(១) វិហារំ អឡ្យ-
យោកំ ទាសាជិ ហម្មិយេ គុហន្តំ ។

[៣០១] អថខោ តេ កិក្ខុ យេន រាជគហកោ
សេដ្ឋី តេនុបស្កន្តីសុ ឧបស្កន្តីមិត្តា រាជគហកំ
សេដ្ឋី ឯតទកេន្តំ អនុញាតា ខោ គហបតិ កកវតា
វិហារា យស្ស័នាជិ កាលំ មញ្ញសីតិ ។ អថខោ
រាជគហកោ សេដ្ឋី ឯកាហោនេវ សេដ្ឋី វិហារេ បតិជ្ជា-
បេសិ ។ អថខោ រាជគហកោ សេដ្ឋី តេ សេដ្ឋី
វិហារេ បរិយោសាបេត្វា យេន កកវា តេនុបស្កន្តីមិ
ឧបស្កន្តីមិត្តា កកវន្តំ អកិវនេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ រាជគហកោ សេដ្ឋី កកវន្តំ
ឯតទកេន អធិវសេតុ មេ កន្តេ កកវា ស្វាតនាយ

១ ឧ. លេខានិ ។ ម. លេណានិ ។

សេនាសនចូលព្រះ ការទ្រង់អនុញ្ញាតសេនាសនៈមាន ៥ យ៉ាង ដឹងរឿងរាជគហសេដ្ឋី

(៣១០) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ ធ្វើធម្ម័កថា ហើយគ្រាសំហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតអនុញ្ញាតសេនាសនៈ៥ យ៉ាង គឺ វិហារ(១) ១ អង្គ- យោគ(២) ១ ប្រាសាទ(៣) ១ ហម្មិយៈ(៤) ១ គុហា(៥) ១ ។

(៣១១) គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះចូលទៅរករាជគហសេដ្ឋី លុះចូល ទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងរាជគហសេដ្ឋីថា ម្ចាស់ភហបតិ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតវិហារហើយ ឥឡូវនេះ អ្នកយល់ថាកាល ណាគួរ (ក៏គប្បីធ្វើចុះ) ។ គ្រានោះ រាជគហសេដ្ឋីឲ្យគេសាងវិហារ ចំនួន ៦០ តែមួយថ្ងៃគត់ ក៏ហើយជាស្រេច ។ រាជគហសេដ្ឋីឲ្យគេសាង វិហារ ៦០ រួចស្រេចហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល ទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ រាជគហសេដ្ឋី លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ

---

១ លំនៅដែលក្រៅពីសេនាសនៈ មានអង្គុយយោគជាដើម ។ ២ ផ្ទះមានសណ្ឋានដូចស្នាមគ្រុឌ ឬផ្ទះដែលមានដំបូលតែម្ខាង ធិបត្តិការ ។ ៣ ប្រាសាទវែង ។ ៤ ផ្ទះឬប្រាសាទមានព័ពួក ។ ៥ គុហាដែលធ្វើដោយដីឆ្នុំ ដោយថ្មី ដោយឈើ ដោយអាចម៍ដីឬដែលកើតឯកក្នុងភ្នំ(អង្គកថា)។

វិទ្យុយបិដកេ បុណ្យវគ្គោ

កត្តំ សន្និ កំត្តុសង្ឃោនាតំ ។ អង្គវាសេសិ កកវា
តុណ្ណិកាវេន ។ អថខោ រាជកហាកោ សេដ្ឋី កកវតោ
អង្គវាសនំ វិទិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អង្គវាទេត្តា
បទត្តិណំ កត្តា បញ្ញាមិ ។ អថខោ រាជកហាកោ
សេដ្ឋី តស្សា វត្តិយា អត្តយេន បណីតំ ខាទដិយំ
កោជដិយំ បដិយាទាបេត្តា កកវតោ កាលំ អាហោ
បេសិ កាលោ កន្លេ ដិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។

(៣០២) អថខោ កកវា បុព្វណ្ណាសមយំ ដិវាសេត្តា
បត្តនិវាទាយ យេន រាជកហាកស្ស រសេដ្ឋីស្ស ដិវេ-
សនំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា បញ្ញត្តេ អាសនេ
ដិសីទិ សន្និ កំត្តុសង្ឃោន ។ អថខោ រាជកហាកោ
សេដ្ឋី ពុទ្ធប្បមុទិ កំត្តុសង្ឃំ បណីតេន ខាទដិយេន
កោជដិយេន សហត្តា សន្តប្បេត្តា សម្បវកេត្តា កកវន្តំ
កត្តាវំ ឌុដិកបត្តទាណី ឯកមន្តំ ដិសីទិ ។ ឯកមន្តំ
ដិសីទោ ខោ រាជកហាកោ សេដ្ឋី កកវន្តំ ឯតទវេច

វិទ្យាបិដក បុណ្យវិញ្ញាណ

មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃទទួលគុណរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីធ្វើកត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃ ស្អែក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយគុណភាព ។ គ្រានោះ រាជគហរសេដ្ឋីដឹងច្បាស់ថា ព្រះមានព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោក ចាកភាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណរួចចៀសចេញ ទៅ ។ គ្រាកាលកន្លងពត្រីនោះទៅ រាជគហរសេដ្ឋីក៏ឱ្យភាគតែងទាន និយោគនិយាយារាជ្យត្រួត ហើយឱ្យទៅក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល ចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វេលាគួរហើយ កត្ត សម្រេចហើយ ។

(៣១២) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្សន៍នឹងបាត្រ ចិវរក្នុងវេលាបុព្វហ្គសម័យ ហើយទ្រង់យាងទៅកាន់លំនៅនៃរាជគហ- សេដ្ឋី លុះយាងទៅដល់ហើយក៏គង់លើភាសនៈដែលគេក្រាល (បម្រុងទុក) មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ ឯរាជគហរសេដ្ឋីបានអង្គុសទាននិយោគនិ- យាយារាជ្យត្រួតសារដោយដៃខ្លួនឯង ថ្វាយចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះ ក្នុងជាប្រធាន ឱ្យផ្អែកស្តាប់ស្តាប់ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សោយ ក្រេមច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ (សេដ្ឋីនោះ) ក៏អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ រាជគហរសេដ្ឋី លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាន ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

២៦៣

សេនាសង្ខេបនូវព្រះ សេនាសង្ខេបមោទនតាថា

ឯតេ មេ កន្តេ សង្ខី វិហារា បុព្វាត្ថកេន ឧ សត្តត្ថកេន ឧ
កាវចិតា កាថាហំ កន្តេ តេសុ វិហារេសុ បដិបដ្ឋា-
មិតំ ។ តេនហិ ត្ថំ គហបតំ តេ សង្ខី វិហារេ អាគតា-
នាគតស្ស ចាតុទ្ធិសស្ស សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាបេហិតំ ។
ឯវិ កន្តេតិ ខោ វាជគហកោ សេដ្ឋី កកវតោ បដិស្សត្វា
តេ សង្ខី វិហារេ អាគតានាគតស្ស ចាតុទ្ធិសស្ស
សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាបេសិ ។ អថខោ កកវា វាជគហកំ
សេដ្ឋី ឥមាហិ កាថាហិ អនុមោទិ

(៣១៣) សីតំ ឧស្ហំ បដិហន្តំ

តតោ ពាឡមិតានំ ឆ

សិរិសបេ ឆ មកសេ

សិសិវេ ចាបិ វុដ្ឋិយោ

តតោ វាតាតថោ យោវេ

សញ្ញតោ បដិហពាតំ ។

លេណត្តញ្ច សុខត្តញ្ច

ឈាយិត្តញ្ច វិបស្សិត្តិ

វិហារនាទំ សង្ឃស្ស

លេខាសន្ធិត្ថវៈ ជាថ្វីសម្រាប់អនុមោទនាលេខាសន្ធិៈ

ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកត្រូវការដោយបុណ្យនឹងឋានសួគ៌ បានសាងវិហារទាំង
៦០ ខ្ញុំស្រេចហើយ បតីគ្រូព្រះអង្គដ៏បំរើខ្ញុំ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុង
វិហារទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់គហបតី បើដូច្នោះ
អ្នកចូរប្រតិបត្តិវិហារទាំង ៦០ នោះ សម្រាប់សង្ឃដែលមកហើយ នឹង
មិនទាន់មកអំពីទិសទាំង ៤ ចុះ ។ រាជគហសេដ្ឋីទទួលស្តាប់ព្រះតុដ្ឋដីកា
ព្រះមានភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ រួចក៏ប្រតិបត្តិវិហារ
ទាំង ៦០ នោះ ដើម្បីសង្ឃ ដែលមកហើយទាំងមិនទាន់មក អំពីទិស
ទាំង ៤ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនា ចំពោះរាជគហសេដ្ឋី
ដោយគាថាទាំងឡាយនេះថា

(៣១៣) (វិហារ គឺ ទិសទាំង ៤ ឬសនាសនៈជាទីនៅនៃសង្ឃ
ទាំងឡាយ) រមែងការពាររោងផង ក្តៅផង ម្រឹកសាហារទាំង
ឡាយផង ពស់ក្នុងនឹងពស់ធំទាំងឡាយផង ម្សូសទាំងឡាយ
ផង គ្រជាក់ទាំងឡាយផង គ្រាប់ភ្លៀងទាំងឡាយផង ខ្យល់
នឹងកំដៅថ្ងៃដ៏ក្តៅទាំងដែលកើតឡើងហើយ រមែងបាត់ទៅវិញ
ព្រោះវិហារនោះ ។ វិហារទាន គឺ ការឲ្យលំនៅ (ដែល
បុគ្គលបានឲ្យហើយ) ដល់សង្ឃដើម្បីជាទីជ្រកកោនផង ដើម្បី
នៅជាសុខផង ដើម្បីដុតបាបធម៌ផង ដើម្បីចំរើនវិបស្សនាផង

២៦៤

វិនយបំណិពេ បុណ្យវិញ្ញា

អភិ ពុទ្ធមហិ(១) វណ្ណិតំ ។
តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ
សម្មស្សំ អត្ថមត្តោ
វិហារេ កាវយេ រដ្ឋ
វាសយេត្ត តហុស្សតេ ។
តេសំ អន្តេ ចានេ
វត្តសេនាសនាទិ ច
នទេយ្យ ទុដ្ឋក្ខតេសុ
វិញ្ញសន្នេន ចេតសា ។
តេ តស្ស ធម្មំ នេសេន្តិ
សព្វទុក្ខា បន្ធនំ
យំ សោ ធម្មំ វេទនាយ
បរិនិព្វានំ អនាសវេតំ ។

អថខោ ភតិវា វាជតហាកំ សេដ្ឋី វេនាហិ
តាថាហិ អនុមោទិត្តា ទុដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

---

១ ឧ.ម. ពុទ្ធព ។

វិនយបិណ្ឌ បុល្លវត្ត

ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយតែងសរសើរ ថាជាទានដ៏ប្រសើរ ។
ព្រោះហេតុនោះឯង បុរស (ស្រ្តី) ជាបណ្ឌិត កាលបើបាន
ឃើញច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ក៏គួរកសាងព្រះវិហារ គឺ
គារវ័ស ឬរោងសាលាទាំងឡាយដ៏ជាទីគួររីករាយ ហើយគួរ
និមន្តលោកដែលជាពហុស្ស្រ(១) គឺលោកអ្នកចេះដឹងច្រើនទាំង
ឡាយឲ្យនៅក្នុងទីនោះ ។ គួរមានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះលោក
ទាំងឡាយដែលមានចិត្តត្រង់ ហើយប្រគេនបាយទឹកសំពត់
និងសេនាសនៈទាំងឡាយ ដល់លោកទាំងនោះចុះ ។ លោក
ទាំងនោះរមែងសំដែងធម៌ជាគ្រឿងបន្លាបង្កើន ឲ្យយូរតិច
ទុកគ្រប់ប្រការដល់អ្នកនោះ លុះអ្នកនោះបានដឹងធម៌ណា
ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះហើយ ក៏ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ រមែង
ថវិនិញ្ញាត ។

កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុមោទនាចំពោះរាជគហរសដ្ឋី
ដោយគាថាទាំងឡាយនេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រេកទាក់អាសនៈ យាង
ចៀសចេញទៅ ។

---

១ ពាក្យថា ពហុស្ស្រ សំដៅយកពហុស្ស្រពីរបៀង គឺ បរិយត្តិពហុស្ស្រ និងបដិវេណ
ពហុស្ស្រ (អដ្ឋិកថា) ។

សេនាសនក្ខន្ធពោ រាវិជានិក្ខណ្ណសិទ្ធិ

(៣០៤) អស្សោស្សំ ទោ មនុស្សា កកវតា តិវ
វិហារា អនុញ្ញាតាតិ ។ តេ^(១) សក្កិញ្ញំ វិហារេ កាវាមេន្តិ ។
តេ វិហារា អកវាជកា ហោន្តិ ។ អហិវិច្ឆតាមិ
សតមដិយោមិ បរិសន្តិ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អា-
រោចេស្សំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ កវាជន្តិ ។ ភិក្ខុច្ឆន្តិ
កវិត្តា វល្លិយាមិ វជ្ជិយាមិ កវាជំ ពន្ធន្តិ ។ ឧទ្ធករ-
ហិមិ ឧបចំកាហិមិ ឧជ្ជន្តិ ។ ខាយិតពន្ធនាមិ
កវាជានិ បតន្តិ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អារោចេស្សំ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ បិដ្ឋសង្ឃដំ ឧទ្ធកុលកំ ឧត្តរ-
មាសកន្តិ ។ កវាជានិ ឧ ដុសិយន្តិ^(២) ។ បេ ។ អនុ-
ជានាមិ ភិក្ខុវេ អារិញ្ញនច្ឆន្តិ អារិញ្ញនវជ្ជន្តិ ។ កវាជានិ
ឧ ថតិយន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ អន្តរ្យវជ្ជន្តិ
កវិសិសកំ សុចំកំ យដិកន្តិ ។

១ ឧ. ម. ពោធិ៍កេសុ តេសេ ៣ វិស្សនិ ។ ២ ឧ. ផស្សីយន្តិ ។

សេនាសន្ធិត្ថ្ថៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារជាដើម

(៣១៤) មនុស្សទាំងឡាយបានឮដំណឹងថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ អនុញ្ញាតវិហារហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏យកចិត្តទុកដាក់ទាំងស្រុង វិហារ ។ វិហារទាំងនោះមិនទាន់មានសន្ទុះទ្វារនៅឡើយ ។ ពស់នឹង ខ្លួនខ្លះ ក៏ក្របខ្លះ ក៏ក្របចូលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យមានសន្ទុះទ្វារ ។ ពួកភិក្ខុធ្វើប្រហោងជញ្ជាំងហើយ ចងសន្ទុះទ្វារដោយវល្លិខ្លះ ដោយវិទ្យុខ្លះ ។ កណ្តុរខ្លះ កណ្តៀរខ្លះ ក៏ចេះតែ កោរកាត់ ។ ចំណងដែលសត្វកាត់ហើយ សន្ទុះទ្វារក៏ធ្លាក់ចុះមក ។ ភិក្ខុ ទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ក្របទ្វារ ដំណាប់ក្រាមនឹងដំណាប់លើ ។ សន្ទុះទ្វារទាំងឡាយ មិនជិតស្និទ្ធល្អ ។ បេ ។ ព្រះទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ប្រហោងសម្រាប់ដាក់វិទ្យុទាញ នឹងវិទ្យុសម្រាប់ទាញ ។ ភិក្ខុបិទសន្ទុះទ្វារមិនកើត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) មេទ្វារ គ្រដាតទ្វារ រទុកទ្វារនឹង តន្ត្រីសទ្វារខាងលើ ។

៤៦៦

វិសយបិដកេ បុល្លវត្តោ

[៣១៥] ភេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធុ
សក្កោន្តិ កកវដំ អចារ្យវត្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អា.
រោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តាលន្តំ តិណិ តាលាធិ
លោហតាលំ កដ្ឋតាលំ វិសាលាតាលន្តិ ។ យេ បិ
តេ ឧត្តរាដេត្តា បវិសន្តិ ។ វិហារា អត្តតា ហោន្តិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អា.រោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
យន្តកំ ស្វចិកន្តិ ។

[៣១៦] ភេន ខោ បន សមយេន វិហារា តិណាធុ-
ននា ហោន្តិ សីតកាលេ សីតា ឧណ្ហកាលេ ឧណ្ហា ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អា.រោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ឌីតុមេត្តា ឧល្លត្តាវលិតិ កាតន្តិ ។

[៣១៧] ភេន ខោ បន សមយេន វិហារា អវាតទា-
នកា ហោន្តិ អចក្កស្សា ទុក្ខនា ។ កកវតោ ឯតមត្តំ

វិន័យបិដក បុណ្យវគ្គ

(៣១៥) សម័យនោះ ពួកភិក្ខុបិទសន្ទុះទ្វារមិនកើត ។ ភិក្ខុទាំងនោះ

ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ប្រហោងសោនីន៍សោ
ព យ៉ាង គី សោធ្វើដោយលោហជាតិ ១ សោធ្វើដោយឈើ ១ សោធ្វើ
ដោយស្រួង ១ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាបើកទ្វារចូលទៅ ។ (ភិក្ខុទាំងនោះ)
មិនបានបិទវិហារទៅវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) គ្រឿងយន្តនីន៍គម្ពីរ ។

(៣១៦) សម័យនោះឯង វិហារប្រក់ស្មៅ រដូវរើកំរើណាស់
រដូវក្តៅកំក្តៅណាស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យអប ឬឲ្យតាបដម្បូលហើយចូកលាបទាំងខាងក្នុងនឹងខាងក្រៅ ។

(៣១៧) សម័យនោះឯង វិហារមិនទាន់មានបង្អួចនៅឡើយ ទៅជា
និងតម្រើម្តីមិនឃើញ ទាំងជំកូនស្អុយ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ

២៦៧

សេនាសន្ធិប្បទាន គិរិគណនាវិន័យ អនុដាសន៍

អាហារេស្សំ ។ អនុដាសន៍ ភិក្ខុវេ តិណ្ណា វាតទានាមិ
វេទិកាវាតទានិ ជាលវាតទានិ សលាកវាតទានន្តិ ។
វាតទានន្តិកាយ កាលកាបិ វគ្គលិយោបិ បរិសន្តិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេស្សំ ។ អនុដាសន៍ ភិក្ខុវេ
វាតទានេចក្កលិកន្តិ ។ ចក្កលិកន្តិកាយ កាលកាបិ
វគ្គលិយោបិ បរិសន្តិ ។ បេ ។ អនុដាសន៍ ភិក្ខុវេ
វាតទានកវាដិ វាតទានភិសិកន្តិ ។

[៣១៨] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធម្មាយំ
សយន្តិ ។ កត្តាធម៌ ធីវរាធម៌ បិសុតតិកានិ ហោន្តិ ។ កកវ-
តោ ឯតមត្តំ អាហារេស្សំ ។ អនុដាសន៍ ភិក្ខុវេ តិណ្ណា-
សន្តិកន្តិ ។ តិណ្ណាសន្តិកា^(១) ឧទ្ធករេហិបិ ឧបតិកាហិបិ

---

១ ឧ. ម. តិណ្ណសន្តិកន្តិ តិណ្ណសន្តិកោ ។

សេវាសន្តត្ថព្រះ ការទ្រង់អនុញ្ញាតបង្គាប់បំបាំងដាងដើម

ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតបង្គាប់ ព្យ យ៉ាង គឺ បង្គាប់មានវេទី^(១) (ដូចវេទីចេតិយ) ១
បង្គាប់ដែលគេបង្ហាញមានសណ្ឋានដូចក្រឡាសំណាញ់ ១ បង្គាប់មានឈើ
ចំរើង ១ ។ សត្វកន្ត្រៃខ្លះ ប្រចៀវខ្លះ ចូលទៅតាមចន្លោះបង្គាប់បាន ។ ពួក
ភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូលរឿង⁺នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវេទីបង្គាប់ ។ សត្វកន្ត្រៃខ្លះ
ប្រចៀវខ្លះ ក៏ចូលទៅតាមចន្លោះវេទី (នោះទៀត) ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទះបង្គាប់បូរវេទី
ពួកបង្គាប់ ។

(៣១៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្លាក់ដល់នឹងផែនដី ។ ខ្លួននឹង
បីវេរបស់ភិក្ខុប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី ។ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលរឿង⁺
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតកម្រាលធ្វើដោយស្មៅ ។ សត្វកណ្តុរនឹងកណ្តៀវតែង

---

១ ជាពាក្យហោរិរបស់សម្រាប់រង សម្រាប់កល់ របស់សម្រាប់អង្គុយ ធ្វើនិមិត្តសម្រាប់អង្គុយ
នឹងក្របរងស្បូវ ដូចទីបំផុតរងស្បូវផាន់លើនឹងរងស្បូវផាន់ក្រោម ឬញាប់ខ្សែចេតិយដែលធ្វើ
ជាគ្របកណ្តុរផ្ទាំងគ្របកណ្តុរផ្តាប់ គឺត្រង់កចេតិយនិងចេតិយ បង្គាប់ដៃកណ្តុរ ទាំងនេះ
ហៅថា វេទី ។

២៦៨

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ទន្ធិតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ មិសិទ្ធិ ។ មិសិយា
កត្តានិ ទុក្ខានិ ហោន្តិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
វិទលមញ្ញកន្តិ^(១) ។

(៣១៧) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស
សោសាធិកោ មសារកោ មញ្ញោ ឧប្បវ្មោ ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមន្តិ អាហេចេសិ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
មសារកំ មញ្ញំ ។ មសារកំ បិបំ ឧប្បវ្មំ ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមន្តិ អាហេចេសិ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
មសារកំ បិបំ ។

(៣២០) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស
សោសាធិកោ តុទ្ធិកាពត្តោ មញ្ញោ ឧប្បវ្មោ ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមន្តិ អាហេចេសិ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
តុទ្ធិកាពត្តិ មញ្ញំ ។ តុទ្ធិកាពត្តិ បិបំ ឧប្បវ្មំ ហោតិ ។

---

១ ទ. បិទលមញ្ញកន្តិ ។

វិធម្មបិណ្ឌ បុល្លវត្ត

កាត់កម្រាលស្មៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតបន្ទុះការសម្រាប់ដេក ។ ពួកភិក្ខុឈ្នួនព្រោះដេកលើ
បន្ទុះការ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតគ្រែដៅ ។

(៣១៧) សម័យនោះឯង គ្រែដែលមានមេធាបញ្ចាលទៅក្នុងដំណាប់
ជើង ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្នាមកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែដែលមានមេធាបញ្ចាល
ទៅក្នុងដំណាប់ជើង ។ (តមកទៀត) មានតាំងដែលមានមេធាបញ្ចាល
ទៅក្នុងដំណាប់ជើងកើតឡើង(ដល់សង្ឃ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
រឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំងដែលមានមេធាបញ្ចាលទៅក្នុងដំណាប់ជើង ។

(៣២០) សម័យនោះឯង គ្រែដែលគេបង្ហំជើងដោយមេគ្រែ
ចោលក្នុងព្រៃស្នាមកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែដែលគេបង្ហំជើងដោយមេគ្រែ ។
(តមកទៀត) តាំងដែលគេបង្ហំជើងដោយមេតាំងកើតឡើង(ដល់សង្ឃ) ។

២៦៧

សេវាសង្គត្តក្កោ ពុទ្ធិកាពុទ្ធកិរិយាទិកានុបាសនំ

ភគវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
តុទ្ធិកាពុទ្ធិ បីវង្សំ ។

(៣២០) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស

សោសានិកោ តុឡារចានិកោ មញ្ជោ ឧប្បន្នោ ហោតិ។

ភគវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

តុឡារចានិកំ មញ្ជង្គំ ។ តុឡារចានិកំ បីវិ ឧប្បន្នំ

ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ

ភិក្ខុវេ តុឡារចានិកំ បីវង្សំ ។

(៣២២) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស

សោសានិកោ អាហច្ឆចានិកោ មញ្ជោ ឧប្បន្នោ

ហោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ

ភិក្ខុវេ អាហច្ឆចានិកំ មញ្ជង្គំ ។ អាហច្ឆចានិកំ បីវិ

សេវាសន្តត្ថុព្រះ ការទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងដែលគេបង្ហាំជើងជាប់នឹងមេតាំងជាដើម ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿង⁺នុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតតាំងដែលគេបង្ហាំជើង ជាប់នឹងមេតាំង ។

(៣២១) សម័យនោះឯង គ្រូមានជើងដូចជើងក្លាម^(១) ដែលគេ ហោលក្នុងព្រៃស្ម ភានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿង⁺ នុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតគ្រូមានជើងដូចជើងក្លាម ។ (តមកទៀត) តាំងមាន ជើងដូចជើងក្លាម^(២) កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿង⁺ នុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតតាំងមានជើងដូចជើងក្លាម ។

(៣២២) សម័យនោះឯង គ្រូមានជើងទល់នឹងមេ ឬគ្រូដែលគេ បញ្ចូលជើងទៅក្នុងដំណាប់មេ ដែលគេហោលក្នុងព្រៃស្ម ភានកើតឡើង ដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតគ្រូមានជើង ទល់នឹងមេ ឬគ្រូដែលគេបញ្ចូលជើងទៅក្នុងដំណាប់មេ ។ (តមកទៀត) តាំងមានជើងទល់នឹងមេ ឬតាំងដែលគេបញ្ចូលជើងទៅក្នុងដំណាប់មេ

១.២ គ្រូដែលមានជើងដូចជើងសេះ ជើងពពែ ជើងក្លាមជាដើម ឯតាំងមានជើងដូច ជើងគ្រៃដែរ ។

២៧០

វិធីយប់ដំណេក ចុប្បវត្តោ

ឧប្បវត្តិ ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសំ ។

អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាហាច្ឆនាទកំ បីវង្គិ ។

(៣២៣) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស

អាសន្និកោ ឧប្បវត្តោ ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ

អាណេចេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាសន្និកង្គិ ។

ឧត្តកោ អាសន្និកោ ឧប្បវត្តោ ហោតិ ។ ភក្កវតោ

ឯតមត្តំ អាណេចេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តកម្មិ

អាសន្និកង្គិ ។ សត្តង្គោ ឧប្បវត្តោ ហោតិ ។ ភក្កវតោ

ឯតមត្តំ អាណេចេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សត្តង្គិ ។

ឧត្តកោ សត្តង្គោ ឧប្បវត្តោ ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ

អាណេចេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តកម្មិ សត្តង្គិ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត តាំងមានជើងខ្ពស់នឹងមេ ឬតាំងដែលគេបញ្ចូលជើង៧ក្នុងដំណាប់មេ ។

(៣២៣) សម័យនោះឯង តាំង ៤ ជ្រុងកើតឡើងដល់សង្ឃ ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំង ៤ ជ្រុង ។

(តមកទៀត) តាំង ៤ ជ្រុងមានជើងខ្ពស់កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំង ៤ ជ្រុងសូម្បី

មានជើងខ្ពស់^(១) ។ (តមកទៀត) គ្រែមានអង្គ ៧ កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គ ៧^(២) ។

(តមកទៀត) គ្រែមានអង្គ ៧ មានជើងខ្ពស់កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គ ៧

---

១ អង្គីតថា ថា តាំង៤ជ្រុងសូម្បីមានជើងខ្ពស់ពូសប្រមាណកំពូរ បើតាំងដែលវែង លុះតែធ្វើ ឲ្យមានជើងកំពស់ត្រឹម៧ដាច់ទើបត្រូវ ។ ២ គ្រែដែលមានបង្អែក ១ ក្នុងដៃ ២ នឹងជើង ៤ ទុកស្ថិតនឹងពូសប្រមាណកំពូរ ។

២៧១

សេចក្តីសន្យា រក្ខត្តិយ័ន្ត អនុជានាម

កន្ទប័រិ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ មេ ។ អនុជានាម ភិក្ខុវេ

កន្ទប័រិ ។ ប័រិកា ឧប្បន្នា ហោតិ ។ កតវតោ

ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជានាម ភិក្ខុវេ ប័រិកន្ទំ ។

ឯឡកតាទតំ ប័រិ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ

អាហោចេស្មំ ។ អនុជានាម ភិក្ខុវេ ឯឡកតាទតំ

ប័រិ ។ អាមលកវណ្ណកំ ប័រិ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។

កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជានាម ភិក្ខុវេ

អាមលកវណ្ណកំ ប័រិ ។ ជលកំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។

កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជានាម

ភិក្ខុវេ ជលកន្ទំ ។ កោត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។

សេនាសនបុត្រាៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងចាក់ផ្តៅជាដើម

សូម្បីមានជើងខ្ពស់ក៏បាន ។ (តមកទៀត) មានតាំងចាក់ផ្តៅ^(១) កើត
ឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតតាំងចាក់ផ្តៅ ។ (តមកទៀត) មានតាំងសំពត់កើត
ឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតតាំងសំពត់ ។ (តមកទៀត) តាំងមានជើងដូចជើងពាធិកើត
ឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
តាំងមានជើងដូចជើងពាធិ ។ (តមកទៀត) ក៏មានតាំង (មានជើងច្រើន
ដែលគេប្រកបដោយ) អាការដូចជាផ្នែកទូតព្រៃកើតឡើង (ដល់
សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតតាំង (មាន
ជើងច្រើនដែលគេប្រកបដោយ) អាការដូចជាផ្នែកទូតព្រៃ ។ (តមក
ទៀត) ផែនក្តារក៏កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតផែនក្តារ ។ (តមកទៀត) កៅអីក៏កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។

១ អង្គថា ពន្យល់ថាធ្វើអំពីផ្តៅសុទ្ធ គឺទាំងតូចទាំងធំទាំងបង្អែកសុទ្ធតែផ្តៅទាំងអស់
ពិតមានអ្វីណាមួយសោះឡើយ

កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុដាធាមិ ភិក្ខុវេ
កោត្តន្តំ ។ មលាលមីបី ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុដាធាមិ ភិក្ខុវេ មលាលមីបីន្នំ ។

[៣២២] តេជ ទោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ
ឧត្ថេ មញ្ជោ សយន្តំ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អា-
ហិណ្ណាឆា បស្សិត្វា ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។
សេយ្យថាមិ តិហិ កាមកោតិជោតិ ។ បេ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧត្ថេ មញ្ជោ សយិតត្តំ
យោ សយេយ្យ អាមត្តំ មុត្តដស្សាតិ ។

[៣២៣] តេជ ទោ បន សមយេន អត្តាតរោ ភិក្ខុ
និទេ មញ្ជោ សយន្តោ អហិធា ធាន្តោ ហោតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុដាធាមិ ភិក្ខុវេ មញ្ជាប្បដិ-
ចានកន្តំ ។

[៣២៤] តេជ ទោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា
ភិក្ខុ ឧត្ថេ មញ្ជាប្បដិចានកេ ជាវន្តំ ។ សហ មញ្ជា-
ប្បដិចានកេហិ បវេនន្តំ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ
អាហិណ្ណាឆា បស្សិត្វា ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ

វិនយបិដក ចុះវិន្ទ

ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីមុន៖ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតភោជី ។ (តមកទៀត)
តាំងដែលធ្វើពីចំបើងកំភើតឡើង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីមុន៖ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតតាំងដែលធ្វើពីចំបើង ។

(៣២២) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុដេកលើគ្រែខ្ពស់ ។
មនុស្សទាំងឡាយដើរមកកាន់វិហារចារឹកបានឃើញ ក៏ពោលទោស តិះ-
ដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រូហស្តស្នេហាភាគភាម ។ បេ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីមុន៖ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុំដេកលើគ្រែខ្ពស់ ភិក្ខុណាដេក
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៣២៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបដេកលើគ្រែទាប ពស់កំចឹក(ភិក្ខុ
នោះ)។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីមុន៖ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទ្រទាប់គ្រែ ។

(៣២៤) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុប្រើគ្រែខ្ពស់ទ្រទាប់គ្រែ
ខ្ពស់ ។ ភិក្ខុធ្វើគ្រឿងព្រាយទាំងទ្រទាប់គ្រែ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរមក
កាន់វិហារចារឹកបានឃើញ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា

២៧៣

សេនាសន្ធុត្ថកេ មញ្ញប្បដិបាទកាទំនំ អនុជានាមំ

។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តំហំ កាមកោតំនោតិ ។ ប ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ
ឧត្តា មញ្ញប្បដិបាទកា ជារេតត្វា យោ ជារេយ្យ អាបត្តិ
នុត្តដស្ស អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គលបរមំ មញ្ញ-
ប្បដិបាទកន្លំ ។

(៣២៧) តេន ទោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សុត្តិ
ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អ-
នុជានាមិ ភិក្ខុវេ សុត្តិ^(១) មញ្ញំ វេមេត្តន្តិ^(២) ។ អដ្ឋង្គ
តហំ សុត្តិ បរិយានិយន្តិ ។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
អដ្ឋង្គ វិជ្ជិតា អដ្ឋបទកំ វេមេត្តន្តិ ។ ចោឡកំ ឧប្បន្នំ
ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខុវេ ចិមលកំ កាតុន្តិ ។ ត្វលកា ឧប្បន្នា ហោតិ
។ បេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ វិជ្ជេត្វា តម្ពោហំ កាតុ
តិណិ ត្វលានិ កុត្តត្វលិ លតាត្វលិ ចោដកិក្កលន្តិ ។

---

១ អយំ សុត្តិសទ្ធា ឧ. ម. បោទ្តពេសុ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. វេត្តន្តិ ។ ម. វេរេត្តន្តិ ។

សេនាសន្តត្តព្វតៈ ការច្រង់អនុញ្ញាតទ្រទាច់គ្រូតាងើម

។ មេ ។ ដូចពួកគ្រូហស្តអកបរិភោគកាម ។ មេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុល
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ទ្រទាច់គ្រូខ្ពស់ទេ ភិក្ខុណា
ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាចក្តីទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ទ្រទាច់គ្រូយ៉ាងខ្ពស់ត្រឹម ៨ ធាប់ ។

(៣២៧) សម័យនោះឯង អម្បូរកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុ
ក្រាបចង្អុលទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យយកអម្បូរចងប្រចាក់គ្រូ ។
ភិក្ខុចងប្រចាក់ក្នុងគ្រូ (ទាំងនោះ) ក៏អស់អម្បូរប្រើ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបោះត្រង់ក្នុងគ្រូ
ហើយចងទ្វាក់ក្នុងគ្រូ ។ (តមកទៀត) កំណត់សំពត់កំភើត
ឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុលទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យធ្វើទ្រទាច់ ។ (តមកទៀត) គ្រឿងសេនាសនៈដែលញាត់ដោយប៉ុយ
ក៏កើតឡើង (ដល់សង្ឃ) ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជុះចេញហើយធ្វើជាខ្នើយបាទ ឯប៉ុយ
មាន ៣ យ៉ាង គឺ ប៉ុយដើមឈើ ១ ប៉ុយវល្លិ ១ ប៉ុយស្មៅ ១ ។

វិទ្យាបិដកេ បុល្លវត្តោ

(៣២៨) តេន ខោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
អឡុកាយិកានិ តិម្ពោហនានិ ជារត្ថិ ។ មនុស្សា
វិហារចារិកិ អាហិណ្ណាន្តា បស្សិត្វា ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ
វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ ភិហិ កាមកោតិយោតិ
។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចសំ ។ ន ភិក្ខុវេ
អឡុកាយិកានិ តិម្ពោហនានិ ជារត្ថានិ យោ ជារយ្យ
អាបត្តិ ឧត្តដស្សិ អនុជាយាមិ ភិក្ខុវេ សីសប្បមាណំ
តិម្ពោហនិ កាត្ថន្តិ ។

(៣២៩) តេន ខោ បន សមយេន វជគហោ ភិ-
រត្តសមដ្ឋោ ហោតិ ។ មនុស្សា មហាមត្តានិ អត្តាយ
ភិសិយោ បដិយោទេន្តិ ឧណ្ណភិសី ចោឡ្យភិសី វាក្កភិ-
សី តិណភិសី បណ្ណភិសី ។ តេ វីតិវត្តេ សមដ្ឋេ ជវី
ឧប្បាដេត្វា (១) ហារត្ថិ ។ អន្តសំសុ ខោ ភិក្ខុ សមដ្ឋដ្ឋា-
នេ តហិ ឧណ្ណម្បិ ចោឡ្យម្បិ វាក្កម្បិ តិណម្បិ បណ្ណម្បិ

១ ឧ. ម. ទណេត្តា ។

វិនយបិណ្ឌ ពុល្យវគ្គ

(៣២៨) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្រិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ខ្នើយពាក់
កណ្តាលកាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់វិហារពារិក ឃើញហើយ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាបំបា ។ ថេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នក
បរិភោគតាម ។ ថេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់
ខ្នើយពាក់កណ្តាលកាយទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុធ្វើខ្នើយ ឱ្យល្មមប៉ុនក្បាល ។

(៣២៩) សម័យនោះឯង មានមហោស្រពលេងលើកំពូលភ្នំ ជិត
គ្រុងរាជគ្រឹះ ។ មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាភាក់តែងពួកជាច្រើន គឺពួក
ញាត់រោមកែន ញាត់សំពត់ ញាត់សម្បកឈើ ញាត់ស្មៅ ញាត់
ស្លឹកឈើ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពួកមហាមាត្យ ។ លុះមហោស្រព
ស្ងប់ស្ងាត់ឈប់លេងហើយ មនុស្សទាំងនោះក៏បកតែស្រោមពួក យក
ទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏បានឃើញពួកទាំងឡាយញាត់រោមកែនខ្លះ ញាត់សំពត់
ខ្លះ ញាត់សម្បកឈើខ្លះ ញាត់ស្មៅខ្លះ ញាត់ស្លឹកឈើខ្លះ ជាច្រើន

២៧៥

សេនាសនបុត្តកោ ឧណ្ណារិសិអាទំនំ វិសីនំ អនុជានំ

ធម្មំតំ^(១) ។ ទិស្វាន កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មញ្ច ភិសិយោ ឧណ្ណារិសី ចោឡ្ហ-
ភិសី វកកភិសី តិណភិសី មណ្ណារិសីនំ ។

[៣៣០] តេន ទោ បន សមយេន សង្ឃស្សសេនាស-
នបរិក្ការិកំ^(២) ទុស្សំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិសី ឌីនទ្ធិត្តនំ^(៣) ។

[៣៣១] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ មញ្ចភិ-
សី មីវេ សំហារន្តំ^(៤) មីវភិសី មញ្ច សំហារន្តំ ។ ភិ-
សិយោ បរិក្កជ្ជន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឌីនទ្ធិមញ្ចំ ឌីនទ្ធិមីវន្តំ ។ ឧល្លោកំ
អករិត្តា សន្តរន្តំ^(៥) ។ ហោជ្ឈតោ ធិប្បាដេន្តំ^(៦) ។ បេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧល្លោកំ ករិត្តា សន្តរិត្តា
ភិសី ឌីនទ្ធិត្តនំ ។ ធវី ឧប្បាដេត្តា ហារន្តំ ។ បេ ។

---

១ ឧ. ធម្មិកានំ ។ ២ ឧ. សេនាសនបរិក្ការទុស្សំ ។ ៣ ឧ. ម. ឧន្តិទ្ធិនំ ។ ៤ ម.
សន្តរន្តំ ។ ៥ ឧ. សំហារន្តំ ។ ៦ ឧ. ម. និព្ពជ្ជន្តំ ។

សេនាសន្តត្តៈ ការប្រុងអនុញ្ញាតពួកទាំងឡាយមានពួកញាត់រោមពៃជាដើម

ដែលគេចោលនៅទីមហាស្រុត ។ លុះឃើញហើយក៏ក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតពួក៤ យ៉ាង គឺ ពួកញាត់រោមពៃ ១ ពួកញាត់
សំពត់ ១ ពួកញាត់សម្បកឈើ ១ ពួកញាត់ស្មៅ ១ ពួកញាត់ស្លឹកឈើ ១ ។

(៣៣០) សម័យនោះឯង មានសំពត់ជារបស់គួរប្រើប្រាស់ ក្នុង
សេនាសន្តរោក៏តឡើងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុញាត់ពួកដោយសំពត់ ។

(៣៣១) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុយកពួកសម្រាប់គ្រែគ្រាល
លើតាំង យកពួកសម្រាប់តាំងគ្រែគ្រាលគ្រែវិញ ។ ពួកទាំងឡាយក៏
វៃហកអស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតគ្រែដែល
ញាត់ភ្ជាប់ នឹងតាំងដែលញាត់ភ្ជាប់ (ដោយគ្រឿងញាត់) ។ ពួកភិក្ខុ
មិនបានច្រាបច្រទាបពីក្រោមហើយក៏គ្រាល ។ គ្រឿងញាត់ទាំងនោះក៏
លៀនចេញទៅខាងក្រោម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុច្រាប ទូទ្រទាបប្លក្រាលហើយ
សឹមញាត់ពួក ។ ពួកចោរក៏បកតែស្រោមពួកយកទៅ ។ បេ ។

វិសេសបិដកេ ពុល្លវិញ្ញោ

អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ដោសិកុដ្ឋិ^(១) ។ ហរន្តិយេវ ។ បេ ។

អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុកម្មន្តិ ។ ហរន្តិយេវ ។ បេ ។

អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ហត្ថភិក្ខុដ្ឋិ^(២) ។

(៣៣២) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុយានិ

សេយ្យាយោ សេតវណ្ណាយោ ហោន្តិ ។ កាឡវណ្ណកតា

ភូមិ ។ កេរុកបរិកម្មកតា ភិក្ខុ ។ តហ មនុស្សា

សេយ្យបេក្ខកា កុដ្ឋន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេ-

វេស្សំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ វិហារេ សេតវណ្ណំ កា-

ឡវណ្ណំ កេរុកបរិកម្មន្តិ ។

(៣៣៣) តេន ខោ បន សមយេន វេស្សាយ

ភិក្ខុយា សេតវណ្ណា ន ឯបតតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ

អាហេវេស្សំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ វុសបិណ្ណំ ធម្មា

ចារណាយ បដិពាហេត្វា^(៣) សេតវណ្ណំ ធម្មានេត្តន្តិ ។

---

១ ខ. បោសិកុដ្ឋិ ។ ម. បោសេកុដ្ឋិ ។ ២ ខ. ម. ភិក្ខុកម្មន្តិ ។ ៣ ខ. បដិពាហិត្វា ។

វិនយចំណី បុណ្យវន្ត

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យប្រសប់
ព្រំ^(១) ។ ពួកបារកំនៅតែល្អចយកទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ ភិក្ខុគូសដោយនិទ្ទេសវេទនា ។
ពួកបារកំនៅតែល្អចយកទៀត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផ្គត់ផ្គង់ប្រាមវដ ។

(៣៣២) សម័យនោះឯង ចំណែករបស់ពួកភិក្ខុ មានពណ៌ស ។
ផ្ទៃលាបពណ៌ខ្មៅ ។ ជញ្ជាំងលាបដោយរង ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ជាច្រើន (ដែលទៅដល់ទីនោះ) មៀនមើលចំណែកហើយទើបដើរ
ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យបូកលាប
វិហារឱ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ នឹងលាបដោយរង ។

(៣៣៣) សម័យនោះឯង ពណ៌សដ៏តមិទស្មើ ព្រោះផ្ទៃ
ជញ្ជាំងមិនស្អាត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឱ្យលាយអង្ករមហើយកៀសដោយខ្មៅស ឱ្យពណ៌សដ៏តស្មើ ។

---

១ អន្លើថា ពន្យល់ថា ត្រូវឱ្យរឹតយកទឹកជ្រលក់ឬរមៀតមកប្រសប់ព្រំ ។

២៧៧

សេវាសន្យាពេក ឥក្កាសប័ន្ទមន្ទាទិកាទុក្ខជាតិ

សេតវណ្ណា អនិពន្ធនិយោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សុញ្ញមត្តកំ ទត្វា
ចាណិកាយ បដិពាហេត្វា សេតវណ្ណំ និចាតេត្តន្តំ ។
សេតវណ្ណា អនិពន្ធនិយោ ហោតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ឥក្កាសំ ប័ន្ទមន្ទន្តំ ។

(៣៣៤) ភេទ ទោ បទ សមយេន ជុសាយ
ភិក្ខុយា ភេតោ ន និបតតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឥសប័ណ្ណំ ទត្វា
ចាណិកាយ បដិពាហេត្វា ភេតំ និចាតេត្តន្តំ ។
ភេតោ អនិពន្ធនិយោ ហោតិ ។ មេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ កុណ្ណកមត្តកំ ទត្វា ចាណិកាយ បដិពាហេត្វា
ភេតំ និចាតេត្តន្តំ ។ ភេតោ អនិពន្ធនិយោ ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
សាសថកុដិ^(១) ស័ត្តតេលក្ខន្តិ ។ អចុស្សន្តិ ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ចោឡុកេន បច្ឆន្តន្តិ ។

១ ឧ. សាសប្បុន្តំ ។ ម. សាសប្បុន្តិ ។

សេនាសន្តត្ថុនុកៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតដំរើឈើខ្ពង់យាយម៉ានជាដើម

ពណិសកំនៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងខ្ញុំ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតឲ្យលាយដីស្អិតដ៏មង្គុលហើយកៀស ដោយខ្សៀសឲ្យពណិស
ដិតស្មើ ។ ពណិសកំនៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដំរើឈើ ឬបាយម៉ានកំបាន ។

(៣៣២) សម័យនោះឯង ផ្ទៃដីក្លាងកាត្រក់ ដំរើដីតមិនស្មើ ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលាយអង្កាម ហើយ
កៀសដោយខ្សៀសឲ្យដំរើដិតស្មើ ។ ដំរើកំនៅតែមិនស្មើ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យយកដីដែល
លាយដោយកុណ្ណកហើយកៀស ដោយខ្សៀសឲ្យដំរើដិតស្មើ ។ ដំរើ
កំនៅតែមិនស្មើ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យយកម្សៅគ្រាប់ស្ពៃ ឬប្រេងលាយក្រមួន ។ ដំណក់ប៉ាលាចកំដៅ
ឡើង (ហូរហៀរចេញ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យដូតដោយកំណាត់សំពត់ចេញ ។

វិនយបិដកេ ចុល្លវិញ្ញា

(៣៣៥) តេន ទោ បន សមយេន ឃុសាយ ក្វ-
មិយា កាឡវណ្ណោ ន ធិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ មុសបិណ្ឌំ ធម្មា ចាណិកាយ បដិពាហេត្វា
កាឡវណ្ណំ ធិបាតេត្តន្តំ ។ កាឡវណ្ណោ អធិតទ្ធិយោ
ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេស្មី ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ លណ្ណមត្តកំ^(១) ធម្មា ចាណិកាយ បដិពាហេត្វា
កាឡវណ្ណំ ធិបាតេត្តន្តំ ។ កាឡវណ្ណោ អធិតទ្ធិយោ
ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេស្មី ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ឥក្កាសំ កសាវន្តំ ។

(៣៣៦) តេន ទោ បន សមយេន ធម្មត្តិយា ភិក្ខុ
វិហារេ បដិកាណាចិត្តំ កាវារេចន្តំ ឥត្តិបកំ បុរិសរូបកំ ។
មនុស្សំ វិហារាចារិកំ អាហិណ្ណានា បស្ស័ត្វា ឧដ្ឋា-
យន្តំ ធិយន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ តិហិ កា-
មកោតិធាតិ ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេស្មី ។
ន ភិក្ខុវេ បដិកាណាចិត្តំ កាវារេចន្តំ ឥត្តិបកំ បុរិ-
សរូបកំ យោ កាវារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស

---

១ ម. គណ្ណមត្តិកំ ។ ឧ. គណ្ណមត្តិកំ ។

វិសយបិដក បុល្លវត្ត

(៣៣៥) សម័យនោះឯង ផ្តុំជញ្ជាំងភាគក្រក់ ពណ៌ខ្មៅដិតមិន
សព្វ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យលាយអង្គាមហើយកៀស ដោយខ្លៀស ឱ្យពណ៌ខ្មៅដិត
ស្មើ ។ ពណ៌ខ្មៅក៏នៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
រឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យលាយដីអាចម៍ដទៃនេះ ហើយកៀសដោយ
ខ្លៀសឱ្យពណ៌ខ្មៅដិតស្មើ ។ ពណ៌ខ្មៅក៏នៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុ
ក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជ័រឈើមិនទឹកចត់(១) ។

(៣៣៦) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុឱ្យគេគូរគំនូរជារូបស្រី
នឹងរូបបុរសក្នុងវិហារ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ដើមេកតានវិហារពោក ឃើញ
ហើយក៏ពាលទោស តិះចៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ
អ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ឱ្យគេគូរគំនូរជារូបស្រីនឹងរូបបុរសទេ ភិក្ខុណាឱ្យគេគូរ ត្រូវអាបត្តិទុកដ

១ អដ្ឋកថា បាទីវចនសំដៅយកទឹកផ្អែសម្លៀកខ្លួនព្រៃ ។

២៧៧

លេខសម្ពន្ធករ មាលាភ្នំ អនុជាធិ

អនុជាធិ ភិក្ខុវេ មាលាភ្នំ លតាភ្នំ មករាទន្លក
បញ្ចប់ដំណើរ ។

[៣៣៧] តេជ ខោ បទ សមយេន វិហារា ធិបតីត្រកា
ហោន្ណិ ។ ឧទកេន ឌីត្រាយន្ណិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ត
អាវេសេស្សិ ។ បេ ។ អនុជាធិ ភិក្ខុវេ ឧត្តរត្រកា
កាត្តន្ណិ ។ ចយោ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាធិ ភិក្ខុវេ
ចិដិក្កំ តយោ ចយេ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ឆារុច-
យន្ណិ ។ អាវេហន្តា វិហារា ។ បេ ។ អនុជាធិ ភិក្ខុវេ
តយោ សោទាលោ ឥដ្ឋកាសោទាលំ សិលាសោទាលំ
ឆារុសោទាលាន្ណិ ។ អាវេហន្តា បរិបតន្ណិ ។ បេ ។ អនុ-
ជាធិ ភិក្ខុវេ អាលម្ពនពាហន្ណិ ។

[៣៣៨] តេជ ខោ បទ សមយេន វិហារា អា-
ឡកមន្តា ទាកដា^(១) ហោន្ណិ ។ ភិក្ខុ ហិរិយន្ណិ
ធិបតីត្រកំ ។ ភកវតោ ឯតមត្ត អាវេសេស្សិ ។ អនុជាធិ
ភិក្ខុវេ តិរោករណិន្ណិ ។ តិរោករណិ ឧត្តិបិត្តា
ឌីលោកេន្ណិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ត អាវេសេស្សិ ។

១ អយំ សព្វោ ទ.ម. យេន្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

លេខាសនុត្តរៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតធីត្តរឿងផ្កាដើម

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតធីត្តរឿងផ្កាដើម និងធីត្តរឿងល្ងី និងក្បាប់
ធ្មេញមករ និងក្បាប់មានស្រពាប់ ៥ ។

(៣៣៧) សម័យនោះឯង វិហារមានទីទាប ។ ទឹកកំលិច ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទី ឱ្យខ្ពស់
ឡើង ។ ឡើងវិហារក៏រលំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកឡើង ៣ យ៉ាង គឺ ឡើងដង្ក ១ ឡើងថ្ម ១
ឡើងឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើងទៅកំលិចបាក់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង
គឺ ជណ្តើរដង្ក ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុនាំគ្នាឡើង
ទៅកំលិចចុះមកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបង្គំនៃដៃ ។

(៣៣៨) សម័យនោះឯង វិហារមានមនុស្សក្នុងករច្រើនពេក ។

ពួកភិក្ខុក៏អៀនខ្មាស (មិនអាច) និងសិរិលបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
រឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឱ្យធ្វើ) រនាំង ។ ពួកមនុស្សក៏នៅតែបើក
រនាំងមើល ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

២៨០

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អឡុកឡុកន្តិ ។ អឡុកឡុកា
ឧបវតោ ឡិលោកេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តាយោ កត្តេ សិវិកាកត្តិ ធាន្យិកា-
កត្តំ ហម្មយកត្តន្តិ ។

[៣៣៧] តេន ខោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ឧទ្ធកេ
វិហារេ មជ្ឈេ កត្តិ ករេន្តិ ។ ឧបទារោ ន ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ឧទ្ធកេ វិហារេ ឯកមន្តំ កត្តិ កាតុំ មហល្លកេ
មជ្ឈេតិ ។

[៣២០] តេន ខោ បទ សមយេន វិហារស្ស
កុឡុទាទោ ជីវតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កុល្លត្តទានកន្តិ ។ វិហារស្ស
កុឡោ ឡិវស្សតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បវិត្តាណា-
កិដិកិ ឧទ្ធាស្សន្តិ (១) ។

---

១ ឧ. ម. ឧទ្ធាស្សន្តិ ។

វិនយបិដក បុណ្យវិគ្គ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ
ជញ្ជាំងភ្លើ ។ ពួកមនុស្សក្រំនៅតែអើតមើលភ័យខ្លាចលើជញ្ជាំងភ្លើទៀត ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបន្ទប់ ៣ យ៉ាង
គឺ បន្ទប់មានជ្រុងបួន ១ បន្ទប់មានបណ្តោយវែង ១ បន្ទប់មានជម្រាល
ខ្ពស់ ១ ។

(៣៣៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើបន្ទប់ត្រង់កណ្តាលវិហារតូច ។
ទីបញ្ចប់មិនមាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើ
បន្ទប់ក្នុងទីសមគួរក្នុងវិហារតូច ឱ្យធ្វើបន្ទប់ត្រង់កណ្តាលវិហារធំបាន ។

(៣៤០) សម័យនោះឯង ជើងជញ្ជាំងវិហារក៏ពុកផ្ទុយទៅ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទ្រនាប់ជើង
ជញ្ជាំង ។ ភ្លើងក៏សាចមកត្រូវជញ្ជាំងវិហារ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើប្រដីស
សម្រាប់ការពារភ្លើង ហើយលាបដីស្អិត (១) ។

១ អង្គិកថា ជាឱ្យយកដីស្អិតលាយជាមួយនំអាចម៍គោនិងឆេះហើយលាបប្រដីសនោះ ។

២៨១

សេនាសនក្ខត្តពេ វិវាទាទិកាទុដាននំ

(៣២០) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុ-
នោ តិណាច្ឆននោ អហិ ខន្ធ បបតិ ។ សោ ភិក្ខោ
វិស្សមកោសិ ។ ភិក្ខុ ឧបជារិត្តា តិ ភិក្ខុ ឯតនេវេទ្ធ
កិស្ស ភិ អាវុសោ វិស្សមកោសិ ។ អថខោ សោ
ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេសិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វិវាទន្តំ ។

(៣២២) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ មញ្ញា-
តាទេមិ បិមេតាទេមិ ជីវិកាយោ លក្ខេន្តំ ។ ឧន្ធវេ-
ហិមិ ឧបចកាហិមិ ខន្ធន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
ហេចេសិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុទិលិ ធាក-
ន្តកន្តំ ។

(៣២៣) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ មញ្ញាបិ
បិមេមិ ជីវិ ឯត្តុបន្តំ ។ ជីវិ បរិភិជ្ជតិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វិហារេ
ជីវិសិ ជីវិវន្តំ ។

សេនាសនព្វន្តរៈ ការព្រង់អនុញ្ញាតពីពាននាគីម

[៣៤១] សម័យនោះឯង មានពស់ធ្លាក់ពីដម្បូលស្មៅមកលើក
ភិក្ខុ ១ រូប ។ ភិក្ខុនោះខ្លាចក៏ស្រែកភ្ញាក់សំឡេង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ស្ទុះ
ទៅសួរភិក្ខុនោះដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោកស្រែក
ភ្ញាក់សំឡេងដល់ម៉្លេះ ។ ទើបភិក្ខុនោះបានប្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ពួកភិក្ខុ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ពិភានឡើង ។

[៣៤២] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុព្យាបាលនឹងជើងគ្រែខ្លះ នឹងជើង
តាំងខ្លះ ។ អស់ទាំងសក្ខុកណ្តា នឹងកណ្តា កាត់ដាច់ជាចម្រើន ។ ពួកភិក្ខុ
ក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) ចំរើនជញ្ជាំងនឹងដៃកែវ ។

[៣៤៣] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុទុកចិវ៌លើគ្រែខ្លះ លើតាំងខ្លះ ។
ចិវ៌ក៏ធ្លុះធ្លាយអស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ស្រពើវនឹងខ្សែស្បៀងទុកក្នុងវិហារ ។

២៨២

វិទយចំណីពេ បុល្លវុត្តោ

(៣២២) តេន ទោ បន សមយេន វិហារា អ-
នាលិទ្ធកា ហោន្តំ អប្បដិសរណា ។ ភគវតោ ឯត-
មត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាលិទ្ធិ បយនំ
បក្កន្តំ^(១) ឡិសារក្កន្តំ^(២) ។ អាលិទ្ធា ចាកដា ហោន្តំ ។
ភិក្ខុ ហិរិយន្តំ ធិបជ្ជិតុំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
សិសរណាកំដិកំ ឧក្សាដនកំដិកន្តំ ។

(៣២៥) តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ អដ្ឋោ-
កាសេ ភត្តវិស្សត្តំ ករោន្តា សីតេនបិ ឧល្លោនបិ
កំលមន្តំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧបដ្ឋានសាលន្តំ ។ ឧបដ្ឋានសាលា
ធិបវត្តកា ហោតិ ។ ឧនតេន ឡិក្ខវិយតិ ។ បេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តវត្តកំ កាត្តន្តំ ។ ចយោ
បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចិជិតុំ
តយោ ចយេ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ទារុចយន្តំ ។
អាហោហន្តា វិហាញន្តំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

---

១ ឧ. ម. បក្កន្តំ ។ ២ ឧ. ឧសារក្កន្តំ ។ ម. ឧសារក្កន្តំ ។

វិធីយថាសិកា បុណ្យវត្ត

(៣៤៤) សម័យនោះឯង វិហារនៅមិនទាន់មានរបៀង ឥតមាន
ទីញាកជ្រកកោនបាទ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូលរឿង⁺ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
យ័មុខ ដើរដណ្តឹងប្តីធរណី ប៉ុន្តែសាច់ជីវិតនឹងហោណាំង ។ យ័មុខក៏នៅ
វាល (ឥតមានវត្តអូបិទប៉ុន្តែ) ។ ពួកភិក្ខុអ្នកមានអៀនខ្មាស (មិនអាច)
នឹងសិនបាទ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតវិនិច្ឆ័យសម្រាប់រូបចុះឡើង នឹងឡប់វិញ ។

(៣៤៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើនៅការនានា អាហារ-
ក្នុងទីវាលលំបាកដោយគ្រជាក់ខ្លះ ក្តៅខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូល
រឿង⁺ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឧបដ្ឋានសាលា(១) ។ ឧបដ្ឋានសាលាក៏មាន
ទីតាប ។ ទឹកកំលិច ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីឱ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខ្សែសាលានោះកំលើ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យក្សៀន
៣ យ៉ាង គឺ ខ្សែវដ្ត ១ ខ្សែថ្ម ១ ខ្សែឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅ
តាមខ្សែនោះកំលើបាត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

---

១ សាលាសម្រាប់សម្រេចសាលាណកិច្ចគ្រប់យ៉ាង ។

២៨៣

សេវាសន្តត្ថុកេ វិជ្ជាកាសោយាណទិកានុដានិ

តយោ សោ ចារណោ វិជ្ជាកាសោ ចារណំ សិលាសោ ចារណំ
នារុសោ ចារណំ ។ អាភេហន្តា បរិបត្តំ ។ បេ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាសម្ពន្ធាហន្តំ ។ ឧបដ្ឋានសា-
លាយ តិណច្ឆណំ បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ឌីតុម្ពេត្តា ឌុល្លុត្តារវល្លំ កាតុំ សេតវណ្ណំ កាឡវណ្ណំ
កេរុក្កបរិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មករទន្ធកំ
បញ្ចបដិកំ ចីវរិសំ ចីវរជ្ជំ ។

[៣២៦] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ អដ្ឋោ.
កាសេ ធម្មាយិ ចីវរិ បត្តរដ្ឋំ ។ ចីវរិ បំសុកំតិ ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋោ កាសេ ចីវរិសំ
ចីវរជ្ជំ ។ បេ ។ ចានិយំ ឌីតប្បតិ ។ បេ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ ចានិយសាលិ ចានិយមន្ត្រាបដិ ។ ចានិ-
យសាលា និចរុក្កកា ហោតិ ។ ឧទកេន ឌីត្តវិយតិ
។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឌុល្លុត្តកំ កាតុដ្ឋំ ។ ច-
យោ បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចិនិកុំ តយោ

សេនាសនក្ខន្ធករៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុនិកាយដើម

តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរវដ្ត ១ ជណ្តើរ
ថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងតាមជណ្តើរនោះក៏ធ្លាក់មកវិញ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឱ្យធ្វើបង្គំនាំដៃឡើង ។ កំទេចស្មៅក៏ធ្លាក់ពេយពេយចុះមកក្នុងទប់ដួង
សាលា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យតាបដម្បូល ហើយលាប ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ហើយបរិកម្ម
ឱ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌រង គូរគំនូរភ្នំដា គំនូរភ្នំល្ងៃ ក្បាច់ធូញ
មក ក្បាច់មានស្រពាប់ ៥ ស្នូរចំរុះ និងខ្សែស្បៀង ។

(៣៤៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុហាលចំរុះលើដីក្នុងទីវាល ។
ចំរុះក៏ប្រឡាក់ពាចម័ដី ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើស្នូរចំរុះ និងខ្សែស្បៀងក្នុងទីវាល ។ បេ ។ ទឹក
សម្រាប់ឆាន់កំកៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរោងសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់ និងបារិសម្រាប់ដាក់
ទឹកឆាន់ ។ រោងសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់នោះក៏មានទីបាប ។ ទឹកក៏លិច
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឱ្យធ្វើទីឱ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខ្សែរោងនោះក៏រលំ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យកខ្សែ ៣ យ៉ាង គឺ ខ្សែ

វិធីបិណ្ឌពេ បុណ្យវត្តា

ចាយ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ទារុចយំ ឆ្នំ ។ អាពេ.
ហន្តា វិហារឆ្នំ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ តយោ
សោចាលោ ឥដ្ឋកាសោចាលំ សិលាសោចាលំ ទារុ.
សោចាលាឆ្នំ ។ អាពេហន្តា បរិបតឆ្នំ ។ បេ ។ អនុ-
ជាបាមិ ភិក្ខុវេ អាណម្ពនពាហន្តិ ។ ចាជ័យសាលាយ
តិណាតុណ្ណំ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ឡិកុអត្តា
ឧល្លត្តារល្លត្តំ កាកុំ សេតវណ្ណំ កាឡ្យវណ្ណំ កេរុកបរិ-
កម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មតិវន្តតិ បញ្ចបដកំ
ជីវវិសំ ជីវវន្តឆ្នំ ។ ចាជ័យកាជនំ ន សិវិជ្ជតិ ។ បេ ។
អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ចាជ័យសង្ខំ ចាជ័យសវាវត្តឆ្នំ ។

[៣៤៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន វិហារក អប-
រិក្ខុត្តា ហោឆ្នំ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ បរិក្ខុបិទិ
តយោ ចាការេ ឥដ្ឋកាចាការំ សិលាចាការំ ទារុចា-
ការឆ្នំ ។ កោដ្ឋកោ ន បោតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ
ភិក្ខុវេ កោដ្ឋកឆ្នំ ។ កោដ្ឋកោ ជីវវត្តកោ ហោតិ ។
ឧទកេន ឡិកុវិយតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ

វិសយបិណ បុលវត្ត

វដ្ត ១ ខឿនថ្ម ១ ខឿនឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅតាមខឿននោះក៏លំបាក
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យធ្វើជណ្តើរ ៣ យ៉ាង គឺ ជណ្តើរវដ្ត ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។
ពួកភិក្ខុឡើងទៅតាមជណ្តើរក៏ធ្លាក់មកវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបង្គោលដៃឡើង ។ កំទេច
ស្មៅក៏ធ្លាក់រោយរាយចុះមក ក្នុងរោងសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យតាបដំបូល
ហើយឲ្យលាបទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ បរិកម្មឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ
បរិកម្មដោយរង់ គូរគំនូរភិក្ខុ គំនូរភិក្ខុ ក្បាច់ធូញមករ ក្បាច់មាន
ស្រទាប់ ៥ ស្នូលរំពឹងខ្សែស្បៀន ។ (ត្រាវន្ត) តាមសម្រាប់ដាក់
ទឹកឆាន់មិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតស្នូលសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់នឹងផ្តល់ទឹក ។

(៣៤៧) សម័យនោះឯង វិហារមិនមានគ្រឿងបិទបាំង ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបិទបាំងដោយ
កំពែង ៣ យ៉ាង គឺ កំពែងវដ្ត ១ កំពែងថ្ម ១ កំពែងឈើ ១ ។ បន្ទប់ទឹកមិន
ទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអ-
នុញ្ញាតបន្ទប់ទឹក ។ បន្ទប់ទឹកមានទីតាប ។ ទឹកក៏លិច ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់

សេនាសនប្បន្តកេ កវិសិទ្ធិកន្ថុនាមនំ

ឧប្បត្តកំ កាតុន្តំ ។ កោដ្ឋកស្ស កវិដំ ន ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ កវិដំ បិដ្ឋសង្ឃាដិ ឧ-
ទុក្ខលកំ ឧត្តរាសកំ អត្តឡវដ្ឋំ កមិសីសកំ ស្វ-
ចិកំ យដិកំ តាលច្ឆិ អាវព្វានច្ឆិ អាវព្វានវដ្ឋិ ។
កោដ្ឋកេ(១) តិណាច្ឆណំ បរិបតតិ ។ ប ។ អនុជាបាមិ
ភិក្ខុវេ ឌីកុមេត្តា ឧល្លត្តវល្លិកំ កាតុំ សេតវណ្ណំ កាឡ-
វណ្ណំ កេរកបរិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មករន្តកំ
បញ្ចបដិកន្តំ ។

(៣៤៨) តេន ខោ បន សមយេន បរិវេណំ ចិត្តល្ងំ
ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេសំ ។ អនុជាបាមិ
ភិក្ខុវេ មរម្មំ ឧបកិរិត្តំ ។ ន បរិយាប្បណ្ឌិ ។ បេ ។
អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ បនរសិលំ និក្ខិបិត្តំ ។ ឧទកំ
សន្តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកនិទ្ធមន្តំ ។

---

១ ខ. កេដ្ឋិក ។ ម. កេដ្ឋិកាយ ។

លេខាសន្តត្ថនុក្ខរៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារជាដើម

ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើទីឲ្យខ្ពស់ឡើង ។
សន្ទុះទ្វារបន្ទប់ក៏មិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ក្របទ្វារ ដំណាប់ក្រោម ដំណាប់លើ
មេទ្វារ ត្រដោកទ្វារ រន្ធក្នារ គន្លឹះទ្វារខាងលើ ប្រហោងសោ ប្រហោង
សម្រាប់ទាញ និងវិទ្យុសម្រាប់ទាញ ។ កំទេចស្មៅក៏ធ្លាក់រាយរាយចុះ
មកក្នុងបន្ទប់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតឲ្យតាមដម្បូលហើយធ្វើប្រដីស ហើយលាបទាំងខាងក្នុង
ខាងក្រៅ លាបឲ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ បរិកម្មដោយរង ធ្វើជាក្បាច់
ភ្នំដា ក្បាច់ភ្នំល្វី ក្បាច់ធ្មេញមករ ក្បាច់មានស្រទាប់៥ ។

[៣២៨] សម័យនោះឯង ទីបរិវេណមានភក់ជ្រាំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាប
បង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយតថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យចាក់ក្រាលក្រសរវ៉ែន (នៅទីនោះ) ។
ក្រសរវ៉ែនក៏មិនបានរាបស្មើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលថ្ម ។ ទឹកក៏ដក់នៅ (លើថ្មនោះ)
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ប្រឡាយទឹក ។

វិសយបិដកេ បុស្សវិញ្ញោ

[៣២៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ បរិវេណោ
តហំ តហំ អត្តិដ្ឋានំ កកោនំ ។ បរិវេណំ ឧក្កាបំ ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ឯតមត្តំ អត្តិសាលំ កាតុនំ ។ អត្តិសាលា ធីចវត្តកា
ហោតិ ។ ឧទកេន ឌុត្តវិយតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ឧត្តវត្តកំ កាតុនំ ។ ធម្មោ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ចិនិតំ តយោ ធម្មេ ឥដ្ឋកា ធម្មំ សិលា ធម្មំ ធារុ-
ធម្មំ ។ អាភោហន្តា វិហារាណិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ តយោ សោទាលោ ឥដ្ឋកា សោទាលំ សិលា-
សោទាលំ ធារុសោទាលានិ ។ អាភោហន្តា បរិបតតិ
។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាលម្ពនពាហនំ ។ អត្តិសា-
លាយ កកវដំ ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កកវដំ បិដ្ឋសង្ឃដំ ឧទុក្ខលកំ ឧត្តវាសកំ អត្ត-
ន្នវដ្ឋំ កបិសីសកំ ស្និចកំ យដិកំ តាលច្ឆន្តំ

វិធីបដិសេធ ចុល្លវត្ថុ

(៣៤៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើចង្រ្កានទ្រង់ទីនោះ ។ ក្នុង
បរិវេណ ។ ទីបរិវេណក៏ខ្លាំងដោយសម្រាម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
រឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរោងភ្លើង ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ រោង
ភ្លើងមានទី៣ ។ ទឹកកំលិច ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីឱ្យខ្ពស់ឡើង ។ ខឿន (រោងភ្លើង
នោះ) ឈើ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យកខ្លឹម ៣ យ៉ាង គឺ ខឿនឥដ្ឋ ១ ខឿនថ្ម ១ ខឿនឈើ ១ ។
ពួកភិក្ខុឡើង (តាមខឿននោះទៅ) ក៏លំបាក ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជណ្តើរ ៣ យ៉ាង
គឺ ជណ្តើរឥដ្ឋ ១ ជណ្តើរថ្ម ១ ជណ្តើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅ
(តាមជណ្តើរ) ក៏ធ្លាក់ប៉ះមក ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបង្គោលដៃឡើង ។ សន្ទុះទ្វារវែងរោងភ្លើង
នៅមិនទាន់មាន ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ក្របទ្វារ ដំណាប់ក្រោម ដំណាប់លើ មេទ្វារ
ក្រដៅក្វារ គន្ទុះទ្វារខាងលើ ប្រហោងសោ ប្រហោងសម្រាប់ដាក់

២៨៧

សេដ្ឋកិច្ចព្រះ សេដ្ឋកិច្ចព្រះ ព្រះសិវៈ

អារិញ្ញា ធម្មិញ្ញំ អារិញ្ញា ធម្មិញ្ញំ ។ អត្តិសាលាយ តិណ្ណា-
តុណ្ណំ បរិបត្តតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឌីតុម្ពេត្តា
ឧល្លត្តារលិត្តិ កាតិ សេតវណ្ណំ កាឡវណ្ណំ កេរុកប-
រិកម្មំ មាលាកម្មំ លតាកម្មំ មករទន្ធកំ បញ្ចបដិកំ
ចីវរិសិ ចីវរដ្ឋង្គិ ។ អាវមោ អបរិក្ខត្តោ ហោតិ ។
អជកាបិ បសុកាបិ ឧបរោមេ វិហោវេង្គិ ។ ភគវតោ
ឯតមន្តំ អាវេចសុ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បរិក្ខត្តិបត្តិ
តយោ វដេ វេឡុវដិ កណ្ណកវដិ(១) បរិខង្គិ ។ កោដ្ឋកោ
ធម្មោតិ ។ តថេវ អជកាបិ បសុកាបិ ឧបរោមេ វិហោ-
វេង្គិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កោដ្ឋកំ អបេសី យមកក-
វាដិ តោរណំ បលិយង្គិ ។ កោដ្ឋកេ តិណ្ណា តុណ្ណំ បរិបត្តតិ
។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឌីតុម្ពេត្តា ឧល្លត្តារលិត្តិ

១ ឧ. ម. វិដេ វេឡុវដិ កណ្ណកវដិ ។ ម. កណ្ណកវដិ ។

សេនាសន្តត្តន្ត្រៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតឃ្នាំពណ៌សដើម

ខ្សែទាញ នឹងខ្សែទាញ ។ កំទេចស្មៅញ៉ាក់រាយរាយចុះមក ក្នុងរោងភ្លើង
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាត
ឲ្យតាបដម្បូល ហើយធ្វើប្រជុំសលាច ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ ធ្វើឲ្យ
មានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ លាបដោយរន្ត ធ្វើជាក្បាច់ក្រដា ក្បាច់ភ្នំវល្លិ
ក្បាច់ធ្មេញមករ ក្បាច់មានស្រទាប់ ៥ ស្រទាប់ នឹងខ្សែស្បៀង ។ អាកម
នៅមិនទាន់មានរបង ។ ពួកសត្វពាតៃនឹងសត្វចិញ្ចឹម (ឯទៀត ៗ)
តែងចូលទៅបៀតបៀនដំណាំ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គត
អនុញ្ញាតឲ្យបិទបាំងរបង ៣ យ៉ាង គឺ របងបូស្សី ១ របងបន្ទា ១ នឹងស្នាម
ក្លោះ ១ ។ ខ្លោងទ្វារនៅមិនទាន់មាន ។ ពួកសត្វពាតៃនឹងសត្វចិញ្ចឹម
(ឯទៀត ៗ) នៅតែចូលទៅបៀតបៀនដំណាំបានដដែល ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាតខ្លោងទ្វារ ទ្វារតាប
បន្ទា^(១) សន្ទុះទ្វារទាំងគូ របងសសរ នឹងទ្វារជើងគុល ។ កំទេចស្មៅក៏
ញ៉ាក់រាយរាយចុះមកក្នុងខ្លោងទ្វារ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាតឲ្យតាបដម្បូលធ្វើប្រជុំស ហើយលាប

១ អង្គិកថា ពន្យល់ថា ទ្វារញាត់បន្ទាដែលឆេមញូសឆើសម្រួចក្នុងមេឃើងនៃហើយចតិរិម
បន្ទាឲ្យណែនហើយទើបធ្វើ ។

២៨៨

វិធីបិដក បុណ្យស្តោ

កាតុំ សេតវណ្ណំ កាណ្ណវណ្ណំ កេតុតេយវិចេយ្ហំ មាលាភម្មំ
លតាកម្មំ មត្តរន្តកំ បញ្ចបដិកន្តំ ។ អាណមោ
ជិត្តុល្លោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ មរុត្ត
ឧបតិវត្តម្ហំ ។ ន បរិយាប្បណ្ណំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ បទសិលំ ជិត្តបិត្តម្ហំ ។ ឧទកំ សន្តដ្ឋត
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកជំន្ធមន្តម្ហំ ។

(៣៥០) តេន ខោ បន សមយេន រាជា មាគតោ
សេនិយោ តិម្ហិសារោ សង្ឃស្ស អត្តាយ សុជាមត្តិ-
កាលេបនំ ទាសានំ កាណបេតុកាហោ ហោតិ ។
អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កេ ធុ ខោ ភតវតា
ធននំ អនុញ្ញាតម្ហំ ។ ភតវតោ ឯតមត្តំ អាណេថេសុំ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធនជាមិ ឥដ្ឋកាធននំ
សិលាធននំ សុជាធននំ តិណ្ណធននំ បណ្ណធននម្ហំ ។

កាណារំ និដ្ឋិតំ បបមំ ។

វិនយបិណ្ឌ បុណ្ណវគ្គ

ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ លាបឲ្យបានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ លាបដោយវង្ស
ធ្វើក្បាប់ភ្នំដា ក្បាប់ភ្នំវល្លិ ក្បាប់ធ្មេញបករ នឹងក្បាប់មាឌស្រទាប់ ៥ ។
អាពាហ៍មានភក់ជ្រាំ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលក្រសរវាន ។ ក្រសរនោះក៏មិនបានរាបស្មើ
។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យក្រាលកម្រាលថ្ម ។ ទឹកក៏ជក់ទៅ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ។

(៣៥០) សម័យនោះឯង ព្រះបាទតម្ពិសារមគធសេនិយរាជទ្រង់

មានបំណងឲ្យគេសាងប្រាសាទលាបដោយបាយអ ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់សង្ឃ ។ វេលានោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីច្រើនថា គ្រឿងសម្រាប់
ប្រក់ព្រះមានព្រះភាគ បានអនុញ្ញាតហើយឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រឿងប្រក់ ៥ យ៉ាង គឺ ប្រក់ដោយឥដ្ឋ ១
ប្រក់ដោយថ្ម ១ ប្រក់ដោយបាយអ ១ ប្រក់ដោយស្មៅ ១ ប្រក់ដោយ
ស្លឹករលី ១ ។

ចប់ភាណវៈ ផ្តាច់បង ។

២៨៧

សេនាសន្ធិទូកេ អនាថបិណ្ឌិតពហុបដិវត្ត រាជិកហរោស្ត្រវត្ត

[៣៩១] តេន ខោ បន សមយេន អនាថបិណ្ឌិតោ
កហបតិ រាជិកហរោស្ត្រ សេដ្ឋិស្ស កតិដិបតិកោ
ហោតិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិតោ កហបតិ រាជិកហ
អកមាសិ តេនចំនេវ ករណីយេន ។

[៣៩២] តេន ខោ បន សមយេន រាជិកហតេន
សេដ្ឋិណ ស្វាតាយ ពុទ្ធប្បមុខោ សុវ្យោ ធិមន្តិតោ
ហោតិ ។ អថខោ រាជិកហតោ សេដ្ឋិ ណសេ ច កម្ម-
ករេ ច អាណាបេសិ តេនហិ កលោ កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ
យាកុយោ បចេ កត្តានិ បចេ សូនានិ សម្មាទេថ
ឧត្តរិកត្តានិ សម្មាទេថាតិ ។

[៣៩៣] អថខោ អនាថបិណ្ឌិតស្ស កហបតិស្ស
ឯតទហោសិ បុព្វេ ខាយិ កហបតិ មយិ អាគតេ
សព្វកិច្ចានិ ធិត្តិបត្តិ មមពោវ សុទ្ធិ បដិសម្មោធិ
សោនាថាយិ វិក្កិត្តវោ ណសេ ច កម្មករេ ច
អាណាបេសិ តេនហិ កលោ កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ

សេនាសន្ធពុទ្ធកៈ រឿងអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីនឹងរឿងរាជគហសេដ្ឋី

[៣៥១] សម័យនោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតិជាប្តីប្អូនស្រីរបស់
រាជគហសេដ្ឋី គឺជាប្អូនថ្លៃរាជគហសេដ្ឋី ។ គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហ-
បតិបានទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះដោយកិច្ចការនីមួយ ។

[៣៥២] សម័យនោះឯង រាជគហសេដ្ឋីនិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
អង្គជាប្រធាន ដើម្បីកត់កិច្ចកងថ្លៃស្រែក ។ ឯរាជគហសេដ្ឋី ក៏បានបង្គាប់
ខ្ញុំប្រុសស្រីខ្លះ នឹងពួកអ្នកធ្វើការឈ្នួលខ្លះថា ខែនាយរាល់គ្នា បើដូច្នោះ
ចូរអ្នករាល់គ្នាក្រោកពីព្រលឹមហើយ ចំអិនបបរ ចំអិនបាយ ចាត់ចែងសម្ប
នឹងភាក់តែងសម្បទត្តិកង្កៈ (ឲ្យអ្នក) ។

[៣៥៣] លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិមានសេចក្តីគ្រិះរិះ
ថា កាលពីដើមបើអញបានមកដល់ហើយ គហបតិនេះក៏រមែងតែបញ្ឈប់
កិច្ចការទាំងពួង ហើយនិយាយរក់ទាក់មកនឹងអញ ក៏ឥឡូវគហ-
បតិនេះជាអ្នកនោះតើយ (ថែរពេ) បង្គាប់ខ្ញុំប្រុសស្រីខ្លះ ពួកអ្នកធ្វើ
ការឈ្នួលខ្លះថា ខែនាយរាល់គ្នា បើដូច្នោះចូរអ្នករាល់គ្នាក្រោកពីព្រលឹម

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

យាគុយោ បចថ កត្តានិ បចថ ស្វានិ សម្មាទេថ ឧត្ត-
រិកង្គានិ សម្មាទេថាតិ កិណ្ណំ ខោ ឥមស្ស កហាបតិស្ស
អាវហោ វា ភវិស្សតិ វិវហោ វា ភវិស្សតិ មហាយញ្ញោ
វា បចបដ្ឋិតោ វាជំ វា មាគុណោ សេដ្ឋិយោ តិម្ពិសារោ
និមត្តិតោ ស្វាតនាយ សទ្ធិំ ពលនិកាយេនាតិ^(១) ។

(៣៥២) អថខោ វាជកហាកោ សេដ្ឋិ ណាសេ ច
កម្មករេ ច អាណាបេត្វា យេន អនាថបិណ្ឌិកោ
កហាបតិ គេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អនាថបិណ្ឌិកេន
កហាបតិនា សទ្ធិំ បដិសម្មោទិត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។
ឯកមន្តំ ជិសីទិ ខោ វាជកហាកំ សេដ្ឋិ អនាថបិណ្ឌិកោ
កហាបតិ ឯតទេវេច បុព្វេ ខោ ភំ កហាបតិ មយំ អា-
កតេ សព្វកិច្ចានិ និក្ខិបិត្វា មមញ្ញោ សទ្ធិំ បដិសម្មោ-
ទសិ សោនានិ ភំ វិក្ខិក្ខុវោ ណាសេ ច កម្មករេ ច
អាណាបេសិ គេនហិ កណោ កាលស្សោ ឧដ្ឋាយ
យាគុយោ បចថ កត្តានិ បចថ ស្វានិ សម្មាទេថ

---

១ ឧ. ម. ពលកាយេនាតិ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

ហើយចំអិនបបរ ចំអិនបាយ ចាត់ចែងសម្ប នឹងតាក់តែងសម្បទត្តុកត្តិះ
(ឲ្យល្អ) ប្រហែលជាគហបតីនេះ មានការហាមឃាត់ឬក៏ហាមឃាត់ ឬក៏
មហាយញ្ញាណ ឬ តំនោះតាត់អញ្ជើញព្រះបាទពិម្ពិសារមគធសនិយោជ
ព្រមទាំងពួកពលឲ្យមកទទួលក្រយាហារក្នុងថ្ងៃស្អែកទេដឹង ។

(៣៥៤) គ្រានោះ រាជគហសេដ្ឋីបង្គាប់ខ្ញុំប្រុសស្រីខ្លះ ពួកអ្នកធ្វើ
ការល្អល្អខ្លះ រួចហើយទើបចូលទៅគេអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ លុះចូល
ទៅដល់ហើយក៏និយាយរក់ទាក់ ជាមួយនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ហើយ
ក៏អន្លើយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ និយាយនឹងរាជគហសេដ្ឋី
ដែលអន្លើយក្នុងទីដ៏សមគួរដោយពាក្យដូច្នោះថា ខែនហាបតិកាលពីដើមបើ
ខ្ញុំបានមកដល់ហើយ អ្នកវែមន៍តែបញ្ឈប់កិច្ចការទាំងពួង ហើយនិយាយ
រក់ទាក់មកជាមួយនឹងខ្ញុំ ក៏ឥឡូវនេះអ្នកធ្វើតោះតើយ បែរជាបង្គាប់ខ្ញុំប្រុស
ស្រីខ្លះ ពួកអ្នកធ្វើការល្អល្អខ្លះ ថា ខែនាយពល្យត្តា បើដូច្នោះចូរអ្នក
ពល្យត្តាប្រាកដព្រលឹម ហើយចំអិនបបរ ចំអិនបាយ ចាត់ចែងសម្ប

សេនាសន្តត្តក្ខេព អនាថិបិណ្ឌិកតហបដិវត្ត រាជីតហារសេដ្ឋិវត្ត

ឧត្តរិកង្គ្គា និ សុម្បាទេបាតិ កិណ្ណ ខោ តេ គហបតិ
អាវាហោ វា ភវិស្សតិ វិវាហោ វា ភវិស្សតិ មហាយតោ
វា បច្ចុបដ្ឋិតោ រាជា វា មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ
និមន្តិតោ ស្វាតនាយ សុទ្ធិ ពលនិកាយេនាតិ ។ ន
មេ ខោ^(១) គហបតិ អាវាហោ វា^(២) ភវិស្សតិ នបិ
វិវាហោ វា ភវិស្សតិ នបិ រាជា មាគនោ សេនិយោ
តិម្ពិសារោ និមន្តិតោ ស្វាតនាយ សុទ្ធិ ពលនិកាយេន
អបិច មេ មហាយតោ បច្ចុបដ្ឋិតោ ស្វាតនាយ ពុទ្ធ-
ប្បមុខោ សន្នេហ និមន្តិតាតិ ។ ពុទ្ធាតិ ភ្នំ គហបតិ
វនេសីតិ ។ ពុទ្ធាតាហំ គហបតិ វនាមីតិ ។ ពុទ្ធាតិ
ភ្នំ គហបតិ វនេសីតិ ។ ពុទ្ធាតាហំ គហបតិ វនាមីតិ ។
ពុទ្ធាតិ ភ្នំ គហបតិ វនេសីតិ ។ ពុទ្ធាតាហំ គហបតិ
វនាមីតិ ។ យោសោមិ ខោ ឯសោ គហបតិ ធុល្លកោ
លោកស្មី យទិទំ ពុទ្ធាតិ^(៣) សកា ទុ ខោ គហបតិ

---

១ អយំ ខោសត្វោ ខ ម. បោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ២ វាសត្វោ ខ. ម. បោត្តកេសុ
សព្វត្ថ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. ម. យទិទំ ពុទ្ធាតិ ពុទ្ធាតិ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន៖ រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ នឹងរឿងរាជគហសេដ្ឋី

នឹងភាគតែងសម្បទត្តិក្នុង (ឲ្យល្អ) នៃគហបតិ ភាគហម្ព័លនឹងវាហម្ព័ល
ឬ មហាយព្វាតិធីនឹងកើតមានឡើងប្រាកដដល់អ្នកឬអ្វី ឬមួយអ្នកបាន
អញ្ជើញព្រះបាទពិម្ពិសារមគធសេនិយរាជ ព្រមទាំងពួកពលឲ្យមកទទួល
ក្រយាហារក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ រាជគហសេដ្ឋីនិយាយថា នៃគហបតិ ភាគហ-
ម្ព័លនឹងវាហម្ព័លរបស់ខ្ញុំមិនមានទេ ឬមួយខ្ញុំអញ្ជើញព្រះបាទពិម្ពិសារ
មគធសេនិយរាជ ព្រមទាំងពួកពល ឲ្យមកទទួល ក្រយាហារក្នុងថ្ងៃស្អែក
នេះក៏ទៅដែរ ខ្ញុំមានតែមហាយព្វាតិធីមែន គឺនិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
អង្គជាប្រធានមកទទួលភត្តក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិសួរថា
នៃគហបតិ អ្នកពោលថា ពុទ្ធា ដូច្នេះឬ ។ រាជគហសេដ្ឋីតបថា អើគហបតិ
ខ្ញុំពោលថា ពុទ្ធា ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ សួរទៀតថា នៃ
គហបតិ អ្នកពោលថា ពុទ្ធា ដូច្នេះឬ ។ រាជគហសេដ្ឋីតបថា អើគហបតិ
ខ្ញុំពោលថា ពុទ្ធា ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ សួរទៀត
ថា នៃគហបតិ អ្នកពោលថា ពុទ្ធា ដូច្នេះឬ ។ រាជគហសេដ្ឋីតប
ថា អើគហបតិ ខ្ញុំពោលថា ពុទ្ធា ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ
ពោលទៀតថា អើគហបតិ សម្លឹងគឺក៏ក្នុងថា ពុទ្ធា ដូច្នេះ នេះជា
សម្លឹងដែលគេរកបាន ដោយកម្រក្នុងលោក ម្នាលគហបតិ តើខ្ញុំនឹងអាច

វិធម្មបិដកេ បុល្លកថា

ឥមំ កាលំ តំ ភកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ភិតំ អរហន្តំ
សម្មាសម្ពុទ្ធីន្តំ ។ អកាលោ ខោ ភហបតិ ឥមំ កាលំ
តំ ភកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ភិតំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធ
ស្សេនានិ តំ កាលេន តំ ភកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្ក-
មិស្សសំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធីន្តំ ។

(៣៥៥) អថខោ អនាថបិណ្ណិកោ ភហបតិ ស្សេនា-
នាហំ កាលេន តំ ភកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ភិតំ
អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធីន្តំ ពុទ្ធកតាយ សតិយា ធិបជ្ជិ(១)
វត្តិយា សុទ្ធំ តិក្ខុត្តំ ឧដ្ឋាសំ បកាតំ មពាមាទោ ។
អថខោ អនាថបិណ្ណិកោ ភហបតិ យេន សីតវន្តោ
តេនុបសង្កម្ភិតំ ។ អមនុស្សា ធារំ វិរិសុ ។ អថខោ អនា-
ថបិណ្ណិកស្ស ភហបតិស្ស នកាមា ធិក្ខមន្តស្ស អា-
លោកោ អន្តរាយិ ។ អន្តកាវោ នាតុរហោសិ ។
កយំ ធម្មិតតំ លោមហំសោ ឧនតានិ ។ តតោ វ មុន
ធិវត្តតុកាមោ អហោសិ ។

១ ១. ម. និបជ្ជិកា ។

វិធម្មបិដក បុល្លវត្ថុ

ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះទាន់ក្នុងពេល
នេះបានដែរឬ ។ ពជគហរសេដ្ឋិតថា ម្ចាស់គហបតិ កាលនេះជាកាល
មិនគួរដើម្បីនឹងចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ
ទាន់ក្នុងពេលនេះទេ ប៉ុន្តែវេលាថ្ងៃស្អែកសឹមអ្នកចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះទើបគួរ ។

(៣៩៩) គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិគិតថា ឥឡូវនេះវេលាថ្ងៃ

ស្អែកនេះ អញនឹងចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធនោះទើបគួរ គិតហើយក៏ដំកល់ស្មារតី ចំពោះទៅរកព្រះពុទ្ធជា
ការម្នាល ហើយក៏ដេកទៅ ក៏ក្នុងវេលាយប់ (នោះ) អនាថបិណ្ឌិក-
គហបតិស្មានថាភ្លឺហើយ ក៏ក្រោកឡើង ៣ ជង ។ លំដាប់នោះ
អនាថបិណ្ឌិកគហបតិចូលទៅកាន់ទ្វារស័កវៃ (ព្រៃត្រជាក់) ។ ពួក
អមនុស្ស(១) ក៏នាំគ្នាបើកទ្វារឲ្យ ។ កាលអនាថបិណ្ឌិកគហបតិចេញផុត
អំពីនគរហើយ ពន្លឺ ក៏បាត់ទៅវិញ ។ ស្រាប់តែមាននឹងតកើតឡើង ។
ក៏យសេចក្តីភ័យស្ងួតនឹងព្រៃរមកកើតឡើង ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិចង់
ត្រឡប់អំពីទីនោះមកវិញ ។

១ អមនុស្ស គឺខ្មោចឬទេវតា ។

២៧៣

សេនាសុត្តន្តរោ អនាថិបិណ្ឌិកធលាបវិញ្ញុ សិវរាជាថា

[៣៥៦] អថខោ សិវកោ យក្ខោ អន្តរហិតោ

សទ្ធិមនុស្សាវេសិ

សតំ ហត្ថំ សតិ អស្សុ សតិ អស្សុតវិថា

សតិ កញ្ញា សហស្សានិ អាមុត្តមណិកុណ្ណាលា

ឯកស្សុ បទវិតិហារស្សុ កលំ ធាក្សន្តិ សោឡសី ។

អភិក្កម គហបតិ អភិក្កម គហបតិ អភិក្កន្តន្ត

សេយ្យោ ចោ បដិក្កន្តន្តិ ។

[៣៥៧] អថខោ អនាថិបិណ្ឌិកស្សុ គហបតិស្សុ

អន្ធការោ អន្ធធាយិ ។ អាណាកោ ទានុរហាសិ ។

យិ អហោសិ ភយំ ធម្មិតតិ លោមហិសោ សោ បដិ-

ប្បស្សមិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ អនា-

ថិបិណ្ឌិកស្សុ គហបតិស្សុ អាណាកោ អន្ធធាយិ ។

អន្ធការោ ទានុរហាលិ ។ ភយំ ធម្មិតតិ លោមហិសោ

ឧទទានិ ។ តតោ វ បុណ ធម្មិតតិកាមោ អហោសិ ។

តតិយម្បិ ខោ សិវកោ យក្ខោ អន្តរហិតោ សទ្ធិម-

នុស្សាវេសិ

សេនាសនត្ថក្កតៈ រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ដំណាលវិភាគាថា

(៣៥៦) គ្រានោះ សិវកយក្សដែលបាត់ទៅ ក៏បញ្ចេញសម្លេង
ឡើងថា

ដីរ ១ សែន សេះ ១ សែន រថទឹមដោយមេសេះគុស្សតរ ១
សែន ស្រីជំទង់ដែលប្រដាប់ដោយកុណ្ណាល ជាវិការៈខែកែវមណី
១ សែន ក៏មិនដល់មួយចំណិត ខែការណ៍ទៅ ១ ជំហាន
ដែលបណ្ឌិតចែកឲ្យជាចំណែក ១៦ អស់វារៈ ១៦ ជនៈ ១ ។
ម្ចាស់គហបតិ អ្នកចូរឈានដើរទៅ ម្ចាស់គហបតិ អ្នកចូរឈាន
ដើរទៅ ការណ៍ទៅដើរទៅរបស់អ្នកប្រសើរណាស់ ការត្រឡប់ទៅវិញ
មិនប្រសើរទេ ។

(៣៥៧) លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ក៏បាត់នឹងទៅ
វិញ ។ ពន្លឺភ្លឺក៏កើតប្រាកដឡើង ។ ភ័យសេចក្តីគក់ស្តុតព្រំពេមនោះឯងក៏
រម្ងាប់បាត់ទៅ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ក៏បាត់ពន្លឺអស់វារៈនាំដងផង ។ បេ ។
អស់វារៈបីដងផង ។ នឹងក៏កើតប្រាកដឡើង ។ ភ័យសេចក្តីគក់ស្តុត
ព្រំពេមក៏កើតឡើង ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ចង់ត្រឡប់អំពីទីនោះមក
វិញ សិវកយក្សដែលបាត់ទៅហើយនោះ ប្រាប់តែបញ្ចេញសម្លេងអស់
វារៈជាគំរប់បីដងថា

២៧២

វិទយចំណេ ចុល្លវត្តោ

សតំ ហត្ថំ សតំ អស្សា សតំ អស្សតវីថា

សតំ កត្តា សហស្សានិ អាមត្តមណីកុណ្ណាលា

ឯកស្ស បទវីតហារស្ស កលំ ធាត្សន្តំ សោឡសី ។

អភិក្កម កហបតិ អភិក្កម កហបតិ អភិក្កន្តន្ត
សេយ្យោ ខោ បដិក្កន្តន្តំ ។ តតិយម្បិ ខោ អនាថ-
បិណ្ឌិកស្ស កហបតិស្ស អន្តកាហ អន្តវាយិ ។ អា-
លោកោ ចាតុរហោសិ ។ យំ អហោសិ ភយំ ធម្មតតិ
លោមហិសោ សោ បដិច្ចស្សម្ហិ ។ អថខោ អនាថ-
បិណ្ឌិកោ កហបតិ យេន សីតវនិ តេនុបសដ្ឋមិ ។

(៣៥៨) តេន ខោ បន សមយេន ភកវា វត្តិយា
បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ អន្លោកាសេ ចន្តមតិ ។
អន្តសា ខោ ភកវា តំ^(១) អនាថបិណ្ឌិកំ កហបតិ ធូរតោ
វ អាកច្ឆន្តំ ទិស្វាន ចន្តមា ឌីរោហិត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ
និសីទិ ។ និសដ្ឋ ខោ ភកវា អនាថបិណ្ឌិកំ កហបតិ
ឯតទរោច ឯហិ សុទត្តាតិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ
កហបតិ ធាមេន មិ ភកវា អាសបតិតិ ហដ្ឋោ ឧទក្កោ

១ អយំ ឥសវោ ខ. ម: ធាន្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

វិធីយចិណ្ឌិត បុណ្យវិគ្គ

ជំរំ ១ វិសេន រលះ ១ វិសេន រថដែលទឹមដោយមេសេរះអស្សតរ

១ វិសេន ជ្រំជំរំនី ដែលពាក់កណ្តាលជាវិការៈនៃកែវមណី

១ វិសេន មិនដល់ចំណិត នៃការឈានទៅ ១ ជំហាន ដែល

ចណ្ឌិតចែកឲ្យជាបីណែក ១៦ អស់វារៈ ១៦ ជនិទេ ។

ម្នាលគហបតិ អ្នកចូរឈានដើរទៅ ម្នាលគហបតិ អ្នកចូរឈាន
ដើរទៅ ការឈានដើរទៅរបស់អ្នកប្រសើរណាស់ ដំណើរក្រឡប់ថយ
ព្រាយវិញ មិនប្រសើរទេ ។ អនាថបិណ្ឌិតគហបតិ ក៏បាត់នឹងនិរទេវវិញ
អស់វារៈបីជនិទេ ។ ពន្លឹកកើតប្រាកដឡើង ។ ភ័យសេចក្តីតក់ស្លុតព្រឹក្សានោះ
ឯងក៏រម្ងាប់ទៅ ។ លំអាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិតគហបតិចូលទៅកាន់សីតវិទេ ។

(៣៩៨) សរសើរនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តែនឡើងក្នុង
ចចូសសម័យនៃ គ្រូ ហោយទ្រង់ចង្រ្កមក្នុងទីវាល ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ទតឃើញអនាថបិណ្ឌិតគហបតិ ដើរមកភ័យមួយលីម ។ លុះទ្រង់ទត
ឃើញហើយក៏ថយចុះអំពីទីចង្រ្កម ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេតាក់តែង
ថ្វាយស្រាប់ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ទើបមានព្រះបន្ទូល
នេះទៅនឹងអនាថបិណ្ឌិតគហបតិថា ម្នាលសុទត្ត អ្នកចូរមកនេះ ។
ឯអនាថបិណ្ឌិតគហបតិ មានចិត្តត្រេកអររីករាយ ដោយគិតថា ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលក្រសែហៅ ពាក្យអញចំណេះ ហើយ

២៧៥

សេនាសន្តត្ថកោ អថនាបិណ្ឌិកតហមភិវង្គ អនុបុញ្ញិកោ

យេន កកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កកវតោ
នាទេសុ សិរសា និបតិត្វា កកវង្គិ ឯតទលោច កង្ខ
កន្តេ កកវា សុខំ សយិត្តានិ ។

(៣៥៧) សត្វទា វេ សុខំ សេតិ
ព្រាហ្មណោ បរិទិត្វតោ
យោ ន លិម្បតិ កាមេសុ
សីតិក្ខតោ ជិវ្វបទិ ។
សព្វា អាសន្តិយោ ធម្មតា
វិនេយ្យ បាទយេ ទវំ
ឧបសន្តោ សុខំ សេតិ
សង្គិ មប្បយ្យ^(១) ចេតសោតិ ។

(៣៦០) អថខោ កកវា អនាថបិណ្ឌិកតស្ស កហ-
បតិស្ស អនុបុញ្ញិកមិ កថេសិ ។ សេយ្យមិទិ ។
នានកមិ សីលកមិ សត្តកមិ កាហានិ អាទិទវំ
ឌីកាវំ សង្គិលេសិ ធម្មតោ អាទិសិសិ មកាសេសិ ។

---

១ ឧ. អប្បយ្យ ។ ម. សង្គមុញ្ញិ ។

សេនាសនក្ខន្ធព្រះ រឿងអនាថបិណ្ឌិកភហបតិ និងអនុបុព្វិកថា

ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទៀប
ព្រះបាទទាំងគូ នៃព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំចូលព្រះមានព្រះ
ភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គទ្រង់ផ្គុំស្គាល់ស្រួលទេឬ ។

(៣៥៧) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គលណាមានសេចក្តីត្រ-
ជាក់មិនមានកិលេសគ្រឿងសៅហ្មងមិនជាប់នៅក្នុងកាមទាំង
ឡាយ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍អ្នកមានទុក្ខម្នាក់ហើយ
វេមនិផេកនៅជាសុខគ្រប់កាលទាំងពួង ។ (មនុស្សណា)
កាត់បង់ទូរសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងភពទាំងពួង ហើយនាំបង់ទូរ
សេចក្តីត្រូវលក្ខណ៍ក្នុងហឫទ័យចេញ (មនុស្សនោះ) ឈ្មោះ
ថាជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ដល់ហើយទូរសេចក្តីរម្ងាប់នៃចិត្ត វេមនិ
ផេកនៅជាសុខ ។

(៣៦០) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងអនុបុព្វិកថា
ដល់អនាថបិណ្ឌិកភហបតិ ។ អនុបុព្វិកថានោះគឺអ្វីខ្លះ ។ អនុបុព្វិកថា
នោះ គឺ ទ្រង់ប្រកាសនូវទានកថា ១ សីលកថា ១ សក្តិកថា ១ កាមាទី-
នវៈដ៏លាមកសៅហ្មង ១ មិនអាទិសង្ឃក្នុងការចេញកសាងផ្ទះ ១ ។

២៧៦

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

យនា កកវា អញាសំ អនាថបិណ្ណំ កំ គហបតី កល្លចំត្ត
ឃ
មុទ្ធិចំត្តំ វិជីវណាចំត្តំ ឧទុក្ខចំត្តំ បសដ្ឋចំត្តំ អថ យា
ពុទ្ធានំ សាមគ្គីកំសំកា ធម្មទេសនា តំ បកាសេសំ
ទុក្ខំ សមុទយំ ជំរោជំ មត្តំ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធិ
វត្តំ អបគតកាឡកំ សម្មទេវ រជំជំ បដិក្កុណ្ណាយ្យ
ឯវមេវ អនាថបិណ្ណំកស្ស គហបតីស្ស តស្មីយេវ
អាសនេ វិជី វិតមលំ ធម្មចក្កំ ឧទនាទិ យត្តិកា
សមុទយធម្មំ សត្វនំ ជំរោជធម្មនំ ។

(៣៦០) អថទោ អនាថបិណ្ណំកោ គហបតី ទិដ្ឋ-
ធម្មោ បត្តធម្មោ វិជិតធម្មោ បរិយោកាឡកធម្មោ តិណ្ណាវិ-
ចិក្កិញ្ញោ វិតតកថិកោថា វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរាប្បទ្ធយោ
សត្តំ សាសនេ កកវនំ ឯតទរោច អភិក្កនំ កន្ត

វិទ្យាបិដក បុណ្យវគ្គ

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថា អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ មានចិត្ត
ស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនិវរណធម៌ មានចិត្តអវិណ្ណតឡើង
មានចិត្តជ្រះថ្លាក្នុងពេលណា ក៏ធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធតាំងឡាយ ទ្រង់
លើកឡើងសម្តែងដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសនូវធម្មទេសនា
នោះ គឺ ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច មិកោធសច្ច មគ្គសច្ច ក្នុងពេលនោះ ។
សំពត់ដ៏ស្អាតដែលមិនមានពណ៌ខ្មៅ តែងទទួលយកនូវទឹកជ្រលក់ដោយ
ប្រពៃយ៉ាងណាមិញ ក៏ដូចជាធម្មចក្ក គឺ រសាភាចក្កផលមានចូលទៅ
ប្រាសហើយ មានមម្ពិលទៅប្រាសហើយ ក៏បានកើតឡើងដល់អនាថ-
បិណ្ឌិកគហបតិ លើភាសនៈនោះដូច្នោះថា ធម្មជាតិឯណា ទីមួយ មានស-
ភាពកើតឡើងហើយជាធម្មតា ធម្មជាតិទាំងអស់នោះមានសភាព លេច
ទៅវិញជាធម្មតា ។

[ឆ្លៀត] ត្រាវនោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានឃើញធម៌ហើយ
បានលុះធម៌ហើយ បានជ្រាបច្បាស់ធម៌ហើយ មានចិត្តបុរៈកាន់ធម៌សិប្ប
ហើយ ឆ្លងចាកសេចក្តីសង្ឃឹមហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីឡើងចូលហើយ
ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា លែងជឿនូវពាក្យបុគ្គលដទៃក្នុងសាសនា របស់
ព្រះសាស្តា ហើយបានគ្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ទឹងព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព័កេរៈពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

២៧

សេនាសន្តត្តកេ អនាថិប័ណ្ណិកពហេបតិវុត្ត ធម្មច្ចុ

អភិក្កន្តំ កន្តេ សេយ្យថាវិ កន្តេ ធិក្កន្តិវិ វា ទុក្កដេយ្យ
បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុឡិស្ស វា បត្តំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ត-
កាវេ វា តេលប្បជ្ជោនិ ជាវេយ្យ ចក្កុមន្តោ រូទាធិ
ទុក្កន្តំ ឯវមេវិ^(១) កកវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មា
បកាសតោ ឯសាហិ កន្តេ កកវន្តំ សារណិ ក្កន្តាមិ
ធម្មញ្ញ ភិក្កុសធឿញ្ញ ទុទាសតិ មំ កកវា ជាវតុ អដ្ឋ-
តក្កេ ហិណ្ណុបេតំ សារណិ កតំ អនិវាសេតុ ច បេ កន្តេ
កកវា ស្វាតនាយ កតិ សដ្ឋិ ភិក្កុសធឿញ្ញាតិ ។ អនិវា-
សេសំ កកវា តុណ្ណិកាវេន ។ អថខោ អនាថិប័ណ្ណិកោ
កហបតិ កកវតោ អនិវាសនំ វិទិត្តា ទុដ្ឋាយាសនា
កកវន្តំ អភិវាទេត្តា បទក្កុណិ កេត្តា បក្កាមិ ។

---

១ សព្វន្ត ធាវមេ ទិស្សតិ ។

សេនាសនព្វទូក្រះ រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី និងធម្មបទ

ពីពេលពេកណាស់ បតីគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គទ្រង់សម្តែង
ហើយ ដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ (ក្តីច្បាស់ណាស់) គួរនាដូចជា
មនុស្ស បើកវត្ថុដែលគេផ្តាច់ឲ្យដាច់ឡើង ឬដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់
ដែលគេលាក់បិទទាំងទុក គំរុននោះសោតដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវ ដល់អ្នក
វេន្តិង ឬដូចមនុស្សកាន់ប្រទីបប្រោលបំភ្លឺ ក្នុងទីងងឹតដោយគិតថាមនុស្ស
ដែលមានភ្នែកនឹងមើលឃើញបូជាងឡាយបាន បតីគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ខ្ញុំព្រះអង្គនេះសូមដល់ នូវព្រះមានព្រះភាគផង នូវព្រះធម៌ផង នូវព្រះ
ភិក្ខុសង្ឃផង ថាជាទីពឹងទំលើក សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាប នូវខ្ញុំ
ព្រះអង្គថា ជាទុបាសកដល់ហើយនូវព្រះគ្រូសរណេគមន៍ ស្មើដោយដំរិត
ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមរៀងៗ បតីគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយវិញ
ទៀត សូមព្រះមានព្រះភាគមួយអង្វើដោយព្រះភិក្ខុសង្ឃ ទទួលកត្តរបស់
ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីកត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួល
និមន្តដោយតុណ្ណិភាព ។ គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីដឹងច្បាស់ថា
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏គ្រោកចាកអាសនៈថ្វាយចង្ហី
លាព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណច្រចៀសចេញទៅ ។

វិន័យបិដកេ បុល្លវគ្គោ

[៣៦២] អស្សោសំ ខោ រាជគហកោ សេដ្ឋី អនាថ-
បិណ្ឌិកេន កំរ គហបតីនា ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ
សង្ឃោ និមន្តិតោតិ ។ អថខោ រាជគហកោ សេដ្ឋី អ-
នាថបិណ្ឌិកំ គហបតី ឯតទរោច តយា កំរ គហបតី
ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ សង្ឃោ និមន្តិតោ ត្រញាសិ
អាគន្ធកោ ទេមិ តេ គហបតី វេយ្យាយិកំ យេន ភិ
ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស កត្តំ កវេយ្យាសីតិ ។ អលំ
គហបតី អត្ថំ មេ វេយ្យាយិកំ យេនាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស
សង្ឃស្ស កត្តំ កវិស្សាមីតិ ។

[៣៦៣] អស្សោសំ ខោ រាជគហកោ នេគមោ
អនាថបិណ្ឌិកេន កំរ គហបតីនា ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្ប-
មុខោ សង្ឃោ និមន្តិតោតិ ។ អថខោ រាជគហកោ
នេគមោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតី ឯតទរោច តយា
កំរ គហបតី ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ សង្ឃោ និមន្តិតោ
ត្រញាសិ អាគន្ធកោ ទេមិ តេ គហបតី វេយ្យាយិកំ
យេន ភិ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស កត្តំ កវេយ្យាសីតិ ។

វិធីបដិសេធ បុណ្យវត្ត

(៣៦២) រាជគហរសេដ្ឋីបានព្យាបាល អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ និមន្ត
ព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ចក្នុងវិថីស្រុកដូច្នោះហើយ ។
ចំណែកខាងរាជគហរសេដ្ឋី បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ
ថា ម្ចាស់គហបតិ បានព្យាបាល អ្នកនិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានដើម្បី
ភត្តកិច្ចក្នុងវិថីស្រុក តែអ្នកជាភាគទុក្ខៈ នឹងធ្វើភត្តិដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះ
ពុទ្ធជាប្រធានដោយវត្តសម្រាប់បាយវាយ (សៀវ) ឯណា ម្ចាស់គហបតិ
ខ្ញុំនឹងឱ្យវត្តសម្រាប់បាយវាយនោះដល់អ្នក ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិឆ្លើយ
ថា ម្ចាស់គហបតិ កុំចុះ ខ្ញុំមានវត្តសម្រាប់បាយវាយធ្វើភត្តិដើម្បីសង្ឃមាន
ព្រះពុទ្ធជាប្រធានហើយ ។

(៣៦៣) អ្នកនិគមក្រុងរាជគ្រឹះ បានព្យាបាលដំណឹងច្បាស់ថា អនាថ-
បិណ្ឌិកគហបតិបាននិមន្តព្រះសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ច
ក្នុងវិថីស្រុក ។ វេលានោះ អ្នកនិគមក្រុងរាជគ្រឹះនិយាយពាក្យនេះទៅនឹង
អនាថបិណ្ឌិកគហបតិថា បតិគ្រគហបតិ ព្យាបាល អ្នកបាននិមន្តព្រះសង្ឃមាន
ព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភត្តកិច្ចក្នុងវិថីស្រុក តែអ្នកជាភាគទុក្ខៈ នឹងធ្វើ
ភត្តកិច្ចដើម្បីព្រះសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដោយវត្តសម្រាប់បាយ
វាយឯណា ម្ចាស់គហបតិ ខ្ញុំឱ្យវត្តសម្រាប់បាយវាយនោះដល់អ្នក ។

២៧៧

សេនាសន្តត្តកោ អនាថិបិណ្ណិកេតិហិបដិវុទ្ធ កត្តកាដិ

អលំ អយ្យ អត្ថំ មេ វេយ្យាយេកំ យេនាហំ ពុទ្ធប្ប-
មុខស្ស សង្ឃស្ស កត្តំ កវស្សាមីតិ ។

(៣៦២) អស្សោសិ ខោ រាជា មាគនោ សេនិយោ
តិម្ពិសារោ អនាថិបិណ្ណិកេន កវ កហបតិណ ស្យាតនាយ
ពុទ្ធប្បមុខោ សង្ឃោ និមន្តិតោតិ ។ អថខោ រាជា មាគ-
នោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ អនាថិបិណ្ណិកំ កហបតិ
ឯតទកេច តយា កវ កហបតិ ស្យាតនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ
សង្ឃោ និមន្តិតោ ភ្នញ្ចាសិ អាគន្ធកោ ទេមិ តេ កហ-
បតិ វេយ្យាយេកំ យេន ភិ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស
កត្តំ កវេយ្យាសីតិ ។ អលំ ទេវ អត្ថំ មេ វេយ្យាយេកំ
យេនាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស កត្តំ កវស្សាមីតិ ។

(៣៦៥) អថខោ អនាថិបិណ្ណិកោ កហបតិ តស្សា
រត្តិយា អច្ចយេន រាជកហកស្ស សេដ្ឋិស្ស និវេសនេ
បណីតំ ខាននិយំ កោជនិយំ បដិយោទាមេត្វា កកវតោ
កាលំ អាភោទាមេសិ កាលោ កន្តេ និដ្ឋិតំ កត្តនិ ។

សេវាសន្តត្ថូកៈ រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ នឹងការថ្វាយភក្ត្រ

អនាថបិណ្ឌិកឆ្លើយថា ខែអ្នក កុំចុះ ខ្ញុំមានវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយ ធ្វើភក្ត្រ
ដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះតុទ្ធជាប្រធានហើយ ។

(៣៦៤) ព្រះបាទតិម្ពិសារមាគធសេនិយពរជ្រាបច្បាស់ថា ពួង
អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ បាននិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះតុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បី
ភក្ត្រកិច្ចកងវិថ្វស្ត្រ ។ ឯព្រះបាទតិម្ពិសារមាគធសេនិយពរជ្រាប ទ្រង់មាន
បន្ទូលនេះទៅនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិថា ម្ចាស់គហបតិ ពួង អ្នកបាន
និមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះតុទ្ធជាប្រធាន ដើម្បីភក្ត្រកិច្ចកងវិថ្វស្ត្រ តែអ្នកជា
អាគន្ធកៈ នឹងធ្វើភក្ត្រដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះតុទ្ធជាប្រធាន ដោយវត្ថុសម្រាប់
ចាយវាយឯណា យើងនឹងឲ្យខ្ញុំវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយនោះដល់អ្នក ។
អនាថបិណ្ឌិកគហបតិក្រាបទូលតបថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព កុំបាច់ទេ
ខ្ញុំព្រះអង្គមានវត្ថុសម្រាប់ចាយវាយធ្វើភក្ត្រ ដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះតុទ្ធជា
ប្រធានហើយ ។

(៣៦៥) ត្រាទោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ លុះកន្លងពត្រីនោះ
ទៅ ក៏ឲ្យជនទាក់តែងខាងនិយាយហាវដ៏ទុក្ខម ក្នុងលំនៅរបស់
ពរជ្រាបសេដ្ឋី ហើយឲ្យជនក្រាបបង្គំទូលភក្ត្រកាលចំរោះព្រះមានបុណ្យ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ ភក្ត្រក៏សម្រេចហើយ ។

៣០១

វិទ្យបិដកេ បុល្លវត្តោ

អថខោ កកវា បុត្តណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តនិវា-
នាយ យេន រាជគហតកស្ស វេស្មិស្ស និវេសនំ តេនុ-
បសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទំ សន្និ-
កិត្តុសង្កេតំ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិ-
តុទ្ធប្បមុទំ កិត្តុសង្កំ បណីតេន ខាទនិយេន កោជនិ-
យេន សហត្វា សន្តប្បេត្វា សម្បវារេត្វា កកវន្តំ កុត្តវំ
ឌំ និគបត្តនាណី ឯកមន្តំ និសីទំ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តោ
ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិ កកវន្តំ ឯតទកេច អនិ-
វាសេត្វ មេ កន្លេ កកវា សាវត្តយំ វស្សវាសំ សន្និ-
កិត្តុសង្កេតនំ ។ សុញ្ញាតារេ ខោ កហបតិ តថាគតា
អភិមន្តនំ ។ អញ្ញាតំ កកវា អញ្ញាតំ សុគតាតំ ។
អថខោ កកវា អនាថបិណ្ឌិកំ កហបតិ ធម្មយា តថាយ
សន្តស្បេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បវាសេត្វា
ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

វិសេសបិដក បុណ្យវគ្គ

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បូននឹងបាត្រចម្រុះ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ
ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់លំនៅរបស់ពរជគហសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏គង់លើកាសនៈដែលអគ្គបណ្ឌិតហង្សថ្វាយ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។
លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ បានអង្គាសថ្វាយ ខាងនិយកោនិយា .
ហារវង្សញាតិសារដោយដៃខ្លួនឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជា
ប្រធាន ឲ្យផ្អែកស្តាប់ស្តួលត្រាតែដល់លោកប្រកែកលែងទទួលទៀត លុះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រ
ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងវិជ័សមគួរ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិលុះអង្គុយក្នុងវិ
ជ័សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា
បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ទទួល
និមន្តគង់ចាំស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់គហបតិ ព្រះតថាគតទាំងឡាយរមែងគ្រេកអរ ចំពោះក្នុងលំនៅ
ដ៏ស្ងាត់នៃម្យ៉ាង ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិក្រាបបង្គំទូលថា បតិគ្រព្រះមាន
ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ហើយ បតិគ្រព្រះសុគត ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់
ហើយ ។ ត្រាតែនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់អនាថបិណ្ឌិកគហបតិឲ្យ
ឃើញព្រម ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យទស្សហ៍ព្រម ឲ្យរីករាយព្រម ដោយធម្ម-
កថា ហើយព្រះអង្គត្រេកចាកកាសនៈ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរចៀសចេញទៅ ។

៣០១

សេនាសន្តត្តកេ អនាថបិណ្ឌិកពហេបជីន្ត ពើវនំ

[៣៦៦] តេន ទោ ថន សមយេន អនាថបិណ្ឌិ-
កោ កហបតិ ពហុមិត្តោ ហោតិ ពហុសហាយោ អា-
នេយ្យវាចោ ។ អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិ
វាជកហេ តិ ករណីយំ តិវេត្វា យេន សាវត្ថុ តេន
បក្កាមិ ។ អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិ អន្តរ-
មក្កេ មនុស្សេ អាណាថេសិ អាវមេ អយ្យោ ករោថ
វិហារេ បតិដ្ឋាបេថ ទាណិ បដ្ឋបេថ ឥណិ តុន្តោ
លោកេ ឧប្បន្នោ សោ ច មយា កកវា និមន្តិតោ ឥ-
មិទា មក្កេន អាគច្ឆិស្សតិ ។ អថទោ តេ មនុស្សោ
អនាថបិណ្ឌិកេន កហបតិទា ឧយ្យេជីតា អាវមេ អ-
កំសុវិហារេ បតិដ្ឋាបេសុំ ទាណិ បដ្ឋបេសុំ ។ អថទោ
អនាថបិណ្ឌិកោ កហបតិ សាវត្ថុ កុត្វា សមន្តា សាវត្ថុ
អនុវិលោកេសិ កក្កុ ទុ ទោ កកវា វិហារេយ្យ យំ អស្ស
កាមតោ នេវ អតិទ្ធវេ ន អន្តាសន្នេ កមទាគមន-
សម្បន្នំ អត្ថកាណិ អត្ថកាណិ មនុស្សានិ អកិក្កមជ្ជិយំ
និវា អប្បាតិណ្ឌិ រត្ថំ អប្បសន្នំ អប្បនិក្យោសំ វិជន-
វាតិ មនុស្សាហសេយ្យកិ បដិសល្លានសារុប្បន្នំ ។

សេនាសន្តត្តក្កៈ រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិវិនិច្ឆ័យដេវវិទ

(៣៦៦) សម័យនោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ជាបុគ្គលមាន

មិត្តច្រើន មានសម្លាញ់ច្រើន មានវាចាគួរឱ្យអ្នកផងកាន់យក ។ ទើប
អនាថបិណ្ឌិកគហបតិពិចារណា នូវកិច្ចដែលគួរធ្វើនោះ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
រួចហើយក៏ត្រឡប់មកក្រុងសាវត្ថីវិញ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ អនាថ-
បិណ្ឌិកគហបតិបង្គាប់មនុស្សទាំងឡាយថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
រាល់គ្នាធ្វើអារាម សាងវិហារ ផ្ដើមធ្វើនូវទាន ឥឡូវនេះព្រះពុទ្ធត្រាស់
ហើយក្នុងលោក ឯព្រះវង្សនោះសោត ខ្ញុំក៏បានទិមន្តហើយ ព្រះអង្គនឹង
ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកតាមផ្លូវនេះ ។ គ្រានោះ ពួកមនុស្សដែលអនាថ-
បិណ្ឌិកគហបតិបញ្ជូនទៅនោះ ក៏បានធ្វើអារាម សាងវិហារ ទីផ្ដើមធ្វើ
នូវទាន ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិទៅដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ
ក៏គយគន់មើល (កន្លែង) ក្នុងក្រុងសាវត្ថីគ្រប់អទ្វើ ដោយគិតថា ព្រះ
មានព្រះភាគសមនឹងគង់នៅក្នុងទីណា ហ្ន៎ ទីណាមិនជិតពេក មិនឆ្ងាយ
ពេក អំពីស្រុក ល្មមទៅល្មមមកបាន ល្មមពួកមនុស្សដែលត្រូវការដោយ
ប្រយោជន៍ងាយនឹងទៅមក ជាទីមិនប្រឡូកប្រឡំក្នុងវេលាថ្ងៃ មានសម្លេង
តិច ឥតមានសម្លេងគឺកកង ជាទីប្រាសចាកខ្យល់បក់មកអំពីសិរៈ ខែជន
គួរជាទីធ្វើការសម្ងាត់នៃមនុស្ស នឹងជាទីគួរដល់វិវេកក្នុងវេលាយប់ ។

វិទយបិដកេ ពុល្លវត្តោ

អនុសា ខោ អនាថិ បិណ្ឌិកោ គហាបតិ ជេតស្ស រាជត្យុ-
មារស្ស^(១) ឧយ្យាដំ តាមតោ លេវ អតិធូរ ធន អន្តាសន្នេ
គមនាគមនសម្បជំ អត្ថកាដំ អត្ថកាដំ មនុស្សាដំ
អភិក្កមនិយំ ធិវំ អប្បាតិណ្ឌិ វត្តិ អប្បសម្ពំ អប្ប-
ជំគ្រាសិ វិជនវតំ មនុស្សរាហសេយ្យតំ បដិសល្លា-
នសារុប្បំ ធិស្វាន យេន ជេតោ រាជត្យុមារេ ^(២) តេ-
នុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា ជេតំ រាជត្យុមារំ ឯតទរោច
ទេហំ មេ អយ្យបុត្ត ឧយ្យាដំ អារាមំ តាកុដំ ។ អ-
នេយ្យោ គហាបតិ អារោមោ អបិ កោដិសដ្ឋរោតិ ។
គហិតោ អយ្យបុត្ត អារាមោតិ ។ ធន គហាបតិ គហិតោ
អារាមោតិ ។ គហិតោ ធន គហិតោតិ រោហារិកេ
មហាមត្តេ បុដ្ឋិសុ ។ មហាមត្តា ឯវមាហំសុ យតោ
តយា អយ្យបុត្ត អគ្រោ តតោ គហិតោ អារាមោតិ ។

---

១ ឧ.ម. ប៊ុនសារឿវ ។ ២ ឧ. ម. ពុមារេ ។

វិទ្យាបិដក ពុល្យវិគ្គ

អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ បាខេយិញ្ញឧទ្យានរបស់រាជកុមារឈ្មោះជេត ជា
ទីមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេកអំពីស្រុក ល្មមទៅមកបាន ល្មមពួកមនុស្ស
ដែលត្រូវការដោយប្រយោជន៍នាពេលទៅមកបាន មិនច្រឡំច្រឡំ ក្នុង
វេលាថ្ងៃ មានសម្លេងតិច ឥតមានសម្លេងគឺកងជាទីប្រាសចាករូបបក់
មកអំពីសវះនៃមនុស្ស គួរជាទីធ្វើការសម្ងាត់នៃមនុស្ស ជាទីគួរដល់វិវេក
ក្នុងវេលាយប់ លុះយើងហើយក៏ចូលទៅរកព្រះរាជកុមារឈ្មោះជេត លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ បានពាលពាក្យនេះ នឹងព្រះរាជកុមារឈ្មោះជេតថា
បពិត្រព្រះអយ្យបុត្រ សូមព្រះអង្គប្រទានឧទ្យានមកខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីនឹង
ធ្វើអាពាហ៍ ជេតរាជកុមារឆ្លើយថា ម្ចាស់គហបតិ អាពាហ៍ខ្ញុំឲ្យ (អ្នកទេ) ។
មិនបានទេ លុះតែ (អ្នកឲ្យថ្ងៃ) គឺគ្រាលដោយគោដំនែក ហាបណៈ (ទើបឲ្យ
បាន) ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិឆ្លើយថា បពិត្រព្រះអយ្យបុត្រ អាពាហ៍ខ្ញុំព្រះ
អង្គមុខជានឹងយកហើយ ។ ជេតរាជកុមារឆ្លើយថា ម្ចាស់គហបតិអ្នកកុំពាល
យកអាពាហ៍ (ចាំយើងសួរពួកមហាមាត្រអ្នកវិនិច្ឆ័យសេចក្តីសិន) ។ ជេត
រាជកុមារនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ក៏សួរពួកមហាមាត្រអ្នកវិនិច្ឆ័យសេច-
ក្តីថា អាពាហ៍គួរឲ្យអនាថបិណ្ឌិកគហបតិយក ឬមិនឲ្យយកទេ ។ ពួកមហា
មាត្រពាលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអយ្យបុត្រ ព្រះអង្គបានកាត់ថ្ងៃអាពាហ៍
ចំនួនប៉ុន្មាន ក៏ឲ្យអនាថបិណ្ឌិកគហបតិទទួលយក ដោយថ្ងៃប៉ុណ្ណោះចុះ ។

៣០៧

សេនាសន្តត្តក្រៃ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ ផេតវនំ

អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ សកដេហំ ហិរញ្ញំ
ធិញ្ញាហាយេត្តា ជេតវនេ កោដិសន្តវិ សន្តរមេសិ ។
សតិ និហដំ ហិរញ្ញំ ថោកស្ស ឌីកាសស្ស កោដ្ឋ-
កសាមន្តា នប្បហោតិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ
កហមតិ មនុស្សេ អាណាមេសិ តត្ថថ កណោ ហិរញ្ញំ
អាហារថ វមំ ឌីកាសំ សន្តវិស្សាមាតិ ។ អថខោ ជេ-
តស្ស រាជកុមារស្ស ឯតនហោសិ ន ខោ វនំ ឌីកិ
កវិស្សតិ យថាយំ កហមតិ តាវតហិ ហិរញ្ញំ បរិច្ឆជ-
តិ ។ អថខោ ជេតោ រាជកុមារោ (១) អនាថបិណ្ឌិកិ
កហមតិ ឯតនរោថ អលំ កហមតិ មា តិ ឌីកាសំ
សន្តរមេសិ ទេហំ មេ តិ ឌីកាសំ មមេតិ នាទំ ក-
វិស្សតិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ អយិ
ខោ ជេតោ រាជកុមារោ អភិញ្ញាតោ ញាតមនុស្សោ
មហិទ្ធិកោ ខោ បន ឯកុទានំ ញាតមនុស្សានំ វមស្ស
ធម្មវនយេ បសានោតិ តិ ឌីកាសំ ជេតស្ស រាជ-
កុមារស្ស អនាសិ ។ អថខោ ជេតោ រាជកុមារោ

១ ឧ. ម. ចោត្តកេ អថខោ ជេតោ រាជកុមារោតិ បាយោ ន ទិស្សតិ ។

៣០៧

សេនាសន្ធិប្បដិស្ឋានៈ រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតីនឹងវត្តជេតវន

លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីបានឱ្យគេផ្គុំកប្រាក់ដោយរទេះទាំង
ឡាយហើយឱ្យក្រាលតំរៀប ដោយគោដីនគហបណៈ ក្នុងវត្តរបស់
ជេតវនដុំមារ ។ ប្រាក់ដែលដេញយកមកវត្តម្តងច្បាញោះ មិនគ្រាន់ត្រង់
ទីទុកសចន្តិចជុំវិញខ្លាំងទ្វារ ។ ឯអនាថបិណ្ឌិកគហបតីបានបង្គាប់ពួក
មនុស្សថា ខែនាយកល់គ្នា ចូរអ្នកទៅនាំយកប្រាក់មកទៀត យើងនឹង
ក្រាលត្រង់ទីទុកសនេះ ។ គ្រានោះ ជេតវនដុំមារមានសេចក្តីគ្រោះវះដូច្នោះ
ថា គហបតីនេះចំណាយប្រាក់ច្រើនដល់ម្ល៉ោះ ចំពោះកិច្ចណា កិច្ចនោះមិន
មែនជារបស់ថោកទាបទេ ។ វេលានោះ ជេតវនដុំមារពោលនូវពាក្យនេះ
នឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតីថា ហ្ន៎យគហបតី អ្នកកុំឱ្យក្រាលទីទុកសនោះ
ឡើយ អ្នកចូរឱ្យទីទុកសនោះដល់ខ្ញុំ ទាននេះនឹងមានដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់
នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីបានថ្វាយទីទុកសនោះ ដល់ជេតវនដុំមារ
ដោយគិតថា ជេតវនដុំមារនេះ ជាមនុស្សល្បីល្បាញមានមនុស្សស្គាល់
(ច្រើន) មានប្តូរច្រើន ឯសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងធម្មវិន័យនេះ (នឹងមាន) ដល់
ពួកមនុស្សដែលគេស្គាល់ មានសភាពយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះជេតវនដុំមារ

វិទ្យុបិដកេ បុល្លវិទ្យោ

តស្មី ឡិ កាសេ កោដ្ឋតិ មារមេសិ ។ អថខោ អនោ-
មិមិ ឡិ កា កមាមតិ ជេតវនេ វិហារេ កាភមេសិ បរិ-
វេណនិ កាភមេសិ កោដ្ឋតេ កាភមេសិ ឧបដ្ឋាន-
សាលាយោ កាភមេសិ អន្តិសាលាយោ កាភមេសិ
កម្មវិយ កុដិយោ កាភមេសិ វត្ថុកុដិយោ កាភមេសិ
ចន្តមេ កាភមេសិ ចន្តមនសាលាយោ កាភមេសិ
ឧទទានេ កាភមេសិ ឧទទានសាលាយោ កាភមេសិ
ជន្តាយេ កាភមេសិ ជន្តាយសាលាយោ កាភមេសិ
នោត្តរណិយោ^(១) កាភមេសិ មណ្ឌលេ កាភមេសិ ។

[៣៦៧] អថខោ កកវា វជកហោ យថាភិវន្តិ
វិហារិត្តា យេន វេសាលី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុ-
បុត្រេន ចារិកញ្ជរមាថោ យេន វេសាលី តទទសវិ ។
តត្រ ភុដិ កកវា វេសាលីយំ វិហារតិ មហារវនេ កុដា-
ការសាលាយំ ។

១ ម. ពេត្តរណី ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

បាទិកសាងខ្លាងទ្វារក្នុងទីតុកាសនោះ ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិក-
គហបតិ ឲ្យគេធ្វើវិហារ ឲ្យគេធ្វើបរិវេណ ឲ្យធ្វើបន្ទប់ ឲ្យធ្វើបង្គោន-
សាលា ឲ្យធ្វើរោងភ្លើង ឲ្យធ្វើកប្បយកុដ ឲ្យធ្វើវត្តកុដ ឲ្យធ្វើទីចម្រៀម
ឲ្យធ្វើសាលាសម្រាប់ចម្រៀម ឲ្យធ្វើអណ្តូងទឹក ឲ្យធ្វើសាលាទៀបអណ្តូង
ទឹក ឲ្យធ្វើរោងភ្លើង ឲ្យធ្វើសាលាទៀបរោងភ្លើង ឲ្យធ្វើស្រះបាតុរណី
ឲ្យធ្វើមណ្ឌបក្នុងជេតវន ។

(៣៦៧) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
គួរដល់ពុទ្ធអច្យាស្រ័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់បារិកក្រុងវេសា-
លី ព្រះអង្គទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់បារិក ដោយលំដាប់ឆ្នោះត្រង់ទៅ
ក្រុងវេសាលី ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ
ក្នុងភូមាតារសាលា ក្នុងវិច្រមហារីន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។

សេនាសព្ទនុកេ នវិកម្មារណំ កុណ្ណិយវិក្កុ

(៣៦៨) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា
សក្កិញ្ញំ នវកម្មំ កកោញ្ញំ យេបំ ភិក្ខុ នវកម្មំ អ-
ធិដ្ឋេន្តំ តេបំ សក្កិញ្ញំ ឧបដ្ឋេន្តំ ចរិយេណ្ណាចាតសេនា-
សនតិលានប្បត្តយកេសជ្ជបរិក្ការេន ។

(៣៦៩) អថខោ អញ្ញាតស្ស ទទ្យំទុស្ស តុណ្ណា-
យស្ស ឯតទយោសំ ន ខោ ឥទំ ឱវកំ កវិស្សតិ
យថាយិមេ មនុស្សា សក្កិញ្ញំ នវកម្មំ កកោញ្ញំ យន្ទ-
នាហិមិ នវកម្មំ កកេយ្យេន្តំ ។ អថខោ សោ ទទ្យំទោ
តុណ្ណាយោ សាមិ ចិក្ខុល្លិ មទ្គិត្តា ឥដ្ឋកាយោ ចិដ្ឋិត្តា
កក្កិញ្ញំ^(១) ឧដ្ឋាបេសិ ។ តេន អកុសលេន ចិតា វជ្ជា
ភិក្កុ បរិបតតិ^(២) ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ
ខោ សោ ទទ្យំទោ តុណ្ណាយោ សាមិ ចិក្ខុល្លិ មទ្គិត្តា
ឥដ្ឋកាយោ ចិដ្ឋិត្តា កក្កិញ្ញំ ឧដ្ឋាបេសិ ។ តេន អកុ-
សលេន ចិតា វជ្ជា ភិក្កុ បរិបតតិ ។ អថខោ សោ
ទទ្យំទោ តុណ្ណាយោ ឧដ្ឋាយតិ ឱយតិ វិចារេតិ យេ

១ ឧ. កុដ្ឋេ ។ ២ ឧ. ម. បរិបតិ ។

សេនាសនក្ខន្ធករៈ ការធ្វើនវកម្មនឹងរឿងជាងដុលប្តូរដេរ

[៣៦៨] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយកំពុងយកចិត្តទុក
ដាក់ធ្វើនវកម្ម គឺការឆ្លើយប្រកាស ក៏បានផ្គត់ផ្គង់ពួកភិក្ខុដែលជាអ្នករាប់រេនូវនវកម្ម
ដោយចិវៃ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងរកសង្គមរក្សាថ្នាំជាបច្ច័យសម្រាប់
អ្នកជម្ងឺដោយគោរព ។

[៣៦៩] លំដាប់នោះ មានជាងដុលប្តូរដេរម្នាក់ ជាអ្នកកំសត់ មាន
សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ពួកមនុស្សទាំងនេះកំពុងយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើនវកម្ម
ព្រោះអំពើណា អំពើនេះមិនមែនជារបស់ថោកទាបទេ បើដូច្នោះគួរតែ
អញ្ជើញនវកម្មដែរ ។ ឯជាងដុលប្តូរដេរជាអ្នកកំសត់នោះជាន់ដីបោះផង
ហើយធ្វើដង្ហាន់ដោយខ្លួនឯង។ ជាងដុលនោះមិនឈ្លាសរៀប ដង្ហាន់រៀប
ដង្ហាន់កំរលំទៅ ។ ជាងដុលកំសត់នោះជាន់ដីផងធ្វើដង្ហាន់ដោយខ្លួនឯង
អស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ អស់វារៈជាគំរប់បីដងផង ។ ជាងដុល
មិនឈ្លាសនោះធ្វើដង្ហាន់រៀប ដង្ហាន់កំរលំទៅ ។ លំដាប់នោះជាងដុល
កំសត់នោះពោលពោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ជនទាំងឡាយណា

៣០៦

វិស្វយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ឥមេសំ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ទេន្តំ ចីវរប័ណ្ណា-
នាតសេនាសនគិលានប្បន្ទយកេសជ្ជបរិក្ការំ តេ ឥមេ
ឡីវទន្តំ អនុសាសន្តំ តេសញ្ច ធរកម្មំ អធិដ្ឋេន្តំ
អហំ បនម្ហំ ទទ្យុទ្ធោ ន មី កោចេ ឡីវទតំ វា អ-
នុសាសតំ វា ធរកម្មំ វា អធិដ្ឋេតីតំ ។ អស្សោសុំ ខោ
កិក្ខុ តស្ស ទទ្យុទ្ធស្ស តុទ្ធវាយស្ស ទុជ្ឈាយន្តស្ស
ទិយន្តស្ស វិទាចេន្តស្ស ។ អថខោ តេ កិក្ខុ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី វិទានេ
ឯតស្មី បករណោ ធម្មំ កេមិ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ ធរកម្មំ ធាតុំ ធរកម្មំកោ កិក្ខុវេ
កិក្ខុ ទុស្សុក្កំ អាបជ្ជិស្សតំ កិក្ខុ នុ ខោ វិហារោ
ទិប្បំ បរិយោសានំ កច្ឆេយ្យាតំ ខណ្ឌាដុល្លំ បដិសង្ក-
រិស្សតិ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ ធាតតំ ។ បវេមិ កិក្ខុ
យានិកញ្ចោ ។ យានិកញ្ចោ ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិកលេន
សង្កោ ញ្ញាបេតញ្ចោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្កោ

វិសេសបិដក បុណ្យវគ្គ

ឲ្យចម្រើន ចំណូលបានសេវាសនៈ នឹងភេសជ្ជៈចំណីអាហារ ជាបច្ច័យសម្រាប់អ្នក
ជម្ងឺ ដល់ពួកសមណៈជាសក្យបុគ្គលនេះ ពួកសមណសក្យបុគ្គលនេះទូទាន
ប្រៀបប្រដៅនូវជនទាំងឡាយផង រ៉ាប់រងនូវនូវកម្មរបស់ជនទាំងនោះផង
ចំណែកខាងអញជាមនុស្សកំសត់ គ្មានអ្នកណាមួយជួយទូទានប្រៀប
ប្រដៅច្បាស់រ៉ាប់រង នូវនូវកម្មរបស់អញសោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏បានពូជផង
ដុលកំសត់នោះពោលពោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ
ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ហើយត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យភិក្ខុ)
ឲ្យនូវកម្ម^(១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយនូវកម្មនឹងដល់នូវ
សេចក្តីខ្ពស់ខ្ពាយថា គិតដូចម្តេចនឹងឲ្យវិហារហើយឆាប់ នឹងជួសជុលនូវ
ទីដែលបាក់បែកឡើងវិញបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យ
យ៉ាងនេះ ។ មុនកម្មន៍ត្រូវសង្ឃសូមភិក្ខុ ។ លុះសូមហើយត្រូវភិក្ខុដែល
ឈ្លាសច្រតិពលធ្លៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

---

(១) បើមានឧបាសិកមានសទ្ធាធ្វើការងារថ្មី គឺសាងវិហារក្នុងដីជាដើមត្រឆេនសង្ឃ សង្ឃ
ត្រូវចាត់ភិក្ខុដែលប៉ុនប្រសប់ណាមួយឲ្យជាអ្នកជួយរ៉ាប់រងត្រួតត្រាការងារនោះ ដូចកាលនាង
វិសាខាសាងបុព្វរោង ព្រះលោកសម្តេចទ្រង់ចាត់ព្រះមោគ្គលានឲ្យជាអ្នកជួយត្រួតត្រាដូច្នោះ ។

៣០៧

សេវាសត្វត្ថកោ នវិកម្មទានំ ធម្មត្ថិយោនំ វិក្កនំ អន្តោវសិកា

យទំ សង្ឃស្ស បន្តកល្យំ សង្ឃោ ឥន្ទន្ទាមស្ស ក-
ហបតិលោ វិហារំ ឥន្ទន្ទាមស្ស កិក្ខុលោ នវកម្មំ
ធនេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ កន្លៃ
សង្ឃោ សង្ឃោ ឥន្ទន្ទាមស្ស កហបតិលោ វិហារំ
ឥន្ទន្ទាមស្ស កិក្ខុលោ នវកម្មំ ទេតិ ។ យស្ស-
យស្សតោ ខមតិ ឥន្ទន្ទាមស្ស កហបតិលោ វិហារស្ស
ឥន្ទន្ទាមស្ស កិក្ខុលោ នវកម្មស្ស ទានំ សោ តុណ្ណាស្ស
យស្ស ឧក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិញោ សង្ឃោ
ឥន្ទន្ទាមស្ស កហបតិលោ វិហារោ ឥន្ទន្ទាមស្ស កិក្ខុ-
លោ នវកម្មំ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវ-
មេតិ ទារយាមីតិ ។

[៣៧០] អថទោ កកវា វេសាលិយំ យថាភិវន្តំ
វិហារិត្តា យេន សាវត្តំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ តេន
ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយានំ កិក្ខុនំ អន្តោវសិកា
កិក្ខុ តុន្ទប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បុរោ បុរោ តត្វា
វិហារេ បរិក្កណ្ណនំ សេយ្យាយោ បរិក្កណ្ណនំ ឥទំ
អម្បាភិ ឧបជ្ឈាយានំ កវិស្សតិ ឥទំ អម្បាភិ អាចរិយានំ

៣០៧

សេនាសនព្វន្តរៈ ការឲ្យទ្រព្យឧទ្ធចក្ខុអន្តោសិករបស់ព្រះគ្និយកិច្ច

បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ស័យហើយ សង្ស័យកម្មឲ្យទ្រព្យឧទ្ធចក្ខុអន្តោសិករបស់កិច្ចមាន
ឈ្មោះនេះ ចំពោះវិហារ របស់គហបតិឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃឲ្យទ្រព្យឧទ្ធចក្ខុអន្តោសិករបស់កិច្ចឈ្មោះនេះ
ចំពោះវិហារ របស់គហបតិឈ្មោះនេះ ។ ការឲ្យទ្រព្យឧទ្ធចក្ខុអន្តោសិករបស់កិច្ចឈ្មោះនេះ
ចំពោះវិហារ របស់គហបតិឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា
លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា
លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលទ្រង់ ។ សង្ឃឲ្យទ្រព្យឧទ្ធចក្ខុអន្តោសិករបស់កិច្ច
ឈ្មោះនេះ ចំពោះវិហារ របស់គហបតិឈ្មោះនេះ គួរដល់សង្ឃព្រោះ
ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកទ្រព្យឧទ្ធចក្ខុអន្តោសិករបស់កិច្ចឈ្មោះនេះ ដោយ
ការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៣៧០) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងក្រុងវេសាលី គួរ
ដល់ពុទ្ធអព្វស្រ័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធជំណើរ ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ពួកភិក្ខុជាអន្តោសិក របស់ពួកធម្មគ្និយភិក្ខុនាំគ្នា ដើរជើង
ទៅខាងមុខ ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ក៏ហ្នឹងវិហារវិហារ ហ្នឹងវិហារ
ទីដេកថា ទីនេះសម្រាប់ទប់ជួយរបស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់អាចារ្យ

៣០៨

វិនយបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

ភវីស្សតិ ឥទ្ធិ អម្ពាតិ ភវីស្សតិ ។ អថខោ អាយស្សា
សារីបុត្តោ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ គន្ធា
វិហារេសុ បរិក្កហិតេសុ សេយ្យេសុ បរិក្កហិតាសុ
សេយ្យំ អលកមាណោ អញ្ញាតវស្មី រក្ខត្តលេ និសីទិ ។
អថខោ កកវា រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ឧក្កា-
សិ ។ អាយស្សាបិ សារីបុត្តោ ឧក្កាសិ ។ កោ
ឯត្ថាតិ ។ អហំ កកវា សារីបុត្តាតិ ។ តិស្ស តិ
សារីបុត្ត ឥធ និសិដ្ឋាតិ ។ អថខោ អាយស្សា សារី-
បុត្តោ កកវតោ ឯតមត្តិ អាណេចសិ ។

[៣៧០] អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតាបេត្តា ភិក្ខុ បដិប្បត្តិ
សទ្ធិ កិរ ភិក្ខុវេ ធាត្តិយានំ ភិក្ខុនំ អន្តេវាសិកា
ភិក្ខុ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បុរតោ បុរតោ គន្ធា
វិហារេ បរិក្កហិតំ សេយ្យោយោ បរិក្កហិតំ ឥទ្ធិ អម្ពាតិ
ឧបដ្ឋាយានំ ភវីស្សតិ ឥទ្ធិ អម្ពាតិ អាចរិយានំ ភវីស្សតិ

វិទយបិដក បុណ្យវគ្គ

របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ពួកយើង ។ កាលនោះ ព្រះសារីបុត្ត មានអាយុទៅអំពីខាងក្រោយ ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន កាលបើពួក អន្តេវាសិក របស់ពួកឆត្រគ្លីយភិក្ខុហ្នឹងហែងវិហារ ហ្នឹងហែងទីដេកហើយ រលាកកំរកទំសំណើនមិនបាន ទើបទៅគង់ទៀបគល់ឈើ ១ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តែនរឡឹង ក្នុងពេលបច្ចុសសម័យនៃពត្រី ហើយ ទ្រង់ក្អកគ្រវីហាម ។ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុក្អកគ្រវីហាមដែរ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នរណានៅក្នុងទីនេះ ។ ព្រះសារីបុត្តត្រាបបន្តិទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះសារីបុត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ហេតុអ្វីក៏អ្នកមកអង្គុយក្នុងទីនេះ ។ ឯព្រះសារីបុត្ត មានអាយុក៏ត្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

(៣៧១) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ ឱ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុជាអន្តេវាសិករបស់ពួកឆត្រគ្លីយភិក្ខុ ដើរជើងទៅខាងមុខៗ សង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយហ្នឹងហែងវិហារ ហ្នឹងហែងទីដេករលាកថា ទី នេះសម្រាប់ឧបជ្ឈាយ័របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់អាចារ្យរបស់ពួកយើង

៣០៧

សេនាសន្តត្ថកេ អន្តាសនំ អន្តោទកំ អន្តបិណ្ណោ

ឥទំ អម្ពាតំ ភវិស្សតីតំ ។ សច្ចំ ភគវតំ ។ វិគរហិ
តុន្តោ ភគវ កតិ ហិ ឆាម តេ ភិក្ខុវេ មោយ បុរិសា
តុន្តប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បុរតោ បុរតោ តត្ថា វិហារេ
បរិក្កហេស្សន្តំ សេយ្យាយោ បរិក្កហេស្សន្តំ ឥទំ អម្ពាតំ
ឧបជ្ឈាយាទិ ភវិស្សតី ឥទំ អម្ពាតំ អាចរិយាទំ ភវិស្សតី
ឥទំ អម្ពាតំ ភវិស្សតីតំ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសញ្ញាទំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិ កតិ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ កោ ភិក្ខុវេ អរហតំ អត្តាសនំ អត្តោទកំ
អត្តបិណ្ណាទំ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ឯវមហិសុ យោ ភគ.
វា ខត្តិយកុលា បព្វជិតោ សោ អរហតំ អត្តាសនំ
អត្តោទកំ អត្តបិណ្ណាទំ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ឯវមហិសុ
យោ ភគវា ព្រាហ្មណកុលា បព្វជិតោ សោ អរហតំ
អត្តាសនំ អត្តោទកំ អត្តបិណ្ណាទំ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ

សេនាសនកូន្តកៈ អាសនៈប្រសើរទឹកប្រសើរនឹងដុំបាយប្រសើរ

ទីនេះសម្រាប់ពួកយើង ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរសនោះមិនសមបើនឹង ដើរជើងទៅខាងមុខ ។
សង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយហ្នឹងហែងវិហារ ហ្នឹងហែងទីដំណែក
ថា ទីនេះសម្រាប់ចជ្ឈយ័របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់អាចារ្យរបស់
ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ពួកយើងដូច្នោះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ
មិនមែនដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ លុះ
ទ្រង់បន្ទាសហើយ ក៏ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដូចម្តេចគួរនឹងទទួលអាសនៈប្រសើរ (១) ទឹកប្រ
សើរ (២) នឹងដុំបាយប្រសើរ (៣) បាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយាង
នេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណាចេញអំពីខត្តិយត្រកូលមកបួស
ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរ
បាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះ
ភាគ ភិក្ខុណាចេញអំពីព្រាហ្មណត្រកូលមកបួស ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួល
អាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះ

---

១ អង្គិកថា ថា សំដៅយកអាសនៈសម្រាប់ព្រះថេរៈ ។ ២ សំដៅយកទឹកទុំណោទកៈ ។
៣ សំដៅយកដុំបាយសម្រាប់សង្ឃធើរ ។

៣១០

វិទយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

ឯវមាហំសុ យោ ភគវា កហបតីតុលា បព្វជិតោ សោ
អរហតំ អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ
ឯវមាហំសុ យោ ភគវា សុត្តន្តិកោ សោ អរហតំ អត្តា-
សនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ឯវមា-
ហំសុ យោ ភគវា វិទយបិដកេ ។ បេ ។ យោ ភគវា ធម្មក-
មិតោ សោ អរហតំ អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។
ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ យោ ភគវា បឋមស្ស ឈា-
នស្ស លាភី សោ អរហតំ អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្ត-
បិណ្ឌនំ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ យោ ភគវា ធុតិ-
យស្ស ឈានស្ស លាភី សោ អរហតំ អត្តាសនំ
អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ
យោ ភគវា តតិយស្ស ឈានស្ស លាភី ។ បេ ។
យោ ភគវា ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី សោ អរហតំ
អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ

វិន័យបិដក បុល្លវគ្គ

ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា ចេញអំពី
គហបតីត្រកូលមកបួស ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ
នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា រៀនគម្ពីរព្រះសូត្រ ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអា-
សនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំ
ទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា ទ្រទ្រង់វិន័យ ។ បេ ។
បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា ជាធម្មកថិក ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួល
អាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះ
ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា បានបឋ-
មជ្ឈាន ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយ
ប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមាន
ព្រះភាគ ភិក្ខុណា បានទុតិយជ្ឈាន ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ
ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាង
នេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា បានតតិយជ្ឈាន ។ បេ ។
បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា បានចក្កជ្ឈាន ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួល
អាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះ

៣១១

សេនាសនក្ខន្ធកេ ឥសហាយវិក្ខុ

ឯវមាហំសុ យោ ភគវា សោតាបន្នោ សោ អរហត្តិ
អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកត្វេ ភិក្ខុ
ឯវមាហំសុ យោ ភគវា សតិទាតាមី^(១) ។ បេ ។ យោ
ភគវា អនាតាមី ។ បេ ។ យោ ភគវា អរហា សោ
អរហត្តិ អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកត្វេ
ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ យោ ភគវា តេវិជ្ជោ សោ អរហត្តិ
អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកត្វេ ភិក្ខុ
ឯវមាហំសុ យោ ភគវា ធន្ធិកំញោ យោ អរហត្តិ
អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។

[៣៧២] អថទោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ក្ខតបុត្តំ
ភិក្ខុវេ ហំមវន្តបស្សេ^(២) មហានិក្រោដោ អហោសិ ។
តំ តាយោ សហាយោ ឧបនិស្សាយ វិហារីសុ តិត្តិកេ ច
មត្តដោ ច ហត្ថិទាតោ ច ។ តេ អត្តាមត្តំ អតារវា
អប្បតិស្សា អសកាភវុត្តិកា វិហារីសុ^(៣) ។ អថទោ
ភិក្ខុវេ តេសំ សហាយានំ ឯតទហោសិ អហោ ទូន

---

១ ទ. ម. សកាភាមិ ។ ២ ម. ហិមវន្តបទេសេ ។ ៣ ទ. ម. វិហារី ។

សេនាសនត្ថទូក្រះ រឿងសត្វផាសំឡាញ់ ៣ គូ

ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណាជាសោតា-
បន្ទ ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រ-
សើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះ
ភាគ ភិក្ខុណាជាសកិទាតាមី ។ បេ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា
ជាអនាតាមី ។ បេ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា ជាអហន្ត ភិក្ខុ
នោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។
ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុ
ណាបានវិជ្ជា ៣ ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹង
ដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានអភិញ្ញា ៦ ភិក្ខុនោះទើបគួរទទួលអាសនៈ
ប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។

(៣៧២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយហេតុ (នេះ) ធ្លាប់មានមកហើយ នៅខាង
ហិមវន្តប្បទេសមានដើមវ័ជ្រធំ ១ ដើម ។ សត្វ៣ ភ្នំគី ១ ៣១ ស្វា ១ ដំរី ១ ជា
សំឡាញ់ភ្នំតែនៅពាស្រ័យនឹងដើមវ័ជ្រធំនោះ ។ សត្វទាំងនោះមិនគោ-
រពា មិនកោតវ័ជ្រធំ មិនប្រព្រឹត្តស្មោះស្មើទៅវិញទៅមករកគ្នាឡើយ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វជាសម្បត្តិទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ឧ

៣១២

វិធម្មបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

មយំ ជាធម្មោម យំ អម្ពាភិ ជាតិយា មហន្តតំ ភិ
មយំ សក្កវេយ្យម កុក្កវេយ្យម មាធម្មោម ប្ប-
ជេយ្យម តស្ស ច មយំ ឱវាទេ តិដ្ឋេយ្យមាតិ ។
អថទោ ភិក្ខុវេ តិក្ខុវេ ច មក្កដោ ច ហត្ថិណាភិ បុត្តិ-
សុត្តំ សម្ម ភិ ចោរណំ សរសីតិ ។ យទាហំ សម្មា
ចោតកោ(១) ហោមិ ឥមំ ធិត្រោជំ អន្តរា សត្តំនំ ក-
រិត្តា អតិក្កមាមិ អន្តរាភិ មេ ទុទំ ធុបតិ ឥមាហំ
សម្មា ចោរណំ សរសីតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ តិក្ខុវេ ច
ហត្ថិណាភោ ច មក្កដំ បុត្តិសុត្តំ សម្ម ភិ ចោរណំ សរ-
សីតិ ។ យទាហំ សម្មា ចោ ហោមិ ធម្មយំ ធិសីទិត្តា
ឥមស្ស ធិត្រោជស្ស អន្តរាភិ ខាទាមិ ឥមាហំ សម្មា
ចោរណំ សរសីតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ មក្កដោ ច ហត្ថិ-
ណាភោ ច តិក្ខុវេ បុត្តិសុត្តំ សម្ម ភិ ចោរណំ សរ-
សីតិ ។ អមុកស្មី សម្មា ឱកាសេ មហាធិត្រោធា
អហោសិ តតា អហំ ជលំ(២) ភិក្ខុត្តា ឥមស្មី ឱកា-
សេ វច្ឆំ អកាសី តស្សាយំ ធិត្រោធា ជាតោ តទា-
ហំ(៣) សម្មា ជាតិយា មហន្តតរោតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ

១ ឧ. ធាបេ ។ ២ ឧ. ធិកំ ធិលំ ។ ៣ ឧ. ពទាហំ ។

វិនយបំណិក បុល្លវគ្គ

ពួកយើង ធ្វើម្តងទៀតនឹងដឹងតាមថា នរណាជាជំពាក់ណើតជាន់យើង ។ ត្រូវធ្វើ
សក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព រាប់អាន បូជាអ្នកនោះ ម្យ៉ាងទៀតយើងត្រូវបែក
នៅក្នុងឧបទេរបស់អ្នកនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទេពានឹងស្វា
ស្តីដឹងថា ម្នាលសម្មាញ្ញ អ្នកបានលើកយើញហេតុពីមុនដូចម្តេច ។ ដឹងឆ្លើយ
ថា ម្នាលសម្មាញ្ញទាំងឡាយ កាលដែលខ្ញុំនៅតូច ខ្ញុំធ្វើដើមជ្រៃនេះ ក្នុង
ចន្លោះភ្នំទាំងពីរហើយដើរទៅ ចុងគ្រួយ (ជ្រៃនេះ) ទេពានឹងពោះខ្ញុំ ម្នាល
សម្មាញ្ញទាំងឡាយ ខ្ញុំលើកយើញនូវហេតុពីមុនដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ កាលនោះ ទេពានឹងដឹងស្តីស្តាប់ថា ម្នាលសម្មាញ្ញ អ្នកលើកយើញ
ហេតុពីមុនដូចម្តេចខ្លះ ។ ស្វាឆ្លើយថា ម្នាលសម្មាញ្ញទាំងឡាយ កាល
ដែលខ្ញុំនៅតូច ខ្ញុំអង្គុយលើផែនដី ហើយទំពាស្តីគ្រួយជ្រៃនេះ ម្នាល
សម្មាញ្ញទាំងឡាយ ខ្ញុំលើកយើញហេតុពីមុនដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គ្រានោះ ស្វានឹងដឹងស្តីទៅទេពថា ម្នាលសម្មាញ្ញ អ្នកលើកយើញហេតុ
ពីមុនដូចម្តេចខ្លះ ។ ទេពឆ្លើយថា ម្នាលសម្មាញ្ញទាំងឡាយ ក្នុងទីឯណោះ
មានដើមជ្រៃធំ ១ ដើម ខ្ញុំស្តីផ្ទៃចេញហើយ ហើរមកអំពីនោះ មកបរម្តាចង
វិញក្នុងក្រុងនេះ ជ្រៃនេះក៏កើតអំពីវិញរបស់ខ្ញុំ ម្នាលសម្មាញ្ញទាំងឡាយ
ខ្ញុំជាសត្វជំពាក់ណើត តាំងអំពីកាលនោះមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

៣១៣

សេនាសព្វត្ថេ តិសហយុត្តំ ការវិកថា

មក្កដា ច ហត្ថុនាតោ ច តិក្កុវំ ឯតទកេច្ឆំ ត្ថំ សធម៌
អម្ពាតំ ជាតិយា មហន្តតរោ តំ មយំ សក្កវិស្សាម គ.
វុក្កវិស្សាម មាណស្សាម បូជេស្សាម គុយេត្វា មយំ ឡិ-
វាទេ តិដ្ឋយ្យោមាតិ^(១) ។ អថខោ កិក្កុវេ តិក្កុវេ មក្កដត្វា
ហត្ថុនាតត្វា មញ្ញសុ សីលេសុ សមាទយេសិ អត្តនា ច
មញ្ញសុ សីលេសុ សមាទាយ វត្តតិ ។ តេ អញមញ្ញ
សការវំ សប្បុតិស្សា សភាគុវត្តិកា វិហារិត្វា កាយស្ស
ភេនា បរម្មរណា សុគតិ សក្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋីសុ ។
ឯតំ ខោ កិក្កុវេ តិក្កុវយិ ធាម ព្រហ្មចរិយិ អហោសិតិ ។

(៣៧៣) យេ វុឡ្យមបតាយន្តិ

នរា ធម្មស្ស កោវិទា
ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច ទាសិសា
សម្បរាយោ ច សុក្កតិកិ ។

តេ ហំ ធាម កិក្កុវេ តិវច្ឆានគតា ទាលា អញ-
មញ្ញំ សការវំ សប្បុតិស្សា សភាគុវត្តិកា វិហារិត្វាន្តិ
សធម៌ ខ្មេតិ^(២) កិក្កុវេ សោភេថ យំ គុយេ ឯវិស្សាត្វាតេ

---

១ ឧ. ម. គិញ្ញស្សាមាតិ ។ ២ ឧ. ប. ខោតិ ។

៣១៣

សេនាសន្តត្ថុក្កៈ រឿងសព្វដាស់ឡាយៗ ៣ ក្នុងនិទានរាវិកា

ស្វានីដីវិបុលពាលពាក្យនេះនឹងទាញ ម្នាលសម្បត្តិ អ្នកជាធំ ពី
កំណើតជាងយើង យើងនឹងធ្វើសក្ការៈ គោរព ពប់គោន ឬជាអ្នក មួយ
ទៀត យើងនឹងតាំងនៅក្នុងឧវារបស់អ្នក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គ្រានោះ ទាឱ្យស្វានីដីវិកាន់សីលទាំង ៥ ហើយសមាទានប្រព្រឹត្តសីល
ទាំង ៥ ដោយខ្លួនឯង ។ សត្វទាំងឡាយនោះគោរពកោតក្រែង ប្រព្រឹត្ត
ឆ្មោះស្មើទៅវិញទៅមករកគ្នា លុះទំលាយខ្លួន ទៅកាន់លោកខាងមុខ
ក៏បានទៅកើតក្នុងសុគតិ គឺ ឋានសួគ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្ម-
ចរិយធម៌ខ្លះឯង ឆ្មោះតិរិយព្រហ្មចរិយៈ ។

(៣៧៣) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ពួកជនដែលឈ្លាស ក្នុង
ធម៌ កោតក្រែងចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ រមែងបានសេចក្តីសរសើរ
ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានសុគតិក្នុងបរលោកផង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលពួកសត្វតិរចានទាំងនោះ ម្តេចក៏ចេះ
គោរព កោតក្រែងប្រព្រឹត្តឆ្មោះស្មើ ដល់គ្នានឹងគ្នាទៅបាន ចំណង់ថេរ
អ្នកទាំងឡាយឬសក្តិធម៌និយម ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយប្រពៃ

វិធីបដិពេ ពុល្លវត្ត

ធម្មវិទយេ បព្វជិតា សមាទា អញ្ញាមញ្ញំ សការវ
សម្បត្តិស្សា សកាគុវត្តិកា វិហារយ្យាថ នេតំ ភិក្ខុវេ
អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ ។ មេ ។ វិការហិត្វា ធម្ម
កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ
យថាវុឡំ អភិវទទំ បព្វដ្ឋាទំ អញ្ញាលិកម្មំ សាមិច្ឆកម្មំ
អត្តាសទំ អត្តាទតិ អត្តបិណ្ណំ ន ប ភិក្ខុវេ សង្ឃកំ
យថាវុឡំ បដិពាហិតតំ យោ បដិពាហេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្សី^(១) ។

[៣៧៤] ទសយិមេ ភិក្ខុវេ អវន្តិយោ បុរេ ឧប.

សម្បទ្ខេន បញ្ចា ឧបសម្បទ្ខោ អវន្តិយោ អនុប-
សម្បទ្ខោ អវន្តិយោ ធានាសិវាសកោ វុឡេតោ អ-
ធម្មវិទំ អវន្តិយោ មាតុត្តាមោ អវន្តិយោ បណ្ឌិតោ
អវន្តិយោ ទារិវាសិកោ អវន្តិយោ មូលាយ បដិកស្សី-
ទារហោ អវន្តិយោ មាទត្តារហោ អវន្តិយោ មាទត្តា-
វិកោ អវន្តិយោ អត្តាទារហោ អវន្តិយោ ឥមេ ទោ

១ ឧ.ប. ទុក្ខដស្សីតិ ។

វិទយបិដក ចូលវគ្គ

យាងនេះ គួរណាស់តែគោរពកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តស្មោះស្មើដល់គ្នានឹងគ្នា
ដោយហេតុណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើហេតុនុ៎ះ
ឲ្យល្អ ក្នុងសាសនានេះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោស
ហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតការងារយមន្តី ការព្រោកទទួល អញ្ញាលិកម្ម
សមិច្ឆិកម្ម អាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរ (ដល់ភិក្ខុ)
តាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាវត្ថុជាបេសស្ស ភិក្ខុមិន
ត្រូវយាត់ទាំងតាមលំដាប់ចាស់ខ្ចីទេ ភិក្ខុណា យាត់ទាំង ត្រូវអាចក្តីទុកដ ។

(៣៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិទ្ចិយបុគ្គល (បុគ្គលដែលភិក្ខុមិន
ត្រូវសំពះ) នេះមាន ១០ ពួក គឺ ភិក្ខុដែលបានទុបសម្បទាមុន មិនត្រូវ
សំពះភិក្ខុ ដែលបានទុបសម្បទាក្រោយ ១ មិនត្រូវសំពះអនុបសម្បទា ១
មិនត្រូវសំពះភិក្ខុចាស់ ដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នាជាអធម្មវាទី ១ មិនត្រូវ
សំពះមាតុត្រាម ១ មិនត្រូវសំពះមនុស្សឆ្នើម ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែល
កំពុងនៅចារាស ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគួរពញាមក កាន់មូលាបត្តិ ១
មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ត ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលកំពុងប្រព្រឹត្ត
មានត្ត ១ មិនត្រូវសំពះភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ជានកម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

៣១៥

សេនាសន្ធុត្តពោ ធីវន្តិយោ ទុទ្ធិស្សកតំ

ភិក្ខុវេ ទស អវន្តិយោ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ វន្តិយោ
បញ្ញា ទុបសម្បន្នោ បុរេ ទុបសម្បន្នោ វន្តិយោ ធានា-
សិវសិកា វុឌ្ឍតរោ ធម្មវាទី វន្តិយោ សនេវកេ លោ-
កេ ភិក្ខុវេ(១) សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណ-
ព្រាហ្មណ៍យោ បជាយ សនេវមនុស្សាយ តថាគតោ
អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វន្តិយោ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
តយោ វន្តិយាតិ ។

(៣៧៥) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្ស
សង្ឃំ ទុទ្ធិស្ស មណ្ឌបេ បដិយានេន្តិ សន្ធាវេ បដិយា-
នេន្តិ ឱកាសេ បដិយានេន្តិ ។ ធាតុត្តិយាទិ ភិក្ខុទិ
អនេវសិកា ភិក្ខុ សង្ឃិកញោវ កកវតា យថាវុឌ្ឍិ
អនុញាតំ នោ ទុទ្ធិស្សកតតន្តិ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស
បុរតោ បុរតោ តន្តា មណ្ឌបេ បវត្តណាទិ សន្ធាវេ
បវត្តណាទិ ឱកាសេ បវត្តណាទិ ឥទិ អម្មាតិ ទុបជ្ឈា-
យាទិ ភវិស្សតិ ឥទិ អម្មាតិ អាចរិយាទិ ភវិស្សតិ ឥទិ
អម្មាតិ ភវិស្សតិ ។ អថខោ អាយស្មា សាវីមុតោ

១ ខ. សទេវិកេ ភិក្ខុវេ លោកេ ។

សេនាសនក្ខន្ធកៈ វិន័យបុគ្គល ៣ ពួកនឹងវត្ថុ ដែលគេធ្វើឡើងសំដៅសង្ឃ

បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនត្រូវសំពះមាន ១០ ចំពូកដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ វិន័យបុគ្គល (បុគ្គលដែលភិក្ខុត្រូវសំពះ) នេះមាន ៣ ពួក គឺភិក្ខុ ដែលបានទុបសម្បទាក្រោយត្រូវសំពះភិក្ខុ ដែលបានទុបសម្បទាមុន ១ ត្រូវសំពះភិក្ខុចាស់ជាង ដែលមានសំពះសង្ឃនាំជាធម្មវរ្ម័ន៍ ១ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ត្រូវថ្វាយបង្គំព្រះភថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងលោកព្រម ទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈ នឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនឹងមនុស្សដ៏សេស ១ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ បុគ្គលដែលភិក្ខុត្រូវសំពះមាន ៣ ចំពូកដូច្នោះឯង ។

(៣៧៥) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ ភាក់តែនឹងមណ្ឌប ភាក់តែនឹងកម្រាល ភាក់តែនឹងទីឧកាសចំពោះសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយជា សិស្សរបស់ពួកធម្មតិយភិក្ខុគិតគ្នាថា វត្ថុជាប់របស់សង្ឃ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតទៅតាមលំដាប់ចាស់ៗ ពិតមែនហើយ តែវត្ថុដែលគេធ្វើ ឡើង (ដល់សង្ឃ) ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់ទ្រង់អនុញ្ញាតទៅឡើយ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាដើរជើងទៅពីខាងមុខ ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធ ជាប្រធាន ហើយហ្នឹងវិហារមណ្ឌប ហ្នឹងវិហារកម្រាល ហ្នឹងវិហារទីឧកាស ថា ទីនេះសម្រាប់ទុបជ្ឈាយ៍របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់កាចារ្យរបស់ ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ពួកយើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្រមានកាយុ

៣១៦

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តា

ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ កុដ្ឋា
មណ្ឌាបេសុ បរិក្កហិតេសុ សន្និវេសុ បរិក្កហិតេសុ
ឌីកាសេសុ បរិក្កហិតេសុ ឌីកាសំ អលកមាទោ
អញ្ញាតស្មី រុក្ខម្ភលេ ជិសីទិ ។ អថខោ កកវ
រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ឧក្កាសិ ។ អាយ-
ស្មាបិ សារីបុត្តោតិ ឧក្កាសិ ។ កោ ឃត្តោតិ ។ អហិ
កកវ សារីបុត្តោតិ ។ តិស្ស ត្វំ សារីបុត្ត វេទ ជិ-
សិប្បោតិ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កកវតោ
ឃតមត្តំ អារោចសិ ។

[៣៧៦] អថខោ កកវ ឃតស្មី ជិដានេ ឃតស្មី
បកវណោ កិក្ខុសង្ឃី សន្និទាតាបេត្តា កិក្ខុ បដិប្បដ្ឋ
សច្ចំ តិវ កិក្ខុវេ ធាត្តិយាដំ កិក្ខុជំ អន្តេវសីកា កិក្ខុ
សង្ឃីកញោវ កកវតា យេថាវឌ្ឍិ អន្តញាតិ ទោ
ឧទ្ទិស្សកតន្តិ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បុរតោ បុរតោ
កុដ្ឋា មណ្ឌាបេ បរិក្កហិតំ សន្និវេ បរិក្កហិតំ ឌី-
កាសេ បរិក្កហិតំ វេទំ អញ្ញាតំ ឧបដ្ឋាយាដំ ករិស្សតិ

វិនយចំណី បុណ្យវគ្គ

និមន្តទៅពីខាងក្រោយ ។ សង្ឃមានព្រះតុដ្ឋជាប្រធាន កាលបើពួកអន្តេ-
សិករបស់ឆត្វត្ថិយភិក្ខុ ហ្នួនវៃហនិមណ្ឌប ហ្នួនវៃហនិកម្រាល ហ្នួនវៃហនិទី
ឧកាស (ដូច្នោះ) លោកមិនបានទីឧកាស ក៏ទៅគន់ទៀបគល់ឈើ ១ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តើទៅឡើង ក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃរាត្រី
ហើយទ្រង់ក្អកក្រហែម ។ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏ក្អកក្រហែមដែរ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នរណាទៅក្នុងទីនេះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះសារីបុត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមកអង្គុយក្នុងទីនេះ ។ ព្រះសារីបុត្ត
មានអាយុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

(៣៧៦) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮ
ថា ភិក្ខុទាំងឡាយជាសិស្ស របស់ពួកឆត្វត្ថិយភិក្ខុគិតគ្នាថា វត្តជារបស់
សង្ឃ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតតាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី ពិតមែនហើយ
តែវត្តដែលគេទទួល (ដល់សង្ឃ) ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់ទ្រង់អនុញ្ញាត
ទៅឡើយ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាដើរដែនទៅពីខាងមុខ ។
សង្ឃមានព្រះតុដ្ឋជាប្រធាន ហើយក៏នាំគ្នា ហ្នួនវៃហនិមណ្ឌប ហ្នួនវៃហនិ
កម្រាល ហ្នួនវៃហនិទីឧកាសថា ទីនេះសម្រាប់បុណ្យ របស់យើង

៣១៧

ព្រះគោតមស្តែង ឧបាសយសមហានយសានី

ឥទ្ធិ អម្ពាតិ អាចរិយានិ កវិស្សតិ ឥទ្ធិ អម្ពាតិ កវិស្ស-

តិ ។ សង្កំ កតវាតិ ។ មេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិ កដិ

តត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ន កិក្ខុវេ ឧទ្ធិស្សតតម្បិ

យដាវុឡិ បដិពាហិតត្វំ យោ បដិពាហេយ្យ អាបត្តិ

ទុក្ខជស្សតិ ។

[៣៧៧] តេន ខោ បន សមយេន មទុស្សា កត្តត្តេ អ-

ន្តរយេវ ឧច្ឆាសយនមហាសយនានិ បញ្ហាមេន្តិ សេយ្យ-

ឥទ្ធិ អាសង្កិ បល្លង្កិ តោណាតិ ចិត្តតិ បដិកិ បដលិកិ

ត្វលិកិ វិកដិកិ ឧទ្ធុលោមី ឯកន្តលោមី កដិស្សិ^(១)

១ ខ. កដិស្សិ ។

សេនាសន្តត្ថកៈ អាសនៈខ្ពស់ដ៏ធំអាសនៈប្រសើរ

ទំនេះសម្រាប់អាចារ្យរបស់យើង ទំនេះសម្រាប់យើងពិតមែនឬ ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះ ទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ទោះបីត្រូវដែលគេធ្វើទុំស្មិស (ដបៀសឱ្យ) ពួកភិក្ខុមិនត្រូវ យាត់ទាំងពៅតាមលំដាប់ចាស់ខ្លីទេ ភិក្ខុណាយាត់ទាំង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៣៧៧] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាលអាសនៈខ្ពស់ អាសនៈប្រសើរ ក្នុងរោងកត្តនីតិចន្ទ្រាដ្ឋៈ (ប្រគេនពួកភិក្ខុ) អាសនៈ ខ្ពស់អាសនៈប្រសើរដូចម្តេចខ្លះ អាសនៈ ខ្ពស់អាសនៈប្រសើរនោះ គឺអាសន្តិ (អាសនៈខ្ពស់ហួសប្រមាណ) បល្ល័ង្កៈ (គ្រែដែលមានជើងខ្ពស់វិចិត្រ ដោយរូបសត្វសាហាវ) គោណកៈ (គ្រែដែលមានរោមវែងជាង ៤ ញាប់) ចិត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វវិចិត្រ ដោយរូបសត្វសាហាវ) បដិកៈ (កម្រាលមានពណ៌សដែលធ្វើដោយរោមសត្វ) បដលិកៈ (កម្រាលដែលធ្វើ ដោយរោមសត្វជាផ្កាចន្លើម) តូលិកៈ (កម្រាលដែលញាត់ដោយសំឡឹត) វិកតិកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វវិចិត្រ ដោយរូបសត្វមានសីហា ទន្ទឹមខ្នងជាដើម) ទទ្ធលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមានរោម ប្រាង្រតម្លាង) ឯកន្តលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមានរោម ប្រាង្រទាំងពីរខាង) កដិស្សៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយខ្និនមាននឹងស្នូក្រ)

៣១៨

វិទ្យុយមិទ្ធិ ពេ ពុល្លវត្តោ

កោសេយ្យំ កម្មលំ (១) កត្តកំ ហត្តត្តំ អស្សត្តំ រដ្ឋត្តំ

អនិទប្បវេណី កនិទលិមិកប្បវប្បទ្ធត្តវណី សទ្ធត្តវច្ឆនំ ឧ-

កតោលោហិតក្កបដានំ ។ កិក្ក កក្ក កាយនា ណា កិកិ-

សិទ្ធិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុជាតាមិ

កិក្កវេ វេយេត្តា តិណី អាសន្តិ បល្លង្ក ត្តលិកំ អវសេសំ (២)

តិហិកិកិ អកិកិសិទ្ធិ ធាត្រូវ អកិកិបដិទ្ធិ ។

[៣៧៨] កេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា

កត្តកេ អនុរយវេ ត្តលោនទ្ធិ មញ្ញាម្បិ បីវម្បិ បញ្ញា-

បេន្តិ ។ កិក្ក កក្ក កាយនា ន អកិកិសិទ្ធិ ។

---

១ អយំ ឧ.ម. បោត្តកេសុ ៨ ទិស្សតិ។ ២ អយំ អវិសេសសេត្តោ ឧ.ម. បោត្តកេសុ ៨ ទិស្សតិ។

វិធម្មបិដក បុល្លវគ្គ

ហើយចាក់ស្រែះដោយរតនវត្ថុ) កោសយ្យៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយសរ
សៃស្មុត្រហើយចាក់ស្រែះដោយរតនវត្ថុ) កម្ពលៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយ
ពេមសត្វ) កុត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយពេមសត្វឬមជ្ឈកស្រីរោម ១៦
នាក់ឈរកំបាន) ហត្ថត្ថរៈ (កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើខ្នងដី) អស្សត្ថរៈ
(កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើខ្នងសេះ) រថត្ថរៈ (កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើ
ថ) អជិនប្បវណិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បែកខ្លា) កខលិមិតបវរ
ប្បច្ឆត្តរណៈ (កម្រាលដ៏ទុក្ខដែលធ្វើដោយស្បែកសត្វឈ្នួស) សទត្ត-
រច្ឆទៈ (ទីជកដែលមានពិភាគក្រហមទាំងលើ) ឧភគោលោ ហិតកុបទានៈ
(កម្រាលដែលមានខ្នើយមានពណ៌ក្រហមទាំងពីរខាង គឺខ្នើយស្បែកខ្លា
ខ្នើយដើង) ។ ពួកភិក្ខុរក្សៀសមិនហ៊ានអង្គុយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនញ្ញាតឱ្យអង្គុយលើអាសនៈ ដ៏សេសជាតិហិរ-
ក័ដ គឺអាសនៈដែលប្លែកសម្រាប់គ្រហស្ថបាទ តែជកមិនបាទ វៀរលេង
តែសេនាសនៈ ៣ យ៉ាង គឺ អាសន្និ ១ បល្ល័ង្កៈ ១ តូលិកៈ ១ ។

(៣៧៨) សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សតាក់តែងគ្រែផង តាំងផង ដែល
ញាតសំឡឹក ក្នុងរោងកន្តីនីងចន្លោះផ្ទះ ។ ពួកភិក្ខុរក្សៀសមិនហ៊ានអង្គុយ ។

៣១៧

សេនាសន្តត្តុពេ ដេតវនាវមទានំ

កកវតោ ឯតមន្តំ អាណេចេសុំ ។ អនុជាបាយិ ភិក្ខុវេ
តិហិវិកដំ អភិវសិទ្ធិតុំ ន ត្រូវ អភិវបដ្ឋិតុំ ។

(៣៧៧) អថខោ កកវា អនុបុព្វេន ចារិកញ្ញាមាណោ
យេន សាវត្តំ តទវសវំ ។ តត្រ សុំ កកវា សាវត្តំ យិវិហារតិ
ដេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ អថខោ អនាថ-
បិណ្ឌិតោ គហបតិយេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្តា កកវន្តំ អភិវទេត្តា ឯតមន្តំ ទិសិទិ ។ ឯតមន្តំ
ទិសិទ្ធា ខោ អនាថបិណ្ឌិតោ គហបតិ កកវន្តំ ឯត-
ទេវោច អធិវសេតុ មេ កន្តេ កកវា ស្វាតនាយ កត្ត
សម្ពិ ភិក្ខុសង្ឃនាតិ ។ អធិវសេសិ កកវា តុណ្ហិកា-
វេន ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិតោ គហបតិ កកវតោ
អធិវសនំ វិទិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវទេត្តា
បទុក្ខុណំ កត្តា បក្កាមិ ។

សេនាសនចូត្តរៈ ការថ្វាយវិគ្គដេតវិទ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យអង្គុយលើ អាសនៈជាតិហិរិក័ដ ដែលឃ្លែកសម្រាប់គ្រហស្ថបាទ តែដេកមិនបាទ ។

(៣៧៧) ត្រាពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅត្រង់ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ មានរឿងដំណាល ថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ចូលទៅ គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមាន ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលភក្ត របស់ខ្ញុំព្រះ អង្គ ដើម្បីភក្តកិច្ចកងវិប្បវិស្ណុកជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយគុណភាព ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិដឹងច្បាស់ ថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយ បង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សណហើយចៀសចេញទៅ ។

វិធម្មបិដកេ បុល្លវត្តោ

(៣៨០) អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ តស្ស
វត្តិយា អច្ចយេន បណីតិ ខាទនិយេ កោជនិយេ បដិយា-
នាថេត្វា កកវតោ កាលំ អាពោថាថេសិ កាលោ
កន្តេ និដ្ឋិតិ កត្តន្តិ ។ អថទោ កកវា បុព្វណ្ណាសមយេ
និវាសេត្វា បត្តចិវរោនាយ យេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស
កហាបតិស្ស និវេសនិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
បញ្ញត្តោ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិ កិក្កុសង្ស័ន ។ អថទោ
អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ ពុទ្ធប្បមុទំ កិក្កុសង្ស័ បណិ-
តេន ខាទនិយេន កោជនិយេន សហត្វា សន្តប្បេត្វា
សម្បវាថេត្វា កកវន្តំ កុត្តារី ឌុំនិតបត្តចាលី ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទោ , ទោ អនាថបិណ្ឌិកោ
កហាបតិ កកវន្តំ ឯតទរោច កថាហំ កន្តេ ជេតវនេ បដិ-
បដ្ឋាមីតិ ។ តេនហិ ត្វំ កហាបតិ ជេតវនំ អាគតាណក-
តស្ស ចាតុន្តិសស្ស សង្ស័ស្ស បតិដ្ឋាថេហិតិ ។ ឯវិ
កន្តេតិ ទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ កកវតោ

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

(៣៨០) លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិឲ្យតាក់តែងខាទន័យ-
ភោជន័យាហារ ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសា ក្នុងពេលដែលកន្លងព្រះនោះទៅហើយ
ឲ្យទៅក្រាបបង្គំទូលភក្តកាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បតិគ្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ កិត្តសម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ស្សង់នឹងបាត្រចីវរក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
ទៅកាន់លំនៅរបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ លុះយាងទៅដល់ហើយក៏គង់
លើតាសនៈ ដែលគេតាក់តែងថ្វាយជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ អនាថបិណ្ឌិក-
គហបតិក៏បានអង្គុយសខាទន័យភោជន័យាហារ ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសាថ្វាយដោយ
ដៃឯង ចំពោះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យឆ្អែតស្តប់ស្តល់ គ្រានៃទ្រង់
ប្រកែកលែងទទួលទៀត (លុះដឹងថា) ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច
លែងលូតព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ទើបអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។
អនាថបិណ្ឌិកគហបតិអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិក្នុង
វត្តជេតវនដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់គហបតិ បើដូច្នោះអ្នកចូរ
ប្រតិស្ឋានវត្តជេតវន សម្រាប់សង្ឃដែលបានមកហើយ នឹងមិនទាន់បាន
មកអំពីទីសំណី ៤ ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា នៃ
ព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ

៣២១

សេនាសន្តត្តន្តរោ វិហារទានពាថា

បដិស្សត្តា ជេតវនំ អាគតាណាគតស្ស ចាតុទ្ធិសស្ស
សង្ឃស្ស បតិដ្ឋាបេសិ ។ អថខោ កកវា អនា បបិណ្ឌិតំ
កហបតី ឥមាហិ កាថាហិ អនុមោទិ ។

(៣៨០) សីតំ ឧស្ហាំ បដិហន្តិ
តតោ វាឡមីតាជិ ច
សិរីសបេ ច មកសេ
សិសិវេ ចាបិ វិដ្ឋិយោ
តតោ វាតាតទោ យោរោ
សញ្ញតោ បដិហាណតិ ។
លេណាត្តញ្ច សុខត្តញ្ច
យាយិត្តញ្ច វិបស្សិតិ
វិហារទានំ សង្ឃស្ស
អត្តំ ពុទ្ធមា វណ្ណិតំ ។
តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ទោសោ
សម្មស្សំ អត្តមត្តនោ
វិហារេ កាវយេ រម្ម
វាសយេត្ត ពហុស្សិតេ ។

សេនាសន្ទន្តព្រះ ភាថាវិនិយាមនា

ហើយក៏ប្រតិស្ឋានវត្ថុផេតវ័ន សម្រាប់សន្សំដែលបានមកហើយ នឹងមិន
ទាន់បានមកអំពីទិសទាំង៤ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
អនុតោទនាបិពោះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ដោយតាមទាំងនេះថា

(៣៨១) (វិហារគី ទីពារស ឬ សេនាសនៈជាទីនៅនៃសន្សំ
ទាំងឡាយ) វេមនិការពារវេជានិ ក្តោផនិ ម្រឹគសាហាវទាំង
ឡាយផនិ ពស័ក្ខុបពស័ធិទាំងឡាយផនិ ម្មសទាំងឡាយផនិ
គ្រជាក់ទាំងឡាយផនិ គ្រាប់ភ្លៀនទាំងឡាយផនិ ខ្យល់នឹង
កំដៅថ្ងៃ ដីក្តារទាំងដែលកើតឡើងហើយ វេមនិបាត់ទៅវិញ
ព្រោះវិហារនោះ ។ ។ វិហារទាន គឺ ការឲ្យលំនៅ (ដែល
បុគ្គលបានឲ្យហើយ) ដល់សន្សំសម្រាប់ជ្រកកោនផនិ សម្រាប់
នៅជាសុខផនិ ដើម្បីដុតបាបធម៌ផនិ ដើម្បីចំរើនវិបស្សនា
ផនិ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងឡាយ តែងត្រាស់សរសើរថាជា
អគ្គទាន (ទានដ៏ប្រសើរ) ។ ព្រោះហេតុនោះឯង បុរស(ស្ត្រី)
ជាបណ្ឌិត កាលបើបានឃើញច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
ហើយ គប្បីកសាទិវិហារ គឺ ពារសឬសេនាសនៈទាំងឡាយ
ដ៏ជាទីគួររីករាយ ហើយគប្បីនិមន្តលោកដែលជាពហុស្ស្តក
គឺ លោកអ្នកចេះដឹងច្រើនទាំងឡាយ ឲ្យនៅក្នុងទីនោះ ។

៣២២

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គោ

តេសំ អន្តញ្ច ទានញ្ច

វត្តសេនាសនាធំ ច

នទេយ្យ ឧដ្ឋកុតេស្ស

វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

តេ តស្ស ធម្មំ នេសេន្តំ

សព្វនុត្តា បន្ទននំ

យំ សោ ធម្មំ ឥតញាយ

បរិនិព្វានំ អនាសវេនំ ។

អថខោ ភក្កវា អនាថបិណ្ឌិកំ កហថនំ ឥហហិ
កាថាហិ អនុមោទិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

(៣៨២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
អាជីវិតស្សវិតស្ស មហាមត្តស្ស សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។
អាយស្តោ ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ បច្ឆា អាគន្ធិ វិប្បក-
តកោជនេ^(១) អនន្តិកំ ភិក្ខុំ វិជ្ជាបេសិ ។ ភត្តកំ កោលា-
ហលំ អហោសិ ។ អថខោ សោ មហាមត្តោ ឧដ្ឋាយតិ
ទ័យតិ វិចារេតិ កមំ ហិ នាម សមណា សក្យបុ-
ត្តយា បច្ឆា អាគន្ធិ វិប្បកតកោជនេ អនន្តិកំ ភិក្ខុំ^(២)

១ ម. វិប្បកតកោជនេ ។ ២ ទ. ម. វិប្បកតកោជនេ វិក្ខុ ។

វិទយបិណ បុល្លវត្ត

គប្បីមានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះលោកទាំងឡាយ ដែលមានកាយ
នឹងចិត្តត្រង់ ហើយឲ្យម្ហូបចំណីផង ទឹកផង សំពត់នឹងសេ-
នាសនៈទាំងឡាយផង ដល់លោកទាំងនោះចុះៗ លោកទាំង
នោះ រមែងសំដែងធម៌ជាគ្រឿងបន្លាចនឹងសេចក្តីទុក្ខគ្រប់ប្រ-
ការដល់អ្នកនោះ លុះអ្នកនោះបានដឹងធម៌ណា ក្នុងព្រះពុទ្ធ-
សាសនានេះហើយ ក៏ជាអ្នកមិនមានភាសវៈ រមែងបរិវិញ្ញាណ ។

លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុមោទនា ចំពោះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ
ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកភាសនៈ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
ចៀសចេញទៅ ។

[៣៨២] សម័យនោះ មានមហាមាត្រម្នាក់ជាសាវ័ករបស់ភាជីវក
ធ្វើសង្ឃកត្ត ។ ឧបទន្ធសក្យបុត្រមានកាយមកដល់ក្រោយគេ ក៏បណ្តេញ
ភិក្ខុដែលមានវស្សាជាលំដាប់ខ្លួន កំពុងតាន់មិនទាន់លែងឲ្យក្រោកចេញ ។
កេងកត្តក៏រឹតតែមានសេចក្តីជ្រុលជ្រើម ។ មហាមាត្រនោះក៏ពោលពោស
តិះដៀល បន្តិះបង្ខំបំផុត ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រយ័មកដល់ក្រោយគេ មិន
គួរនឹងបណ្តេញភិក្ខុ ដែលមានវស្សាជាលំដាប់ខ្លួនកំពុងតាន់មិនទាន់លែង

៣២៣

សេនាសន្តត្តពោ វិប្បកតោជនុវិជ្ជាបនំ

វិជ្ជាបេស្សន្តំ ភត្តកំ កោលាហលំ អហោសិ ននុ នាម
លត្តា អញ្ញត្រាបិ ជិសិន្នេន យាវនត្តំ កុញ្ញត្តន្តំ ។
អស្សោសំ ទោ ភិក្ខុ តស្ស មហាមត្តស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស
ជ័យន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បត្តា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ កមំ ហិ នាម អាយស្មា
ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ បច្ឆា អាគន្ធិ វិប្បកតកោជនេ
អនន្តរិកំ ភិក្ខុ វិជ្ជាបេស្សន្តំ ភត្តកំ កោលាហលំ អហោ-
សិតំ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោសេស្ស
។ បេ ។ សច្ចំ កវ ត្វំ ឧបនន្ទ បច្ឆា អាគន្ធិ វិប្បក-
តកោជនេ អនន្តរិកំ ភិក្ខុ វិជ្ជាបេសិ ភត្តកំ កោលា-
ហលំ អហោសិតំ ។ សច្ចំ កតវតំ ។ វិគវហិ ពុទ្ធា
កតវា កមំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស បច្ឆា អាគន្ធិ
វិប្បកតកោជនេ អនន្តរិកំ ភិក្ខុ វិជ្ជាបេស្សសិ ភត្តកំ
កោលាហលំ អហោសិ នេនំ មោយបុរិស អប្បសន្នានិ
វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិគវហិត្វា ធម្មី កមំ កត្វា

សេនាសន្ទន្តព្រះ ការបណ្តេញភិក្ខុដែលកំពុងឆាន់មិនទាន់លែងឲ្យក្រោកចេញ

ឲ្យក្រោកចេញសោះ (នាំឲ្យ) រោងភត្តកើតមានសេចក្តីជ្រួលជ្រើម បើយ៉ាង
ហ្នឹងភិក្ខុឯទៀតអាចឆាន់ឆ្នុតស្រួលចូលដែរ រៀរលែងតែភិក្ខុដែលអង្គុយ
សិប្បហើយ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមហាមាត្រនោះពោលទោស តិះដៀល
ចន្ទុះបង្ហាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល ចន្ទុះបង្ហាប់ថា ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមក
ក្រោយគេ មិនគួរនឹងបណ្តេញភិក្ខុដែលមានវស្សាលំដាប់ខ្លួន កំពុងឆាន់
មិនទាន់លែងឲ្យក្រោកចេញសោះ (នាំឲ្យ) រោងភត្តកើតមានសេចក្តីជ្រួល
ជ្រើម ។ គ្រានោះភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧបនន្ទ ពួកអ្នកមកដល់ក្រោយ
គេ ហើយបណ្តេញភិក្ខុ ដែលមានវស្សាលំដាប់ខ្លួន កំពុងឆាន់មិនទាន់
លែងឲ្យក្រោកចេញ (នាំឲ្យ) រោងភត្តកើតមានសេចក្តីជ្រួលជ្រើម ពិតមែន
ឬ ។ ឧបនន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះ
ពុទ្ធបានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស មិនគួរបើអ្នកមក
ក្រោយគេហើយបណ្តេញភិក្ខុ ដែលមានវស្សាលំដាប់ កំពុងឆាន់មិនទាន់
លែងឲ្យក្រោកចេញសោះ (នាំឲ្យ) រោងភត្តកើតមានសេចក្តីជ្រួលជ្រើម
នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅ

៣២៤

វិសយបិណ្ឌ បុល្លវត្តា

កិក្ខុ អាមន្តេសំ ន កិក្ខុវេ វិប្បកតកោជនេ (១) អនន្ត-
វិកោ (២) កិក្ខុ វុដ្ឋាបេតញោ យោ វុដ្ឋាបេយ្យ អាមន្តិ
ទុក្ខដស្ស សចេ វុដ្ឋាបេតិ បវិវតោ ច ហោតិ គត្ត ទុទកំ
អាហារតិ វុត្តញោ ឯវញោ នំ លកេថ វេត្តនំ កុសលំ យោ
ចេ លកេថ សាទុកំ សិក្ខានិ កិលំត្វា វុឡុតរស្ស
កិក្ខុនោ (៣) អាសនំ នាតតំ ន ត្រូវវិហំ កិក្ខុវេ កេននិ
បរិយាយេន វុឡុតរស្ស កិក្ខុនោ អាសនំ បដិពារវិតត្តិ
វនាមិ យោ បដិពារហេយ្យ អាមន្តិ ទុក្ខដស្សានំ ។

[៣៨៣] តេន ខោ ថន សមយេន នត្តតិយា កិក្ខុ
កិលានេ កិក្ខុ វុដ្ឋាបេន្តិ ។ កិលានា ឯវំ វនេន្តិ ន មយំ
អាវុសា សក្កោម វុដ្ឋានំ កិលានន្តានំ ។ មយំ អា-
យស្មន្តេ វុដ្ឋាបេស្សាមាតិ បវិត្តហេត្វា វុដ្ឋាបេត្វា វិត-
កេ មុញ្ជន្តិ ។ កិលានា មុត្តិកា បបតន្តិ ។ បេ ។

---

១ ម. វិប្បកតកោជនោ ។ ២ ឧ. ម. អនន្តិកោតិ បាយិ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. ម.
កិក្ខុនោតិ បាយិ ន ទិស្សតិ ។

វិនយោជិត បុណ្យវត្ត

ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញភិក្ខុដែល
អង្គុយខាងក្រោយគេបង្អស់ ដែលកំពុងនៅឆាន់មិនទាន់លែង ឲ្យក្រោក
ចេញទេ ភិក្ខុណាបណ្តេញត្រូវអាចត្តិទុកដ តែបើ (ភិក្ខុចាស់) បណ្តេញ
(ភិក្ខុខ្ចីដែលកំពុងឆាន់) ឲ្យក្រោកចេញ ត្រូវភិក្ខុខ្ចីយាត់ហើយនិយាយថា
ចូរលោកទៅយកទឹកមក បើបានទឹកនោះមកដោយភាគរដូវចុះ ការនេះ
ជាការផតពោស បើមិនបានទឹកមកទេ ត្រូវភិក្ខុខ្ចីលេចគ្រាប់បាយឲ្យស្រួល
ហើយឲ្យអាសនៈដល់ភិក្ខុចាស់ជាង (នោះ) ចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតមិនដែលពោលថា ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយយាត់អាសនៈចំពោះភិក្ខុចាស់ជាង
ដោយថវិយាយឯណា នីមួយៗ ភិក្ខុណាយាត់ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

(៣៨៣) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ នាំគ្នាបណ្តេញពួកភិក្ខុ
ឈឺឲ្យក្រោកចេញ ។ ភិក្ខុឈឺទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុ-
សោ ពួកខ្ញុំករណាសុទ្ធតែជាអ្នកឈឺ មិនអាចនឹងក្រោកចេញបានទេ ។
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ភិតភ្នាថា យើងនឹងបណ្តេញលោកមានអាយុទាំងឡាយ
ឲ្យក្រោកចេញ ហើយក៏នាំគ្នាចាប់ភិក្ខុទាំងនោះឲ្យក្រោកឈរឡើងហើយ
លែងចេញ ។ ពួកភិក្ខុឈឺក៏ច្របំផ្ទុលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំ

៣២៥

សេនាសន្តត្តុកោ ធម្មតិយភិក្ខុវត្ត

ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាភេទេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ តិលានោ

វុដ្ឋាបេតញោ យោ វុដ្ឋាបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(៣៨៤) តេន ខោ បន សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ

តិលានោ មយញ្ញា អវុដ្ឋាបដិយាតិ វសេយ្យាយោ បស-

តុទ្ធនំ ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាភេទេស្មំ ។ បេ ។

អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តិលានស្ស បដិវ្វមិ សេយ្យំ នាត្តនំ ។

(៣៨៥) តេន ខោ បន សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ

លេសកប្បេន សេនាសនំ បដិពាហន្តំ ។ បេ ។ ភក្កវ-

តោ ឯតមត្តំ អាភេទេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ លេស-

កប្បេន សេនាសនំ បដិពាហិតត្វំ យោ បដិពាហេយ្យ

អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

សេនាសន្ទន្តក្កៈ រឿងឆត្វគ្គិយភិក្ខុ

ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបណ្តេញភិក្ខុឈឺទេ ភិក្ខុណាបណ្តេញ
ត្រូវកាបត្តិទុកដ ។

(៣៨៤) សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុ គិតគ្នាថា យើងទាំង
ឡាយជាអ្នកឈឺ ទុកជាអ្នកណាក៏មិនតប្បបណ្តេញ ឲ្យក្រោកចេញបាន
ហើយក៏ដេកជាប់នៅនឹងដំណែកដំប្រសើរ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល

សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ ទីដំណែកដំសមគួរដល់ភិក្ខុ
ឈឺបាន ។

(៣៨៥) សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុយាត់កាសនៈដោយ
កលមាយាពាក្រក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវហាមយាត់កាសនៈ ដោយកលមាយាពាក្រក់ទេ^(១) ភិក្ខុណា
ហាមយាត់ ត្រូវកាបត្តិទុកដ ។

១ ដោយកលមាយាអាងហេតុ ឬដោយពុតមាយា ដូចអាងដល់ធីត្វលីក្សាល ផ្កាដើម ។

វិធីបិដកេ បុណ្យវិញ្ញា

[៣៨៦ តេជ ខោ បទ សមយេម សត្តរសវត្ថុយា
កិក្ខុ អញ្ញាតំ បទ្ធន្តំមំ មហារិហារំ បដិសង្ការេន្តំ វេជ
មយំ វស្សំ វស្សោមាតិ ។ អន្តសំសុ^(១) ខោ ធាតុត្ថយា
កិក្ខុ សត្តរសវត្ថុយេ កិក្ខុ វិហារំ បដិសង្ការេន្តំ ដិស្វាទ
ឯវមាហំសុ វេមេ អាវុសោ សត្តរសវត្ថុយា កិក្ខុ វិហារំ
បដិសង្ការេន្តំ ហន្ត ទេ វុដ្ឋាបេស្សោមាតិ^(២) ឯកត្ថេ
ឯវមាហំសុ អាគមេថាវុសោ យាវ បដិសង្ការេន្តំ បដិ-
សង្ការេ វុដ្ឋាបេស្សោមាតិ ។ អថខោ ធាតុត្ថយា កិក្ខុ
សត្តរសវត្ថុយេ កិក្ខុ ឯតទរោធំ ឧដ្ឋេថាវុសោ អម្ពាតំ
វិហារេ ទាបុណាតីតិ ។ ននុ អាវុសោ បដិកត្ថេវ^(៣)
អាចិក្ខុតត្ថំ មយញ្ច អញ្ញំ បដិសង្ការេយ្យោមាតិ ។
ននុ អាវុសោ សង្ឃិកោ វិហារេតិ ។ អាមាវុសោ
សង្ឃិកោ វិហារេតិ ។ ឧដ្ឋេថាវុសោ អម្ពាតំ វិហារេ
ទាបុណាតីតិ ។ មហល្លកោ អាវុសោ វិហារេ

១ ឧ. ម. អន្តសំសុ ។ ២ ឧ. វុដ្ឋាបេមាតិ ។ ៣ ឧ. បដិកត្ថេវ ។

វិទ្យបិណ្ឌ ពុលវត្ត

[៣៨៦] សម័យនោះឯង ពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុ ជួសជុលវិហារធំ
មួយដែលមាននៅក្នុងទីបំផុតវ័ជនដោយគិតគ្នាថា ពួកយើងនឹងនៅចាំវិស្វក
ក្នុងវិហារធំនេះ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានឃើញពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុ កំពុង
តែជួសជុលវិហារ លុះឃើញហើយក៏បានពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
អាវុសោ ពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ កំពុងតែជួសជុលវិហារ បើដូច្នោះ
ពួកយើងនឹងនាំគ្នាបណ្តេញភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យដើរចេញ ភិក្ខុពួកខ្លះពោល
យ៉ាងនេះថា លោកទាំងឡាយចូរបង្កើនសីម ដ្បិតសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុកំពុង
តែជួសជុល ចាំដល់លោកទាំងនោះជួសជុលរួចស្រេច សីមយើងនាំគ្នា
បណ្តេញឲ្យដើរចេញ ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុពោលពាក្យនេះ
នឹងពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរគ្រាកចេញ វិហារ
(នេះ) ត្រូវបានមកពួកយើងទេ ។ សត្វរសវគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ
លោកទាំងឡាយ គួរប្រាប់មកឲ្យប្រាកដជាមុន ពួកយើងនឹងនាំគ្នាជួស
ជុលវិហារធំទៀត ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ វិហារ (នេះ)
ជារបស់សង្ឃមិនមែនឬ ។ សត្វរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយតបថា ម្ចាស់លោក
ដ៏មានកាយ អើ វិហារ (នេះ) ជារបស់សង្ឃមែន ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនិយាយ
ថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកត្រូវគ្រាកចេញទៅ វិហារ(នេះ) ត្រូវបានមក
ពួកយើងទេ ។ សត្វរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ វិហារធំដែរ

សេនាសន្តត្តកេ សន្តសវន្តិយវិញ្ញត្តិ

តុម្រេមិ វសថ មយំមិ វសិស្សាមាតិ ។ ឧដ្ឋេយាវសោ
អម្ពាតំ វិហារោ បាបុណាតិកំ កុប័តា អនត្តមនា
តិវាយំ គហេត្វា និក្ខឡន្តិ ។ តេ តេហិ^(១) និក្ខឡិយ-
មាណា រោទន្តិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហិសុ កិស្ស តុម្រេ អាវុសោ
រោទនាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ធាតុយា ភិក្ខុ កុប័តា
អនត្តមនា អម្រេ សង្ឃិកា វិហារា និក្ខឡន្តិកំ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិហារេន្តិ
កនិ ហិ ធាម ធាតុយា ភិក្ខុ កុប័តា អនត្តមនា
ភិក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា និក្ខឡិស្សន្តិកំ ។ អថទោ តេ
ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ
ភិក្ខុវេ ធាតុយា ភិក្ខុ កុប័តា អនត្តមនា ភិក្ខុ សង្ឃិកា
វិហារា និក្ខឡន្តិកំ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ បេ ។ វិកវហិត្វា
ធម្មំ កនិ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ កុប័តេន
អនត្តមនេន ភិក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា និក្ខឡិត្វា^(២)

១ ឧ. ម. បោន្តកេសុ តេហិសទ្វេ ន បញ្ញាយតិ ។ ២ ឧបេមិយមម្មបោន្តកេសុ ន
វិក្ខុវេ កុប័តេន អនត្តមនេន វិក្ខុ សង្ឃិកា វិហារា និក្ខឡិត្វោតិ បាហិ អាគតោ ។

សេនាសនប្បន្តព្រះ រឿងសត្វសេនាសនប្បន្ត

លោកទាំងឡាយនៅក៏បាន យើងនៅក៏បាន ។ ឆ្ងល់គ្នា ភិក្ខុទាំងអស់
ចិត្តហើយច្បាមគ្រងក ទាញចេញដោយពាក្យថា ម្ចាស់អាវុសោ លោក
ទាំងឡាយចូរក្រោកដើរចេញ វិហារត្រូវបានមកត្រូវយើងទេ ។ សត្វសេនា
សនប្បន្តនោះ កាលបើឆ្ងល់គ្នា ភិក្ខុទាញចេញ ក៏នាំគ្នាស្រែកយំ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយសួរយើងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោកយំ ។
សត្វសេនាសនប្បន្តនោះ ម្ចាស់អាវុសោ ឆ្ងល់គ្នា ភិក្ខុទាំងនេះទាំងអស់
ចិត្តហើយ ចាប់ទាញត្រូវយើងផ្សេងៗចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលពោស និងរៀប
បន្តិចបន្តួចថា ឆ្ងល់គ្នា ភិក្ខុមិនសមបើនឹងទាំងអស់ចិត្ត ហើយចាប់ទាញ
ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យចេញចាកវិហារ ជារបស់សង្ឃសោះ ។ លំដាប់នោះ
ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកថា ឆ្ងល់គ្នា ភិក្ខុទាំងអស់
អន់ចិត្ត ហើយចាប់កន្ត្រាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យចេញចាកវិហារជារបស់
សង្ឃពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិត
មែន ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទាំងអស់
ចិត្ត ហើយចាប់កន្ត្រាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យចេញចាកវិហារជារបស់សង្ឃទេ

៣២៨

វិធម្មបិដកេ បុណ្យវិញ្ញា

យោ និក្កុឡ្យយ្យ យថាធម្មោ កាវេតតោ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ សេនាសនំ កាហេតុន្តំ ។

[៣៨៧] អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កេន នុ
ខោ សេនាសនំ កាហេតុន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា.
រោចេសុំ ។ មេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ មញ្ចហន្តេហិ
សម្មន្តាភតំ ភិក្ខុំ សេនាសនត្តាហាមកំ សម្មន្តុត្តំ យោ
ន ធម្មាភតិ កច្ឆយ្យ ន ខោសាភតិ កច្ឆយ្យ ន មោ-
ហាភតិ កច្ឆយ្យ ន កយាភតិ កច្ឆយ្យ កាហិតាតាហិ.
តញ្ច^(១) ជាធម្មេយ្យ ។

[៣៨៨] ឯវញ្ច មន ភិក្ខុវេ សម្មន្តុតតោ ។ មមមិ
ភិក្ខុ យាចិតតោ ។ យាចិត្តា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា មជិត-
លេន សង្ឃោ ញាមេតតោ សុណាតុ វេ កន្តេ សង្ឃោ
យទិ សង្ឃស្ស មត្តកល្យំ សង្ឃោ វត្តន្ទាមិ ភិក្ខុ
សេនាសនត្តាហាមកំ សម្មន្តយ្យ ។ ឯសា ញត្តំ ។

---

១ ឧ. ម. គហិតាភិក្ខុញ ។

វិគយបិណ បុល្លវត្ត

ភិក្ខុណាចាប់កម្រិតកំចាញ់ចេញ វិនយធរតប្បកាត់សម្រេចឱ្យសមគួរតាម
អាបត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យមានភិក្ខុប្រគល់សេនា-
សនៈ (ដែលភិក្ខុណាមួយ) ។

(៣៨៧) គ្រាខាង ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
ភិក្ខុដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលគួរប្រគល់សេនាសនៈឱ្យបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកប ដោយអង្គ
៥ ឱ្យជាសេនាសន្តាហាបកៈ (អ្នកប្រគល់សេនាសនៈ) គឺភិក្ខុមិនលុះក្នុង
ឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះក្នុងវេសាគតិ ១ មិនលុះក្នុងវិមាហាគតិ ១ មិនលុះក្នុង
កយាគតិ ១ ដឹងច្បាស់នូវសេនាសនៈដែលខ្លួនបានប្រគល់នឹងមិនទាន់
បានប្រគល់ ១ ។

(៣៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជ្រុវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃ
ត្រូវសូមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសូមហើយ ត្រូវភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពាល
ប្រកាសសង្ឃ ឱ្យដឹងថា បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឱ្យ
ជាសេនាសន្តាហាបកៈ (អ្នកប្រគល់សេនាសនៈ) ។ នេះជាញត្តិ ។

៣២៧

សេនាសនត្តាហាមកាស្ម័តិ សេនាសនត្តាហាមកាស្ម័តិ

សុណានុ មេ កន្លៃ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តនាមិ កិក្ខុ
សេនាសនត្តាហាមកាស្ម័តិ សម្មទ្គតិ ។ យស្សាយស្សតោ
ខមតិ ឥត្តនាមស្ស កិក្ខុនោ សេនាសនត្តាហាមកាស្ម័តិ
សម្មទ្គតិ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ទត្តមតិ សោ កា-
សេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃោ ឥត្តនាមោ កិក្ខុ សេនា-
សនត្តាហាមកោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។
ឯវមេតិ ធារយាមីតិ ។

(៣៨៧) អដខោ សេនាសនត្តាហាមកាស្ម័តិ កិក្ខុនំ
ឯតទហោសិ កកមំ ទុ ខោ សេនាសនំ តាហាមេ-
តត្ថន្តិ^(១) ។ កកវតោ ឯតមត្តិ អាហេចេសំ ។ អនុជា-
នាមិ កិក្ខុវេ បឋមំ កិក្ខុ កណោត្តំ កិក្ខុ កណោត្តា
សេយ្យ កណោត្តំ សេយ្យ កណោត្តា សេយ្យត្រៃន
តាហេត្តន្តិ ។ សេយ្យត្រៃន តាហេត្តា សេយ្យ ឧស្សា-
និយ័សុ^(២) ។ មេ ។ អនុជានាមិ កិក្ខុវេ វិហារត្រៃន តា-
ហេត្តន្តិ ។ វិហារត្រៃន តាហេត្តា វិហារា ឧស្សា-
និយ័សុ^(៣) ។ មេ ។ អនុជានាមិ កិក្ខុវេ បរិវេណត្រៃន

១ ឧ.ម. កាហេត្តន្ត ។ ២-៣ ម. ឧស្សានិយ័សុ ។

សេនាសន្តត្តាហាមក្រាមៈ ការសន្មតិសេនាសន្តត្តាហាមក្រាមៈ

ចត្តក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសង្ឃនឹងសន្មតកិក្ខុឈ្មោះ
នេះឲ្យជាសេនាសន្តត្តាហាមក្រាមៈ ។ ការសន្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាសេនា-
សន្តត្តាហាមក្រាមៈសមគួរ ដល់លោកមានកាយុអន្តណា លោកមានកាយុ
អន្តនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានកាយុអន្តណា លោកមាន
កាយុអន្តនោះត្រូវឆ្លើយមក ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាសេនា-
សន្តត្តាហាមក្រាមៈគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំសេចក្តីនេះទុក ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៣៨៧) គ្រានោះឯង ពួកកិក្ខុជាសេនាសន្តត្តាហាមក្រាមៈមានសេច-
ក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា យើងគប្បីប្រគល់សេនាសនៈដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យរាប់កិក្ខុមន លុះរាប់កិក្ខុរួចហើយ
ឲ្យរាប់ដំណេក លុះរាប់ដំណេករួចហើយ សឹមប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់
នៃដំណេក ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់នៃដំណេក ដំ-
ណេកក៏សល់នៅច្រើន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រគល់តាមកំណត់នៃវិហារ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ប្រ-
គល់ឲ្យតាមកំណត់នៃវិហារ វិហារក៏សល់នៅច្រើន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រគល់តាមកំណត់

៣៣០

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

តាហោតុន្តិ ។ បរិវេណាក្កេន តាហោន្តា បរិវេណា ឧស្សា-
និយ័សុ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អនុភាគម្បិ នាតិ
កហិតេ អនុភាគេ អញ្ញោ ភិក្ខុ អាគច្ឆតិ ន អតាមា
នាតត្រោតិ ។

[៣៧០] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ និស្ស័-
មេ បិក្ខុស្ស សេនាសនិ តាហោន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ត
អាហោចេសិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ និស្ស័មេ បិក្ខុស្ស
សេនាសនិ តាហោតត្ថំ យោ តាហោយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្សតិ ។

[៣៧០] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ សេ-
នាសនិ កហោត្វា សត្វកាលំ បដិពាហន្តិ ។ កកវ-
តោ ឯតមត្ត អាហោចេសិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ សេនាសនិ
កហោត្វា សត្វកាលំ បដិពាហិតត្ថំ យោ បដិពាហោយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ វស្សានិ តេមា-
សំ បដិពាហិត្តំ ឧត្តកាលំ ន បដិពាហិតុន្តិ ។

នៃយថាភិក្ខុ បុល្លវត្ត

នៃបរិវេណ ។ ពួកភិក្ខុក៏ប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់នៃបរិវេណ បរិវេណ ក៏
សល់នៅច្រើន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យ ។ នូវបរិវេណតាមបំណែកជាលំដាប់៧ប៉ុន្មោះ កាលបើបំណែក
នៃបរិវេណតាមលំដាប់ ពួកភិក្ខុបានទទួលយកហើយ ទើបមានភិក្ខុឯទៀត
មកដល់ (នៃបើភិក្ខុនោះ) មិនត្រូវការ មិនត្រូវឲ្យទេ ។

(៣៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយប្រគល់សេនាសនៈដល់
ភិក្ខុដែលបិទនៅក្នុងទីក្រៅសីមា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនិះ
បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រគល់សេនាសនៈ ដល់ភិក្ខុដែលបិទនៅក្នុងទីក្រៅសីមាទេ
ភិក្ខុណាប្រគល់ឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៣៧១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកសេនាសនៈ^(១)
ហើយយាត់ទាំងទុកគ្រប់កាល^(២) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនិះ
បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកសេនាសនៈ ហើយយាត់ទាំងទុកគ្រប់កាលទេ ភិក្ខុ
ណា យាត់ទាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យយាត់ទាំងទុកនៅត្រឹម ៣ ខែក្នុងវិស្សនវដ្តវ (ប៉ុណ្ណោះ) មិនឲ្យ
យាត់ទាំងគ្រប់រដូវទេ ។

១ (អដ្ឋកថា) ។ ទទួលយកសេនាសនៈក្នុងប្លែងប្លូលវិស្សា ។ ២ អស់វិស្សនវដ្តវ ៤ ខែ ។

៣៣១

សេនាសន្តបុត្រ ពយេ វេនាសន្តហោ ឧបនន្តរិក្ខ

(៣៧២) អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កតិ នុ
ខោ សេនាសន្តហោតិ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហេ-
ចេសិ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ សេនាសន្តហោ បុរិម-
កោ បច្ចមកោ អន្តរមត្តកោ អបរជ្ជតតាយ អាសា-
ន្តិយា បុរិមកោ កហេតញ្ចោ មាសតតាយ អាសា-
ន្តិយា បច្ចមកោ កហេតញ្ចោ អបរជ្ជតតាយ ចវរ-
ណាយ អាយតិ វស្សវាសត្តាយ អន្តរមត្តកោ កហេ-
តញ្ចោ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ សេនាសន្តហោតិ ។

ទុតិយភាណវិរិ ។

(៣៧៣) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧប-
នន្តោ សក្យបុត្តោ សាវត្ថយំ សេនាសនំ កហេត្វា
អពាតិ តាមតាវាសំ អគមាសំ តត្រមិ^(១) សេនាសនំ
អត្តហោសិ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ
អយំ ខោ អារិសោ អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ

១ ឧ. ម. ពន្លឺ ។

សេនាសនបុគ្គលៈ ការប្រគល់សេនាសនៈមាន ៣ យ៉ាងដ៏ធំធេង ១ បន្ទុកភ្នំ

(៣៧២) គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
ការប្រគល់សេនាសនៈមានប៉ុន្មានហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ការប្រគល់សេនាសនៈនេះមាន ៣ យ៉ាង គឺ បុរិមកៈ ១ មធ្យមកៈ ១
អន្តរមុត្តកៈ ១ ដែលឈ្មោះថា បុរិមកៈ ត្រូវភិក្ខុប្រគល់ឲ្យតាំងអំពីថ្ងៃរោច
ខែភាសាធតេ ដែលឈ្មោះថា មធ្យមកៈ ត្រូវភិក្ខុប្រគល់ឲ្យតាំងអំពីថ្ងៃ
១ រោចខែស្រាពណ៍ ដែលឈ្មោះថា អន្តរមុត្តកៈ ត្រូវភិក្ខុប្រគល់ឲ្យ
តាំងអំពីថ្ងៃបរាណក្នុងខែអស្សុជ ដើម្បីនៅចាំវិស្វករ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រគល់សេនាសនៈមាន ៣ យ៉ាងដូច្នោះឯង ។

ធម្ម ពាណិភៈជាតិវប្បដិ ។

(៣៧៣) សម័យនោះឯង ឧបទន្ទភិក្ខុមានអាយុជាសក្យបុត្តទទួល
យកសេនាសនៈ ទៀបក្រុងសាវត្ថី ហើយដើរទៅកាន់អាវាស ក្នុងស្រុក
តូចមួយ ក៏ទទួលយកសេនាសនៈក្នុងទីនោះទៀត ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ (ដែល នៅក្នុងទីអាវាសនោះ) គិតគ្នាដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវាស
ទាំងឡាយ ឧបទន្ទភិក្ខុមានអាយុ ជាសក្យបុត្តនេះ ជាអ្នកធ្វើនូវ

ព្យាង្គ

វិទ្យាបិដកេ បុល្លវគ្គោ

កណ្ណំ ធនាវកោ កលហា កាវកោ វិវាទ កាវកោ
កស្សកាវកោ សង្ឃ អធិករណា កាវកោ សពាយំ
ឥត វស្សំ វស្សតិ សព្វេ វ មយំ ន ជាសុ វស្សាម
ហន្ត ធំ បុត្រាមាតិ ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ
ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ ឯតទវេត្តំ នន្ត តយា អាវុសោ
ឧបនន្ត សាវត្តយំ សេនាសនិ តហិតន្តំ ។ ឯវអាវុ-
សោតិ ។ កី បន ភ្នំ អាវុសោ ឧបនន្ត ឯកោ ទ្វេ
បដិពាហសីតិ ។ ឥត ធានាហិ អាវុសោ មុញ្ជាមិ
តត្ថ កណ្ណាមីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ឈា សន្តជ្ជា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈយន្តំ ឱយន្តំ វិចារេន្តំ កនិ ហិ ពាម
អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ ឯកោ ទ្វេ បដិពា-
ហស្សតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាពោទេសុំ ។ បេ ។
សន្តំ កិវ ភ្នំ ឧបនន្ត ឯកោ ទ្វេ បដិពាហសីតិ ។
សន្តំ កតវតិ ។ វិគវហិ តុធា កតវត កនិ ហិ ពាម

វិទយបិដក បុល្លវគ្គ

សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើនូវជំលោះ ធ្វើនូវការចាស់ទៃនឹង ធ្វើនូវភិក្ខុខ្លា
កថា ធ្វើនៅអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ប្រសិនបើ ឧបទន្ធកិក្ខុនេះនៅចាំស្សក្នុង
ទីនេះ យើងទាំងអស់គ្នាទំនើនៅពុំបានសប្បាយឡើយ បើដូច្នោះមានតែ
យើងសួរលោកមើល ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏សួរឧបទន្ធកិក្ខុមានអាយុជាសក្យ-
បុត្រដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោឧបទន្ធលោកបាទទទួលយកសេនាសនៈទៀប
ក្រុងសាវត្ថី មែនឬ ។ ឧបទន្ធកិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំ
បានទទួលយកមែន ។ ភិក្ខុទាំងនោះសួរថា ម្ចាស់អាវុសោឧបទន្ធចុះលោក
តែម្នាក់ឯងទេ ម្តេចក៏ហ្នឹងហែងសេនាសនៈដល់ទៅពីកន្លែង ។ ឧបទន្ធកិ-
ក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំលែងយកក្នុងទីនេះ
ហើយ ខ្ញុំទំនើទៅទទួលយកក្នុងទីនោះវិញ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោសតិះ
ដៀល បន្តិះបន្តាច់ថា ឧបទន្ធកិក្ខុមានអាយុជាសក្យក្រុងតែអួយរូបមិនសម
បើទំនើហ្នឹងហែងសេនាសនៈដល់ទៅពីកន្លែងសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ឧបទន្ធចូរពួកភិក្ខុតែម្នាក់ឯង ហ្នឹងហែងសេនាសនៈដល់ទៅពី
កន្លែង មែនឬ ។ ឧបទន្ធកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ
ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្តោសថា

លក្ខណៈ

សេនាសនប្បដ្ឋាន ទេ សេនាសនប្បដ្ឋានពហុតា វិនយកថា

ត្រូវ មោឃបុរិស ឯកោ ទេ បដិពាហ៍ស្សស៍ តត្ថ តយា
មោឃបុរិស តហិតំ ឥធម៌ មុត្តំ ឥធម៌ តហិតំ តត្រ
មុត្តំ^(១) ឯវំ ខោ ត្រូវ មោឃបុរិស ឧកយត្ថ បរិពាហ៍ពេ
នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
វិករហិត្វា ធម្មី កងំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ធម៌
កិក្ខុវេ ឯកោ ទេ បដិពាហ៍តត្វា យោ បដិពា-
ហេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(៣៧៤) តេន ខោ បន សមយេន កកវា កិក្ខុធំ
អនេកបរិយាយេន វិនយកងំ កថេតិ វិនយស្ស វណ្ណិ
កាសតិ វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណិ កាសតិ អាទិស្ស អា-
ទិស្ស អាយស្មតោ ឧបាលស្ស វណ្ណិ កាសតិ^(២) ។
កិក្ខុធំ ឯតទហោសិ កកវា ខោ កិក្ខុធំ អនេកបរិយាយ-
យេន វិនយកងំ កថេតិ វិនយស្ស វណ្ណិ កាសតិ វិន-
យបរិយត្តិយា វណ្ណិ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អាយ-
ស្មតោ ឧបាលស្ស វណ្ណិ កាសតិ ហន្ត មយំ អាវុសោ

---

១ ម. មុត្តំ ឥធម៌ តយា តហិតំ តត្រ មុត្តំ ។ ២ ឧ. ម. លោក្ខកេសុ ឯកោ បរិ ភិក្ខុធំ
ឯតទហោសិ វិចងំ ធម្មី ។ តត្ថ ភិក្ខុ ភក្ខិ ខោ ភិក្ខុធំ អនេកបរិយាយេន វិនយកងំ
កថេតិ អាទិវិចងំយេវ អាតតំ ។

សេនាសន្តត្ថ្នកៈ ការហ្លួងហ្លែងសេនាសនៈមាន ២ ហើយនឹងការសំដែងវិន័យ

នៃមោឃបុរស អ្នកតែម្នាក់ឯងមិនសមបើនឹងហ្លួងវៃហងវៃសេនាសនៈដល់
ទៅពីរកន្លែងទេ ម្ចាស់មោឃបុរស (បើ) អ្នកទទួលយកសេនាសនៈក្នុងទី
នោះហើយ មានតែលែងទទួលយកក្នុងទីនេះ(បើ)អ្នកទទួលយកក្នុងទីនេះ
ហើយ មានតែលែងទទួលយកក្នុងទីនោះ នៃមោឃបុរស បើយ៉ាង
ហ្នឹងអ្នកចាត់ជាមនុស្សខាងក្រៅ គឺជាមិនត្រូវបានសេនាសនៈក្នុងទីទាំង
ពីរខាងទេ នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទាសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុម្នាក់ឯងមិនត្រូវហ្លួង
វៃហងវៃសេនាសនៈពីរកន្លែងទេ ភិក្ខុណាហ្លួងវៃហងវៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៧៤) សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិន័យកថា
សំដែងគុណរបស់វិន័យ សំដែងគុណរបស់ការសិក្សាវិន័យ សំដែងគុណ
របស់ព្រះថេរៈឈ្មោះឧបាលីដ៏មានកាយុរឿយ ។ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយ
បរិយាយជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិន័យកថា សំដែងគុណរបស់វិន័យ សំដែងគុណ
របស់ការសិក្សាវិន័យ សំដែងគុណរបស់ព្រះថេរៈឈ្មោះឧបាលីដ៏មាន
កាយុរឿយ ។ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ម្ចាស់ អារុសោ

៣៣៤

វិនយបិដក បុណ្ណវិញ្ញា

អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាប្បណា-
មាតិ ។ តេ ច^(១) ពហូ ភិក្ខុ ថេរោ ច ឯកោ ច មជ្ឈិ-
មា ច អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិ-
យាប្បណាត្ថំ ។ អាយស្មា ឧបាលិ បិតកោ វ^(២) ឧទ្ទិសតិ
ថេរោនំ ភិក្ខុនំ តារវេន ។ ថេរោបិ ភិក្ខុ បិតកោ វ
ឧទ្ទិសាបេន្តំ ធម្មតារវេន ។ តត្រ^(៣) ថេរោ ចេវ ភិក្ខុ
កិលមន្តិ អាយស្មា ច ឧបាលិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អារោចេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ នវតេន ភិក្ខុនា
ឧទ្ទិសន្តេន សមតេ វ អាសនេ ធិសីធិតុំ ឧច្ឆតរកេ^(៤)
វ ធម្មតារវេន ថេរេន ភិក្ខុនា ឧទ្ទិសាបេន្តេន សមតេ
វ អាសនេ ធិសីធិតុំ ធិចតរកេ^(៥) វ ធម្មតារវេនាតិ ។

[៣៧៥] តេន ខោ បទ សមយេន ពហូ ភិក្ខុ
អាយស្មតោ ឧបាលិស្ស សន្តិកេ បិតកោ វ ឧទ្ទេសំ
បដិមាទេន្តា កិលមន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេ-
សំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សមាទាសនិកេហិ សហ
ធិសីធិតុន្តំ ។

---

១ ឧ. គេជ ។ ២ ឧ. យោគោ វស្សោ ឆ វស្សវ ។ ៣ ឧ. ម. តត្រ ។ ៤ ឧ. ម.
ឧច្ឆតរេ ។ ៥ ឧ. ម. ធិចតរេ ។

វិន័យបិណ្ឌ បុណ្យវិគ្គ

លើដូច្នោះ យើងនឹងរៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះបាណិដ៏មានអាយុចុះ ។
ភិក្ខុច្រើនអង្គទាំងនោះ ទោះជាថេរភ័ក្តិ ខ្លីក្តី កណ្តាលក្តី តែងនាំគ្នាមករៀន
វិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះបាណិដ៏មានអាយុ ។ ព្រះថេរវេណ្ណៈបាណិដ៏មាន
អាយុ ក៏ចេះតែឈរសំដែង (វិន័យ) ដោយសេចក្តីគោរពចំពោះពួកភិក្ខុ
ជាថេរ ។ ឯពួកភិក្ខុជាថេរក៏ឈរឲ្យលោកសំដែង (វិន័យ) ដោយសេចក្តី
គោរពក្នុងធម៌ដែរ ។ បណ្ឌិត្យទាំងនោះ ពួកភិក្ខុជាថេរក្តី ព្រះបាណិ
ដ៏មានអាយុក្តី ក៏លំបាក (ពេកណាស់) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុខ្ញុំដែលសំដែង (វិន័យ) អង្គុយលើអាសនៈ
ស្មើតាក់បាទ ខ្ពស់ជាងក៏បាទ ដោយសេចក្តីគោរពក្នុងធម៌ ទើបអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុជាថេរដែលមិនភិក្ខុខ្ញុំឲ្យសំដែងវិន័យ អង្គុយលើអាសនៈស្មើតាក់
បាទ ចាប់ជាងណាស់ទៅក៏បាទ ដោយសេចក្តីគោរពក្នុងធម៌ ។

(២៧៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនប្រមាណយករៀនបាណិក្នុង
សំណាក់នៃព្រះបាណិដ៏មានអាយុ ក៏លំបាក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុ ដែលមានអាសនៈស្មើតាក់អង្គុយ
ជាមួយគ្នាបាទ ។

ពាក្យ

សេនាសន្តត្តកោ តិវស្សន្តវេទ សហ ធិសីតនុដាសនាទិ

[៣៧៦] អថខោ ភិក្ខុនិ ឯតទហោសិ តិក្ខាវតា
នុ ខោ សមាទាសនិកោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯត-
មត្តិ អាពោចេសិ ។ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ តិវស្សន្តវេទ
សហ ធិសីតនុដា ។

[៣៧៧] តេន ខោ បទ សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ^(១) សមាទាសនិកោ ឯតមញ្ចេ^(២) ធិសីតនុ មញ្ចំ
ភិក្ខុសុ ។ ឯតមិវេ^(៣) ធិសីតនុ មិវិ ភិក្ខុសុ ។ កក-
វតោ ឯតមត្តិ អាពោចេសិ ។ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ តិវស្ស-
នុដាសនា មញ្ចំ តិវស្សន្ត មិវេ ។ តិវត្តោមិ មញ្ចេ ធិសីតនុ
មញ្ចំ ភិក្ខុ ។ មិវេ ធិសីតនុ មិវិ ភិក្ខុ ។ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមត្តិ អាពោចេសិ ។ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ
នុដាសនា មញ្ចំ តិវស្សន្ត មិវេ ។

---

១ ឧ. ម. ហោតិ ពេសុ វិក្ខុនិ ន ទិស្សន្តិ ។ ២ ឧ. ម. មញ្ចេ ។ ៣ ឧ. ម. មិវេ ។

ព្យាគយ

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន: ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអង្គុយជាមួយនិងភិក្ខុមានវិស្សារវាង ៣ ជាដើម

(៣៧៦) គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ភិក្ខុ
ដែលហៅថាមានភាសនៈស្មើគ្នាដោយវិស្សាប្តិទានហ្ន៎ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានវិស្សារវាង ៣ អង្គុយ
ជាមួយគ្នាបាន(១) ។

(៣៧៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុប្រើប្រាស់មានភាសនៈស្មើគ្នា តាំង
ទៅអង្គុយលើគ្រែមួយ ចាល់តែបាក់គ្រែ ។ ទៅអង្គុយលើតាំងមួយ ក៏បាក់
តាំងទៅទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
គ្រែមួយដល់ភិក្ខុ ៣ រូប តាំងមួយដល់ភិក្ខុ ៣ រូប ។ ភិក្ខុ ៣ រូប
អង្គុយលើគ្រែមួយក៏បាក់គ្រែទៅ ។ អង្គុយលើតាំងមួយក៏បាក់តាំងទៀត ។
ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែមួយដល់ភិក្ខុ
ពីររូប តាំងមួយដល់ភិក្ខុពីររូប(២) ។

---

១ អង្គថា ថា សំដៅយកភិក្ខុដែលចាស់ជាងគ្នាពីរវិស្សា ឬច្រើនជាងគ្នាពីរវិស្សា ។
២ អង្គថា ថា បើគ្រែឬតាំងចំណុះភិក្ខុពីររូបទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យអង្គុយតែពីររូប ។

ពាក្យ៦

វិនយបិដកេ បុល្លវចន្ត

[៣៧៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អសមា-
នាសនិកេហិ សហ ដីយាសនេ និសីទិត្តំ កុក្កុត្តា-
យន្តំ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ វេបេត្តា បណ្ណាកំ មាតុត្តាមិ ឧកតោព្យញ្ញនិ
អសមានាសនិកេហិ សហ ដីយាសនេ និសីទិត្តន្តំ ។

[៣៧៩] អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទយោសិ កិក្ខុកំ
បន្ទិមិ^(១) នុ ខោ ដីយាសនិ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ យំ តិណ្ណន្តំ បហោតិ ឯតកំ បន្ទិមិ^(២) ដីយា-
សនន្តំ ។

[៤០០] តេន ខោ បន សមយេន វិសាខា មិកា-
រមាតា សង្ឃស្ស អត្តាយ សាលន្តំ ចាសានិ កាកាបេ-
ត្តកាមា ហោតិ ហត្ថិន្ទកំ ។ អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទ-
យោសិ កិក្ខុខោ ភក្កវតោ ចាសានិ បរិកោតោ អនុញ្ញាតោ
កិ អនុញ្ញាតោ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេស្សំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សព្វំ ចាសានិ បរិកោតន្តំ ។

---

១ ន. កិក្ខុកប្បិមិ ។ ២ ឧ. ជន្តរកប្បិមិ ។

វិទ្យបិដក បុល្លវគ្គ

(៣៧៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងការអង្គុយ
លើអាសនៈវែងជាមួយនឹងភិក្ខុដែលមានអាសនៈមិនស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យអង្គុយលើអាសនៈវែងជាមួយ
នឹងភិក្ខុដែលមានអាសនៈមិនស្មើគ្នាបាន រឿរលែងតែមនុស្សខ្ចីយ មាតុ-
ត្រាម និងមនុស្សមានភេទតីរ ។

(៣៧៩) គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
អាសនៈវែង តើមានទីបំផុតត្រឹមណា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតអាសនៈវែង ដែលមានទីបំផុត
ល្មមភិក្ខុ ៣ បេ (អង្គុយបាន) ។

(៤០០) សម័យនោះឯង នាវិសាខាជាមិការមាតា ចង់ឲ្យជាន់ធ្វើ
ប្រាសាទប្រកបដោយរលៀងឈ្មោះហត្ថន័ទ្ធកៈ^(១) បំរុងប្រគេមព្រះសង្ឃ ។
លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះមានព្រះភាគ
បានទ្រង់អនុញ្ញាតការប្រើប្រាស់ប្រាសាទហើយឬ ។ មិនទាន់បានទ្រង់
អនុញ្ញាតទេហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ការប្រើប្រាស់ប្រាសាទគ្រប់យ៉ាងបាន ។

១ ប្រែថា ប្រាសាទតាំងនៅលើពោធិ៍សី ។

ព្យាដ

សេនាសនក្ខន្ធកេ បសេនិទំស្ស កោសលស្ស អយ្យិការិក្ខ

[៤០០] តេន ទោ បន សមយេន រកោ បសេន-
ញ

ទិស្ស កោសលស្ស អយ្យិកា កាលតតា ហោតិ ។

តស្ស កាលតិយាយ សង្ឃស្ស តហំ អតប្បិយកណ្ណិ

ឧប្បន្និ ហោតិ សេយ្យថិទិ អាសន្និ បល្លង្កោ តោណកោ

ចិត្តកា បដិកា បដលិកា ត្វលិកា វិកដិកា ឧទ្ទ-

លោមី ឯតន្តលោមី តទិស្សិ កោសេយ្យំ កុត្តតិ

ហត្តត្រំ អស្សត្រំ រថត្រំ អជិនប្បវេណិ តទលិមិក-

បវប្បច្ចត្រណិ សឧត្តរច្ចនិ ឧកតោលោ ហិតកុបណាមិ ។

៣៣៧

សេនាសនក្ខន្ធកៈ រឿងព្រះអប្សរការបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល

(៤០១) សម័យនោះ ព្រះអយ្យការបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល

សុគត ។ កាលដែលព្រះអយ្យការនោះសុគតទៅ សង្ឃក៏បានអកប្បយកណ្ណ
ជាច្រើន ឯអកប្បយកណ្ណនោះ គឺ ភាសនៈដែលកន្លងហួសប្រមាណ គ្រៃ
មានជើងវិចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវ ព្រំមានរមែងវែងជាង ៤ ធ្នាប់ កម្រាល
ដែលធ្វើពីរមេសត្វ វិចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវ កម្រាលមានពណ៌ស
ដែលធ្វើពីរមេសត្វ កម្រាលដែលធ្វើពីរមេសត្វជាផ្កាចេត្តិម កម្រាល
ដែលញាត៌គ កម្រាលដែលធ្វើពីរមេសត្វវិចិត្រ ដោយរូបសីហៈនឹងខ្លាធំ
ជាដើម កម្រាលដែលធ្វើពីរមេសត្វមានរមែងប្រាង្គនៃម្ខាង កម្រាលដែល
ធ្វើពីរមេសត្វមានរមែងប្រាង្គទាំងពីរខាង កម្រាលដែលធ្វើពីទិស ឬខ្សែ
សយ ចាក់ស្រែះដោយរតនវត្ថុ កម្រាលដែលធ្វើពីសរសៃសូត្រចាក់ស្រែះ
ដោយរតនវត្ថុ កម្រាលដែលធ្វើពីរមេសត្វល្មមស្រីរាំ ១៦ នាក់ឈររាំបាន
កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដំរី កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះ
កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើរថ កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បែកខ្លា កម្រាល
ដ៏ទុក្ខមដែលធ្វើពីស្បែកឈ្មុស ខ្នើយពណ៌ក្រហមទាំងពីរខាង (គឺ
ខ្នើយក្បាលនឹងខ្នើយជើង) ព្រមទាំងពិភានដែលមានពណ៌ក្រហម ។

ពាក្យ៨

វិទយបិណ្ឌេ បុល្លវត្តោ

កក្កវតោ ឯតថត្ថំ អាវោចេសំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ
អាសន្និយា ចានេ ធិន្និត្វា បរិកុញ្ញត្ថំ បល្ល័ស្ស វជ្ជេ
កិក្ខិត្វា បរិកុញ្ញត្ថំ គុលកំ វិជដេត្វា តិម្លោហនំ កាត្ថំ
អវសេសំ កុម្មន្តរណំ កាត្ថន្តំ ។

(៤០២) តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយា អវិទូវេ
អតានុស្មី តាមកាវសេ អាវសិកា កិក្ខុ ឧបទ្ទតា
ហោន្តំ អាគន្ធកកមិកានំ កិក្ខុនំ សេធាសនំ បញ្ញា
បេត្តា ។ អថខោ តេសំ កិក្ខុនំ ឯតទហោសិ ឯតវហិ
ខោ មយំ អាវសោ ឧបទ្ទតា អាគន្ធកកមិកានំ កិក្ខុនំ
សេធាសនំ បញ្ញាបេត្តា ហន្ត មយំ អាវសោ សត្ថំ
សធឿកំ សេធាសនំ ឯកស្ស ទេម តស្ស សន្តកំ
បរិកុញ្ញស្សាមាតិ ។ តេ សត្ថំ សធឿកំ សេធាសនំ
ឯកស្ស អនិសុ ។ អាគន្ធកា^(១) តេ អាវសិកេ^(២) កិក្ខុ
ឯតទវេន្តំ អម្ពាតំ អាវសោ សេធាសនំ បញ្ញាបេត្តាតិ ។

១ ឧ. ម. អាគន្ធកាភិក្ខុ ។ ២ ឧ. ម. ហេតុវេសុ អយំ បាហិ វ ទិស្សតិ ។

វិទយបិដក បុល្លវត្ត

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យកាត់ជើង
អាសនៈដែលកន្លងហួសប្រមាណ ហើយសឹមប្រើប្រាស់ ឲ្យទំលាយរួច
សត្វសាហាវនៃគ្រែមានជើងវិចត្រដោយរួចសត្វសាហាវ ហើយសឹមប្រើ
ប្រាស់ ឲ្យកាយសម្រាលដែលញាត់គយកមកធ្វើជាខ្នើយ អាសនៈក្រៅ
អំពំនោះ យកមកធ្វើជាកម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើផែនដីបាន ។

(៤១២) សម័យនោះឯង ពួកអារាមិកភិក្ខុ នៅក្នុងអារាមជិតស្រុក
តូច ១ មិនឆ្ងាយពីក្រុងសាវត្ថី មានរសេចក្តីលំបាកនឹងរៀបចំក្រាលសេនា-
សនៈបម្រុងពួកភិក្ខុមកថ្មីនឹងពួកភិក្ខុរៀបដំណើរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏គិតគ្នា
ថា ម្ចាស់អារាមសាទាំងឡាយ ឥឡូវនេះពួកយើងលំបាកនឹងក្រាលសេនា-
សនៈបម្រុងពួកភិក្ខុមកថ្មី នឹងពួកភិក្ខុរៀបដំណើរទៅ ម្ចាស់អារាមសាទាំង
ឡាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងប្រគល់សេនាសនៈទាំងអស់ជារបស់សង្ឃទៅ
ភិក្ខុមួយរូប ឯយើងរាល់គ្នាចាំប្រើប្រាស់ទ្រព្យរបស់ ដោយសារភិក្ខុនោះ
វិញ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានប្រគល់សេនាសនៈទាំងអស់ជារបស់សង្ឃ
ទៅភិក្ខុមួយរូប ។ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុនិយាយពាក្យនេះនឹងអារាមិកភិក្ខុ
នោះថា ម្ចាស់អារាមសា ចូរលោករៀបចំសេនាសនៈបម្រុងយើង ។

ពុព្ភ

សេនាសនតុន្តរោ បញ្ច អវិស្សជ្ជិយវណ្ណានី

នត្តារុសោ សឡ័កំ សេនាសនំ សត្វំ អម្ពេហំ ឯតស្ស
ធិន្ទន្តំ ។ កី បទ តុម្ពេ អារុសោ សឡ័កំ សេនាសនំ
វិស្សជ្ជេថាតិ ។ ឯវមារុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បុត្តា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ កនិ ហំ
នាម ភិក្ខុ សឡ័កំ សេនាសនំ វិស្សជ្ជេស្សន្តិកិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសំ ។ សទ្ធិ កិរ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សឡ័កំ សេនាសនំ វិស្សជ្ជេន្តិកិ ។ សទ្ធិ
ភកវតិ ។ វិកវហំ តុទ្ធា ភកវ កនិ ហំ នាម តេ
ភិក្ខុវេ មោយ បុរុសា សឡ័កំ សេនាសនំ វិស្សជ្ជេ-
ស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
វិកវហំត្វា ធម្មំ កនិ កត្វា ភិក្ខុ អាម ទ្កេសិ បញ្ច-
មាធំ ភិក្ខុវេ អវិស្សជ្ជិយាធំ ធំ វិស្សជ្ជេតព្វាធំ សឡ័ន
វា កណោធំ វា បុត្តលេធំ វា វិស្សជ្ជេតាធំ បិ អវិស្សជ្ជេ-
តាធំ ហោន្តំ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាមត្តិ វុល្លក្ខយស្ស ។

សេនាសន្ទន្តរៈ របស់ដែលភិក្ខុលះមិនជាប់មាន ៥ យ៉ាង

អាវសិកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ សេនាសន្ទន្តរៈរបស់សង្ឃមិនមានទេ
(ព្រោះ) យើងបានប្រគល់ឲ្យភិក្ខុមួយរូបអស់ទៅហើយ ។ អាគន្ធកភិក្ខុ
សួរថា ម្ចាស់អាវុសោ តួកលោកហ៊ានលះសេនាសន្ទន្តរៈរបស់សង្ឃឬ ។
អាវសិកភិក្ខុឆ្លើយថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ តួកភិក្ខុណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោស គំនេរៀល
បន្តិះបន្តាប់ថា តួកភិក្ខុមិនសមបើហ៊ានលះសេនាសន្ទន្តរៈ ជារបស់សង្ឃ
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮថា តួកភិក្ខុលះសេនាសន្ទន្តរៈរបស់សង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បត់គ្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះ
សម្តេចមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរស
ទាំងនោះ មិនសមបើនឹងលះសេនាសន្ទន្តរៈរបស់សង្ឃសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់តួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ដែលមិនគួរលះចេញ ៥ យ៉ាងនេះ
ពោះសង្ឃភ្នំ គណៈភ្នំ បុគ្គលភ្នំ ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញ
ហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាបត្តិដូច្នោះ ។

វិទយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

កតតោនិ បញ្ច ។ អាវាមោ អាវាមវត្ថុ វេទំ បវេមិ អ-
វិស្សជ្ជិយំ ន វិស្សជ្ជេតត្ថំ សង្ខេវំ វា កណោ ន វា បុគ្គលេ ន
វា វិស្សជ្ជេតម្បិ អវិស្សជ្ជេតិ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ
ឡុល្លត្ថយស្ស វិហារោ វិហារវត្ថុ វេទំ ទុតិយំ អវិស្សជ្ជិយំ
ន វិស្សជ្ជេតត្ថំ សង្ខេវំ វា កណោ ន វា បុគ្គលេ ន វា
វិស្សជ្ជេតម្បិ អវិស្សជ្ជេតិ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ
ឡុល្លត្ថយស្ស មញោ បីវិ ភិសី តិម្ពោហានំ វេទំ ទុតិយំ
អវិស្សជ្ជិយំ ន វិស្សជ្ជេតត្ថំ សង្ខេវំ វា កណោ ន វា
បុគ្គលេ ន វា វិស្សជ្ជេតម្បិ អវិស្សជ្ជេតិ ហោតិ យោ
វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ឡុល្លត្ថយស្ស លោហិត្យុត្តិ លោហិ-
កាលាតិ លោហិវរកោ លោហិកដាបិ វាសី ដរស្ស
កុហារី កុម្មាលោ និទានំ វេទំ ចតុត្ថំ អវិស្សជ្ជិយំ

វិទយបិណ បុលវត្ត

របស់ទាំង ៥ នោះដូចម្តេច ។ គឺ អារាម គឺ សួនច្បារ^(១) ១ អារាមវត្ត
គឺ ទីដីជាសួនច្បារ ១ នេះជារបស់មិនគួរលះចេញជាដំបូង ទោះសង្ឃក្តី
គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ ក៏មិន
ឈ្មោះថាលះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាចត្តិថ្មល្អថ្មយ វិហារ គឺ លំនៅ ១
វិហារវត្ត គឺ ទីដីសម្រាប់ស្នាក់លំនៅ ១ នេះជារបស់មិនគួរលះចេញ
ជាដំបូង ទោះសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ
សូម្បីលះហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាចត្តិ
ថ្មល្អថ្មយ មញ្ញៈ គឺ គ្រែ ១ បំប៉ះ គឺ តាំងប្តូរកៅអី ១ ភិសី គឺ ពួក ១
ពិភ្នាហានៈ គឺ ខ្នើយ ១ នេះជារបស់មិនគួរលះចេញជាដំបូង ទោះ
សង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ
ក៏មិនឈ្មោះថាលះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាចត្តិថ្មល្អថ្មយ លោហកុម្មី
គឺ ឆ្នាំងដែលធ្វើពីលោហជាតិ ១ លោហកណកៈ គឺ ខ្លួនលោហៈ ១
លោហវារកៈ គឺ ក្រមលោហៈ ១ លោហកដាហៈ គឺ ដីដីលោហៈ ១ វ៉េសី គឺ
កាំបិត ១ ផរសុ គឺ ពួរថៅ ១ កុហ័រី គឺ ដីដីបាំង ១ កុទ្ធាលៈ គឺ ចប ១
និខានៈ គឺ ពន្លាត ១ នេះជារបស់មិនគួរលះចេញជាដំបូង ៤ ទោះសង្ឃ

១ គន្លឹកថា ថា សូនផ្កា សូនផ្លែ ។

៣២១

សេនាសន្យាបញ្ច អវិស្សជ្ជិយានិ អស្សជ្ជិបុនេព្យាហិតុវុត្ត

ន វិស្សជ្ជេតត្ថំ សង្ខេប វា គណោន វា បុត្តលេន វា
វិស្សជ្ជិតម្បិ អវិស្សជ្ជិតិ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ
ឥល្កុយស្ស វល្លិ វេន្យ មុត្តិ បព្វជិ^(១) តិណំ មត្តិកា
នារុកណ្ណំ មត្តិកាកណ្ណំ ឥនំ បញ្ចមិ អវិស្សជ្ជិយំ ន វិស្ស-
ជ្ជេតត្ថំ សង្ខេប វា គណោន វា បុត្តលេន វា វិស្សជ្ជិតម្បិ
អវិស្សជ្ជិតិ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ឥល្កុយស្ស
ឥមាទំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អវិស្សជ្ជិយានិ ន វិស្សជ្ជិតព្វានិ
សង្ខេប វា គណោន វា បុត្តលេន វា វិស្សជ្ជិតានិប
អវិស្សជ្ជិតានិ ហោនិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ឥល្កុ-
យស្សានិ ។

(២០៣) អថទោ ភកវា សាវត្ថយំ យថាភិវន្តំ
វិហរិត្តា យេន កិដាភិវ តេន បារិកំ បក្កាមិ មហតា
ភិក្ខុសង្ខេប សន្តិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សាវបុត្ត-
មោក្កល្លានេហិ ច ។ អស្សោសុំ ទោ អស្សជ្ជិបុនេព្យាហិតុវុត្ត
ភិក្ខុ ភកវា កិវ កិដាភិវ អាតច្ឆតិ មហតា ភិក្ខុសង្ខេប
សន្តិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សាវបុត្តមោក្កល្លានេហិ

១ ឧ. មុញ្ញបព្វជិ ។

សេនាសកត្តូក្កៈ របស់ប៉ុនត្រូវលះមាន ៥ យ៉ាងនឹងជឿនអស្សជំនំបុនពូសុកភិក្កុ

ភិ គណៈភិ បុគ្គលភិ ក៏មត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ ក៏មិន
ឈ្មោះថាលះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាចត្តិបុល្លច្ច័យ វល្លី គឺ វល្លី ១
វេទ្យ គឺ បុស្សី ១ មុញ្ញៈ គឺ ស្មៅដំណេកខ្សោយ ១ បព្វជៈ គឺស្មៅ
យ៉ាងផ្លែ ១ តណៈ គឺ ស្មៅធម្មតា ១ មត្តិកា គឺ ដីស្អិត ១ ពារុក្ខណៈ
គឺ គ្រឿងឈើ ១ មត្តិកាកណៈ គឺ គ្រឿងធ្វើពីដី ១ នេះជាវត្ថុមិនគួរលះ
ចេញ ជាគំរប់ ៥ ពោះសង្ឃភិ គណៈភិ បុគ្គលភិ ក៏មត្រូវលះចេញ
សូម្បីលះចេញហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាចត្តិ
បុល្លច្ច័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ទាំង ៥ ពួកនេះឯង ជារបស់មិន
គួរលះចេញ ពោះសង្ឃភិ គណៈភិ បុគ្គលភិ ក៏មត្រូវលះចេញ សូម្បីលះ
ចេញហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាលះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវអាចត្តិបុល្លច្ច័យ ។

(៤០៣) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុង
សាវត្ថី សព្វពន្ធទ្រង់វិយាបថ ហើយយាងទៅកាន់ចារិកក្នុងកិជាតិវិជនបទ
ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនប្រមាណ ៥០០ រូប ព្រមទាំងព្រះសាវបុត្តនឹងព្រះ
មោគ្គល្លានផង ។ ពួកអស្សជំនំបុនពូសុកភិក្កុបានឮដំណឹងថា ព្រះមានព្រះ
ភាគយាងមកដល់កិជាតិវិជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនប្រមាណ ៥០០
រូប ព្រមទាំងព្រះសាវបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានផង ក៏និយាយថា ម្នាលអារុសា

៣៤២

វិធីបំណែ បុណ្យវិញ្ញា

ច ហង្គ មយំ អារុសោ សត្វំ សង្ឃិកំ សេនាសនំ
កាដេម ចាបិញ្ញា សារីបុត្តោត្តល្លាណា ចាបិកាណំ វេញានំ
វសំ ភកា ន មយំ តេសំ សេនាសនំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ។
តេ សត្វំ សង្ឃិកំ សេនាសនំ កាដេសុំ ។ អថខោ
ភកា អនុបុត្រោ ចារិកញ្ជាមាណោ យេន កិដានិ
តទវសរិ ។ អថខោ ភកា សន្តហុលេ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
កច្ឆថ តុម្រេ ភិក្ខុវេ អស្សជិបុនព្វសុកោ ភិក្ខុ ឧបសង្ក-
មិត្តា ឯវំ វេនេម ភកា អារុសោ អាគច្ឆតិ មហតា ភិក្ខុ-
សង្ឃេន សង្ឃំ បញ្ជាមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សារីបុត្តោត្ត-
ល្លានេហិ ច ភកាតោ ច អារុសោ សេនាសនំ បញ្ញាបេម
ភិក្ខុសង្ឃស្សេន សារីបុត្តោត្តល្លាណានញ្ជាតិ ។ ឯវមន្តេតិ
ខោ តេ ភិក្ខុ ភកាតោ បដិស្សត្តា យេន អស្សជិបុ-
នព្វសុកា ភិក្ខុ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្តា អស្សជិ-
បុនព្វសុកោ ភិក្ខុ ឯតទវេនំ ភកា អារុសោ អាគច្ឆតិ

វិនយចិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

បើដូច្នោះមានតែយើងនាំគ្នាចែកសេនាសនៈជារបស់សង្ឃទាំងអស់ (ដ្បិត)
សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាច
សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក យើងរាល់គ្នាកុំរៀបចំក្រាលសេនាសនៈប្រគេន
លោកឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាចែកសេនាសនៈដែលជារបស់សង្ឃ
ទាំងអស់ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគកំពុងស្តេចមកតាន់ចារិកតាមលំ-
ដាប់ទ្រង់តម្រង់ទៅកាន់កិរិយាជនបទនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុច្រើនប្រមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
ចូរដើរទៅរកពួកអស្សជិនីនឹងបុនពូសុកភិក្ខុ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគ កំពុងតែស្តេចមកជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ
ច្រើន ប្រមាណ ៥០០ ប្រ ព្រមទាំងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានផង
ម្ចាស់អាវុសោ លោករាល់គ្នា ចូររៀបចំក្រាលសេនាសនៈទុកបម្រុងព្រះ
មានព្រះភាគផង បម្រុងព្រះភិក្ខុសង្ឃផង បម្រុងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះ
មោគ្គល្លានផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ (ព្រះពុទ្ធដីកា) នៃព្រះមាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំគ្នាចូលទៅរកពួកអស្សជិនី
បុនពូសុកភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបច្ងែងបណ្តាំនេះ ប្រាប់ពួកអស្ស-
ជិនីនឹងបុនពូសុកភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគស្តេចមក

៣៤៣

សេនាសន្ធិត្ថកេ អស្សជីបុនព្វសុករិក្ខុវត្ថុ សង្ឃិកស្ស កាដំនំ

មហានា ភិក្ខុសង្ឃនំ សង្ឃិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ
សារីបុត្តមោគ្គល្លានេហិ ច កកវតោ ច អារុសោ សេនា-
សនំ បញ្ចមេយ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច សារីបុត្តមោគ្គល្លា-
នានញ្ចតំ ។ នត្តារុសោ សង្ឃិកំ សេនាសនំ សត្វិ
អមេហិ កាដំនំ ស្វាគតំ អារុសោ កកវតោ យស្មី វិហារេ
កកវំ ឥន្ទិស្សតិ តស្មី វិហារេ វសិស្សតិ ចាបិច្ឆា សារី-
បុត្តមោគ្គល្លានា ចាបិកាដំ ឥច្ឆានិ វសំ កតា ន មយំ
តេសំ សេនាសនំ បញ្ចមេស្សានតំ ។ តិច្ឆន តុម្រ
អារុសោ សង្ឃិកំ សេនាសនំ កាដំនតំ ។ ឯវមារុ-
សោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋា-
យន្តិ ឱយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម អស្សជីបុនព្វសុកា
ភិក្ខុ សង្ឃិកំ សេនាសនំ កាដេស្សន្តិកំ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តិ អាហេយេសុំ ។ មេ ។ សច្ចំ

៣៤៣

សេនាសនៈចូលៈ រឿងអស្សជិនីបុនពូសុកភិក្ខុនិងការចែកសេនាសនៈជារបស់សង្ឃ

ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ប្រមាណ ៥០០ រូប ព្រមទាំងព្រះសារីបុត្តនឹង
ព្រះមោគ្គល្លានផង ម្នាលអាវុសោ លោកទាំងឡាយ ចូរនាំគ្នារៀបចំ
ក្រាលសេនាសនៈទុកបម្រុងព្រះមានព្រះភាគផង បម្រុងព្រះភិក្ខុសង្ឃផង
បម្រុងព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានផង ។ ពួកអស្សជិនីនឹងបុនពូសុកភិក្ខុ
ឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ សេនាសនៈដែលជារបស់សង្ឃមិនមានទេ(ព្រោះ)
សេនាសនៈទាំងអស់យើងចែកគ្នាអស់ហើយ ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះ
ភាគស្តេចមកល្អហើយ ព្រះអង្គសព្វព្រហ្មបូជ័យគង់ក្នុងវិហារណា ក៏នឹង
គង់ក្នុងវិហារនោះទៅ ឯសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
លាមក លុះអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក យើងរាល់គ្នាមិនបានរៀបចំ
ក្រាលសេនាសនៈឲ្យលោកទាំងនោះទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសួរថា ម្នាល
អាវុសោ លោកទាំងឡាយនាំគ្នាចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃ រមែងឬ ។ ពួក
អស្សជិនីនឹងបុនពូសុកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ យើងចែករមែង ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោស
តិះដៀល ចន្តៈបង្ហាត់ថា ពួកអស្សជិនីនឹងបុនពូសុកភិក្ខុមិនសមបើមកនាំ
គ្នាចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

វិទយបិដកេ បុល្លវត្តោ

ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ អស្សជិបុនព្វសុត្តា ភិក្ខុ សង្ឃិកំ សេនា-
សនំ ភាជេដ្ឋិតំ ។ សទ្ធិ ភកកវតំ ។ កថំ ហិ នាម តេ
ភិក្ខុវេ ខោយបុរិសា សង្ឃិកំ សេនាសនំ ភាជេស្សន្តិ
នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាដំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
វិកវហិត្តា ធម្មិ កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បញ្ចមាដិ
ភិក្ខុវេ អវេកង្កិយាដិ ន វិកជិតព្វាដិ សង្ឃេន វា គណេន
វា បុគ្គលេន វា វិកត្តាដិបិ អវិកត្តាដិ ហោតិ យោ វិកជេយ្យ
អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ កតមាដិ បញ្ច ។ អាវហោ
អាវហិត្ត ឥដិ បឋមំ អវេកង្កិយំ ន វិកជិតព្វំ សង្ឃេន
វា គណេន វា បុគ្គលេន វា វិកត្តម្បិ អវិកត្តិ ហោតិ
យោ វិកជេយ្យ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស វិហារេ វិហា-
រវត្តំ ឥដិ ធុតិយំ អវេកង្កិយំ ន វិកជិតព្វំ សង្ឃេន
វា គណេន វា បុគ្គលេន វា វិកត្តម្បិ អវិកត្តិ ហោតិ
យោ វិកជេយ្យ អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស មញ្ជោ បីបី

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកអស្សជំនឿបុគ្គលសុកភិក្ខុនាំគ្នាចែកសេ-
នាសនៈរបស់សង្ឃ មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តោយបុរសទាំងនោះ មិនគួរនឹងហ៊ាននាំគ្នាចែកសេនាសនៈ
របស់សង្ឃទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក
ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់ចន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម៌-
កថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ដែល
មិនគួរចែក ៥ ពួកនេះ ពោះសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក
សូម្បីចែកហើយ ក៏មិនឈ្មោះថាចែក ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិបុណ្យ-
ច្បាប់ ។ របស់ ៥ ពួកដូចម្តេច ។ (របស់ ៥ ពួកនោះ គឺ) អាម គឺស្នូន
ច្បាប់ ១ អាមវត្ត គឺទីដីដាំស្នូនច្បាប់ ១ នេះជារបស់មិនគួរចែក ជាដំបូង
ពោះសង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយក៏មិន
ឈ្មោះថាចែក ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្បាប់ វិហារ គឺលំនៅ១ វិហារ
វត្ត គឺទីដីសម្រាប់សង់លំនៅ១ នេះជារបស់មិនគួរចែក ជាគំរប់ពីរ ពោះ
សង្ឃក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយក៏មិនឈ្មោះថា
ចែក ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្បាប់ មញ្ញៈគឺគ្រែ១ បីបៈ គឺតាំងឬកៅស៊ី១

សេនាសន្ធិត្ថកថា បញ្ច អវេក្ខិយានិ

ភិសី តិម្ហោហានិ ឥទិ តតិយំ អវេក្ខិយំ ន វិកជិតតំ
សង្ឃេន វា គណោន វា បុត្តលេន វា វិកត្តម្បិ អវិកត្ត
ហោតិ យោ វិកជេយ្យ អាបត្តិ ឪល្លច្ចយស្ស លោហកុម្ភិ
លោហកាណតិ លោហវារកោ លោហកដាហិ វាសិ
ដរសុ កុហារី^(១) កុទ្ធាលោ និទាននិ ឥទិ ចតុត្តំ អវេក្ខិយំ
ន វិកជិតតំ សង្ឃេន វា គណោន វា បុត្តលេន វា វិកត្តម្បិ
អវិកត្តិ ហោតិ យោ វិកជេយ្យ អាបត្តិ ឪល្លច្ចយស្ស វល្ល
វេឡ្ហ មុញ្ញំ បព្វជិ តិណិ មត្តិកា ទារុកណ្ណំ មត្តិកោកណ្ណំ
ឥទិ បញ្ចមិ អវេក្ខិយំ ន វិកជិតតំ សង្ឃេន វា គណោន
វា បុត្តលេន វា វិកត្តម្បិ អវិកត្តិ ហោតិ យោ វិកជេយ្យ
អាបត្តិ ឪល្លច្ចយស្ស ឥមា និ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អវេក្ខិ-
យានិ ន វិកជិតត្ថានិ សង្ឃេន វា គណោន វា បុត្ត-
លេន វា វិកត្តានិ បិ អវិកត្តានិ ហោតិ យោ វិកជេយ្យ
អាបត្តិ ឪល្លច្ចយស្សានិ ។

(២០២) អថខោ កកវា តិជាតិវិស្មិ យថា.
ភិវន្តំ វិហារិត្ថា យេន អាឡិវី តេន ចារិតិ បញ្ចមិ

១ សព្វន្ត កុណារី ឥតិ ទិស្សតិ ។

សេនាសន្តត្ថៈ របស់ដែលមិនត្រូវចែកមាន ៥ យ៉ាង

ភិសី គឺពួក ១ ពិរម្ភាហនៈ គឺខ្លើយ ១ នេះជាវត្ថុមិនគួរចែក ជាគំរប់បី ពោះ
សន្សឹក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយ ក៏មិនឈ្នោះ
ថាចែក ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្លៃ លោហកម្មី គឺឆ្នាំងដែលធ្វើពី
លោហជាតិ ១ លោហភាណៈគឺខ្លះលោហៈ ១ លោហវារកៈគឺក្អមលោហៈ ១
លោហកង្កែប ១ គឺដឹងលោហៈ ១ វាសី គឺកាំបិត ១ ផេស្យុ គឺពូកៅ ១ កុហារី
គឺដឹងបាំង ១ កុហាលៈ គឺចប ១ និខានៈ គឺពន្លាត ១ នេះជាវត្ថុមិនគួរចែក
ជាគំរប់៤ ពោះសន្សឹក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយ
ក៏មិនឈ្នោះថាចែក ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្លៃ វល្លី គឺវល្លី ១ វេទ្យ
គឺបួស្សី ១ មុញ្ញៈ គឺស្មៅដំណេកទទ្សយ ១ បព្វជៈ គឺស្មៅយ៉ាប្លូនី ១ ភិណៈ
គឺស្មៅធម្មតា ១ មត្តិកា គឺដីស្អិត ១ ខារុកណៈ គឺគ្រឿងឈើ ១ មត្តិកាកណ្ណៈ
គឺគ្រឿងធ្វើត្រីដី ១ នេះជាវត្ថុមិនគួរចែក ជាគំរប់៥ ពោះសន្សឹក្តី គណៈក្តី
បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែកហើយ ក៏មិនឈ្នោះថាចែក ភិក្ខុណាចែក
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្លៃ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ទាំង ៥ ពួកនេះឯង ជាវត្ថុ
មិនគួរចែក ពោះសន្សឹក្តី គណៈក្តី បុគ្គលក្តី ក៏មិនត្រូវចែក សូម្បីចែក
ហើយក៏មិនឈ្នោះថាចែកឡើយ ភិក្ខុណាចែក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្លៃ ។

(៤០៤) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកិរិយា
តាមសមគួរដល់ពុទ្ធអន្សាប្រយ ហើយយាងទៅកាន់បារិកក្នុងដែនអាឡិវី

៣៤៦

វិធម្មបិដកេ បុល្លវគ្គោ

អនុបុព្វេន ចារិកញ្ញាមាថោ យេន អាឡវី ភន្តវិសវិ ។

តត្រេ សុទ្ធិ កកវា អាឡវីយី វិហារតិ អត្តាឡវី ចេតិយេ ។

(៤០៥) តេន ខោ បន សមយេន អាឡវីតា

ភិក្ខុ ឃ្វាចានិ ធរកម្មានិ ទេន្តិ បិណ្ឌានិកេបនមត្តេ-
នបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ កុខុលេបនមត្តេនបិ ធរកម្មំ
ទេន្តិ ទ្វារដ្ឋបនមត្តេនបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ អត្តឡវីដ្ឋីកា-
ណាមត្តេនបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ អាណោកសដ្ឋីកាណាមត្តេ-
នបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ សេតវណ្ណិកាណាមត្តេនបិ ធរកម្មំ
ទេន្តិ កាឡវីណាណាមត្តេនបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ កេរ-
កបិកម្មកាណាមត្តេនបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ ធាននមត្តេនបិ
ធរកម្មំ ទេន្តិ ពន្ធនមត្តេនបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ ភណ្ឌា-
កាណាមត្តេនបិ^(១) ធរកម្មំ ទេន្តិ ទុល្លាដុល្លប្បដិ-
សដ្ឋីកាណាមត្តេនបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ បរិកណ្ឌកាណាមត្តេ-
នបិ ធរកម្មំ ទេន្តិ វិសតិវស្សិកម្មិ ធរកម្មំ ទេន្តិ
តិសវស្សិកម្មិ ធរកម្មំ ទេន្តិ យាវជីវិកម្មិ ធរកម្មំ ទេន្តិ
ព្វមកាលិកម្មិ បរិយោសិតិ វិហារំ ធរកម្មំ ទេន្តិ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិហារេន្តិ

១ ទ. ធន្តិកាណាមត្តេនាតិ ។ ម. ភណ្ឌិកាបរាមត្តេនបិ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិធី

ទ្រង់ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ដែនអាឡវីរនោះ ។
ពូជំណើងថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងអគ្គាឡវីរចេតិយ ទៀបដែន
អាឡវីរនោះ ។

(៤០៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវីរ ទ្រង់កម្មមាន
សភាពយ៉ាងនេះ គឺទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់តែទុកដាក់ដុំដីឬដុំបាយអង្កុះ ទ្រ
ង់កម្មដោយគ្រាន់តែលាបជញ្ជាំងខ្លះ ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់តែដកល់ទ្វារខ្លះ
ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើសសរមេទ្វារខ្លះ ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើ
ចង្អុលខ្លះ ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់តែលាបពណ៌សខ្លះ ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់
តែលាបពណ៌ខ្មៅខ្លះ ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មដោយជ័ររន្តខ្លះ^(១)
ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ព្រំខ្លះ ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់តែចងខ្លះ ទ្រង់
កម្មដោយគ្រាន់តែបិទបាំងទីអាស្រ័យនៅខែសត្វព្រាបខ្លះ ទ្រង់កម្មដោយ
គ្រាន់តែជួសជុល ត្រង់កន្លែងដែលដាច់នឹងចុះខ្លះ ទ្រង់កម្មដោយគ្រាន់
តែប្រោះព្រំខ្លះ ទ្រង់កម្មអស់ ២០ ឆ្នាំខ្លះ ទ្រង់កម្មអស់ ៣០ ឆ្នាំខ្លះ ទ្រង់
កម្មអស់ ១ ជីវិតខ្លះ ទ្រង់កម្មចំពោះវិហារដែលធ្វើស្រេចហើយ ដែលខ្លួន
បានអបលោកឲ្យក្នុងកាលមានផ្សែងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល ចង្កុះបង្គាប់ថា

១ មិនចំពោះតែជីវិតតែឆ្នាំឡោះទេ សូម្បីជីវិតឈើដទៃក្នុងយ៉ាងដីរបុត្តដីទឹក ក៏រាប់បញ្ចូលក្នុង
ជីវិតសម្រាប់ផ្ដិតដែរ ។

៣៤៧

សេនាសន្តត្ថកោ អាឡិវិកិប្បិទ្ឋ ឧវិកម្មទានំ

កម្មំ ហំ ធាម អាឡិវិកា ភិក្ខុ ឃុំចានំ ធរកម្មានំ
ទស្សនំ បិណ្ឌនំត្រេបនមត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ
កុឡុលេបនមត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ ឡាដ្ឋបនមត្តនបំ
ធរកម្មំ ទស្សនំ អត្តឡាដ្ឋករណាមត្តនបំ ធរកម្មំ
ទស្សនំ អាណាគស្និករណាមត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ
សេតវណ្ណករណាមត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ កាឡាដ្ឋា-
ករណាមត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ កេរកបិកម្មករណា-
មត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ ធាននមត្តនបំ ធរកម្មំ
ទស្សនំ ពន្ធនមត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ កណ្ឌិកាធា-
នមត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ ខណ្ឌដុល្លប្បជិស្កុរណា-
មត្តនបំ ធរកម្មំ ទស្សនំ បិកណ្ឌករណាមត្តនបំ ធរ-
កម្មំ ទស្សនំ វិសតិវស្សិកម្មំ ធរកម្មំ ទស្សនំ តិស-
វស្សិកម្មំ ធរកម្មំ ទស្សនំ យាវជីវិកម្មំ ធរកម្មំ
ទស្សនំ ធូមកាលិកម្មំ បរិយោសិទ្ឋំ វិហារំ ធរកម្មំ
ទស្សនំតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តិ
អាហារេសំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សច្ចំ
កកវតិ ។ បេ ។ វិករហិត្តា ធម្មំ កម្មំ កត្តា ភិក្ខុ

សេនាសនព្វន្តកៈ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវីនីឯការឲ្យនវកម្ម

ពួកភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវីនីសមនឹងឲ្យនវកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ១៥ គឺ
ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែទុកដាក់ដុំដីឬដុំបាយអង្កុះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែ
លាបជញ្ជាំងខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែដំកល់ទ្វារខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយ
គ្រាន់តែធ្វើសសរមេទ្វារខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបង្អួចខ្លះ ឲ្យនវ-
កម្មដោយគ្រាន់តែលាបឲ្យមានពណ៌សខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែលាប
ឲ្យមានពណ៌ខ្មៅខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មដោយជ័ររន្តខ្លះ ឲ្យ
នវកម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ព្រំខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែចងខ្លះ ឲ្យនវកម្ម
ដោយគ្រាន់តែបិទបាំងទីពេញស្រីយនៅ នៃសត្វព្រាបខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយ
គ្រាន់តែជួសជុលគ្រឿងកន្ទួតដែលដាច់នឹងធ្លុះខ្លះ ឲ្យនវកម្មដោយគ្រាន់តែ
ប្រោះព្រំខ្លះ ឲ្យនវកម្មអស់ ២០ ឆ្នាំខ្លះ ឲ្យនវកម្មអស់ ៣០ ឆ្នាំខ្លះ ឲ្យនវកម្ម
អស់ ១ ជីវិតខ្លះ ឲ្យនវកម្មចំពោះវិការដែលធ្វើស្រេចហើយ ដែលខ្លួនបាន
អបលោកឲ្យក្នុងកាលមានផ្សេងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ការនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា

៣៤៨

វិធម្មបដិកេ ចុល្លវត្តោ

អាមន្តេសំ ធន ភិក្ខុវេ បិណ្ឌានិក្ខេបនមមន្តេន ធនកម្មំ
នាតតំ ធន ក្បុខុលេបនមមន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ ធន
ទ្វារដ្ឋបនមមន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ ធន អន្តរ្យាដ្ឋិករណិ
មន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ ធន អាណេកសន្ធិករណមន្តេន
ធនកម្មំ នាតតំ ធន សេតវណ្ណករណមន្តេន ធនកម្មំ
នាតតំ ធន កាឡាវណ្ណករណមន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ
ធន កេរុកបរិកម្មករណមន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ ធន
បាទនមន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ ធន ពុទ្ធនមន្តេន ធនកម្មំ
នាតតំ ធន ភណ្ឌិកាបាទនមន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ ធន
ខណ្ឌនុល្លប្បជិសន្ធិរណមន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ ធន
បរិភណ្ឌករណមន្តេន ធនកម្មំ នាតតំ ធន វីសនីវស្សីកិ
ធនកម្មំ នាតតំ ធន ភីសវស្សីកិ ធនកម្មំ នាតតំ
ធន យាវជីវីកិ ធនកម្មំ នាតតំ ធន ធូមកាលិកិ
បរិយោសិតំ វិហារំ ធនកម្មំ នាតតំ យោ ធនេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស អនុបាទាមិ ភិក្ខុវេ អតតំ វា
វិហារំ វិប្បកតិ វា ធនកម្មំ នាតតំ ខុទ្ទកេ វិហារេ
កម្មំ ខិលោកេត្វា ធម្មញ្ញវស្សីកិ ធនកម្មំ នាតតំ

វិធីយោជន៍ បុណ្យវត្ត

គ្រាន់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនូវកម្ម
ដោយគ្រាន់តែទុកដាក់ដុំដីឬដុំបាយអ មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែលាប
ជញ្ជាំង មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែដឹកលំទ្ធារ មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយ
គ្រាន់តែធ្វើសសរមេទ្ធារ មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបង្អួច មិនត្រូវ
ឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែលាបឲ្យមានពណ៌ស មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់
តែលាបឲ្យមានពណ៌ខ្មៅ មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មដោយ
ដីរន្ត មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ព្រំ មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយ
គ្រាន់តែចងទុក មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែបិទបាំងទីអាស្រ័យនៅ នៃ
សត្វព្រាប មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែជួសជុលត្រង់កន្លែង ដែលដាច់
នឹងធ្លុះមិនត្រូវឲ្យនូវកម្មដោយគ្រាន់តែប្រោះព្រំ មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មអស់ ២០ ឆ្នាំ
មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មអស់ ៣០ ឆ្នាំ មិនត្រូវឲ្យនូវកម្មអស់ ១ ដំរីតែ មិនត្រូវឲ្យនូវ
កម្មចំពោះវិហារដែលធ្វើស្រេចហើយ ដែលខ្លួនអបរណេកឲ្យក្នុងកាលមាន
ផ្សែង ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវតាមត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុឲ្យនូវកម្មចំពោះវិហារ ដែលមិនទាន់ធ្វើ ឬធ្វើមិនទាន់ហើយ (បើ)
វិហារតូចឲ្យត្រួតមើលការងារហើយ សឹមឲ្យនូវកម្មអស់ត្រឹម ៦ ឆ្នាំ ឬ ៥ ឆ្នាំ

៣៤៧

សេនាសនក្ខន្ធកេ សព្វវិហារនវកម្មទិសោ ទានំ

អឌ្ឍយោកេ កម្មំ ឌីលោកេត្វា សត្តដ្ឋវស្សីកំ ធរកម្មំ
នាតុំ មហលូកេ វិហារេ ទាសានេ វា កម្មំ ឌីលោ-
កេត្វា ទសទ្ធាទសវស្សីកំ ធរកម្មំ នាតុន្តំ ។

(៤០៦) តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សព្វ
វិហារំ ធរកម្មំ ទេន្តំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។
ន ភិក្ខុវេ សព្វេ វិហារេ ធរកម្មំ នាតត្ថំ^(១) យោ ទ-
ទេយ្យ អាមត្តំ ទុក្កជស្សានំ ។

(៤០៧) តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ឯកស្ស
ទ្ធវេ ធរកម្មេ^(២) ទេន្តំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។
ន ភិក្ខុវេ ឯកស្ស ទ្វេ នាតត្ថា យោ ទទេយ្យ អាមត្តំ
ទុក្កជស្សានំ ។

(៤០៨) តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ធរកម្មំ
កហេត្វា អញ្ញំ វាសេន្តំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេ-
សំ ។ ន ភិក្ខុវេ ធរកម្មំ កហេត្វា អញ្ញោ វាសេតព្វោ
យោ វាសេយ្យ អាមត្តំ ទុក្កជស្សានំ ។

---

១ ឧ. ម. ន វិហារេ សព្វេ វិហារេ នវកម្មំ ទាតព្វោ ។ ២ ឧ. ម. ពោធិកេសុ អយំ
សព្វោ ន ទិស្សតិ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានៈ ការឲ្យទានចំពោះវិហារទាំងអស់គ្នាដើម

ឲ្យរួច (បើ) អង្គរយោគឲ្យត្រួតមើលការងារ ហើយសឹមឲ្យនូវកម្មអស់ត្រឹម
៧ ឆ្នាំ ឬ ៨ ឆ្នាំឲ្យរួច (បើ) វិហារធំឬប្រាសាទ ឲ្យត្រួតមើលការងារ ហើយ
សឹមឲ្យនូវកម្មអស់ត្រឹម ១០ ឆ្នាំ ឬ ១២ ឆ្នាំឲ្យរួច ។

(៤០៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យនូវកម្មចំពោះវិហារ
ទាំងអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនូវកម្ម-
ចំពោះវិហារទាំងអស់ទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

(៤០៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យនូវកម្មពីរកន្លែងដល់
ភិក្ខុ ១ រូប ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនូវកម្ម
ពីរកន្លែងដល់ភិក្ខុ ១ រូបទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

(៤០៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនូវកម្ម (ក្នុង
វិហាររបស់សង្ឃ) ហើយឲ្យភិក្ខុដទៃនៅវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកនូវកម្ម (ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ) ហើយ
ឲ្យភិក្ខុដទៃនៅទេ ភិក្ខុណាឲ្យភិក្ខុដទៃនៅ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

៣៥០

វិទយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

(២០៧) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធរកម្មំ
កហេត្វា សង្ឃិកំ បដិពាហន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ ធរកម្មំ កហេត្វា សង្ឃិកំ
បដិពាហិតតំ យោ បដិពាហេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឯកំ វសេយ្យំ កហេត្វន្តំ ។

(២០៨) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធិស្សីមេ
បិតស្ស ធរកម្មំ ទេន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្មំ ។
ន ភិក្ខុវេ ធិស្សីមេ បិតស្ស ធរកម្មំ ធាតតំ យោ ទ-
ទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

(២០៩) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធរកម្មំ
កហេត្វា សព្វកាលំ បដិពាហន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ ធរកម្មំ កហេត្វា សព្វកាលំ
បដិពាហិតតំ យោ បដិពាហេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វស្សានិ តេមាសិ បដិពាហិតតំ
ទុក្ខកាលំ ន បដិពាហិតតំ ។

វិធីយប់ធិត ចុល្លវិគ្គ

(៤០៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនវកម្ម (ក្នុង វិហាររបស់សង្ឃ) ហើយហាមឃាត់សេនាសនៈរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំង ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកនវកម្ម ហើយ ហាមឃាត់សេនាសនៈរបស់សង្ឃទេ ភិក្ខុណាហាមឃាត់ ត្រូវតាបត្តិទុក្ខ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យភិក្ខុដែលធ្វើការនោះ) ទទួល យកទីដេកដ៏ប្រសើរ ១ (បទប្បទាន) ។

(៤១០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យនវកម្មដល់ភិក្ខុនៅក្នុង ទីតតសីមា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យ នវកម្មដល់ភិក្ខុនៅក្នុងទីតតសីមាទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវតាបត្តិទុក្ខ ។

(៤១១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនវកម្មហើយហាម ឃាត់គ្រប់កាល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួល យកនវកម្មហើយហាមឃាត់គ្រប់កាលទេ ភិក្ខុណាហាមឃាត់ ត្រូវតាបត្តិ ទុក្ខ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យហាមឃាត់ត្រឹម ៣ ខែ នៃវស្សានរដូវ (ប៉ុណ្ណោះ) មិនមែនហាមឃាត់គ្រប់កាលនៃរដូវទេ ។

៣៥១

សេនាសន្តត្តពោ វិក្កមំ ឥវាប្បំ គយោព្វា បញ្ញមនាទំ

(៤០២) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុ លក្ខម្ហំ
កហោត្វា បត្តុមន្តិបំ វិក្កមន្តិបំ កាលំបំ កកោន្តិ សា-
មណោរាបិ^(១) បដិជាទន្តិ សិក្ខំ បច្ឆក្ខាតកាបិ បដិ-
ជាទន្តិ អន្តមវត្ថុំ អន្សាបន្នកាបិ បដិជាទន្តិ ឧម្មត្ត-
កាបិ បដិជាទន្តិ ទិត្តចិត្តាបិ បដិជាទន្តិ វេទនដ្ឋាបិ
បដិជាទន្តិ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧក្ខត្តកាបិ បដិជា-
ទន្តិ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខត្តកាបិ បដិជាទន្តិ
ទាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិទិស្សត្តេ ឧក្ខត្តកាបិ បដិ-
ជាទន្តិ បណ្ណកាបិ បដិជាទន្តិ វេយ្យសិវាសកាបិ ប-
ដិជាទន្តិ តត្ថយប្បក្កន្តកាបិ បដិជាទន្តិ តិវច្ឆានតកាបិ
បដិជាទន្តិ មាតុយាតកាបិ បដិជាទន្តិ បិតុយាតកាបិ
បដិជាទន្តិ អវហន្តយាតកាបិ បដិជាទន្តិ កិក្ខុន្តិទ្ធស-
កាបិ បដិជាទន្តិ សង្ឃកេនកាបិ បដិជាទន្តិ លោហិ-
តុប្បានកាបិ បដិជាទន្តិ ឧកតោត្យញ្ញនកាបិ បដិជា-
ទន្តិ ។ ភគវតោ វិភមន្តិ អាវោចេសំ ។

១ ម. សាមណោរាបិ ។

សេនាសនព្វន្តរៈ ការដែលពួកពិភ្នុទ្ធសនវិកម្មហើយដើរចៀសចេញទៅដាច់ដើម

(៤១២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនូវកម្មហើយ
ដើរចេញទៅខ្លះ សឹកខ្លះ ធ្វើមរណភាពខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លះទៅជាសាមណេរខ្លះ
ប្តេជ្ញាជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវអនិមិត្តខ្លះ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សឆ្លាតខ្លះ
ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានចិត្តរើវាយខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់
ខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាជា
អ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃ
លើកវត្ត ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិក្រក់ចេញខ្លះ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សឡើយខ្លះ
ប្តេជ្ញាជាមនុស្សរួចសំរឹសខ្លះ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សស្ទុះទៅកាន់លទ្ធិតិរិយខ្លះ
ប្តេជ្ញាជាសត្វតិរច្ឆានខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់
បិតាខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្តខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រទូស្តភិក្ខុនីខ្លះ
ប្តេជ្ញាជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកធ្វើព្រះរលាហិត (របស់ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធ) ឲ្យព្រាតិខ្លះ ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភេទតីរខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

៣៥២

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

(២១៣) ឥធិ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធរកម្មំ កហេត្វា
បក្កមតិ ។ មា សង្ឃស្ស ហាយីតិ អញ្ញស្ស នាភព្វំ ។
ឥធិ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធរកម្មំ កហេត្វា វិញមតិ កាលិ
ករោតិ សាមណោ បដិជានាតិ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតកោ
បដិជានាតិ អន្តមវត្ថុ អជ្ឈាបន្នកោ បដិជានាតិ ឧម្មត្ត-
កោ បដិជានាតិ ខិត្តចត្តោ បដិជានាតិ វេទនដ្ឋា
បដិជានាតិ អាបត្តិយា អនស្សនេ ឧត្តត្តកោ បដិជា-
នាតិ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧត្តត្តកោ បដិជានាតិ
ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិស្សត្តេ ឧត្តត្តកោ បដិ-
ជានាតិ បណ្ណកោ បដិជានាតិ វេយ្យសំវាសកោ
បដិជានាតិ តិក្ខិយប្បក្កន្ធកោ បដិជានាតិ តិវច្ឆានកោ
បដិជានាតិ មាតុយាតកោ បដិជានាតិ បិតុយាតកោ
បដិជានាតិ អាហន្តយាតកោ បដិជានាតិ ភិក្ខុដ្ឋិ-
សកោ បដិជានាតិ សង្ឃភេទកោ បដិជានាតិ លោ-
ហិតុប្បាទកោ បដិជានាតិ ឧកតោត្យញ្ញនកោ បដិជា-
នាតិ ។ មា សង្ឃស្ស ហាយីតិ អញ្ញស្ស នាភព្វំ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

(៤១៣) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកនូវកម្មហើយចៀសចេញទៅ ។ ត្រូវភិក្ខុនោះ
ឲ្យ (នូវកម្មនោះ) ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនូវកម្មរបស់សង្ឃ
វិនាសឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួល
យកនូវកម្មហើយសឹកចេញ ធ្វើមរណភាព ប្តេជ្ញាទៅជាសាមណេរ ប្តេជ្ញា
ជាអ្នកលាសិក្ខា ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ថុ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សឆ្នួត ប្តេជ្ញាជា
អ្នកមានចិត្តរើវាយ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវទុកវេទនាគ្របសង្កត់ ប្តេជ្ញាជាអ្នក
ត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃ លើក
វត្ត ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះ
មិនលះបង់ទិដ្ឋិក្រក់ចេញ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សខ្ពើយ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សល្ងួច
សំរាម ប្តេជ្ញាជាមនុស្សស្ទុះទៅកាន់លទ្ធិតិរិយ ប្តេជ្ញាជាសត្វតិរច្ឆាន ប្តេជ្ញា
ជាអ្នកសម្លាប់មាតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់បិតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរ-
ហន្ត ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រទូស្តភិក្ខុនី ប្តេជ្ញាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្តេជ្ញាជាអ្នក
ធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឲ្យពុរពង ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភេទ
ពីរ ។ ត្រូវភិក្ខុនោះឲ្យ (នូវកម្មនោះ) ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា
សូមកុំឲ្យនូវកម្មរបស់សង្ឃវិនាសឡើយ ។

៣៥៣

សេនាសនពុទ្ធកោ ភិក្ខុទោ នវកម្មំ គហេត្វា វិប្បកតេ បក្កមនាទំ

[៤១៤] ឥ ធិ ប ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នវកម្មំ គហេត្វា
វិប្បកតេ បក្កមនំ ។ មា សធម្មស្ស ហាយ័តិ អញ្ញស្ស
នាតតំ ។ ឥ ធិ ប ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នវកម្មំ គហេត្វា
វិប្បកតេ វិត្តមនំ ។ កាលំ ករោតិ ។ បេ ។ ទុកតោ-
ព្យញ្ញនកោ បដិជានាតិ ។ មា សធម្មស្ស ហាយ័តិ
អញ្ញស្ស នាតតំ ។

[៤១៥] ឥ ធិ ប ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នវកម្មំ គហេត្វា
បរិយោសិតេ បក្កមនំ តស្សវេតិ ។

[៤១៦] ឥ ធិ ប ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នវកម្មំ គហេត្វា
បរិយោសិតេ វិត្តមនំ កាលំ ករោតិ សាមណោ បដិ-
ជានាតិ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតកោ បដិជានាតិ អន្តមវត្តំ
អដ្ឋបន្តកោ បដិជានាតិ ។ សធម្មា សាមី ។

[៤១៧] ឥ ធិ ប ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នវកម្មំ គហេត្វា
បរិយោសិតេ ឧម្មតកោ បដិជានាតិ ខិត្តចត្តោ បដិជា-

សេនាសនកូន្តកៈ ការដែលកិច្ចទទួលនវកម្ម ចេញទៅក្នុងវេលាដែលធ្វើមិនទាន់រួចជាដើម

(៤១៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះទទួលយក
នវកម្មហើយចៀសចេញទៅក្នុងវេលាដែលធ្វើ (នវកម្ម) មិនទាន់ស្រេច ។
ត្រូវភិក្ខុនោះឲ្យ(នវកម្មនោះ)ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនវកម្ម
របស់សង្ឃវិនាសឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ទទួលយកនវកម្មហើយសឹកចេញ ក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្មមិនទាន់
ស្រេច ។ ធ្វើមរណភាព ។ ថេ ។ ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភេទព័រ ។ ត្រូវភិក្ខុនោះ
ឲ្យ (នវកម្មនោះ) ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនវកម្មរបស់
សង្ឃវិនាសឡើយ ។

(៤១៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួល
យកនវកម្ម ហើយចៀសចេញទៅក្នុងវេលាដែលធ្វើ (នវកម្ម) ហើយ
ស្រេច (លុះត្រឡប់មកនៅវិញ) នវកម្មនេះ ជារបស់ភិក្ខុនោះឯង ។

(៤១៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួល
យកនវកម្មហើយសឹកចេញ ធ្វើមរណភាព ប្តេជ្ញាជាសាមណេរ ប្តេជ្ញា
ជាអ្នកលាសិទ្ធិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវអន្តិមវត្ត ក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្ម
ហើយស្រេច ។ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់ ។

(៤១៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ
ទទួលយកនវកម្មហើយប្តេជ្ញា ជាមនុស្សត្រួត ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានចិត្តរវើវាយ

៣៥៤

វិធីបិណ្ឌ ពុល្លវិញ្ញា

នាតិ វេទននដ្ឋោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អនិស្សនេ
ឧត្តត្តកោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧត្តត្ត-
កោ បដិជានាតិ ទាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិស្សក្កេ
ឧត្តត្តកោ បដិជានាតិ តស្សវេតិ ។

[៤០៨] វេទ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វេកម្មំ កហេត្វា
បរិយាសិតេ បណ្ណកោ បដិជានាតិ វេយ្យសិវាសកោ
បដិជានាតិ វិក្កយប្បក្កន្ធកោ បដិជានាតិ វិវាទកតោ
បដិជានាតិ មាតុយាតកោ បដិជានាតិ បិតុយាតកោ
បដិជានាតិ អរហន្តយាតកោ បដិជានាតិ ភិក្ខុវិទ្ធិស-
កោ បដិជានាតិ សង្ឃកេនកោ បដិជានាតិ លោហិ-
កុប្បនកោ បដិជានាតិ ឧកតោព្យញ្ញនកោ បដិជានា-
តិ ។ សង្ឃោ សាមីតិ ។

[៤០៩] វេទ ខោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អញ្ញាតស្ស
ឧទាសកស្ស វិហារបរិភោគំ សេនាសនំ អញ្ញាត្រ
បរិក្កញ្ញំ ។ អថខោ សោ ឧទាសកោ ឧដ្ឋាយតិ
ទ័យតិ វិទាចេតិ កម្មំ ហិ នាម កន្ត្តា អញ្ញាត្រ
បរិភោគំ អញ្ញាត្រ បរិក្កញ្ញស្សន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ

វិសេសិទ្ធិ ចូលវង្ស

ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវទុកវេទនាគ្របសង្កត់ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃឹម លើកវត្ត
ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃឹមលើកវត្ត ព្រោះមិនសំដែង
អាបត្តិចេញ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃឹមលើកវត្ត ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋាក្រក់
ចេញក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្មហើយស្រេច នវកម្មនេះជាប់សក្កុនោះឯង។

(៤១៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួល
យកនវកម្មហើយប្តេជ្ញាជាមនុស្សរឿយ ប្តេជ្ញាជាអ្នកល្អចំពោះសីល ប្តេជ្ញាជា
អ្នកស្មោះត្រង់លទ្ធិតិរិយ ប្តេជ្ញាជាសត្វតិរចាន ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់មាតា
ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់បិតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រ-
ទូសភិក្ខុនី ប្តេជ្ញាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្តេជ្ញាជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិត (របស់
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឲ្យពុរពង ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភេទភ័រ ក្នុងវេលាដែលធ្វើ
(នវកម្ម) ហើយស្រេច ។ ត្រូវសង្ឃឹមជាម្ចាស់ ។

(៤១៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយយកសេនាសនៈរបស់ទុប-
សកម្មក៍ (ដែលគេទទួល) ជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិហារទៅប្រើ
ប្រាស់ក្នុងទីដេរឡៃត ។ គ្រានោះ ទុបសកម្មនោះពោលពោស តិះដៀល បន្ត
បង្កាប់ថា លោកដំបើងទាំងឡាយមិនសមបើនឹងយកគ្រឿងប្រើប្រាស់អំពី
ទីដេរឡៃត ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដេរឡៃតសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល

៣៥៥

សេនាសនក្ខន្ធកេ ពារិកាលិកហរណាវិ

អាហោចេស្មី ។ ន ភិក្ខុវេ អញ្ញាត្រ បរិភោគោ អញ្ញាត្រ
បរិកុញ្ញាតោ យោ បរិកុញ្ញាយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សានិ ។

(២២០) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ទុហោស-
ដក្កិបិ សង្កិសង្កិបិ បរិហារិភិ^(១) កុក្កុញ្ញាយន្តា នមាយំ
និស័នន្តិ ។ ភត្តានិបិ ចរិវានិបិ បិសុកិភានិ ហោន្តិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តិ អាហោចេស្មី ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
តាវកាលិកំ ហារិភុន្តិ ។

(២២១) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស
មហារិហារោ ឡង្កិយតិ^(២) ។ ភិក្ខុ កុក្កុញ្ញាយន្តា សេ-
នាសនំ ធាភិហារិភិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តិ អាហោចេស្មី ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភត្តុញ្ញាយ ហារិភុន្តិ ។

(២២២) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សេនា-
សនបរិក្ការិកោ មហាគ្យា កម្មណោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តិ អាហោចេស្មី ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
ជាតិកម្មញ្ញាយ បរិវត្តេភុន្តិ ។

---

១ ខ. ហរិភិ ។ ២ ម. ឡង្កិយតិ ។

សេនាសន្តក្ខណៈ ការនាំយកគ្រឿងប្រើប្រាស់ឲ្យជារបស់ខ្ចីទាន

សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវយកគ្រឿងប្រើប្រាស់ ក្នុងទីឯទៀតទៅប្រើប្រាស់ ក្នុងទីឯទៀតទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

(៤២០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (មិនហ៊ាន) នាំយក (គ្រឿងប្រើប្រាស់) ទៅកាន់រោងទេបុសថ កាន់រោងជាទីប្រជុំ ហើយក៏នាំគ្នាអង្គុយផ្ទាល់លើផែនដី ។ ទាំងខ្លួនទាំងបីវេ (របស់ភិក្ខុនោះ) ក៏ប្រឡាក់ប្រឡូសដោយអាចម៍ដី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យនាំយក (គ្រឿងប្រើប្រាស់នោះ) ឲ្យជារបស់ខ្ចីបាន ។

(៤២១) សម័យនោះឯង វិហារធំរបស់សង្ឃទ្រុឌទ្រាម ។ ពួកភិក្ខុសង្ឃុយមិនហ៊ាននាំយកសេនាសនៈចេញ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យនាំយក (សេនាសនៈ) ទៅទុកថែរក្សាបាន ។

(៤២២) សម័យនោះឯង សំពត់កម្ពុលមានតម្លៃច្រើន ជាសេនាសនបរិក្ខារកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យផ្លាស់ប្តូរ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាផ្នែកមួយ គឺការចំរើនបាន ។

៣៥៦

វិធីបិណ្ឌ ពុលវិញ

[២២៣] តេជ ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស សេនា-
សនបរិក្ការកំ មហាភ្នំ ធុស្សំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កក-
វតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ជាតិ-
កម្មត្ថាយ បរិក្កេតុន្តំ ។

[២២៤] តេជ ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស អន្ធចម្មំ
ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ ចានបុញ្ញនី កាតុន្តំ ។

[២២៥] តេជ ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ចក្កាសី
ឧប្បន្នា ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចានបុញ្ញនី កាតុន្តំ ។

[២២៦] តេជ ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ចោឡកិ
ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចានបុញ្ញនី កាតុន្តំ ។

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវត្ត

(៤២៣) សម័យនោះឯង សំពត់មានតម្លៃច្រើន ជាបរិក្ខារក្នុង រសនាសនៈកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យផ្លាស់ប្តូរ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាតិកម្មបាន ។

(៤២៤) សម័យនោះឯង វិស្សកខ្លាញ់កើតឡើង ដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជាទ្រទាប់ សម្រាប់ដូតជើងបាន ។

(៤២៥) សម័យនោះឯង វត្តមានសណ្ឋានដូចជាកង (ដែលគេវេញ ដោយសំពត់កម្ពុលជាដើម)កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ ទូលរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជាទ្រទាលសម្រាប់ដូតជើងបាន ។

(៤២៦) សម័យនោះឯង មានកំណត់សំពត់កើតឡើង ដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជាសំពត់ សម្រាប់ដូតជើងបាន ។

៣៥៧

សេនាសន្និដ្ឋាន អនោតេហិ បាទេហិ សេនាសន្និដ្ឋាន អន្តរាទិ

[៤២៧] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អនោតេហិ
ចានេហិ សេនាសន្និដ្ឋាន អន្តរាទិ ។ សេនាសន្និដ្ឋាន ទុស្សតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេស្មិ ។ ន ភិក្ខុវេ អនោតេហិ
ចានេហិ សេនាសន្និដ្ឋាន អន្តរាទិ យោ អន្តរេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្សតិ ។

[៤២៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អល្លេហិ
ចានេហិ សេនាសន្និដ្ឋាន អន្តរាទិ ។ សេនាសន្និដ្ឋាន ទុស្សតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេស្មិ ។ ន ភិក្ខុវេ អល្លេហិ
ចានេហិ សេនាសន្និដ្ឋាន អន្តរាទិ យោ អន្តរេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្សតិ ។

[៤២៩] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ សទ្ធាហាន
សេនាសន្និដ្ឋាន អន្តរាទិ ។ សេនាសន្និដ្ឋាន ទុស្សតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាពេចេស្មិ ។ ន ភិក្ខុវេ សទ្ធាហានេន សេនា-
សន្និដ្ឋាន អន្តរាទិ យោ អន្តរេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

សេនាសន្តត្តន្តរៈ ការដាន់សេនាសនៈដោយជើងបិទទាំងណាមួយដើម

(៤២៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមិនទាន់លាងជើង(១)ហើយដើរ
ជាន់សេនាសនៈ ។ សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់អស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឥតលាងជើង មិនត្រូវដើរជាន់សេនាសនៈទេ
ភិក្ខុណាជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ

(៤២៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដើរជាន់សេនាសនៈទាំងជើង
ទទឹក ។ សេនាសនៈក៏សើមអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដើរជាន់សេនាសនៈទាំងជើងទទឹកទេ ភិក្ខុណា
ជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៤២៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុពាក់ស្បែកជើងដើរជាន់សេនា-
សនៈ ។ សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់អស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុពាក់ស្បែកជើងមិនត្រូវដើរជាន់សេនាសនៈទេ ភិក្ខុណា
ជាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

---

១ បញ្ញត្តិនេះបំពោះយកជើងមិនស្អាតជាប្រមាណ សូម្បីជើងដែលបានលាងហើយតែនៅ
មិនទាន់ស្អាត ក៏មិនគួរដាន់សេនាសនៈឡើយ ។

៣៥៨

វិទយបិដកេ ពុល្លវព្ពោ

[២៣០] តេន ទោ បន សមយេន កិក្ខុ បរិកម្ម-
កតាយ ភូមិយា ទុដ្ឋហិត្តិ^(១) ។ វណ្ណា ទុស្សតិ ។ កត-
វតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ ន កិក្ខុវេ បរិកម្មកតាយ
ភូមិយា ទុដ្ឋហិត្តិ យោ ទុដ្ឋហេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ ទេឡ្យមល្លកត្តិ ។

[២៣១] តេន ទោ បន សមយេន មត្តាទាទាបិ
បីវេទាទាបិ បរិកម្មកតិ ភូមិ វិលិខត្តិ ។ កតវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ ចោឡ្យ-
កេន បលិវេវេត្តិ^(២) ។

[២៣២] តេន ទោ បន សមយេន កិក្ខុ បរិ-
កម្មកតិ កិត្តិ អបស្សេត្តិ ។ វណ្ណា ទុស្សតិ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ ន កិក្ខុវេ បរិ-
កម្មកតា កិត្តិ អបស្សេត្តា យោ អបស្សេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ អបស្សេនដល-
កត្តិ ។ អបស្សេនដលកិ ហេដ្ឋតោ ភូមិ វិលិខតិ

---

១ ម. ទុដ្ឋហិត្តិ ។ ២ ម. បលិវេវេត្តិ ។

វិទយបិដក បុល្លវត្ត

(៤៣០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុស្មោះទឹកមាត់លើទីដែលគេតាក់
តែងឲ្យស្អាត ។ (ទីនោះ) ក៏អាចអន់ពណ៌សម្បុរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្មោះទឹកមាត់លើទីដែលគេតាក់តែង
ទេ ភិក្ខុណាស្មោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាត
(ឲ្យប្រើ) កន្លោះទឹកមាត់ ។

(៤៣១) សម័យនោះឯង ជើងគ្រែខ្លះ ជើងតាំងខ្លះ ក៏កោស
ដាច់ទឹកខ្លាំងដែលគេតាក់តែងឲ្យស្អាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ជើងគ្រែ ជើងតាំងនោះ) ដោយកំណាត់សំពត់ ។

(៤៣២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុផ្អែកនឹងជញ្ជាំងដែលគេលាប
(ថ្នាំផ្សេង ៗ) ។ ពណ៌សម្បុរ (ជញ្ជាំង) ក៏អាចអន់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវផ្អែកនឹងជញ្ជាំងដែលគេលាប (ថ្នាំផ្សេង ៗ)
ទេ ភិក្ខុណាផ្អែក ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាត
ផែនការសម្រាប់ផ្អែក ។ ឯផែនការសម្រាប់ផ្អែក កកោសផ្ទៃទាំងក្រោម

លេខាលម្អិតព្រះ បញ្ញត្តិ ធិបត្តិធានុជាឧតាវិ

ឧបរិសោ ភិក្ខុញ្ច(១) ។ ភកវរិសោ ឯតមត្តិ អាហោចេស្សិ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ហេដ្ឋតោ ច ឧបរិសោ ច ចោឡុកេន
បលីវេវេត្តន្តិ ។

[២៣៣] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ជោត-
តាធិកា ធិបត្តិកំ កក្កោយយន្តិ ។ ភកវរិសោ ឯតមត្តិ
អាហោចេស្សិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បច្ចុត្តវិត្តា ធិបត្តិកំ ។

[២៣៤] អថខោ ភកវរិ អាឡុវយេ យថាភិក្ខុ
វិហរិត្តា យេន រាជគហំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុ-
ប្បព្វេន ចារិកំ ចរមាធា យេន រាជគហំ តទវសរិ ។
តត្រ សុទ្ធិ ភកវរិ រាជគហោ វិហរតិ វេឡុវនេ កលទ្ធ-
កនិវាបេ ។

[២៣៥] តេន ខោ បន សមយេន រាជគហំ ឡុត្តិកំ
ហោតិ ។ មនុស្សា ន សក្កោន្តិ សង្ឃកត្តិ កាតុំ វច្ឆន្តិ
ឧទ្ទេសកត្តិ ធិមន្តនិ សលាកកត្តិ បក្កុកំ ឧហោសថិកំ
ចាធិបតិកំ កាតុំ ។ ភកវរិសោ ឯតមត្តិ អាហោចេស្សិ ។

១ ឧ. ឧបរិសោ ភិក្ខុ ហត្ថិ ។ ម. ឧបរិសោ ភិក្ខុ ។

សេនាសន្តទូក្រះ ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យប្រាលកម្រាលហើយសើមសើកជាដើម
នឹងជញ្ជាំងខាងលើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យសំពត់ទាំងខាងលើទាំងខាងក្រោម ។

(៤៣៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមានជើងលាងស្រេចហើយ តែនៅ
មានសង្ស័យ (មិនហ៊ាន) ជេក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រាលកម្រាលរួចសម័យជេក ។

(៤៣៤) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងផែនការឡើយ គួរ
តាមព្រះអនុស្សវ័យ រួចហើយទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិកក្រុងរាជគ្រឹះ ស្តេច
ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ។ បានឮថា
ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងវត្តវ័ន ជាកលទ្ធកនិវាសន្តាន ទៀបក្រុង
រាជគ្រឹះ ។

(៤៣៥) សម័យនោះឯង ក្រុងរាជគ្រឹះកំកើតទ្រុក្រិក្រ (អត់បាយ)
មនុស្សទាំងឡាយមិនអាចនឹងធ្វើសង្ឃកត្តបាន ហើយក៏ប្រាថ្នានឹងធ្វើទុរ-
សកត្ត ឱមន្តនកត្ត សលាកកត្ត បក្ខិកកត្ត ទុរោសចិកកត្ត នឹងបាណិបទិក-
កត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

៣៦០

វិនយបិដកេ បុល្លវគ្គោ

អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សង្ឃកត្តំ ទុទ្ទេសកត្តំ និមន្តនំ
សលាកកត្តំ បក្ខុកំ ទុទោស ជំកំ ចាដិបទិកន្តំ ។

[៤៣៦] តេន ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា
ភិក្ខុ អត្តនោ វកត្តានិ^(១) កហេត្វា លាមកានិ កត្តានិ
ភិក្ខុនំ ទេន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេសុំ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាកតំ ភិក្ខុំ កត្ត-
ទ្ទេសកំ សម្មន្តតំ យោ ន នន្តាកតំ កច្ចេយ្យ ន
ទោសាកតំ កច្ចេយ្យ ន មោហាកតំ កច្ចេយ្យ ន កយា-
កតំ កច្ចេយ្យ ទុដ្ឋដ្ឋានុដ្ឋដ្ឋត្វា ជានេយ្យ ។

[៤៣៧] ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ សម្មន្តតោ ។
បឋមំ ភិក្ខុ យាចិត្តោ ។ យាចិត្តា ព្យត្តេន
ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណា-
តុ មេ កន្លេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ
សង្ឃោ ឥត្តនាមិ ភិក្ខុំ កត្តទ្ទេសកំ សម្មន្តេយ្យ ។
ឯសា ញត្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ
សង្ឃោ ឥត្តនាមិ ភិក្ខុំ កត្តទ្ទេសកំ សម្មន្តតំ ។

១ ខ. មនុរាត្តិ ។

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវសង្ឃកត្ត
ទេសកត្ត មិននិមន្តកត្ត សណកកត្ត បក្ខិកកត្ត ទេសបិកកត្ត និង
បាដបទិកកត្ត ។

(៤៣៦) សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុ ទទួលយកកត្តប្រសើរ
ចំពោះខ្លួនឯង ហើយឲ្យកត្តមិនថ្លៃថ្នាំ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យសន្មតភិក្ខុដែល
ប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាកត្តទេសកៈ គឺអ្នកសំដែងកត្ត (អង្គ៥ នោះគឺ) មិន
លុះធនាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះកយាគតិ ១
ស្គាល់កត្តដែលខ្លួនបានសំដែងនឹងមិនទាន់បានសំដែង ១ ។

(៤៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃកប្ប័សន្តកយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃ
ត្រូវសូមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឲ្យភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាស
ប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់
ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃកប្ប័សន្តកភិក្ខុឈ្មោះនេះ
ឲ្យជាកត្តទេសកៈ ។ នេះ ជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃបានសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាកត្តទេសកៈ ។

៣៦១

សេនាសន្តត្តុកេ វាត្តុទ្ទេសកោ សេនាសន្តប្បញ្ញាបកោ

យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុយោ កត្តុទ្ទេ-
សកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ធន្តមតិ
សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ
ភិក្ខុ កត្តុទេសកោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្ស តុណ្ណា ។
ឯវមេតិ ជារយាមីតិ ។

(២៣៨) អថទោ កត្តុទ្ទេសកាណំ ភិក្ខុណំ ឯតទ-
ហោសិ កណំ ន ទោ កត្តិ ឧទ្ទិសិតព្វន្តំ ។ កត្តុតោ
ឯតមត្តិ អាហេចេសុំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ សលាកាយ
វ បដិកាយ (១) វ ឧបនិពន្ធាត្វា ឧមព្វាត្វា កត្តិ (២)
ឧទ្ទិសិតុន្តំ ។

(២៣៩) តេន ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស សេ-
នាសន្តប្បញ្ញាបកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ កណ្ណាភារិកោ
ន ហោតិ ។ បេ ។ ចីវរប្បដិក្កាហកោ ន ហោតិ ។ បេ ។
ចីវរកាដកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ យាគុកាដកោ ន ហោតិ

។ ឧ.ម. ចម្អុកាយ ។ ២ អយំ ឧបេយធម្មបោគ្កកេសុ ន ទិស្សតិ ។

សេនាសនប្បញ្ញាត្តិ រក្ខត្តទ្រូសកកិក្ខុនីសេនាសនប្បញ្ញាត្តិ

ការសន្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាកត្តាទ្រូសកៈ គួរដល់លោកមានអាយុអន្តរណា
លោកមានអាយុអន្តរនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអន្តរណា
លោកមានអាយុអន្តរនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ សង្ឃបានសន្មតិកិក្ខុឈ្មោះ
នេះឲ្យជាកត្តាទ្រូសកៈហើយ ការសន្មតិកិក្ខុនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុ
នោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកទូរដំណើរនេះ ដោយការ
ស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៣៧) លំដាប់នោះ ពួកកិក្ខុជាកត្តាទ្រូសកៈមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ
ថា យើងគួរសំដែងភក្តដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុចារិក ដោយសលាកប្តូរដំបូរ (មានបន្ទុះ
ឬស្បីនឹងស្នូតភ្នែកជាដើម) លាប្តូរចំពោះហើយសមសំដែងភក្ត ។

(៤៣៨) សម័យនោះឯង មិនទាន់មានកិក្ខុជាសេនាសនប្បញ្ញាត្តិ
(អ្នកក្រាលសេនាសនៈ) បម្រុងសង្ឃ ។ បេ ។ មិនទាន់មានកិក្ខុជា
គណ្ណតារិក (អ្នករក្សាយ៉ាង) ។ បេ ។ មិនទាន់មានកិក្ខុជាចិវ៌វប្បដ្ឋិតាហកៈ
(អ្នកទទួលចិវ៌វទុក) ។ បេ ។ មិនទាន់មានកិក្ខុជាចិវ៌វភរជកៈ (អ្នកចែក
ចិវ៌វ) ។ បេ ។ មិនទាន់មានកិក្ខុជាយាតុភារជកៈ (អ្នកចែកបថា) ។ បេ ។

៣៦២

វិនយចំណីពេ ចុល្លវត្តោ

។ មេ ។ ដលកាជកោ ន ហោតិ ។ មេ ។ ខដ្ឋកកាជ-
កោ ន ហោតិ ។ ខដ្ឋកំ អកាជិយមាទំ នស្សតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាភេចស្សិ ។ អនុជាយមិ កិក្ខុវេ
បញ្ចហាដ្ឋេហិ សមន្តាភតិ កិក្ខុំ ខដ្ឋកកាជកំ សម្មន្តតិ
យោ ន ធន្តាភតិ កច្ឆេយ្យ ន ទោសាភតិ កច្ឆេយ្យ ន
មោហាភតិ កច្ឆេយ្យ ន កយាភតិ កច្ឆេយ្យ កាជិតា
កាជិតញ ជាធម្មេយ្យ ។

[៤៤០] ឯវត្ថុ បន កិក្ខុវេ សម្មន្តតោ ។ បឋមិ
កិក្ខុ យាចិតោ ។ យាចិត្តា ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិពា-
លេន សង្ឃោ ញាមេតោ សុណានុមេ កន្លេ សង្ឃោ
យទំ សង្ឃស្ស បន្តកល្លិ សង្ឃោ ឥត្តន្តមិ កិក្ខុំ ខដ្ឋ-
កកាជកំ សម្មន្តេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណានុ
មេ កន្លេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តន្តមិ កិក្ខុំ ខដ្ឋកកាជកំ
សម្មន្តតិ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្តមស្ស
កិក្ខុនោ ខដ្ឋកកាជកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ហស្ស

វិនយបិដក បុណ្យវគ្គ

មិនទាន់មានភិក្ខុជាដលកាជកៈ (អ្នកចែកផ្លែឈើ) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជា
ខដ្ឋកកាជកៈ (អ្នកចែកបង្កើម) នៅឡើយ ។ បេ ។ បង្កើមដែលមិនបានចែកក៏
ខូចអស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាខដ្ឋកកាជកៈ (អង្គ ៥ នោះគឺ)
មិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះ
កយាគតិ ១ ស្គាល់វត្ថុដែលខ្លួនបានចែកនឹងមិនទាន់បានចែក ១ ។

(៤៤០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតិយ៉ាងនេះ ។
សង្ឃគប្បីសូមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឲ្យភិក្ខុជាអ្នក
ឈ្លាសប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឡើងដឹងថា បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មត
ភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាខដ្ឋកកាជកៈ (អ្នកចែកបង្កើម) ។ នេះ ជាញត្តិ ។
បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវសង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះ
នេះឲ្យជាខដ្ឋកកាជកៈ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាខដ្ឋកកាជកៈ
គួរដល់លោកមានកាយអង្គណា លោកមានកាយអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម

៣៦៣

សេនាសនព្ធីនុកេ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជិកសម្មតិ

យស្ស នក្កមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ខេន
ឥន្ទនាមោ កិក្កុ ខន្ទកកាជកោ ខមតិ សង្ខស្ស តស្មា
តុណ្ណំ ។ ឯវមេតិ ធារយាមីតិ ។

(៤៤៤) តេន ខោ បន សមយេន សង្ខស្ស
តណ្ហាតារ អប្បមត្តកោ បរិក្ការោ ឱស្សន្តោ (១) ហោតិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ កិក្កុវេ
បញ្ចហាន្តេហិ សមន្ទាតតិ កិក្កុំ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកិ
សម្មន្តិក្កំ យោ ន ធន្ទាតតិ កច្ឆេយ្យ ន ទោសាតតិ
កច្ឆេយ្យ ន មោហាតតិ កច្ឆេយ្យ ន កយាតតិ កច្ឆេយ្យ
វិស្សជ្ជិតវិស្សជ្ជិតតោ ជាធម្មេយ្យ ។

(៤៤៥) ឯវត្ថុ បន កិក្កុវេ សម្មន្តិតតោ ។ បវមិ
កិក្កុ យាចិតតោ ។ យាចិត្តា ព្យត្តេន កិក្កុនា បដិព-
លេន សង្ខេ ញាមេតតោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ខេ
យនិ សង្ខស្ស បត្តកល្លំ សង្ខេ ឥន្ទនាមិ កិក្កុំ
អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកិ សម្មន្តេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។

១១.១. ឧប្បន្តោ ។

សេនាសន្តត្ថូកៈ ការសន្មតិអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកវិកុ

មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវធ្វើយ
មក ។ សង្ឃបានសន្មតិកុំឈ្មោះនេះឲ្យជា ខន្ធកាជកៈហើយ ការសន្មតិ
នេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូម
ចាំទុកម្តងដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៤១) សម័យនោះឯង បរិក្ខារតិចតួច មានក្រាស់ក្រែលឡើង
ក្នុងយូរិវរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាត ឲ្យសន្មតិកុំដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ
(អ្នកចែកចាយម្ហូបបរិក្ខារតិចតួច) (អង្គ៥ នោះគឺ) មិនលុះឆ្នាំគតិ ១ មិន
លុះពាសាគតិ ១ មិនលុះមេហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១ ស្គាល់បរិក្ខារ
ដែលខ្លួនបានចែកចាយហើយ នឹងមិនខាន់បានចែកចាយហើយ ១ ។

(៤៤២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃ
គប្បីសូមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវភិក្ខុដែលឈ្មោះ
ប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ចតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់
ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតិកុំឈ្មោះនេះ
ឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ (អ្នកចែកចាយបរិក្ខារតិចតួច) ។ នេះ ជាញត្តិ ។

៣៦៤

វិនយបិដកេ បុស្សវគ្គោ

សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តន្តមិ ភិក្ខុំ អប្ប-
មត្តករិស្សជ្ជកំ សម្មន្តតំ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ
ឥត្តន្តមស្ស ភិក្ខុនោ អប្បមត្តករិស្សជ្ជកស្ស សម្មតិ
សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ធក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
សម្មតោ សង្ឃន ឥត្តន្តោហោ ភិក្ខុ អប្បមត្តករិស្សជ្ជកោ
ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។ ឃរមេតំ យាយមីតំ ។

(២២៣) តេន អប្បមត្តករិស្សជ្ជកេន ភិក្ខុនា
ឯកា^(១)ស្វចំ ទានញ្ច ។ សត្តកំ ទានតំ ។ ទុបា-
ហនា ទានញ្ច ។ កាយតទ្ធាំ ទានតំ ។ អំសវទ្ធា-
កោ ទានញ្ច ។ បរិស្សារាំ ទានតំ ។ ធម្មករកោ
ទានញ្ច ។ កុសំ ទានញ្ច ។ អឡកុសំ ទានញ្ច ។
មណ្ឌលំ ទានតំ ។ អឡមណ្ឌលំ ទានតំ ។ អនុ-
វាតោ ទានញ្ច ។ បរិកណ្ណំ ទានតំ ។ សចេ ហោ-
តិ សង្ឃស្ស សប្បំ វា តេលំ វា មនុ វា ជាណំតិ
វា សកំ បដិសាយតំ ទានតំ ។ សចេ បុនបិ
អត្តោ ហោតិ បុនបិ ទានតំ ។ សចេ បុនបិ អត្តោ
ហោតិ បុនបិ ទានតុន្តិ^(២) ។

១ ឧ. ឯកោ ។ ២ មរម្មណេន្តេន អាមេទិចំ ឧត្តិ ។

វិនយចំណី បុណ្យវគ្គ

បតិគ្រព្រះសង្ឃដ៏បំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជា អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវឆ្លើយ មក ។ សង្ឃបាទសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈហើយ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូម បំរើទុក្ខវដ៏រណីរនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៤៣) ភិក្ខុជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជក នោះ (បើមានភិក្ខុមកសូមមូល) ត្រូវឲ្យមូលមួយ (ម្តង) ។ ត្រូវឲ្យកាំបិត ។ ត្រូវឲ្យស្បែកជើង ។ ត្រូវឲ្យវត្ថុ ពន្ធចង្កេះ ។ ត្រូវឲ្យយោគបាត្រ ។ ត្រូវឲ្យសំពត់តម្រងទឹក ។ ត្រូវឲ្យធម្ម ក្រក ។ ត្រូវឲ្យសំពត់កុសិ (ខ្នងវែង) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់អង្កកុសិ (ខ្នងខ្លី) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់មណ្ឌល (ផ្ទាំងធំ) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់អង្កមណ្ឌល (ផ្ទាំងតូច) ។ ត្រូវឲ្យសំពត់អនុវាត ។ ត្រូវឲ្យសំពត់សម្រាប់ថែមឬសំពត់សំរាប់ប៉ះ ។ បើមានសប្បុត្តិ ព្រងក្តី ទឹកយក្តី ស្ករអំពៅក្តី (ភិក្ខុអ្នកថែកបាយបរិភោគ នោះ) ត្រូវឲ្យដល់សង្ឃឆាន់ក្នុងគ្រាម្តង ៗ ។ បើសង្ឃត្រូវការទៀត ត្រូវ ឲ្យទៀត ។ បើសង្ឃត្រូវការម្តងទៀត ត្រូវឲ្យម្តងទៀត ។

៣៦៥

សេនាសន្តបុត្រោ សាដិយត្តាហាបកាទិកោ

[៤៤៤] តេន ទោ បន សមយេន សង្ឃស្ស
សាដិយត្តាហាបកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ បត្តត្តាហា-
បកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អារាមិកមេសកោ ន ហោ-
តិ ។ បេ ។ សាមណោមេសកោ ន ហោតិ ។ សាម-
ណោរា អមេសិយមាណ កម្មំ ន កកេន្តំ ។ ភក្កវតោ
ឯតមត្តំ អារោចេសំ ។ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ បញ្ចហន្តេ-
ហិ សមម្ពាគតិ ភិក្ខុំ សាមណោមេសកំ សម្មន្តិក្ក
យោ ន ធម្មាគតី កច្ឆេយ្យ ន ខោសាគតី កច្ឆេយ្យ
ន មោហាគតី កច្ឆេយ្យ ន កយាគតី កច្ឆេយ្យ មេសិ-
តាមេសិកត្តា ជាធម្មេយ្យ ។

[៤៤៥] ឯវត្ត បន ភិក្ខុវេ សម្មន្តិកតោ ។ បេ.
មិ ភិក្ខុ យាចិកតោ ។ យាចិត្តា ព្យុត្តេន ភិក្ខុវា ប-
ដិពលេន សង្ឃោ ញាមេតោ សុណានុ មេ កន្ត
សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ សង្ឃោ វត្តដ្ឋាមិ
ភិក្ខុំ សាមណោមេសកំ សម្មន្តេយ្យ ។ ឯសា ញត្តំ ។
សុណានុ មេ កន្ត សង្ឃោ សង្ឃោ វត្តដ្ឋាមិ ភិក្ខុំ

សាមណេរវចនៈ ភិក្ខុជាសាដិយត្តាហាចកៈជាដើម

(៤៤៤) សាមណេរវចនៈ មិនទាន់មានភិក្ខុជាសាដិយត្តាហាចកៈ

(អ្នកប្រគល់សំពត់ដល់សង្ឃ) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាបត្តត្តាហាចកៈ

(អ្នកប្រគល់បាត្រ) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាអាភិក្ខុវេសកៈ (អ្នកប្រើ

ញោមវត្ត) ។ បេ ។ មិនទាន់មានសាមណេរវេសកៈ (អ្នកប្រើសាម-

ណេរ) ។ បេ ។ សាមណេរទាំងឡាយកាលបើភិក្ខុមិនប្រើ ក៏មិនធ្វើ

ការណ៍ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ

ភាគ ។ ព្រះមង្គ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេកត់អនុញ្ញាតឱ្យ

សន្មតភិក្ខុដែលប្រគល់ដោយអង្គ ៥ ឱ្យជាសាមណេរវេសកៈ (អ្នកប្រើ

សាមណេរ) (អង្គ ៥ នោះគឺ) មិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះវេសាគ-

តិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះកយាគតិ ១ ស្គាល់សាមណេរដែល

ខ្លួនបានប្រើនឹងមិនទាន់បានប្រើ ១ ។

(៤៤៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។

សង្ឃគប្បីសូមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយត្រូវភិក្ខុដែល ឈ្លាស

ប្រតិភល ប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម

សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតភិក្ខុ

ឈ្មោះនេះឱ្យជាសាមណេរវេសកៈ ។ នេះ ជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះ

សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឱ្យជា

៣៦៦

វិធីយបិដកេ ចុល្យវត្តោ

សាមណោរមេសកំ សម្មុទ្ទតិ ។ យស្សយស្សតោ ខមតិ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សាមណោរមេសកស្ស សម្មុតិ
សោ ត្តណ្ណាស្ស យស្ស នត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។
សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សាមណោរមេស-
កោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា ត្តណ្ណា ។ ឃុំមេតិ
ណារយាមីតិ ។

ពាណវំ និដ្ឋិតំ ភគិយំ ។

សេវាសន្តត្ថំ និដ្ឋិតំ ធម្មំ ។

តស្សន្តានំ

(៤៤៦)

វិហារំ តុន្តសេដ្ឋេន
អបត្តាត្តំ តណា អហ្ម
តហំ តហំ និក្ខមន្តិ
វាសា តេ ជីនសាវកា(១) ។
តេ(២) សេដ្ឋី តហាបតិ ធិស្វា
ភិក្ខុនិ ឥន្ទមព្រាវិ

---

១ ឧ. អាវាសា គត្ត ពេ ធិនណវិកា ។ ២ ឧ. ម. យេន្ទកេស្ម អយំ ន ទិស្សតិ ។

វិទយបិដក បុល្លវគ្គ

សាមណេររបេសកៈ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជា សាមណេររបេសកៈ
គួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម
មិនគួរដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវធ្វើយ
មក ។ សង្ឃបានសន្មតិភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជា សាមណេររបេសកៈហើយ
ការសន្មតិនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំ
សូមចាំទុកទូរដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ចប់ ភាណិកៈ ទី៣ ។

ចប់ សេនាសន្តត្តកៈទី៦ ។

ទូន្មាននៃសនាសន្តត្តកៈនោះ (ដូចតទៅនេះ)

(៤៤៦) រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសើរមិនទាន់បានបញ្ចត
វិហារក្នុងគ្រានោះ ១ រឿងសាវ័កព្រះជិនស្រី ដើរចេញ
ទៅនៅក្នុងទីនោះ។ ១ រឿងសេដ្ឋីតហបតិបានឃើញព្រះសា-
វ័កទាំងនោះ ហើយដំណាលរឿងនេះប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា

ព្យាង្គ

លេខានុវត្តន្ត ឧបាសិកា
កាវា វេ យ្យេ វេ សេ យ្យេ ជ
បដិ ត្ថិតិ សុ តា យេ ភេ ។
វិហារំ អឡ្ហយោ កត្តា
តាសា ទំ ហឡិ យេ តុ ហំ
បញ្ចុ លេ ណំ អនុ ញា ស
វិហារេ សេ ដ្ឋំ ការ យំ ។
ជនោ វិហារំ កា វេ តិ
អត វា ដំ អសិ វតិ
កា វា ដំ បិ ដ្ឋ ស ដ្ឋ វា ដំ
ឧ ទុ ត្ត ល ត្តា ឧ ត្ត វំ ។
អា វិ ញា ទ ធំ ទំ វ ដំ
វ ដំ ត្តា ក បិ សិ ស កំ
ស្វ ចិ យ ដំ តា ល ធំ ទំ
លោ ហ ក ដ្ឋ វិ សា ណ កំ ។
យ ត្ត កំ ស្វ ចិ ក ញា វ
ធ ធ ធំ ឧ ល្ល ត្តេ ធ (១) ធ

---

១ ១. ប. ឧល្លត្តវលីត្ថំ ។

សេនាសនច្បាប់: ទទួលបានជា

ខ្ញុំព្រះករុណាបម្រុងនឹងឲ្យជាងធ្វើវិហារ សូមលោកម្ចាស់ទាំង
ឡាយគង់នៅក្នុងវិហារ របស់យើង ១ រឿងពួកកុក្រាបបង្គំ
ទួល (ដំណើរនេះ) ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា នាយក ១ ។
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទីជ្រកកោន ៥ យ៉ាង គឺ វិហារ ១ អង្គ-
យោគ ១ ប្រាសាទ ១ ប្រាសាទដំបូលត្រង់ល ១ គុហា ១
រឿងសេដ្ឋីឲ្យជាងធ្វើវិហារ ១ ។ រឿងមហាជនឲ្យជាងធ្វើ
វិហារឥតមានសន្ទុះទ្វារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ក្រប
ទ្វារ ត្រណាប់ក្រោមនឹងត្រណាប់លើជាដើម ១ ។ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតប្រហោងជាក់វិទ្យសម្រាប់ទាញ នឹងវិទ្យសម្រាប់
ទាញគន្ធិស មេទ្វារ ត្រដាក់ទ្វារ ទុក គន្ធិសនឹងសោ
ឆ យ៉ាង គឺ សោធ្វើពីលោហៈ សោធ្វើពីឈើ សោធ្វើពី
ស្មៅ ១ ។ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសោយន្ត នឹងគន្ធិស រឿង
ទ្រង់អនុញ្ញាត ដម្បូលនឹង ឲ្យបូក លា បខាងក្នុងខាងក្រៅ ១

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីណូ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿយ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៧៦៨

វិនយបិដកេ បុល្លវិទ្ធោ

វេទិកំ ជាលសលាកត្តា

ចក្កលំ សន្តវេន ច

មិសំ វិទលមត្តា

សោសានិកមសារកោ

ពុទ្ធិ កុដ្ឋិវចានត្តា

អាហារាសន្តិ ឧត្តកោ

សត្តម្មំ ច កន្ថបិមំ

បិមិកេន្ទ្រកតានិកំ

អាមលា ដលកោ កោត្តា

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបង្គំច ៣ យ៉ាង គឺបង្គំចមានវេទី បង្គំចមាន
ក្រឡាសំណាញ់ បង្គំចមានសសរចម្រឹង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យយកវត្ថុសម្រាប់ដូតជើង ដែលគេវេញមានសណ្ឋានដូចជា
កង់ចងចង្គុច ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតកម្រាលស្មៅ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតបន្ទុះត្តារសម្រាប់អង្គុយប្តូរដេក ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
គ្រែរង្វា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត គ្រែដែលគេជាប់ជើងហើយ
បញ្ចូលមេទៅកងដំណាប់ ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្មសាន ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេបង្ហាជើងគ្រែដោយមេគ្រែ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសេះ
ប្តូរជើងតែជាជើម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេបញ្ចុះ
ពន្ធព្យាទៅកងមេ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែបួនជ្រុងមានជើង
ខ្ពស់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គប្រាំពីរ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតតាំងរង្វា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ នឹងតាំងមាន
ជើងដូចជើងតែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងមានជើងច្រើន
ដែលគេប្រកបដោយភាការដូចជាផ្នែកទូកព្រៃ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតផែនត្តារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតកៅអីមានទ្រនាប់ ១

៣៦៧

សេនាសន្សំព្រះ ទុក្ខនាមា

បលាស បីមេវ ច

ទុច្ច ច អហំ ចានា ច

អដ្ឋង្គលក្ខណៈ^(១)

សុតំ អដ្ឋបទំ ចោឡិ

ត្រលកំ អឡកាយកំ

កិរត្តោ កិសិយោ ចាបិ

ទុស្សំ សេនាសនេ ច យំ^(២)

ខំ នន្ទំ ហេដ្ឋា បតតិ

ទុប្បាដេត្វា ហរន្តិ ច

កិត្តិ ច ហត្ថកិត្តិ ច

អនុញាសិ ច តិត្តិយា^(៣)

សេតកាឡិវិហារេ ចាបិ^(៤)

ជុសំ សណ្ឋាញ មត្តកំ

ស័ក្កាសំ ចាណកំ កុណ្ណំ

---

១ ទ. ម. ទុប្បាហិ អតិបាទកា អន្តិក្ខលិ ច បាទកា ។ ២ ទ. ម. សេនាសនញាបិ ។
៣ ទ. ភិក្ខិញ្ច ហន្តភិក្ខិញ្ច អនុញាសិ តបិធាតោ ។ ៤ ទ. ម. តិក្ខិយា វិហារេ បាបិ ។

សេនាសន្ធុទ្ធករៈ ទុរាណជា

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងញាតិបង្កើន១ រឿងទ្រង់ហាមគ្រែខ្ពស់
ហួសប្រមាណ ១ រឿងពស់បឹកក្នុងទើបទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រនាប់
គ្រែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រនាប់ជើងគ្រែមានកំពស់៤ធ្នាប់ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតអំពោះសម្រាប់រៀនគ្រែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យបាក់ស្រែស្រែជាក្រឡាចគ្រង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់
សម្រាប់ច្រាប់គ្រែ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកកាយវត្ថុដែល
ញាតិដោយសំឡើយកមកធ្វើជាខ្នើយបាន ១ រឿងទ្រង់បញ្ជា
ខ្នើយកន្លះកាយ ១ រឿងមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតតូក ១ រឿងសំពត់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក្នុងសេនា-
សនៈ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែតាំងដែលញាតិភ្ជាប់ គ្រឿង
ញាតិ ក៏លៀនចេញធ្លាក់មកខាងក្រោម ១ រឿងពួកចោរបក
យកស្រោមតូកទៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យគូសដោយគំនូស
ផ្សេង ១ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យផ្លែទឹកនឹងប្រមាមវែង ១ រឿង
ដំណេកពួកតិរិយ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យលាបវិហារ ដោយ
ដំរមានពណ៌សប្តូរខ្មៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យលាយអង្កាមនឹង
ដីដែលមង្គុល ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតដំរឈើ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ដំរលាយទឹកក្នុងក្រោមហើយកៀសដោយខ្សៀស ១ រឿងទ្រង់

ល្អៗ

វិធមបិដកេ បុល្លវត្តោ

សាស្ត្រី សិទ្ធិតេលកំ

ឧស្ស័ន្ត បច្ចុទ្ធិតំ

ជ័សំ លណ្ណាមត្តិកំ(១)

វត្តាសិ បដិកាលាញ

ជីវា ចយោ ច អាវុហិ

បរិបត្តិ អាឡកា

អឡកុខ្និ តយោ បុន

ឧទុកេ កុខ្និទាណា ច

ឡិស្សតិ ច វិស្សិ(២)

ឡិ ច វិវិសា ច (៣)

អាសិទ្ធិ កិដិកេន ច

អាស្ត្រិ តណាធុណ្ណំ

---

១ ឧ. ម. គណ្ណមត្តិកំ ។ ២ ឧ. ម. ឡិស្សតិ សុវិ វិលំ ។ ៣ ឧ. ម. បិវិវិសំ រដ្ឋិត្យ ។

វិទយបិដក បុល្លវគ្គ

អនុញ្ញាតមេរៀនគ្រាប់ស្ពឺប្រេងលាយនឹងក្រមួន ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាត ឱ្យយកកំណាត់សំពត់ជូនប្រេងដែលដេររឿង ១
រឿងផ្ទះជញ្ជាំងក្រក់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យលាយដី
អាចម៍ដទៃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតដើរឈើនឹងទឹកចត់ ១ រឿង
ទ្រង់បញ្ជាតមិនឱ្យកិក្ខុ គូររូបស្រីប្រុស ១ រឿងទិវិហារទាប
ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើខ្សែ (ពាយ៉ាង) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ដណ្តើរ (ពាយ៉ាង) ១ រឿងកិក្ខុធ្លាក់ពីលើដណ្តើរ ១ រឿង
វិហារមានមនុស្សកុះករប្រើន កិក្ខុមានខ្មាស មិនហ៊ានដេក
ទើបទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យធ្វើជញ្ជាំងភ្ញី ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
បន្ទប់ ពាយ៉ាងទៀត ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យធ្វើបន្ទប់ក្នុង
វិហារតូច ១ រឿងជើងជញ្ជាំងវិហារពុកផុយ ១ រឿងភ្ញី
សាចមកត្រូវជញ្ជាំង ១ រឿងកិក្ខុស្រែកខ្លាំង (ព្រោះខ្លាច
ពស់) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតចម្រើនជញ្ជាំង នឹងដៃកែវ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ស្ទូចរំលឹកខ្សែស្បែក ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរបៀងវិហារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់
រោងព្រួលសម្រាប់រូតចុះរូតឡើងបាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
បង្កាន់ដៃ ១ រឿងកំទេចស្មៅ (ជ្រះក្នុងឧបដ្ឋានសាលា) ១

៣៧១

សេវាសង្ខារោ ឧទ្ទាសតាវិ

ហេដ្ឋាមត្តេ នយំ កកេ
អដ្ឋេកាសេ ខ្ញុំតប្បតិ
សាលំ ហេដ្ឋា ច កាជំ
វិហារោ កោដ្ឋកោ ចេវ
ចរិវេណត្តិសាលកំ
អារមេ ច បុន កោដ្ឋ
ហេដ្ឋា ចេវ^(១) នយំ កកេ
សុទ្ធំ^(២) អនាថបិណ្ណំ ច
សទ្ធោ សីតវំ អតា
ទិដ្ឋនម្មោ និមន្តេសិ
សហ សង្ឃន នាយកំ
អាលាបេសន្តរាមត្តេ
អារមី កាយំ គណោ
វេសាលំយំ នវកម្មំ
បុរតោ ច ចរិត្តហំ^(៣)

---

១ ឧ. ម. ហេដ្ឋិញ្ញវិ ។ ២ ឧ. ម. សុទ្ធំ ។ ៣ ឧ. ម. បដិក្កហំ ។

សេនាសន្ធីត្ថៈ ១ ទានកាថា

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យពូនដីក្នុងទីតាប ១ រឿងភិក្ខុដាក់ទឹកឆាន់
ក្នុងទីវាល(ទឹកកំភ្លៅឆាន់មិនកើត)ទើបទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរោង
ដាក់ទឹក ១ រឿងភាជន៍សម្រាប់ដាក់ទឹកមិនទាន់មាន ១ រឿង
វិហារមិនទាន់មានគ្រឿងបិទបាំង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបន្ទប់ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបរិវេណ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតរោងភ្លើង ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យពូនដីត្រង់ទីតាបក្នុងអាពម ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតភ្លាងទ្វារជាដើម ១ (រឿងតទៅ) បណ្ឌិតតប្បី
ធ្វើន័យដូចពោលរួចហើយខាងក្រោយ រឿងអនាថបិណ្ឌិក.
សេដ្ឋីមានសទ្ធាយល់ធម៌ច្បាស់លាស់ (ថ្ងៃមួយ) បានដើរទៅ
កាន់ព្រៃធំ (ព្រៃគ្រជាក់) ហើយនិមន្តព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា
នាយក ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ (ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក) បាន
បង្គាប់ទាសកម្មករ ឱ្យចាត់ចែងភ្នាក់ងារកកណ្តាលផ្លូវ (លុះ
ខាងក្រោយមក) បានឱ្យពួកជាន់សាងវត្ត (បម្រុងព្រះភិក្ខុ
សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន) ១ រឿង (មនុស្សទាំងឡាយ
ធ្វើ) នវកម្មក្នុងនគរវេសាលី ១ រឿង (កូនសិស្សធួនគ្រិយភិក្ខុ)
ដើរជងទៅមុនភិក្ខុសង្ឃ ហើយហ្នឹងហែងសេនាសនៈ ១

ព្យាស

វិនយបិដកេ បុល្លវត្តោ

តោ អរហតំ កត្តត្ថំ^(១)

តិក្កវញ្ច អរិយោ

បរិគ្គហិតន្តរយេវ

តុលោ សាវត្ថំ ឱសវិ

បតិដ្ឋាមេសិ អារាមំ

កត្តត្ថេ ច កោលាហលី

តិលាទា វសេយ្យា ច

លេសា សត្តរសា តហី

តេន ទុ ខោ កមំ ទុ ខោ

វិហារត្នេន កាជយេ

បរិវេណាទុកាតញ្ច

អតាមា ភាត លោ ទទេ

---

១ ឱ. ម. វត្តត្ថេ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ បុល្លវគ្គ

រឿង (ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា) នរណា គួរទទួល ភក្ត្រដ៏ប្រសើរជា
ដើម ១ រឿង (ស្វាទីងដំរី) និយាយទឹងសត្វទ្វា ១ រឿង
(អវនិយបុគ្គល) ១ រឿង (ពួកសិស្សឆ្ងល់គ្នា) ហ្នឹងហែង
សេនាសនៈរបស់សង្ឃ ១ រឿង (មនុស្សទាំងឡាយ តាក់តែង)
គ្រែតាំងដែល ញាត់ដោយសំឡី ហើយទុកនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ១
រឿងព្រះមានព្រះភាគ រស្មីចយាងសំដៅទៅក្រុងសាវត្ថី ១
រឿងអនាថបិណ្ឌិកគហបតីវេរាពាម (ចំពោះព្រះសង្ឃដែល
មកអំពីទិសទាំងបួន) ១ រឿងរក្ខតកាលាហលក្នុងរោងភក្ត ១
រឿង (ឆ្ងល់គ្នា) បណ្តាញភក្តិយី ១ រឿង (ឆ្ងល់គ្នា)
ដេកជាប់ទឹងដំណេកដ៏ប្រសើរ ១ រឿងទ្រង់បញ្ចក្ខមិនឲ្យហាម
យាត់សេនាសនៈដោយអាងលេស ១ រឿងសត្វរស្មីគ្នា
(ជួសជុលវិហារ) ក្នុងទីនោះ ៗ ១ រឿងភក្តិគតតាថា ភក្ត
ណា ហ្នឹង គួរប្រគល់សេនាសនៈ ១ រឿងសេនាសនៈគ្នា ហាបកៈ
ភក្តិគតតាថា យើងគួរប្រគល់សេនាសនៈដូចម្តេចហ្នឹង ១ រឿង
ភក្តិប្រគល់សេនាសនៈតាមកំណត់វិហារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យឲ្យបរិវេណ តាមចំណែកជាលំដាប់ បើមានភក្តិឯទៀត
មកដល់ (បើលោក) មិនត្រូវការ ក៏មិនត្រូវឲ្យចំណែក ១

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ ៥០០០ ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ព្រះពុទ្ធ

សេនាសន្តត្តពោ ទុក្ខនតាថា

ទិស្សីមី សត្វកាលញ្ច

តាហា សេនាសនេ តយោ

ឧបននោ ច វណ្ណសី

បីតកា សមអាសនា

សមាណសទិកា កិច្ចិសុ

តិវត្តា ច ធុវត្តកា

អសមាណសទិកា ទីយំ

សាលិទ្ធិ បរិកុញ្ញតុ

អយ្យកា ច អវិទូរេ

កាដិតញ្ច កំដាតិវ

អាឡវិ បិណ្ណកកុខ្មេហិ

សេនាសនក្ខន្ធកៈ ខ្មោចពារី

រឿងទ្រង់បញ្ញត្តិមិនឲ្យភិក្ខុប្រគល់សេនាសនៈ ដល់ភិក្ខុបីនាក់នៅ ក្នុងទីវតសីមា ១ រឿង (ទ្រង់បញ្ញត្តិមិនឲ្យភិក្ខុហាមយាត់) សេនាសនៈ អស់កាលទាំងពួង ១ រឿងភិក្ខុអ្នកប្រគល់សេនាសនៈ ៣ពួក ១ រឿងទុបនឲ្យភិក្ខុ (ហ្នឹងហែងសេនាសនៈប្រើនក់ទ្រង់) ១ រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងគុណនៃវិន័យ ១ រឿងព្រះថេរៈឈររឿងវិន័យ ទើបទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យអង្គុយលើ អាសនៈស្មៅ ១ រឿងភិក្ខុមានអាសនៈស្មៅអង្គុយលើគ្រែជា មួយគ្នាពាល់តែបាក់ ទើបទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ៣ រូបខ្លះ ២ រូប ខ្លះអង្គុយលើសេនាសនៈជាមួយគ្នាបាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុមានអាសនៈមិនស្មៅអង្គុយលើអាសនៈវែងជាមួយគ្នា បាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យប្រើប្រាស់ប្រាសាទមានរឿង ១ រឿងព្រះអយ្យិកា (នៃព្រះបាទបសេនទិកោសលសុគត) ១ (រឿងអារាមិកភិក្ខុនៅក្នុងអារាមជិតស្រុកតូចមួយ) ក្នុងទីមិន ឆ្ងាយ (ពីក្រុងសាវត្ថី) ១ រឿងភិក្ខុចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចយាងទៅកាន់កិរិយជនបទ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគស្តេចយាងទៅកាន់វិជនអាឡវី ១ រឿង ភិក្ខុឲ្យវត្តកម្ម ដោយត្រាន់តែទុកដាក់ដុំដីឬបាយអណាបជញ្ជាំង

៣៧៤

វិសយបិដកេ បុល្លវិញ្ញា

ទ្វារអត្តឡវដ្ឋីកា

អាណោកសេតកាឡិញ្ញ

កេរុញ្ញា ធនតទ្ធា

កណ្ណំ ខណ្ណបរិកណ្ណំ

វិស វិសា ច កាលីកា

ឡិសំតេ អតតំ វិប្បំ

ខុទ្ទេ ធម្មញ្ញ វស្សីកំ

អឡយោតេ ច សត្តដ្ឋ

មហាល្លតេ ធន ធានស

សត្វំ វិហារំ ឯកស្ស

អណ្ណំ វិសេន្តំ សឡីកំ

ធីស្សីមំ សត្វកាលញ្ញ

បក្កម វិញ្ញមន្តំ ច

វិនយបំណិក បុណ្យវិគ្គ

ដំកល់សន្ទុះត្នា សសរមេត្តា ធ្វើបង្កប់ ធ្វើឲ្យមានពណ៌ស
ឲ្យមានពណ៌ខ្មៅ ធ្វើឲ្យជិតស្និទ្ធដោយចិជ្ជជ្ជវន្តដោយចិជ្ជបាំង
ដោយគ្រាន់តែបិទបាំងទីកស្រីយនៅវិនសត្វព្រាប ដួសដុល
ត្រង់កន្លែងដែលដាច់ ឲ្យនវកម្មអស់ ២០ ឆ្នាំខ្លះ ៣០ ខ្លះ ឲ្យ
នវកម្មចំពោះវិហារ ដែលខ្លួនអបលោកឲ្យក្នុងកាលមានផ្សែង
ខ្លះ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឲ្យនវកម្ម ចំពោះវិហារដែលមិន
ទាន់ធ្វើឬធ្វើមិនទាន់ហើយ បើវិហារតូចទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យត្រួត
មើលការងារហើយសឹមឲ្យនវកម្មត្រឹម ៦ ឆ្នាំឬ ៥ ឆ្នាំបាន បើ
អន្តរាយាតទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឲ្យនវកម្មត្រឹម ៧ ឆ្នាំឬ ៨ ឆ្នាំបាន
បើវិហារធំទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឲ្យនវកម្មត្រឹម ១០ ឆ្នាំឬ ១២ ឆ្នាំ
បាន ១ រឿងភិក្ខុឲ្យនវកម្ម ចំពោះវិហារទាំងអស់ ១ រឿងភិក្ខុ
ឲ្យនវកម្មពីរកន្លែងដល់ភិក្ខុមួយរូប ១ រឿងភិក្ខុទទួលនវកម្មក្នុង
វិហាររបស់សង្ឃ ហើយប្រើឲ្យភិក្ខុឯទៀតនៅ ១ រឿងភិក្ខុ
ហាមឃាត់សេនាសនៈរបស់សង្ឃ ១ រឿងទ្រង់បញ្ជាតមិន
ឲ្យឲ្យនវកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងទីឯកសីមា ១ រឿងទ្រង់
បញ្ជាតមិនឲ្យហាមឃាត់ (សេនាសនៈ) អស់កាលទាំងពួង ១
រឿងភិក្ខុទទួលយកនវកម្ម ហើយចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកខ្លះ

៣៧៥

សេនាសន្តត្តរោ ទុក្ខាសតាប៉ា
កាលញ្ច សាមណោរញ្ច
សិក្ខាបច្ចក្ខុអង្គមី
ឧច្ចត្តកា ខិត្តចិត្តា
វេទនាបត្តិទស្សនា
អប្បដិកម្មំ និដ្ឋិយា
បណ្ឌកា ថេយ្យតិក្ខុយា
តិវច្ឆាទមាតុបិតុ
អរហន្តា ច ធូសកា
ភេទកា លោហិតុច្ឆានា
ទុកតោ ចាបិ ព្យញ្ញនា
មា សង្ឃស្ស បរិហាយំ
កម្មំ អញ្ញាស្ស នាតវេ
វិប្បកតេ ច អញ្ញាស្ស
កតេ តស្សវេ បក្កមេ
វិញ្ញមតិ កាលកតោ
សាមណោរោ ច ជាយតិ
បច្ចក្ខុកតោ ច សិក្ខាយ

សេនាសន្តត្តន្ត្រៈ ទទួលបាន

ស្លាប់ខ្លះ ប្តេជ្ញាជាសាមណេរខ្លះ ជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ ជាអ្នកត្រូវ
អន្តិមវត្ថុខ្លះ ជាមនុស្សត្រួតខ្លះ ជាអ្នកមានចិត្តរាយមាយខ្លះ ជា
អ្នកត្រូវទុកវេទនាគ្របសង្កត់ខ្លះ ជាអ្នកត្រូវសង្ស័យលើកវត្ថុ
ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្លះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិខ្លះ ព្រោះ
មិនលះបង់ទិដ្ឋិខ្លះ ជាមនុស្សខ្លើយខ្លះ ជាមនុស្សល្អចំសំរេសខ្លះ
ជាមនុស្សចូលលទ្ធិតិរិយខ្លះ ជាតិរញ្ញានខ្លះ ជាមនុស្សសម្រាប់
មាតាខ្លះ ជាមនុស្សសម្រាប់បិតាខ្លះ ជាមនុស្សសម្រាប់ព្រះ
អរហន្តខ្លះ ជាមនុស្សប្រទូស្តភិក្ខុនិខ្លះ ជាមនុស្សប្រែកសង្ឃ
ខ្លះ ជាមនុស្សធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ)
ឲ្យពុរពងខ្លះ ជាមនុស្សមានភេទពីរខ្លះ ១ រឿងភិក្ខុឲ្យនវកម្ម
ដល់ភិក្ខុដទៃដោយគិតថាសូមកុំឲ្យនវកម្មរបស់សង្ឃវិនាស ១
រឿងភិក្ខុធ្វើនវកម្មមិនទាន់ហើយ ១ ប្រគល់ឲ្យដល់ភិក្ខុដទៃ ១
រឿងភិក្ខុនោះធ្វើនវកម្មហើយចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅ
ខ្លះ ស្លាប់ទៅខ្លះ ប្តេជ្ញាជាសាមណេរខ្លះ ជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ

៣៧៦

វិសយបិដកេ បុល្លវត្តោ

អន្តមជ្ឈា បន្ទោ យទំ

សង្ឃោ វ សាមិកោ ហោតិ

ឧម្មតទ័ត្តវេទនា

អនិស្សនា ប្បដិកម្ម

ទិដ្ឋិ តស្សេវ ហោតិ តិ

បណ្ឌិតោ ថេយ្យតិក្ខុ ច

តិវច្ឆានមាតុបេតិកំ

យាតិកោ ទូសតោ ចាបិ

កេនលោហិតព្យាញនា

បដិជាតាតិ យទំ សោ

សង្ឃោ វ ហោតិ សាមិកោ

ហរន្តញាត្រ កក្កដំ

ឧទ្រិយតិ ច កម្មលិ

វិនយបិដក បុល្លវគ្គ

ជាអ្នកត្រូវអន្តរាមវត្ថុខ្លះ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (នវកម្មនោះ) ១
ភិក្ខុធ្វើនវកម្មចរស្រេចហើយប្តេជ្ញាជាមនុស្សឆ្នួតខ្លះ ជាមនុស្ស
មានចិត្តរាយមាយខ្លះ ជាអ្នកត្រូវទុកវេទនា គ្របសង្កត់ខ្លះ
ថាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្លះ ព្រោះ
មិនសំដែងអាបត្តិខ្លះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិខ្លះ នវកម្ម
នោះជាប់សក្កានុនោះឯង ១ ភិក្ខុធ្វើនវកម្មចរស្រេចហើយ
ថាបើភិក្ខុនោះប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្លើយខ្លះ ជាអ្នកល្អចំណេះ
ខ្លះ ជាមនុស្សចូលកាន់លទ្ធិតិរិយខ្លះ ប្តេជ្ញាជាសត្វតិរច្ឆានខ្លះ
ជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្លះ ជាអ្នកសម្លាប់បិតាខ្លះ ជាអ្នកសម្លាប់
ព្រះអរហន្តខ្លះ ជាអ្នកប្រទូសភិក្ខុន័យខ្លះ ជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្លះ
ជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ឲ្យពុរពន
ខ្លះ ជាអ្នកមានភេទពីរខ្លះ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (នវកម្មនោះ) ១
រឿងភិក្ខុនាំយកសេនាសនៈ (របស់គ្រហស្ថវ័ជ្ជលគេទទួស
ជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិហារ) ៧ ប្រើប្រាស់ក្នុង
ទីដទៃ ១ រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ១ រឿងវិហារទ្រុឌ
ព្រាម ១ រឿងសំពត់កម្ពុលកើតឡើងដល់សង្ឃ ១ រឿងសំពត់

ក្បាល

សេសសេសតូតូ ខ្មោចកាថា

ធុស្ស័យ ច ចម្មចក្កលី

ចោឡ្ហកំ អក្កមង្គ ច

អស្មា ឧបាហា ធុដ្ឋ^(១)

លីខង្គ អបស្ស័ង្គ ច

អបស្ស័ង្គ លីខន្ត^(២)

នោតិ បច្ចុត្តវេន ច

រាជកហោ ន សក្កោង្គ

លាមកំ កត្តន្តេសកំ

កនំ ធុ ខោ បញ្ហាមកំ
ញ

កណ្ណា ការក សម្មតំ

---

១ ឧ. ម. ធុដ្ឋ ខ័លង្គ ។ ២ ឧ. ម. ខលីតោ ។

សេនាសន្តត្តកៈ ទុក្ខាជាថា

មានវិប្បច្ឆេទកើតឡើងដល់សង្ស័យ ១ រឿងវិស្សកខ្លាញ់កើត
ឡើងដល់សង្ស័យ ១ រឿងវិទ្ធវ័យដល់គេវេញឲ្យមានសណ្ឋានដូច
ជាកង់កើតឡើងដល់សង្ស័យ ១ រឿងកំណាត់សំពត់កើតឡើង
ដល់សង្ស័យ ១ រឿងភិក្ខុមិនលាងជើងដើរដាច់ (សេនាសនៈ) ១
រឿងភិក្ខុជើងទឹកដើរដាច់សេនាសនៈ ១ រឿងភិក្ខុពាក់វិស្សក
ជើង(ដើរដាច់សេនាសនៈ) ១ រឿងភិក្ខុស្លោះទឹកមាត់ដាក់(លើ
ចិវិចិត្រល្អ) ១ រឿងជើងគ្រែកោសដាច់ទីផ្ទះ ១ រឿងភិក្ខុផ្អែក
(នឹងជញ្ជាំង) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតផែនការសម្រាប់ផ្អែក ១
រឿងផែនការសម្រាប់ផ្អែកកោសដាច់ទីផ្ទះ ១ រឿងភិក្ខុមានជើង
លាងរួចហើយ (តែមិនហ៊ានដេក) ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យគ្រាល
កម្រាលសិន (សីមដេក) ១ រឿងក្រុងរាជគ្រឹះ (កើតទុក្ខក្ស័យ)
មនុស្សទាំងឡាយ (ចង់ធ្វើសង្ឃកត្ត) តែមិនអាចនឹងធ្វើបាន ១
រឿងធាតុគ្និយភិក្ខុទទួលភត្តវិប្បថា បម្រុងខ្លួនឯង ហើយឲ្យភត្ត
មិនវិប្បថាដល់ភិក្ខុដទៃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភត្តទ្វេ-
សកភិក្ខុ ១ រឿងភត្តទ្វេសកភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យថាធ្វើដូច
ម្តេចហ្ន៎ ១ រឿងមិនទាន់មានភិក្ខុអ្នកចាត់ចែងសេនាសនៈបម្រុង
សង្ស័យ ១ រឿងសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្នាំង ១ រឿងសន្មត

ព្រះ

វិសយចំណេ បុណ្យវិញ្ញា

បដិស្តា ហ ភា ជ កោ ពា បិ

យា តុ ច ផ ល ភា ជ កោ

ខ ជ ត ភា ជ កោ ចេ វ

អ ប ្ប ម ត ត ក វិ ស ្ប ជេ

សា ដី យ ត តា ហា ប កោ ចេ វ

ត ថា ប ត តា ហា ប កោ ១

អា វា មិ ក សា ម លោ វ

បេ ស ក ស ្ប ច ស ម ្ម តិ

ស ព្វា តិ ក រ លោ ក វិ ទ ្ធ

ហិ ត ច ត្ថោ វិ ពា យ កោ

លេ ណា ត ត ព្វា ស ខ ត ត ព្វា

យា យី ត ត ព្វា វិ ប ស ្ប ត ត ច ១

---

១ ខ. ម. តថេវី បុត្តញ្ញាយកោ ។

វិនយចំណី បុណ្យវិគ្គ

ភិក្ខុឲ្យជាអ្នកទទួល (ចីវរ) ទុក ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យជា
អ្នកចែកបបរ ១ ឲ្យជាអ្នកចែកផ្លែឈើ ១ ឲ្យជាអ្នកចែកចង្កៀម ១
ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែងបរិក្ខារតិបត្តិ ១ ឲ្យជាអ្នកប្រគល់សំពត់ ១
ឲ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ១ រឿងសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រើញាម
វត្តនឹងសាមណេរ ១ រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាវិនាយក ព្រះ
អង្គមានព្រះហឫទ័យប្រាថ្នាឲ្យប្រយោជន៍ (ដល់សត្វ) ទ្រង់
ប្រាប់ច្បាស់នូវគ្រូលោក ទ្រង់គ្របសន្តត់ដទាំងពួង (ទ្រង់
អនុញ្ញាតសេនាសនៈដូចបានចែងមកនេះ) ដើម្បីជ្រកកោនផង
ដើម្បីនៅជាសុខសប្បាយផង ដើម្បីជុតបង់^(១) (ខ្ញុំអកុសល
ធម៌) ផង ដើម្បីពិចារណា ខ្ញុំសង្ខារ^(២)ផង ។

---

១ បំរើសមិទ្ធិក្នុងឆ្នាំ ២០ ប្រាំរោង ។ ២ បំរើនិវេសន្ត ១០ ហ្វីត ។

សង្ខេបកថាសម្ពុទ្ធសម្រាប់មាតិកា

និទ្ទេសកា

លេខទំព័រ

សម័យកម្ពុជា

រឿងព្រេងព្រឹត្តិយភិក្ខុធ្វើកម្មមានធម្មនិយមកម្មជាដើម មិនមានក្នុងទំព័រពោះមុខ	១
ក្នុងសង្ខេបជាអធម្មវិទ្ធិនិងបុគ្គលជាអធម្មវិទ្ធិ	៣
សង្ខេបជាអធម្មវិទ្ធិនិងសង្ខេបជាអធម្មវិទ្ធិ	៥
ភិក្ខុទាំងឡាយប្រើនិមិត្តជាអធម្មវិទ្ធិ និងសង្ខេបជាអធម្មវិទ្ធិ	៧
និទានព្រះទ្រង់មហាក្សត្រ	៨
សេចក្តីសន្មតនូវការបាត់បង់សេនាសនៈជាដើម	១១
និទានព្រះទ្រង់មហាក្សត្រ	១២
និទានមេត្តិយភូមិភិក្ខុ	១៥
ការសូមសិរីវិស័យ	២៤
និទានកត្តភិក្ខុ	២៧
ការសូមអម្ពុទ្ធិវិស័យ	២៨
ការសូមអម្ពុទ្ធិវិស័យ	៣០
ការសូមអម្ពុទ្ធិវិស័យមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង	៣៣
ការសូមអម្ពុទ្ធិវិស័យប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង	៣៤
រឿងព្រេងព្រឹត្តិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយ ដល់ព្រះភិក្ខុមិនតាមពាក្យប្តេជ្ញា	៣៦
ការធ្វើតាមពាក្យប្តេជ្ញាមិនប្រកបដោយធម៌	៣៧
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ជាអ្នកបាត់បង់ខ្សែចាប់ស្លាក	៤១
ការសូមចាប់ស្លាកដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង	៤៣
ការធ្វើតស្សូបិយសិកាភិក្ខុដែលខ្សែចាប់ស្លាក	៤៥
តស្សូបិយសិកាភិក្ខុ ដែលសិកាភិក្ខុមិនប្រកបដោយធម៌វិស័យ	៤៦

៣៨១

សង្ខេបនៃសម្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

គស្សនបិយសិកាកម្ម ដែលដាក់ប្រកបដោយធម៌វិន័យ	៤៧
ការធ្វើគស្សនបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុ ៣ ពួក	៤៩
ការម្លប់(អធិការណ៍) ដោយគិណវិញ្ញាបសមិចៈ	៥១
ការសំដែង (អាបន្តិ) ដោយគិណវិញ្ញាបសមិចៈ	៥២
អធិការណ៍ ៤ យ៉ាង	៥៩
មូលនៃវិហាធិការណ៍	៦១
មូលនៃអនុវិហាធិការណ៍	៦៥
វិហាធិការណ៍ដាក់សុសលក៏មាន ជាអកុសលក៏មាន	៧១
អនុវិហាធិការណ៍ដាក់សុសល ជាអកុសល ជាអព្យាគតៈ	៧២
កិច្ចធិការណ៍ដាក់សុសល ជាអកុសល ជាអព្យាគតៈ	៧៥
ការបោះបាត់ជាអនុវិហាធិការណ៍	៧៦
អាបន្តិបាត់ជាអាបន្តិធិការណ៍	៧៨
កិច្ចបាត់ជាកិច្ចធិការណ៍	៧៩
វិហាធិការណ៍ម្លប់ ដោយសមិចៈ ២ យ៉ាង	៨០
ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌	៨១
អធិការណ៍ម្លប់	៨៥
ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌	៨៧
ការសង្កត់ភិក្ខុដែលប្រកប ដោយអង្គ ១១ ដោយឧបាហិកាកម្ម	៨៩
ធម្មកថិកមិនប៉ាន់ស្តែងៈ មិនយ៉ាស្ត្រវិវត្ត	៩០
ការប្រគល់អធិការណ៍ដល់សង្ឃ	៩៣
អធិការណ៍ពើតឡើងក្នុងក្រុងសាវត្ថី	៩៥
ពួកភិក្ខុមិនច្រកអរដោយរម្ងាប់អធិការណ៍	៩៧
ការបាបស្លាកល្បែងសកល្ណដ៏ញកៈ	៩៩
អនុវិហាធិការណ៍ម្លប់ដោយសមិចៈ ៤ យ៉ាង	១០០
ការឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុ ជាអ្នកមានសតិពេញបរិបូណ៌	១០១

ស ង្ខី ត ក ង ៧ ប្រា ប់ មា តិ កា

៣៨២

លេខទំព័រ

ភិក្ខុធូតមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល	១០៣
ការឲ្យអម្ពុឡ្ហវិស័យ ដល់ភិក្ខុបាត់ស្រែងហើយ	១០៤
អនុភិទានិករណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមមិះ ២ យ៉ាង	១០៧
ការធ្វើតស្សបាយសិកាកម្ម	១០៨
អាបត្តាធិករណ៍រម្ងាប់ ដោយសមមិះ ៣ យ៉ាង	១១១
កិច្ចវិន័យបទិញ្ញា ធករណកម្ម	១១៣
ការសំដែងអាបត្តិ	១១៥
អាបត្តាធិករណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមមិះ ១	១១៦
ការរម្ងាប់អធិករណ៍ ដោយធិណវត្តារកៈ កណ្តាលជំនុំសង្ឃ	៥
ការសំដែងដោយធិណវត្តារកៈ កណ្តាលជំនុំសង្ឃ	១១៧
ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌	១២១

ខ ្ន ក វ ក ក ង ៧ :

រឿងព្រាងព្រឺយភិក្ខុខាំប្លាត្តកទឹក	១២៣
រឿងព្រឺយភិក្ខុ សហានវត្ត	១២៥
រឿងភិក្ខុបាត់ជាកិឡានវិស័យ សហានវត្ត	១២៨
រឿងព្រឺយភិក្ខុ ការសំពត់ដោយស្និតដាងើម	១៣១
រឿងព្រឺយភិក្ខុ ការដាត់មុខដាងើម	១៣៣
ទោស ៥ ប្រការនៃការប្រៀងធម៌ ដោយសម្លេងប្រៀងផ្លូវវៃង	១៣៥
ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់មានសេចក្តីត្រូវការ ដោយផ្ទៃព្រាយ	១៣៦
រឿងអញ្ញាធិករភិក្ខុ ត្រូវសស្តេចជិត ៤ ក្របួល	១៣៨
រឿងអញ្ញាធិករភិក្ខុ កិរិយាកាត់អង្គដាត	១៤១
រឿងគ្រូ ៦ ភាគ បាត្រពាក្យខ្ពស់	១៤៣
រឿងព្រះបិណ្ឌុកាលការទ្វាជន្តរ	១៤៥

ក្បួន ៣ សង្ខេបសម្រាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
និយាយអំពីបាត្រ រឿងធម្មត្ថិយភិក្ខុ	១៤៧
រឿងភិក្ខុប្រើស្រូវ និយាយអំពីបាត្រ	១៥១
ការហោកចិវរដោយដៃ និយាយអំពីចិវរ	១៥៧
ការដឹកដាំបង្គោល និយាយអំពីចិវរ	១៥៩
ពួកភិក្ខុពាក់ស្បែកដើម ដើរដាន់ឈើស្លឹក និយាយអំពីស្រាប់ស្រាប់ដៃ	១៦១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតរោងសម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹក និងធារិសម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹកជាដើម	១៦៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែយោគនឹងខ្សែសម្រាប់បង	១៦៥
រឿងអនុញ្ញាតសំពត់គម្រងទឹក	១៦៦
ភិក្ខុ ២ រួចខាំគ្នាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ	១៦៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតមុន	១៦៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតជណ្តើរ ៣ យ៉ាង	១៧១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតប្រហោង សម្រាប់បង្ហូរឱ្យស្អាតជាដើម	១៧៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែ ៣ យ៉ាងជាដើម	១៧៥
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែស្រូវចិវរ នឹងខ្សែស្បែកចិវរជាដើម	១៧៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាត (ឲ្យធ្វើ) បង្កាន់ដៃជាដើម	១៧៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ថុមានសំពត់សម្រាប់ងូតទឹកជាដើម	១៨១
ទីមានដំណែកដែលគេរាយរាយដោយផ្កាជាដើម	១៨៣
កិច្ចមានបរិភោគក្នុងកាជនៈជាមួយគ្នាជាដើម នឹងរឿងវិទ្យាល័យ	១៨៥
រឿងវិទ្យាល័យ នឹងរឿងមេត្តិយភូមិភិក្ខុ	១៨៦
ការផ្គាប់បាត្រដល់វិទ្យាល័យ	១៨៩
មិត្តអមព្យានិញ្ញាតិសាលោហិតរបស់វិទ្យាល័យ	១៩១
ការផ្លាចបាត្រឡើងវិញ	១៩៣
រឿងព្រះពោធិវាសិកុមារ	១៩៤
ព្រះ មានព្រះកាគយាងទៅកាន់ព្រះរាជវិសេនី របស់ព្រះពោធិវាសិកុមារ	១៩៧

ស ង្វីត ច ង្គុល ប្រាប់ មាតិកា

៣៨៤

លេខ ទំព័រ

កម្រាលសំពត់នឹងរឿងស្រីម្នាក់	១៩៩
ក្នុង អម្បាលសំនឹងរឿងនាងវិសាខាមិ ពារមាតា	២០១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតដ្ឋិត ៤ ជ្រុងនឹងផ្ទៃតម្កល (ដ្ឋិតស្លឹកព្រាត) ជាដើម	២០៣
រឿងភិក្ខុ ១ រូប នឹងការទ្រង់អនុញ្ញាតព្រាត	២០៥
រឿងភិក្ខុ ១ រូបប្រកាសព្រាតក្នុងសង្រ្គេងនឹងភិក្ខុ ១ រូបមានជម្ងឺ	២០៦
ការសូមនឹងការឲ្យទណ្ឌសម្មតិ	២០៧
ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ	២០៩
ការឲ្យទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិ នឹងរឿងភិក្ខុទំពារភៀង	២១០
រឿងភិក្ខុ ១ រូបនឹងរឿងស្រីម្នាក់	២១៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាន់ប្រាសាទត្រឹមនឹងសាច់	២១៤
ការទ្រង់អនុញ្ញាតច្រៀងប្រដាប់សម្រាប់ពោរ មានកំបិតពោរជាដើម	២១៥
ការឲ្យកាត់សក់ដោយកន្ត្រៃ នឹងការទ្រង់អនុញ្ញាតសណ្ឋាន	២១៧
ច្រៀងលោហៈ ច្រៀងសម្រិះ ទំនំការទ្រង់អនុញ្ញាតបំពង់ប្លែកជាដើម	២១៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតកាយពន្លឺ (វិញ្ញពន្លឺនេះ)	២២១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតព្រវិលឡើ អន្ទាត់ឡើ	២២២
ភិក្ខុស្មៅកស្សង់ដូចសម្លៀកគ្រហស្ថ ដណ្តប់ដូចគ្រហស្ថ	២២៤
អាសិសង្ឃ ៤ ប្រការក្នុងការទំពារឈើស្តង់ នឹងរឿងធាតុគ្លីយភិក្ខុ	២២៦
ការឡើងដើមឈើ	២២៩
រឿងភិក្ខុ ២ រូបជាបងប្អូននឹងគ្នា គាំគ្នាទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ	២៣០
ការរៀនតម្កីរណកាយតៈ	២៣១
រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ក ល្អាស់	២៣៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្លឹមនឹងការបន្ទោបង់បស្សនៈ	២៣៥
ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើទំនីឲ្យខ្ពស់ឡើងជាដើម	២៣៦
ការទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ថុសម្រាប់ពោងជាដើម	២៣៩
រឿងធាតុគ្លីយភិក្ខុនឹងអនាថារមានប្រការផ្សេង ៧	២៤១
• ទូនពាថា ៤ ខុទ្ទកវិញ្ញពន្លឺ	២៤៥

៣៨៥ សន្និកថ បង្កើតសម្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សេនាសនក្ខន្ធកៈ

រឿងរាជគហសេដ្ឋី	២៥៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតសេនាសនៈ ៥ យ៉ាងនឹងរឿងរាជគហសេដ្ឋី	២៦១
គាថាសម្រាប់អនុមោទនសេនាសនៈ	២៦៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារជាដើម	២៦៥
ការទ្រង់អនុញ្ញាតបង្អួច ៣ យ៉ាងជាដើម	២៦៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតគាំង ដែលគេបង្ហាត់ដើមជាប់នឹងមេគាំងជាដើម	២៦៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតគាំងចាក់ក្តៅជាដើម	២៧១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតទ្រចាប់ព្រៃជាដើម	២៧៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតពូកទាំងឡាយ មានពូកញាត់រោមកែវជាដើម	២៧៥
ការទ្រង់អនុញ្ញាតដីរលើនឹងពាយម៉ានជាដើម	២៧៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតត្រីស្រូវជាដើម	២៧៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតព័តាសជាដើម	២៨១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតដំណើរតន្ត្រីជាដើម	២៨៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារជាដើម	២៨៥
ការទ្រង់អនុញ្ញាតប្លាតណ៍ស ជាដើម	២៨៧
រឿងអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីនឹងរឿងរាជគហសេដ្ឋី	២៨៩
សីលវិកាថា	២៩៣
អនុបុព្វិកថា	២៩៥
ធម្មបទ	២៩៧
ការថ្វាយរាត្រី	២៩៩
រឿងអនាថបិណ្ឌិករហប់តិនីនវត្តព្រះគោតម	៣០១
ការធ្វើនវរក្ខន្ធនឹងរឿងនាងសុលប្បសេរី	៣០៥
ការឲ្យនវរក្ខន្ធនឹងពួកអន្តរាសិករបស់ ឆព្វយុយភិក្ខុ	៣០៧
រាសនៈរុបសេរី ទឹកក្រសែរី នឹងផ្តិពាយរុបសេរី	៣០៩

ស ង្ខី ក ត ថ្មី ស ប្រា ប័ មា តិ កា

៣៨៦

លេខទំព័រ

រឿងសត្វជាសំឡាញ់និងគ្នា ៣ កូ	៣១១
ការវែកថា	៣១៣
អវនិយមបុគ្គលមាន ១០ ពួក	៣១៤
វិនិយមបុគ្គលមាន ៣ ពួក	៣១៥
វត្ថុដែលគេធ្វើឱ្យសំយាមសង្ស័យ	•
អាសនៈខ្ពស់និងអាសនៈប្រសើរ	៣១៧
ការក្លាយវត្ថុព្រះជេតពន	៣១៨
គាថានៃវិហារទាន	៣២១
ការបណ្តេញភិក្ខុដែលកំពុងទាន់ មិនទាន់លែងឲ្យប្រាកដចេញ	៣២៣
រឿងពង្រីកយកភិក្ខុ	៣២៥
រឿងសត្វសវត្តិយភិក្ខុ	៣២៦
ការសង្កតិសេនាសន្តាហមភិក្ខុ	៣២៨
ការប្រគល់សេនាសនៈមាន ៣ យ៉ាង នឹងរឿងឧបនន្តភិក្ខុ	៣៣១
ការប្រុងហែងសេនាសនៈមាន ២ យ៉ាង នឹងការសំដែងវិធីយ	៣៣៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអង្គុយ ជាមួយនិងភិក្ខុមានវិស្សារវាង ៣ ជាដើម	៣៣៥
រឿងព្រះអយ្យការរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល	៣៣៧
របស់ដែលភិក្ខុលះមិនជាប់មាន ៥ យ៉ាង	៣៣៨
របស់មិនត្រូវលះមាន ៥ យ៉ាង	៣៤១
រឿងអស្សជិក្ខុនិងបុស្តសុកភិក្ខុ	•
ការចែកសេនាសនៈដាររបស់សង្ឃ	៣៤៣
របស់ដែលមិនត្រូវចែកមាន ៥ យ៉ាង	៣៤៤
រឿងភិក្ខុនៅក្នុងដែនអាឡវី	៣៤៦

ព្រះសង្ឃ ចង្អុល ប្រាប់ មាតិកា

	លេខទំព័រ
ការឲ្យទវកម្ម	៣៤៧
ការឲ្យទវកម្មចំពោះវិហារទាំងអស់ជាដើម	៣៤៩
ការដែលភិក្ខុទទួលទវកម្មហើយដើរចៀសចេញទៅជាដើម	៣៥១
ការដែលភិក្ខុទទួលទវកម្មហើយចៀសចេញទៅ ក្នុងវេលាដែលធ្វើរួចជាដើម	៣៥៣
ការតាំងកង្រ្តីងប្រើប្រាស់ឲ្យងារចង់ខ្ចីជាដើម	៣៥៥
ការដាន់សេសាសនៈដោយជើង មិនទាន់លាងជាដើម	៣៥៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យក្រាលកម្រាល ហើយសឹមដេកជាដើម	៣៥៩
ភិក្ខុទ្ទេសកភិក្ខុនឹងសេសាសនប្បញ្ញាបកភិក្ខុ	៣៦១
ការសម្មតិអប្បមន្តវិស្សន្តិកភិក្ខុ	៣៦៣
ភិក្ខុជាសាមីយក្ខ ហាបចៈជាដើម	៣៦៥
ទទួល ពាធិនៃសេសាសនក្នុងករៈ	៣៦៦

កិច្ចការកិច្ចប្បវត្ត

កិច្ចការ	កិច្ចការ	អង្រ	រដ្ឋលេខាយ
កិច្ចការហោ	កិច្ចការហោ	អង្រ	រដ្ឋលេខាយ
សង្ឃ	សង្ឃ	៣	៤
ចូលវត្ត	ចូលវត្ត	១០	១
ចោរច្បាប់គេ	ចោរច្បាប់គេ	១៣	១៣
អំ	អំ	១៥	៣
ភ្នំ	ភ្នំ	២០	១០
មេត្តិយកម្ម-	មេត្តិយកម្ម-	២៣	១
មេត្តិយកម្ម៨ក	មេត្តិយកម្ម៨ក	២៣	៦
វត្តហិត្តា	វត្តហិត្តា	២៤	៤
សតិវិនយ-	សតិវិនយ-	២៥	១
មល្លបុត្រស្ស	មល្លបុត្រស្ស	២៦	១០
មយម្ប	មយម្ប	៣៤	៦
ការ	ការ	៣៥	២
កាសតិ	កាសតិ	៥០	៦
កវណស្ស	កវណស្ស	៦១	៥

វិទ្យុប្បវត្ត

វិទ្យុប្បវត្ត	អវិទ្យុប្បវត្ត	ករណី	រដ្ឋលេខាយ
សម	សម-	៦២	៣
កាបត្តិ	កាបត្តិគី	៦៤	១៦
អនុវត្តធិករណី	អនុវត្តធិករណី	៧៧	១
យថា កថំ វិយ	យថា កថំ វិយ ។	៨០	១៨
វិនយសមុខតា	វិនយសមុខតា	៨៣	៤
វិហារតិ	វិហារនិ	៨៦	១១
ចិត្តវិចារយាសករតា	ចិត្តវិចារយាសករតា	១០៣	១
បារចន្តិ	វិបារចន្តិ	១២៧	២
កាមន្តស	កាមន្តសិ	១៣០	១០
មម្ពរបសិការយា	អម្ពរបសិការយា	១៣៤	១៦
ឆស្សតុវត្ត	ឆស្សតុវត្ត	១៤៣	១
វិនយបិដក	វិនយបិដក	១៥៦	"
បត្តិ	បត្តិ	"	២
សង្ឃ	សង្ឃ	១៨៧	១៥
មន្តលតាយ	មន្តលតាយ	២០០	២
វិសាខា	វិសាខា	២០១	៣

វិវរណវិទ្ធិប្បត្តិ

វិវរណវិទ្ធិប្បត្តិ	អវិវរណវិទ្ធិប្បត្តិ	អង្ក	រជ្ជលេខាយ័
វិសតិមដ្ឋំ	វិសតិមដ្ឋំ	២១៤	១៧
មិស្សុ-	មិស្សុ-	២៤១	៧
អន្សកខ្ពកំ	អន្សកខ្ពកំ	២៨០	២
ពុរោតិ(៣)	ពុរោតិ(៣)	២៧១	១៥
កុមាររោ	កុមាររោ	៣០២	„
តារហតព្វន្ត	តារហតព្វន្ត	៣២៧	១៨
និសីទា	និសីទា	៣៣៥	១
បរសនិទិស្ស	បរសនិទិស្ស	៣៣៧	„
ចលវត្តា	ចលវត្តា	៣៥៦	១
នដហន្តិ	នដហន្តិ	៣៥៨	៣
នដហន្តិ	នដហន្តិ	„	១៧
ភត្តិទេសកោ	ភត្តិទេសកោ	៣៦១	៥
បោឡំ	បោឡំ	៣៦៧	„

ស ្នី ក ប្រា ប់ ព ក ្យ ខុ ស ្នី ត្រ វ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
បុគ្គល	បុគ្គល	៣	២
ម្នាច់	ម្នាច់	៨	១១
មន្តកថ្តិ	មន្តកថ្តិ	១៤	១២
មល្លបុគ្គ	មល្លបុគ្គ	១៤	១៣
សច្ច៍	សច្ច៍	១៦	៣
នីន	នីន	២០	១៧
និយាយឡើយ	និយាយឡើង	២៦	៧
បា និយាយ	បាននិយាយ	៣០	៤
កថ្យ	ក៏ថ្យ	៣៩	១១
ចន្តិចបន្តិច	ចន្តិចបន្តិច ^(១)	៤២	១៦
ប្រដៅ	ប្រដៅ	៥០	១២
ដើម្បី	ដើម្បី	៥៧	៥
"	"	"	៨
មិនមាននៅ	មិនមាននៅ ^(១)	៥៨	៧
សេចក្តី	សេចក្តី	៦១	១៦
អាបត្តាធិករណ៍	អាបត្តាធិករណ៍	៧៤	១៤
ត្រង់បទណា	ត្រង់បទណា រ	៨០	១៦

សង្ខេបត្រាប័ព្វពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អដ្ឋកថា	២ អដ្ឋកថា	៧៨	១៨
ចុះការចាប់	ការចាប់	៧៧	១២
យ៉ាងនេះ	យ៉ាងនេះហើយ	"	១៣
វិន័យកម្ម	វិន័យកម្ម	១០៧	៨
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	១១៣	៦
សេចក្តី	សេចក្តី	១១៧	៥
វិនិស្ស	វិនិស្ស	១១៨	១១
បល្លវត្ត	បល្លវត្ត	១២៦	១
វត្តកន្លះ	វត្តកន្លះ	១៧៥	
ទុកដ	ទុកដ	១៨២	១១
ឈេ	ឈើ	"	១៥
កម្មជក	កម្មជក	១៨៧	១០
សេក្តី	សេចក្តី	១៧១	១៥
វត្តកន្លះ	វត្តកន្លះ	១៧៥	១
នយបិដក	វិន័យបិដក	១៧៦	"
អនុគ្រោះ	អនុគ្រោះ	១៧៨	១៣
ពាំង	ពាំង	១៧៨	១៧

ស ង្ខីកត្រាប់តា ក្សេម្បុស - ត្រូវ

តាក្សេម្បុស	តាក្សត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មហា មាស្ស	មហាមាត្រ	២០៤	១០
ពៅបាទ	ពៅបាទ	២១០	១២
គប្ប	គប្បី	”	១៤
អនញ្ញាត	អនញ្ញាត	២១២	៤
ការងារ	ការងារ	”	១២
ឲ្យកាត់ក្របក	ឲ្យកំបិតកាត់ក្របក	២១៤	៧
ឲ្យទាំទៅ	ឲ្យទាំទៅ	២៤២	៥
ទីដំណែ	ទីដំណែក	២៤២	៧
ព្រះទ្រង់	ព្រះអង្គទ្រង់	២៦៥	១៣
វិហារ	វិហារ	២៦៦	១០
ពួក	ពួក	២៨៤	២
ក្បាប់	ក្បាប់	”	១០
ទ្រង់ត្រាស់	ទ្រង់ត្រាស់	២៨៥	១៦
គន្ធិសទ្ធារខាងលើ	រនុកទ្ធារ គន្ធិសទ្ធារ	២៨៦	១៧

ស ទ្ធិក ប្រាប់ ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មគធ	មាគធ	២៧០	៤
គហថតី	គហថត	„	៨
មគធ	មាគធ	២៧១	៤
„	„	„	៧
សីលវគតាថា	សីវគតាថា	២៧៣	១
ដង្ក	ដង្កខ	„	៧
អនាថប័ណ្ណិក	អនាថប័ណ្ណិក	២៧៦	១៣
ជីវិត	ជីវិត	២៧៧	១០
សាវត្ថុ	សាវត្ថុ	៣០១	៥
ថប	ថប	៣៣១	១១
គីសៅ	គីសៅ	៣៤៥	១០
ដោយ	ដោយ	៣៤៨	៣
បេជ្ជ	បេជ្ជ	៣៥១	៧
តិរិយ	តិរិយ	„	„
(៤១៤)	(៤១៧)	៣៥៤	១៣